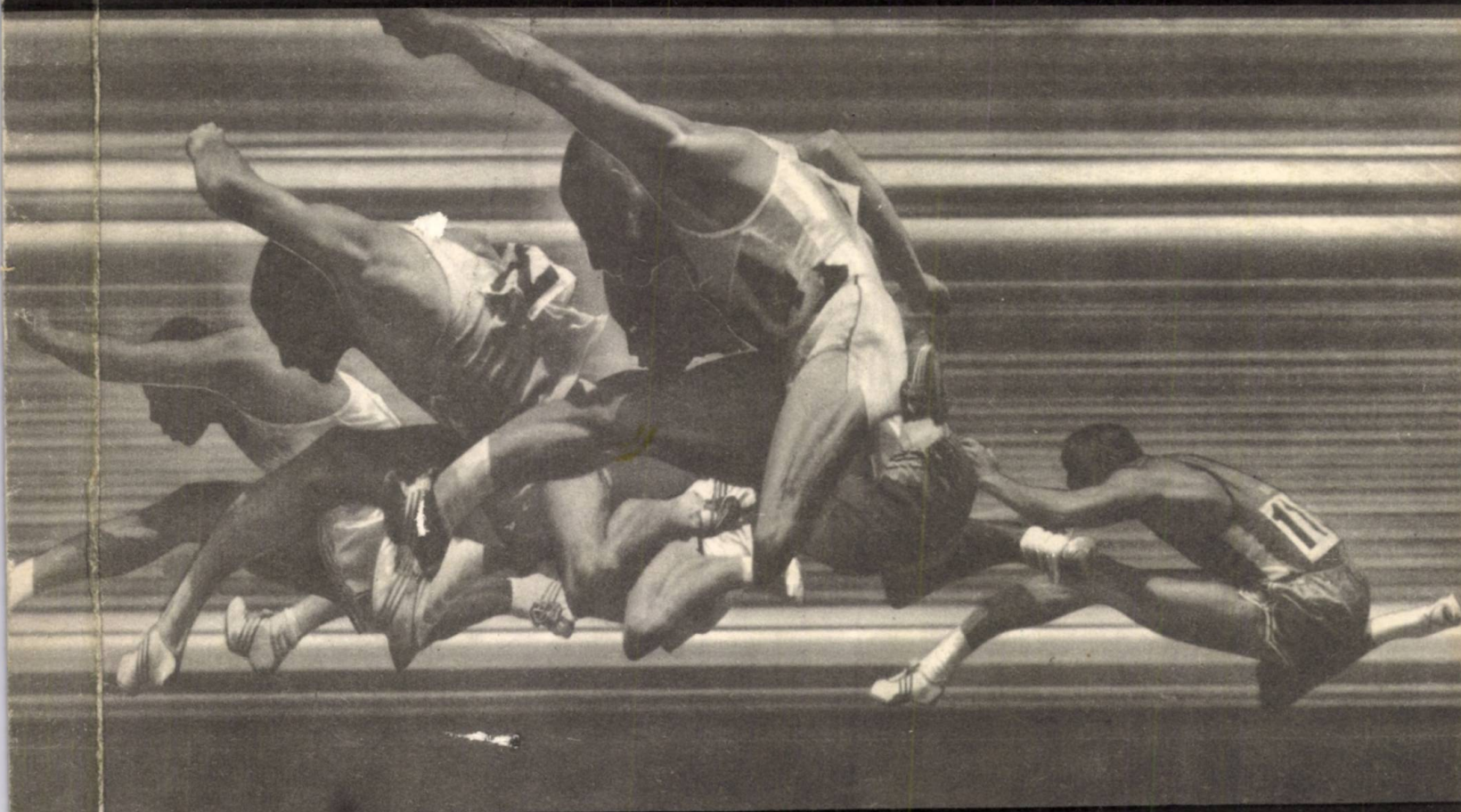

I 11072

* 70

almanahul

sportul

I 11072

11647

2022

DATE IMPORTANTE

24 ianuarie 1859	— Unirea Principatelor Române		
26-30 ianuarie 1945	— 25 de ani de la primul congres legal al sindicatelor	1 iunie	— Ziua internațională pentru Apărarea Copilului.
ianuarie- februarie 1933	— Au avut loc eroicele lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști, conduse de Partidul Comunist Român.	11 iunie 1948	— Marea Adunare Națională a votat Legea naționalizării principalelor mijloace de producție din industrie
31 ianuarie- 2 februarie	— Se împlinesc 60 de ani de la reconstituirea Partidului Social-Democrat din România.	19-24 iulie	— Se împlinesc 5 ani de când au avut loc lucrările Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român
3-5 martie 1949	— A avut loc ședința plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, care a adoptat rezoluția privind întărirea alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare și pentru transformarea socialistă a agriculturii	6-12 august	— Se împlinește un an de când au avut loc lucrările Congresului al X-lea al Partidului Comunist Român
6 martie	— Se împlinesc 25 de ani de la instaurarea primului guvern democratic din istoria României, condus de dr. Petru Groza	15 august 21 august	— Ziua presei române — 5 ani de la adoptarea de către Marea Adunare Națională a Constituției Republicii Socialiste România
8 martie	— Ziua Internațională a Femeii	23 August	— Ziua eliberării României de sub jugul fascist
21 martie 1922	— Crearea de către Partidul Comunist Român a organizației comuniste de tineret — U.T.C.	16-21 octombrie	— Se împlinesc 25 de ani de la prima Conferință Națională a Partidului Comunist Român
22 aprilie	— 100 de ani de la nașterea lui V.I. Lenin	20 octombrie	— Se împlinesc 50 de ani de la greva generală a muncitorilor din România
1 Mai	— Ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc	25 octombrie	— Ziua Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România
2 mai	— Ziua tineretului din Republica Socialistă România	7 Noiembrie 1917	— Ziua Marii Revoluții Socialiste din Octombrie
5 mai 1818	— S-a născut Karl Marx	28 noiembrie	— 150 de ani de la nașterea lui Friedrich Engels
8 mai 1921	— Crearea Partidului Comunist Român	1 decembrie 1918	— Unirea Transilvaniei cu România
9 mai 1877	— Proclamarea independenței de stat a României	30 Decembrie 1947	— Abolirea monarhiei și proclamarea Republicii Populare Române. La 21 august 1965 țara noastră a devenit Republica Socialistă România
9 mai	— 25 de ani de la capitularea Germaniei hitleriste. Ziua victoriei împotriva fascismului		

La primul almanah al „Sportului“

George MACOVESCU

Anticii, dînd curs năzuinței omului de a se întrece pe sine și a se întrece cu semenii lui, au ajuns la olimpiadele grecești și la luptele din arenele romane.

Modernii și în special cei ce trăiesc în veacul al douăzecilea, dînd curs aceluiași năzuințe, au ajuns la marile și multiplele concursuri sportive.

Sportul este o preocupare a multimilor și o caracteristică esențială a secolului nostru.

Sportul a adus în fața a sute de milioane de oameni frumusețea corpului omenesc. Orice s-ar spune, viața realizată în corpul omenesc este mai frumoasă decît orice statuie.

Sportul a adus în fața a sute de milioane de oameni frumusețea mișcării corpului omenesc. Sportivii au coborît de pe scenele înguste ale baletului în imensele arene vigoarea și, în același timp, grația mișcării umane, a materiei conștiente, a năzuinței și elanului spre lumină și înălțime, nu spre întuneric și abisuri.

Sportul a adus în fața a sute de milioane de oameni frumusețea spirituală a întrecerii, care a înlocuit lupta de nimicire cu competiția pentru stabilirea a ceea ce este mai bun, mai înaintat. Marii sportivi sînt, în același timp, expresii ale înaltelor valori morale. Ura și disprețul au fost înlocuite cu dragostea și respectul. Priviți acele spontane îmbrățișări și felicitări după întrecerile sportive. Ele sînt mărturii nesilite, necalculate față de valoarea verificată în luptă dreaptă, deschisă.

Sportul este un mare slujitor al frumuseții.

Un almanah dedicat sportului este un almanah închinat frumuseții.

SPRE CULMI NOI

Anghel ALEXE

președintele Consiliului Național
pentru Educație Fizică și Sport

Anul 1969 va rămâne memorabil în istoria poporului român, înscris cu litere de aur, avînd greutatea pietrelor de hotar și semnificația adîncă a momentelor de răscruce.

S-a împlinit un sfert de veac de cînd poporul nostru a scuturat jugul fascist pornind pe drumul luminos al libertății și socialismului. Iar ca o coincidență simbolică, «Anul XXV» își leagă neștersele sale amintiri de un alt eveniment cu pecete de epocă: **CEL DE AL X-LEA CONGRES AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN.**

Urmărit cu un viu interes de întregul popor, Congresul al X-lea va rămîne în cronică vremii ca un eveniment de amplă însemnătate istorică. Lucrările sale, ascultate și studiate cu atenție majoră de milioanele de cetățeni ai României, au generat un sentiment de optimism și plenitudine privind viitorul patriei.

Pășim, asadar, în cel de al doilea păttrar de viață liberă înarmați cu un vast plan de acțiune. Înfăptuirea lui va cere eforturi sporite din partea fiecărui cetățean al patriei și toți sînt hotărîți să le depună pentru a transpune în viață cuvîntul partidului. Dar, pentru aceasta este nevoie de oameni puternici, viguroși care să adauge pregătirii profesionale și înaltei tehniciți o sănătate robustă și o excelentă condiție fizică.

În acest context apare pregnant misiunea nobilă care se încredințează educației fizice, mișcării sportive. Domeniul acesta a înregistrat un salt impresionant, care l-a purtat de la periferia preocupărilor, cum era înainte de 23 August 1944, la altitudinea unei probleme de stat, unde se află astăzi.

Înscrind și activitatea într-o arie de preocupări vaste, vizînd în primul rînd sănătatea și integritatea biologică a populației, mișcarea sportivă din țara noastră a centralizat un bilanț de realizări care împlinesc marile succese obținute de poporul nostru pe drumul construcției socialiste.

Sportul românesc dispune de o bază organizatorică puternic consolidată, de o largă rețea de organizații sportive, înarmate cu maturitate și experiență: 31 de federații (la care sînt afiliate peste 8 000 de secții), aproape 6 000 de asociații sportive, 73 cluburi de performanță, 33 școli sportive independente și 64 organizate pe lîngă diferite licee, precum și 16 licee cu program de educație fizică. Sistemul competițional oficial înglobează astăzi 35 de ramuri sportive și angajează anual peste 12 000 de echipe, respectiv 233 000 de sportivi în întreceri.

Toate realizările noastre se datorează, în primul rînd, con-

ducerii de către partid a mișcării sportive, sprijinului permanent — moral și material — pe care l-a primit. Statul a investit sume importante pentru a asigura populației, mai cu seamă celei tinere, condiții optime de practicarea sportului. În anii din urmă din aceste fonduri peisajul arhitectonic al țării s-a îmbogățit cu noi stadioane, săli de sport, piscine, patinoare artificiale ridicate la București, Timișoara, Pitești, Brașov, Cluj, Galați, Constanța și alte orașe ale patriei.

În centrul atenției și activității organelor și organizațiilor cu atribuții în domeniul sportului a stat dezvoltarea largă a educației fizice de masă, a turismului, îndeosebi în rîndurile tineretului, în școli și universități, în fabrici și uzine, la sate.

Nu pot fi ignorate, într-o trecere în revistă, oricît de sumară, progresele remarcabile înregistrate de sportivii români în ridicarea măiestriei, participările prestigioase la marile competiții internaționale, urmărite cu interes și pasiune de întregul popor, prilejuind satisfacție și sentimente de justificată mîndrie patriotică. Să ne amintim succesul luptătorilor, incununați cu 2 medalii de aur la Mar del Plata, evoluția boxerilor, cîștigători a 4 titluri de campioni europeni și al primului loc pe echipe, șirul de victorii al echipei de tenis, ajunsă în finala Cupei Davis, titlul de campioană a lumii obținut de reprezentativa feminină de floretă, în sfîrșit, calificarea după 31 de ani a echipei de fotbal în turneul final al campionatului mondial, chiar dacă bucuria succesului a fost parțial umbrită de comportarea nesatisfăcătoare a formației noastre din ultimul joc cu Grecia. Anul 1969 continuă astfel tradiția victoriilor sportive ale României Socialiste, completează frumosul său bilanț olimpic: **DIN 1952 ȘI PÎNĂ ACUM — 14 MEDALII DE AUR, 16 DE ARGINT ȘI 24 DE BRONZ.**

Tocmai de aceea, pentru a menține și îmbogăți un frumos prestigiu, anii ce urmează pun în fața sportului românesc sarcini mari și de răspundere. Va trebui consolidată, în continuare, baza organizatorică a mișcării sportive, punîndu-se accentul pe educația fizică multilaterală a populației, ca un imperativ major al vremurilor noastre. Va trebui acordată o atenție sporită sportului școlar, juniorilor, nu numai spre a pregăti temeinic viitoarele eșaloane de campioni și performeri, dar pentru a crește generații puternice, sănătoase, viguroase, capabile să înfăptuiască grandiosul program de construcție socialistă preconizat de partid.

Gîndindu-ne cu bucurie la succesele dobîndite, nu uităm nici o clipă că mai avem foarte multe de făcut!

SPORTUL AZI

Emanuel VALERIU

Vorbind despre sport, sîntem — de cele mai multe ori — tentați să facem referiri la trecutul milenar al acestuia, vrînd parcă să ne convingem de fundamentul peren al pasiunii noastre actuale și să-i aflăm robuste rădăcini de justificare a locului pe care-l ocupă în gustul fiecăruia dintre noi ca și în cel public.

Apelul la istorie nu este de fel superflu, deși aria vieții sportive actuale este cu mult mai amplă și mai cuprinzătoare decît cea pe care i-a transferat-o tradiția antică. Într-adevăr, cu excepția atletismului, boxului și luptelor, toate celelalte discipline fizice sînt de proveniență modernă și aparțin, în special, lumii anglo-saxone. Desigur, referirea noastră vizează sporturile ca atare, pentru că altfel, coborînd în sensul retrospectiv al evoluției omului, am putea crede că înotul și schiul, patinajul, canotajul și călăria practicate exclusiv în scop utilitar și chiar vital de cei mai îndepărtați strămoși, își pot găsi un loc legitim printre sporturile care au străbătut milenii. Eroarea apare evidentă și se impune a fi evitată.

Sportul aparține, mai ales, erei moderne, cu toate că aportul său tradițional a însemnat mai mult decît un simplu certificat de naștere sau unul de autenticitate umană. Chiar paralela olimpică: trecut-prezent ne dovedește noua amplitudine a sportului epocii noastre, apartenența sa la viața modernă. Nu vom invoca elemente de proporție, pentru că bunul simț ne împiedică s-o facem, atîta vreme cît aglomerările umane actuale cuprind, în limitele unui singur oraș, peste 7—8 milioane de cetățeni, cifre necunoscute chiar statelor din antichitate, pe toată întinderea lor, ca și din rațiuni tehnice, posibilitățile contemporane depășindu-le, fără putință de comparație, pe cele ale unor vremuri îndepărtate. Păstrînd parfumul romantic sau eroic al istoriei sportului, nostalgia copilăriei sale (deși în ciclul vital firesc disciplinele trupului au cunoscut cîndva maturitatea, dar niciodată decrepitudinea bătrînețelor),

ne lăudăm, cu sinceră incîntare, pentru noile valențe ale sportului modern. Fotbalul încîntă noi teritorii: America de Nord și Australia; Olimpiadele și-au stabilizat ritmul quadrienal și fac o alternanță între Continente; oamenii care cuceresc Cosmosul sînt revendicați de lumea sportului și primesc titluri de campioni, acceptîndu-le cu dezinvoltură și chiar cu plăcere; marilor performeri li se înmînează distincții de onoare, sînt primiți pretutindeni ca veritabili ambasadori ai țărilor lor; șefi de state discută și prînzesc în compania sportivilor, iar unii dintre aceștia sînt aleși în organe obștești superioare de către concetățenii lor, viața sportivă internațională este fundamentată în cadrul unor instituții cu autoritate recunoscută; o fantastică circulație specifică stimulată de sport, se înregistrează, aproape zilnic, pretutindeni în lume; un calendar al confruntărilor internaționale, dintr-un singur an, ar necesita un volum de proporții fabuloase; o adînțire a spațiilor de transmisii radiofonice și de televiziune, dintr-o singură lună, pe glob, ar depăși cu mult orele multor ani. Și calculele ar putea să continue fără a cădea dincolo de realitate.

Acesta este sportul azi: element constitutiv al vieții moderne, element de sănătate dar și de spectacol, de bune relații și cunoaștere între tineri de diferite naționalități, între popoare, în ultimă analiză, mijloc eficient de educație plurală, sursă de inspirație artistică, dar și ramură de producție industrială, mediu de cercetare științifică, de la biologie la sociologie etc.

În această ambianță de tradiție și actualitate, de laborator și sală de spectacol, de austeritate scolastică și de văcarm al pasiunilor colective, ziarul «Sportul» deschide, cu acest volum, primul pînă acum, un drum pe care-l dorește proiectat în viitor. Desigur, o modestă contribuție care se produce într-un moment de cumpănă al vremii: un sfert de veac de la apariția ziarului, 90 de ani de la cea a înaintașului său omonim, în presa sportivă românească.

1

S-a născut Pierre de Coubertin, părintele olimpiadelor moderne (1863). El a fost unul dintre fondatorii (1906) ligii de prietenie și apropiere Franța—România.

15

Prima săritură de 15 metri la triplu salt: atletul australian William Macmanus (1887).

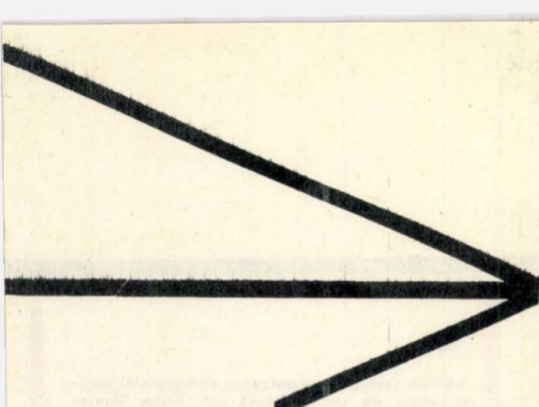
Granițele următoare ale performanțelor au fost depășite astfel: 16 metri (Tajima-Japonia) în 1936, 17 metri (Schmidt-Polonia) în 1960

22

La Sinaia, pe o pîrtie special amenajată, s-a desfășurat primul concurs oficial de bob din țara noastră (1909).

Luni		5	12	19	26
Marti		6	13	20	27
Miercuri		7	14	21	28
Joi	1	8	15	22	29
Vineri	2	9	16	23	30
Simbătă	3	10	17	24	31
Duminică	4	11	18	25	

bob

TRIPLU SALT

OLIM PIADA

1887

BOB: Campionatele europene, 2—11 Italia

4

Echipajul de bob al României (Al. Frim—V. Dumitrescu) câștigă la Engelberg titlul de campion mondial (1934)

4 - 13

Jocurile Olimpice de iarnă de la Lake Placid (1932).

6 - 16

Jocurile Olimpice de iarnă de la Garmisch Partenkirchen (1936)

6 - 18

Jocurile Olimpice de iarnă de la Grenoble. Echipajul de bob Ion Panțuru — Nicolae Neagoe cucerește medalia de bronz, prima medalie olimpică românească la o «olimpiadă albă» (1968)

7

Constituirea Federației române de tir (1934)

11 - 18

Jocurile Olimpice de iarnă de la St. Moritz (1928)

13

Constituirea Federației române de tenis de câmp (1929)

14 - 25

Jocurile Olimpice de iarnă de la Oslo (1952)

16

Constituirea Federației române de fotbal (1930)

17

La Altenberg, Gheorghe Cercel cucerește prima medalie a schiului românesc; locul III la campionatul mondial de biatlon tineret (1967)

19

Bobul de 2 persoane al României avându-l ca pilot pe Al. Papană și ca frînar pe D. Hubert câștigă medalia de aur la campionatul mondial de la Schreiberhau (1933)

21

A fost stabilită organizarea competiției internaționale de tenis dotată cu «Cupa Davis». La ediția inaugurală au luat parte echipele Statelor Unite și Angliei (1900)

23 - 25

La București are loc prima Conferință pe țară a mișcării sportive din România (1962).

25

A fost pusă piatra fundamentală a primului stand de tir la București (1862)

Luni	2	9	16	23
Mărti	3	10	17	24
Miercuri	4	11	18	25
Joi	5	12	19	26
Vineri	6	13	20	27
Sâmbătă	7	14	21	28
Duminică	1	8	15	22

PATINAJ ARTISTIC: Campionatele europene, 4—8 U.R.S.S.

Campionatele mondiale, 26.II—3 III Iugoslavia

BIATLON: Campionatele mondiale, 19—22 Suedia

BOB: Campionatele mondiale, 24.I—1.II. Elveția (St. Moritz)

SCHI: Campionatele mondiale-probe alpine, 6—15 Italia (Val Gardena) Campionatele mondiale-probe nordice, 14—22 Cehoslovacia (Vysoke Tatry)

HANDBAL: Campionatul mondial masculin, 22.II—10.III Franța (Paris)

HOCHEI: Campionatul mondial-grupa A, Canada

Campionatul mondial, grupele B și C 24.II—5.III România (București și Galați)

5

Au fost decernate primele titluri de maestru emerit al sportului din România. Între cei distinși cu înaltul titlu au fost Ion Moina (atletism), Gheorghe Fiat — box, Gheorghe Lykardopol — tir (1953)

19

Dumitru Parascivescu realizează la București recordul mondial în proba de 15 km marș — 1.08:28,0 (1949)

Primul adversar de pe continent pe care Anglia l-a acceptat ca partener la fotbal a fost Belgia, învinsă cu 6—1, la Londra (1923)

6

La Mar del Plata, în Argentina, luptătorii români Gheorghe Berceanu și Simion Popescu au câștigat titlurile de campioni ai lumii la greco-romane (1969)

9

Organizația Sportului Popular (O.S.P.) devine organ unic de conducere a mișcării sportive de masă și performanță din țara noastră (1946)

20

A apărut primul număr al ziarului Sportul popular (astăzi «Sportul»). (1945)

15

Echipa masculină de handbal în 7 a României câștigă primul său titlu de campioană mondială, la Dortmund, întrecând în finală cu 8—7 după prelungiri reprezentativa Cehoslovaciei (1961)

La C.M. de handbal de la Praga, formația României câștigă pentru a doua oară titlul suprem, învingând Suedia cu 25—22 (1964)

18

La Montesson, în Franța, Traian Vuia realizează primul zbor din lume, cu un avion de construcție proprie (1906)

Constituirea Federației române de atletism (1912)

10

20 - 29

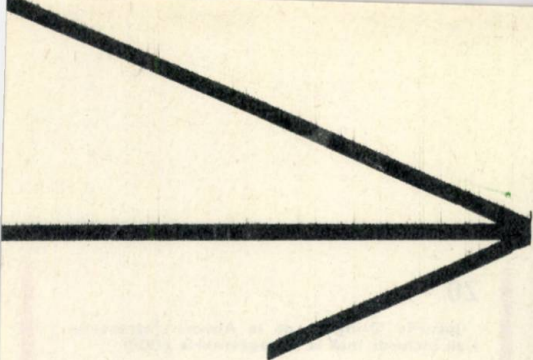
Bucureștiul găzduiește cea de a XX-a ediție a campionatelor mondiale de tenis de masă. România cucerește 4 titluri (1953).

22

Constituirea Federației române de box (1926)

28

Se acordă primele titluri de maestru al sportului din România (1951)

Luni	2	9	16	23	30
Mărti	3	10	17	24	31
Miercuri	4	11	18	25	
Joi	5	12	19	26	
Vineri	6	13	20	27	
Simbătă	7	14	21	28	
Duminică	8	15	22	29	

ATLETISM: Campionatele europene pe teren acoperit. 14—15
Austria (Viena)
SCRIMĂ: Campionatele mondiale pentru tineret. 27—30 U.R.S.S.
(Minsk)

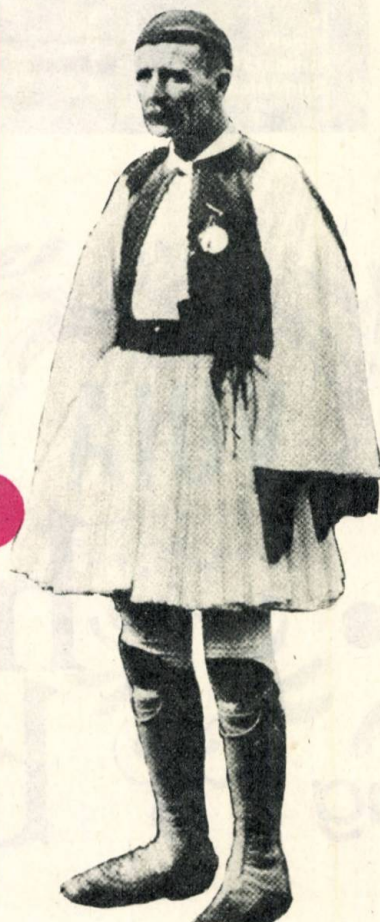
5 - 14

La Atena s-a desfășurat prima ediție a Jocurilor Olimpice moderne. La întreceri au luat parte 285 sportivi din 13 țări (1896)

5

Constituirea Asociației sportive de popice (1931), transformată în 1934 în federație de specialitate

14

În cadrul campionatelor mondiale de tenis de masă de la Pekin, dublul român Maria Alexandru—Geta Pitică a câștigat titlul suprem. (1961)

20

Jocurile Olimpice de la Anvers. Întrecerile s-au încheiat însă la 21 septembrie (1920)

21

Prima săritură de 5 metri la prăjină. Autor: Brian Sternberg (S.U.A.), la Seattle (1963)

Luni		6	13	20	27
Marti		7	14	21	28
Miercuri	1	8	15	22	29
Joi	2	9	16	23	30
Vineri	3	10	17	24	
Simbata	4	11	18	25	
Duminica	5	12	19	26	

22

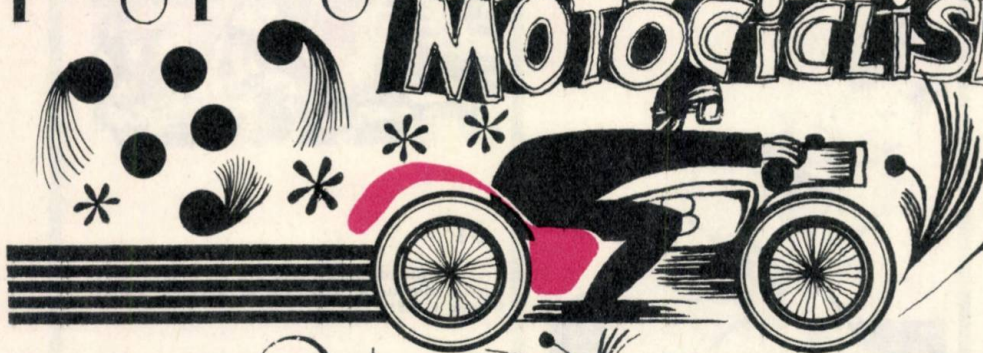
Are loc la Bucuresti «Primul campionat anual in cros-country» (1916)

Constituirea Federatiei romane de motociclism (1934)

POPICE: Campionatele mondiale-sectia asfalt, 25-31 Italia
TENIS DE MASĂ: Campionatele europene, 1-8 U.R.S.S.

ping-pong **PRAJINA** 5m

MOTOCICLISM

cros

POPICE

3

Jocurile Olimpice de la Paris. Echipa de rugby a României a cucerit prima medalie olimpică, cea de bronz. Întregerile olimpice s-au încheiat la 27 iulie (1924)

6

Jocurile Olimpice de la Londra, încheiate la 29 octombrie (1908)

Primul atlet care aleargă mila (1 609,34 m) în mai puțin de 4 minute (3:59,4) a fost englezul Roger Bannister, la Oxford (1954)

10

Au fost decernate primele titluri de «antrenor emerit» lui Radu Huțan — caiac-canoe, Emerich Vogl — fotbal și Ștefan Petrescu — haltere (1957)

14

Jocurile Olimpice de la Paris (au ținut pînă la 28 oct.). La întreceri sînt admise, pentru prima oară, și femeile care participă la competițiile de tenis și golf (1900)

15

Nicolae Martinescu cîștigă titlul de campion european la lupte greco-romane, categoria grea, la Helsingborg (1966)

17

A fost înființată la București «Societatea de dare la semn» (1862)

21

Charles Lindbergh traversează Atlanticul la bordul unui avion monoplace (1921)

Simion Popescu ocupă primul loc la categoria 63 kg la C.E. de lupte greco-romane de la Minsk (1967)

25

Se sare pentru prima oară peste 8 metri la lungime (8,13 m): atletul negru Jesse Owens (S.U.A.), la Ann Arbor (1935)

26

Pe Tamisa, la Londra, are loc prima regată de canotaj cu participarea «copturilor» universităților din Oxford și Cambridge (1815)

29

Edmund Hillary și călăuza Tensing ating virful Everest din Himalaia (1953)

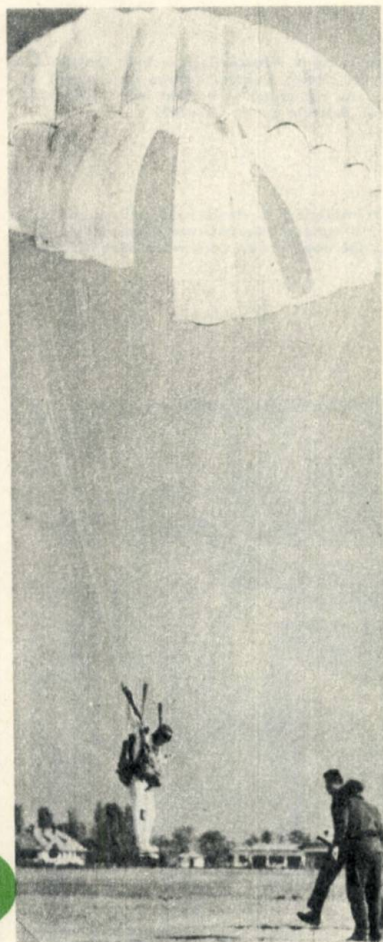

31

La St. Cloud, lângă Paris, are loc prima cursă ciclistă din lume, cîștigată de englezul James Moore (1868)

Gheorghe Iancu realizează recordul mondial definitiv de 0 metri în proba de salt de la 1000 m cu deschidere întîrziată a parașutei și aterizare la punct fix. Salturile au avut loc pe aeroportul Clinceni de lângă București (1961)

Luni		4	11	18	25
Marti		5	12	19	26
Miercuri		6	13	20	27
Joi		7	14	21	28
Vineri	1	8	15	22	29
Simbătă	2	9	16	23	30
Duminică	3	10	17	24	31

1935 8 METRI LUNGIME

rugby

golf

FEMEI LA OLIMPIADA 1900

MONDO

FOTBAL: Turneul U.E.F.A. pentru juniori. Scoția
 BASCHET: Campionatul mondial masculin, 5—25 Iugoslavia
 (Liubljana)

1

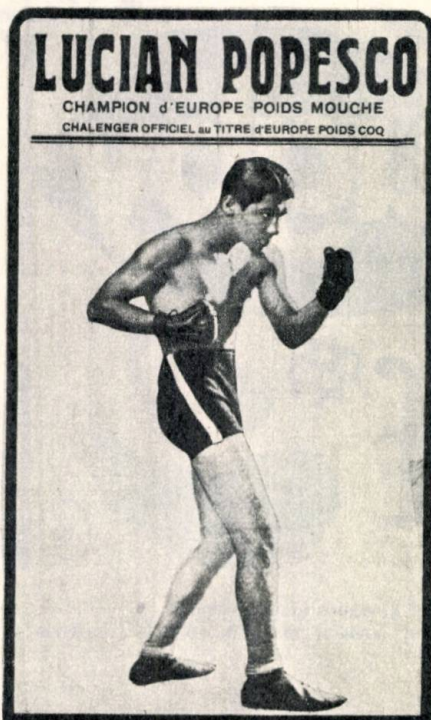
Gheorghe Negrea câștigă la Praga titlul de campion european de box la categoria semi-grea (1957)

2

Pe ringul «europenelor» de la Roma, Nicolae Giju obține medalia de aur la categoria cocos (1967)

3

Lucian Popescu câștigă cel de al treilea său titlu de campion european profesionist, categoria pană, întrecându-l pe pugilistul belgian Phil Dolhem (1939)

Luptătorul Francisc Bola devine campion european la libere (categoria 87 kg), la Manchester (1965)

4

Primul zbor în România al lui Aurel Vlaicu, pe avionul său de construcție proprie. Evoluția «Măiestorașului Aurel» a avut loc pe cîmpul de la Cătrărești, la București (1910)

5

România învinge, pentru prima oară, Franța, la rugby, cu 11—5 (1960)

7

La Belgrad a avut loc primul meci internațional al echipei de atletism a României (1922)

Lucian Popescu cucerește centura de campion continental al categoriei muscă, întrecându-l la București, pe francezul Kid Oliva (1930)

8

La București se desfășoară primele «campionate atletice pentru amatori» ale României (1914)

În capitala Iugoslaviei are loc prima partidă oficială a reprezentativei de fotbal a României, întrecută de Iugoslavia cu 2—1 (1922)

În cadrul campionatelor mondiale de lupte greco-romane de la Tampere, Ion Cernea ocupă primul loc la categoria 57 kg (1965)

Campionatele europene de box au loc la București. Câștigă titlurile continentale Constantin Ciucă (muscă), Aurel Dumitrescu (cocos), Calistrat Cuțov (semiușoară) și Ion Alexe (grea) '1969

9

La Yokohama, Valeriu Bularca iese campion mondial la lupte greco-romane, categoria 73 kg. Este primul titlu de campion al lumii cucerit de un luptător român (1961)

10 - 17

La Aspern, lângă Viena, are loc un miting aviatic internațional. Printre câștigători s-a aflat și pilotul român Aurel Vlaicu (1912)

11

Campionatele mondiale de popice de la Linz. Echipa României (Elena Trandafir, Crista Szocs, Tina Balaban, Margareta Szemany, Florica Neștoiu, Cornelia Moldoveanu) câștigă titlul suprem (1968)

15 - 26

Cea de a IV-a ediție a campionatelor europene de volei are loc la București. Echipele României ocupă locul II la băieți și IV la fete (1955)

19

În finala de la Amsterdam, echipa feminină a României câștigă pentru a doua oară titlul de campioană mondială la hadbal în 11, întrecând în finală Austria cu 10—2 (1960)

20

La Wimbledon se desfășoară prima ediție a celebrului turneu internațional de tenis de cîmp. A avut loc doar proba de simplu bărbați (1887)

20 - 24

Trei victorii românești (echipe băieți, fete și perechea Petre Purje-Constantin Rădulescu) la campionatele mondiale de popice de la București (1966)

23

Congresul pentru restabilirea Jocurilor Olimpice, ținut în aula Universității Sorbona din Paris (12 țări și-au trimis delegați și alte 21 și-au dat adeziunea) a hotărât organizarea J.O., o dată la patru ani, la care să fie invitate toate țările. Cu acest prilej a fost creat Comitetul Internațional Olimpic (1894)

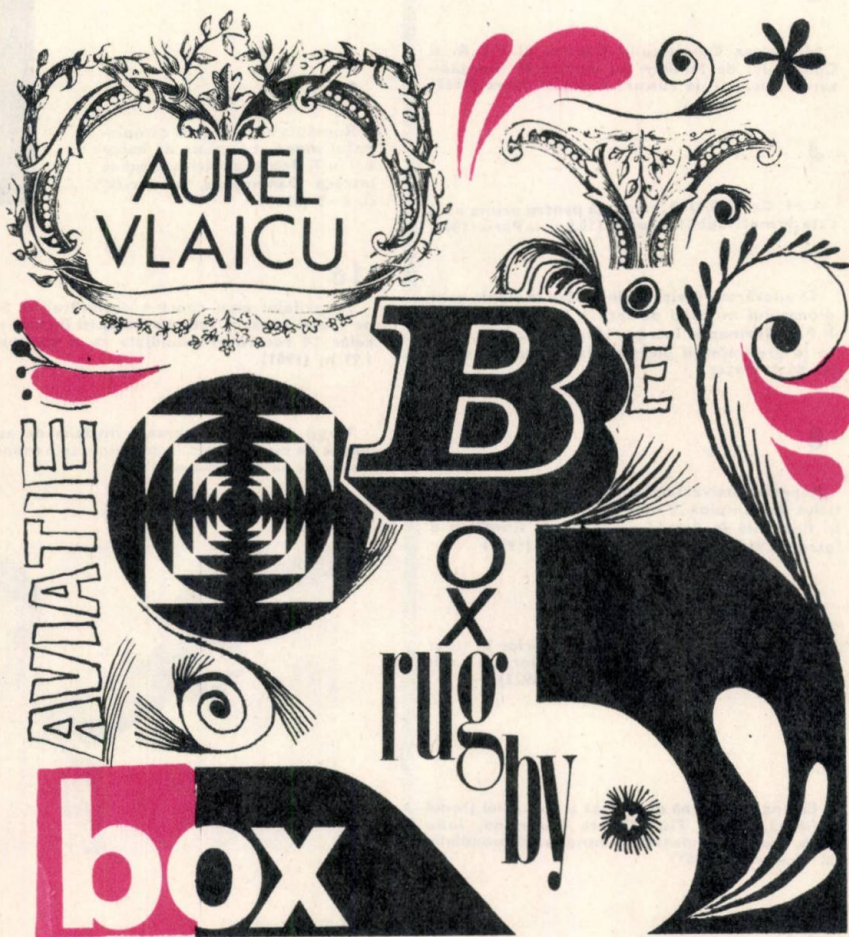
26

Hotărârea Partidului Comunist Român asupra problemei stimulării și dezvoltării continue a culturii fizice și sportului (1949)

29

Jocurile Olimpice de la Stockholm desfășurate până la 22 iulie. Cu acest prilej iau ființă mai multe federații internaționale, între care și cea de atletism. Acum se stabilesc reguli precise pentru omologarea recordurilor mondiale la atletism (1912)

Luni	1	8	15	22	29
Mărti	2	9	16	23	30
Miercuri	3	10	17	24	
Joi	4	11	18	25	
Vineri	5	12	19	26	
Sâmbătă	6	13	20	27	
Duminică	7	14	21	28	

LUPTE GRECO-ROMANE și LIBERE: Campionatele europene, 7-14 R.D. Germană

FOTBAL: Campionatul mondial, Mexic (Ciudad de Mexico)

TIR: Campionatele europene de talere, România (București)

1

Jocurile Olimpice de la St. Louis, s-au încheiat la 29 octombrie (1904)

2

Hotărîrea Comitetului Central al P.C.R. și Consiliului de Miniștri cu privire la reorganizarea mișcării de cultură fizică și sport (1957)

4

L.H. Cary (S.U.A.) aleargă pentru prima oară sute de metri sub 11 secunde (10,8 s), la Paris (1891)

8

O adevărată lovitură de teatru în finala campionatului mondial de fotbal, la Berna. Echipa R.F. a Germaniei întrece Ungaria cu 3-2, după ce în preliminarii pierduse la această formație cu 8-3 (1954)

8

Reprezentativa feminină a României câștigă titlul de campioană mondială la handbal în 11. În finala de la Frankfurt pe Main, România a întrecut R.F. a Germaniei cu 6-5 (1956)

9

Johnny Weissmuller (cunoscut ulterior în rolul Tarzan) inaugurează lista înotătorilor sub 1 minut pe 100 m liber, la Alameda (1922)

12

Echipa masculină de floretă a României (Ionel Drimbă, Mihai Țiu, Tănase Mureșanu, Iuliu Falb, Ștefan Ardeleanu) — campioană mondială, la Montreal (1967)

12

Ion Micoroiu devine campion mondial la poce, la C.M. de la Viena (1957)

14

Pe Stadionul Republicii din București Iolanda Balas realizează cu 1,75 m primul său record mondial la săritura în înălțime (1956)

18

15

România organizează campionatul mondial feminin de handbal în 7. Reprezentativa română întrece Danemarca, în finală, cu 8-5 (1962)

16

Cu prilejul unui concurs desfășurat la Sofia, pe «Vasil Levski», Iolanda Balas își încheia seria celor 14 recorduri mondiale cu o săritură de 1,91 m (1961).

Virgil Atanasiu cucerește medalia de aur în proba de pistol viteză la campionatele mondiale de tir de la Wiesbaden (1966)

19

Debutul echipei de tenis a României în Cupa Davis. La Beckenham (Anglia), India a întrecut România cu 5-0 (1922)

Jocurile Olimpice de la Helsinki (festivitatea de închidere a avut loc la 3 august). Iosif Sirbu a cucerit pe poligonul Malami medalia de aur, prima medalie de aur din istoria sportului românesc (1952)

20

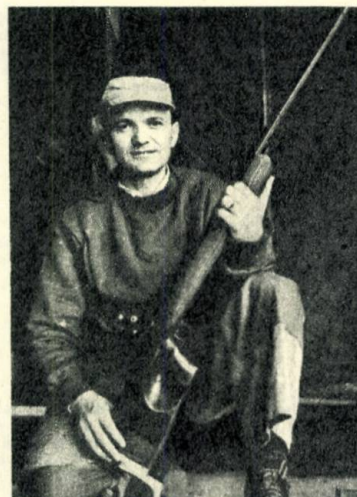
La Buenos Aires, Olga Szabo — campioană mondială la floretă (1962)

21

Cosmonauții americani Neil Armstrong și Edwin Aldrin sînt primii pămînteni care păsesc pe Lună. Împreună cu Michael Collins au făcut parte din echipajul Apollo 11 (1969)

27

Boxerul român Toma Aurel câștigă titlul profesionist european învingîndu-l prin abandon în repriza 11 pe francezul Poppy Decico (1936)

Primul sportiv care a înotat 200 m sub 2 minute:
Don Schollander (S.U.A.) cu 1:58,8, la Los Angeles (1963)

28

Jocurile Olimpice de la Amsterdam, încheiate la 12 august. Pentru prima oară este aprinsă flacăra olimpică (1928)

28 - 29

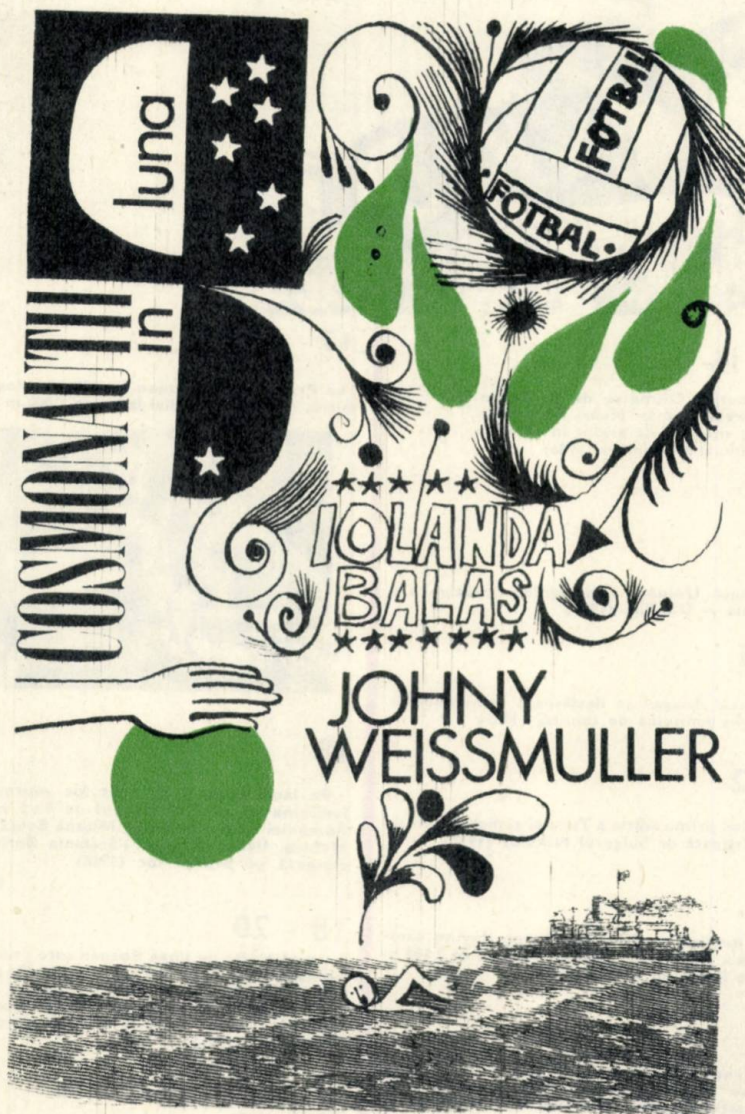
A doua Conferință pe țară a mișcării sportive. A fost constituit Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport

31

Jocurile Olimpice de la Los Angeles (până la 7 august) (1932)

Luni		6	13	20	27
Mărti		7	14	21	28
Miercuri	1	8	15	22	29
Joi	2	9	16	23	30
Vineri	3	10	17	24	31
Sâmbătă	4	11	18	25	
Duminică	5	12	19	26	

LUPTE GRECO-ROMANE și LIBERE: Campionatele mondiale,
4-11 Canada

2

Este inaugurat Stadionul «23 August» din Capitală, cu prilejul celui de al IV-lea Festival mondial al tineretului și studenților (1953)

2 - 16

Jocurile Olimpice de la Berlin. Călărețul român Henri Rang cucerește medalia de argint în «Marele premiu al Națiunilor» (1936)

5

la ființă Uniunea Federațiilor Sportive din România — U.F.S.R. (1929)

5 - 7

Pe lacul Snagov se desfășoară campionatele europene feminine de canotaj (1955)

5 - 12

Are loc prima ediție a Turului ciclist al României, câștigată de bulgarul Nikolov (1934)

6

La Bratislava, Elena Băcăoanu devine campioană a lumii la parașutism în proba de 2 500 m cădere liberă cu viraje (1948)

11

Argentinianul Tiraboschi reușește prima traversare înot a Canalului Minecii pornind de pe coastele Franței. El a înnotat 16 ore și 33 de minute (1823)

14

Se inaugurează primul velodrom din București (1896)

20

17

La Praga, cuplul Simion Ismailciuc-Alexe Dumitru, campion mondial la canoe 1 000 m (1958)

18

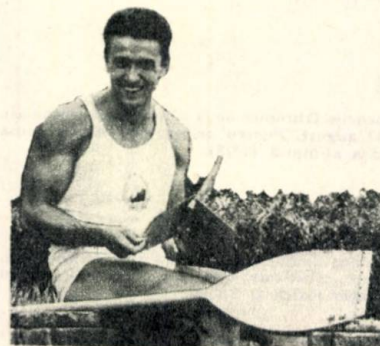
Pe lacul Grunau au avut loc «europenele» feminine de canotaj. Schifur de 4+1 rame al României (Ioana Tudoran, Mitana Botez, Maria Hublea, Ileana Nemeth+Ștefania Borisov) se clasează pe primul loc (1968)

18 - 20

Lacul Malta de lângă Poznań este gazda campionatelor europene de caiac-canoe. Devin campioni continentali: Aurel Vernescu (K-500 m), Nicolae Artimov și Andrei Conțolenco (K 2 500 m), Ichim Sidorov și Alexe Iacovici (C 2-1 000 m). (1961)

18 - 19

În cadrul campionatelor europene feminine de canotaj de la Grunau, echipajul României de 4+1 rame se clasează pe primul loc (1962)

Campionatele europene de caiac-canoe au avut loc pe lacul Himki de la Moscova. Cuplurile Aurel Vernescu-Afanasie Sciortnic (K 2-500 m) și Ivan Patzaichin-Serghei Covaliov (C 2-1000 m) au încheiat victorioase cursele respective (1969)

18 - 21

«Mondialele» de caiac-canoe au loc pe lacul Grünau de lângă Berlin. Pe podiumul de onoare urcă: Vernescu (K 1-500 m), Vernescu-Afanasie Sciortnic (K 2-500 m), Sciortnic-Mihai Turcaș-Dimitrie Ivanov-Anton Calenic (K 4-500 m), Nicol Calabiciov-Serghei Covaliov (C 2-1 000 m), Petre Maxim-Aurel Simionov (C 2-10 000 m). (1966)

19

Lucian Popescu câștigă titlul european la categoria cocoș învingându-l pe boxerul spaniol Carlos Flix (1931)

19 - 22

Are loc prima Spartachiadă republicană, marea competiție a sportului de masă și performanță din România (1964)

21

Iolanda Balaș — campioană europeană la Stockholm — 1,77 m (1958)

Campionatele europene de caiac-canoe la Duisburg. Au obținut victorii: Vernescu (K 1-500 m), Vernescu-Sciortnic (K 2-1 000 m), Chindin Covaliov-Mihai Turcaș-Anton Calenic-Ion Irimia (K 4-10 000 m), Turcaș, Andrei Conțolenco, Haralambie Ivanov, Vernescu (K 4x500 m), Andrei Igorov (C 1-10 000 m), Petre Maxim, Aurel Simionov (C 2-10 000 m). (1967)

23

La Utrecht, la CE de natație, Cristina Balaban obține medalia de bronz în proba de 100 m spate. Este prima medalie cucerită de o înotătoare din România la «europene» (1966)

24

Campionatele mondiale de tir de la Moscova. Constantin Antonescu termină învingător la armă liberă, calibru mare, poziția picioare, iar Marin Ferecatu se clasează pe primul loc la «combinata» juniorilor (1958)

24 - 25

Campionatele mondiale de la Jaice. Un frumos succes al caiacistilor și canoistilor români. Termină învingători: Vernescu (K 1-500 m), Vasile Nicoară-Haralamb Ivanov (K 2-500 m și 1 000 m), Anton Ivănescu, Nicoară, Ivanov, Vernescu (K 4x500 m), Ismailciuc (C 1-1 000 m), Alexe Iacovici-Ichlim Sidorov (C 2-1 000 m). (1963).

Englezul Webb traversează Canalul Minciei pornind de pe coasta engleză, în 21 ore și 45 minute (1875).

Dublul Ismailciuc-Dumitru, campion european, la Gand, în proba de canoe 2-1000 m (1957)

28

La Gand, în Belgia, echipajul Ștefan Pongraț, Radu Nicolae, Anton Sîngeac, Tiberiu Măcean a devenit campion european la proba de schif 4 f.c. (1955)

Luni	3	10	17	24	31
Mărti	4	11	18	25	
Miercuri	5	12	19	26	
Joi	6	13	20	27	
Vineri	7	14	21	28	
Sâmbătă 1	8	15	22	29	
Duminică 2	9	16	23	30	

CANOTAJ: Campionatele mondiale, Canada (Ontario)

Campionatele europene feminine, Ungaria

CICLISM: Turul României, 18-28

Campionatele mondiale de șosea și pistă, Anglia

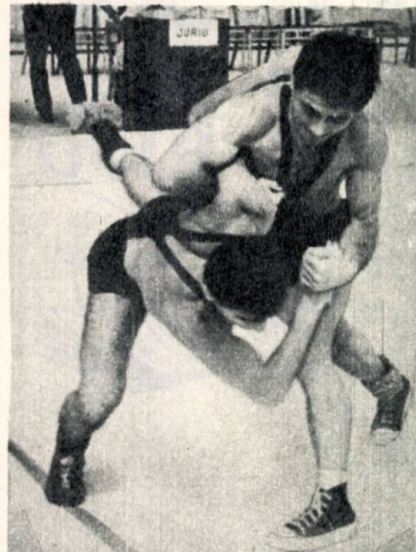
CAIAC-CANOE: Campionatele mondiale, Danemarca (Copenhaga)

ATLETISM: Jocurile Balcanice, România (București)

1 - 3

La București au loc campionatele mondiale de lupte greco-romane. Ion Baciuc (cat. 57 kg) cucerește titlul suprem (1967)

5

Se sare pentru prima oară 2 metri la înălțime: H. Porter (S.U.A.), la Bridgeport (1908)

7 - 9

Torino găzduiește prima ediție a campionatelor europene de atletism (1934)

22

11

A XVII-a Olimpiadă de vară, la Roma. Au cucerit medalia de aur Iolanda Balaș (atletism), Dumitru Pirvulescu (lupte greco-romane) și Ion Dumitrescu (talere). Jocurile au început la 25 august. (1960)

11 - 13

Poligonul Tunari din București adăpostește prima ediție a campionatelor europene de tir. Jacqueline Zvonevski câștigă proba de armă liberă, calibru redus, poziția culcat, pentru juniori iar echipa de senioare a României leze campionă la proba de armă liberă, calibru redus, poziția genunchi (1955)

13

Iolanda Balaș, campioană europeană la Belgrad, 1,83 m (1962)

19 - 21

Atleții români câștigă pentru prima oară titlul pe echipe la Jocurile Balcanice de la București (1959)

22 - 29

La Atena are loc prima ediție — experimentală — a Jocurilor Balcanice de atletism (1929)

23

La Philadelphia, 120 757 de spectatori asistă la meciul dintre Jack Dempsey și Gene Tunney (pentru campionatul mondial de box la categoria grea), un adevărat record de asistență la o competiție pugilistică (1926)

25

Este inaugurat, la București, Stadionul Republicii, pe locul fostului stadion al A.N.E.F. distrus de bombardamente în 1944. Cu acest prilej se desfășoară prima ediție a campionatelor internaționale de atletism ale României (1948)

26

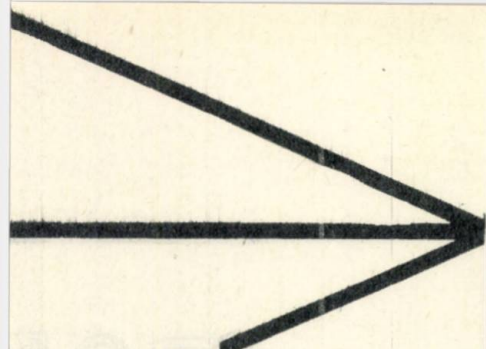
La București are loc primul concurs internațional de tir, de fapt prima competiție internațională din anele sportului românesc (1874)

Campionatul mondial de pescuit staționar la Galați. Proba pe echipe a fost câștigată de formația României (1965).

29

Distanța de 10 000 m a fost parcursă în mai puțin de jumătate de oră. Finlandezul Taisto Mäki obține, la Göteborg, performanța de 29:52,6 (1942)

Luni		7	14	21	28
Marti	1	8	15	22	29
Miercuri	2	9	16	23	30
Joi	3	10	17	24	
Vineri	4	11	18	25	
Simbata	5	12	19	26	
Duminica	6	13	20	27	

BASCHET: Campionatele europene feminine, 10—20 Olanda (Rotterdam)

Balcaniada masculină, România (București)

VOLEI: Campionatele mondiale (bărbați și femei), 18—28, Bulgaria (Sofia)

SCRIMĂ: Campionatele mondiale, 13—24 Turcia (Ankara)

NATAȚIE: Campionatele europene, 5—12. Spania (Barcelona)

1

Constituirea Federației române de tenis de masă (1931), ciclism (1937)

10

la ființă Federația română de handbal, desprinsă din federația de volei și baschet (1931)

10 24

Jocurile Olimpice de la Tokio. Atletele Iolanda Balaș (1,90 m la înălțime) și Mihaela Peneș (60,54 m la suliță) cuceresc medallii de aur.

12 27

Jocurile Olimpice de la Ciudad de Mexico. Obțin titlurile de campioni: Viorica Viscopoleanu (6,82 m la lungime-record mondial), Lia Manoliu (58,28 m la disc), Ionel Drimbă (floreță), Ivan Patzaichin și Serghei Covaliov (canoe 2) (1968)

13

Echipa feminină a României — campioană mondială la floreță la Havana: Suzana Ardeleanu, Ileana Drimbă, Ana Ene, Olga Szabo, Maria Vicol (1969)

17

la sfârșit, la Ploiești, prima competiție de fotbal «Cupa anuală de fotbal-asociație». În ultimul meci, Olimpia Sport—Club-United F.C. 4—1 (1910)

24

Japonezul Yoshinobu Miyake este primul halterofil din lume care a ridicat de două ori și jumătate propria sa greutate. El cântărea 60 kg și a împins 150 kg (1962)

25

Este inaugurat oficial parcul sportiv al F.S.S.R., actualul stadion al Tineretului din Capitală (1915)

Luni		5	12	19	26
Mărti		6	13	20	27
Miercuri		7	14	21	28
Joi	1	8	15	22	29
Vineri	2	9	16	23	30
Sâmbătă	3	10	17	24	31
Duminică	4	11	18	25	

TIR: Campionatele mondiale de talere și glonț, S.U.A.
GIMNASTICĂ: Campionatele mondiale, 22—27 Iugoslavia

noiembrie

3

Pentru a doua oară campionatele europene de volei au loc în România. Echipa reprezentativă a țării noastre a câștigat întrecerea formațiilor masculine. Fetele s-au clasat pe locul trei (1963)

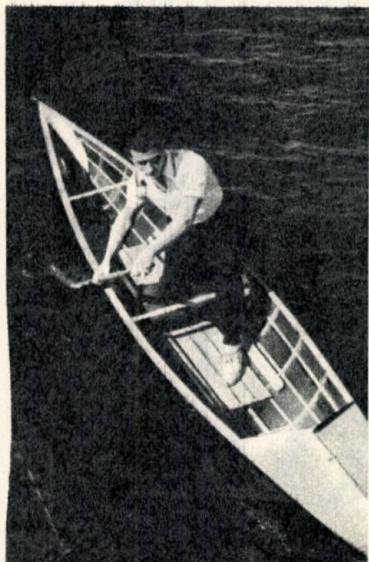

8

La Palatul Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat, a înmănat ordine și medalii ale Republicii Socialiste România celor mai merituoși sportivi și antrenori români participanți la J.O. din Mexic (1968)

10

Constituirea Federației române de hochei pe gheață, desprinsă din Federația sporturilor de iarnă (1934)

11

La New York, William B. Curtis apare pentru prima oară cu pantofi cu cuie la un concurs de atletism (1868)

22

Constituirea Federației române de patinaj (1932)

24

Jocurile Olimpice de... vară de la Melbourne (sau încheiate la 9 decembrie). Leon Rotman (canoe viteză și fond), Simion Ismailciuc și Alexe Dumitru (canoe fond), Ștefan Petrescu (pistol viteză) și Nicolae Linca (box, categ. semimijlocie) au cucerit medalii de aur (1956)

25

Englezii suferă prima lor înfrângere pe teren propriu din istoria fotbalului britanic. La Londra, Ungaria-Anglia 6-3 (1953)

26

Constituirea Federației române de lupte și haltere (1930)

Pentru prima oară în istoria halterelor, doi sportivi, Anderson (S.U.A.) și Silvetti (Argentina), au totalizat în același concurs 500 de kilograme la cele trei stiluri (1956)

Luni	2	9	16	23	30
Mărti	3	10	17	24	
Miercuri	4	11	18	25	
Joi	5	12	19	26	
Vineri	6	13	20	27	
Sâmbătă	7	14	21	28	
Duminică	8	15	22	29	

TENIS DE MASĂ: Balcaniada, Bulgaria
BOX: Campionate europene juniori, Ungaria

1

Este acceptat, în unanimitate, primul regulament internațional al jocului de fotbal (1863)

Se înființează Federația Societăților de Sport din România — F.S.S.R. (1912)

12

La Sinaia este organizat primul concurs oficial de schi (1912)

15

Constituirea Federației române de călărie (1930)

A luat ființă Organizația Sportului Popular — O.S.P. (1944)

La Issy les Moulineaux, Henri Coandă execută primul zbor aeroreactiv din lume (1910)

Luni		7	14	21	28
Mărti	1	8	15	22	29
Miercuri	2	9	16	23	30
Joi	3	10	17	24	31
Vineri	4	11	18	25	
Sămbătă	5	12	19	26	
Duminică	6	13	20	27	

BASCHET: Balcaniada feminină, 25—27 Bulgaria (Sofia).

O ACTIVITATE HOTĂRÎT EDUCATIVĂ

Sportul ocupă în lumea modernă un loc imens și mereu crescând. Fenomen social de dimensiuni planetare, care își înfige rădăcinile, cu ramificații multiple, în viața tinerilor și a adulților, bărbați și femei — practică și spectacol, ascetism și divertisment, profesie și educație, igienă și cultură. Au dispărut timpurile când sportul era produsul fanteziei evaziunilor individuale. Îl găsim, în viitor, strâns legat — când cauză, când efect sau simplu indiciu, însă totdeauna demn de cel mai mare interes — de problemele majore a căror soluție condiționează viitorul civilizației noastre: întinerirea populației, urbanizarea comunelor în societățile care pășesc pe calea evoluției rapide, structurarea tinerelor state care și-au cucerit în mod brusc independența, folosirea timpului liber în urma mecanizării muncii, folosirea parțială a forței de producție.

Bineînțeles că acest prodigious succes al sportului nu se putea efectua fără a cuprinde propriile sale probleme. Or, pînă la o dată recentă, aceste probleme au putut fi tratate — și într-o mare măsură rezolvate — doar prin conducători, cel mai adesea voluntari, aleși de mișcarea sportivă. Desigur, aceasta constituie o dovadă a originalității faptului sportiv, al energiei creatoare a spiritului care îl animă, dar și a indiferenței de care au dat dovadă multă vreme, în ceea ce privește sportul, cadrele tradiționale ale societății.

Vremea pe care o putem numi a «artizanatului sportiv» a trecut de mult, întâlnindu-se în negurile trecutului cu cea a pionierilor aristocrați care au precedat-o. Procesul este ireversibil. De altfel, ce să regretăm? Este perfect normal, poate constitui chiar un subiect de satisfacție, faptul că intrînd în marele curent al evoluției sociale, sportul este de acum încolo în contact direct cu forțele și structurile care comandă această evoluție.

Este însă clar că a venit momentul să ședem exact unde ne aflăm și să ne gîndim la calea ce trebuie urmată pentru

a nu o lua razna. Este timpul să ne gîndim din nou la sport, dacă dorim ca el să nu fie denaturat prin exploatare abuzivă. Trebuie să ne gîndim la reorganizarea sa, dar și mai mult la scopurile sale finale, adică în funcție de contribuția sa la construcția omului modern, ținînd seama în același timp de originalitatea sa psiho-fiziologică esențială și de profunde transformări și marile schimbări de etape care au intervenit în substratul său social.

Deși virtutea educativă a sportului a fost recunoscută de multă vreme, toate posibilitățile pe care le oferă în această privință nu au fost nici suficient exploatate, nici destul de bine explorate. Mai presus de toate acestea, integrarea în procesul total al formării personalității, prin stabilirea unor profunde relații între activitățile sportive și celelalte componente ale educației, constituie o problemă care așteaptă încă adevărata sa soluționare. De prea multe ori sportul în școală rămîne o recreație, adică o activitate de compensație, chiar o evadare. Sportul nu își îndeplinește pe deplin funcția sa educativă decît atunci cînd aceleași dispoziții și atitudini morale ale personalității elevului și ale studentului sînt conștient și sistematic dezvoltate atît în exercițiile fizice cît și în exercițiile intelectuale sau practice.

Sîntem încă foarte departe de această pedagogie a cărei necesitate este totuși manifestă și față de care tineretul este receptiv. Responsabilii programelor și ai administrației școlare și universitare, cei care răspund de formarea cadrelor de specialitate, trebuie să facă eforturi foarte mari.

Timpul liber este — sau ar trebui să fie — pentru adult ceea ce școala și universitatea sînt pentru copii și tineri, adică nu invers, depărtarea de viață, ci timpul protejat unde viața se simte și se gîndește în mod dezinteresat, pentru ea însăși. Este o aberație să consacri timpul liber pentru divertisment, adică, în sens propriu, la îndepărtarea de sine: adevărata sa menire este, dimpotrivă, de

Sportul în viața omului contemporan

a ne reda nouă înșine, eliberați, purificați de constrângeri și de deformările utilului și convenționalului.

Sportul, care sub diferitele sale forme ocupă un loc atât de important în cadrul timpului liber, poate face foarte mult pentru a-i readuce pe oameni la această menire de dezvoltare a personalității. Trebuie ca sportul să nu fie conceput și practicat ca o ocupație goală a timpului ci ca o activitate hotărât educativă. Termenul înțeles aici, în accepțiunea sa cea mai largă și mai profundă, nu ar putea surprinde. Din ce în ce mai mult, noțiunea de educație permanentă se impune ca o evidență pentru a defini obligația în care se află adultul, dacă el înțelege să joace un rol activ și creator într-o societate supusă unei permanente reînnoiri a cunoștințelor, dacă recunoaște tehnica de a continua, după ce a terminat școala și aproape în tot decursul vieții sale, să se instruiască și să se angreneze în sarcini care se modifică mereu. Educația școlară și chiar universitară constituie doar prima fază — cea mai formală, întrucât este într-o mare măsură organizată de alții pentru indivizi care nu dispun încă nemijlocit de ei înșiși — a acestei educații permanente. Însă ansamblul procesului este fundamental același, iar sportul trebuie să joace, în timpul liber al adultului, același rol de pregătire ca și în educația tinereții.

Această folosire a timpului liber al adulților prin sport presupune, desigur, o organizare nu mai puțin atentă și mai complexă decât cea pe care o găsim în mod obișnuit în sistemul de educație școlară și universitară. Or, trebuie să recunoaștem că această organizare rămâne, în numeroase țări, rudimentară și că acolo unde ea există nu este totdeauna orientată spre un sens educativ și, mai puțin, în sensul unei educații dezinteresate, consacrată exclusiv desăvârșirii liberei personalități a individului.

Problema sportului de performanță se pare că ar interesa numai pe specialiști. În realitate ea este mult mai

largă. Într-adevăr, nu numai sportivii de performanță, ca toți adevărații performeri, joacă un rol de pionier și de model pentru ansamblul mișcării. Dar, din cauza marilor competiții, intervin forțe și interese exterioare — în special economice și politice — care tind din ce în ce mai mult să organizeze sportul și să determine orientarea sa. Astfel, nu exagerăm când spunem că viitorul sportului în lume va depinde, într-o mare măsură, de concepția ce se va adopta despre sportul de performanță și de statutul ce se va pune la îndemina sportivilor care se consacră acestuia.

Aceste rivalități, aceste înfruntări, în care epoca își găsește spectacolele cele mai intense, sînt oare o întrecere prin care «primăvara speței», după expresia lui Coubertin, se exercită, respectînd anumite reguli comune, care să dea înapoi fără încetare limitele fizice și morale ale efortului omenesc? Sau este vorba de o diversivune spre luptele fictive ale bestialității ancestrale persistente sau, mai simplu, de voința forței spre o excelență corporală care se canalizează în propria sa superioritate fără să se traducă în dominație efectivă? În definitiv este o purificare liniștitoare. Sau, ar trebui oare să vedem în acestea prelungirea, expresia și chiar instrumentul adevăratelor antagonisme ale căror cauze și motivații sînt în altă parte: în prejudecățile moștenite din luptele din trecut sau în incompatibilitățile politice și ideologice care îi opun pe oamenii timpurilor noastre? În funcție de răspunsurile primite la aceste întrebări putem angaja viitorul sportului într-un sens diferit: cel al umanismului, căci a purifica bestia, dacă ea există, înseamnă umanism și, mai mult decât atîta, de a forma caracterul printr-un antrenament integral al corpului și al sufletului, sau cel al șovinismului, chiar al rasismului, în care omul se distruge în conflicte degradante. Este clar că UNESCO acordă o foarte mare importanță acestei probleme.

acad.
prof.

**GHEORGHE
MIHOC**

„MASINA NU VA PUTEA ÎNLOCUI NECESITATEA DE MIȘCARE A OMULUI”

Om de știință cu reputație mondială în domeniul matematicii și al statisticii, academicianul Gheorghe Mihoc se află deopotrivă cunoscut ca un adept convins al exercițiului fizic și un sprijinitor entuziast al sportului universitar. Puternic jucător de șah în tinerețe, cu o forță care putea echivala calificarea de maestru, savantul pledează cu o nedismulată pasiune pentru exercițiile de mișcare, pe care el însuși le practică cotidian, cu consecvență.

«Răspunsul la întrebarea dvs. este foarte ușor de dat, motiv pentru care ar putea părea simplist, deși în realitate însemnătatea problemei puse în discuție nu este dintre cele mai simple. După cum știți, progresul vertiginos al tehnicii, în acești ani ai secolului XX, apariția mașinilor, computerelor, avântul neîntrerupt al ciberneticii, fac ca în viața modernă munca fizică să cedeze treptat locul muncii intelectuale. Mașinile, care măresc productivitatea muncii — creații ale geniului uman — cruță în același timp și oboseala. Dar, toate aceste avantaje prezintă și un dez-

avantaj, prin faptul că încurajează viața sedentară, inamic al sănătății. Statisticile medicale arată, încă de pe acum, că procentul de mortalitate, în țările civilizate, provocat de bolile datorate lipsei de mișcare întrece cu mult pe acela al maladiilor vasculare, al cancerului, sau al accidentelor rutiere. Apare evident că singurul remediu pentru înlăturarea acestei primejdii este **SPORTUL**.

Și dacă dezvoltarea neîntreruptă a automatizării are drept consecință reducerea efortului depus în producție, se impune pregnant problema întrebuințării igienice a timpului liber, la

care tot exercițiile fizice, sportul, arta și cultura sînt chemate să aducă soluția. Mai ales că aceste activități dețin și o înaltă valoare educativă, dezvoltă tenacitatea, spiritul de echipă, voința de a învinge dificultățile, întăresc disciplina, conștiința responsabilității, au darul de a consolida laturile pozitive ale caracterului omenesc.

Într-un viitor poate nu prea apropiat mașina va reuși să înlocuiască o bună parte a efortului fizic al muncii omului. Dar, ea nu va fi niciodată în stare să înlocuiască și necesitatea lui biologică de mișcare!»

Sir
**PHILIP
NOEL-BAKER**

laureat al Premiului Nobel

O NECESITATE PRIMARĂ ȘI URGENTĂ

Știința, tehnica, automatizarea, computerele ne vor purta vertiginos spre progres în următoarele decenii. Știm cu toții că, probabil, în următorii zece ani, țările care se intitulează «avansate» vor avea un program de lucru de 30 de ore, iar în următoarea decadă s-ar putea să ajungem la 20 de ore sau mai puțin. Cînd se va întîmpla aceasta, timpul liber, timpul în care facem ceea ce ne place — nu acela în care ni se spune ce avem de făcut — va deveni cea mai importantă problemă care va sta în fața noastră. Această stare de lucruri va da recreerii importanța socială și individuală spre care se îndreaptă de pe acum.

Fantezistul nostru romancier și istoric, H.G. Wells, spunea că uneori simțea că îl cuprinde o dorință extraordinară să facă o activitate fizică oarecare dar că, atunci cînd se culca imediat și rămînea liniștit cîțva timp, această dorință îi trecea destul de repede. H.G. Wells era însă un fenomen unic din mai multe puncte de vedere. Pentru 99,9 la sută din omenire, dorința de a face uz de fizic, de a dobîndi îndemînare în diferite jocuri, este o necesitate primară și urgentă cu care se naște fiecare.

În zilele noastre dispunem pentru aceasta de o gamă amplă de felurite sporturi, de la alpinism la tenis de masă, de la natație pînă la hochei pe gheață, de la schi pînă la gimnastică...

În acest sens, rezoluția Consiliului internațional pentru educație fizică și sport (C.I.E.P.S.) adoptată de Conferința generală a UNESCO în 1966 constituie un mare succes:

«Conferința generală, recunoscînd poziția importantă pe care o deține sportul, actualmente, în toate țările, considerînd că, educația este cea care asigură bunele urmări ale sportului prin formarea unor deprinderi sănătoase la copii și prin menținerea acestor deprinderi în perioada adultă, invită statele membre să studieze și să stabilească mijloace adecvate pentru a da educației fizice și sportului locul care i se cuvine în programele de educație ale tuturor gradelor de învățămînt, elementar, mediu și superior; să dezvolte organismele și instituțiile care pot permite mării majorități a tinerilor și adulților să practice sportul acordînd atenția cuvenită valorilor sale etice și educative».

prof. dr.

ANA ASLAN

«NICIODATĂ NU-I PEA TÎRZIU...»

Savantă de renume mondial, prof. dr. Ana Aslan, directoarea Institutului de Geriatrie din București, creatoarea celui faimos produs medical românesc «GEROVITAL», încearcă să deslușească, de mulți ani, cauzele bătrâneții. Și cu toate că această stare este — în ultimă instanță — rezultatul evoluției fiziologice a oricărei ființe vii, profesoara i-a găsit în amplele sale studii și cercetări, caracteristicile bolii, astăzi vorbindu-se tot mai mult despre o bătrânețe patologică, despre o patologie a bătrâneții. Iar în arsenalul mijloacelor de luptă împotriva ei și-a găsit un loc statornic mișcarea, exercițiul fizic.

Iată părerea distinsei noastre interlocutoare:

«Exercițiul fizic este absolut indispensabil omului, dar el devine cu adevărat un elixir odată cu înaintarea în vîrstă, cînd prin forța împrejurărilor metabolismului este tot mai leneș, grăsimile amenință să osifice vasele, se produc dereglări în raportul existent între asimilație și dezasimilație, apar treptat semnele nedorite ale bătrîneții.

Putem lupta împotriva ei, sîntem în stare să-i amînăm cît mai mult efectele nefaste, transformînd senectutea într-o perioadă de viață activă, utilă societății? Da, putem!

Desigur, aici intervin foarte mulți factori obiectivi și subiectivi. Structura intimă a organismului, atît de diferită de la individ la individ, stările humorale, activitatea endocrină, condițiile de viață și de muncă, regimul

alimentar, excesele, toxicele (alcoolul, tutunul) și altele. Dar, s-a constatat, și statisticile o dovedesc, că la persoane normale, echilibrate, de valoare biologică medie (nu mă refer, deci, la cazurile limită) care au practicat cu regularitate exercițiul fizic, au iubit excursiile, au cultivat mersul pe jos, și-au petrecut orele de odihnă în aer liber, fenomenele bătrîneții apar mult mai tîrziu, sînt mai ușor de combătut, vigoarea fizică și spirituală rămîn nealterate pînă la vîrste patriarhale. Viața ne oferă exemple uimitoare de longevitate, în care exercițiul fizic și regimul alimentar rațional au constituit factorii determinanți. Tolstoi patina și mergea pe bicicletă la 80 de ani, Goethe făcea gimnastică și avea la 70 de ani un corp de atlet. Aflu acum că niște

pensionari suedezi se constituie în echipe de fotbal, iar decanul lor este trecut de 90 de ani. În sfîrșit, chiar sub ochii noștri, un septuagenar — Alexandru Drăghia — a făcut un tur al României pe bicicletă.

Desigur că acestea țin de domeniul excepției, personal n-aș recomanda oamenilor în vîrstă sporturi care necesită un mare efort, ci exerciții fizice ușoare, dar cotidiene, plimbări pe jos, partide de pescuit, care pun pe om în contact nemijlocit cu natura și au un efect binefăcător asupra sistemului nervos.

Oricum, este stabilit și reuniunile gerontologilor au subliniat: niciodată nu-i prea tîrziu pentru a practica exercițiul fizic; dar cu cît o faci mai devreme cu atît este mai bine».

prof. dr.

**PETER
ADOLF
THIESSEN**

membru al Academiei germane de științe din Berlin,
președinte de onoare al

Consiliului de cercetări științifice al R.D. Germane:

După cîte știm, o echipă de ași nu este totdeauna o echipă campioană. Ea va deveni, însă, așa ceva atunci cînd va fi bine sudată. Aceasta este o problemă cu care și noi, oamenii de știință, sîntem mereu confrunțați: obținerea unor înalte performanțe individuale în cadrul colectivității. Pentru că este necesar ca individul să învețe să se încadreze, de la sine, într-o colectivitate, în așa fel, ca el să nu se simtă stîmjenit în această comunitate.

Cultivarea spiritului de echipă face să crească spiritul de răspundere al individului și dezvoltă totodată umanismul. Un sportiv obișnuit să joace într-o echipă va fi, în general, mai înțelegător față de slăbiciunile altora, pe cînd sportivii de frunte din disciplinele individuale manifestă mai puțin această atitudine. Cele mai înalte piscuri și cei

mai înalți munți din lume sînt cucerți, de cele mai multe ori, de un singur om. Dar ca să ajungă pînă la vîrf el trebuie să fie adus pînă în apropierea acestuia de echipa sa. Exemplul este valabil și pentru cele mai înalte realizări ale unui om de știință.

Din cercul colaboratorilor mei, cei mai dinamici și mai activi sînt aceia care desfășoară o activitate sportivă. Ei practică, de obicei, exerciții fizice simple sau un sport dinamic dar nu fac sport de performanță. Eu personal îi sfătuiesc adesea pe cei ce sînt mai greoi să ducă o activitate fizică mai intensă pentru a nu se anchiloza din punct de vedere psihic.

Se știe că în toate domeniile de activitate există o anumită tendință de a merge pe calea celei mai slabe rezistențe.

Experiența ne arată, însă, că trebuie să învățăm în mod continuu, să fim mereu pregătiți să facem și ceea ce este mai puțin comod. Or, sportul este cel mai adecvat mijloc pentru educarea voinței de a te întrece pe tine însuși pentru că sportul nu îți permite să rămii sub nivelul posibilităților personale.

Mărturisesc că îmi displace foarte mult acea tendință care se manifestă în rîndul studenților de a-și face viața comodă. Mulți tineri dau dovadă de o lipsă de energie care nu va putea fi depășită de la sine. Sînt de părere că acești tineri nu trebuie lăsați la voia întâmplării ci obligați să desfășoare activități fizice. Această carență a lor se reflectă și în formulările neglijente pe care le fac. Sînt

pur și simplu prea comozi pentru a se exprima clar și precis.

Personal m-am străduit toată viața să mă mențin într-o condiție fizică bună — pînă în ziua de azi, cînd am ajuns la vîrsta de 70 de ani. Sînt un canotor pasionat. Zilnic, pe orice vreme, indiferent de temperatură, dimineața trag cîte 100 de visle la bac. Aceste exerciții zilnice mi-au intrat în reflex și atunci cînd nu am ocazia să mă antrenez. simt că-mi lipsește ceva. Pe lîngă aceasta obișnuiesc să alerg zilnic într-un tempo destul de accelerat și îmi place să merg la vînațoare. Dacă nu aș fi făcut eforturi fizice regulate mi-aș fi pierdut, desigur, de mult capacitatea de reacție și reflexele.

prof. dr.

EMIL

C. CRĂCIUN:

ACEASTĂ FATĂ FRUMOASĂ...

Profesorul doctor EMIL, C. CRĂCIUN, directorul Institutului de anatomie patologică, membru corespondent al Academiei, este un vechi și statornic prieten al exercițiului fizic. Turist pasionat, savantul, prin miinile căruia au trecut multe generații de medici, s-a numărat printre marii animatori ai sportului studențesc din țara noastră, fiind unul din membrii fondatori ai clubului «Medicina», care avea să desfășoare o rodnică activitate. Răspunzînd la ancheta noastră internațională, ilustrul anatomo-patolog consemnează:

«AȘADAR, CE ROL JOACĂ SPORTUL ÎN VIAȚA OMULUI CONTEMPORAN?»

Lansată de o publicație de specialitate, întrebarea are, pare-mi-se, o nuanță de cochetărie. Este ca și cum o fată frumoasă, care știe că e frumoasă, doarește să i se spună mereu că este, într-adevăr, frumoasă...

Sportul, ca concepție și modalitate, este vechi de cînd lumea și tocmai de aceea, prin paradox, foarte tînăr.

O atestă faptul că fresce asiro-caldeene reproduc asalturi de scrimă, că vechii greci aruncau discul și sulița,

alergau pe pista stadionului, că astăzi, băieții și fetele noastre fac aceleași lucruri, și chiar cu mult mai bine.

Exercițiul fizic îi este absolut indispensabil omului, pentru simplul motiv că el întrușipează mișcarea, iar mișcarea reprezintă viața însuși. O spunea, acum douăzeci și ceva de veacuri nimeni altul decît Aristotel.

Asimilez, deci, sportul științelor, formelor de progres ale societății. Omului viitorului — al unui viitor deloc îndepărtat — i se vor cere, în măsură egală, creier și mușchi, inteligență și putere,

erudiție și curaj. Imaginea savantului megalocel, cu extremități firave mi se pare ceva de domeniul anti-naturii. Personal îl întrevăd pe omul de știință, de artă sau de cultură al anilor ce vor veni, de gabaritul «Gînditorului» lui Rodin.

Aceasta se va realiza, și se realizează, prin sport, prin gimnastică. Personal, deși aflat la vîrsta multor amintiri, nu am trădat și nici nu voi trăda pe acest prieten neprețuit care este exercițiul fizic!»

RICHARD
PLUKFELDER

excampion olimpic,

excampion al U.R.S.S.,

și mondial la halteră

TIMPUL LIBER ÎN AER LIBER

Richard Plukfelder este o personalitate marcantă în sportul halterelor. Sportivul sovietic a fost ani de-a rîndul recordman și campion mondial și a cucerit, la Tokio, medalia olimpică de aur la categoria mijlocie. De cîțiva ani, eminentul sportiv a părăsit activitatea competițională dedicîndu-se profesiunii de antrenor, fiind în același timp și profesor de educație fizică.

Întrebat despre rolul sportului în activitatea omului zilelor noastre, Plukfelder a dat cîteva răspunsuri interesante.

«Firește, problema mă interesează în mod deosebit pentru că sînt tată a trei fete. Două dintre ele practică înotul iar a treia, gimnastica artistică. N-a fost deloc greu să-mi conving odraslele să facă sport. De obicei, copiii fac ceea ce văd la părinți. Nimeni nu-i obligă, de pildă, pe copii să învețe să scrie, să citească înainte de a merge la școală. Și totuși, mulți copii de vîrstă preșcolară pătrund în tainele alfabetului cu mult timp înainte de a frecventa cursurile școlii elementare. De ce? Nimic mai simplu. Ei văd pe părinți citind, scriind și caută să-i imite. Așa se întîmplă și cu sportul. Cînd fetele mele erau mici mă vedeau, aproape zilnic, făcînd exerciții de gimnastică, înotînd sau alergînd. Același lucru l-au văzut și la mama lor. Prin urmare, exemplul personal joacă un rol deosebit în formarea viitorului sportiv, în obișnuința pe care copilul o capătă de la cea mai fragedă vîrstă pentru mișcare, educație fizică.

Problema pe care o pun foarte mulți oameni în zilele noastre, se referă la timpul disponibil practicării educației fizice. Știm cu toții că omul modern este deosebit de solicitat atît în activitatea sa profesională cît și în cea de destindere. După orele de program, cetățeanul nu știe ce trebuie să facă mai întîi. Firește el trebuie să mănînce, să se odihnească și să se distreze mergînd la un spectacol sau în excursii. Cred că printr-o planificare judicioasă se poate realiza o activitate multilaterală în timpul liber. Cele 24 de ore ale zilei sînt suficiente pentru muncă și odihnă. Ce fel de odihnă? O odihnă activă, petrecută nu — cum greșit cred unii — dormind ci făcînd mișcare.

Posibilitățile sînt diverse, în funcție de calitățile fizice, vîrstă și sex. De multe ori, o excursie plăcută în care fizicul nu este solicitat prea mult, unde cîțiva kilometri se parcurg pe nesimțite, unde joaca pe un teren de sport este pur distractivă contribuie la o fortificare remarcabilă a organismului.

În viitorul apropiat, ziua de muncă va fi din ce în ce mai redusă. Așadar, fiecare din noi va avea alte cîteva ore disponibile. În același timp, însă, prin micșorarea zilei de lucru se va cere și un efort mai mare din partea fiecăruia. În acest scop, organismul omului trebuie să fie mai fortificat, mai rezistent, capabil să dea un randament mai mare într-un număr limitat de ore. Această energie necesară o poate căpăta omul modern numai printr-o practicare continuă a sportului, a exercițiilor fizice. Mă refer în egală măsură la toate categoriile de profesioniști: astronauți, ingineri, medici, muncitori, funcționari sau elevi. Aș vrea să fiu bine înțeles. Rîndurile de față nu sînt dedicate celor care au un talent deosebit pentru sport. Nu toți pot deveni un Vlasov, Igor Ter-Ovanesian sau Kurențov. Acestea sînt excepții. Mă refer, în mod special, la milioanele și milioanele de oameni obișnuiți, care prin sport își mențin sănătatea și pot deveni — practicînd exercițiile fizice — cetățeni și mai utili societății noastre.

În concluzie, nu voi recomanda nimănui o odihnă pasivă. Deci nu somn și inactivitate pentru refacerea organismului ci soare, alergări, natație, excursii. Cu alte cuvinte, să ne petrecem timpul liber în... aer liber».

prof.
**ASCANIO
DAMIAN:**

«DRAGOSTEA DE MIȘCARE TREBUIE CULTIVATĂ CU GRIJĂ»

Profesorul Ascanio Damian, rectorul Institutului de arhitectură «Ion Mincu», ne-a vorbit de pe pozițiile omului care într-un trecut nu prea îndepărtat a făcut sport, și încă de mare performanță. Arhitectul, un bărbat în plenitudinea puterilor, cu o față aspră, dar expresivă (care ar putea tenta pe un regizor pentru un rol), a fost mai bine de un deceniu un celebru rugbyst, jucător de bază (centru sau aripă) în echipa Sportul studentesc și în națională. Obișnuit cu limbaul precis al cifrelor și al liniilor, Ascanio Damian ne spune:

«Sportul este un mecanism cu care societatea contemporană și, mai ales, societatea noastră socialistă s-a familiarizat. Un mecanism perfect, care atunci cînd își pune în acțiune toate angrenajele oferă o imagine splendidă. Nu mă refer numai la frumusețea luptei sportive ci, mai degrabă, la frumusețea chipului uman pe care îl creează practicarea sistematică a exercițiilor fizice.

Depart de mine gîndul de a face o discriminare între diferitele discipline. Toate au frumusețea și utilitatea lor. Eu am optat în tinerețe pentru rugby,

captivat fiind de spiritul colectiv pe care îl cultivă acest sport, de efortul comun la care sînt supuși toți componenții unei echipe. La o «tușă», la o «grămadă», chiar și la o impetuoasă șarjă pe «treisferturi» îți simți totdeauna atît de aproape tovarășul de echipă. În plus, perfecte pregătiri atletice i se adaugă ingeniozitatea, spontaneitatea în gîndirea tactică, spiritul constructiv și astfel se formează acea sudură sufletească, unitatea de pregătire, voință și acțiune care definește, în ultimă instanță, noțiunea de echipă.

Inima mea va rămîne totdeauna alături de sport. Mă străduiesc să-mi mențin condiția fizică făcînd zilnic gimnastică. În timpul liber asist la antrenamentele și la meciurile reprezentativelor institutului, firește ale celor de rugby, fiind deseori tentat să reiau... joaca. Iar ca arhitect, văd orașele patriei mereu mai înfloritoare, cu zone largi de verdeată, cu cît mai multe locuri de joacă și de sport pentru copii. Dragostea de mișcare trebuie cultivată cu grijă și canalizată apoi, în școli, pe magistralele sportului».

Continuare în pag. 81

SADOVEANU

șahist

Carmen TOMESCU-CHRISTOF

Mi se părea firească înclinarea spre un sentimentalism al naționalului, când te afli la o depărtare de mii de kilometri de casă și de ai tăi și când ești silit să vorbești o limbă care, cu toate că ți-e familiară, nu-i totuși graiul tău. Și ceea ce puteam aproba înțelegător, în teorie, mi-a fost dat să trăiesc, intens, în vara anului trecut, când am făcut o călătorie pentru studii în Franța.

Aveam zi și noapte urechile ciulite, gata să capteze o vorbă, un accent, cit de cit românesc. Și când am văzut în vitrina unui magazin de lux, expuse cu prețuri excentrice costume naționale românești și obiecte artizanale de la noi, un flux de melancolie m-a năpădit, mai mult de ciuda imposibilității de comunicare spirituală cu niște simple exponate.

Dar, cea mai formidabilă surpriză am avut-o într-un sat, fără importanță, pierdut pe valea Senei, între Paris și Rouen.

Grație unor gazde inimoase bătusem în sus și în jos străzile Rouenului o zi întreagă, și înghițisem cu toptanul impresii fără să am vreme să le și gust — catedrala, muzee, biserici, străzi, case vechi, magazine, locul unde cenușa Ioanei D'Arc fusese spulberată în cele patru vânturi... Eram obosită și nervoasă că nu-mi pot face singură programul. Seara mai trebuia să suport o vizită la niște prieteni ai gazdelor mele, care locuiau în sătucul Léry, la confluența Senei cu râul Eure.

M-am dus mai mult de jenă, fără tragere de inimă, convinsă dinainte că voi asista la o conversație banală, neinteresantă, presărată cu amabilități la adresa mea, pentru că eram oaspete.

Nu mică mi-a fost uimirea când, la câteva ceasuri după apusul soarelui mașina gazdelor mele s-a oprit în fața unui castel în stil normand, cu acoperiș țuguiaș și cu nelipsitele «colombières». În Normandia sînt rare nopțile senine și, spre norocul meu, în seara aceea luna strălucea exact în vârful castelului, dînd atmosferei un ciudat aspect de ev mediu. D-na și dl. Colin ne-au întâmpinat cu cea mai desăvîrșită politeță franțuzească, și la discreta mea sugestie de a-mi arăta întreg interiorul castelului s-au conformat cu o afabilitate rar întîlnită.

Erau 30 de încăperi mobilate în toate stilurile, o ordine perfectă și un aer de muzeu, care m-a făcut să mă simț puțin

stingheră. Ceea ce m-a înmărmurit a fost o bibliotecă splendidă, cu mobilierul în stil florentin, conținînd aproape 8 000 de volume.

După cină, n-am putut rezista și am cerut permisiunea să mă duc în bibliotecă. Dl. Colin m-a însoțit și mi-a dat și cîteva explicații asupra unor volume rare, ediții princeps ale operelor clasicilor francezi. Era o comoară bibliotecă aceasta și când gazda și-a scuzat retragerea, spunîndu-mi că speră să nu mă plictisesc prea tare, am simțit că toată oboseala s-a dus și că sînt pregătită să-mi satisfac curiozitatea ce-mi dădea ghes.

Într-un raft am găsit o colecție de corespondențe între nume necunoscute mie. Eram gata să abandonez și să-mi îndrept atenția spre altceva, când, privirile au surprins o iscălitură familiară, trasă de o peniță cu elan generos, muiată în cerneală liliachie: Mihail Sadoveanu. Pe pagina dinainte era desenată o tablă de șah cu piese schematice, încadrată de explicații de ordin tehnic. Urmau cîteva aprecieri ale lui Sadoveanu, din care am notat o frază ce mi s-a părut a fi nu numai frumoasă dar și semnificativă. O redau pentru că mie, aceste cuvinte ale lui Sadoveanu, mi-au descoperit o lume cu totul aparte a vieții și activității marelui prozator.

«Ce jeu, scria Sadoveanu referindu-se la șah, *ne présente pas un intérêt ardent; il contient en soi-même un grand plaisir, mêlé d'une satisfaction pure, qu'on peut associer à une statue finement ciselée ou à une poésie sublime*».*)

Scrisoarea purta o dată din februarie 1926, Jassy (Iași), și era adresată lui Jules Rivan, despre care am aflat din explicațiile lui Colin că a fost un pasionat șahist francez din primele patru decenii ale secolului.

Surprinderea mea în fața acestei descoperiri a fost dublată de un revers nostalgic. Aveam în față un document inedit, asociat cu elemente familiare.

Sadoveanu șahist... Știam că a scris despre șah cele mai frumoase pagini din lume și cunoșteam pe dinafară operele în care Sadoveanu a povestit în genul caracteristic lui,

*) Acest joc, nu prezintă un interes ardent; el conține însuși o mare plăcere, o satisfacție pură, care poate fi asociat la o statuie fin cizelată ori la o poezie sublimă».

despre jocul cu 64 de pătrate. Dar îmi scăpase pînă atunci motivul primordial de inspirație care generase minunatele descrieri din «Soarele în Baltă» din «Divanul Persian» sau volumul al 2-lea din «Zodia Cancerului»...

Am mai rămas în Franța încă o săptămînă de la seara petrecută în castelul din Léry. Am văzut multe minunății din Paris și am savurat aerul îmbibat de tinerețe boemă din Montmartre, mi-am rătăcit pașii prin sălile Louvre-ului, am amețit la priveliștea din vîrfurile turnului Eiffel și mi-am încîntat ochii cu imagini caracteristic pariziene, într-o plimbare pe Sena, cu celebrul «bateau-mouche»... Dar, impresia pe care mi-a făcut-o scrisoarea lui Sadoveanu la o depărtare atît de mare de țară, a căpătat surplusuri de neliniște, provocate de curiozitatea pe care o aveam

în fața unor fapte încețoșate de nebulos.

Abia revenită în țară, am început să mă interesez de Sadoveanu șahist. Am aflat că a deprins arta șahului încă din fragedă tinerețe și că inițiator i-a fost poetul Mihai Codreanu. Pasiunea asociată cu studiul și inteligența, l-au făcut pe Sadoveanu primul jucător al Iașului și profunzimea cu care obișnuia să rezolve problemele de șah, a făcut să i se reproducă soluții în revista franceză «La Stratégie». În anul 1926, Mihail Sadoveanu organizează Federația Română de Șah, al cărei președinte este ales, iar între anii 1927-29 și 1933-40 conduce în calitate de director Revista Română de Șah, cotată, datorită strădaniilor maestrului, printre cele mai bune din lume. Șahul capătă o utilitate socială și internațională la Sadoveanu, căci așa cum spunea «...numerele și semnele șahului, familiare jucătorilor din toată lumea, îngăduie oamenilor de limbi și nații diferite să comunice între ei, să se cunoască și să se stimeze».

Legăturile lui Sadoveanu cu mișcarea șahistă românească au rămas în ciuda anilor persistente. Calitatea de pasionat șahist a marelui scriitor a avut o faimă egală cu cea de mare povestitor.

Șahiști din întreaga lume îl recunoșteau, și când în anul 1947 Sadoveanu a făcut o călătorie în Franța, a fost întâmpinat cu căldură de un grup de șahiști francezi care, plini de entuziasm, l-ar fi purtat pe umeri, dacă, la vederea maestrului, nu și-ar fi dat seama de relativitatea longevității șahului față de implacabila scurgere a timpului în existența umană!...

Demonul curiozității, care mi-a fost întotdeauna reproșat, mi-a oferit o răsplată pentru nimic în schimb. A trebuit doar să mă depărtez pentru ca să pot căpăta perspectivă și ceea ce nu observasem ani de-a rîndul, la o distanță de câțiva pași, mi-a apărut limpede de la 3 000 de kilometri.

1	2	3	4	5	6		8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Nimic despre sport

ORIZONTAL: 1) Campioană absolută la viteză — Pus la joc după un antrenament susținut. 2) Deține recorduri remarcabile la ridicarea greutăților. 3) Senior în raport cu juniorii — Abia după meci bate mai zdravăn.

4) Învingătorului, cununa de lauri — Iese din mat! 5) Ipostază negativă după obținerea unui succes. 6) U.T.A. de altădată — A ieși pe teren — Fază la centru! 7) Ajunse în finală! — E primul — Încă n-au făcut încălzirea. 8) Specialist la ștafetă — În sprint! 9) Practică tirul pe scară mare — Start sportiv cu rezonanță... muzicală. 10) E de la olimpici — Stil practicat în careu de către scoțieni.

VERTICAL: 1) Ilustrează activitatea înaintașilor (pl.). 2) Vechi profesionist al călăriei — Adversar de valoare. 3) Una din cheile succeselor sportive — Primele la înălțime! 4) Apără poarta (pl.) — Ieșire... nesportivă. 5) Finală în noaptea! — Se acordă învinșilor. 6) Invitat la atac. 7) La ieșirea din stadion! — Titlu... sportiv! (vezi Stanley Matthews) — Aproape gol! 8) Lipsită de calități fizice — Celebru trăgător la ținte mișcătoare. 9) Se ține scai de om, pe teren. 10) Parteneri la un dublu destul de rar — 13 la gazon!

POVESTIRI

Cutele trecutului ascund de multe ori lucruri minunate. În amintirea lor, ridic cu emoție și evlavie, vălul după unele fapte și chipuri de oameni, astăzi de mult dispăruți...

Vara anului 1916. În Europa război, în țară zăngănit de arme. La Craiova are loc totuși primul concurs de atletism între sportivii bucureșteni și olteni. Probe multe și interesante. Lupta s-a desfășurat mult timp sub semnul egalității.

La săritura cu prăjina, omul nostru Ion Bancu reușește din a doua încercare o săritură fericită la 2,85 m stabilind astfel un nou record. Vechiul record de 2,70 m aparținea din anul 1915 lui Gaudi.

Nu s-a putut sări 2,90 m!

După o lună recordul lui Bancu avea să fie depășit cu numai un centimetru de către bucureșteanul Brandi, în concursul revanșă.

Bancu era originar din Caracal și a murit mai târziu pe front. În perioada concursului de care amintesc el se afla la stagiul la un regiment din Craiova și făcea parte din Societatea sportivă Oltenia.

Prăjina cu care s-a «comis» această ispravă era de brad, nou-nouță, confecționată cu o zi înainte de

General-major
ION
ILIESCU-
ZĂNOAGĂ

către un soldat, după indicațiile profesorului de gimnastică Constantinescu. Soldatul respectiv, de meserie rudar, era din comuna Mirșani, vestită prin căruțele pe care le făcea. Căruțele de «Mirșani» erau cunoscute în toată Oltenia pentru forma și desenele loitrelor, mersul acoperit al roților și clinchetul bucezelor.

Prăjina nu era cilindrică, ci ușor mușchiată (avea 10 laturi), lungă de 3,25 m și înfășurată pe două treimi din lungimea sa cu o sfoară subțire și strins legată pentru a-i mări rezistența și pentru a împiedica alunecarea miinilor. Treimea de jos a prăjinii era ceva mai groasă și acest lucru reprezenta o «inovatie» de o deosebită importanță.

Pentru noi o asemenea prăjină reprezenta pe vremea aceea un adevărat ideal. Bucureștenii n-au prețuit-o însă decât după ce au văzut că ea poate duce spre record. Ei aveau o prăjină veche de bambus, cam groasă și destul de rigidă, cu care — în schimb — nu ne acomodam noi. Pe vremea aceea se sărea fără schimbare de mină și lucrul acesta convenea atleților dotați cu mai multă forță, cum era cazul lui Bancu.

Echipamentul pe care-l purtam era de-a dreptul caraghios, dar noi eram foarte mândri de el. El se compunea din cipici (fețele de dril sau pînză albă și tălpile din aba sau postav cazon), pantaloni scurți de dril cu manșete sub genunchi, ciorapi lungi, negri sau gri, briu lat roșu și cu o fundă pe șoldul stîng, tricou alb cu mineci lungi și închis la gît. Blindați nu altceva!

Fetele, cele puține care se încumetau să vină pe terenul de sport, erau și mai «ferecate». Imposibil de zărit la ele un singur centimetru pătrat de piele... Și cît oftam după acest centimetru!

Printre participanții la săritura cu prăjina, la acest concurs, se numărau bucureștenii Gaudi, Brandl, Manolescu și Teodorescu și noi oltenii Bancu, Iliescu-Zănoagă și Marinescu. Dintre bucureșteni cel mai talentat a fost, fără îndoială, Brandl care era și un bun alergător de viteză și săritor în lungime și în înălțime. Bancu era rigid, lipsit de suplețe. Era în schimb un halterofil prețuit și un bun cunoscător al luptelor pe care le practica cu foarte multă plăcere.

Cu ocazia acestui concurs a fost descoperit și fondistul lăncu Speriatu, un alergător de mare clasă care a avut o viață zbuciumată și un sfîrșit tragic. Ce păcat că Speriatu nu s-a născut cu 40 de ani mai tîrziu. Cursele sale pe distanțe lungi, duse din cap în cap și alergarea sa în «stil sărit» au uluit pur și simplu. El a cîștigat cu ușurință probele de 1 500 m și 5 000 m, atît la Craiova cît și, o lună mai tîrziu, la București. El nu făcea nici un fel de antrenament, căci așa ceva nici nu se știa pe atunci.

Speriatu era originar din Caracal și făcea parte dintr-o familie numeroasă de muncitori. Din cauza lipsei de mijloace el n-avut urmă decât cîteva clase. Primul război mondial l-a prins cu gradul de sergent, dar apoi a ajuns ofițer. Speriatu era de statură mijlocie, dar bine legat și cu o musculatură foarte bine dezvoltată. Umeri drepti și extraordinar de lați.

mare și de puternică. Te mirai chiar cum de puteau suporta o greutate atît de mare.

Ca înfățișare Speriatu putea fi asemuit unui triunghi isoscel înfipt cu virful în pămînt. Avea un mers caracteristic, apăsat și cu o pronunțată oscilare a bustului. Mersul său ajunsese să fie recunoscut de la o... poștă.

Speriatu nu practicase vreun sport de

După cîte îmi amintesc diametrul său bicromial atîngea 75 cm, iar perimetrul toracic trecea de 1,30 m pe cînd cel abdominal era foarte mic. Picioarele îi erau mult prea subțiri pentru o masă atît de

performanță. Forța sa herculeană era caracteristică familiei sale, căci toți patru Speriații erau la fel, ca trași la indigou.

În legătură cu extraordinara sa forță îmi stăruie în minte cîteva din isprăvile sale,

devenite celebre pe vremea aceea. Astfel, pentru concursul nostru revanșă, cel de la București, după opt ore de călătorie istovitoare cu trenul am ajuns pe la vreo două noaptea în Capitală. Cu boccelele în spinare am pornit pe străzile pustii ale orașului spre Parcul Federației (azi stadionul Tineretului) unde urma să aibă loc concursul. Necunoscînd însă Bucureștiul,

Cînd noi, concurenții și publicul, vreo 200 la număr, ne pierduserăm răbdarea, vedem intrînd în goana mare pe poarta parcului două trăsuri încărcate ochi. Pocnete de bici, urale, fluturări de batiste, risete, veselie.

— Vin, iată-i că vin. Acum să-i vedem pe oltenii voștri pe unde își scot cămașa. Pină aici v-a fost. Din toate părțile se azeau apro-

alerga el după luptătorii de circ ca ogarul după iepuri.

Ca să împace lucrurile delegatul nostru l-a întrebat pe cel ce se rătoise la noi.

— Dar dv. din ce club faceți parte?

— Noi? și cel întrebat se uită repede în stînga și-n dreapta după ajutoare.

— Stadiul român... Stadiul român... îi șoptește repede cineva

— Stadiul crăciun, răspunse tare și repede cel întrebat.

A fost o explozie generală de ris și ca prin farmec atmosfera s-a încălzit. «Pe locuri» se auzi vocea starterului și cele două echipe s-au așezat față în față cu funia întinsă și la o distanță egală de linia de demarcație.

— Comanda la mine, ne strigă Speriatu ridicînd un deget în sus. Asta însemna că noi vom acționa după «schema» numărul 1.

— «Gata» se auzi vocea starterului.

— Hei... rup! Hei... rup! Hei... rup...rup... rup și coloșii din fata noastră zgîlții puternic cedează treptat terenul și sint tîrîți spre linie.

— Schimbați locurile, anunță starterul și cele două echipe se înfruntă din nou. Adversarii noștri, roșii de minie își mușcă virfurile mustăților.

— «Gata!»

Speriatu ridicase două degete. Deci «schema» a doua...

Din nou: Hei... rup. Hei... rup... zdup... hop... hop... ura!

După trei zvîcnituri sacadate, la comanda «zdup» lăsăm brusc frînghia liberă și adversarii trăgînd de ea se pomenesc lungiți pe jos, în timp ce noi la primul «hop» ne întorcem cu spatele, luăm frînghia pe umăr și plecăm pur și simplu cu ei la spinare în hohotele de ris ale spectatorilor.

După acest concurs, odată ajunși la Craiova ne-am despărțit și pe Speriatu nu l-am mai văzut niciodată. După două săptămîni a început primul război mondial și după 28 de ani cel de al doilea.

Spre sfîrșitul celui de al doilea război mondial maiorul lancu Speriatu se întorcea acasă în permisie. Trenul său a fost atacat însă de o escadrilă de bombardiere. Cîteva bombe cad în apropierea liniei ferate. Una din ele chiar pe terasament, dar nu explodează. Avioanele pleacă mai departe dar trenul nu poate porni. Trei oameni se căznesc să ridice bomba dar nu reușesc. Atunci apare un militar cu pași siguri și mers legănat. Își dezbracă vestonul, își suflecă minile și înșfăcă bomba sub privirile mute ale călătorilor care-l urmăreau de departe. Acesta pleacă cu bomba în brațe peste linie și s-a depărtat cîteva sute de metri. Ajuns lîngă un tufiș se oprește și spre groaza tuturor o explozie puternică zguduie pămîntul...

Așa a murit, stupid, bunul meu prieten lancu Speriatu.

ne-am rătăcit și am ajuns exact în capătul celălalt al orașului.

Frînti de oboseală și lihniți de foame oltenii au ajuns la destinație abia cu vreo două ore înaintea concursului. La intrare am găsit un plăcîntar a cărui marfă am «terminat-o» în mai puțin de jumătate de oră. Speriatu singur a «gustat» vreo 12 plăcînte. N-a fost de mirare că a căpătat astfel o gravă indigestie. Galben, asudat și cu crampe puternice se tăvălea pur și simplu de durere. Nu după mult timp s-a anunțat plecarea la 5000 m. Conducătorul lotului nostru a anunțat că Speriatu nu poate lua startul fiindcă este bolnav.

— Ce face? a strigat el. Și într-o clipă a și fost la start. A făcut o simplă «plimbare» pe 5000 m, pierzîndu-și pe drum totii adversarii. Tot așa a făcut și după amiază în cursa de 1500 m.

În concursul de care vorbim era și o probă zisă «tracțiunea cu frînghia», care figura pe atunci între disciplinele atletismului. La prima noastră întîlnire cu bucurăstă, noi o cîștigaserăm categoric. Acum urma revanșa, pentru care gazdele noastre pregătiseră o adevărată «lovitură de... circ».

La ora programată pentru întrecere echipa noastră se afla pe locul de concurs dar adversarii nu erau prezenți. Trecuse mai bine de un ceas și nimic. La explicațiile cerute asupra acestei întîrzieri ni se răspundea cu o oarecare ironie: «Trebuie să mai așteptați puțin. Nu fiți nerăbdători. Iacă, acu' vin și băieții. Au întîrziat și ei nișel pînă ce-și beau lăpîcîu, pînă îi piaptănă mîmicile... Așa e cu copiii ăștia. De altfel ei nu prezintă nici un fel de pericol pentru voi, sint niște aia mici și piperniciți. O să-i vedeți». Ni s-a părut nouă cam insinuantă explicația dată, dar ce puteam face altceva decît să așteptăm?

Este drept că unii domni de pe margine își cam dădeau cu coatele și-și rideau în barbă. Dar ce ne privea pe noi? Poate că așa era obiceiul.

pouri și din trăsuri se «rostogolesc» cinci matahale de oameni mustăcioși, păroși și... burtoși. Erau îmbrăcați în costume de luptători de circ și miroseau a băutură de te trăsnea. Cîntăreau toți vreo 600 de kilograme, adică încă o dată mai mult ca noi, iar vîrsta medie era de 40 de ani. Grupul de luptători înaintînd țanțoși se apropie amenințător spre noi.

— Țștia sint coane ăi cu care să ne luptăm? Lăsați-i pe mîna noastră. O să-i tăvălim prin țărîină ca pe niște viermi. Frînghie vă trebuie vouă, hai? Cobiliță mă-ă!

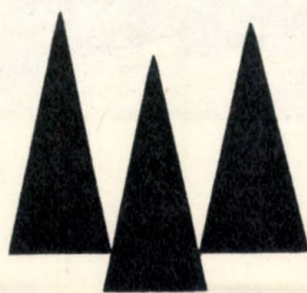
Înghetase de spaimă. Patru perechi de ochi se îndreptară rugători către Speriatu. De la el așteptam salvarea noastră.

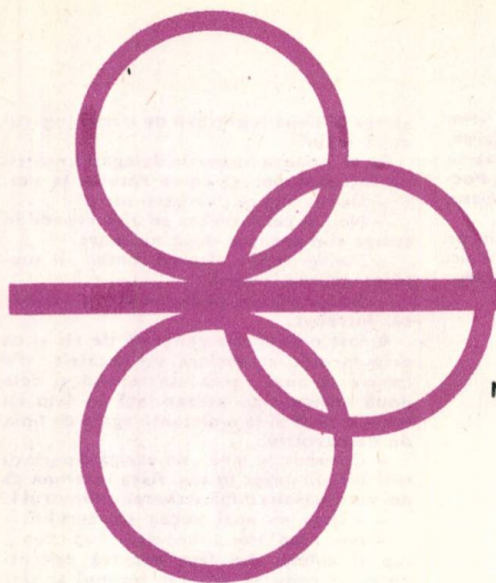
Acesta tușește încet, trece liniștit în față ca omul sigur pe el, scoate pieptul înainte ca un colț de stîncă și zice rar și apăsător:

— Nene, fii cuminte nene, că pune circul aîși pe ușe: spectacolul se amină din cauză de moarte! Și întinde către el o mîna ca de fier. Cel vizat se uită printre sprîncene și se dă înapoi.

Speriatu scrisnește din dinți, înghite în sec și rămîne cu mîna alungită în aer. Degetele i se închid crispate în pumn. Avea el o veche răfuială cu luptătorii de circ. Cu vreo doi ani în urmă, într-o vreme cînd foamea îi biciuia stomacul, Speriatu a acceptat să apară în arenă, la circ, ca luptător mascat. După trei spectacole, mult gustate de public, i s-a cerut să se lase învins. A refuzat și atunci partenerul său a început să-l umilească. Fugea de luptă, scoate limba la el, îi da cu tîfla...

Speriatu n-a putut suporta prea mult un astfel de joc și enervat peste măsură l-a înșfăcat de centură, l-a ridicat în aer ca pe un fulg și mi l-a trîntit cu toată puterea de pămînt. A părăsit imediat arena în aplauze delirante ale galeriei. În cabină, pe cînd se îmbrăca, i s-a aruncat o pătură în cap și astfel împachetat a fost bătut măr și aruncat în stradă. Și acum mai purta pe frunte urmele «răzbușării». De atunci

Mihai BÎRĂ

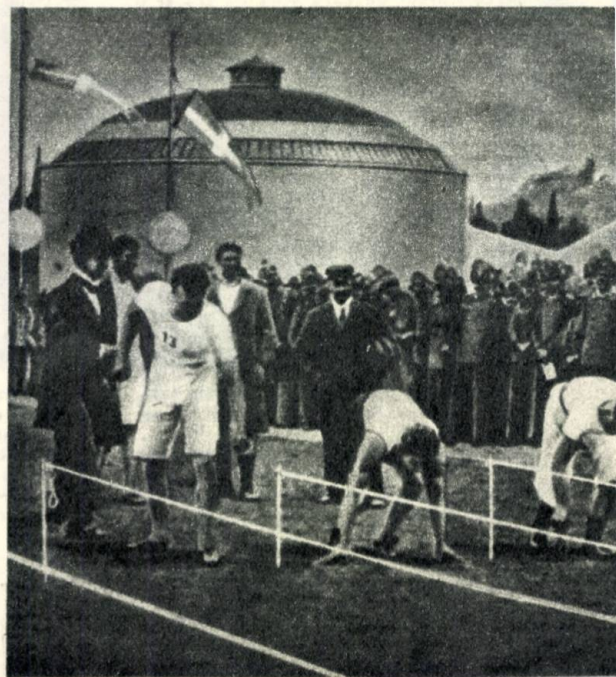

După «marile manevre» din 1969, cele trei orașe gardeneze, Santa Cristina, Silva și Ortisei, se pregătesc să facă față valului de spectatori, ziariști și concurenți, prezenți la «mondialele» alpine 1970.

Repetiția generală din iarna trecută declanșase, din senin, o adevărată «furtună» ziaristică pe tema facilității exagerate a pârtiilor «Sasslong» și «Cir», pârții de coborîre refăcute pe baza ultimelor recomandări ale F.I. Schi, dar cu toate acestea lipsite de florii riscurilor, de neprevăzutul dramatic al posibilului accident, de «senzațiile tari» ale spectacolului desfășurat la limita dintre curaj și nebunie, dintre echilibru desăvîrșit și schimonoseala saltimbancă.

Toată lumea era de acord că trebuie făcut ceva pentru securitatea schiorilor. Toată lumea acceptase necesitatea limitării pericolelor, a ponderării dificultăților naturale și mai ales artificiale, construite de «spiritele rele» organizatorice ale marilor competiții ale schiului alpin. Decimarea lentă, sigură și spectaculară trebuia să înceteze. Floarea schiului mondial plătise un tribut prea scump. Zeci de accidente, din care câteva mortale, sute de zile de suferință, strălucite cariere sportive zdrobite, muguri de speranță striviți înainte de vreme.

Dar dacă toată lumea sportivă își însușise ideea păstrării schiului în limitele spiritului sportiv, olimpic și nu al gladiatului sîngeros, nimeni nu accepta — cu atât mai puțin presa — și nu era de acord ca coborîrea (băieți și fete), marea aventură a schiului alpin, proba virtuții, a maturității, să se transforme într-o «excursie» spre sosire, într-o coborîre de agrement, sau o etalare de costume și siluete elegante.

VAL GARDENA

Sportivii se temeau că prin absența dificultăților majore (chiar comportînd un pericol pentru integritatea lor corporală) competiția nu mai poate decanta valoarea concurenților, obligați să sosească «în pluton». Spectatorii nu voiau să piardă spectacolul zidurilor de gheață, al cîmpurilor de hopuri presărate în continuarea unor tunele de lansare al efortului uneori disperat, senzațional, asemănător cursei lor de automobile.

Ziariștii nu puteau accepta însă ideea «condamnării la moarte» a unei probe sportive care, prin senzaționalul său, prin marea concentrare de pasiune și de entuziasm, era marea favorită a publicului.

Val Gardena — 1969, «premondialele» au fost prima confruntare a coborîtorilor în condițiile noilor prevederi regulamentare și toate temerile exprimate și-au găsit explicații.

Val Gardena — 1969 a demonstrat că pe primele 15 locuri, atît la băieți cît și la fete, s-au clasat tot cei mai buni coborîtori și coborîtoare, schiori consacrați ai acestei probe. Numai mijlocul de departajare a fost înlocuit. Ierarhizarea s-a făcut prin intermediul vitezei. La băieți media cursei s-a apropiat de 110 km/oră iar la fete de 90 km.

Disparînd dificultățile terenului, viteza a crescut considerabil, în comparație cu mediile orare realizate în anii anteriori. În aceste condiții, toate recordurile de pîrtie de pe piste Europei sînt în pericol.

Concursurile de coborîre sînt mult mai iuți, dar în același timp mai sigure. Pare paradoxal, dar este incomparabil mai ușor să cobori cu 120 km pe oră pe o pîrtie largă, netedă, bine bătătorită — o adevărată autostradă — decît să cobori cu 90—95 km pe oră peste rupe de pantă, movile,

1970

culoare, curbe strînse, ziduri etc.

În condițiile noului regulament, în mod teoretic cîștigătorul este determinat de schiorul care poate să «țină» cît mai mult și mai corect poziția de căutare a vitezei, de schiorul care «găsește» tactic linia ideală — cea mai iute și cea mai scurtă — a traseului, de schiorul care învingîndu-și instinctul de conservare rămîne grupat în poziția «ou» în salturile prelungite, de 25—30 m sau în virajele largi, curgătoare. Coborîrea nu mai are «încuietori», nu mai are punctele cheie care șicanau, torturau imaginația și speranța concurenților. Proba a devenit mai pură, o probă de viteză specifică secolului nostru (dar în condiții de securitate) înnoibilă de angajarea mai tehnică a coborîtorului silit să aibă cunoștințe mai adînci de aerodinamică, echilibru, tehnica virajelor etc.

Curajul a fost repus în drepturi, în dauna temerității. Virtuozitatea tehnică, aerodinamismul a cucerit și ultima (după slalom special și uriaș) dintre probele schiului alpin.

Coborîrea nu se mai desfășoară sub semnul panicard al dictonului «sauve qui peut», ci devine o rampă de lansare, sigură, precisă, tehnică, spre «vitezele cosmice» care înflăcărează atît de mult imaginația secolului nostru.

Coborîrea apare acum mai plină de sensuri sportive, umane, golită de conținutul de pericol, teamă și sînge întretinut de un senzațional rău înțeles, nefast. Noul regulament transformă coborîtorul dintr-un «desperados», un cascador, într-un as, un virtuoz, un fin tehnician, fără ca spectacolul sportiv să aibă de suferit.

Val Gardena — 1970 ne va aduce desigur confirmarea viabilității noii orientări. O așteptăm!

Cunoaștem astăzi lunga listă a învingătorilor olimpici, inaugurată de Corebos din Elada în 776 înaintea erei noastre. Evident, este vorba de cursa de viteză pe un stadiu (182,27 m la Olimpia și 177,92 m la Delfi), cea mai de preț la anticele jocuri.

Știți cînd a avut însă loc prima cursă modernă de sprint? Documentele vorbesc despre o reuniune pentru amatori organizată în anul 1812 la Colegiul regal militar, aflat pe atunci la Great Marlow, în Anglia. Cea mai veche performanță cunoscută pe 100 de yarzi (91,44 m) este cea a unui alergător profesionist englez din Newhaven, Seward. El a alergat, de fapt, 110 yarzi, cronometrîndu-i-se doar ultimii 100. Seward ar fi realizat, lansat, timpul de 9 s 1/4. Aceasta s-a întîmplat în 1844. După 24 de ani, americanul William B. Curtis — unul din fondatorii lui New York Athletic Club și al lui Amateur Athletic Union (A.A.U.) — ar fi obținut 9,0 s pe 100 yarzi, ceea ce astăzi ni se pare de-a dreptul imposibil, dar cu cronometrajul de atunci!... După alți 24 de ani, americanul C.H. Sherill a inaugurat «crouch start» (plecarea de jos, cea folosită și astăzi!). Acest gen de plecare, care n-a fost recunoscut decît în 1896, anul primei Olimpiade moderne, a împiedicat omologarea ca record mondial a performanței de 9,6 s sprinterului american Bernie Wefers, primul mare alergător de viteză al istoriei moderne.

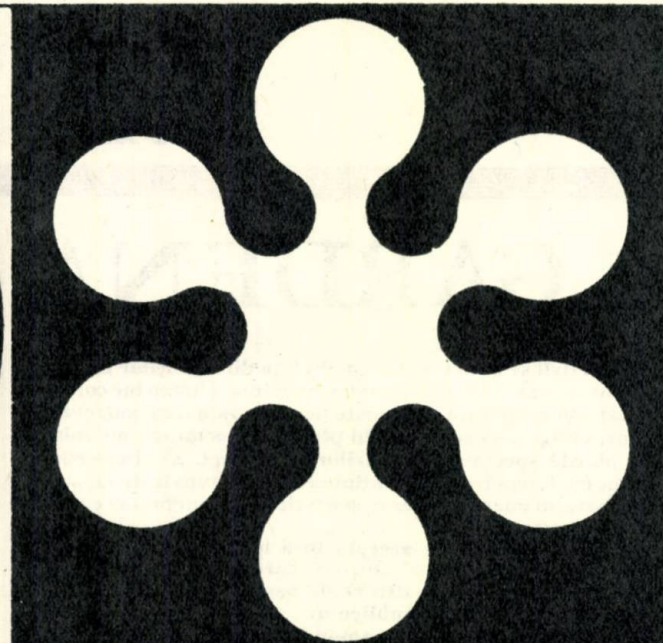

Masanobu TOMINAGA

ÎN EXCLUSIVITATE
PENTRU
ALMANAHUL
ZIARULUI
SPORTUL

富永正信

CĂLĂTORIE LA

SAPPORO'72

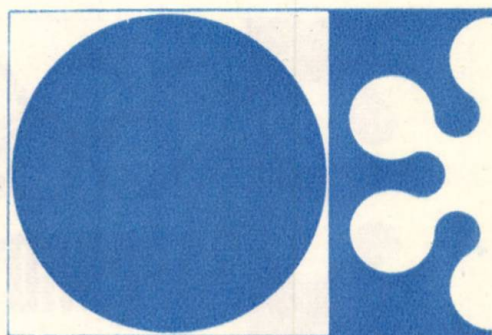
levat cu accente de sincer entuziasm, spiritul sportiv, disciplina și obiectivitatea publicului din țara noastră.

Dar iată că toate aceste virtuți n-au rămas numai o amintire platonice ci au și o urmare direct operativă.

Orașului Sapporo i-a fost încredințată sarcina de mare cinste a organizării celei de a XI-a ediții a Jocurilor Olimpice de iarnă.

Așadar, în 1972, din nou atenția lumii va fi îndreptată spre Japonia.

N-a fost de fel ușor să se aleagă locul viitoarei scene

olimpice, dar «sortii» s-au oprit la Sapporo. Și nicidecum printr-un capriciu al hazardului, ci ca rezultat al unei minuțioase deliberări.

Așezarea pitorească, configurația propice amenajării bazelor sportive pentru desfășurarea programului competițional, confortul turistic și tradițiile sportive au consacrat Sapporo ca reședință olimpică.

De altfel, se cuvine reținut și un detaliu care, dincolo de inedit, oferă sublinieri categorice în favoarea caracteristicilor acestei reședințe: Sapporo trebuia să mai găzduiască Jocurile Olimpice din iarna anului 1940!

Alegerea fusese certă, dar războiul — cea de-a doua conflagrație mondială izbucnită la 1 septembrie 1939 — a întrerupt ciclul organizărilor și Olimpiada de la Sapporo a fost remisă.

Iată deci că după mai bine de trei decenii, startul olimpic va funcționa totuși la Sapporo, care în acest interval a cunoscut un progres urbanistic menit să-i asigure o populație de circa trei sferturi de milion de locuitori stabili.

O adevărată metropolă în peisajul specific de zăpadă și de gheață.

Dar Sapporo este și o însemnată reședință universitară, cu nu mai puțin de 16 așezăminte de învățământ superior

Într-un interviu pe care domnul Avery Brundage, președintele Comitetului Internațional Olimpic a binevoit să-l acorde ziarului SPORTUL, el își exprima admirația pentru puterea organizatorică a oficialității olimpice japoneze, pentru grațitudinea și pentru însuflețirea cu care poporul nipon a participat la desfășurarea Jocurilor Olimpice de la Tokio, din 1964, acel memorabil an 1964.

Încercatul pionier al mișcării olimpice mondiale a re-

incluse în Universitatea locală, ceea ce angrenează, la rîndu-i, și o susținută viață sportivă în care caracterul montan al regiunii dă preponderență sporturilor de iarnă.

Muntele Teine, înalt de 1 000 m este accesibil cu telefericul și desăvîrșește un întreg complex sportiv.

Desigur, publicul din România este curios, ca de alt fel cel de pretutindeni, să afle tot mai multe amănunte despre Sapporo. Și pe bună dreptate, căci nu peste multă vreme el va deveni scena către care se vor îndrepta privirile întregii lumi sportive de pe toate meridianele globului.

...Și timpul trece atît de repede, — aleargă de-a binelea!

Voi adăuga deci că Sapporo este orașul cel mai de seamă din insula Hokkaido și că se află la o oră de zbor de Tokio, de zbor la bordul unui turbo-reactor, se-nțelege, după cum este accesibil automobilistilor, pe cele câteva autostrăzi moderne care-l împresoară și-l leagă de restul Japoniei și de principalele căi maritime, cu restul lumii.

Orașul se bucură de o prestigioasă tradiție în viața sporturilor noastre de iarnă. Bunăoară, municipalitatea din Sapporo patronează în cea de-a doua lună a fiecărui an **sărbătoarea zăpezii**, — care se numără printre cele cinci mari sărbători ale poporului nipon — titlatură care spune cam despre ce e vorba și care suscită un interes exprimat prin participări ce sporesc în acele zile, cu multe zeci de mii, populația orașului.

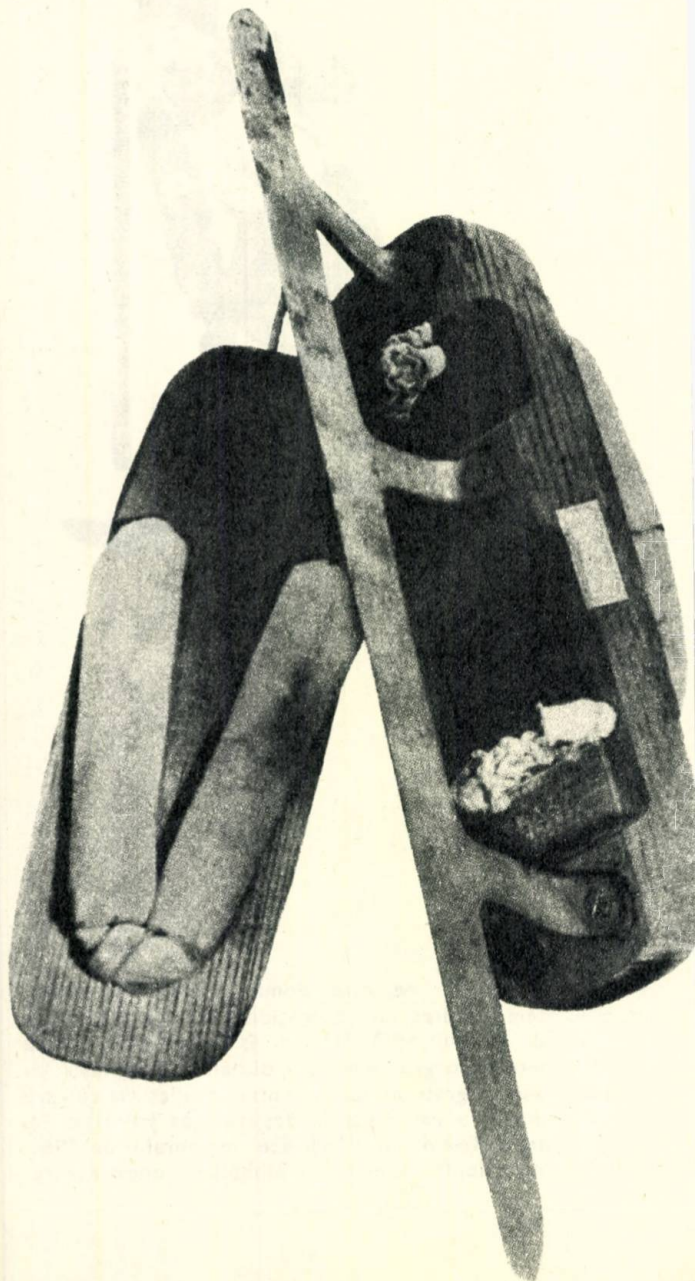
Pe promenada de la Ohdori Kohen, lungă de aproape doi kilometri — mai precis, de 1,6 km — și largă de 105 m, promenadă situată chiar în inima metropolei, mai bine de două sute de statui din zăpadă și gheață străjuiesc parada festinului hibernal, afirmînd o nedezmîntită simbioză între creația artistică și virtuțile sportive, într-o prezență comună căreia relieful încremenit în gheață și zăpadă îi dă nuanțe lirice și contururi de broderie...

Cinci societăți care editează ziare și publicații periodice,

trei posturi de radio și cinci stații de televiziune aduc orașului Sapporo impulsul corespunzător unei vieți dintre cele mai animate.

Așezămintele industriale, un comerț prosper și o ambianță cultural-artistică întrețin climatul de la Sapporo, care a devenit, mai ales după cel de-al doilea război mondial, un punct de atracție și pentru turiștii de dincolo de Oceanul Pacific și chiar pentru mulți europeni.

Dar ce-ar fi dacă am face o plimbare în comun, dumneavoastră, sportivii din România, călăuziți de mine, pe traseul viitoarelor scene ale întrecerilor olimpice din complexul Sapporo.

Așadar, să pornim!

La numai 500 metri de satul olimpic, de la Makomanai, găsim patinoarul de viteză, cu o pistă de 400 m și cu o tribună de 50 000 locuri, precum și o arenă pentru patinajul artistic, cu o tribună de 12 000 locuri. La Mihako, la 10,6 km de satul olimpic, și mai aproape, la Tsukisamu, situat la numai 5 km de sat, există câte un teren de hochei pe gheață, cu tribune de 2 500 și, respectiv, de 4 000 de locuri.

Cîte două piste de slalom, sînt aflate la 17 km distanță, pe pîrnișurile muntelui Teine, primele pentru probele rezervate bărbaților, cu o lungime de 645 m și cu o diferență de nivel de 270,3 m. Alte două piste, accesibile femeilor, au o lungime de 554,3 m și cu 194,9 m diferență de nivel.

Pista de slalom uriaș este amenajată tot pe Teine (pentru bărbați, 1 196 m și 532,7 m iar cea pentru femei 1 294 m și 365,5 m.

Pe muntele Eniwa, la 25 km de satul olimpic se află pistele de coborîre 2 584 m și 764 m pentru bărbați, 2 104 m și 561,4 m pentru femei.

Pe muntele Okura (la 9 km de sat), ca și la Miyanomori (la 8 km de sat) vor avea loc probele de sărituri de la trambulină, care vor putea fi urmărite de 50 000 spectatori, trambulinele permițînd sărituri de 90 de metri.

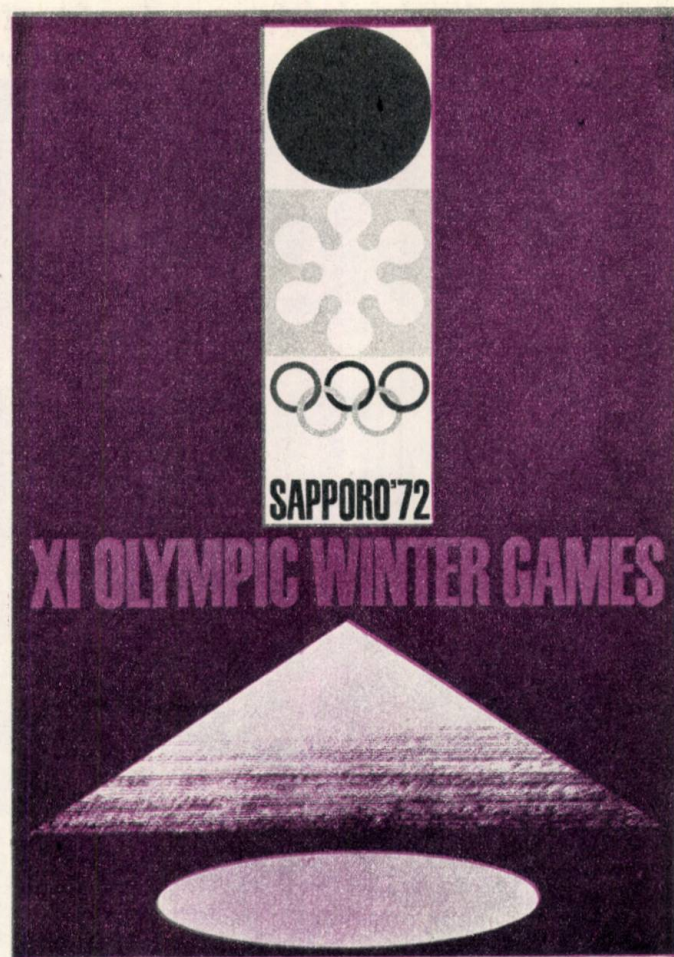
Traseele de fond se află doar la 1 km depărtare de satul olimpic. La Makomanai vor fi amenajate patru piste speciale, pentru 5, 10, 15, 30 și 50 km, și 3 piste de 5 km.

Și, în sfîrșit, pe muntele Teine — la 17 km distanță — se află pîrțiile de bob, care măsoară 1 700 m lungime și au o înclinație de 8%.

Pentru probele de săniuș — de 1 și 2 persoane — se află în curs de amenajare o pistă de 1 200 metri lungime, cu o înclinație de 10%.

Se cuvine, firește, să amintesc de satul olimpic, care va putea găzdui circa două mii de persoane, concurenți, antrenori și întregul stat major tehnic al fiecărei țări participante.

Domnul Kogoro Uemura, președintele Comitetului Organizator al celei de a XI-a ediții a Jocurilor Olimpice de iarnă a spus, într-un mesaj public, că programarea lor la Sapporo împlinește un deziderat al întregului popor

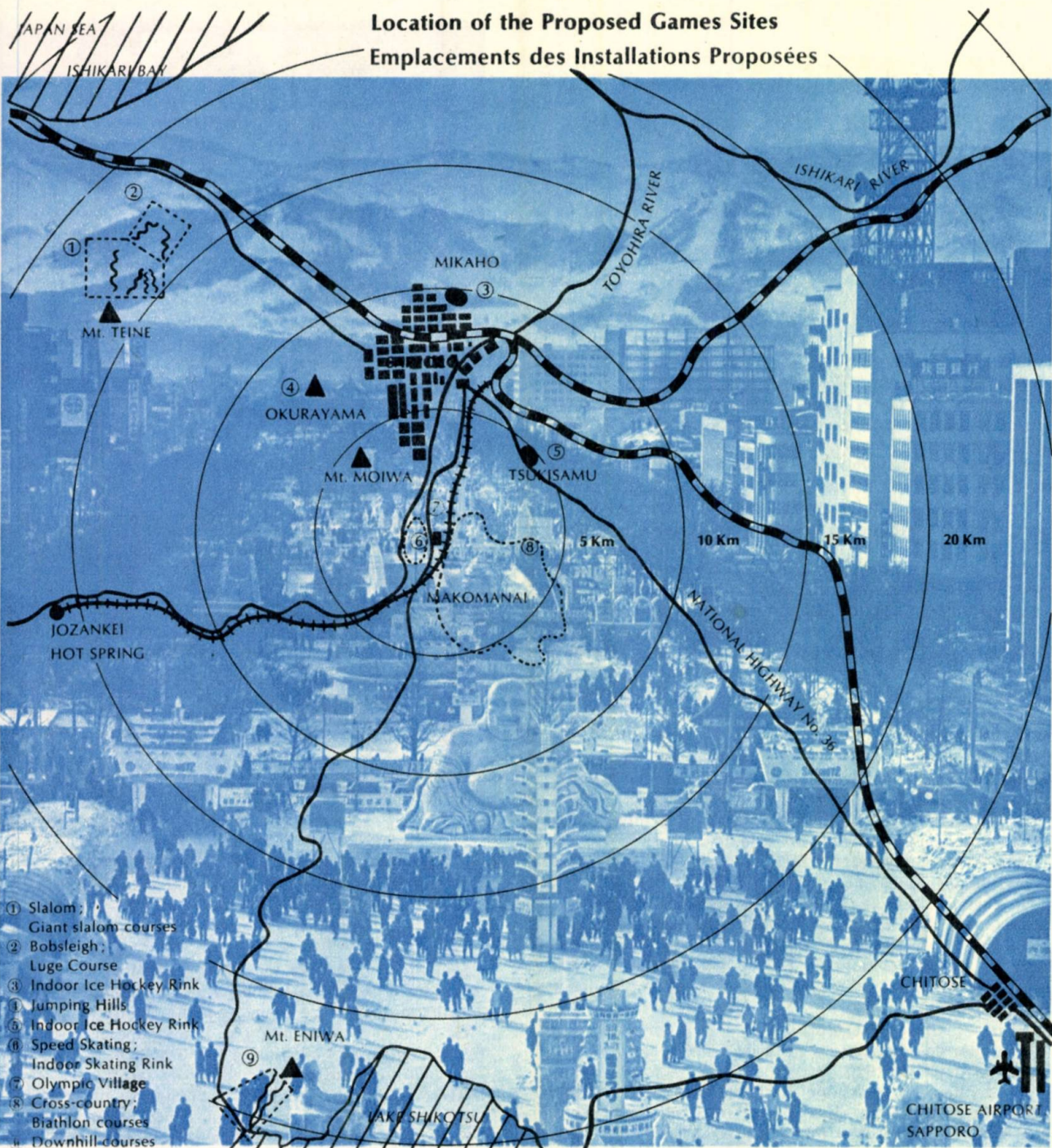

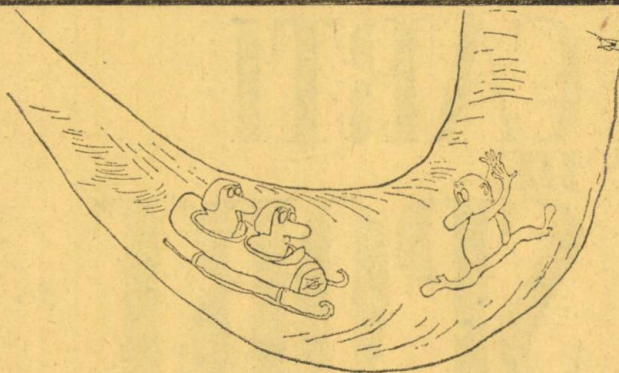
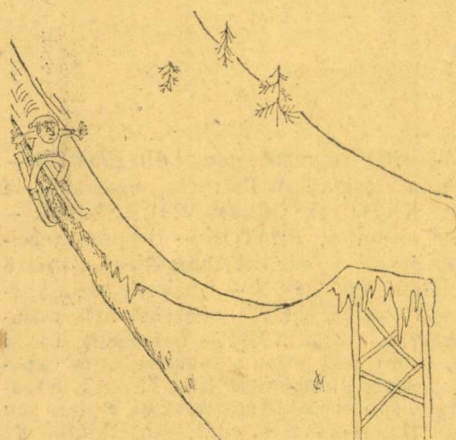
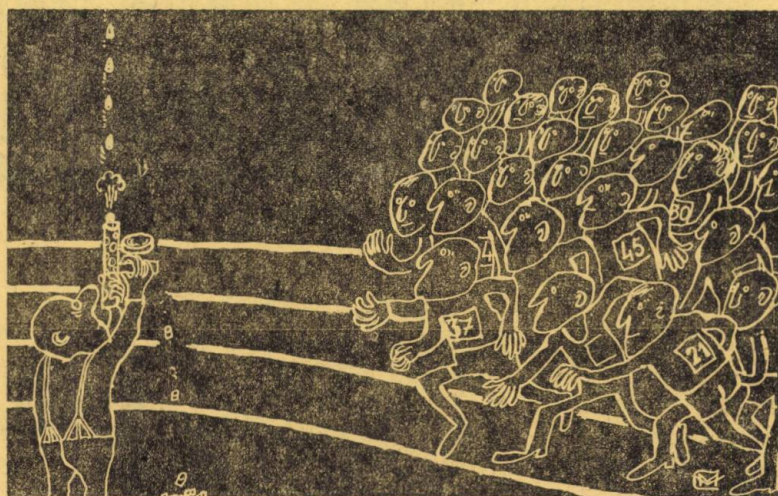
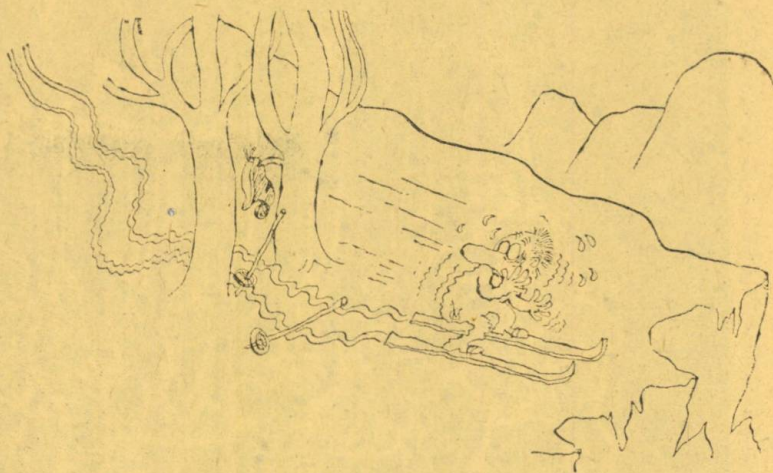
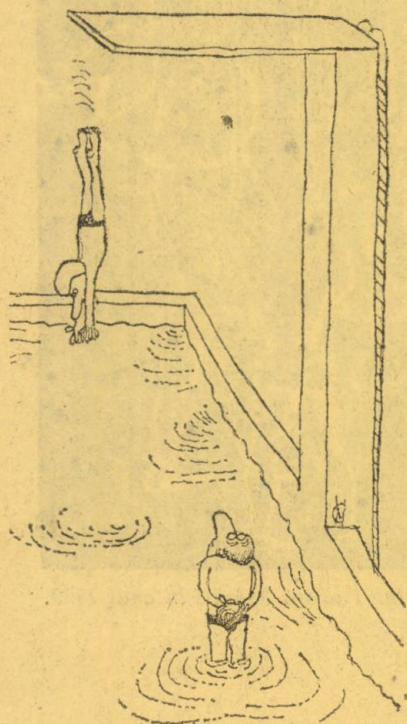
nipon, iubitor de pace și fervent susținător al sportului, considerînd că sarcina implică o mare răspundere morală și o înaltă cinstire ce s-a adus Japoniei însăși.

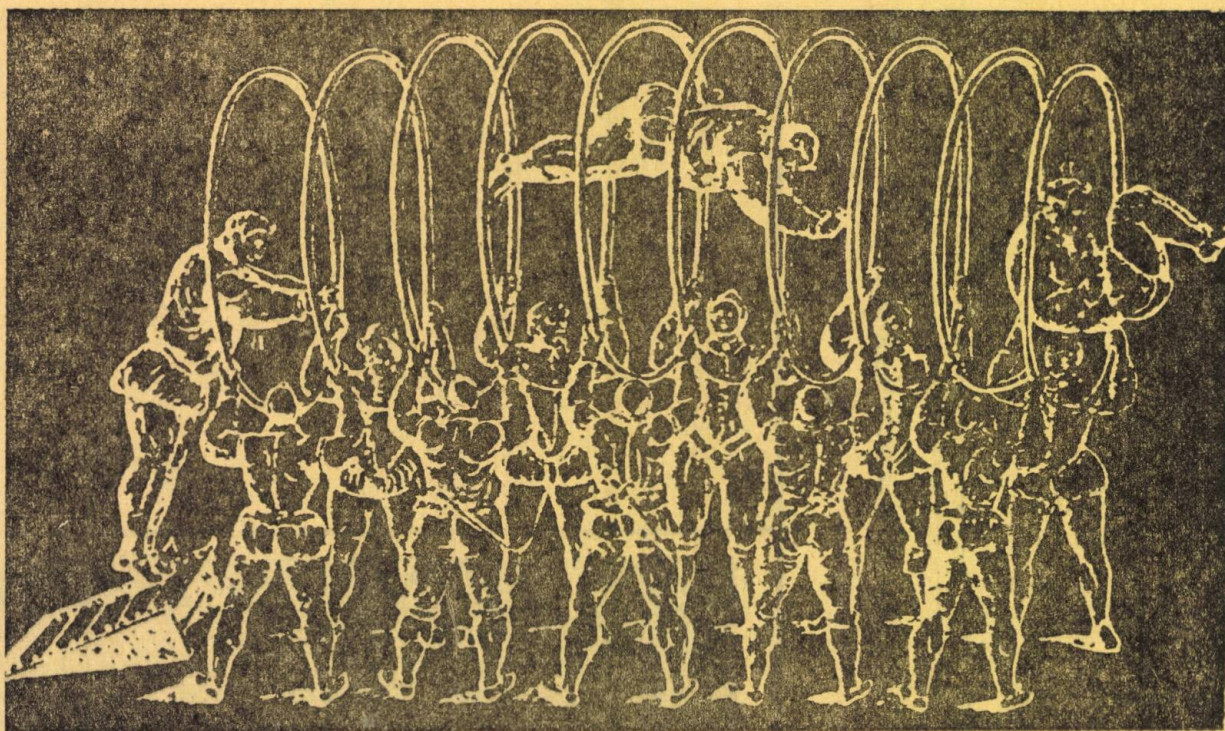
Ca fiu al poporului nipon și ca membru al colectivului de organizare, sînt convins că manifestările de la Sapporo vor rămîne în istoria Olimpiadelor de iarnă, ca un simbol al strădaniilor noastre pentru a asigura întrecerilor o exprimare la nivelul mărețului lor conținut universal.

Așadar, prieteni din România (— o, ce departe sînteți pe hartă și ce aproape vă simțim prin sentimentele de prietenie și prin sportivitatea pe care o manifestați continuu) veniți la Sapporo, unde sînteți așteptați cu admirație sportivă și cu respect prietenesc.

Sapporo și sportivii niponi vă așteaptă cu bucurie!

Acrobații de reală valoare: salt prin 10 cercuri. Exercițiul se găsește în cartea lui Tuccaro tipărită în anul 1599.

Primele

Virgil LUDU

CĂRȚI DE SPORT

au apărut în secolul... XVI!

Dacă din toate timpurile ar fi existat tiparul, primele cărți de sport ar fi apărut desigur acum 5000 de ani în Egipt, China, Mexic sau acum 3000 de ani la Atena ori Roma...

Și astăzi n-am fi citit fragmente numai din HOMER — Jocurile funebre în cinstea lui Patrocle, Sporturile la Feacieni (Iliada XXIII și Odiseea VII), PINDAR — Ode campionilor olimpici, PLATON — Despre exerciții, educația copiilor și a femeilor, pregătirea militară (Republica și Ligile), XENOFON — Anabasis sau Expediția celor zece mii, sau TEOCRIT — Partida de box dintre Pollux și Amycus (idila XXII — Dioscurii), ca și cărți de tehnică, cum a fost aceea a sportivului, cu experiență Filostrat „Despre gimnastică” (sec. II e.n.), lucrarea de pedagogie sportivă „Anacharis și Solon sau despre gimnaziu” (Lucian sec. II e.n.), sau tratatele de medicină sportivă, al lui Hipocrate „Despre regim” (sec. V î.e.n.) și al lui Galenos „Exercițiile și eficacitatea lor” (sec. II e.n.).

Dar fiindcă tiparul a apărut abia la jumătatea secolului al XV-lea era firesc ca primele cărți sportive să întirzie cu aproape un veac, inițialele tipărituri avind un caracter bisericesc, iar sportul fiind, în acele vremuri, adesea interzis prin edicte regale și prescripții religioase. Ceea ce nu împiedica poporul și uneori chiar pe preoți, în stingeritoare sutane, să-și dovedească aprig în piețele orașului sau în cimpurile din jur forța, curajul, îndeminearea.

Care este cea dintii carte sportivă tipărită? Nu este numai greu, dar și riscant de spus, istoria fiind domeniul controversei și al vastei documentări. Lăsind istoricilor această nu simplă precizare, noi vom prezenta cele dintii cărți amintite în enciclopedii și tratate (Beckmann, C. Kiriescu, Bogeng), cărți pe care, să fim sinceri, le ignoram sau le consideram străvechi vestigii, fără a ne da seama că fără ele n-am fi avut poate manualele și lucrările documentate și metodice de astăzi.

Evul mediu a însemnat mai înainte de toate cultul armelor, turnirurilor fastuoase și singeroase, călăreților și armurilor împănate și masiv metalice. Pe cai și pe jos, seniorii luptau cu spadele pentru onoare și glorie. Un scriitor francez, A. de la Salle, încă la 1458 se ocupase de vechile turniruri și fapte de arme, aceleași pe care le cîntaseră în versuri trubadurii și minesengerii.

Dar iniția carte cunoscută despre luptele cu arma va fi aceea a renumitului pictor și gravor Albrecht Dürer (Fechtbuch) — 1510, pasionat amator de lupte și călărie

și care ilustrează el însuși lucrarea cu peste o sută de plastice desene.

Îi urmează Camillo Agrippa, care la 1533 publică „Trattato della scienza d'arme“ cu desene de marele Michelangelo care, ca de obicei, și-a făcut înainte amănunțite schițe anatomice. Această lucrare a lui Agrippa, cea dintii a școlii italiene, prima școală modernă de scrimă din lume, pune bazele tehnicii sabiei și spadei (floreți va apare mai târziu, în secolul XVII). O altă lucrare, clasică, tot italiană, „Dell'arte di schermo, libri, tre“ va apare peste patru decenii la Veneția în 1572 și va fi scrisă de un alt maestru, din Bologna de astă-dată, Giovanni Agocchie.

O carte, senzațională am putea spune, pentru o epocă în care încă scăldatul în ape curgătoare era pedepsit aspru, iar nobilii se întreceau care mai de care să nu se spele un timp mai îndelungat, parfumîndu-și în schimb cu dărnicie perucile nu totdeauna fără surprize, a fost îndrăznețul dialog despre arta de a înota „Colymbetes sive de arte natandi dialogus“ — al elvețianului de origine germană Nicolaus Wynmann, publicat la Augsburg în 1538. Această lucrare a profesorului de limbi vechi a stîrnit desigur pe atunci nedumeriri și proteste. Și cum n-ar fi fost așa, cînd clerici și filosofi — între alții chiar Erasmus și Vives — se pronunțaseră împotriva înotului. Wynmann nu face numai o pledoarie teoretică, de argumente, pentru utilitatea și valoarea înotului. El descrie tehnicile înotului și arată împrejurările în care trebuie folosite. De asemenea, se entuziasmează de săriturile extrem de curajoase ale copiilor, făcute de pe podurile Zürichului. Așadar, o carte pe care îndrăgostiții de astăzi ai înotului ar trebui s-o cunoască și s-o prețuiască.

Tot o carte pe care ar căuta-o cu interes în vitrine sportive ultimele pasiuni de astăzi, care a devenit și sport olimpic, a fost, cu numele ei ciudat „Toxophilus“ de Roger Acham (1545) considerat ca un excelent manual pentru tirul cu arcul. De la persi și Robin Hood la legendarul Wilhelm Tell și de la arcașii lui Ștefan cel Mare la campionii concursurilor internaționale, acest sport recreativ și util în dezvoltarea calităților, străbate astfel un drum lung și glorios, demonstrînd (ca și jocurile cu mingea sau atletismul) tinerețea lui fără bătrînețe...

Și iată-ne în această călătorie din secolul al XVI-lea la jumătatea drumului (1555) și la un popas, desigur mult dorit de toată lumea. De ce? Fiindcă e vorba de minge, „Trattato del giuoco della palla“, ori, de totdeauna sfericul, rotundul ballo, a ispitit și a stîrnit pasiunea și fantezia oamenilor. Pagini nenumărate, și mai aproape de veacul nostru, cărți admirabile s-au scris despre istoria mingii (în 1895 dr. Koch „Geschichte des Fussballs“, mai recent Giraudoux „La gloire du football“ 1936), dar, curios, noi nu avem pînă azi nici măcar o fugară și neselectată antologie.

În cartea lui Antonio Scaïno, căci el este autorul cărții apărute în 1553, se vorbește de fapt de „giuco della palla“ (să zicem un fel de handbal), dar sint amintite de asemenea „la paume“ tenisul francez, „giuco di rchetta“ în italiană, în aceeași epocă existind și... eternul fotbal, sub numele de „la soule“ jucat cu entuziasm de poezi ca Ronsard, de regi ca Henric II și de marile mulțimi anonime, zgomotoase și pătimase. În Italia exista „giuco dell calcio“, jucat în costume la mari serbări, adesea chiar de nobilii orașului, viitori duci sau papi.

Să ne întorcem însă la „giuco della palla“. Jucat cu mîna înfășurată în curele (mingea avea 36 cm diametru și un kilogram greutate, și era umflată devenind masivă), el cerea multă forță în brațe și dibăcie. Echipa de 4—6 jucători îl jucau în entuziasmul spectatorilor, în piețele și ulițele orașelor, cei mai pasionați făcînd și pariuri...

Marele poet italian Leopardi nu s-a sfiit să închine o odă a sa „A un vincitore nel pallone“, iar Goethe în însemnările sale din Italia amintește cu pitoresc de un astfel de joc la care a asistat.

În același an în care apărea cartea de răsunset a lui Scaïno, un neobișnuit autor, un arhiepiscop, Olaus Magnus din Upsala, publică în latină o adevărată enciclopedie a sporturilor „Historia de gentium septentrionalium“.

Această lucrare a apărut la Roma, dar ea va fi citită și în alte țări, interesînd prin materialul ei inedit și prin numeroasele gravuri ce o ilustrează. În afara înotului, despre care mai aveam mărturii în cartea lui Wymann, apar acum ca o nouă exerciții specifice suedezilor și norvegienilor; vechile aruncări cu piatra ale vikingilor, patinajul și schiul (patinaj se făcea și în Olanda și la Verona, pe patine de os), vinătoarea pe zăpadă, cursele de reni. Așadar o lume nouă, cu exerciții caracteristice climatului, din care nu lipseau nici femeile, înarmate adesea cu coif și paveze ca într-o luptă de legendă a Amazonelelor.

Și iată-ne, nu peste mulți ani, asistînd uimiți de surpriză la apariția cărții, rămasă celebră, a lui Hieronymus Mercurialis, cu titlul ei prescurtat cu care a intrat și a rămas în istoria educației fizice „Ars gymnastica“ (1569) sau pentru biografi „Artis gymnasticae apud antiquos celebratae nostris temporibus ignoratae libri sex“ (Șase cărți despre celebra artă gimnastică a celor vechi, în timpurile noastre necunoscută).

Cine a fost acest Mercurialis și care este meritul lucrării sale? Medic și filozof, prieten al cardinalului la Roma, profesor la Padova, medic al împăratului Maximilian al II-lea la Viena, pasionat cercetător al bibliotecilor, îndeosebi al clasicilor greci — el ajunge la idei înaintate despre exerciții și sănătate. Face o clasificare a exercițiilor, în bellica, medica și atletica, descrie palestre și gimnaziile vechilor greci, arată că mișcarea ajută nu numai bolnavilor, ci și sănătoșilor — dă chiar indicații pentru folosire și dozare — și, inspirat de romani, pledează pentru băi și masaj.

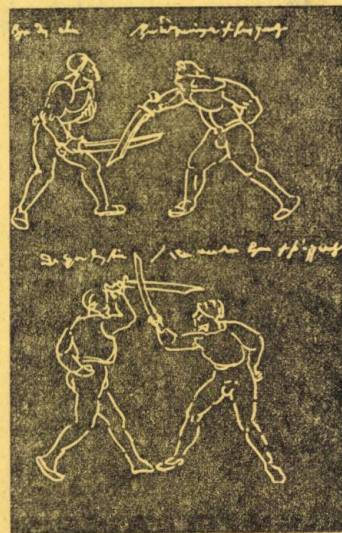
Considerată „unul din monumentele literare ale evului mediu“ (C. Kirițescu) cartea lui Mercurialis, atît de documentată și sistematizată, deși a apărut în secolul XVI în cinci ediții (Veneția, Paris și apoi în 1672 la Amsterdam într-o ultimă ediție) nu a avut urmări practice.

Recapitulînd, am avut deci în acest plin de daruri secol al XVI-lea un tratat de lupte cu armele și unul de scrimă, un manual pentru tirul cu arcul și o carte de înot, o lucrare despre jocurile cu mingea și o mică enciclopedie a sporturilor de iarnă la popoarele nordice.

Și acum, ultimele cărți apărute la sfîrșitul aceluiași veac, al XVI-lea. Un nou medic (cine ar putea contesta în trecut și astăzi baza științifică a exercițiilor fizice cînd atîția medici i-au studiat cu pasiune însemnătatea și conținutul?), tot un Hieronymus, dar Cardanus, publică la Basel în 1582 „Opus de sanitate tuenda“ în care se încearcă, îndrăzneț, o nouă clasificare a exercițiilor, alta decît la Galenos. Un alt italian, din Abruzzi, Tuccaro Archangelo, editează, în 1599, o carte unică în felul ei: „Trois dialogues de l'exercice de sauter et de voltiger en l'air“ de Beauvois de Chauvincourt.

La început gimnast al lui Maximilian II, trece mai apoi la curtea lui Henric al III-lea, unde devine „saltarin du roi“. În cele 400 de pagini, 88 de gravuri în lemn și o cuprinzătoare tabelă, a acrobaticii, în care figura și celebra săritură prin zece cercuri, o vom întîlni împărțită în trei mari capitole: educația fizică a vechilor greci, descrierea și metodică exercițiilor de gimnastică, influ-

Două imagini din cartea de scrimă apărută în anul 1510 cu ilustrații de Albert Dürer.

ența exercițiilor asupra corpului, în bună parte lucrarea fiind influențată de concepția lui Mercurialis.

Desigur, arta aceasta a acrobaticii, cu mers în echilibru și cu roată pe sîrmă, cu jonglerii de circ și virtuozități de mari saltimbanci, nu este înrudită astăzi cu gimnastica sportivă. Dar noi nu trebuie să uităm că în acele timpuri educația fizică îmbrăca cele mai curioase și complicate forme de mișcare.

«IL CALCIO» LA FIRENZA

Giuseppe BORGIOI

ta din epoca Medicilor. Il jucau în mod obișnuit, pe străzi și în piețe, tinerii din popor, și cu mare pompă (în liorea, cum se spunea atunci) nobilii și burghezii, cu ocazia solemnităților princiare sau a sărbătorilor de Sf. Ion.

Un semn al existenței acestor jocuri orășenești se observă și acum în mijlocul Pieții Santa Croce, unde, pe cele două laturi ale Palatului Antella și pe cel al Barberinilor, au rămas zidite două blocuri de marmură pe care sînt sculptate „ad intarsio” mingi de două culori. Această piață a fost, de altfel, o arenă specială pentru jocul de fotbal; se pare însă că în vremi și mai îndepărtate se juca chiar și pe o pajiște de lingă poarta care se cheamă și astăzi „a Prato” (dînspre pajiște), poate mai mult în amintirea jocului

decît a orașului linei spre care conduce. În cîntecule de carnaval („Canti Carnascialeschi”) se pot citi, de altfel, aceste versuri:

Nu toți știu că fotbalul („Il calcio”), care excită pînă la paroxism sufletele a milioane și milioane de oameni din America și Europa, și-a avut originile în Floren-

Pe pajiște, la fotbal ieșiți tineri, puhoi, acum, cînd dansul aprig al mingei e în toi.

Dicționarul Academiei puriste („Accademia della Crusca“) arată că fotbalul este un joc popular și vechi în orașul Florența, un fel de luptă ordonată, cu o minge umflată, asemănătoare jocului denumit sferomachia, care a trecut de la greci la latini și de la latini la noi (italienii — n.tr.). În latină se numea harpastum. Un florentin pe nume Giovanni de' Bardi a scris, în secolul XVI, un adevărat tratat asupra fotbalului integrat în 1688 în Memoriile lui Pietro Bini.

Că fotbalul s-a născut la Florența este un lucru atestat de diverși scriitori, începând cu Mini (Lyon, 1579) și Lassels (Paris, 1670) și terminând cu Guerrazzi (în Asediul Florenței) și cu Pietro Gori, care a fost unul dintre cei mai fervenți și inteligenți animatori ai acestui joc în 1898. Dintr-o interesantă carte a sa referitoare la jocurile florentine redau aceste știri:

„Fotbalul (stă scris de demult) este un joc nobil și în care nu se admite prostime, nici meșteri, nici servitori, oameni josnici, infami, ci militari de onoare, gentilomi, nobili și principii“.

Într-adevăr, îl practica floarea tinereții florentine din rindul aristocrației și al burgheziei, din ianuarie pînă în martie și în timpul sărbătorilor Sfintului Ion (San Giovanni). Se spune că în tinerețea lor i s-au dedicat și trei papi (Clement al VII-lea și Leon al XI-lea din familia de Medici și Urban al VIII-lea de Barberini).

Fotbaliștii trebuiau să fie 54 la număr, împărțiți în două echipe, fiecare subîmpărțită, la rindul ei, în 4 categorii de jucători. Înaintașii (gli innanzi) sau cursașii care plimbă mingea cu „maestrii“ și „stegarii“; incomedatorii (gli sconiatori) care aveau sarcina să împiedice cursele adverse cu brinciuri, degajorii în față (i datori innanzi) care trebuiau să șteze puternic și degajorii din spate (i datori dietro) care ripostau la atacuri. Erau

îmbrăcați în atlas, velur sau pinză cu fire de aur, iar culorile preferate erau de obicei roșu, alb, verde și albastru.

Jocul era anunțat cu câteva zile înainte și fotbalistii revărsindu-se pe străzi, sub privirile admirative ale codanelor, se îndreptau către Sf. Annunziata spre a implora binecuvîntarea Fecioarei.

Procesiuni, nunți, banchete, cîntece de mai, serenade, dansuri, turniruri, caruseluri, lupte, arme, arcuri, coteții mascate, hăituri de animale feroce, giganți, spiriduși. Totul era nimerit pentru a face zăvăl și chefuri. Clopotul Signoriei chema la serbare, pe dealuri și în vale, localitățile din jur. Florența înnebunea. Fiecare copilă se agita, purtînd în inimă o speranță tainică la presimțirea primăverii și armîndelor.

Cu ocazia jocurilor de fotbal, frumoasele florentine, oaspetele străine și cîteodată chiar și sclavele Orientului — care în mod obișnuit erau claustrate — făceau paradă îmbrăcate în mătase și velur, cu agrafe și bijuterii reprezentînd flori, animale, păsări, corăbii și castele. Pene și crini de aur străluceau în părul blond, diademe cu diamante ornaau părul brun. În timpul partidei la care participau gonfalonieri (magistrați supremi), principii și prințese se iscau tifosisme, se împleteau iubiri, se urzeau intrigi, uneori încheiate în singe.

În piață se luptau cei mai frumoși, curajoși și puternici tineri din Florența, care — alergînd după mingi — furau inima aprinsă a frumoaselor spectatoare.

Seara, „i calciatori“ împleteau noi iubiri în înflăcărata atmosferă a carnavalului, în timp ce orașul și colinele străluceau într-un oariopinto de culori, produse de mulțimea luminilor.

Sînt mărturii ale unor meciuri ju-

cate pe Arno-ul înghețat, în 1491, într-o iarnă foarte asemănătoare cu cea trecută.

De la florentini jocul a fost dus în afară: un meci s-a jucat la Lyon în prezența lui Henric al II-lea. Femeile lyoneze au fost entuziasmate, după cum spunea cronica, la apărîția lui Pierantonio Bandini și Pierfrancesco Rinuccini, doi tineri frumoși care au fost „stegarii“ meciului. Se spune că regele Henric, care era mai curînd urît, discutînd cu ei, îi întrebese, înainte de a-i saluta, dacă florentinii sînt toți la fel de arătoși și solizi ca ei.

Unele meciuri au rămas în istorie, ca cel jucat la Santa Croce, la 17 februarie 1529, de către florentinii apărători ai patriei asediate. Pentru a-și arăta disprețul față de dușmani, jucătorii au făcut să răsunе trîmbițe și tobe pe acoperișul celebrei Santa Croce. Asediatorii răspundeau cu obuze de tun. Au rămas, de asemenea, faimoase partidele prilejuite de nunta Eleonorei de Medici cu Alfonso d'Este, în 1558, în piața Santa Croce și în cea de la Santa Maria Novella. Ultima partidă este consemnată în anul 1739 în onoarea lui Francisc al II-lea de Lorena, mare duce de Florența. Urmează apoi o lungă perioadă de dispariție din scenă, ca abia în 1898, vechiul joc să renască în arena de la Cascine, în prezența regelui Umberto I și a reginei Margareta, cu ocazia serbărilor italo-americane în onoarea lui Paolo Toscanelli și a lui Amerigo Vespucci. Un alt meci a avut loc în 1902 în piața Santa Maria Novella, în prezența contelui de Torino. Cu acest prilej s-a hotărît ca sărbătoarea să fie ilustrată de bucata „Compagnia dell'Amore“, compusă de muzicieni reprezentînd pe vechii „giullari“ și „menestrelli“ (cîntăreți la curțile medievale) și pe trubaduri, care, încă din vremuri îndepărtate, prin cîntece, improvizatii, prin acompaniament de „teorbe“ și lăute dădeau o notă veselă spectacolelor gimnice de echitație și celor cu arme.

Traducere de Aurelian BREBEANU

Olandezul zburător — așa a fost poreclit boxerul Van Duivenbode, fostul adversar al fenomenului base José Urtain. Și pe bună dreptate. Solicitat să-l înlocuiască pe francezul Cosimo Bruno în întâlnirea cu spaniolul (Bruno n-a primit autorizația federației sale să boxeze), olandezul a luat, într-o vineri seară, în ultima clipă avionul pentru Madrid. Ajuns aici el și-a continuat călătoria-fulger

(pentru a ajunge la timp la meciul programat simbătă după-amiază la Pampeluna) cu ajutorul unui taxi cu care a acoperit, în timp util, distanța de 300 km. Nu a fost însă ultima etapă a călătoriei sale. În repriza a treia, un teribil croșeu de stînga al lui Urtain l-a expediat în lumea... visurilor! Probabil, însă, că cuantumul bursei încasate l-a compensat pe rapidul olandez.

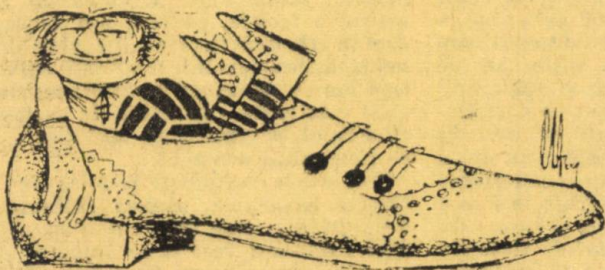
Sînt și performanțe stupide. Ca aceea a americanului James C. Layton, care a sărit în apele Pacificului de pe podul Golden Gate din San Francisco. Urmarea: a ajuns la... spital în stare gravă. Totuși, doctorii l-au salvat pînă la urmă.

A avut noroc pentru că din cele 367 de persoane care au sărit de pe parapetul podului, din 1937 cînd a fost dat spre folosință, numai trei au scăpat cu viață. James C. Layton este al treilea...

Un campionat unic, ca gen și pitoresc, se desfășoară în Turcia. Este vorba de luptele turcești. Atletii sînt unși cu ulei și poartă chiloți lungi din piele. La ultima ediție, desfășurată în cîmpia — istorică — de la Kirkpinar, de lângă Edirne, în Tracia, în cele patru zile de concurs au asistat peste 160 000 de spectatori!

Victoria finală a revenit luptătorului Nazmi Uzun, în vîrstă de 31 de ani, învingător asupra lui Ordullu Mustafa la capătul unei întreceri care a durat nici mai mult nici mai puțin de 14 ore și 14 minute!...

Încă un mic amănunt: pentru a se unge, cei 283 de luptători înscriși au folosit mai mult de 800 litri de ulei!...

Un fabricant de încălțăminte din Elche (regiunea Valenciei) a promis echipei locale, cu același nume, că dacă va reuși să cîștige Cupa Spaniei, la fotbal, el îi va asigura cu încălțăminte pe jucători și membrii familiilor lor pînă la sfîrșitul vieții!...

Spre ghinionul lor, jucătorii echipei Elche au pierdut această perspectivă, cupa fiind cîștigată de Atletico Bilbao. Singurii beneficiari ai promisiunii au fost copiii fotbalistilor, pentru că înfocatul suporter a consimțit totuși să-și respecte măcar o parte din promisiune. Poate copiii vor realiza ceea ce n-au izbutit părinții lor...

Helene Wortzen, o tinărară suedeză din Göteborg, atacată de patru răufăcători, a pus pe fugă pe trei din ei,

iar pe al patrulea l-a prins și l-a dat pe mina poliției. Trebuie precizat însă, că ea este o ferventă practicantă

de judo și karate, fiind distinsă și cu diferite premii de concurs...

Astronauții americani Neil Armstrong, Edwin Aldrin și Michel Collins sînt primii invitați la J.O. 1972 de la München. Președintele comitetului de organizare, Willy Daume, le-a adresat următoarea telegramă: „Pentru tine-

retul lumii voi veți rămîne primii. Ar fi o onoare pentru toți dacă ați dori să ocupați primele locuri printre spectatorii marilor probe atletice din 1972“.

Pe stadion

IVO ANDRIĆ — laureat al Premiului Nobel pentru literatură pe anul 1961

Scriitor iugoslav născut în anul 1892

În liniștea străină printre oameni necunoscuți, Lazar pășea senin și ușor pe căile acestei zile de vacanță, care începuse bine și era plină de promisiuni. S-a afundat în fluviul de oameni care se îndreptau spre stadion cu un simțămînt de ușurare și de eliberare de sine și de tot ce-i aparținea. Da, e bine și înviorător să petreci o după-amiază pe un teren de sport, într-o țară străină și printre oameni străini, să fii îngrijorat și să te agiți pentru ceva ce în fond nici nu prea te interesează și să părăsești astfel pentru câteva ceasuri viața ta de fiecare zi cu munca proprie ei și cu grijile ei adevărate, o viață în care, oricum, te întorci chiar miine și în a cărei slujbă îți petreci tot timpul.

Duminică după-amiază într-un oraș industrial din nordul Italiei. Ca un imens creuzet, turnat de o mină măiestră, plin de culoare, de voci și de mișcare, stadionul vibrează și fierbe — jumătate în umbră, jumătate scăldat în razele soarelui — cu cei aproape cincizeci de mii de spectatori ai săi. Pentru câteva ceasuri uiți cine ești,

în ce parte a lumii te afli și ce cauți aici. Timpul a încetat să mai existe, e marcat doar de mersul întrecerii care se desfășoară pe pista roșie sau pe terenurile cu iarbă verde și este măsurat numai de secundarele cronometrelor arbitrilor îmbrăcați în alb. Și nici oamenii nu mai există, s-au strîns atîția în jurul tău, încît par să formeze o masă vie, unitară, turnată în forma ovală a stadionului și, ca și tine, s-au rupt pentru câteva ceasuri de viața lor și s-au transpus într-o altă realitate, compusă doar din joc. Privirile se sting, cuvintele pier, fiind fără număr și fără sfîrșit în această fulgerare generală a privirilor și în strălucirea dinților (în strigăte și în semnale, în vacarmul de voci și risete, în aplauzele și încurajările supporterilor și în vîntul megafonelor, aici, la soare, sub cerul înalt, albastru, ireal de frumos).

Bărbații urmăresc jocul, sînt cu totul inflcărați și insensibili față de tot ce se mai întîmplă în jurul lor. Femeile participă în mai mică măsură la toate acestea. Însă femeile frumoase, cele cu adevărat frumoase, par să nici

nu ia cunoștință de cele ce se petrec pe terenul de joc. Ele percep și aici, ca și în general în viață, doar ceea ce slujește mijlocit sau nemijlocit frumuseții lor sau ceea ce le e de folos și voiesc, ceea ce doresc și caută. Pentru fiecare dintre ele centrul stadionului și sensul a tot ce se întîmplă, ba chiar și zenitul cerului de deasupra noastră se află — aici, în acest loc unde domnește ea, în strălucirea frumuseții sale, care pare într-adevăr nepieritoare.

Hărmlăia și strigătele îl ametiseră pe Lazar într-atît încît citeva clipe i s-a părut că totul a tăcut și că s-a așternut o liniște profundă, liniștea încremenită a neîlînței. Starea aceasta a durat o clipă, două, apoi auzul său s-a conectat din nou la mugetul de ocean clocotitor ce-l înconjură. După o asemenea clipă de liniște, primul sunet care i-a lovit timpanele a fost o voce de femeie, o voce plină și adîncă, zburcîntă, ca pentru sine, din adîncul pieptului și atît de limpede, de parcă s-ar fi aflat chiar lîngă urechea lui.

— Miine..., miine!

Și vocea a și dispărut, acoperită de

clocotul stadionului. Acest cuvînt îl rostise o femeie, pe care n-o vedea, care se afla undeva prin mijlocul tribunei însă, deasupra lui, îl strigase cuiva care era de asemenea invizibil pentru el și care ședea, probabil, în același rînd cu el, pe undeva pe aproape:

— Domani..., domani!

Cine știe la ce gîndește femeia, cînd, aidoma ca acuma, spune: „Miine..., miine!“. Și, cine știe, cui îi spune? Căci Lazar n-a vrut să se întoarcă și s-o caute cu privirea. Cine știe, cui? Lui în nici un caz nu. Din acest „miine“ el rămînea exclus, și totuși pătrunsesse în el, îl făcuse să tresară și-l zăpăcise totodată. N-a putut să mai urmărească jocul de jos, de pe teren, și nici mulțimea de oameni din tribune nu l-a mai interesat. Pleacă capul și-și contemplă miinile adunate în poală. Din jurul lui dispăruse totul. Sucea și răsucea acest cuvînt în sine, în acest unic cuvînt strigat de două ori, care putea să însemne totul și nimic.

Atmosfera sărbătorească și jocul vesel au dispărut, de parcă s-ar fi produs un scurt-circuit care ar fi între-

rupt undele sonore și ar fi stins lumina zilei. Acest „mîine“ — care părea un vâl vizibil doar pentru el — s-a lăsat copleșitor peste imensa arenă și peste tot ce se mișca și se întimpla în ea. Îl despărtea cu ziduri nevăzute, însă de nepătruns, de toate cuvintele și sunetele din jurul lui. Și în această năpastă, în această liniște și pustietate, s-a simțit deodată singur cu un „mîine“ străin, care, ca orice „mîine“, poate să fie și poate să nu fie, și — cu gândurile sale. Cînd rămînea așa, singur cu gândurile sale, Lazar simțea nevoia să-și vorbească despre sine însuși ca despre un alt om. Ceea ce făcu și acum.

Da, „mîine, mîine!“ Omul poate pricepe multe, foarte multe. Iar eu nu fac parte dintre cei mai răi și mai nevrednici. Totuși nici un om nu știe, cînd se culcă, nici ce vis va visa, nici cînd se va scula mîine și cînd va pași în ziua luminoasă, cum se va termina acea zi, cu cine se va întîlni, ce va auzi și încotro îl vor purta cele auzite. Nici măcar atît nu știe!

„Mîine, mîine!“ Da, omul încearcă să facă din toate un instrument de împlinire a scopurilor sale și de apărare; din toate, chiar și din scurgerea tainică a timpului. Pe valurile lui nestatornice (azi — mîine!) răstoarnă însă totul, ceea ce ar vrea să vadă realizat imediat, întotdeauna și ceea ce speră să nu se împlinească nicicînd.

N-aveam încă nouăsprezece ani, cînd o voce asemănătoare, de femeie,

mi-a spus, abia șoptit: „Nuazi! Mîine..., mîine!“ Acel „azi“ a trecut și a venit acel „mîine“, însă acest „mîine“ atît de dorit s-a transformat deodată după legea relațiilor dintre noi, într-un „azi“ al ei și al meu. Și din nou i-a venit rîndul celui: „Nu azi! Mîine... mîine!“ — și așa mai departe. Însă adevărul și mult așteptatul „mîine“ n-a mai venit niciodată. Timpul și viața mi-au rămas datoare cu împlinirea lui.

Și-acum, pe neașteptate, de undeva de deasupra mea, de pe un loc oarecare, o gură nevăzută a strigat: „Mîine, mîine!“ Nu-i de mirare că această voce neașteptată, în mijlocul acestui vult vesel și al acestei seninătăți fără umbră, a făcut ca și în mine să se învălmășească, pentru o fracțiune de secundă, ordinea stabilă a timpului; ca acel „azi“ și acel „mîine“ de odinioară să se răsucescă și să se ciocnească cu ceea ce am auzit chiar acum („mîine, mîine!“); că ceea ce ar fi trebuit să fie s-a amestecat cu ceea ce ar putea să fie și totuși nu va fi niciodată. Nu-i de mirare! Simțurile omului nu lucrează ca un ceas cu

areuri de oțel, infailibil și după legi permanente, nici ale mele, mai ales dacă le umple de vrajă limpezimea zilei, frumusețea spectacolului și forța caldă, magnetică a multimei agitate de oameni, care mă involburează ca marea pe înotător.

Acest „mîine!“ puternic și sonor m-a ridicat de pe locul meu și m-a purtat deodată departe, pînă la celălalt „mîine“ de demult, rostit în șoaptă. Și nu numai pînă la el. Întreaga mea tinerețe, a noastră, a fost, pe cît mi se pare, plină de acest sunet. În fața celui „azi“, gol și monoton, al nostru, ușile au fost mereu închise, ușile pe care sta scris „mîine“. Abia începuseră să ne mijească primele tulle, cînd părinții și învățătorii noștri au și început să ne vorbească despre importanța și măreția celor ce ne vor aștepta — mîine. Și ne spuneau acestea atît de sumbru și de serios și — doar Dumnezeu știe de ce? — cu o voce atît de amară și de amenințătoare, încît în cele din urmă am început mai mult să ne temem de aceste făgăduieli ale lor, decît să ne bucurăm. În vederea acestui „mîine“ lădat și important ne cereau cu seve-

ritate să fim cuminți și ascultători, răbdători și blajini. „Căci azi sau mâine veți pași în viață, iar viața...” — „Azi sau mâine veți avea nevoie de toate acestea” — „Azi sau mâine va trebui să stați pe propriile voastre picioare.” Etcetera. Și lucrurile au decurs aproape neschimbat și după ce am pășit în această „viață”. Mereu doar: azi sau mâine. Minciuni, nimic altceva, decît minciuni! Nici azi, nici mâine! Nimic din viața pietată în culori strălucitoare și promisă în cărțile de școală și în catehism! Adevărata viață te subminează în asemenea măsură, încît îți pare adeseori că ești fără picioare și că nu-ți găsești un loc pe care să stai. „Azi” te mînte, „mîine” te amăgește. Nimic din toate acestea. Cu sîngele tău, cu ereierul tău și cu aceste mîni trebuie să-ți creezi din nou și un „azi” și un „mîine”, să plătești scump cu eforturi, cu rătăcirii, temeri și rușine, pentru ca, în cele din urmă, să mai apuci să vezi totuși o bucăciță din calea cea bună, o bucăciță de orizont mai luminos, pentru ca apoi înșelatul, obidit și amar încercat, să găsești acea resursă de demnitate, liniște și libertate, care ne permite să ne tragem răsuflarea și — ca într-o oază a pustului timp fără nume — să ne putem odihni pe creasta îngustă care desparte și unește totodată acel „azi — mîine” de odinioară al părinților și învățătorilor. A venit momentul să dăm din nou toate examenele, să facem ceva pentru care n-am fost pregătiți și să știm ceva ce n-am învățat; a venit timpul să apărăm sîngerînd acest „azi” împotriva noastră înșine și împotriva altora, să ne eucerim prin luptă fiecare „mîine” nesigur, pentru ca să putem trăi cel puțin într-o oarecare măsură ca oameni printre oameni.

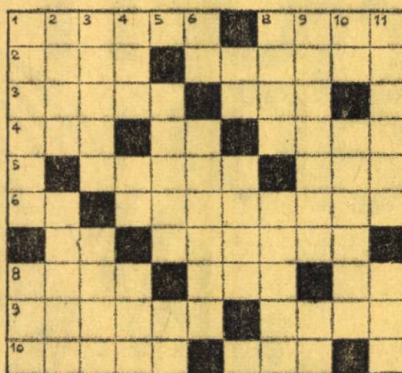
Acest cuvînt echivoc și jocul său înșelător „azi — mîine” mi-a amărît toată viața.

Dar cum să ne apărăm împotriva unor cuvinte care, pentru noi, sînt definitiv arse și prăbușite în întinerie, de care ne-am eliberat de mult și care totuși încă și azi, cel puțin pentru cîteva clipe, ne pot umbrî ziua cea mai luminoasă, cînd le auzim pe neașteptate?

Lazar și-a petrecut sfîrșitul tulburat al acestei zile care începuse atît de bine și promisese atît de mult, cîutînd răspunsul la această întrebare și la altele asemenea.

În românește de Nicolae REITER

De prin sport luate și amestecate

Orizontal : 1) USTENSILĂ FĂCÎND OBIECTUL UNUI SPORT HIBERNAL — Tel 2) PIESĂ ÎN JOUL DE ALB ȘI NEGRU — A sonda terenul 3) ÎN SPATELE PORTILOR — ARMĂ CLASICĂ FOLOSITĂ ÎNTR-UN TIR LA MODĂ 4) Prozator român contemporan (Traian) — UTILIZATĂ LA CALĂRIE — BOXERII CATEGORIEI MAXIME 5) OBIECTIVUL TRĂGĂTORILOR — LOCUL STARTULUI LA SPORTURILE NAUTICE 6) 49 roman —

FACE PARTE DIN ARSENALUL UNOR SPORTIVI LA... ÎNĂLȚIME 7) Pană de despicat — TEATRUL DE DESFĂȘURARE A LUPTELOR 8) TINTA ALPINIȘTILOR — FINAL SAHIST — Curtel 9) PROBĂ ATLETICĂ MASCULINĂ — CATEGORIA LA LUPTE, BOX ȘI HALTERE 10) Noroi — REPRIZĂ LA TENIS ȘI VOLEI

Vertical : 1) LOVITURI DATE MINGII CU PICIORUL — A ști (od.) 2) APARAT DE GIMNASTICĂ — MUNTELE DE LA CARE ÎȘI TRAG NUMELE CELEBRELE JOURI SPORTIVE 3) PLINĂ DE CUIE LA PANTOFII ATLETILOR — MICĂ AMBARCAȚIE 4) FIRE — Isis! — Prelungire protoplasmatică 5) SPORTUL VOINICILOR — Potim! 6) Cal dobrogean — O MINGE TRIMISĂ ALTUI COECHEPIER 7) Bold — Partenera nașului 8) Ambarcație sportivă — N-a mai plecat 9) CUNOSCUT CLUB SPORTIV — Gît gol! 10) Final de pion! — CURSĂ DE AMBARCAȚII SPORTIVE 11) A RĂSPĂLĂTI UN CÎȘTIGĂTOR PENTRU MERITELE SALE — SPORTUL PRIVIRILOR AGERE

Cuvinte rare: uba, cil

RECORDURI

Greutatea corporală a speciilor de vînat variază de la o țară la alta și, în interiorul acestora, de la un teren la altul. Mai depinde de vîrstă, sex, anotimp, hrană, altitudine etc. Ținînd seama de toate aceste criterii, cercetările științifice au stabilit pentru unele specii greutățile maxime și chiar... recorduri. Iată cîteva exemple:

MISTREȚ: În Franța, 300 kg pentru vier și 150 kg pentru scroafă constituie un record. Azi, în pădurile Franței, nu se mai întîlnesc exemplare pînă la 300 kg! În Caucaz, recordul înregistrat este de 350 kg pentru vier, iar înainte de război, în Germania, 160 kg pentru scroafă. La noi, exemplare de 200-250 kg sînt obișnuite, ca să nu mai vorbim și de cele — mai rare — care se apropie de 400 kg!

CERB: În Europa, exemplarele de 300 kg sînt frecvente. Un cerb cu 16 ramuri a atins chiar 400 kg. Cerbii noștri carpatini au o greutate medie între 250—350 kg.

RIȘ: Recordul îl deține un exemplar capturat în 1955 la Lacul Roșu și care avea 48 kg.

CĂPRIOR: Cifre maxime se cunosc pentru Franța (30 kg), Austria (32 kg), Iugoslavia (34 kg). La noi, unele piese ajung la 30 kg și rareori 40 kg.

CAPRA NEAGRĂ: De obicei, la vîrsta de 5 ani cîntărește 40—50 kg. Recordul îl deține Franța, cu un exemplar de 62 kg. În Carpați, greutatea exemplarelor n-a trecut de 50 kg.

IEPURELE: Datele de la noi indică o greutate obișnuită de 4,500 kg. Recordul este de 6,500 kg pentru iepurele din județul Suceava.

CATEGORII DE GREUTATE

Box		Lupte		Haltere	
Categoria semimuscă — pînă la	48 kg			Categoria muscă	pînă la 52 kg
Categoria muscă	51 kg			Categoria cocoș	56 kg
Categoria cocoș	54 kg	Categoria muscă	52 kg	Categoria pană	60 kg
Categoria pană	57 kg	Categoria cocoș	57 kg	Categoria ușoară	67,5 kg
Categoria semiușoară	60 kg	Categoria pană	63 kg	Categoria semimijlocie	75 kg
Categoria ușoară	63,5 kg	Categoria ușoară	74 kg	Categoria mijlocie	82,5 kg
Categoria semimijlocie	67 kg	Categoria semimijlocie	82 kg	Categoria semigrea	90 kg
Categoria mijlocie ușoară	71 kg	Categoria mijlocie	90 kg	Categoria grea — peste	90 kg
Categoria mijlocie	75 kg	Categoria semigrea	100 kg	Categoria supergrea	peste 110 kg
Categoria semigrea	81 kg	Categoria grea	+100 kg		
Categoria grea	peste 81 kg				

cît maratoane

Am rămas, credeți-ne, mai surprinși decît dumneavoastră, cînd am descoperit că la noi în țară în anul 1896 (anul primei Olimpiade moderne), a fost organizată o întrecere de alergare pe distanța de... 222 km.

În anul 1896 în România, activitatea sportivă cunoștea un aspect de desfășurare foarte bizar. Pe atunci, „sportivi“ erau în primul rînd cei care aveau herghelii și crescătorii de cai, cei care vîneau și cei care, eventual, se încumetau să se suie pe velociped. Și numai în al doilea rînd, cei care făceau înot, tir, scrimă, gimnastică.

În anul acela a apărut „Revista Sportivă“, care avea drept scop să ajute „pătrunderea educației din occident“! Și, ca o primă înfăptuire, avîndu-se drept lozincă „rezistența unui popor rezidă în partea fizică a copiilor săi“, revista hotărăște organizarea unei întreceri de alergare pe distanța București—Pitești și retur.

Iată regulamentul publicat cu privire la organizarea concursului:

„Plecarea se va da dela rondul al doilea de la Șosea, la orele 8 dimineața, în ziua de Duminică 12 Maiu 1896.

Vor fi 7 controale permanente pe marginea șoselei. Un steag roșu va desemna punctul controlului în timpul zilei, un felinar cu sticle roșii, în timpul nopții. Între aceste controale fixe vor exista controale volante, compuse din controlori circulînd pe căruțe sau pe velocipede și ducînd dela un control fix la celălalt știrile asupra situațiunii respective a concurenților.

Se va alerga și ziua și noaptea, concurenții trebuînd să sosească la București, la locul de plecare, în cel mult 60 de ore“.

Toată lumea a pîrut entuziasmată de acest proiect. Desigur, toți își închipuiau că a alerga 222 km, cît măsoară distanța București-Pitești și retur, este un fleac. Și s-au înscris nu mai puțin de 913 concurenți!!! Dar la start nu s-au mai prezentat decît 330 (ceea ce este totuși o cifră remarcabilă), la Pitești au sosit numai 100 și doar 22 au terminat parcursul în cele 60 de ore fixate de organizatori.

Învîgătorul acestei temerare curse a fost un oarecare Ilie Gheorghe, care a parcurs distanța în 41 de ore și 4 minute, alergînd cu o medie orară de 5,405 km.

„Revista Sportivă“ se lăuda cu această organizare. Se părea că alergările pedestre ciștigaseră marele public... Dar lucrurile nu ședeau chiar așa! Se pare că totuși cursa București-Pitești-București nu s-a desfășurat în condițiuni prea normale... Închipuți-vă doar că acești 330 de concurenți erau complet nepregătiți pentru o asemenea întrecere. Pe această linie, deși organizatorii s-au mîndrit cu faptul că după terminarea probei nu s-a înregistrat „niciun accident și niciun bolnav“, celelalte ziare au început să remarcă și aspecte mai puțin cunoscute...

Astfel, ziarul „ROMÂNUL“, în numărul său din 18 mai 1896, a luat atitudine hotărîtă împotriva acestei preținse manifestații sportive. Sub semnătura lui „Lache Românul“ a fost publicat un articol, intitulat — nici mai mult, nici mai puțin: „Asasinare sistematică“.

Iată cîteva spicuiri din acest articol:

„Am avut ocazia să vorbesc cu Dumitru Nicolae Cercel, din Calea Dudești 182, unul din concurenții pentru „premiul de alergări pe jos“. Voiu face cunoscute cititorilor, parte din cele ce mi-a spus... Aceste alergări sînt adevărate omucideri sistematice și dovedesc că organizatorii care au vroit să introducă la noi sportul acesta, sau că au făcut aceasta cu preugetare, sau că n’au cea mai mică idee de acest sport. Din cei 330 de alergători plecați spre Pitești numai doi au luat-o înainte și cînd au ajuns la Titu le curgea sînge din toate părțile, din ochi, urechi nas, gură și din unghii. Alții au căzut leșinați în drum. Tîrîrîii le ieșeau înainte cu donițele pline cu apă, îi stropeau. Unii spuneau „da ce ați pățit nencă de alergați așa plini de sînge?“

O mulțime au căzut pe șosea și pe câmpuri, fără nicio simțire, iară toată țărînimea din împrejurimi era îngrozită de această invazie de leșinați. După cum vedeți, această alergare n’a fost decît o asasinare în toată regula poate chiar preugetată și nu se știe dacă cei reîntorși vor trăi mult timp.“

SCURTA ISTORIE

IDEEA DE SPORT. **IERI:** cîndva, mișcări rituale și utilitare: dans, vînătoare, pescuit etc. **ASTĂZI:** scop biologic, educativ, psihologic și estetic. Echilibru nervos și relaxare. **MÎINE:** deprindere cotidiană, adiacent profesional, sens de viață.

BAZA MATERIALĂ. **IERI:** palestre, gimnazii și locuri de exerciții cu caracter militar (Sparta, Cîmpul lui Marte). **ASTĂZI:** săli de gimnastică, hale de sport, bazine și stadioane cu 100—200 000 de spectatori (Glasgow, Maracana Bernabeu). **MÎINE:** spații verzi și spații de mișcare pentru toate vîrstele și toate popoarele. Pămîntul și Cosmosul un imens stadion, în care toate întrecerile sînt pașnice.

TEHNICĂ. **IERI:** primitivă, simplistă, bazată pe calități și nu pe principii științifice. **ASTĂZI:** rod al practicii și al cercetărilor de-a lungul anilor. **MÎINE:** științe moderne, metodica strict diferențiată și aparatura electronică vor împinge tehnica spre culmi nebănuite.

CADRELE TEHNICE. **IERI:** „antrenori“ pasionați și profesori timizi au căutat singuri deschiderea drumurilor noi. Succese relative. **ASTĂZI:** antrenori pricepuți, medici și profesori bine pregătiți descoperă principii și legi necunoscute. Mari succese. **MÎINE:** antrenori-cercetători, profesori-doctori și specialiști cu profil încă neprevăzut vor colabora ingenios și rodnic. Succese depline.

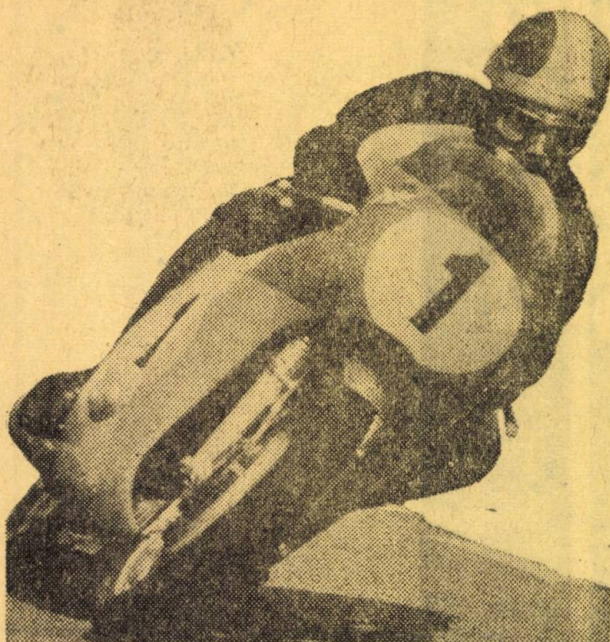
ȘTIINȚA. **IERI:** medicina lui Galemos și Hipocrate intuiau sfios adevăruri despre corpul omenesc în mișcare. **ASTĂZI:** medicina, psihologia, biochimia, biomecanica, statistica sînt astăzi științe ajutătoare. Dar mai sînt și științe de graniță. **MÎINE:** se va crea și recu-

noaște, fără îndoială, o nouă știință, știința educației fizice și a sportului, complexa știință a mișcării.

LITERATURA DE SPECIALITATE. **IERI:** primele cărți sportive apărute în sec. 16, dar în concepție modernă abia la începutul secolului nostru. **ASTĂZI:** biblioteca de specialitate a devenit obligatorie. S-a născut și literatura sportivă (poezie, proză, teatru). Fiecare sport își are bogata sa literatură. **MÎINE:** va fi surprinzător de vastă și originală. Nimeni nu va putea ignora traducerile. Parcurgerea literaturii de specialitate va cere o pregătire temeinică.

JOCURILE OLIMPICE. **IERI:** Olimpiadele antice au născut sportul de performanță. Renașterea lor modernă (Atena 1896) a aprins nu numai flacăra sportivă ci și a prieteniei popoarelor. **ASTĂZI:** Jocurile Olimpice, de vară și de iarnă, organizate pe toate continentele, pledează pentru înțelegerea tuturor popoarelor și respectul tuturor raselor. **MÎINE:** nu va rămîne popor în afara participării la Jocuri. Recordurile olimpice vor depăși pe cele mondiale. De la transmisiunile satelit color se va trece la transmisiunile în relief.

SPIRITUL SPORTIV. **IERI:** cîndva, un sportiv era un învingător aspru și beat de propria sa victorie. Fair-play-ul s-a născut tîrziu, dar el a dat adevărata valoare etică a sportului. **ASTĂZI:** sînt astăzi cîteva lucruri obscure în lumea sportului: semiprofesionalismul, dopingul, dorința de victorie cu orice preț, arbitrajele. Păcate de care sportul firește nu este vinovat. **MÎINE:** va fi o singură categorie de sportivi. Se vor tempera ambițiile naționale, pentru cele continentale. Medicina va lămurii, între timp, multe. Cibernetica și electronica vor da sportului justetea aprecierilor și deciziilor.

Dulgherul din Pihtipudas este al 21-lea finlandez care-și înscrie numele pe lista recordmanilor lumii la aruncarea sulitei. S-a născut la 15 decembrie 1941, are 1,75 m și 75 kg. Este căsătorit și are doi copii. De 4 ori campion al țării sale, o dată campion al Scandinavei. A ocupat locul VI la J.O. de la Tokio și locul II la J.O. din Mexic cu 88,58 m. Evoluția performanțelor: 1964 — 84,63 m, 1965 — 88,14 m, 1966 — 84,10 m, 1967 — 81,84 m, 1968 — 87,30 m. Cu aruncarea de 92,70 m realizată în 1969, Kinnunen a readus recordul mondial în țara celor 1000 de lacuri după o absență de 13 ani, devenind erou național.

JORMA KINNUNEN (Finlanda)

GIACOMO AGOSTINI (Italia)

S-a născut la Brescia la 16 iunie 1942, debutând în marile curse motocicliste la 21 de ani. În palmaresul său figurează nu mai puțin de 30 de succese în marile competiții internaționale, precum și cucerirea în 1967 și 1968 a celebrului Tourist Trophy. Ultima performanță de răsunet: campion mondial la elasa 350 cmc

încă o clipă!

Iuri VLASOV

Campion mondial și olimpic, recordman al lumii, halterofil de legendă, omul care a amenințat cel dintâi limita incredibilă a celor 600 de kilograme la triatlon, IURI VLASOV a rupt din timpul acordat profesiei (inginerie) și sportului, consacrand o bună parte literaturii. Acelora care n-au avut prilejul să-l urmărească pe performerul Vlasov le oferim prin intermediul acestei schițe posibilitatea de a-l cunoaște pe scriitor.

...Și uită de stradă, de zăpada moale și de trecători. Scotocea anevoie în călmășagul de amintiri care îl copleșiseră: cînd îi venea în minte o frîntură dintr-o melodie luminoasă, cînd o întimplare plăcută...

Mergea dus pe gînduri, fără să ia seama la băltoace sau la noroiul pe care automobilele i-l împroșcau, mai ales, pe pulpana paltonului; traversa piețele ca un automat și răspunse de două-trei ori la saluturile unor cunoscuți...

„La Roma, în ultima zi a Jocurilor Olimpice, s-a concurat de la 9 seara pînă la 5 dimineața.

Cînd mi-a venit rîndul să fac încălzirea, au apărut în subsolul uriașului Palazzetto dello Sport, sportivi nord-ame-

ricani. Ne antrenam pe podiumuri învecinate. Voiam să facem pe indiferenții unii față de alții dar, fără îndoială, nu ne slăbeam o clipă din ochi.

De fapt, Harold Nider nu-mi făcea griji. Slab, cu ochelari, el nu putea fi periculos pentru mine după gravă leziune pe care o suferise la coloana vertebrală. În schimb, ce puternic și admirabil era Jim Foyer! Părea un zeu al Greciei antice venit cu avionul din America de Nord ca să mă înfrîngă. Îi măsuram cu privirea trupul negru, puternic, strîns într-un maiou alb cu stema instelată pe piept și rămîneam cu ochii pironiți pe mușchii lui care săltau sub piele de parcă ar fi vrut s-o facă să pleznească. Mă încînta

faptul că adversarii mei sînt oameni atît de puternici și frumoși. Asta însemna că trebuie să fie ceva și de capul meu...

Echipa nord-americanilor își punea mari speranțe în victoria lui Foyer. Ar fi fost o compensație pentru înfrîngerile suferite la celelalte categorii. Tot lotul era prezent ca să-și ajute coechipierii.

Robert Schonberg, îndemnatecul antrenor, roșu de emoție, era un fel de istorie vie a sportului cu haltere din America de Nord. David Levi, micul campion olimpic, părea mîhnit la culme. Neliniștitul Sirus McNoton, favoritul tuturor gazetarilor, era și el întristat de înfrîngerile lui; rănit la gît, apăruse acum bandajat. Imperturbabilul Josef Grishmond, de șapte ori campion al lumii, fusese învins în ajun de Petrov al nostru. William Hill se frămînta încă din cauza nefericitei lui evoluții; era slăbit și palid acest student, altfel bine făcut, debutant în echipă. Era de față și medicul lotului, un tip cu înfățișare de bulldog, pe care n-am aflat cum îl cheamă. Toți se adunaseră în jurul concurenților la categoria maximă; toți sperau să fiu învins.

Mă întovărășeau antrenorii Ojoghin și Pekunov, haltero-

filul de categorie ușoară Gordov, un pasionat al „barei“, al baletului, al femeilor frumoase și al vinurilor georgiene, interpretul Oleg Borisov, glumețul masor Valentin Sobolev, o inimă de aur, doctorul Gribkov, veșnic ascuns după ochelarii săi. Semigreul Nikita Azionov, mereu flămînd și interesat, se afla și el lîngă mine pentru că îl aranjează să fie considerat prietenul meu.

Nici unul din ei, însă, nici nord-americanii, nici ai noștri, nu știu că port în mine... o pasiune arzătoare pentru

sport, o mare dorință de victorie. Le port în singe, în mușchi, în nervi, în hotărîrea și curajul meu.

Persoanele care mă înconjoară cu simpatia lor mi se par mai plăcute. Îmi inchipui că toată sala este părtaşă la bucuria mea și că, fără îndoială, mie îmi zîmbesc și femeile elegante și poliștii din serviciul de ordine.

Toate aceste impresii se împletesc în ființa mea prevestindu-mi parcă victoria, bucuria pentru care mă aflu aici și pentru care lupt cu bara de metal.

Masa kilogramelor mă apasă parcă și totuși sînt fericit. Sosește momentul primei încercări. Începe lupta! Urc scărița spre podium. Mă îndrept hotărît spre întîlnirea cu destinul. Sala întreagă îmi apreciază murmurînd șansele de victorie, impresionată de musculatura mea. Și eu îmi umflu mai mult mușchii cînd întîlnesc privirile spectatorilor. Mă mișc ușor și cu suplețe pentru ca toți să vadă cît de puternic, de voinic sînt și cît de mult doresc victoria.

Arunc o privire fugară spre rîndurile de fotolii. În ele disting mulțimea de pete a chipurilor. Simt mii de priviri curioase ațintite asupra mea. Blitzurile aparatelor de fotografiat mă orbesc, camerele de filmat zumzăie. Nu disting aproape nimic și totuși zîmbesc. Să știe toți cît de mult doresc victoria, cu cîtă încredere pășesc spre ea!

După aceasta uit de toți. Mă apropiu de halteră. Slăbese încordarea mușchilor. Îi încerc cu mișcări ușoare. Inima îmi bate puternic. Toată lumea îi ascultă surdul tic-tac.

Simt în același timp durere, oboseală, bucurie.

La proba împins, Foyer și cu mine terminăm la egalitate. Nider a rămas de căruță. Acum mă așteaptă proba de smuls.

Ne odihnim în fotolii așezate față-n față. Foyer își freacă neconținut obrații bucălați cu un prosop. Îl ascultă absent pe Schonberg și dă din cap. Nider pare vlăguit. Își trece mîna peste frunte iar masorul îi bate ușor mușchii.

Este aproape miezul nopții. Oboseala mă pironeste în fotoliu. Simt nevoia să închid ochii, să mă ghemuiesc și să mă las furat de somn. Dar eu nu cred în oboseală... M-a urmărit mereu în viața mea de sportiv. Mă urmărește și mă minte. Îmi vine să casc, mă simt moleșit dar tot nu cred că-s obosit.

Este chemat Nider. Șase minute mai tîrziu vine rîndul lui Foyer.

Valentin Sobolev mă frectionează cu o cremă. Îmi încălzește mușchii umerilor, ai gambelor, ai spatelui.

Se aud ovații. Foyer a ridicat o greutate mai mare decît recordul său personal. Nord-americanii se vîntură veselîi încoace și-ncolo. Îi pun lui Foyer pe umeri un halat gros.

Dacă aș fi fost mai calm mi-ar fi reușit mai bine încercarea. Și totuși, fără să fi cîștigat încă, mă cuprinde bucuria. Din cauza aceasta chiar, încep mișcarea prea brusc. Or, haltera trebuie ridicată de jos cu un fel de gingășie și apoi zvîrlită cu un efort care să concentreze toată puterea. Eu mă grăbesc, însă, mă precipit spre victorie. Smulgerea îmi iese nefinită, timidă. Haltera a ajuns aproape sus, mai lipsesc doar 2--3 centimetri. Dar viteza ridicării a și slăbit. Deschid mai larg picioarele în foarfecă. Toată viața o să-mi amintesc de această supremă încordare a ligamentelor, ea îmi cu-

prinde soldurile, încheieturile, labele picioarelor. Trec capul sub halteră dar ea mă împinge ușor înainte. Tremur. Bara mă împinge cu încăpăținare înainte...

Publicul nu-și dă seama de loc de lupta mea cu haltera. Șocăielile mele nu înseamnă nimic pentru el. Lumea crede că am și cîștigat și mă aplaudă frenetic.

Ah, lume, lume!...

Străbat toată lungimea podiumului. În cele din urmă, haltera rămîne suspendată, în brațele complet întinse. Nu mă mai pot mișca, însă, în nici o parte.

Mă mișc cu multă precauție...

Succesul m-a situat, imediat, în fruntea clasamentului.

Niciodată nu mi-am compătimit adversarii în timpul competițiilor. De altfel și dirzenia lor m-a costat totdeauna foarte mult. Și totuși, pe la trei dimineața, înainte de ultima probă, mi s-a făcut milă de Foyer. Părea un cal speriat. Sudoarea îi udase și maieul și cămașa și părul lui zburlit. Pînă atunci nu văzusem un sportiv căruia să-i tremure mîinile. De fapt, Foyer tremura din tot corpul. Cine știe dacă nu era din cauza dopingului!? Nu am zis, însă, nimănui nimic. Compătîmîndu-l o clipă pe Foyer, mă îndreptai spre podium ca să-l dobor definitiv cu un nou rezultat.

Mă pregătesc pentru o nouă încercare. Rog să-mi pună la bară o greutate superioară recordului mondial. Eram deja campion olimpic și această încercare nu mai influența cu nimic clasamentul.

Urc, agale, pe podium. Știam că haltera o să mă asculte. Aveam o mare încredere în posibilitățile mele și acest lucru era mai important. Tot așa de încet cum m-am ureat pe podium, mă apropiu, acum, de halteră. Mă învăluie convingerea în reușita mea. Savuram de pe acum o nouă și mare bucurie...

Acționez ca un robot și mă simt pe deplin satisfăcut de isprava mea. Totul fusese executat la perfecție, finisat, admirabil pus la punct. Îmi rămăseseră încă resurse pentru eforturi suplimentare care au adus mișcării frumusețe, plasticitate. Tumultul mulțimii care umplea sala vastă de la Palazzetto dello Sport m-a împiedicat să aud cuvintele arbitrului englez Oscar Yanke. Am văzut doar cum a ridicat brațele uluit.

Mii de brațe se întindeau spre mine. Erau și brațele unui călugăr dominican care își croia drum prin mulțime strîgînd și plîngînd de emoție. Minecile largi ale sutanei lăsau să se vadă două brațe albe, puternice...

De ce să mă mint? Tocmai victoriile acestea sînt cele care mă leagă de sport. Nu trece zi fără să mă gîndesc la ele și a doua zi mă gîndesc la altele și la altele..."

În românește
de Florica BONIFACIU

DE CÎND SE JOACĂ OINA?

Traian IOANIȚESCU

Cronicarii vremurilor trecute, cunoscînd bine viața și obiceiurile din Moldova și Muntenia, arată în hrisoavele lor că vitejii lui Ioan Vodă, plăieșii lui Ștefan sau aprigii arcași ai lui Mihai Viteazu se constituiau — în așteptarea „uraganului ridicat de semilună” — în cîte două cete care se „chiteau cu mînea”. Jocul s-a transmis din generație în generație, tradiția lui fiind păstrată îndeosebi de către păstori. În pelerinajul dintre munte și șes, ciobanii l-au răspîdit în întreaga țară. Și astăzi mai întâlnești bătrîni care vorbesc cu însuflețire despre îndrăcita lor joacă din copilărie, cunoscută sub diverse denumiri: *fuga, hîlca, matca mare, hopaciul, baciul sau hoina*. Ei povestesc despre baciul (căpitanul echipei), despre „păscari” (jucătorii de la „prindere”), despre bîță (bastonul de bătut mînea)...

Regulile de joc se deosebeau de la un sat la altul, de la o regiune la alta. Cum a apărut regulamentul? De necrezut, dar primul regulament al sportului nostru național a depins de... Jocurile Olimpice din 1896. Discuțînd posibilitățile de participare, forurile sportive din România au sugerat ideea de a se pregăti și două echipe de oină cu care să ne prezentăm la Atena pentru a face demonstrații. Lipsea, însă, regulamentul de joc! S-a apelat atunci la serviciile renumitului maestru de gimnastică Radu S. Corbu, profesor la liceul „N. Bălcescu” din Brăila,

care, împreună cu cîțiva prieteni, a redactat regulamentul. Totul a fost pus la punct, inclusiv echipele care urmau să plece la Jocurile Olimpice. Dar România nu a participat la Olimpiadă! În schimb, oina a rămas cu primul său regulament tipărit încă în anul 1898.

După apariția lui, oina a început să se practice în mod organizat. Primul concurs oficial a avut loc la București, în ziua de 9 mai 1899, pe un teren situat pe șoseaua Kiseleff. Pe dreptunghiul cu două mari culoare s-au întrecut 18 echipe școlare din mai multe orașe ale țării. Formația liceului „Nicolae Bălcescu”, din Brăila, antrenată de maestrul de gimnastică Radu S. Corbu, a cîștigat primul campionat. Grație unor profesori entuziaști, jocul nostru național cunoaște o vie activitate competițională pînă în anul 1936. Din acest an, campionatele și alte tradiționale confruntări se reduc, iar apoi sînt suprimate.

După Eliberare, sportul național românesc renaște. Se reiau campionatele (în 1951 se inaugurează campionatele republicane), se inițiază numeroase competiții („Cupa României”, „Cupa regiunilor”, Spartachiadele, concursurile universitare, școlare etc.) care reunesc numeroși tineri.

„Oina trebuie asemuită cu o comoară a culturii poporului nostru — ne spunea unul din veteranii sportului nostru, prof. Petre Tănăsescu. Ea este frumoasă și va fi mai frumoasă, pentru că este într-o continuă perfecționare”.

cine a inventat patinele

Sebastian BONIFACIU

Cînd frigul produce acea profundă mutație în starea fizică a apei, transformînd-o din element indispensabil natației în fundamentul patinajului, ne simțim, adeseori,

ispitiți să ne punem întrebarea: ce zeu al nordului înghețat își arogă titlul de inventator al patinei?... Dar pînă și în mitologia scandinavă nu găsim decît un zeu pro-

tektor al schiorilor, faimosul Ullr, azi comercializat pe scară largă în chip de breloc, pe care toate prăvăliișoarele și chioșcurile cu suveniruri din orașele nordice îl oferă vizitatorilor.

Dincoace de granițele legendei, istoria trece și ea sub tăcere numele celui ce a avut admirabila idee să pună între piciorul omului și gheață acest intermediar care — de-a lungul vremii — s-a perfecționat și rafinat atât de mult încât a pătruns în cercul vrăjit al artei, făcând din Sonja Henje, cîndva, iar mai recent din Peggy Flemming sau soții Protopopov cei mai autentici poeți ai mișcării.

Cine ne-a înzestrat îndepărtatii strămoși cu aripa fermecată care ne dă viteza gândului și suplețea piruetei?

Întrebarea rămîne fără răspuns întocmai ca în cazul schiului sau — pentru a ieși din domeniul sportului —

ca în cazul roatei căreia omul i-a dat multiple utilizări și i-a impus viteze tot mai mari, grăbind, parcă, și în acest fel progresul tehnic extraordinar ce caracterizează epoca noastră.

Vom conveni că inventatorul patinei a apărut poate chiar în mai multe exemplare, acolo unde există iarnă și frig, căci o butadă lansată acum aproape un veac ne obligă să acceptăm că el nu putea să fie un locuitor de la tropice.

Ne amintim că, printre exponatele Muzeului satului am zărit, cu cîțiva ani în urmă, o pereche de patine rudimentare folosite de locuitorii Deltei Dunării, cine știe, poate acum cîteva decenii, poate acum un veac, așa cum la British Museum din Londra se păstrează două fălci de animale, primitiv fasonate pentru a sluji la alunecarea

*Ull, zeul schiului, pe
paunele sale de zăpadă,
în viziunea unui gravor
englez din sec. XIX.*

*Patină de oțel găsită în
aproapie de lacul Bala-
ton și datînd, după apre-
cierile arheologilor, de a-
proape două milenii.*

pe gheață, locuitorilor de acum 7—8 secole, din împrejurimile mlăștinoase ale Londrei. Filele de cronică rămase de la Fitz-Stephen, un istoric al capitalei britanice, menționează că în veacul al XII-lea, aceste mlăștini de la Moorfields sau de la Finnsbury erau frecventate în lunile de iarnă de tinerii din Londra, prevăzuți cu patine groșiere și cu bastoane având la capăt un cioc de fier. Și, precizează cronicarul englez, că aceste bastoane erau folosite nu numai ca sprijin pe gheață dar și ca arme în mâinile tinerilor care obișnuiau să se atace din te miri ce cauze...

Cu timpul s-a renunțat la acest auxiliar și omul a început să domine gheața cu oarecare grație.

La începutul veacului trecut, francezul Jean Garcin, despre care știm — în sfârșit! — că este inventatorul patinei cu roțile, și care era totodată unul din balerinii bine cotați ai Franței, a scris o cărțuie — apărută în 1813 — pe care a intitulat-o semnificativ pentru noua etapă în care intrase această indeleltnicire sportivă: „Adevăratul patinator sau principii privind arta de a patina cu grație“.

Nu este propriu-zis un manual arid, ci o carte de popularizare a patinajului în care versurile sînt adesea întrebuintate. Iată cum îl înfățișează Garcin pe patinatorul care execută „figuri“ pe gheață:

„Adesea el măsoară cîmpul
Ca un Eol infuriat.
Adesea, însă, de Zefir,
Pe flori, el pare legănat.
Pe lamele de fier ce-l țin
Întreg talentul poți să-i vezi.
Te farmecă. Este divin!
Să îl descrii, vremea ți-o pierzi.“

Firește, pînă la apariția patinoarelor artificiale, patinajul a fost un sport al țărilor care cunosc rigorile dar și bucuriile iernii. În Scandinavia, în Olanda cea brădată de atîtea canale, în Germania, în nordul Rusiei, patinajul a numărat mulți practicanți și, mai ales, în rîndul tineretului și al copiilor.

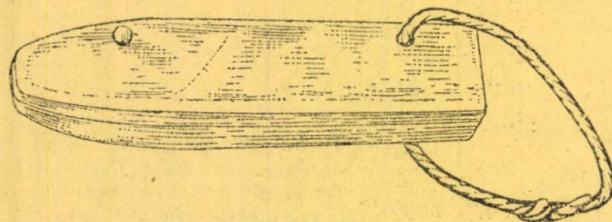
Revenind la numele pe care istoria acestui sport le-a înregistrat, trebuie să amintim de autorul „Messiadei“, poetul iluminist Friedrich Gottlieb Klopstock, care a fost, pînă la o vîrstă înaintată, un fervent practicant al patinajului, dedicîndu-i de altfel, ode de un înflăcărat lirism.

Cînd Goethe, în plină ascensiune literară, s-a întîlnit pentru prima oară cu venerabilul alcătuitor de hexametri al „Messiadei“, n-a discutat cu el nici poezie, nici estetică ci... despre această pasiune sportivă comună care îi purta „peste cleștarul apelor încremenite, pe tălpi înaripate asemenea celor ce zeii lui Homer purtau“.

Mult mai tîrziu, cînd și-a așternut memoriile pe hîrtie, Goethe a amintit cu o deosebită incîntare de patinajul care îi dăruise atîtea clipe de voioasă destindere: „Pe bună dreptate a lăudat Klopstock această întrebuintare a forțelor noastre care ne repune în contact cu fericita preocupare a copilăriei, care îmbie tineretul să-și dezvolte suplețea și agilitatea și care tinde să respingă inerția vîrstei. Noi ne dedăm cu plăcere acestei pasiuni. O zi întregă petreceam pe gheață și tot nu ne săturam, așa că prelungeam această distracție pînă noaptea — tîrziu;

Într-o veche gravură chineză, copiii sînt reprezentați patinînd cu ajutorul unor bastoane de sprijin.

Cadru de lemn, cu o lamă de oțel dedesubt, slujind la alunecatul pe gheață în Scandinavia primelor secole ale erei noastre

Reproducere după o pictură olandeză datînd din 1498. Imaginea reprezintă două fete ajutînd-o pe Sf. Lidwine, care și-a rupt piciorul la... patinaj.

căci dacă alte exerciții repetate prea mult obosesc corpul nostru, acesta pare că-i dă mai multă suplețe și vigoare“.

Mai mult decît în Germania lui Goethe, patinajul era în Olanda acelor vremuri nu numai un mijloc de destindere al copiilor și tineretului ci îndeplinea chiar o funcțiune utilitară. În scrierile epocii ni se vorbește despre negustori ambulanti care se deplasau pe patine ca să-și transporte mărfurile mărunte în diferite sate; ni se spune despre fete și femei care tricotează iarna patinînd, sau despre sătence care duc laptele la oraș într-un vas ținut pe cap cu multă siguranță în ciuda faptului că patinau în mare viteză ca să ajungă mai curînd la destinație.

În anumite regiuni ale Olandei, ca în Frise — de exemplu —, în toate orașele se organizau concursuri de patinaj pentru aproape toate categoriile de vîrstă.

Într-o lucrare apărută în anul 1697 la Amsterdam și intitulată „Deliciile Olandei“ sînt amintite o serie de întîmplări care constituie tot atîtea mărturii despre extraordinarele performanțe ale locuitorilor acestei țări în domeniul patinajului. Se relatează — printre altele — cazul unui tată care a parcurs într-o zi peste 40 de leghe (circa 65 km) ca să ducă un medicament fiului său grav bolnav. Se pare că strămoșii lui Verkerk erau niște fondești remarcabili! De fapt și în concursurile lor de patinaj, ei parcurgeau de obicei 60—80 ture de pistă. Pistă — un fel de a spune! Ei marcau de-a lungul canalelor cu scînduri această pistă și chiar culoarele pe care

se întreceau concurenții. La capătul pistei ei trebuiau să schimbe culoarele pentru ca nu cumva unii să fie avantați de calitatea inegală a gheții.

Cursele feminine de viteză erau precedate de un ceremonial plin de farmec. Mai întîi se întreceau tinerii, frunțașilor revenindu-le cîntea de a atașa patinele la picioarele întreprinzătoarelor concetățence. Și această operație se plătea cu un sărut...

Dincolo de Marea Nordului, în Norvegia, a ființat multă vreme un regiment de patinatori. De fapt, patinele lor erau niște lame de lemn, legate cu curelușe de încălțăminte. Ei foloseau aceste patine și atunci cînd coborau și povîrnișurile munților și străbăteau lacurile sau riurile înghețate.

Pentru că amintirea suavei balerine a gheții Peggy Flemming ca și a perechii Protopopov sau a lui Nepela ar putea să nu vă lase curiozitatea în pace, nu vom încheia înainte de a vă confirma că încă din acele vremuri se practica și patinajul artistic. Un cronicar englez, J. Strutt, scrie în lucrarea sa: „Am văzut periulețul din Hyde Park patru patinatori dansînd un menuet cu atîta dezinvoltură și eleganță de parcă s-ar fi aflat pe podeaua unei săli de bal“.

Cu asemenea ascendenți nu-i de mirare că perechea Diane Towler și Bernard Ford a acaparat, în ultimii ani, un titlu olimpic, trei mondiale și patru europene în arta dansului pe gheață!

Echipele s-au aliniat la mijlocul terenului și, printr-un salut, onorează mulțimea care a luat cu asalt tribunele. Un meci de fotbal? Poate... Dar lucrurile se petrec aproape la fel în toate sporturile.

Este clipa când inimile bat mai repede, când discuțiile se frâng brusc, când ochii iscodesc lacomi fiecare mișcare pe care o fac „idolii” acestor mulțimi, acolo jos, în arena infierbintatelor dispute sportive. Este clipa unui „respiro” adinc, care prin intensitatea liniștii prevestește parcă izbucnirea furtunii. A furtunii încurajărilor, a tumultului „galeriei”. Căci aceasta este întrecerea sportivă. Soră... geamănă cu „galeria”. Ce ar însemna o dispută sportivă, oricât de inversunată ar fi ea, fără aportul vibrant, generos, plin de farmec și, uneori, de amor al spectatorului pasionat?

Pe toate meridianele globului și în toate limbile pământului „galeria” există și și-a găsit mijloace de exprimare simple, variate, ușor de scandat. „Galeriile” folosesc, în general, cuvinte puține. Dar cele citeva vorbe îmbracă în ele toată dragostea publicului amator de sport, același pretutindeni.

ÎNCURAJAREA CLASICĂ

Repetăm: pentru a avea circulație, pentru a pătrunde și a se permanentiza mai lesne în memoria maselor o încurajare trebuie să fie scurtă și să se preteze la ritmicitate. Din aceste cauze nu se pot face deosebiri temperamentale, majoritatea încurajărilor adoptând formula clasică a scandării numelui țării respective. Iată numai câteva exemple: „*I - ta - lia! I - ta - lia!*”; „*Bel - gique! Bel - gique!*”; „*Deutsch - land! Deutsch - land!*”; „*Es - pa - gña! Es - pa - gña!*”; „*Nor - ge! Nor - ge!*”; „*E - lla - s E - lla - s!*”. După cum se vede, meridianali și nordici, latini, scandinavi sau germani — toți folosesc aceeași formulă.

În unele părți, iubitorii de sport adaugă la numele țării și o încurajare. De pildă, pe Wembley, la Londra se va auzi mai întâi: „*Come on, England!*”, după care „galeria” va continua, scandând numai: „*En - gland! En - gland!*”. La fel strigă și spectatorii care se înghesuie în tribunele uriașului stadion Hampden Park din Glasgow când joacă echipa Scoției.

Firește, cu cuvenita „rectificare”: „*Come on, Scotland!*”.

Echipele reprezentative ale Franței s-au obișnuit să simtă căldura și sprijinul publicului prin cunoscuta încurajare: „*Allez, France!*”, care, de obicei, dă aripi... „cocoșului galic”, emblema tuturor sportivilor francezi. Un gen asemănător de „galerie” folosesc spectatorii olandezi și elvețieni. Primii strigă: „*Op, Holland! Op, Holland!*”, iar ceilalți: „*Hop, Schweiz! Hop, Schweiz!*”.

EXISTĂ ȘI ALTE GENURI DE ÎNCURAJARE?

Da, există. Spre exemplu, este cunoscut faptul că sportivii cehoslovaci sînt susținuți prin repetarea a trei silabe: „*Do - to - ho! Do - to - ho!*”. De asemenea, publicul ungăr, renumit pentru perseverența cu care își încurajează și își poartă sportivii spre victorie, folosește mai des formula: „*Ra - ra - hoira!*”
„*Ra - ra - hoira!*”

Adoptarea unor asemenea formule de exprimare a „galeriei” își are, desigur, explicația în existența unor tradiții sportive legate de acest gen de încurajare, dar și în dificultatea de a scanda numele țării respective, care în unele cazuri este prea lung. Probabil că tot din acest motiv spectatorii iugoslavi folosesc încurajarea: „*Pla - vi! Pla - vi!*”. Este o referire la culoarea albastră (Plavi înseamnă albaștri) specifică echipamentului tuturor echipelor reprezentative ale Iugoslaviei. Sînt însă și cazuri când strigătul de încurajare tipic unei ramuri sportive este îmbrățișat și de alte sporturi. În Uniunea Sovietică iubitorii hocheiului (extrem de numeroși) folosesc ca principală „armă” a galeriei strigătul: „*Șai - bu! Șai - bu!*”. Șaibu în limba rusă înseamnă piuliță și același nume a fost dat pucului. Prin generalizare, noțiunea a devenit sinonimă cu cuvîntul „gol”, adică cu înscrierea unui punct. Acest gen de încurajare, popular în lumea hocheiului, a fost... transplantat și la fotbal, precum și la alte sporturi.

O ÎNCURAJARE ORIGINALĂ

Cei ce au avut prilejul să urmărească o întrecere sportivă în care evolu-

au și reprezentanți ai Suediei nu se poate să nu fi remarcat originalul mijloc prin care sînt susținuți concurenții echipați în galben și albastru. Este vorba de două versuri, recitate în cor de întreaga „galerie” și care se încheie prin celebrul: „Heia! Heia! Heia!” Iată textul complet al acestui cunoscut strigăt:

„Heia, Sverige, friskt humor
Det or det som susen gor
Heia, heia, heia”!

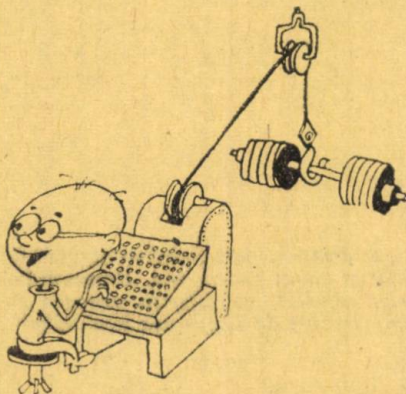
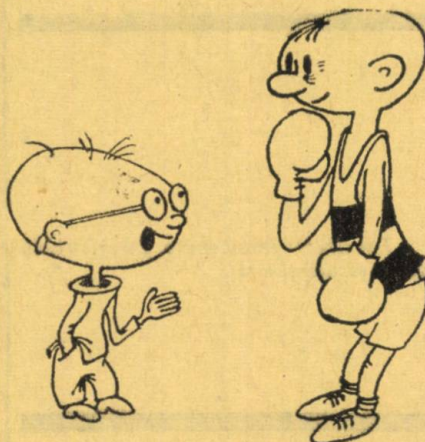
Traducerea (aproximativă, firește) ar fi următoarea: *Hai, Suedie, cu o proaspătă voce bună; Căci numai ea îți va da victoria; Hai, hai, hai!* Este în aceste cuvinte simple un generos apel la luptă sportivă, la o luptă cu fruntea senină, care imprietențește și

malță deopotrivă pe învingător și pe invins. Publicul suedez scandează în cor cele două versuri și își îndeamnă sportivii cu o energie și o dragoste puțin egalate în lume.

Dar sportivii români cum sînt încurajați? Cel mai des este folosit numele țării noastre, scandal în patru silabe: „Ro - mă - ni - a! Ro - mă - ni - a!”. Este o încurajare pe care cu toții o dorim cît mai puternică, cît mai des auzită și, mai ales, cu multă bucurie exprimată. Cu bucuria pe care o dau victoriile sau comportările exemplare.

Călin ANTONESCU

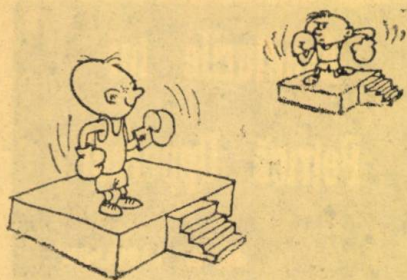
Aventurile lui Petrică Uppercut

de E. SABELNIK

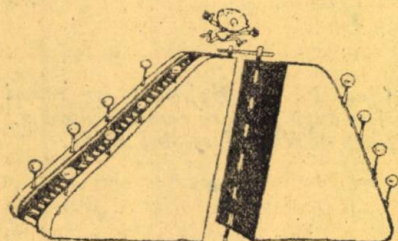
Cînd Petrică Uppercut își revine în fire după lovitura care-l făcuse k.o., dincolo de ring era secolul XXII.

...Și Petrică văzu un omuleț apropiindu-se de el. „Aș vrea să te pun la curent cu inovațiile sportive ale secolului XXII” — îi spuse acesta.

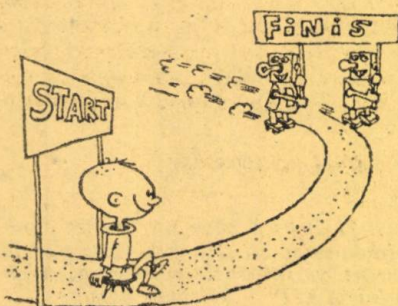
„S-a modificat, de exemplu, regulamentul concursurilor de haltere. Halterofilii nu mai sînt nevoiți să ridice sute de kilograme. Acum învinge cel ce are putere să apese pe butoanele unui pupitru de comandă electronic...”

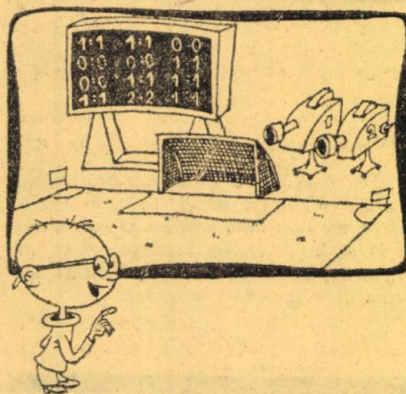
„Ca să evităm loviturile în box, pugiliștii se luptă de la distanță. E declarat învingător boxerul cel mai elegant“.

„Perfecționând... tehnica săriturilor în înălțime am ajuns la cifre de neînchipuit“...

„Rezultate fenomenale înregistrează acum și alergătorii...“

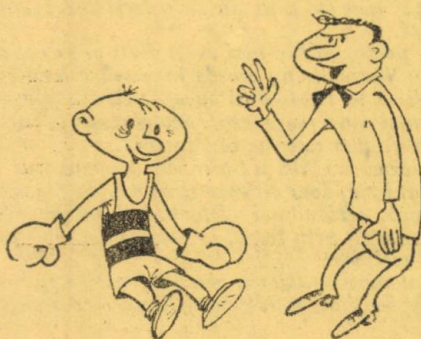
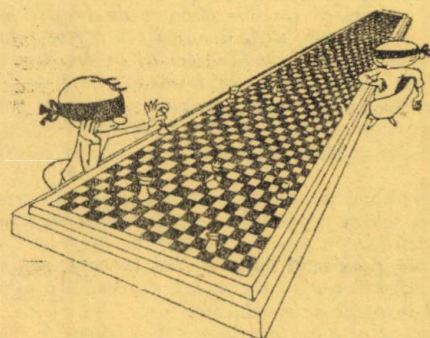
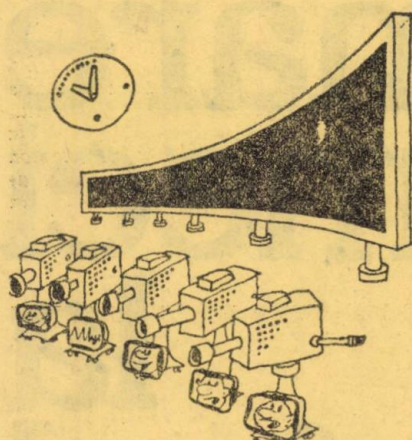
„În domeniul fotbalului nu mai există nici un secret pentru noi. Pronosticăm orice rezultat, cu diferite perioade de timp înainte de disputarea meciurilor“.

„Stadioanele nu mai au tribune. Un sistem de televiziune cu circuit închis transmite amatorilor, la domiciliu, partida care îi interesează, și ei, la rîndul lor, pot transmite pe stadion manifestările lor de satisfacție sau de nemulțumire, verbal precum și în scris, pe un vast tablou luminos“.

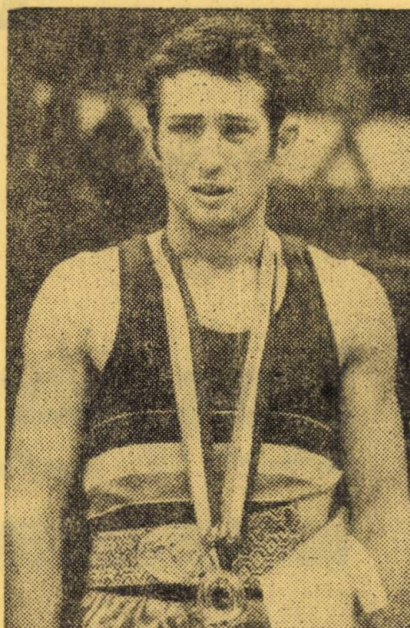
„Firește, ne-am gândit să aducem înlesniri și înotătorilor. De cînd am descifrat limbajul delfinilor organizăm întreceri cu ajutorul lor...“

„Pentru ca șahiștii să nu consulte computere în timpul partidelor, numărul căsuțelor de pe eșichier variază mereu și nu se comunică jucătorilor...“

„Acum sînt lămurit“ — spune, la un moment dat, Petrică. „Dacă nu ți-e prea greu aș vrea să mă faci k.o.“...
...și se trezi cînd arbitrul ajunse cu numărul la 8. Dincolo de ring era secolul XX.

CONSTANTIN CIUCĂ

Campionul european Constantin Ciucă s-a născut la 21 septembrie 1941, în comuna Vinători din Oltenia, într-o familie de țărani săraci. A început să practice boxul în anul 1956, în timp ce era elev la școala profesională din Reșița. Primul profesor, cunoscutul antrenor Petre Pop. La 6 ianuarie 1961, Ciucă este legitimat la clubul Steaua din București, devenind elevul antrenorilor Ion Chiriac și Marcu Spacov. În anul 1962, cucerește primul său titlu de campion național la categoria muscă, performanță pe care o realizează apoi și în anii 1964, 1965, 1966, 1968 și 1969. Pugilist de valoare, Ciucă reușește să se impună și pe plan internațional: campion balcanic (1961) medaliile de bronz la campionatele europene din 1963, 1965, medalie de argint la europenele de la Roma (1967) și, ca o strălucită încununare a activității sale de până acum — titlul de campion european în 1969.

Veți crede sau nu în bioritmuri (această serioasă descoperire a medicinei moderne făcută în zonele mai profunde ale legilor ce guvernează tot ceea ce este viață pe planeta noastră) dar va trebui să admiteți că — cel puțin în acest an — oscilațiile comportării pe planșă ale Ilenii Drimbă au fost minime și circumscrie la aria mănușă în medalii.

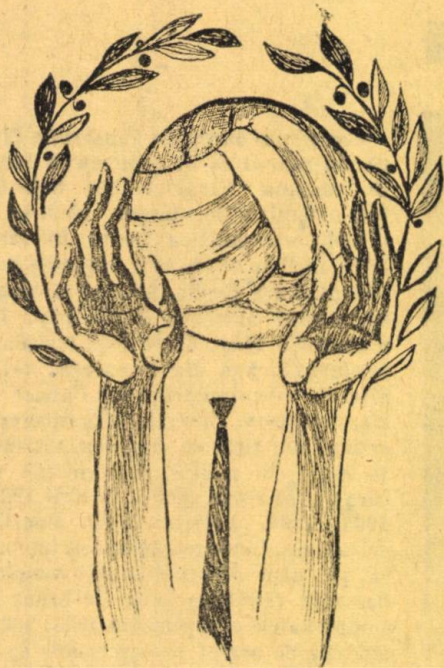
Ajunsa la deplina maturitate sportivă, floretista noastră a jucat un rol de frunte în toate competițiile la care a participat, încheind anul 1969 cu o frumoasă recoltă de medalii:

AUR — Trofeul Martini (martie la Torino); Trofeul Leon Jeanty (iunie — Paris); campionatul mondial pe echipe (octombrie — Havana);

ARGINT — Concursul Martini (aprilie — New York), campionatul mondial individual (octombrie — Havana);

BRONZ — Turneul internațional de la Budapesta (martie), campionatele naționale (mai — București), Floreta de argint (iunie — Como), Turneul internațional de la Minsk (august).

Ileana DRIMBĂ

mare meci la levenford

de A. J. CRONIN

De câteva zile în întregul Levenford nu se mai vorbea decît despre meci. Trebuie spus că cei din regiune erau, de cînd se ştiau, pasionaţi de fotbal. Nu de azi de ieri. Încă din timpurile străvechi, cînd centrii înaintaşi purtau faţuri, iar portarii pantalonii bufanţi, echipa din Levenford, alcătuită numai şi numai din campioni, recolta succese după succese.

Că după ce cunoscuse zile de glorie, ea retrogradase în divizia secundă — n-are a-face. Levenford era, totuşi, Levenford! Şi ce entuziasm s-a stîrnit cînd, în cadrul eliminărilor Cupei, echipa se comportase atît de splendid încît urmă să înfrunte pe Glasgow Rovers, şi încă pe teren propriu.

Glasgow Rovers!... Campionii primei divizii!... Cei mai buni jucători din toată Scoţia — veneau la Levenford să întâlnească echipa noastră.

La şantierele navale, pe străzi, în magazine, în toate locurile, de la Cercul de filozofie şi pînă la bistroul ajustorilor excitaţia ajunsese la culme.

Oamenii care nici măcar nu se cunoşteau îşi adresau unii altora întrebări în plină stradă: „Credeţi că avem şanse?” — întrebă unul cu gîtlejul uscat, în timp ce celălalt răspundea la fel de emoţionat: „E greu de spus! În tot cazul noi îl avem pe Ned!” Era vorba de Ned Sutherland... idolul lor, această minune, acest super-campion. Sutherland, despre care Bailie Paxton spunea pe un ton solemn: „Acest băiat are, el singur, mai mult simţ al fotbalului decît întreaga echipă la un loc”.

Acest brav Sutherland! Ce tip şic e acest Ned!

Ned nu mai era un tinerel. Cît priveşte vîrsta lui exactă, el o trecea sub tăcere, ca o femeie cochetă. Oamenii bine informaţi îi dădeau creu patruzeci de ani, căci aşa cum în mod

judicios o remarcău, Ned era jucător profesionist de cel puţin douăzeci de ani. Ah, nu la Levenford! Nuu!

Strălucitoarea sa carieră l-a dus departe de oraşul lui natal... Mai întîi la Glasgow, unde debutul său a fost aclamat cu delir de şaizeci de mii de fanatici ai balonului rotund; apoi la Newcastle; de acolo la Leeds şi, în fine, la Birmingham. Da, Ned şi-a purtat trupul cam peste tot, nerămînînd niciodată prea multă vreme în acelaşi loc, asta trebuie subliniat, dar totdeauna era oedeta, idolul publicului.

Şi dintr-o dată, anul trecut, nemaifiind legat de nici un contract, marile echipe negăsind de cuviinţă să-l mai angajeze — dînd astfel dovada unei stupidităţi de necrezut — încă în plină formă (aşa cum declara Ned însuşi), se întoarse în mod triumfal în oraşul său natal, decis să dea echipei din Levenford întreaga sa strălucire.

Trebuie mărturisit că circulau despre Ned anumite zvonuri, nişte calomnii care de fapt nu sînt decît inevitabile recersuri ale gloriei.

Se povestea, de pildă, că bea mai mult decît ar fi raţional; că echipa din Newcastle nu era de loc supărată că s-a descotorosit de el şi că la Leeds s-au bucurat cînd a plecat.

Asemenea zvonuri sînt ruşinoase! Scandaloase! Total injuste! Nişte manifestări izvorîte din invidie.

Şi admitînd chiar că lui Ned îi place să ridice paharul... El joacă cu atît mai bine, doar a demonstrat-o de atîtea ori!

Mare lucru dacă, serbindu-şi victoriile, se îmbată! Şi chiar dacă a mai hoinărit prin lume, Levenford l-a reprimat totuşi, ca pe fiul risipitor.

La naiba cu calomniile! Gloria acestui fiu al regiunii, reintors la locul de baştină, se răsfrîngea asupra întregului pîntec.

Un tip mai mult înalt, acest Ned, cu părul rar, fața plină, tenul palid, ochii umezi și veseli. N-avea nimic din jucătorul de fotbal, semănând mai degrabă cu acei tipi hazlii care animă un banchet.

Îmbrăcat, incvairabil, cu un costum de serj de un albastru marin, Ned avea pretenția de a fi elegant. Spilcuit, purta la degetul mic un inel împodobit cu o piatră colorată. La lanțul de ceas, care se întindea pe erva lui de la un buzunar la altul, erau agățate o serie de medalii, amintiri ale victoriilor sale. În ce privește pantofii, care constituiau obiectul unei griji cu totul deosebite din partea sa, ei străluceau să te orbească, nu altceva.

Bineînțeles, Ned nu-și făcea singur pantofii. Contrar celorlalți membri ai echipei care lucrau în cea mai mare parte fie la șantierul naval, fie la forgerie — Ned, așa cum se cuvenea rolului său de vedetă, considera că orice muncă nu este de demnitatea sa. În consecință, nevastă-sa era cea care-i făcea pantofii.

Doamna Sutherland! În privința ei, se poate spune că toată lumea era de aceeași părere.

Ți se făcea milă, o adevărată milă văzându-l pe Ned însoțit de o asemenea femeie. O cocoloașă greoaie! Și dacă n-ar fi avut-o decît pe nevastă-sa! Dar chestiunea e că aceasta i-a făcut și cinci copii. Da, e o adevărată nenorocire că Ned și-a pus atît de tînăr funia de git: că în cursul peregrinărilor sale trebuia să tirască după el această neastă prolifică și o bandă de puști. Nu-i nevoie să cauți în altă parte rațiunea nemulțumirilor sale. Caută femeia... și în cazul lui era chiar așa.

Numai Bailie Paxton remarcă cu un aer înțelegător și disprețuitor în același timp. „Mărturisiiți că ea ar fi putut atrage, totuși, atenția!”

Fapt este că Levenfordul o disprețuia pe doamna Sutherland, o sărmană creatură timidă și prost îmbrăcată. Unii pretindeau că în tinerețe fusese frumoasă, însă, numai Dumnezeu știe de ce nu i-a rămas nici urmă de frumusețe sau prospețime.

Nimic surprinzător că lui Ned îi era rușine cu ea și, mai ales, simbăta după-amiază, cînd ea îl aștepta la ieșirea de pe terenul de fotbal.

O, ea nu asista niciodată la meci! Nu, ea, pur și simplu, își aștepta bărbatul la ieșire pentru a-i stoarce banii. Să-l urmărească în acest fel pe bărbatul ei pentru a-i lua și ultimul ban! Doamne, ce mentalitate!

Trebuie recunoscut în același timp, că unii îi mai luau apărarea. Astfel, la Cercul de filozofie, într-o zi cînd se vorbea despre ea, doctorul Cameron care, lucru curios, o îndrăgea, declara pe un ton iritat.

— Cu cei cinci puști pe care trebuie să-i hrănească, această nenorocită e silită să-i ia banii, sau cel puțin să încerce, înainte ca el să-i cheltuiască la bistrou...

Dar trebuie spus că doctorul Cameron are despre oameni și lucruri păreri foarte personale și foarte curioase. Iar popularitatea lui Ned nu suferea de fel de pe urma unor asemenea critici.

Și de fapt, pe măsură ce se apropia meciul, această popularitate nu mai cunoștea margini.

S-a făcut din Ned un soi de zeu. Cînd cobora pe strada mare din Levenford cu degetele mari în încheieturile vestei sale, cu medalii ce-i jucau pe burtă, împărțind surisuri în dreapta și în stînga, oamenii numai că nu-l aclamau. În piața mare mulțimea se înghesuia în jurul lui, mulțime care sorbea fiecare cuvînt ce ieșea din gura lui pofticioasă și senzuală.

Tot în piața mare a avut loc și celebra sa întîlnire cu Mr. Weir, primarul Levenfordului.

— Ei, Ned? Ei, băiatul meu, îi spuse primarul pe un ton mai mult decît cordial, înaintînd spre el cu mina întinsă, îi vom bate? Ce zici?

Ned, cu ochii strălucind și de loc afectat, strînse mina primarului și pronunță această frază istorică:

— Domnule primar, pentru a cîștiga, Roversii vor trebui să treacă peste cadavrul meu.

* * *

Cu vreo săptămînă înainte de meci, doamna Sutherland se prezentă într-o seară la consultație.

Era tîrziu și doctorul Cameron tocmai termina cu ultima pacientă. Umilă, intimidată, doamna Sutherland intră în cabinetul doctorului Hyslop Finlay care avea sarcina primirii celor întîrziați.

— Sînt cît se poate de dezolată că trebuie să vă deranjez, domnule doctor.

Stătea înaintea lui îmbrăcată sărăcăcios, dar curat, ținînd în minile ei deformate de muncă, mînușile cirpite.

Se putea ghici, privind-o, că trebuie să fi fost frumoasă. Acum însă nu mai era decît o femeie uscată, cu tenul pămîntiu și aerul ei obosit, epuizat, îl mișcă profund pe Finlay.

— E, într-adevăr, o îndrăzneală din partea mea că am venit să vă deranjez, încep eu din nou și apoi, iarăși, tăcu. Arătîndu-i scaunul din fața biroului său, Finlay o poști să se așeze.

Ea îi mulțumi cu un zîmbet ușor.

— Nu-mi stă în fire să mă preocup de sănătatea mea, doctore. Într-adevăr, nu știu ce m-a apucat. Am ezitat, am cîntărit și era cît pe aci să nici nu mai vin.

Finlay nu mai văzuse niciodată ceva atît de mișcător și atît de unil ca surtul bieteii femeii.

— Însă, pentru a vă spune totul, am impresia că nu mai cîd decît cu un ochi.

Finlay își puse tocul pe blocnotes.

— Vreți să spuneți că sînteți chioară de un ochi?

Ea dădu din cap și apoi zise:

— Da, la ochiul stîng.

Urmă o scurtă tăcere, apoi Finlay o întrebă:

— Suferiți de dureri de cap?

— Cred și eu, cînd mă apucă, e de-a dreptul penibil.

Hyslop i-a mai pus cîteva întrebări, cu multă bunăvoință, fără a acorda prea mare importanță răspunsurilor ei. Apoi, ridicîndu-se, luă oftalmoscopul și făcu întineric în cabinet pentru a putea examina ochii pacientei.

A avut oarecare greutate pînă să centreze aparatul asupra retinei, dar pînă la urmă reuși. Și în acest moment, fără să vrea, abia putu să-și stăpînească uimirea.

Era îngrozit. Se aștepta la ceva grav... da, desigur, la ceva grav, dar nu la asta.

Retina stîngă era invadată de o pigmentație care nu putea fi decît melanină. O examină încă o dată, îndelung, cu grijă... Nici o îndoială.

Făcu din nou lumină străduindu-se să-și ia un aer indiferent.

— Ați suferit recent vreo lovitură la ochi? — o întrebă, fără să privească bolnava, dar urmărind-o în oglinda agățată deasupra șemineului.

O văzu roșînd toată. Și cu multă grabă ea răspunse:

— Probabil m-am lovit la ochi de colțul etajerei, cînd, acum vreo lună, am alunecat... Da, asta trebuie să fie.

Finlay nu mai discută și o privi încurajator.

— Mi-ar plăcea, ca doctorul Camerón să vă examineze, spuse el. Vedeti vreun inconvenient în asta?

Ea își ridică privirea umilă.

— Deci, e grav?

— Vreau să spun... că prefer să am avizul doctorului Cameron.

Ar fi orut să mai adauge cîteva cuvinte încurajatoare, dar nefiind capabil să găsească cuvintele cele mai potrivite, ieși din cabinet, fără a mai spune ceva.

Cameron, așezat la biroul său lustruia spatele unei viori cu cel mai fin glaspapir, fredonînd obișnuita sa arie.

— Am dincolo la consultație pe doamna Sutherland — spuse Finlay.

— Da? — răspunse Cameron fără a-și ridica ochii. O creatură dulce. O cunosc de cînd era copilă, înainte de a se aprinde, spre nenorocul ei, după acest fotbalist grosolan. Dar ce a adus-o aici?

— Cred că e atînsă de un sarcom melanic, spuse Hyslop apăsînd cuvintele.

Cameron încetă brusc să mai fredoneze și așeză cu grijă vioara. Apoi cei doi bărbați se priviră îndelung în tăcere.

— Vin, spuse în sîrșit Cameron, ridicîndu-se.

Intrară împreună în cabinetul de consultație.

— Ei Jenny, fata mea, ce mi se povestește? E ceva care nu e în regulă? întrebă bătrînul doctor cu atîta blîndețe de parcă s-ar fi adresat unui copil.

Examenul lui a fost chiar mai lung și mai profund decît al lui Hyslop. Apoi cei doi oameni schimbă o privire simplă, o privire care confirma diagnosticul... acest diagnostic care însemna moartea lui Jenny Sutherland.

Cameron o lăasă să-și pună pălăria și mănușile, apoi îi puse mîna pe umeri.

— Ei bine Jenny, aș creea ca soțul tău să treacă miîne dimineată pe la mine și asistentul meu.

Ea îl privi în față cu acea curioasă presimțire a femeilor care au avut viața aspră și care sînt obișnuite cu nenorocirile.

— Deci am ceva grav, doctore?

Urmă o liniște apăsătoare.

O adîncă bunătate i se citea pe față și răsuna în glasul lui Cameron cînd îi răspunse:

— E... e serios, Jenny.

Lucru curios, bolnava părea mai calmă decît medicul.

— La urma urmei, ce am?

Însă Cameron nu se simțea în stare să-i spună adevărul în întreaga sa cruzime.

Cum să-i spună acestei femei lovite de soartă, care stătea în fața lui, că era atînsă de răul cel mai îngrozitor din lume, de o tumoră malignă care luînd naștere în ochi era

pe cale să i se răspîndească în tot corpul ca o flăcără, scobind, arzînd, distrugînd totul în drumul ei. Un rău fără speranță și fără remediu care ducea la o moarte sigură și în timp scurt.

Șase zile în cazul cel mai rău, șase săptămîni în cazul cel mai bun, iată ce i-a mai rămas de trăit lui Jenny Sutherland.

Pentru a cîștiga timp, Cameron spuse:

— Va trebui să intri în spital, fata mea.

Răspunsul veni rapid.

— Imposibil! Nu-i pot lăsa pe micuții mei... Și pe Ned... tocmăi acum înainte de meci... Acest lucru l-ar răscoli! L-ar răscoli teribil!... Nu, nu e posibil! Nu e posibil!

Se gîndi o clipă, apoi reluă?

— Aș putea aștepta pînă după meci?

— Oh, Dumnezeule, da, Jenny... Se poate aștepta pînă după meci.

Ochii tinerei femei scruta rău bătrîna privire înțelegătoare și dintr-o dată îi apărură deplina semnificație a acestui răspuns. Își mușcă violent buzele, tăcu o clipă, apoi zise cu o voce surdă:

— Înțeleg, doctore. Acum înțeleg. Vreți să spuneți că nu mai are nici un fel de importanță... că nu e nici o diferență.

El își întoarse privirea, iar ea înțelese că a intuit adevărul.

* * *

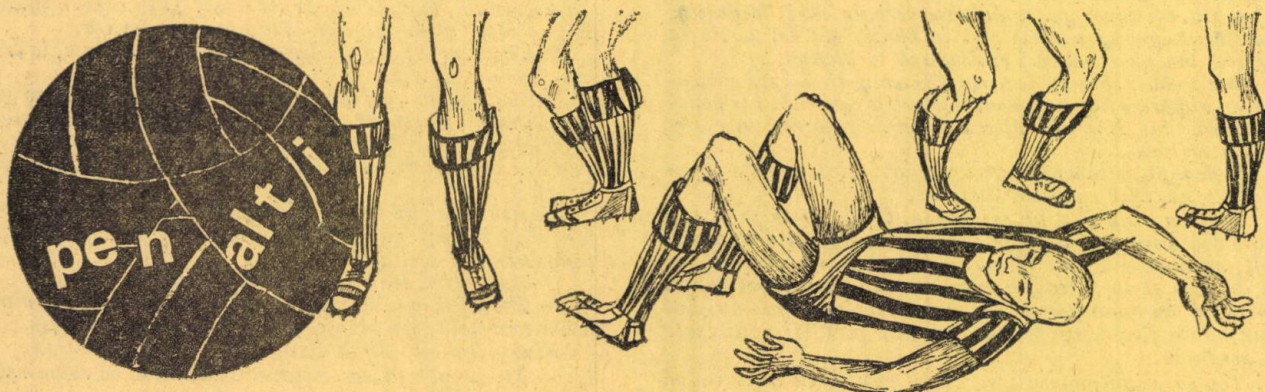
Zorii marii zile se ridicară, noroși, însă înainte de amiază, soarele, risipînd norii începu să strălucească cu toată puterea. Asupra orașului, aflat în maximă tensiune, plana o mare liniște.

Începînd de pe la orele unsprezece, oamenii obsedați de frica de a nu mai găsi loc, începuseră să se îndrepte spre stadion. Însă nu și Ned! O, nu! El nu! Conform obiceiului său înainte de meci, lîncezi în pat. Își avea micile sale manii, iar în zilele de meci mai mult ca oricînd.

La ora zece, Jenny îi aduse micul dejun. Îi puse în față o tavă grea, încărcată cu poridge, două ouă fierte și o prăjitură de ovăz bine rumenită, apoi se întoarse în bucătărie să ia ciorba de vacă și piinea prăjită care au completat această masă substanțială, dar ușoară. Cum ea trebăluia în fața cupurului, Ned îi strigă cu o voce poruncitoare:

— Fierbe-mi un al treilea ou. Simt că o să-mi mai fie foame după aceste două.

Jenny schiță un mic gest de neputință, apoi foarte tulburată veni pînă în pragul dormitorului.

— Ned, sînt dezolată. N-a mai rămas nici un ou în casă. Ți le-am dat pe ultimele două.

El o privi cu un aer furios.

— Du-te și caută.

— Cu plăcere, Ned, dacă-mi dai bani.

— Bani! Mereu bani!... Nu poți să obții pe credit?

Ea dădu din cap în semn negativ.

— Lăptarul de multă creme nu ne mai dă pe credit, Ned.

— Dumnezeu! Credeam că te descurci!... Deci, acum trebuie să merg să apăr culorile noastre cu stomacul gol!... Asta-i bună! Adu-mi ciorba și o farfurie de piine prăjită. Și grăbește-te, altfel n-o să mai ai timp să mă frecționezi... Și pentru numele lui Dumnezeu, fă-i pe puști să tacă. Îmi sparg urechile.

Fără să scoată o corbă, Jenny se întoarse în bucătărie și punindu-și degetul la buze făcu semn celor doi copilași să nu facă gălăgie. Pentru a nu indispuce pe tatăl lor, ea i-a îmbrăcat încă de dimineață pe ceilalți trei mari și i-a trimis să se joace pe terenul de joc.

Aduse supă și rămase aproape de pat privindu-și soțul care o sorbea zgomotos. Între două linguri el își ridică ochii și o întrebă pe un ton tăios:

— Ce ai de mă privești așa? O adevărată față bisericească. Cred că de patru zile nu te-am văzut o singură dată zîmbind.

Jenny reuși să schițeze un zîmbet... sau mai degrabă umbra unui zîmbet.

— Ca să fii sinceră, Ned, de cîtva timp nu mă prea sînt bine.

— Ei, asta-i! Iar începi cu tînguirile tale! Și tocmai în ziua cînd trebuie să joc! Pe toți dracii, îți vine să înnebunești ascultînd plîsetele și lamentările tale.

— Eu nu mă plîng, Ned.

— Atunci mișcă-te. Du-te și caută sticluța cu soluție să-mi faci o frecție bună.

Jenny se supuse. Se duse să caute sticluța, iar bărbatul ei, culcat confortabil pe spate îi întinse un picior musculos pe care ea îl unse și apoi îl frecționă cît putu mai bine.

— Mai tare! Mai tare! Pune un pic de ulei; trebuie să pătrundă sub piele.

Nenorocita femeie trebuia să depună un efort supraomenesc pentru a termina masajul. Cu corpul plin de transpirație, trebui să se oprească de cîteva ori pentru a-și recăpăta puterile. În sfîrșit, Ned binevoi să mormăie:

— E bine!... E bine!... De data asta ajunge. E mai bine decît nimic. Și acum, adu-mi apă caldă ca să mă rad. Să fie fierbinte, hei!

Se ridică, se rase și se îmbrăcă cu grijă. În acest moment se auzi soneria. Jenny se duse să deschidă.

— E Bailie Paxton, se întoarse ea să-și anunțe bărbatul. A venit după tine cu mașina să te ducă la stadion.

Un zîmbet de vanitoasă satisfacție lumină fața lui Ned.

— Bine! Spune-i că voi cobori.

Ned își luă șapca de pe cuier. Sprijinită de șemineu, Jenny îl privea și pe fața ei plină de tristețe se putea citi o curioasă resemnare.

— Sper că vei juca bine, Ned, murmură ea.

De cîte ori, și în cîte locuri a repetat ea aceste cuvinte dar niciodată, nu, niciodată nu le-a pronunțat ca azi.

Cu o imperceptibilă înclinare a capului, Ned plecă.

* * *

Meciul a început la orele două și jumătate. Cu mult înainte de începere, stadionul era plin pînă la refuz. Sute de persoane stăteau fără bilete în fața intrării, iar în ulti-

mul moment alte sute rupînd cordoanele se așezaseră de-a lungul liniei de tușe.

Fanfara municipală cînta ariile cele mai antrenante; drapelele fluturau vesele în vînt; tensiunea publicului ajunse la culme. În acest moment, Roversii, foarte eleganți în maiourile lor de un albastru deschis, intrară pe teren.

Au fost primiți cu aclamații, căci două trenuri cu suporteri i-au întovărășit de la Glasgow. Dar nu era nimic pe lîngă ocaziile care au răsunit atunci cînd Ned păși pe gazon în fruntea echipei sale. Unii au pretins chiar că strigătele s-au auzit pînă la Overton, deci, la peste doi kilometri.

Arbitrul aruncă moneda în sus. Lui Ned îi reveni dreptul de a alege terenul.

Noi urlete de bucurie, apoi o liniște de mormînt. Roversii acură lovitura de începere...

Meciul, faimosul meci a început.

Chiar din primele minute, Roversii atacară. Erau niște jucători splendizi, jucători de clasă și față de tehnica etalată, suporterii echipei din Levenford simțiră cum le îngheață singele în vene. De o rapiditate teribilă, ei știau să joace balonul cu finețe, pasîndu-l unul altuia cu o precizie matematică.

Și culmea nenorocului, echipei din Levenford, plină de inteligență, îi lipsea coeziunea. Departe de a da tot ce poate ea nu profita de ocaziile vite trimițînd mingile fără adresă.

Toată echipa, da... afară de Ned.

Ned era formidabil. Deși centru înaintaș, el acoperea tot terenul. Coordonatorul și pivotul echipei sale, el se afla peste tot în același timp.

Nu că Ned ar fi fost rapid — el nu era niciodată — însă tehnica sa de joc și intuiția mereu prezentă suplineau pe larg această lipsă de rapiditate.

El salva mereu și mereu situațiile critice, îndepărtînd pericolul care amenința poarta echipei din Levenford prin vreo degajare, un dribling, o pasă scurtă sau una puternică, dîncolo de linia de mijloc.

Da, Ned era incontestabil cel mai bun jucător dintre toți, un campion, un fotbalist înăscut. Acest tip înalt, chel, cu chiloții scurți, domina de departe pe ceilalți douăzeci și unu de jucători.

Dar, bineînțeles, ceea ce trebuia să se întîmple, se întîmplă... Un singur om nu putea opri o suită de atacuri atât de furtunoase.

Înainte ca arbitrul să fluiera sfîrșitul primei reprize, Roversii marcară un gol. O, nu din cauza lui Ned! O alunecare a fundasului dreapta de la Levenford, și extrema stîngă de la Rovers puse stăpînire pe balon expediindu-l drept în plasă.

O mare descurajare îi cuprinse pe suporterii lui Levenford. Dacă nu s-ar fi marcat nici un gol în prima repriză, echipa lor ar fi jucat în cea de a doua cu un moral mai ridicat. Dar cu un handicap de un gol și avînd vîntul în față... chiar și cei mai optimiști trebuiau să recunoască că șansele de cîștig deveniseră slabe.

O șansă, una a mai rămas, o singură speranță — Ned — și amintirea acestei fraze memorabile: „Pentru a cîștiga, Roversii vor trebui să treacă peste cadavru!”

În sfîrșit, începu repriza secundă și minutele prețioase se scurgeau cu o repezițiune nebună. Echipa din Levenford juca după pauză cu mai multă coeziune. Obținură două lovituri de colț una după alta. Și cînd Roversii atacară cu furia lor obișnuită, se regrupă, retrimițînd balonul la înaintași, apropiînd jocul de poarta adversă, dar lovindu-se acolo de zidul fără fisuri al Roversilor.

Trebuie spus că aceștia își mai pierduseră puțin din forță. Jucînd pe un teren de dimensiuni restrînse și departe de

ai lor, combativitatea le scădea pe măsură ce timpul intra. Aveai parcă impresia că jucau în defensivă și că s-ar mulțumi bucuroși cu unicul gol marcat.

Lumea, simțind că oaspeții joacă la apărare, incurajă zgomotos echipa din Levenford.

Aerul se încălzea cu electricitate care trecu de îndată de la public la jucătorii din Levenford. Aceștia se lansară, dăruindu-se cu totul jocului. Atacă cu furie pătrunzând spre poarta Roversilor, fără însă să poată marca.

O nouă lovitură de colț. Ned, cu un șut magistral trimise balonul... în bară. Un „ah!“ de admirație, urmat de un „oh!“... de disperare.

Soarele cobora spre asfințit, minutele se scurgeau cu repeziune. Nu mai rămăseseră decât douăzeci... zece... cinci minute de joc. Asupra mulțimii se abătu descurajarea, sentimentul înfringerii. Da, înfringerea plutea în aer, nu mai rămăsese nici o speranță.

Deodată Ned Sutherland primi balonul la jumătatea terenului. Îl stopă, apoi începu să-l conducă făcându-și loc cu o dexteritate de necrezut prin mulțimea jucătorilor.

— Pasează-o, Ned, pasează-o! — urlă lumea îndemnându-l să cedeze mingea la una din extreme.

Însă Ned nu procedă astfel. Cu balonul lipit de picior, cu capul înșfăcat între umeri, fugea ca un taur.

Înțelegând atunci tactica lui Ned, publicul își reținu respirația.

Fundașul stînga al Roversilor presimțea și el ceea ce avea să se petreacă. Și cum Ned se pregătea să șuteze din apropierea punctului de la 11 metri, făcu o săritură, plonjă și îl placă.

Ned căzu cu un zgomot surd, iar din mii și mii de gîtlejuri răbufni acel strigăt frenetic.

— Penalty! Penalty! Penalty!

Fără pic de ezitare, arbitrul indică punctul de la 11 metri. În ciuda protestelor indignate ale Roversilor, acordă penalty în favoarea echipei din Levenford.

Ned se ridică. Nu era de loc rănit. Făcea parte din știința lui de joc să simuleze o rănire gravă. Și acest penalty coia el însuși să-l bată.

În timp ce Ned puse mingea la punctul indicat de arbitru, o liniște mormintală se instală pe stadion. Ned era calm, rece, parcă inconștient de emoția care puse stăpînire pe mulțime. Fiecare își reținu răsuflarea. Ned lovi pămîntul cu virful bocancului, evaluă cu privirea poarta, făcînd trei pași mici înainte.

Și... pac! Balonul nimeri drept în plasă.

— Gol! — urlară spectatorii, nebuni de bucurie, și chiar în aceeași clipă arbitrul fluiera sfîrșitul partidei.

Levenford a egalat. Mulțumită lui Ned, onoarea a fost salvată.

Urmă apoi o adevărată dezlănțuire. Pălării, bastoane, umbrele zburau în aer. Strigînd, urlînd, mugînd, mulțimea invadea terenul.

Ned, ridicat de pe pămînt, urcat pe umerii spectatorilor fu purtat în triumf pînă la vestiar.

* * *

În acest timp, doamna Sutherland aștepta singură în bucătărie cufundată în liniște. Ar fi erut atît de mult să asiste, pentru Ned, la meci, dar pînă și efortul de a-și îmbrăca mantoul a epuizat-o într-atît, încît trebui să renunțe.

Cu obrazul sprijinit în mîini, pricea fix în zid. Desigur, Ned se va întoarce direct acasă. Era imposibil ca el să nu fi remarcat expresia tristeții mortale de pe fața ei.

Încerca o disperată nevoie să-și lepede fardul, să i se spovedească. Dar ea a jurat să nu-i spună nimic înainte de meci. A venit, în sfîrșit, momentul să-i corbească.

Era, într-adevăr, o povară prea grea ca s-o poată suporta singură.

Se știa pierdută. În timpul celor cîteva zile care s-au scurs de la vizita ei la dr. Hyslop, starea i s-a agravat și mai mult. Puterile îi slăbeau... durerile creșteau... vedea-i diminuea.

Se scursese o oră fără ca Ned să se întoarcă. Făcînd un efort supraomnesc, se dezlipi de scaun, îi puse în pat pe cei doi copii mai mici. Apoi se așeză din nou. Ned tot nu venea. Copiii mai mari care se jucaseră pe terenul viran intraseră în casă și de la ei află rezultatul meciului.

Se făcuse opt... nouă... Acum toți copiii erau în pat, chiar și cel mai mare. Se simțea din ce în ce mai rău... Simțea că moare.

Masa pe care a pregătit-o pentru soțul ei nu se mai putea minca. Focul s-a stins în lipsă de combustibil. Disperată la culme, se ridică și se tiră pînă în patul ei.

Cînd Ned sosi, era aproape de miezul nopții.

Ea nu dormea. Durerea care o supăra la coaste o împiedica. Destuși un mers tărăgănat, nesigur, urmat de zgomotul unei uși trîntite.

Era beat, ca întotdeauna; chiar mai beat ca de obicei. Căci în seara asta, pentru a-și serba triumful, depășise doza obișnuită. Intră în dormitor și aprinse lampa. Cu fața aprinsă de whisky, de laude, de sentimentul superiorității și valorii sale, aruncă o privire disprețuitoare spre nevastă-sa întinsă pe pat, apoi urmărind-o cu privirea și sprijinindu-se de perete își scoase pantofii și-i aruncă zgomotos de-a lungul încăperii.

Era nerăbdător să-i spună ce „as“ a fost el și cum a marcat un gol desperat. Ținea să repete încă o dată această frază nobilă, decenită istorică... „pentru a cîștiga, Roversii ar fi trebuit să treacă peste cadavrul meu“.

Încercă în mod penibil să articuleze aceste cîteva cuvinte, dar limba i se împletici și bilbii:

— Pentru a cîștiga... pentru a cîștiga... eu aș fi trecut peste cadavrul tău.

Și apoi izbucni într-un ris homeric.

*) Fragment din volumul „Aventurile unei truse negre“

nu!

**Anu dați
cu
picioarul!
icm**

ÎNȚEPRINDEREA PENTRU
COLECTAREA METALELOR
*vă oferă
posibilitatea de a
valorifica
metalele vechi
prin centrele
de colectare
locale*

...cad frunzele...

NU e o problemă!

POSTAV AZUGA

FABRICA DE POSTAV AZUGA

Produce:

- Stofe în culori uni și carouri pentru bărbați și femei
- Pături și pleduri

ECHIPA DE FOTBAL A ROMÂNIEI, care a susținut meciurile cu Portugalia și Grecia, la București, calificată pentru turneul final al campionatului mondial din Mexic. De la stînga la dreapta: Deleanu, Dobrin, Dumitrache, Dembrovski, Nunweiller VI, Dinu, Sătmăreanu, Dan Coe, Hălmăgeanu, Răducanu și Lucescu—căpitanul formației.

R. WILLIAM JONES

președinte al Institutului pentru Tineret (U.N.E.S.C.O.);
secretar general al Consiliului internațional
pentru educație fizică și sport (C.I.E.P.S.)

Sportul este în primul rând **ACȚIUNE**. El constă din practicarea activității fizice în scopul de a obține o plăcere, o recreere, o stare fizică mai bună. În același timp, el constituie o compensare a caracterului monoton al muncii într-o societate industrială și a mediului opresiv al unei comunități urbane. Așa cum se afirmă și în deviza olimpică «Citius — Altius — Fortius», sportul înseamnă progres.

Fără îndoială, sportul este de asemenea, **SPECTACOL**. Săptăminal, milioane de oameni asistă la competiții și întâlniri sportive, în toată lumea și alte milioane de oameni li s-au adăugat, acum, ca spectatori în fața ecranelor de televizor. El este, în același timp, un fenomen social.

În sfârșit, sportul este **CULTURĂ**. Ca și toate celelalte aspecte ale culturii, sportul își are rădăcinile în timpul liber al oamenilor. Ca toate celelalte aspecte ale culturii, sportul îl pune pe om în contact cu universul în care trăiește, cu timpul și spațiul, cu semenii săi — fie ca adversari, fie în calitate de coechipieri dar totdeauna ca părtași la o acțiune comună. Mai mult decât orice altceva, sportul îl pune pe om în contact cu sine însuși.

...Una dintre cele mai importante probleme care stau în fața tuturor țărilor, atît cele dezvoltate cît și cele în curs de dezvoltare, este calitatea forței lor umane. Acest lucru apare mai evident în țările care și-au dobîndit recent independența și care au inițiat un proces de industrializare. Un amplu program de educație fizică, sport și întreceri atletice combinat cu un eficient program de educație sanitară ridică, desigur, nivelul aptitudinilor

DEMOSTENE BOTEZ

Antagonismul: «sportiv-intelectual» face parte dintr-o formulă de viață care s-a perimat și a fost un produs al snobismului intelectualilor, de pe vremea cînd cultura era un privilegiu al cîtorva favoriți. Mult timp, acest slogan a fost ideologia sclerozei și producătoarea ei în masă, printre sedentarii convinși cu supramîneci negre la veston, ca un rest de salopetă adaptat la

munca de birou.

Viața contemporană se caracterizează prin dezvoltarea, — aș spune monstruoasă, — a științei și tehnicii, printr-un ritm istovitor de muncă pentru toți, prin surmenaj și astenie, — boli curente ale acestei jumătăți de veac, — frecvente precum altă dată scarlatina sau febra tifoidă. Boli contra cărora nu exista vaccin, nici de imu-

fizice și al productivității, în special în stratul tînăr al populației, care constituie speranța și bogăția națiunii.

Exercițiul fizic mărește forța fizică și rezistența la maladii. Dobîndirea unei oarecare îndemînări prin practicarea sportului este un element de succes în viață și în procesul muncii. Numai sportul este capabil să creeze și să mențină echilibrul fizic și psihic al omului, amenințat de urmările inevitabile ale industrializării, urbanizării și mecanizării.

Sportul joacă un rol important și aparține dezvoltarea personalității individului dincolo de sfera activității profesionale. El poate stimula și înlesni dezvoltarea unei întregi comunități. Prin sport se poate da o nouă viață formelor tradiționale ale culturii sau să se creeze forme noi corespunzătoare gîndirii actuale a comunității.

Așadar, sportul poate deveni un prețios instrument de dezvoltare a națiunii. Calitățile pe care le dezvoltă sportul sînt, într-adevăr, esențiale pentru progresul națiunii. Un bun sportiv va fi de asemenea, un bun cetățean. Datorită sportului, omul își dezvoltă simțul răspunderii, capacitatea de colaborare, de sacrificiu, de perfecționare, de eficiență; învață să se supună esenței și caracterului regulilor în mod leal; el își va respecta adversarii, își va păstra calmul și demnitatea în orice împrejurare. Sportul va fi un prețios instrument pentru dezvoltarea unei națiuni cînd va fi învățat și practicat ținîndu-se seama de aceste obiective, căci aceasta este adevărata misiune a mișcării sportive.

SPORTUL — O CONDIȚIE A EXISTENȚEI ÎN STILUL DE VIAȚĂ CONTEMPORAN

nizare și nici curativ.

Viața modernă a dezvoltat, — tot monstruos, — viața marilor metropole și chiar a oricărui oraș, centru industrial, căci industria este factor de congestiune urbană. Acest fenomen a adus în mijlocul agitației marilor orașe sau centrelor industriale, populație de la țară, cu plămîinii și toate funcțiile biologice, adaptate ritmului

și condițiilor igienice din natură. Această a făcut necesară o reacție a naturii, a ființei umane, în legitimă apărare, căreia nu-i place dezechilibrul vieții biologice.

De-aici, în chip firesc, omul modern și-a găsit singur, prin instinct, leacul potrivit: sportul, — prin mijlocul căruia se face o dreaptă și sănătoasă distribuție a activităților intelectuale și fizice.

Progresele continue și complexe ale științei și tehnicii, au impus în industria modernă, mașini complicate de-o înaltă tehnicitate care cere mîinii de lucru, nu doar o mînuire automată a lor, ci cunoașterea lor în toate funcțiile și mecanismele. Așa se face că un muncitor calificat de astăzi este un om de știință, care face în cursul îndeletnicirii sale și un efort intelectual nu numai fizic. El ajunge, astfel, mai repede la o stare de oboseală care, cu timpul, dacă nu reacționează, îl duce la stări nervoase maladive. Reacția lui, în chip firesc este mișcarea, sportul, acesta din urmă nefiind altceva decît tot mișcare, dar una adevărată, dozată științific, și prin spiritul ei de competiții, antrenantă și plăcută.

Sportul omului contemporan e o măsură de apărare a organismului, e un imperativ, la tot ceea ce în viața contemporană este trepidant, istovitor și fizic și psihic. Sportul e o condiție a existenței în stilul de viață contemporan.

De aceea, cine ar analiza atent dezvoltarea lui, ar stabili de îndată legătura între el și viața specifică a epocii noastre, viața acaparatoare a orașului și a preocupărilor spirituale. Odiñoară, un om de știință, o dată format cu un bagaj de cunoștințe, mai mult sau mai puțin bogat, în anii universității, se culca pe lauri, își făcea iluzia că deține ultimul cuvînt al științei, și valorifica ce știe. Astăzi avem o altă mentalitate, — una a progresului permanent. Într-un an, cele mai avansate cunoștințe sînt în mare parte perimate rămîinînd din ele doar un principiu, ca o platformă de lansare în saltul spre mai înalt și mai departe. Orice savant, — cît de savant o fi, — este și rămîne toată viața un student, adică un om conștient

că trebuie să învețe mereu pentru a se menține. Aș asemui asta cu mersul pe bicicletă, la care ca să-ți menții bine echilibrul și să te simți ferm pe șa, trebuie să pedalezi mereu. Cu cît mergi mai repede cu atît te simți mai sigur. Această permanentă efort intelectuală este necesară și muncitorului calificat, ca și oricărui intelectual. Parcă însuși Pămîntul, ca planetă, s-ar învîrți astăzi în jurul lui mai repede, tot mai repede.

În condițiile acestea, organismul nu se poate menține ca valid și cu toate facultățile sale, fără o relaxare, fără o «deconectare» — cum se spune, care să dea și fizicului, funcțiunilor trupesti, partea lor. Nu întîmplător vocabularul contemporan s-a îmbogățit în toate limbile, deodată cu cuvîntul «astenție» și cu verbele «relaxare» și «deconectare» ce au făcut carieră împreună, — ele nefiind trecute în dicționarele sau enciclopediile veacului trecut, ce apare azi idilic, decît doar pentru uzul explicațiilor electro-tehnice.

Omul ca specie, a evoluat tot sub imperiul necesităților, de la patru la două picioare. Dar nu-și poate atrofia brațele, picioarele, mușchii pentru a-și modifica și aspectul și ansamblul biologic, printr-o atrofia a mușchilor.

Orice medic inteligent, care consideră organismul omului ca un tot, și deci și o latură a medicinei care se ocupă de om în totalitatea funcțiilor lui organice, fizice și spirituale, pune astăzi accentul pe mișcare, ca factor regulator al mașinării omenești. Orice consult medical al unui intelectual, se preocupă de timpul și efortul pe care acesta îl depune îndeletnicirii sale sedentare, de orele cît stă pe scaun, și ajunge neapărat, la cei mai inteligenți și mai clarvăzători doctori, la recomandarea ca prim leac, a mișcării, a unui sport.

Mișcarea pur și simplă, doar pentru mișcare, poate fi monotonă, plictisitoare, poate avea un fel de caracter didactic, silnic, ca un medicament amar. Sportul, însă, pe lîngă că este mișcare, este distractiv, dă stări de completă deconectare, de uitare a rutinei zilnice din munca profesională, dă un amuzament, o plăcere, adică stări sufle-

tești eminentamente stenice, tonice, care ușurează funcțiile întregului organism.

Este cunoscut în viața contemporană, exodul în masă, spre simplitate și natură, a oamenilor de la orașe, oricare le-ar fi ocupația. Așa-zisul «week-end» este o pilulă «Pinc» de odinioară, leac pentru orice indispoziție. Dar acesta e numai un paleativ. Omul trebuie să scape de serviciile care-l intoxică, de preocupările apăsătoare, de obsesii; să-și învieze trupul. Și asta nu o poate face decît prin sport.

Ce tragic și inutil e regretul intelectualului sedentar și comod cînd la o anumită vîrstă începe a simți scleroza și cînd, voind să recupereze timpul ireversibil, încearcă prea tîrziu să practice, cît de cît, un sport, — oricît de stingaci și de ridicol ar fi!

Grecii și romanii au cunoscut înflorirea sportului, preventiv. Acesta nu era semn de decadență cum au spus sedentarii profesioniști, agenți ascunși ai instituției sclerozei, ci semn de clarviziune, de concepție a echilibrului ființei și de armonie.

«De armonie», — de aceea au și ridicat sportul la rang de artă.

Sportul și sportivii sînt înfățișări frumoase care delectează ochii și mintea. Un sport bine practicat, este un spectacol de mare frumusețe. Reușita lui dă celui care-l practică mari satisfacții stenice. În ceasul acela, cînd omul e antrenat ca participant la sport a uitat de toate. Mîntea lui devine liberă de tot ce-l intoxica. Intră într-un univers de iluzii, de încercare în sine, pur — cît este de pură joaca tuturor copiilor căci în fiecare sportiv supraviețuiește un copil, cu tot ce are bun și fericit.

Sportul e leac, primul și marele leac, al bolilor și psihice și fizice, specific contemporane, — mijloc de regenerare a întregului organism. E antidotul necesar al oboselii, al surmenajului, specific vieții contemporane, ritmului drăcesc și condițiilor ei istovitoare.

Sportul este în lumea modernă, înțelesul regenerativ al mijloacelor de producție, — auxiliar al progresului și performanței umane.

FĂRĂ SPORT, VIAȚA AR FI DESTUL DE PLICTICOASĂ

Unul din savanții sovietici de mare prestigiu, academicianul de origine italiană Bruno Pontecorvo, ale cărui lucrări în domeniul fizicii nucleare au fost încununate cu Premiul Lenin, se numără, totodată, printre autenticii pasionați ai sportului. Răspunsurile date în cursul interviului următor demonstrează aceasta cu prisosință.

ÎNTREBARE: Cum va arăta, după părerea dv., omul viitorului apropiat?

RĂSPUNS: Cred că înfățișarea oamenilor depinde, în primul rând, de condițiile lor de viață, mai exact de alimentație. După mine, omul de la sfîrșitul secolului XX va fi înalt, bine făcut, cu pieptul larg și cu musculatura dezvoltată.

ÎNTREBARE: Există părerea, foarte răspîdită, că savanții sacrifică științei pînă și timpul lor de recreare așa că nu se mai gîndesc la sport. Considerați că este firesc?

RĂSPUNS: Este adevărat că savanții își sacrifică din timpul lor liber mai mult decît oamenii de alte profesii. Dar a spune că n-au timp de pierdut pentru sport, este complet greșit.

În secolul nostru, caracterizat de un colosal surmenaj intelectual, cheazășia unei activități rodnice stă în amplitudinea registrului intereselor noastre, în varietatea modurilor de a-ți petrece timpul liber. Printre acestea, sportul are, după părerea mea, urmările cele mai binefăcătoare. Alpinismul și campingul sînt, acum, în mare vogă printre oamenii de știință. Și chiar «la cel mai înalt nivel». Este de ajuns să amintesc de matematicianul Alexandrov, membru al Academiei de Științe, celebrul medic Speranski, fizicianul Igor Tamm, fără să mai vorbesc și de alții. La Dubna, unde lucrez eu, colegii mei au o mare slăbiciune pentru schiul nautic. Doctorul în științe Aleis Tiaplin a format, chiar, o serie de campioni ai Uniunii Sovietice în această disciplină. Acest cercetător foarte înzestrat care s-a dovedit și un bun antrenor, spune că pasiunea lui pentru știință l-a determinat să facă sport pentru că o bună sănătate îi permite să desfășoare o activitate susținută.

ÎNTREBARE: Pasiunea pentru sport îl ajută pe savant în activitatea lui?

RĂSPUNS: Nu știu în ce măsură se verifică această afirmație. Cînd eram student jucam foarte mult tenis. Mai ales pînă la 20 de ani. Apoi am jucat mai moderat și cred că am procedat bine, căci nu am stîrjenit studiile. Acum nu mai joc deoarece mă doare, uneori, spatele. Îmi place să înot. Practic totodată, vînătoarea submarină. Cum am puțin timp liber mă duc la mare. Acest repaus activ este foarte reconfortant: îmi dă energia necesară pentru a-mi continua lucrările și mă face să mă simt mereu tînăr. Este foarte important acest lucru.

ÎNTREBARE: Ce sport vă place mai mult și de ce?

RĂSPUNS: Mi-aș permite o scurtă digresiune pentru

a încerca să definesc ceea ce poate fi considerat sport după părerea mea. Unii includ în acest capitol pînă și simplele plimbări pe jos, băile în rîu, joaca cu mingea. E greșit. Eu cred că sportul începe abia acolo unde apare voința de a face mai bine ca alții, să fii mai rapid și mai precis. Cînd ai o fire de sportiv în mod cert apare și această voință. Dar tocmai de aici ia ființă valoarea spectaculară a competițiilor sportive.

Din acest punct de vedere, adică de pe poziția spectatorului, îmi plac mai mult fotbalul și hocheiul. Cînd asist la un meci sînt cu totul absorbit de el. Totuși, nu pot spune că sînt suporterul unei anumite echipe. Totdeauna vreau să învingă cei care joacă mai bine și mai frumos. Probabil că pentru un suporter autentic această înconstanță este, cel puțin, indenzirabilă.

Sportul meu favorit este, așa cum am mai spus, înotul subacvatic. Cînd îmi pun labele de cauciuc, masca, și cînd iau pușca în mînă, abia aștept să mă scufund în apă. Și cît mai adînc posibil ca să mă bucur cît mai mult de splendorile din împărăția apelor. Această preocupare îmi procură mari satisfacții.

ÎNTREBARE: Ce părere aveți: cineva care nu face sport se poate considera un om complet?

RĂSPUNS: După felul în care ați pus întrebarea deduc că ați vrea să mă auziți spunînd: nu, absolut nu. Or, mie mi se pare că cineva care joacă binișor volei, de exemplu, poate fi comparat cu cineva care cîntă puțin la vioară. Ei bine, cred că n-o să spuneți niciodată: cine nu știe să cînte la vioară nu este un om complet.

ÎNTREBARE: Nu credeți că va veni vremea cînd toți oamenii vor face sport și educație fizică?

RĂSPUNS: Pentru mine, nici nu încap discuție că sportul va deveni, mai devreme sau mai tîrziu, o necesitate generală. Dar cînd se va produce acest lucru, aceasta n-aș putea să precizez.

ÎNTREBARE: Jocurile Olimpice au ca deviză: «Principalul nu este să învingi ci să participi la competiții». Cum interpretați aceste cuvinte?

RĂSPUNS: Îmi place deviza și o înțeleg în sensul ei literar. Cred că aceste cuvinte ale lui Pierre de Coubertin exprimă foarte bine spiritul sportului și, după mine, una din principalele calități morale ale sportivilor autentici. Cu alte cuvinte: chiar dorind cu înflăcărare victoria ei știu să suporte înfrîngerea în mod demn. În concluzie, aș vrea să spun că fără sport, viața ar fi destul de plictisitoare.

STANLEY MATTHEWS

CEL MAI DIRECT MIJLOC DE APROPIERE

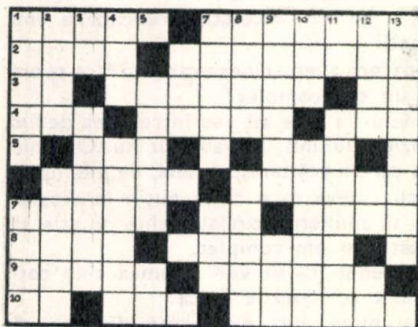
Ce loc ocupă sportul în viața omului contemporan? Să vă răspund din capul locului fără nici o ezitare: unul — uriaș! Este cel mai direct mijloc de apropiere și înțelegere între oameni, albi, negri, metiși, creștini, mahomedani sau budiști, constituind — indiferent de sectorul lui, fotbal, atletism, înot, tenis, rugby — o singură limbă: «vrem să conviețuim în pace pe scumpa noastră planetă, dorim să ne măsurăm forțele doar pe terenurile de sport, în săli, în bazine» — rostesc la unison, în limba noastră universală, toți sportivii Terrei.

Vă rog să mă credeți, v-o spune STANLEY MATTHEWS, care, călătorind și evoluind mai bine de trei decenii pe toate meridianele globului, a încheiat numai PRIETENII...

Artistul poporului BORIS CARAGEA:

«SPORTUL — ACEST SCULPTOR NEÎNTRECUT»

La 64 de ani, în atelierul său imens, care ar putea găzdui un teren de baschet, artistul poporului Boris Caragea ne întîm-pină zvelt, tînăr, plin de viață și răspunde direct la ancheta noastră:

ma, 1960) — Bras lateral! 4) Dialect celtic — Cano-
ist român, care împreună cu Simion Ismailciuc, a
cîștigat medalia de aur la Olimpiada de la Mel-
bourne 1956 în proba de canoe dublu 1000 m —
Diminutiv feminin la... olimpiadă! 5) Conifer —
Sport în cadrul căruia I. Dumitrescu, St. Petrescu
precum și regretatul Iosif Sirbu, au cucerit titlu-
ri de campioni ai diferitelor ediții olimpice
6) Ricin — Aruncător finlandez de sulită, cam-
pion al olimpiadei de la Tokio 7) Ceea ce era de
fapt grecul Spiridon Louis, cîștigătorul fără nici
o pregătire prealabilă al probei de maraton,
la prima ediție a Jocurilor Olimpice, Atena, 1896
— Pe primele două locuri la tir! — Broderie
artistică 8) Idilă — Ciclist român clasat, impre-
ună cu ceilalți componenți ai echipei noastre pe
locul VI în proba de «fond pe echipe — 100 km»
la Olimpiada de la Roma 9) Sport prezent num-
mai în mod demonstrativ la Olimpiada de la
Mexic — Înotătoare din S.U.A., campioană a
probei de 400 m mixt, la Olimpiada de la Tokio
10) Avans inițial! — Luptător turc, campionul

pic de lupte greco-romane la categoria 97 kg
(Ciudad de Mexico) 3) Pe locul II și VII la Olimpi-
adă! — Atlet sovietic, campion olimpic la Mel-
bourne în proba de 20 km marș. 4) Mare gimnast
japonez, cîștigător a 4 medalii (1 aur, 2 argint,
1 bronz) la Melbourne și a 5 medalii (2 aur, 1 ar-
gint, 2 bronz) la Olimpiada de la Roma — Tară
care a găzduit întrecerile celei de-a XVII-a ediții
a jocurilor olimpice moderne oficiale de vară
5) Ciclist italian, deținătorul medaliei de aur la
cursa individuală de fond, în cadrul întrecerilor
de la Tokio — Liniște, la start! 6) Moleculă —
Gram 7) Boxer polonez de categorie ușoară, de-
ținătorul centurilor de campion la Olimpiadele
de la Tokio și Ciudad de Mexico — Bune de copt
cozonaci 8) Varietate de agat, folosit ca piatră
semiprețioasă — Prenume feminin 9) Varietate
de mere — Ceas 10) Emilia, pe scurt — Numele
a doi calaciști români făcînd parte din echipajul
care a cucerit medalia de argint la Olimpiada
mexicana, în proba de «caiac-patru1000 m», ala-
turi de Calenic și Turcaș 11) Barbu Udrea —

Olimpiade

ORIZONTAL: 1) Luptător rămas în istoria
jocurilor olimpice antice, despre care se spune
că și-a purtat pe umeri statuia pe care a așezat-o
el însuși pe soclu — Învîgător în întrecerea de
alergare a primelor jocuri Olimpice antice (776
i.e.n.) 2) Luptător turc de «libere» medaliat cu
aur la Olimpiada de la Tokio-1964 (cat. 78 kg).
— Sportiv japonez care a obținut, în cadrul tur-
neului de lupte greco-romane de la Olimpiada
din Mexic 1968, primul loc la cat. 70 kg 3) Canoe!
— Campioană olimpică la aruncarea sulitei (Ro-

ma, 1960) — Bras lateral! 4) Dialect celtic — Cano-
ist român, care împreună cu Simion Ismailciuc, a
cîștigat medalia de aur la Olimpiada de la Mel-
bourne 1956 în proba de canoe dublu 1000 m —
Diminutiv feminin la... olimpiadă! 5) Conifer —
Sport în cadrul căruia I. Dumitrescu, St. Petrescu
precum și regretatul Iosif Sirbu, au cucerit titlu-
ri de campioni ai diferitelor ediții olimpice
6) Ricin — Aruncător finlandez de sulită, cam-
pion al olimpiadei de la Tokio 7) Ceea ce era de
fapt grecul Spiridon Louis, cîștigătorul fără nici
o pregătire prealabilă al probei de maraton,
la prima ediție a Jocurilor Olimpice, Atena, 1896
— Pe primele două locuri la tir! — Broderie
artistică 8) Idilă — Ciclist român clasat, impre-
ună cu ceilalți componenți ai echipei noastre pe
locul VI în proba de «fond pe echipe — 100 km»
la Olimpiada de la Roma 9) Sport prezent num-
mai în mod demonstrativ la Olimpiada de la
Mexic — Înotătoare din S.U.A., campioană a
probei de 400 m mixt, la Olimpiada de la Tokio
10) Avans inițial! — Luptător turc, campionul

categoriei 87 kg în cadrul turneului de lupte li-
bere, la Olimpiada de la Roma 1960 — Avantaj
sportiv
VERTICAL: Valoros boxer român de catego-
rie semigrea cîștigător al medaliei de bronz
și argint la Olimpiada de la Roma și respectiv
Mexic — Și alt boxer român medaliat cu argint
al categoriei mijlocii la Olimpiada de la Helsinki
1952 2) ... Lipălit, cunoscut canoist român care
a făcut parte din echipajul de dublu clasat pe lo-
cul V la Tokio — Sportiv bulgar, campion olim-

Probă athletică masculină cîștigată la ultimele
ediții olimpice de către sportivii din S.U.A.
12) Lipsiți de vedere — Leu! — 1972 este cel al
Olimpiadei care va avea loc la Munchen 13) Lup-
tător japonez de «libere» care a cîștigat titlul
olimpic al cat. pană la Olimpiada de la Mel-
bourne.

CUVINTE RARE: Ers, Ritin, Mol.

«Pentru mine sportul întruchipează tinerețea. Deși această activitate nu constituie un apanaj al tinereții. Eu, de pildă, deși pășit bine în a doua jumătate de veac, îl am în continuare același prieten sincer. Pot înota kilometri în șir și nu m-aș da pe unul cu 30 de ani mai tânăr. Cui datorez aceasta? Evident, sportului.

M-am născut pe malul mării și am îndrăgit apa din frageda tinerețe. La noi, acolo, pe litoral, exista o zicală, potrivit căreia copiii de pescari învățau să înoate înainte de a umbla. Nu este exclus să fie chiar așa. Personal, am înfruntat apa încă înainte de a împlini 4 ani. Apoi am început să mă avînt tot mai departe de țărm. Socotesc înotul sportul nr. 1, o disciplină completă pentru că este practică în mijlocul celor trei elemente de bază ale naturii: apa, aerul, soarele. Înotul este, în felul lui, cel mai iscusit dintre sculptori: modelează corpul omenesc și-l face mai frumos decît ar reuși cea mai măiastră daltă...»

— Și totuși, intervenim noi, principala dv. lucrare pe temă sportivă n-a fost un înotător ci un aruncător de disc.

«Da! Discobolul a fost un gînd mai vechi de-al meu. Pentru întruchiparea lui am lucrat ani îndelungați, cu întreruperi și cu reluări, totdeauna entuziaste și pline de speranțe. L-am terminat abia în 1958. În lucrarea mea am căutat să întruchipez un atlet modern, spre deosebire de anticul discobol al lui Myron, care reprezenta un om contemplativ, admirîndu-și, parcă, mișcarea armonioasă. Eu am modelat — sper — un tânăr al vremurilor noastre, dinamic, în plină mișcare, concentrat asupra unui singur țel: să se depășească pe el însuși.

Voi încheia spunînd că sportul nu poate lipsi din viața omului modern. Rînd pe rînd, de-a lungul anilor, această admirabilă activitate nu s-a întemeiat pe justificări ci a izvorît din idealul etern al omului spre armonie fizică și spirituală. Aș spune, chiar, spre fericire!»

Tineretului îi sînt necesare în mod special buna dispoziție și vioiciunea. Practicarea sportului, gimnasticii, înotului, excursiilor, exercițiilor fizice, varietatea intereselor spirituale și instruirea trebuie să fie o necesitate zilnică a tînărului.

V.I. LENIN

Cel dintîi disc

Franco GRIMALDI

Dramatic botez a mai avut această «aristocratică» unealtă sportivă! A fost un delict sau o întîmplare nenorocită? Cine știe! Cazul a avut loc la Sparta, unde Apollo se ducea adesea ca să se întrecă în jocuri sportive în tovărășia preferatului său Iacint Lacedemonianul. Așadar, primul disc din lumea antică l-a aruncat Apollo. N-a fost, însă, o aruncare prea fericită. Apollo stîrnise invidia altor zei pentru că el, în mod voit și cu șiretenie bine disimulată, trecea peste atribuțiile lui. Iată de ce, se pare că în ziua aceea, Zefir îi cam purta simbetele.

Apollo aruncă pentru prima oară discul și acesta, cu o tragică precizie, îl lovi tocmai pe prietenul său preferat, Iacint, și, bineînțeles, îl omorî.

Cu toate acestea, Apollo nu a fost găsit vinovat decît de omucidere involuntară pentru că, în fața judecății, a reieșit că, adevăratul vinovat nu poate fi decît Zefir care, invidios pe Apollo, făcuse discul să devieze de pe traiectoria lui firească. După cum se vede nici zeii, nici semi-zeii și toți cei din Olimp, nu erau imuni la pasiunile omenești... Se prea poate ca Zefir să fi beneficiat de circumstanțe atenuante, dar adevăratul autor al nenorocirii el a fost.

La greci, discul era considerat un sport, prin excelență, de îndemînare și de forță, poate chiar mai mult de forță decît de îndemînare.

La începuturile sale, el era ca o placă, sau, mai cu-

rind, o bucată de metal puțin aplatizată sau — și mai simplu — o piatră netedă; uneori era o placă de lemn; dintr-o esență tare și grea. Apoi, în epoca următoare, discul a fost făcut din fier sau din aramă, chiar și în epoca lui de aur, ca să spunem așa.

Forma discului s-a perfecționat cu trecerea vremii, a fost plăsmuită, oarecum, de însăși rostogolirea vremii. La început era bombat la mijloc și rotunjit pe margini, apoi a devenit ca un scut, mic, rotund și neted.

Romanii l-au făcut lucios și strălucitor, tocmai pentru că voiau ca discul să «alunece» în văzduh.

Pe vremea lui Homer discul era o masă de fier brut și se numea «solos». Era folosit așa cum ieșea din topitoriile de fier. Era fier «viu» — se spunea — și avea mai multă forță, mai multă vigoare. Despre acest disc, Achille ne permite să ne facem o idee... homerică spunând în cunoscutul pasaj din Iliada în care se vorbește despre jocurile organizate cu ocazia înmormântării lui Patrocle:

«Cine va cuceri acest disc va avea, timp de cinci ani, fier...»

Este foarte probabil, însă, ca bătrînul Homer să fi exagerat puțin, în împrejurarea aceasta, pentru că Polipet a ridicat cu ușurință discul și l-a aruncat atît de departe încît a învins fără nici o discuție. Și de bună seamă, nu poți ridica și nu poți arunca o bucată de fier suficientă pentru cinci ani, chiar dacă afirmă acest lucru însuși Homer...

Distanța la care cel mai bun dintre atleți arunca discul a devenit, apoi, o măsură de lungime sancționată de uzanță. Așadar, se știa foarte bine ce vrea să însemneze «o zvrîlitură de disc»; este exact ca și cum am indica noi o oarecare distanță spunînd «la o bătaie de pușcă».

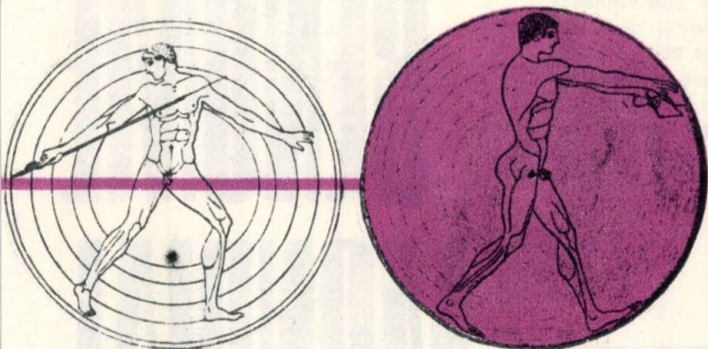
Și tot Homer mai spune despre disc: «Caii lui Antiloh i-au întrecut pe aceia ai lui Menalau cu distanța străbătută de un disc...»

În timpul odiseei lui, Ulise a găsit printre Feaci atleți foarte dibaci în aruncarea discului; s-a între-cut cu ei și a etalat un stil și o măiestrie care i-au permis să-i învingă. Totuși, Feacii l-au pus la grea încercare. Noroc că Ulise a avut ca «profesor» pe Diomede și că, în afară de aceasta, a privit cu multă luare aminte, sub zidurile Troiei, aruncările ex-perte ale Mirmidonilor, urmăritorii lui Achille, care se distrau pe plajă trăgând cu arcul, mînuind sulita și aruncînd discul, în timp ce conducătorul lor, înfuriat, dezerta din tabăra grecilor.

Romanii, pînă și în aruncarea discului, au vrut să fie altfel decît contemporanii lor. În zilele noastre stilul lor ar fi considerat cel puțin «complicat». Dar pentru că ei nu voiau să imite pe nimeni au inventat și aici ceva; au creat un stil al lor pentru aruncarea discului. Discobolul roman se plasa într-un anumit punct al stadionului, într-un sector numit «balbis», se pregătea de aruncare întinzînd înainte piciorul drept, apoi îndoia genunchiul, lăsa toată greutatea corpului pe el; cînd începea aruncarea se apleca în-a-înte, mîna stîngă lua un punct de sprijin (brațul drept, care ținea discul, era întins paralel cu solul); după un răgaz de o clipă, atletul își concentra ener-gia și arunca discul dar după ce efectua un semicerc larg și sărea cîțiva pași înainte pentru a mări forța de aruncare.

Așa se comporta în arenă discobolul roman; ni-l prezintă într-o descriere «sculpturală» Quintilian.

Atitudinea discobolului a fost o temă preferată a grecilor antici. Ne-a demonstrat-o Myron cu discobolul lui de marmură. Un atlet care se pregătește de aruncare este mai mult decît povestirea și des-crierea aruncării; este și mai mult decît o statuie, este un manual de atletism. Nu-i vorba de un dis-cobol în așteptare, de un discobol care se odihnește.

Myron a fost un precursor în domeniul său; opera sa, realistă, era o inovație pentru vremea aceea; cu adevărat o îndrăzneală artistică.

RECORDURI LA EXTREME DE VÎRSTĂ

Se vorbește astăzi de rezultate atletice timpurii. Tot așa, există multe exemple de longevitate remarcabilă. Noi, ne-am oprit la aceste extreme. Pentru aceasta am ales cele mai bune rezultate cunoscute în lume la cea mai fragedă vîrstă și pe de altă parte, recordurile atletice feminine la vîrsta cea mai înaintată cunoscută. Iată cum arată acest clasament sui generis.

100 yarzi (9.44 m)			
6 ani	Cynthia Tyler	SUA	15.1
38 ani	Maeve Kyle	Irlanda	11.3
100 m			
13 ani	Ann Wilson	Anglia	12.6
42 ani	Anne Joubert	Africa de Sud	12.4
200 m			
6 ani	Cynthia Tyler	SUA	36.4
42 ani	Anne Joubert	Africa de Sud	25.6
400 m			
10 ani	Shari Jenkins	SUA	70.4
42 ani	Anne Joubert	Africa de Sud	56.3
800 m			
8 ani	Jo Lowrey	SUA	2:52.1
42 ani	Anne Joubert	Africa de Sud	2:09.8
1500 m			
8 ani	Carolyn Hyrkas	SUA	6:07.1
37 ani	Galina Soboleva	URSS	4:29.0
80 m garduri			
11 ani	Leslie Hough	Canada	13.4
42 ani	Anne Joubert	Africa de Sud	12.3
100 m garduri			
19 ani	Lidia Alfeieva	URSS	13.7
33 ani	Lidia Vasilieva	URSS	13.8
200 m garduri			
13 ani	Mary Lalum	SUA	30.5
28 ani	Lidia Serenievea	URSS	27.6
Înălțime			
7 ani	Christine Shawhan	SUA	0.86
46 ani	Dorothy Odum Tyler	Anglia	1.47
Lungime			
6 ani	Lori Jenkins	SUA	2.74
40 ani	Stanislava Wallaszewicz	Polonia	5.26
Greutate			
11 ani	Leslie Hough	Canada	8.38
43 ani	Lena Grobler	Africa de Sud	11.83
Disc			
12 ani	Suzan Culley	Australia	34.60
44 ani	Ingeborg de Preiss	Argentina	35.38
Sulită			
12 ani	Petra Rivers	Australia	39.50
43 ani	Leni Stumpf	RFG	32.20
Pentatlon			
12 ani	Jayne Frederick	SUA	3311
38 ani	Maeve Kyle	Irlanda	3983

Rezultatele merită să stea în atenția tuturor acelor care consideră că au rezultate prea bune pentru vîrsta lor timpurie, sau pentru cele care se consideră prea «bătrîne» pentru a mai continua activitatea athletică.

N.M.

LA BUCUREȘTI,
ACUM 37 DE ANI, FEMEILE JUCAU HOCHEI!

Capriciu? Se poate... Cert este că în primăvara anului 1932, când în pitoreasca stațiune de munte americană Lake Placid se desfășurau întrecerile celei de a III-a ediții a Jocurilor Olimpice, bucureștenii au avut prilejul să fie martorii unui spectacol sportiv inedit: un meci de hochei pe gheață între două echipe feminine! Ne putem ușor imagina vilva pe care a stîrnit-o în vremea aceea vestea că două formații alcătuite din tinere patinatoare ale clubului bucureștean T.C.R. își vor disputa un joc de hochei. La început s-a crezut că este vorba de o glumă. Însă pînă la 1 aprilie mai era...

Și iată că spre uimirea tuturor, într-una din primele zile ale lunii martie 1932, pe gheața de la Oteteleșeanu și-au făcut apariția cele două echipe, cu croșe, pucuri, apărătoare de picioare, cotiere, mănuși — pe scurt, cu tot «dichisul». Partida, din care vă prezentăm o fază, precum și imaginea celor două formații înainte de joc (după, nu au mai cutezat să se fotografieze!!!), s-a încheiat cu scorul de 2—1 în favoarea selecționatei A.

Legat de acest eveniment, pe care presa vremii îl consemnează pe scurt, este necesar să precizăm două lucruri. Primul, că atunci hocheiul era mult mai lent, mai puțin... bărbătesc ca acum și, din acest motiv, părea accesibil celor mai îndrăznețe reprezentante ale sexului (să-i mai zicem?) slab. Al doilea — și cel mai important — că hocheiul pe gheață cunoștea, în mod cert, o largă popularitate în București, dacă s-a ajuns să se organizeze și o partidă între două echipe feminine.

Cărți de vizită

ECHIPE DE FOTBAL CU RENUME MONDIAL

RIVER PLATA Buenos Aires

Clubul argentinian a fost înființat în anul 1901, în urma fuzionării cluburilor Rosales și Santa Rosa. Actualmente clubul este considerat drept unul dintre cele mai mari din lume: are 80 000 de membri susținători!

Clubul dispune de un stadion propriu «Estadio Monumental» cu o capacitate de 100 000 de locuri. De-a lungul anilor, la River Plata au jucat mari celebrități ale fotbalului argentinian: Nestor, Labruna, Rossi, Cesarini, Sivori, Di Stefano etc.

River Plata a câștigat de 16 ori titlul de campioană a țării. Culoarele clubului: roșu-alb.

FERENCVAROS Budapesta

Înființat în 1899, Ferencvaros este unul dintre cele mai vechi cluburi din Ungaria având cei mai mulți simpatizanți. Ferencvaros a avut primul stadion în Budapesta: Ullői-ut. Printre jucătorii cei mai valoroși de la Ferencvaros au fost frații Sarosi, Toldi, Sass (în anii dinainte de război), și în prezent Albert și Szucs. În 1968, Ferencvaros a câștigat cam-

pionatul pentru a 18-a oară la o diferență apreciabilă de puncte.

Pe plan internațional, Ferencvaros este cea mai cunoscută și apreciată formație din Ungaria. A câștigat în repetate rânduri «Cupa Europei Centrale» și a întreprins turnee în 67 de țări din lume unde a reușit succese deosebite.

Culoarele clubului: alb-verde.

BENFICA Lisabona

Anul înființării: 1907. De la prima ediție a campionatului portughez (1937) și până azi, Benfica Lisabona a cucerit de 12 ori titlul. În special, în ultimii ani, formația din capitala Portugaliei s-a afirmat puternic pe plan european. În 1961 și 1962 a cucerit «Cupa campionilor europeni». În prezent, echipa în care joacă Eusebio constituie scheletul reprezentativei țării. În afară de Eusebio, cei mai valoroși jucători din ultimii ani au fost: Coluna, Simoes, Costa Perreira, Germano, Torres, Cavem.

Insigna clubului reprezintă o roată de bicicletă (la început, clubul și-a axat activitatea pe ciclism), cu inițialele S.L.B. (Sport Lisboa e Benfica) având următorul moto: «Toți pentru unul, unul pentru toți».

Culoarele clubului: alb-negru.

INTERNAZIONALE Milano

Înființat în preajma primului război mondial, Internazionale (apoi Ambrosiana și iar Internazionale) este o echipă care s-a remarcat în mod deosebit în ultimii ani, cînd a fost antrenată de celebrul Helenio Herrera. Sub conducerea «magului» Inter a făcut o adevărată revoluție în sistemul jocului defensiv. «Betonul» inițiat și perfecționat de Inter s-a dovedit de neîntrecut în cele mai dificile partide. A cîștigat de două ori «C.C.E.» și apoi «Cupa intercontinentală». Cei mai cunoscuți jucători: Burgnich, Guarneri, Facchetti, Bedin, Suárez, Domenghini, Mazzola, Corso. Inter a fost echipa de aur... Spunem «a fost», pentru că la ora actuală ea trăiește mai mult din succesele trecutului. Culoarele clubului: bleu-negru.

F.C. SANTOS

Înființată în anul 1929, echipa braziliană s-a afirmat abia în ultimii ani. Jocul spectaculos, sistemul 4-2-4 pe care l-a aplicat în mod inventiv a uimit lumea. Este foarte adevărat că în zilele ei de glorie, la F.C. Santos au evoluat adevărați maeștri ai balonului rotund, în frunte cu celebrul Pele. Iată formația obișnuită: Gilmar-Lima, Djalma Santos, Zito, Mauro Calvet, Dorval-Mengalvio, Coutinho, Pele, Pepe. Celebra formație braziliană a cîștigat de două ori «Cupa intercontinentală» (1962 și 1963).

STEUA ROȘIE Belgrad

Deși înființată în 1945, Steua roșie Belgrad și-a câștigat într-un ritm rapid o mare popularitate, fiind la ora actuală una dintre cele mai simpatizate echipe de fotbal din Iugoslavia. La aceasta au contribuit mai mulți factori: la Steua roșie au evoluat numeroși jucători celebri, printre care Rajko Mitici (actualul selecționar al reprezentativei Iugoslaviei), Tomașevici, Stoiانovici, Beara (de 68 de ori selecționat în prima reprezentativă), Djurkovici (46), Draga Sekularaș, copilul iubit al fotbalului iugoslav etc. etc.; echipa a câștigat

în ultimii 22 de ani de 7 ori titlul de campioană; formația practică un joc apreciat pe toate continentele.

Printre marile performanțe ale acestei formații se numără câștigarea turneeelor din Chile (1961) la care au mai participat Colo-Colo, Botafogo, Ferencvaros și de la Paris (1962) clădindu-se înaintea formațiilor F.C. Santos, Rapid Viena, Racing Club Paris etc.

Culorile clubului: alb-roșu.

F.C. LIVERPOOL

Este unul dintre cele mai vechi cluburi din Anglia. Înființat în 1886, F.C. Liverpool și-a cucerit o mare popularitate nu numai în Anglia ci și în întreaga lume. A cucerit de 7 ori titlul de campioană a țării: 1901, 1906, 1922, 1923, 1947, 1964 și 1966.

Actualul antrenor, Bill Shankly, este unul dintre cei mai reputeți specialiști din «Insulă». Așa se și explică faptul, că la ora actuală, F.C. Liverpool dispune de o serie de jucători de prima mână: Hunt, Byrne, Callaghan — componenți ai lotului englez — și alții ca Lawrence, Yeats, St. John și Thompson foarte bine cotați în fotbalul insular.

Culorile clubului: alb-roșu.

REAL Madrid

Înființat în anul 1909, Real Madrid este echipa care a cucerit fără îndoială cele mai mari elogii din fotbalul mondial. Ne referim, bineînțeles, la anii de după cel de al doilea război mondial când Real a dominat cu autoritate, nu numai fotbalul european, ci și pe cel mondial. Real a cucerit de 6 ori «Cupa campionilor europeni» și de două ori «Cupa intercontinentală».

Succesele echipei Real se datoresc, firește, aportului adus de unele celebrități mondiale. Di Stefano — sub a cărui baghetă

magică Realul a funcționat ca o orchestră perfectă compusă din alte vedete. Di Stefano a fost animatorul acestei echipe de 14 karate, neobosit atacant și apărător, un geniu fotbalistic, care, așa cum spunea ziaristul francez Jean Philipe Rethaker, se naște o dată în douăzeci de ani. Dar să nu-i oțtem nici pe Santamaria, Puskas, Gento, Kopa care și-au dat din plin contribuția în celebra formație madrilenă..

Colorile clubului: alb.

A.C. MILAN

Înființat în 1899 clubul nu a reputat succese în anii dinaintea celui de al doilea război mondial. După 1945, Milan devine una dintre cele mai puternice echipe din lume. Cucerește de două ori Cupa campionilor europeni, o dată Cupa cupelor și de 6 ori campionatul Italiei.

La ora actuală Milan are cîțiva jucă-

tori de certă clasă internațională. În fruntea lor se situează Gianni Rivera, Pierino Prati și Karl Heinz Schnellinger.

Meciurile le susține pe «San Siro» unul dintre cele mai mari stadioane din Italia (79 000 locuri numerotate).

Stilul de joc al echipei diferă de cel practicat de cealaltă formație milaneză, Internazionale. Milan a combinat jo-

cul defensiv cu cel ofensiv avînd trei vîrfuri de atac de certă valoare: Prati, Hamrin și Sormani, în timp ce Rivera — dirijorul jocului — acționează excelent la mijlocul terenului. În apărare, Schnellinger și Trapattoni sînt jucători de bază, cu o mare tehnică și mobilitate.

Colorile clubului: roșu-negru.

AJAX Amsterdam

Echipa olandeză care a ajuns anul acesta pînă în finala «Cupei campionilor europeni», Ajax Amsterdam, a luat ființă o dată cu veacul nostru. Dar din 1900 și pînă în 1908 echipa a dus o existență anonimă. Abia după opt ani, Ajax cîștigă campionatul diviziei a III-a, ceea ce a însemnat prima ei confirmare. În 1911, formația din Amsterdam promovează în prima divizie pe care avea să o părăsească după numai două campionate.

După terminarea primului război mondial, Ajax se afirmă rapid cîștigînd titlul de campioană națională pe care avea să-l păstreze și în ediția următoare. În cei 69 de ani de activitate, Ajax a reușit de 11 ori să intre în posesia titlului de campioană a Olandei. Cea mai zbuciumată perioadă din viața clubului a fost cea din timpul ocupației naziste. Ajax avea pe atunci o serie de sportivi evrei și a suportat o serie de lovituri din partea Gestapoului. De altfel, după 1945 clubul Ajax nu a reușit să se mai impună decît în 1957, cînd a devenit campioană a țării.

În rîndurile echipei, joacă o serie de elemente valoroase în frunte cu faimosul Johann Cruiff (distins cu titlul de cel mai bun jucător al Olandei în anii 1967 și 1968). Dintre ceilalți menționăm pe mijlocașii Den Müller (căpitan al echipei naționale în care a jucat de 48 de ori pînă acum), Henk Groot (de 40 ori în echipa națională), suedezul Inge Danielsen și iugoslavul Velibor Vasovici.

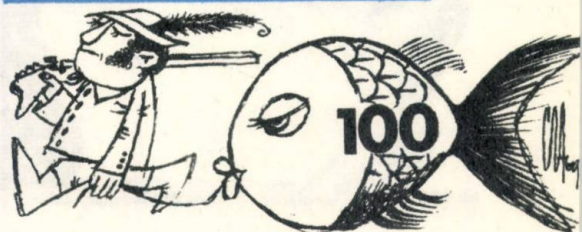
- Anual, vînătorii din întreaga țară, consumă peste 7 000 000 cartușe de vînătoare, iar numărul pieselor de vînat îmпуșcate este estimat (evident, cu mare aproximație, date fiind greutățile de a ține o evidență completă în acest sens) la 2 500 000. Deci, aproape trei cartușe pentru o piesă. Nu-i cam mult?

- Pescarii sportivi din întreaga țară lasă anual, în bălți, lacuri și riuri aproximativ 10 000 000 de cîrlige. Altă răzbunare peștii n-au...

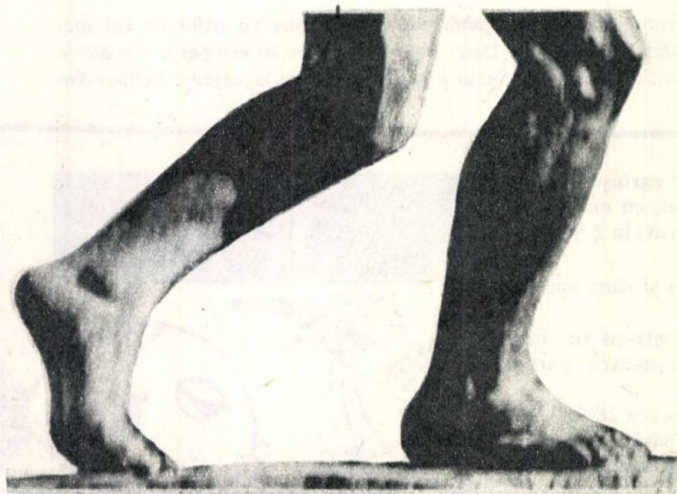
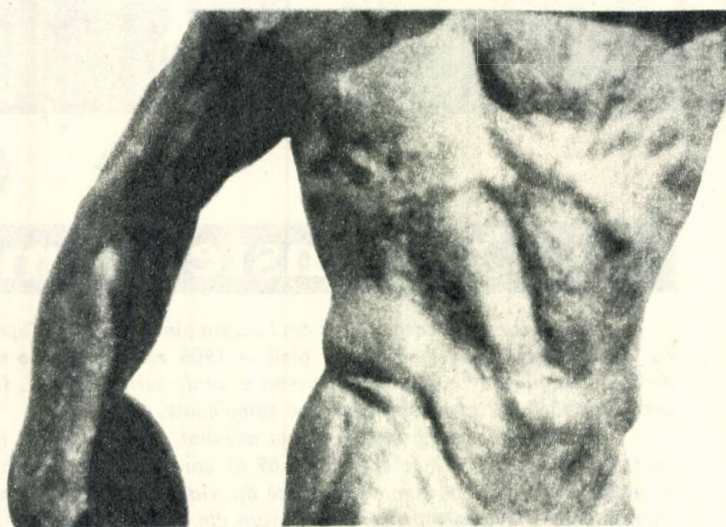
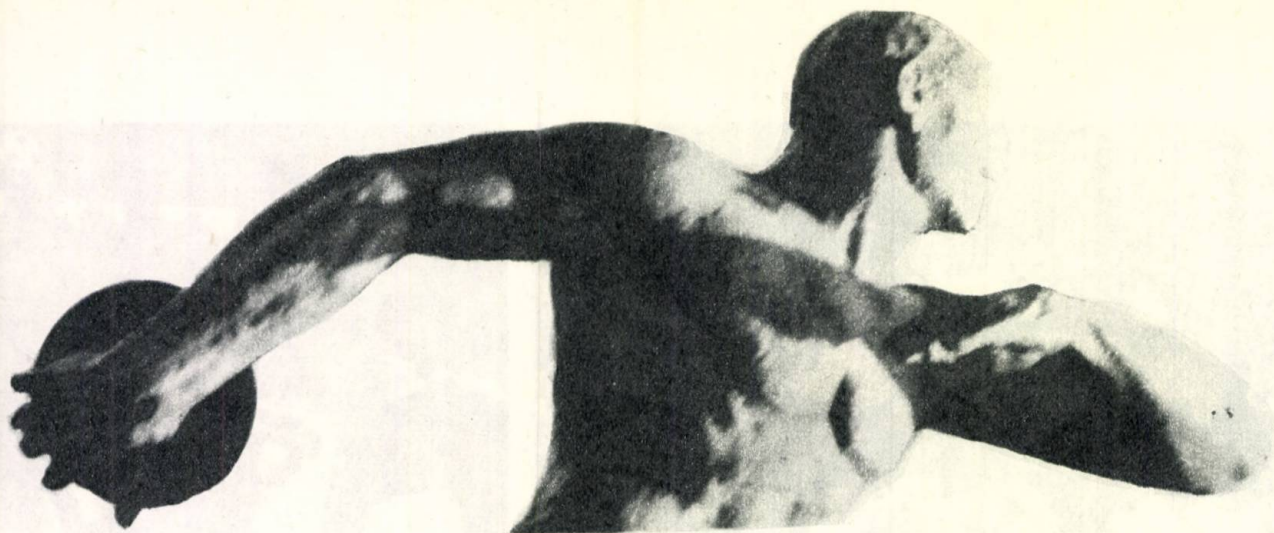
- Orașele București—Brasilia ar putea fi legate între ele printr-un fir dacă am înnoada cap la cap toate firele de nylon folosite într-un an de către pescarii sportivi din țara noastră.

- Într-un an, magazinele A.G.V.P.S. desfac mărfuri în valoare de cca 28 000 000 lei. Dacă presupunem o medie de numai 100 lei pentru fiecare cumpărătură pe care o fac vînătorii sau pescarii sportivi, reiese că anual au loc cca 280 000 de discuții în sinul familiilor acestora. Și nu dintre cele mai agreabile...

CÎTEVA CALCULE

noul discobol

Arta celor vechi ne-a dat clasicul Discobol al lui Myron. Din dalta sculptorului beoșian a izvorit această statuie unică, întruchipare a atletului așa cum l-au cunoscut Jocurile Olimpice dinaintea erei noastre. Siluetă cu linii pure, iradiind armonie și seninătate, ea exprimă, în stilul cel mai autentic, spiritul clasicismului elin. Nici o violență, nici o neliniște. Marmura, pe pedestalul său, pare încremenită în eternitate. Aruncătorul lui Myron, aplecat deasupra discului pe care-l pendulează, pare el însuși un artist în plină creație, pierdut, ai zice, în contemplarea mișcării pe care o va împlini, ca în oficierea unui rit antic. Este, totodată, imaginea exactă a vechii tehnici — numită «stil elinic» — a aruncării discului, în imobilitatea sa aproape statuară.

Două milenii și mai mult s-au scurs de la nașterea modelului clasic. Secolul nostru a dorit desigur să vadă apărind o versiune modernă, actuală, a aruncătorului de disc. O statuie care ar reprezenta pe sportivul zilelor noastre, un nou discobol, a cărui mișcare imprimă discului un avânt spre ținte altădată inaccesibile. Acela care a reușit, poate mai bine decât oricine,

să redea această imagine, a fost sculptorul român Boris Caragea.

La Discobolul său, maestrul Caragea a lucrat mulți ani, cu întreruperi și reluări laborioase. L-a terminat în 1958, atunci când statuia a primit botezul focului, cel al criticii și al publicului bucureștean, la Pavilionul de arte plastice, în Parcul Herăstrău. Puțin mai târziu, opera de bronz și-a găsit un domiciliu stabil la intrarea principală a Sălii sporturilor din Constanța. O replică a Discobolului se află și pe una din aleile înverzite ale Parcului sportiv Dinamo din Capitală.

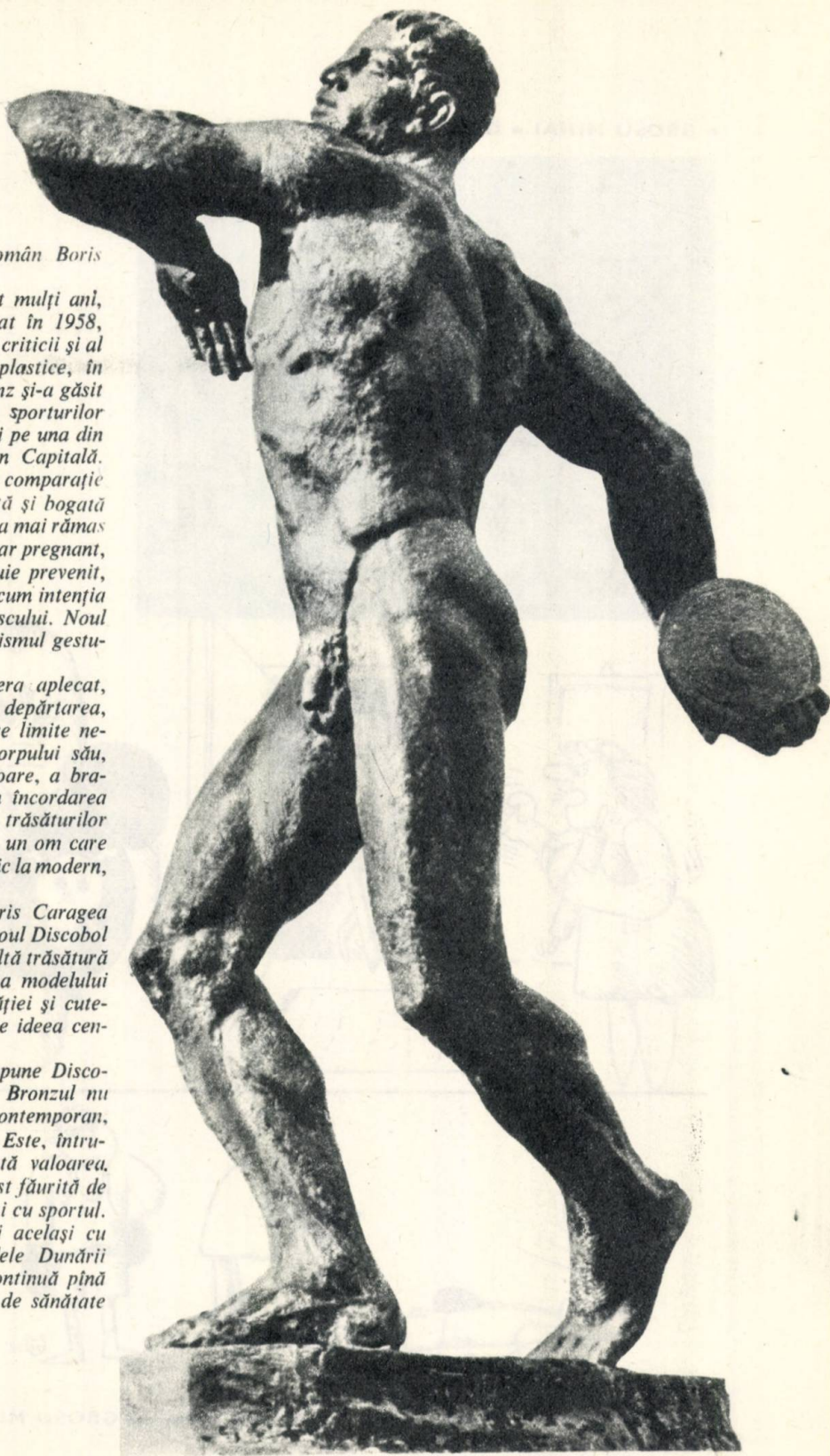
Ce aduce nou Discobolul lui Boris Caragea? O comparație cu opera lui Myron este cu siguranță interesantă și bogată în semnificații. Din anticul model al beoțianului n-a mai rămas poate decât direcția mișcării. Diferențele de stil apar pregnant, la privirea celor două statui; deși cititorul trebuie prevenit, de la început, că sculptorul român n-a avut nicidcum intenția să se plece canoanelor tehnicii de aruncare a discului. Noul rezidă în ceea ce ni se sugerează și nu în mecanismul gesturilor.

De aci, primul contrast. Vechiul Discobol era aplecat, cel nou se ridică semeț. Privirea sa scrutează depărtarea, întreaga sa ființă pare să exprime aspirația spre limite neatinse încă. Elanul este sugerat prin rotația corpului său, torsionarea bustului, ca și prin ridicarea, cutezătoare, a brațului stâng. Mișcarea se ghicește nu numai din încordarea mușchilor întregului corp, dar și prin intensitatea trăsăturilor obrazului. Este un atlet în plin efort, concentrat, un om care încearcă să se depășească. Altă antiteză, de la clasic la modern, raportându-se la modelul antic.

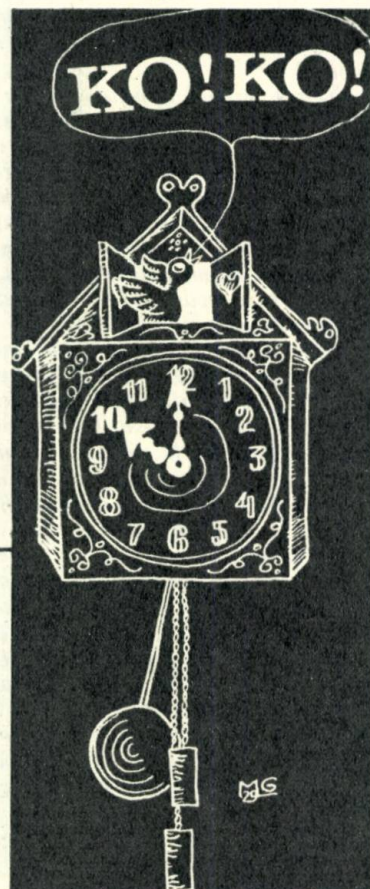
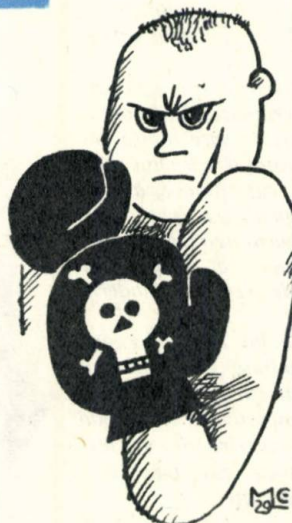
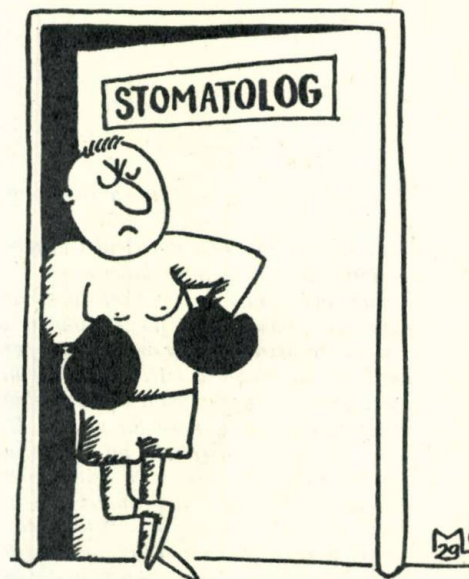
Plină de dinamism, de avânt, statuia lui Boris Caragea excelează și prin vigoare. Prin întreaga sa ființă, noul Discobol este absorbit de forța mișcării și în aceasta stă o altă trăsătură caracteristică epocii noi. Grația contemplativă a modelului clasic, exprimată în detalii, a cedat locul bărbăției și cutezanței, aspirațiilor spre țeluri încă neatinse. Este ideea centrală a operei, exprimată într-o deplină unitate.

Este limpede că simbolurile pe care ni le propune Discobolul de la Constanța pot fi lesne descifrate. Bronzul nu ascunde secrete. Avem în față imaginea omului contemporan, a omului îndrăzneț care nu cunoaște obstacole. Este, întru-totul, omul epocii noastre. Și în aceasta constă valoarea.

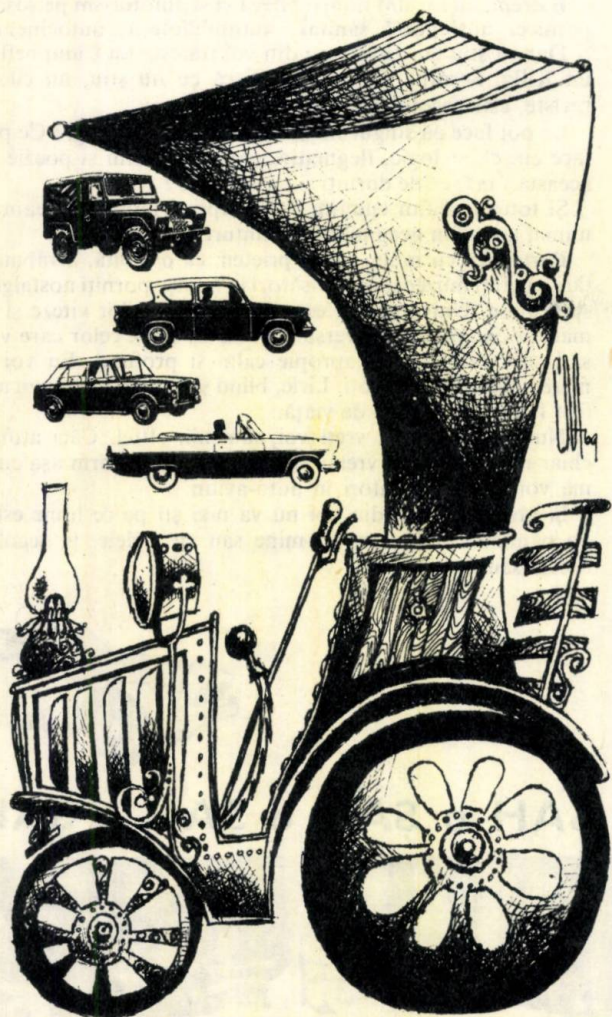
Cu atât mai de preț este faptul că statuia a fost făurită de daltă unui artist care are vechi și trainice afinități cu sportul. Eminentul sculptor Boris Caragea este unul și același cu înotătorul care cîndva spinteca voinicește undele Dunării gălășene, același cu atletul și gimnastul care continuă pînă astăzi, în ani tîrzii, exercițiile fizice dătătoare de sănătate și cuget curat.

• GROSU MIHAI • GROSU MIHAI • GROSU MIHAI

GROSU MIHAI • GROSU MIHAI • GROSU MIHAI • GROSU MIHAI • GROSU MIHAI • GROSU MIHAI

*Dacă lucrurile
ar vorbi...*

POVESTEA MEA

Virgil LUDU

Înainte de mine au existat roata, diligența, trenul. Dar, chiar dacă zîmbiți, credeți că trebuie să recunoașteți că eu, mașina, automobilul, am împins lumea voastră a oamenilor, mai departe.

N-am să mă compar cu avionul, căruia voi îi datorati cucerirea spațiilor celeste, dar simt că prin mine voi ați cunoscut, mai repede și mai plăcut, pămîntul.

Odată, de curiozitate, m-am uitat în enciclopedie, să văd ce se scrie despre mine. Destul de puțin. Dar cum sînt modest, nu m-am mîhnit. Eu știu că într-o zi nu se va putea vorbi despre istoria civilizației și a culturii, fără mine, automobilul.

Orice speculații filozofice sau nefilozofice ați face, va trebui să admiteți că eu sînt cel mai rapid mijloc de străbătere a spațiului, pe pămînt.

Firește, mai sînt trenurile expres și electrice, dar de ce să nu o spunem, ele sînt ale mulțimilor, pe cînd eu, automobilul pot fi al fiecăruia din voi.

E-adevărat, viteza mea nu poate depăși astăzi în medie mai mult de 140—160 km/oră, dar senzația pe care eu o dau celui care conduce, este o infinită voluptate.

Nu este numai frenezia, beția vitezei, care a făcut-o pe foarte tinăra scriitoare franceză Françoise Sagan să zboare cu 180 km pe oră, apăsînd nestăpînit cu piciorul gol pe accelerator, ci și ispita recordurilor, care îi încearcă atît de des și uneori dramatic, pe stăpînii marilor viteze.

Sigur, veți spune că eu sînt o ființă paradoxală. Mă emoționează cursele vechilor automobile, ale bunicilor mei de la sfîrșitul secolului, așa ca în filmul «Genevieve», dar în același timp mă tulbură nebunia unui John Cobb sau Donald Campbell, care atentează la viețile lor și la depășirea vitezei de 660 km pe oră.

Deși par crud și nepăsător, să știți că m-a copleșit destinul morții prin pulverizare al lui Campbell, fost recordman al meu cu Blue Byrd (pasărea albastră).

Vă amintiți ziua tentativei recordului de barcă automobil, cînd atîngînd viteza de peste 440 km pe oră a întîlnit o neprevăzută involburare de apă, a pornit spre cer și s-a pulverizat în neant. Nu înainte de a i se mai auzi o dată glasul calm, stăpînit în laringofon.

Știu, mulți au spus că eu l-am ucis pe campionul campionilor mei, pe scoțianul Jim Clark. Este și nu este adevărat. Totdeauna am avut o mare încredere în el. Poate cea mai deplină încredere pe care am avut-o în vreunul din campioni mei. În el și în Manuel Fangio.

Dar nu știu ce s-a întîmplat atunci. Întreaga mea ființă era posedată de el, ca de un diavol. Tremuram tot pentru viața și destinul lui. Voiam să-l veghez, să-i spun să fie mai lucid, dar nu am mai avut vreme. La un viraj cu 250 km pe oră, am derapat, am părăsit șoseaua și amîndoi ne-am sfărîmat de copaci și propria noastră viteză.

Sigur, veți spune, acum tu încerci să explici, să motivezi. Vrei să te înțelegem și să te iertăm. Dar pe Gil Dellamare de ce l-ai pierdut, de ce nu l-ai cruțat tocmai cînd el promisese logodnicei sale că acea cursă va fi ultima lui cursă, înainte de a se lăsa pentru totdeauna de sublimale lui nebulii? De ce?

Simt că orice v-aș spune, nu veți fi de acord cu mine.

Gil Dellamare era un om pe care nimeni și nimic nu-l putea stăpîni sau opri de la ceea ce voia să facă.

Știți că era excelent aviator, un parașutist care-și gusta căderile în gol, că iubea riscul mai presus de viața sa. Ce puteam eu face? Credeți că niște cauciucuri stupide de-ale mele și un volan zăpăcit l-ar fi putut opri vreodată pe Gil Dellamare de-a fi el însuși?

Sînt convins — am auzit chiar reproșuri — că mă învinuiți de ultima pasiune a lui Jean Claude Killy, campionul absolut olimpic al schiorilor alpini din întreaga lume.

Îmi pare rău că trebuie să v-o spun, pe față, categoric, dar și aici vă înșelați. El, numai el, Jean Claude, m-a ales, a vrut să facă automobilism. Ce vreți, așa cum a declarat și în presă, el nu poate trăi fără risc, fără un mare risc. Oricum, recunoașteți—130 km pe schi, poate fi aceasta o viteză?

Vă spun sincer, mi-ar place ca lucrurile să se petreacă totdeauna emoționant și optimist așa ca în filmul lui Le-louch «Un bărbat și o femeie».

Și eu sînt înșelat adeseori de calm, de liniște, de plimbări romantice sub lună, în preajma lacurilor elvețiene sau pe Coasta de Azur. Dar mă lăsați voi liniștit, oameni dragi? Acum, ați inventat raliuri, curse de coastă, probă de dificultate.

E drept, eu nu sînt numai viteză ci și autoturism pe șosele pașnice, automobil sanitar, autobibliotecă, autocinema.

Dar vă știu eu. În fiecare din voi trăiește un Campbell și un Killy. Secolul vostru, credeți că eu nu știu, nu citesc reviste, este secolul XX, secolul vitezei.

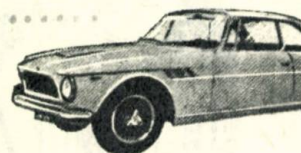
Ce pot face eu singur împotriva unei lumi întregi? Ce pot face eu, chiar logic, flegmatic, dornic de calm și poezie în această mare de dorinți și neastîmpăr?

Și totuși, să fim cuminți și înțelepți. Viața nu înseamnă numai goană în necunoscut și simțuri biciuite.

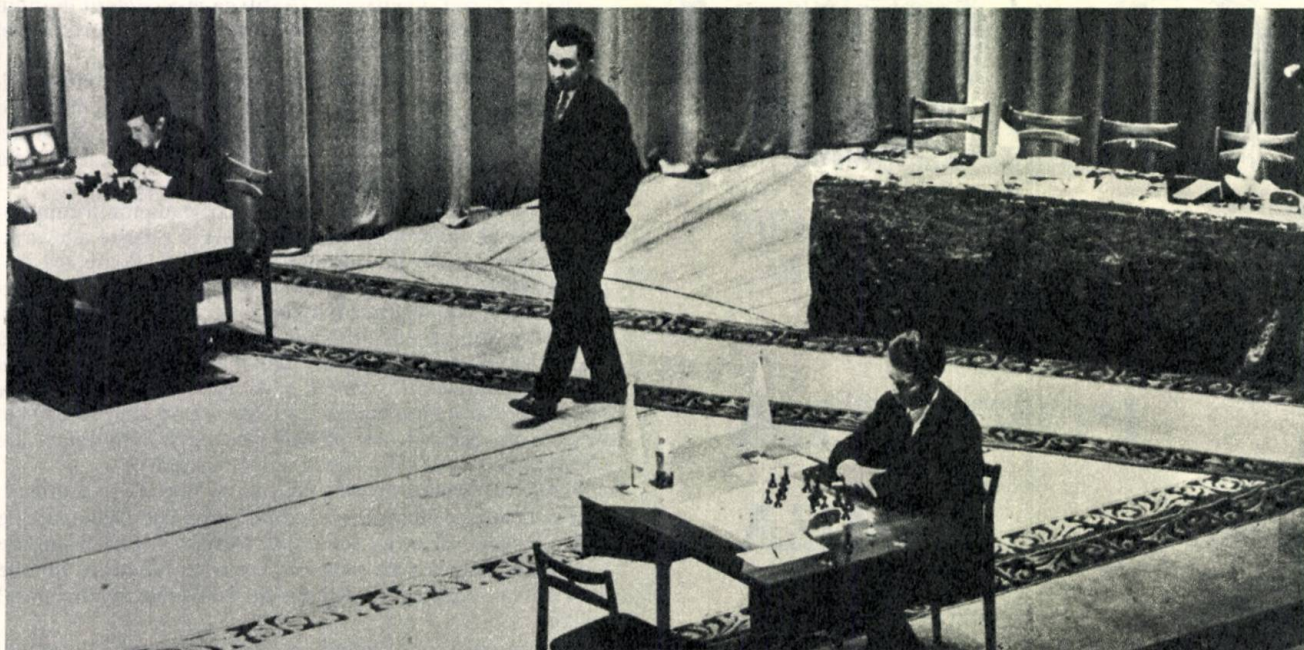
Purtați-vă cu mine, ca un prieten, ca o iubită. Străbateți țări, vizitați muzee, urcați visători în munți, porniți nostalgici spre mare. Universul nu este numai al marilor viteze și al marilor campioni. Universul trebuie să fie al celor care vor să-l cunoască, să și-l apropie calm și profund. Eu voi fi mereu alături de voi toți. Liric, blind și înțelept, așa cum am fost în primii mei ani de viață.

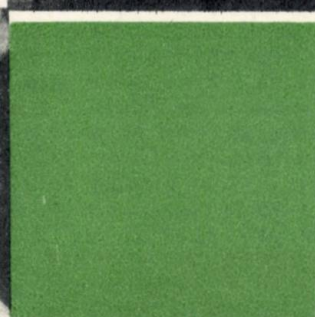
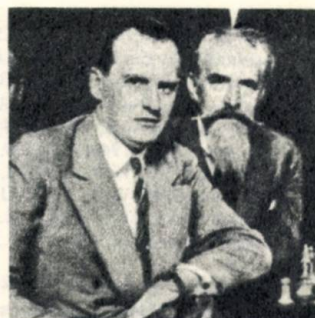
Numai să nu mă vreți voi, oamenii, altfel. Căci atunci chiar nu mai știu ce vreau. Și am să mă transform așa cum mă vor unii inventatori în auto-avion.

Și atunci nimeni din voi nu va mai ști pe ce lume este. Pe pămînt sau în aer, cu mine sau cu stelele, în secolul acesta sau în viitor...

ŞAH o ŞAH o ŞAH o ŞAH o ŞAH o ŞAH o ŞAH o ŞAH

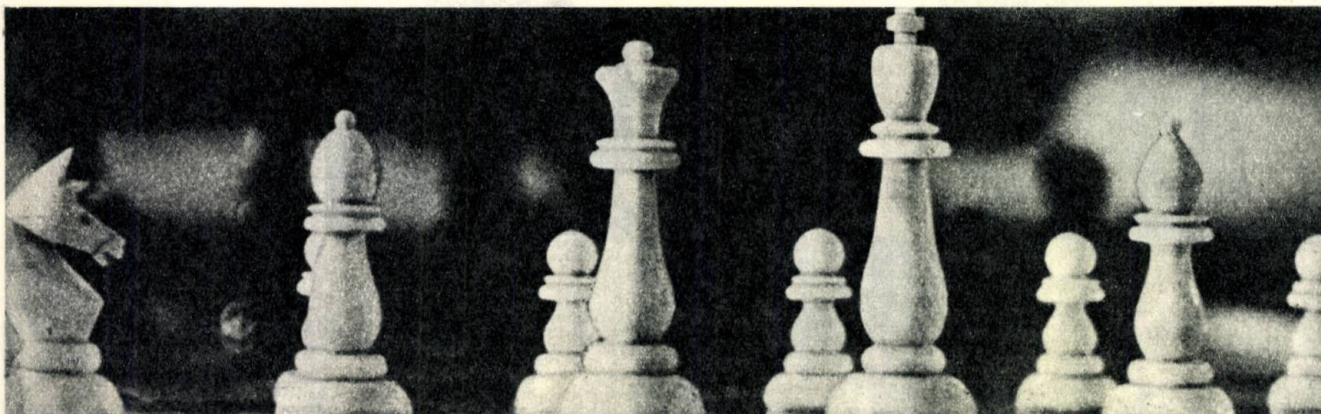
Palmaresul campionatului mondial de șah cuprinde 27 de dispute:

1. Steinitz—Zuckertort, 1886, S.U.A., 12,5—7,5
2. Steinitz—Cigorin, 1889, Cuba, 10,5—6,5
3. Steinitz—Gunsberg, 1890, S.U.A., 10,5—8,5
4. Steinitz—Cigorin, 1892, Cuba, 12,5—10,5
5. Lasker—Steinitz, 1894, S.U.A., 12—7
6. Lasker—Steinitz, 1896—1897, Rusia, 12,5—4,5
7. Lasker—Marshall, 1907, S.U.A., 11,5—3,5

8. Lasker—Tarrasch, 1908, Germania, 10,5—5,5
9. Lasker—Janowsky, 1909, Germania, 8—2
10. Lasker—Schlechter, 1910, Austria, Germania, 5—5
11. Lasker—Janowsky, 1911, Germania, 9,5—1,5
12. Capablanca—Lasker, 1921, Cuba, 9—5
13. Alehin—Capablanca, 1927, Argentina, 18,5—15,5
14. Alehin—Bogolubov, 1929, Germania și Olanda, 15,5—9,5
15. Alehin—Bogolubov, 1934, Germania, 15,5—10,5
16. Euwe—Alehin, 1935, Olanda, 15,5—14,5

17. Alehin—Euwe, 1937, Olanda, 15,5—9,5
18. Botvinnik, 1948, Olanda, U.R.S.S. (turneu)
19. Botvinnik—Bronstein, 1951, U.R.S.S., 12—12
20. Botvinnik—Smislov, 1954, U.R.S.S., 12—12
21. Smislov—Botvinnik, 1957, U.R.S.S., 12,5—9,5
22. Botvinnik—Smislov, 1958, U.R.S.S., 12,5—10,5
23. Tal—Botvinnik, 1960, U.R.S.S., 12,5—8,5
24. Botvinnik—Tal, 1961, U.R.S.S., 13—8
25. Petrosian—Botvinnik, 1963, U.R.S.S., 11,5—8,5
26. Petrosian—Spasski, 1966, U.R.S.S., 12,5—11,5
27. Spasski—Petrosian, 1969, U.R.S.S., 12,5—10,5

Prin moartea lui Alehin în 1946 titlul de campion mondial a devenit vacant. Pentru desemnarea campionului lumii a fost organizat un turneu la care au luat parte o serie de mari maeștri. Turneul a fost câștigat de Mihail Botvinnik (1948).

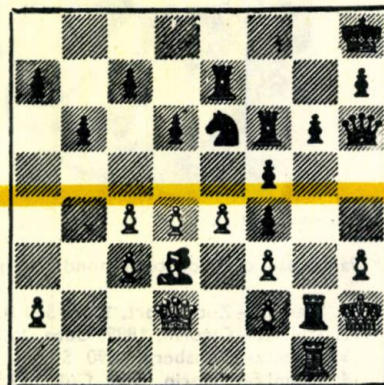

Alb: D. Janovski Negru: Em. Lasker
 Partida aceasta a fost jucată în cadrul unui meci pentru campionatul lumii, la Paris, în ziua de 21 octombrie 1909

1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Cc3 Cf6 4. Nb5 Nb4 5. 0-0 0-0 6. d3 d6 7. Ng5 N: c3 8. b: c3 Ce7 9. Nc4 (Mutarea aceasta a lui Janovski, o noutate la epoca disputării partidei, va fi frumos combătută de Lasker. Cel mai bine este 9. Ch4) 9... Cg6. 10. Ch4? Cf4! 11. N: f4 (Nu era bine 11. Df3 h6 12. N: f4 e: f4 13. D: f4? Ch5 și Negrul

maneuvre subtile, prin care Lasker urmărește să organizeze un atac tocmai acolo unde adversarul se crede mai tare) 25.c3!?(Trebuia d5, pentru a împiedica ajungerea calului negru la e6) 25... Ce6 26. Nf1 f5! 27. T4g2 Tf6! 28. Nd3? (Vezi diagrama. Janovski n-a înțeles scopul urmărit de adversar. Catastrofa se mai putea amîna prin 28. e: f5. Acum Lasker câștigă cu un atac strălucit) 28... g5!! 29. Th1 (Abia acum a observat Janovski că nu merge 29. e: f5 din cauza 29... D: h3 + ! 30. R: h3 Th6

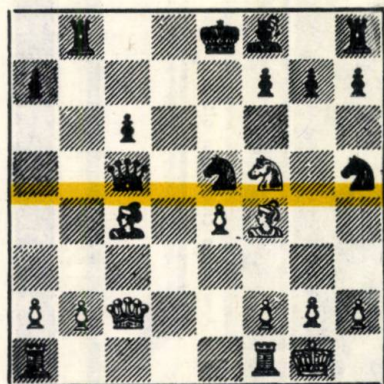
Jocul celor patru cai

câștigă) 11... e: f4 12. Cf3 Ng4 13.h3 Nh5 14. Tb1 b6 15. Dd2 N: f3 16. g:f3 Ch5 17. Rh2 Df6 18. Tg1 Tae8 19. d4 Rh8 20. Tb5 Dh6 21. Tbg5 (Aparent Albul obține atac pe coloana «g») 21... f6 22. T5g4 g6 23.Nd3 23... Te7 24. c4 Cg7! (Începutul unei

31. Rg4 Th4 mat) 29... g4! 30. Ne2 (Si la alte mutări decide tot Cg5) 30... Cg5 31. f:g4 f3 32. Tg3 f:e2 și Albul a cedat. «O partidă foarte frumoasă, jucată fără greșală de campionul lumii...» — scria maestrul Alapin în «Wiener Schachzeitung».

Gambitul damei

Alb: A. Alehin Negru: M. Euwe
A 6-a partidă din meciul revanșă pentru campionatul lumii, jucată la Haarlem (Olanda) în ziua de 16 octombrie 1937

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Cc3 d:c4 (O altă posibilitate este gambitul Winawer, 3... e5) 4. e4! e5 5. N:c4!? (O mutare de o mare îndrăzneală. Continuarea teoretică cea mai bună este 5. Cf3 e:d4 6. D:d4 D:d4 7. C:d4, dar lucrul acesta s-a stabilit mai târziu) 5... e:d4 (Nu 5... D:d4 6. Db3 Dd7 7. Ng5! cu avantaj decisiv) 6. Cf3!? (Astăzi se știe că acest

grul dispune de apărarea 8... c:b2 9. N:b2 Db6!) 7. C:b5! (O surpriză neplăcută la 7... c:b5 ar fi urmat Nd5) 7... Na6 8. Db3 De7 (La 8... N:b5 ar fi urmat 9. N:f7+ Rd7 10. C:d4 și atacul alb este decisiv) 9. 0-0 N:b5 (Sau 9... c:b5 10. Nd5 Nb7 11. D:b5+) 10. N:b5 Cf6 (10... c:b5 11. Dd5) 11. Nc4 Cbd7 12. C:d4 (Un prim prizonier 12... Tb8 13. Dc2 Dc5 14. Cf5 Ce5 15. Nf4! Ch5 (Vezi diagrama. Încercarea aceasta de a scăpa de presiune va fi respinsă de Alehin printr-o combinație) 16. N:f7

sacrificiu de figură nu este pe deplin corect, dar Euwe a trebuit să rezolve problema la tablă și n-a reușit) 6... b5? (Euwe s-a temut să ia calul din cauza variantei :6... d:c3 7. N:f7+ Re 7 8. Db3! Analize ulterioare au arătat că Ne-

+ ! R:f7 17. D:c5 N:c5 18. N:e5 Tb5 19. Nd6 Nb6 20. b4 Td8 (Pentru a putea răspunde la 21. a4 cu T:f5) 21. Tad1 C5 22. b:C5 N:c5 23. Td5 și Negrul a cedat. Acest dezastru l-a demoralizat pe Euwe și a avut o influență decisivă asupra desfășurării meciului.

Alb: B Spasski Negru: T. Petrosian
A 19-a partidă a meciului pentru campionatul lumii, jucată la Moscova în ziua de 4 iunie 1969

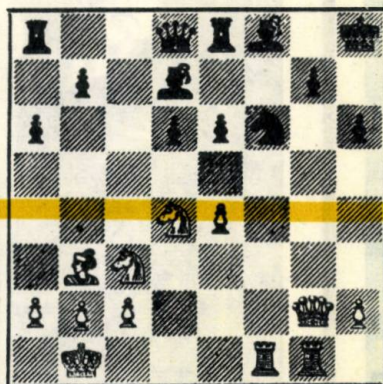
1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Ce3 a6 6. Ng5 Cbd7 (Alegerea acestei mutări, care duce la un joc complicat, a fost criticată de unii maeștri, mai mult din motive psihologice. Continuarea obișnuită este 6... e6) 7. Nc4 Da5 8. Dd2 h6 9. N:f6! («Oricât s-ar părea de curios, această mutare logică

n-a fost cunoscută pînă acum.» — scrie Mihail Tal în săptămînalul «64») 9... C:f6 10. 0-0-0 e6 11. The1 Ne7 12. f4 0-0 13. Nb3 Te8 14. Rb1 Nf8 15. g4! (Cu acest sacrificiu de pion Spasski ia conducerea ostilităților) 15... C:g4

16. Dg2 Cf6 17. Tg1 Nd7? (Petrosian nu găsește cea mai bună apărare, 17... Dc5!, recomandată după partidă de marele maestru Averbach. Și atunci însă, după 18. Cf3 cu amenințarea e4-e5, sansele Albului par a fi mai bune) 18. f5 Rh8 19. Tdf1 (Amenință 20. f:e6 și 21. T:f6) 19... Dd8 (Nu mergea 19... e5 din cauza 20. Ce6! f:e6 21. f:e6 N:e6 22. T:f6) 20. f:e6 f:e6 (La 20... N:e6 decide 21. C:e6 f:e6 22. Ce2! și calul se îndreaptă spre g6. Vezi diagrama)

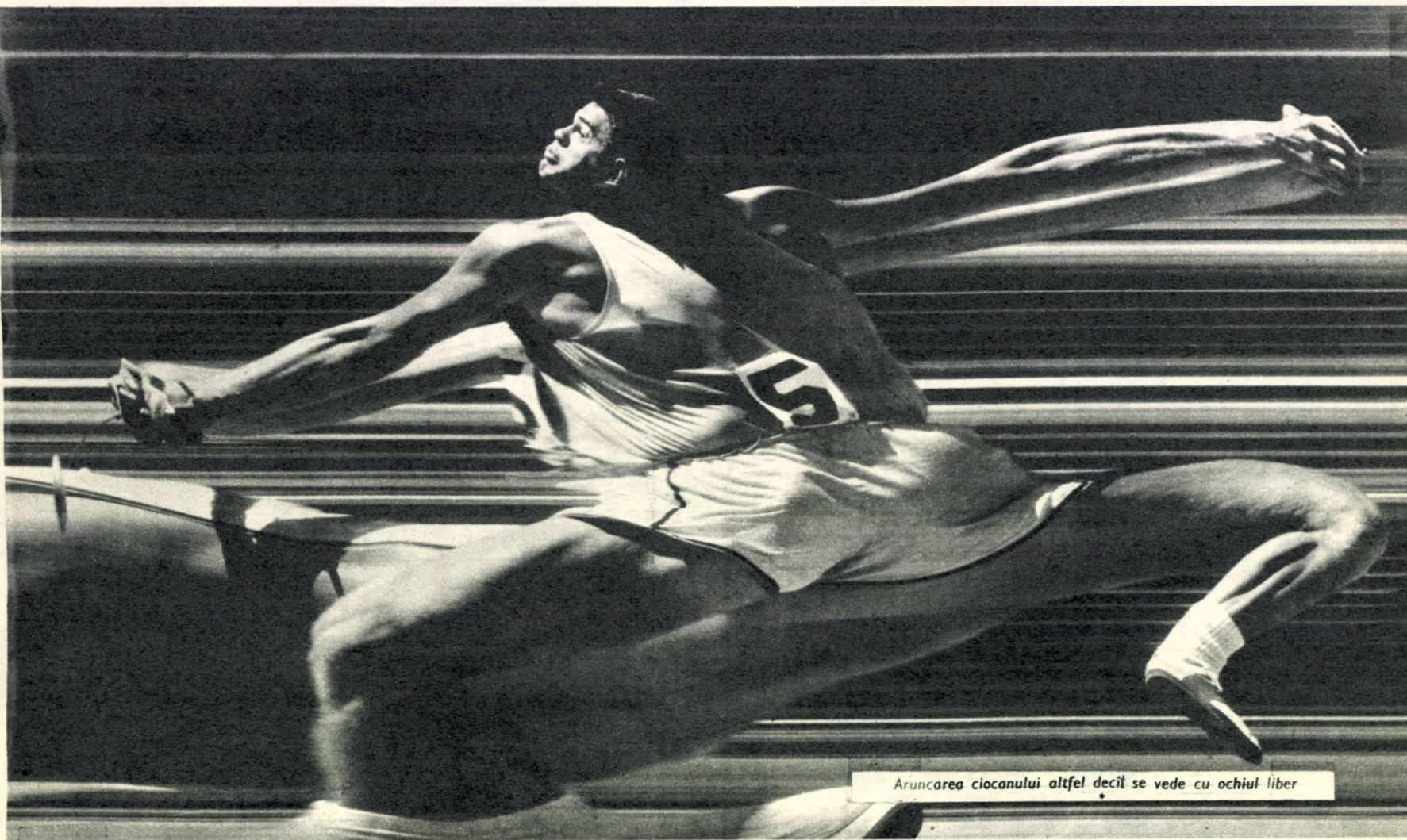
21. e5! (Începutul unei variante forțate care duce la victorie) 21... d:e5 22. Ce4 Ch5 (Ambii cai sînt etabliți: 22... C:e4 23. T:f8+ și 24. D:g7 mat: 22... ed 23. C:f6 și 24. Dg6) 23. Dg6! e:d4 (La 23... Cf4 24. T:f4 e:f4 cîștigă 25. Cf3! Db6 26. Tg5!, cum a arătat Gheller) 24. Cg5! și Negrul a cedat, deoarece la 24... hg5 urmează 25. D:h5+ Rg8 26. Df7+ Rh8 27. Tf3 cu mat imparabil. O splendidă realizare a noului campion mondial.

Apărarea siciliană

Sportul te învață să cîștigi cîștit. Sportul te învață să pierzi în mod demn. Prin urmare sportul te învață de toate — te învață ce este viața!.

E. Hemingway

Aruncarea ciocanului altfel decît se vede cu ochiul liber

«Simultan, dl căpitan Gogu Ștefănescu a luat la bordul avionului său «Potez» pe tânărul Traian Dimitrescu, student în teologie, care s-a aruncat cu parașuta de la 1 500 m. Deși la prima încercare de acest fel, entuziastul parașutist a executat saltul cu o deosebită abilitate».

ÎN LOCUL SUTANEI- PARAȘUTA!

Aceste rânduri, cuprinse în textul unui reportaj apărut în ziarul «Universul» din 12 iulie 1936 și relatînd pe larg desfășurarea unui miting de aviație pe islazul comunei Tătărăni de la marginea orașului Ploiești, constituiau avanpremiera uneia din cele mai glorioase epoei sportive din istoria zborului românesc.

Îndrumat de părinți spre cariera ecleziastică, tânărul teolog descoperă în înaltul cerului alte semnificații cărora avea să le consacre imense resurse de temeritate și iscusință. Într-o epocă în care numărul celor dispuși să riște un salt cu parașuta era extrem de redus.

Pentru a trăi mai mult în aer decît pe pămînt, Traian Dimitrescu-Popa, cum i-a rămas pînă astăzi numele, a învățat să piloteze avioane de sport, ajungînd în scurtă vreme unul din cei mai temerari acrobați aerieni, component al faimoasei «Escadrile roșii» care a stîrnit admirația lumii prin măiestria unică a zborurilor acrobatice în formație. La mitingurile aeriene ale epocii dintre cele două războaie mondiale. Traian Dimitrescu participă activ cu programe combinate: pilotează un avion de acrobație cu care stupefiază publicul executînd cite 25 looping-uri fără întrerupere, apoi aterizează, se lasă transportat la înălțimi de un alt avion și sare cu parașuta, aducînd astfel o însemnată contribuție la cîștigarea încrederii în posibilitățile aviației și ale sportului cu parașuta, la formarea spiritului aviatic în rîndurile tineretului.

Măiestria acestui zburător «polisportiv» al aerului nu putea trece neobservată și curînd i se acordă cel dintîi brevet de pilot de acrobație înaltă atribuit în țara noastră. Totuși, vocația pentru zborul liber, pentru desăvîrșita plutire în spațiu îl propulsează spre noi acte de temeritate. În epoca în care Smaranda Brăescu și Ionel Fernic erau singurii exponenți de seamă ai parașutismului românesc, Traian Dimitrescu trece primul bariera obișnuitelor salturi cu deschidere automată și inaugurează etapa salturilor în cădere liberă cu deschiderea parașutei numai la voința sa, lucru de altminteri rar în lumea întreagă. După aproape 120 salturi la mitingurile aeriene, devenind un adevărat expert în tehnica mînuirii cupolelor de mătase, devine «pilot de încercare» pentru parașutele abia ieșite din fabrici, îndeletnicire plină de riscuri, care însă îl consacră și mai mult în atenția lumii.

«Țineam neapărat — spune astăzi, la cei 61 ani ai săi, Traian Dimitrescu — să cuceresc cît mai mulți aderenți pentru parașutismul național. Și, odată, la înființarea unei școli de parașutiști, am făcut o demonstrație pentru a încuraja pe proaspeții elevi. Am sărit de la 1 000 m și am deschis parașuta în fața lor la vreo 500 m de pămînt. Eram foarte încîntat, acolo sus, de efectul psihologic pozitiv pe care demonstrația mea urma să-l facă asupra noilor adepți. Numai că socoteala de sus nu s-a potrivit cu cea de jos. Emoția

Ion Valeriu POPA

neofiților mei a fost atît de puternică încît vreo patruzeci dintre ei au dat pe loc bir cu fugiții!»

Dintre cele 730 salturi în cădere liberă cîte figurează în palmaresul său, nenumărate sînt cele demonstrative, pe graficul cărora sînt consemnate înălțimi de salt din ce în ce mai mari și deschideri comandate la înălțimi din ce în ce mai mici. Dar vremea desăvîrșitei dăruiri în slujba patriei avea să vină odată cu 23 August 1944.

În noaptea de 23—24 august, cu pistolul mitralieră într-o mînă, cu grenada în alta, voluntar, alături de elevii săi parașutiști, a săvîrșit fapte excepționale de arme în luptele de la Pipera-Băneasa-Otopeni, reușind să ia prizonieri și să cucerească primele barăci de pe liziera de sud a aeroportului Băneasa, precum și stația meteorologică. Travestit în haine civile, pătrunde noaptea singur pe aerodromul Otopeni ocupat de hitleriști și culege informații prețioase care au dus la hotărîrea atacului general concentric cu rezultatele cele mai bune, în ziua de 26 august 1944, după cum se arată în raportul special din 15 iunie 1945 al Comandamentului Bazei Speciale Aeriene, odată cu propunerea de decorare și avansare la gradul de sublocotenent în rezervă.

O nouă etapă de afirmare a parașutismului de performanță se deschide în anii socialismului și Traian Dimitrescu, stăpînul unei experiențe uriașe în acest domeniu, demon-

care-l însoțeau pe Traian Dimitrescu în timp ce era purtat pe umeri și aclamat de pretutindenă. Dar toate astea s-au stins ca prin farmec în fața comandantului, Teodor Negulici: «Dumneata vrei să mă îmbolnăvești de inimă? Două luni suspendare de la zbor!»

Și iată-ne în 1951 când s-au împlinit 30 ani de la înființarea Partidului Comunist Român. «Ce dar aș fi putut face eu partidului în acea zi istorică decât saltul cel mai îndrăzneț și mai greu din viața mea de până atunci? În fața oficialităților, a multor fruntași ai vieții publice și a unui numeros public, mai ales tineret, am sărit din avion de la 7 500 metri, am căzut liber până la 700 metri și după ce am deschis parașuta am aterizat în fața asistenței. Am stabilit atunci recordul național absolut la categoria înălțime cu cădere liberă, record omologat și nedoborât sau măcar egalat de 18 ani», îmi explică astăzi Traian Dimitrescu, al cărui păr alb te face să gindești la trecutul glorios, de înaltă sportivitate, al unui parașutist

strează la toate mitingurile până la ce grad de temeritate și stăpânire de sine se poate ajunge pe căile văzduhului. A rămas în amintirea a zeci de mii de oameni saltul de la Moșnița, în Oltenia, care însă avea să aibă un rezultat neașteptat. Părăsind bordul avionului la 2 500 m și căzând ca un bolid deasupra unui ocean de emoții colective, îndrăznețul parașutist se apropia de pământ calculându-și cu precizie momentul deschiderii. Numai că acesta se lăsa așteptat îndelung iar tensiunea celor de jos ajunsese la paroxism. Răsunau strigăte «Nu se deschide!» 300 m... 200... 100... Nimic! Și, cu puțin sub 50 metri de la sol, trage mînerul, parașuta se umflă, urmează un singur balans și contactul cu pământul. Cei care au fost atunci prezenți pe aerodrom — 31 octombrie 1948 — nu vor uita niciodată entuziasmul delirant al mulțimii, uralele și aclamațiile

care și-a încheiat cariera pe culmile temerității.

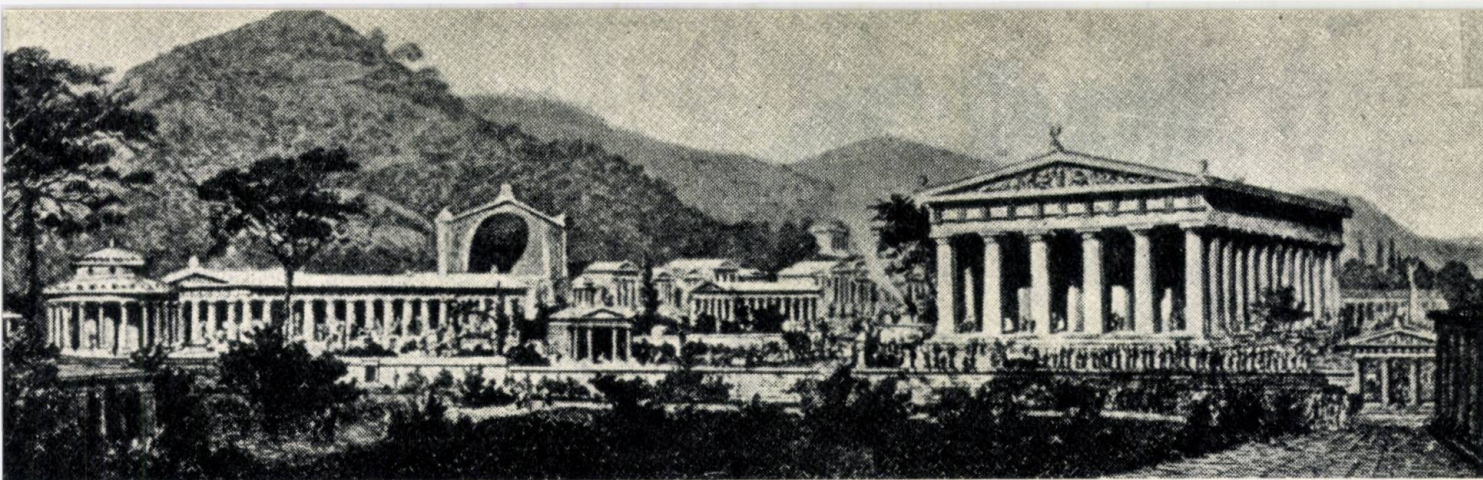
Dar este numai jocul aparențelor. Printre hîrțile pe care le acoperă cu scrisul lui mărunț, câteva pagini alcătuiesc studiul de detaliu și, firește, memoriul pe care-l pregătește către oficialități pentru a întreprinde — la 61 ani, dar în stăpînirea celei mai depline sănătăți, călită în aerul tare al înălțimilor — cea mai mare performanță a vieții lui: doborîrea propriului record printr-un salt în cădere liberă de la 12 000 metri, cu deschiderea parașutei sub 1 000 m!

Există în lume aviatori care la 70 ani își pilotează singuri avionul în uimitoare raiduri de performanță peste oceane și continente.

Poate că, nu peste multă vreme, publicul din țara noastră va consemna pe verticala valorilor naționale și performanța acestui temerar pionier al parașutismului românesc.

Dacă nu alergi cît timp ești sănătos, va trebui să alergi cînd ți vei îmbolnăvi.

HORAȚIU

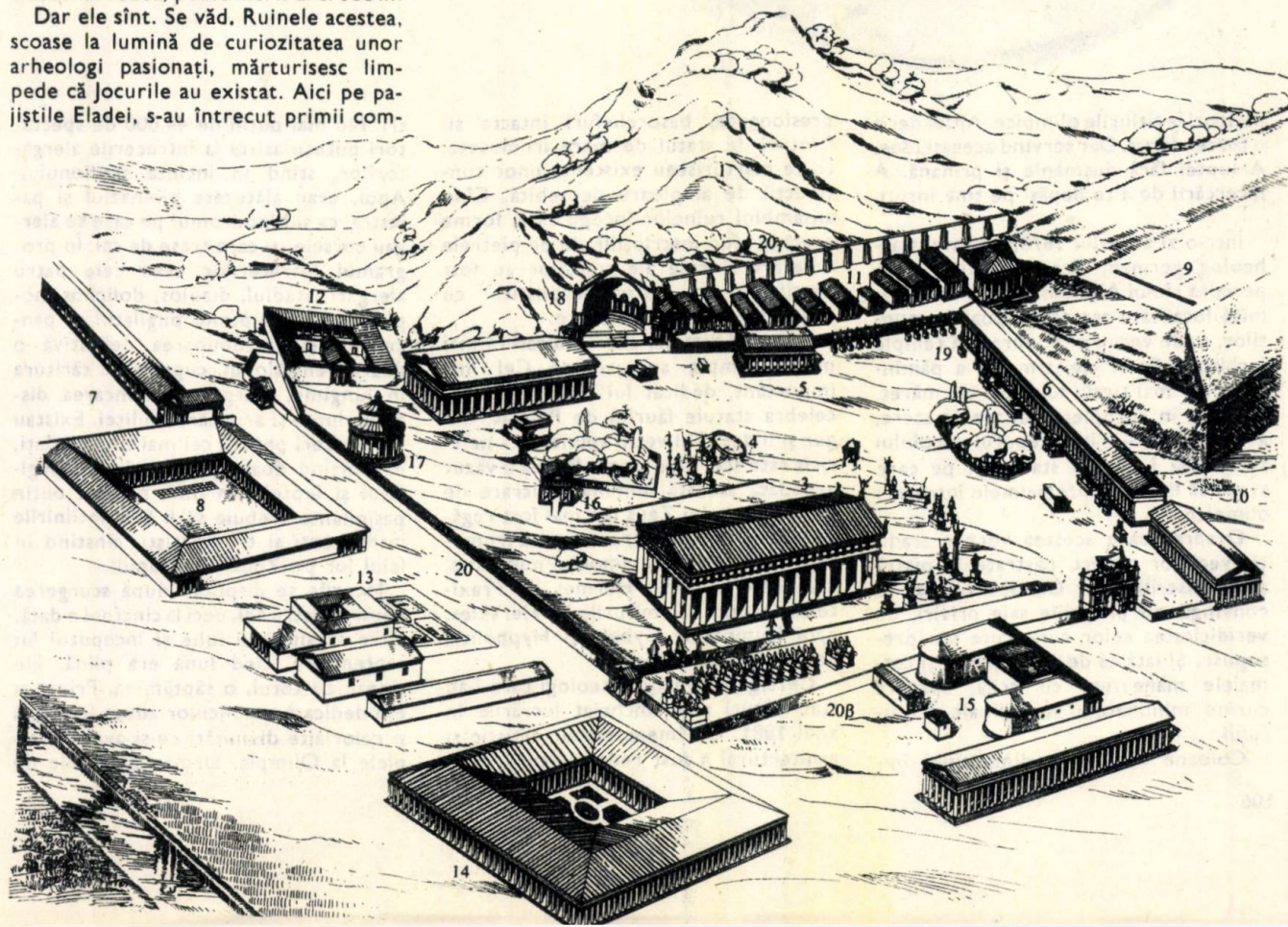

Olimpia... Tărîm de vis. Locul unde primii campioni și-au pus la încercare forța și măiestria, cîștînd pe Zeus. Colț de lume din care a izvorît cîndva ideea întrecerii drepte, fără alte arme decît acelea ce măsoară îndemînarea, puterea bine chibzuită și avîntul unei inimi însufletite.

Au fost oameni sau zei? Au existat cu adevărat acești eroi cîntați în versuri de poeți? Acești dinții sportivi de pe stadioane care au uimit lumea celor vechi, prin voinicia și cutezanța lor? Dacă n-ai vedea, poate nici n-ai crede!...

Dar ele sînt. Se văd. Ruinele acestea, scoase la lumină de curiozitatea unor arheologi pasionați, mărturisesc limpede că Jocurile au existat. Aici pe pașunile Eladei, s-au întrecut primii com-

Acolo unde au început JOCURILE

petitori la titlurile olimpice. Altfel decât o fac cei de azi. Dar servind aceeași idee. A luptei fără dușmănie și prihană. A încercării de a te depăși pe tine însuși.

*

Într-o zi a anului 1875, un savant arheolog german, Ernst Curtius, urca pe valea riului Alpheos, înspre Olimpia, mică localitate așezată la poalele munților, unde vechii elini duraseră temple închinatze Geei, zeița-mamă a pământului, iar mai târziu lui Zeus cel măreț. Tot aci, în apropierea altarelor sacre, a fost durat — la începutul secolului al VIII-lea î.e.n. — stadionul pe care aveau să fie disputate primele întreceri olimpice.

Despre toate acestea vorbea tradiția vechilor scrieri, păstrate în piatră și manuscrise. Dar Curtius voia să se convingă, cu propriile sale priviri, de veridicitatea celor cunoscute sau presupuse. Și iată că de sub lăptele și cazmalele manevrate cu grijă, apărură curînd minunatele vestigii ale trecutului.

Coloane dorice de dimensiuni im-

presionante, basoreliefuluri intacte și frînturi de statui de mare frumusețe, toate mărturiseau existența unor construcții de amploare deosebită. Cînd ansamblul ruinelor începu să ia forme precise, cînd inscripțiile de pe pietrele funerare și cele ale statuilor au fost descifrate, s-a putut reconstitui cu exactitate întreaga așezare.

Aici, la Olimpia, elinii ridicaseră mai multe temple somptuoase. Cel mai important, dedicat lui Zeus, conținea celebra statuie făurită de Phidias, din aur și fildeș. Cei vechi spuneau că nefericit este acel care moare fără să fi văzut vreodată această minunată lucrare de artă. Statuia lui Zeus n-a mai fost regăsită. Dar altele, de o neasemuită frumusețe au intrat în patrimoniul muzeistic, cum este celebrul Hermes de Praxiteles, imagini din miturile lui Herakles, apoi frumoasele Cybele și Hyppolita, regina Amazoanelor.

Curtius și ceilalți arheologi care i-au stat alături și-au încheiat lucrările în anul 1881. Un imens tezaur artistic și arhitectural a fost redat culturii, prin

eforturile lor. Iar pentru istoria sportului, descoperirile de la Olimpia au o însemnătate covârșitoare. Aici, alături de temple bogate și altarele împodobite cu statui, elinii ridicaseră masive construcții destinate practicării exercițiilor fizice. Și tot aci, în anul 776 î.e.n. aveau loc primele Jocuri Olimpice.

Se văd și astăzi contururile anticului stadion olimpic, cu pistă de 193,27 me-

tri. Nu mai puțin de 44 000 de spectatori puteau asista la întrecerile alergătorilor, stînd în incinta stadionului. Apoi, erau alăturate gimnaziul și palestra, ca și hipodromul pe care se alergau cursele cu care trase de cai. În programul întrecerilor erau cele patru alergări (stadiul, diaulos, dolichos, hoplites), apoi luptele, pugilatul și pancratiul, iar încununarea definitivă o dădea pentatlonul, cuprinzînd săritura în lungime, alergarea, aruncarea discului, lupta și aruncarea suliței. Existau și întreceri pentru cei mai tineri atleți, cuprinzînd doar cursa stadiului, pugilatul și luptele. În fine, nu mai puțin pasionante trebuie să fi fost întîlnirile între poeți și trompetiști, cinstind în felul lor pe Zeus Olimpianul.

Jocurile se disputau după scurgerea fiecărui patru ani, deci la cinci ani o dată, între sfîrșitul lui iulie și începutul lui septembrie, cînd luna era plină. Ele țineau, cu totul, o săptămînă. Prima zi era dedicată sacrificiilor aduse lui Zeus și celorlalte divinități ce-și aveau templele la Olimpia. Urmau cinci zile de

întreceri, iar în ultima câștigătorii își primeau premiile, în mod solemn, reuniți la un sărbătoresc banchet într-o clădire construită anume, la Prytaneum.

În timpul Jocurilor Olimpice, războaiele între elini încetau, pentru ca atleți din întreaga Eladă să poată veni la întreceri. Simbol al păcii și înțelegerii între oameni.

RECUNOAȘTERE ȘI ÎNDEMN...

În Elada, campionilor olimpici li se făceau primiri triumfale și mari onoruri în cetățile lor, li se închinau ode și câteodată li se înălțau chiar statui.

Există obiceiul ca să nu se ridice statui oamenilor în viață, indiferent de valoarea cuiva. Sportul a făcut însă excepție de la această regulă! Finlandezul Paavo Nurmi, multiplu campion olimpic și recordman mondial la atletism își are statuia sa din bronz în imediata vecinătate a stadionului olimpic din Helsinki, iar Francinei Elsje Blankers-Koen, atleta olandeză care a câștigat patru medalii de aur la J.O. din 1948, i s-a înălțat o statuie în fața primăriei din Rotterdam, orașul său natal.

Popoarele care i-au dat pe acești «zei» moderni ai sportului privesc cu admirație aceste statui, îndemn pentru generațiile viitoare!

ROMUALD KLIM

(U.R.S.S.)

GHEORGHE BERCEANU

(România)

JOHN PENNEL

(S.U.A.)

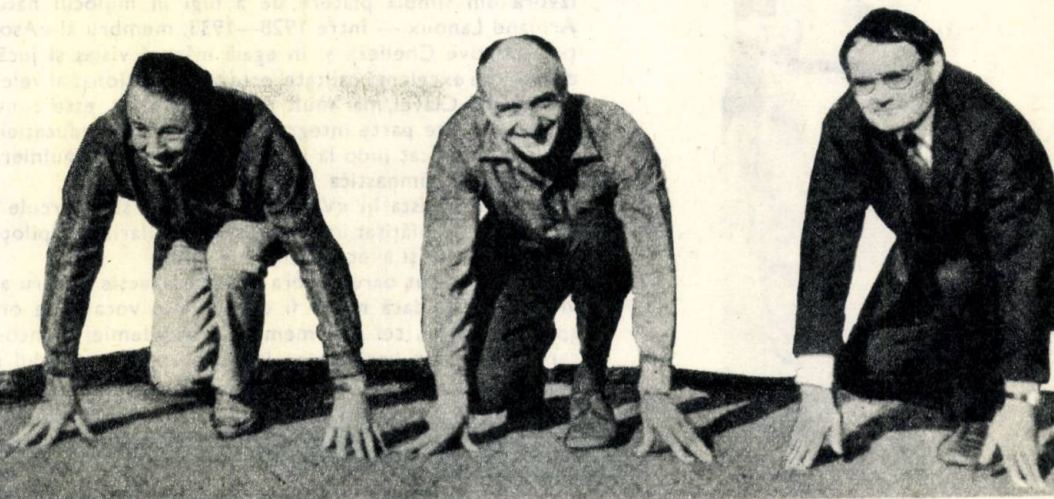
S-a născut la 25 mai 1933 la Hvoevo (Minsk). A început să practice atletismul în 1950 aruncând greutatea și discul. Din 1954 s-a dedicat aruncării ciocanului. Evoluția performanțelor: 1954—43,47 m, 1955—54,76 m, 1956—55,68 m, 1957—60,33 m, 1958—60,74 m, 1959—62,33 m, 1960—64,16 m, 1961—62,88 m, 1962—66,14 m, 1963—67,91 m, 1964—69,74 m, 1965—71,02 m, 1966—71,46 m, 1967—70,90 m, 1968—73,18 m. În 1969 a devenit pentru prima oară recordman mondial cu 74,52 m. În palmaresul său: un titlu olimpic, la Tokio în 1964 cu 69,74 m și un titlu european, la Budapesta în 1966 cu 70,02 m. Are 1,85 m și 105 kg. Este ofițer și tatăl a două fete.

Gheorghe Berceanu s-a născut la 28 decembrie 1949. A început activitatea sportivă în 1964 la Craiova, la asociația Electroputere, avându-l antrenor pe Ilie Marinescu. La vârsta de 20 de ani, Gheorghe Berceanu se mândrește cu o serie de performanțe de valoare: campion național de juniori în 1966 și 1967 și de seniori în 1968 și 1969; medalii de aur la «Speranțele olimpice» (Kozzalin—Polonia și Leipzig — R.D. Germană); campion balcanic la edițiile din 1968 și 1969; cel mai mare succes l-a înregistrat la campionatele mondiale de la Mar del Plata (Argentina), în zilele de 3—5 martie 1969, când a urcat pe prima treaptă a podiumului cucerind titlul de campion al lumii la categoria de 48 kg. Berceanu speră într-o comportare frumoasă și la Jocurile Olimpice de la München.

S-a născut la 25 iulie 1940 în orașul Memphis (Tennessee). Are 1,78 m, 75 kg și este membru al clubului Southern California Striders. A intrat în istoria atletismului ca unul din primii adepți ai fiber-glass-ului și cu o asemenea prăjină a stabilit primul său record mondial (4,95 m) la 23 martie 1963, la Memphis. Apoi, a mai corectat recordul lumii încă de 6 ori (4,97 m—5,10 m—5,136 m—5,20 m—5,34 m și 5,44 m), ultima oară în acest an la Sacramento. Nu a strălucit niciodată la întrecerile J.O. (la Ciudad de Mexico doar locul V cu 5,35 m) deși atit în 1964 cit și 1968 pornea ca mare favorit. Evoluția performanțelor sale: 1958—4,14 m, 1959—4,32 m, 1960—4,58 m, 1961—4,47 m, 1962—4,67 m, 1963—5,04 m, 1964—5,09 m, 1965—5,18 m, 1966—5,35 m, 1967—nu a concurat fiind accidentat, 1968—5,35 m și 1969—5,44 m.

Copiii Academiei Goncourt

O dată cu scurgerea timpului, o sinceră prietenie s-a legat între cei trei bărbați. Prietenie fără urmă de prefăcătorie, prietenie care ține de complicitate și de esență spirituală identică. Din acest punct de vedere nu miră pe nimeni dacă Hervé Bazin, Armand Lanoux și Bernard Clavel prezintă în existența lor o serie de întâmplări și idei care în permanență îi apropie unul de altul. Ei își au originea în aceeași esență spirituală, ei se află pe aceeași latură a baricadei.

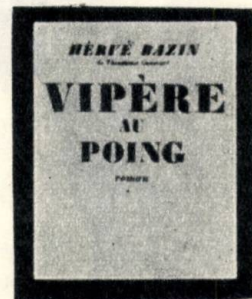
Ei aparțin, de asemenea, aceleiași școli literare, aceea a clasicismului realist. Doi dintre ei, Armand Lanoux și Bernard Clavel, au devenit laureați ai premiului Goncourt («Cînd marea se retrage» — în 1963 primul — și «Fructele iernii» — 1968 cel de-al doilea) și dacă cel de-al treilea, Hervé Bazin, n-a cunoscut această mulțumire deplină de care a fost foarte aproape în trei ani succesivi — el povestește că în 1948, la egalitate de voturi cu «Marile familii» a lui Maurice Druon, romanul său «Vipera cu pumn» n-a primit această încoronare pentru că Colette nu îl simțise aproape pe fiul lui Folcoche! — totuși din 1958 și-a găsit locul în Academia Goncourt, ceea ce nu constituie o onoare mai mică.

LOCUL SPORTULUI

De altfel, primii doi nu fac un secret din rolul determinant pe care l-a jucat influența lui Bazin asupra lor, asupra succesorilor pe care le-au obținut.

Cristian MONTAIGNAC

(din Athlétisme magazine)

Recenta cooptare a lui Armand Lanoux în celebra Academie a procurat o mare satisfacție autorului lui «Tête contre les murs» (Capul de pereți). Din nou aceeași complicitate...

Dar, această armonie nu rezidă numai în domeniul comuniunii spirituale.

Hervé Bazin, către '30 era un pasionat alergător, în cea mai pură accepțiune a cuvîntului, pentru că pasiunea lui izvoră din simpla plăcere de a fugi în mijlocul naturii. Armand Lanoux — între 1928—1933, membru al «Asociației sportive Chelles» și în egală măsură vîslaș și jucător de polo de excelentă calitate, este azi un pasionat al velor.

Bernard Clavel, mai mult ca oricare altul, este convins că sportul face parte integrantă din capitolul educației. El însuși a practicat judo la Jurassienne à Lons-le Saulnier, ca și luptele și gimnastica.

În afară de asta în «Victoire au Mans» și «Hercule sur la place» el a înfățișat universul și particularitățile piloților de automobile și al acrobaților de circ.

Ce ar fi putut oare genera această atracție pentru activitatea fizică, dacă nu ar fi existat alte vocații de ordin sportiv? Astfel, cei trei membri ai Academiei Goncourt, care locuiesc în vecinătatea lui Chelles, au, la rîndul lor, copii binecunoscuți pe stadioanele regiunii pariziene. Și vă rog să nu gândiți la o simplă coincidență, copiii lor se dedau trup și suflet plăcerilor atletismului. Maryvonne Hervé Bazin, o brunetă plină de farmec, cu ochi în care mocnește un foc domol și cu o oarecare doză de încăpăținare, constituie o speranță a curselor de 800 și 1 500 m. Cu timpul de 2:18,6 în primul an de juniorat, Maryvonne — acest prenume parcă ar spune ceva — apropo de Maryvonne Dupureur — locul doi la J.O. 1964 — se anunță drept o concurentă cu veleități de viitor în cercul celor mai bune semifondiste ale Franței. Jean-Paul Hervé Bazin, membru la R.S.C. Montreuil și antrenat de M. Grossin — ca și sora lui de altfel — are 21 ani. El abordează fondul, 5 000 și 10 000 m, iar cu umor-i caracteristic, tatăl său afirmă că «dacă și-a luat bacalaureatul, o contribuție substanțială a avut-o nota de la sport».

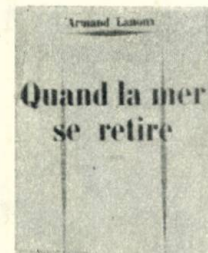
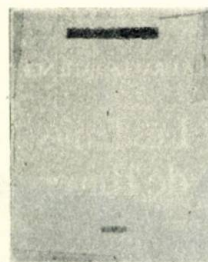
Olivier Lanoux, face primele încercări la sulită și la garduri. Fratele său, Gilles — 21 ani — aleargă sub 2 minute clasicul 800 m și dovedește certe aptitudini. Ambii fac parte din A.S. Chelles.

Ei au drept coechipier pe Gerard Clavel — 22 ani — specialist al probelor de 1 500 m și 3 000 m. Pe acesta doar practicarea sportului l-a scăpat de sechelele unei maladii grave, după cum afirmă tatăl său. «Lotul» este completat de fratele său mai mic, Yves, — 20 ani — care a îndrăgit 800 m. Este explicabilă mîndria — și în egală măsură bucuria — dlui M. Duport, președintele lui A.S. Chelles, de a avea în echipă atari «părinți de atleți».

CEI MAI BUNI AMICI DIN LUME

Hervé Bazin, povestitor cu stil scînteietor, Armand Lanoux, romancier și poet cu tonalități mîngietoare, Bernard Clavel, exponentul modestiei și talentului, iată caracterizarea celor care prin opera lor aduc un omagiu modestiei. Dar ei mai sugerează încă ceva...

Acești «cei mai buni prieteni din lume», departe de

orice salon literar, de efervescență atât de necesară creației, găsesc în atletism o chemare irezistibilă bucurându-se din plin, alături de copiii lor. Dar, iată că și la aceștia apare germele prieteniei. Au și început-o.

Ca trei scriitori renumiți să se intereseze îndeaproape de preocupările atletice ale copiilor lor, preocupări care își au sursa de inspirație în înșiși părinții lor, iată un fapt

unic pentru atletism. Din acest fenomen, ceea ce trebuie reținut este bucuria comunicativă pe care o împărtășesc din plin. Este suficient să-i privești pe cei trei laureați Goncourt și pe copiii lor. Și am avut prilejul să-i vedem alături de progeniturile lor, într-o duminică de iarnă, pe stadionul Chelles. Totul era învăluit de razele palide ale soarelui de iarnă și de strălucirea din privirile lor.

EL MUNDIAL DE FUTBOL

La 10 ianuarie 1970 vom cunoaște componentele celor 4 grupe ale turneului final. Deocamdată, ceea ce se știe e că Mexico face parte din grupa I, cu reședința la Ciudad de Mexico, iar echipa Angliei face parte din grupa a III-a la Guadalajara.

PROGRAMUL DE DESFĂȘURARE

1 iunie deschiderea festivă la Ciudad de Mexico. Echipa Mexicului susține primul meci.

Etapa I: 2—3 iunie; etapa a II-a: 6—7 iunie; etapa a III-a: 10—11 iunie (cu aceste trei etape se încheie meciurile din grupe).

Primele două clasate din grupe se califică în sferturile de finală care vor avea loc la 14 iunie. Semifinalele sînt programate la 17 iunie, iar finala la 21 iunie (finala pentru locurile 3—4 are loc la 20 iunie).

Meciurile programate duminică vor începe la ora 12 (20 — ora României), iar cele din zilele lucrătoare la ora 16 (ora 24 — ora Bucureștiului). Principalele partide vor fi televizate în direct.

GRUPA I. Ciudad de Mexico. Stadionul Aztec — 105 000 locuri. Orașul se află la o altitudine de 2 240 m, avînd 7 milioane de locuitori. Din 1824 este capitala țării.

GRUPA a II-a: Puebla—Toluca. Stadionul din Puebla Cuauhtemac are 31 600 locuri. Orașul se află la o altitudine de 2 140 m și la o distanță de 130 km de Ciudad de Mexico, avînd o populație de 400 000 de locuitori.

Estadio Deportivo din Toluca are 30 000 de locuri. Orașul se află la o altitudine de 2 650 m (!) și la 65 km de Ciudad de Mexico. Are o populație de 80 000 de locuitori.

GRUPA a III-a: Guadalajara. Stadio Jalisco Monumental are o capacitate de 70 000 de locuri. Este al doilea oraș al Mexicului avînd o populație de 1 350 000 locuitori. Este situat la o altitudine de 1 540 m și la 750 km de Ciudad de Mexico.

GRUPA a IV-a: Leon. Stadionul are o capacitate de 30 000 de locuri. Orașul este la 450 km de capitala țării. Are 275 000 de locuitori și este situat la o altitudine de 1 885 m.

EDIȚIA I-1930, URUGUAY

Au fost înscrise 13 echipe reprezentative, iar jocurile s-au disputat într-un turneu final direct, care a avut loc la Montevideo între 13 și 30 iulie. Formațiile participante au fost împărțite în patru serii, dintre care una (seria I) era compusă din patru echipe, iar restul din câte trei.

SERIA I. Franța—Mexic 4—1; Argentina—Mexic 6—3; Argentina—Franța 1—0; Chile—Franța 1—0; Chile—Mexic 3—0; Argentina—Chile 3—1; CLASAMENT: 1. ARGENTINA 6 puncte; 2. Chile 4 p.; 3. Franța 2 p.; 4. Mexic 0 p.

SERIA A II-A. Iugoslavia—Brazilia 2—1; Iugoslavia—Bolivia 4—0; Brazilia—Bolivia 4—0. CLASAMENT: 1. IUGOSLAVIA 4 puncte; 2. Brazilia 2 p.; 3. Bolivia 0 p.

SERIA A III-A. România—Peru 3—1; Uruguay—Peru 1—0; Uruguay—România 4—0; CLASAMENT: 1. URUGUAY 4 puncte; 2. România 2 p.; 3. Peru 0 p.

SERIA A IV-A. Statele Unite—Belgia 3—0; Statele Unite—Paraguay 3—0; Paraguay—Belgia 1—0. CLASAMENT: 1. STATELE UNITE 4 puncte; 2. Paraguay 2 p.; 3. Belgia 0 p.

SEMIFINALE: ARGENTINA—Statele Unite 6—1; URUGUAY—Iugoslavia 6—1.

FINALA (30 iulie Estadio Centenario): URUGUAY—Argentina 4—2 (1—2); au marcat: Iriarte, Castro, Dorado, Cea — Uruguay; Stabile, Peucella — Argentina; a arbitrat: John Langenus (Belgia); echipa învingătoare: Ballesteros — Mascheroni, Nazzari — Andrade, Fernandez, Gestido — Dorado, Scarone, Castro, Cea, Iriarte.

EDIȚIA A II-A — 1934, ITALIA

Au fost înscrise 32 de țări, întrecerea comportînd de această dată o fază preliminară. Pentru turneul final, disputat între 27 mai și 10 iunie, s-au calificat 16 formații, care au luat parte la optimele de finală eliminatorii.

OPTIMI DE FINALĂ (27 mai): ITALIA—Statele Unite 7—1; Cehoslovacia—România 2—1; GERMANIA—Belgia 5—2; SPANIA—Brazilia 3—1; ELVEȚIA—Olanda 3—2; SUECIA—Argentina 3—2; UNGARIA—Egipt 4—2; AUSTRIA—Franța 3—2.

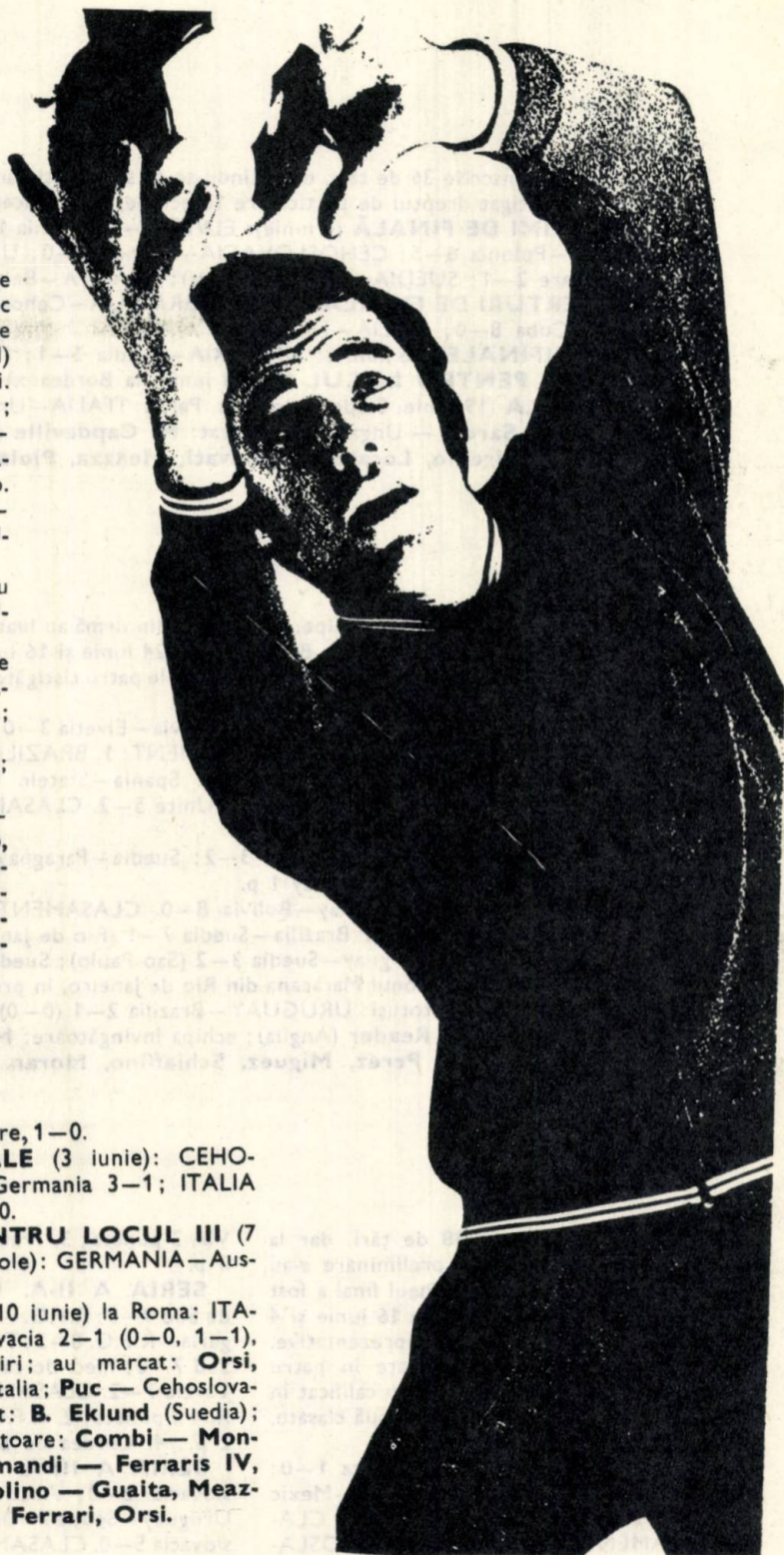
SFERTURI DE FINALĂ (31 mai): GERMANIA—Suedia 2—1; Cehoslovacia—Elveția 3—2; AUSTRIA—Ungaria 2—1; ITALIA—Spania 1—1 și,

după 24 de ore, 1—0.

SEMIFINALE (3 iunie): Cehoslovacia—Germania 3—1; ITALIA—Austria 1—0.

MECI PENTRU LOCUL III (7 iunie, la Neapole): GERMANIA—Austria 3—2.

FINALA (10 iunie) la Roma: ITALIA—Cehoslovacia 2—1 (0—0, 1—1), după prelungiri; au marcat: Orsi, Schiavio — Italia; Puc — Cehoslovacia; a arbitrat: B. Eklund (Suedia); echipa învingătoare: Combi — Monzeglio, Allemandi — Ferraris IV, Monti, Bertolino — Guaita, Meazza, Schiavio, Ferrari, Orsi.

Au fost înscrise 36 de țări, disputându-se ca și la ediția anterioară meciuri de calificare. Pentru turneul final (4—19 iunie) și-au câștigat dreptul de participare 16 echipe, ce au început prin optimi de finală eliminatorii.

OPTIMI DE FINALĂ (4 iunie): ELVEȚIA—Germania 1—1, apoi după 24 de ore, 4—2; ITALIA—Norvegia 2—1; BRAZILIA—Polonia 6—5; CEHOSLOVACIA—Olanda 3—0; UNGARIA—Indiile Olandeze 6—0; CUBA—România 3—3 și la rejucare 2—1; SUECIA—Austria (forfait); FRANȚA—Belgia 3—1.

SFERTURI DE FINALĂ (12 iunie): BRAZILIA—Cehoslovacia 1—1 și la rejucare 2—1; UNGARIA—Elveția 2—0; SUECIA—Cuba 8—0; ITALIA—Franța 3—1.

SEMIFINALE (16 iunie): UNGARIA—Suedia 5—1; ITALIA—Brazilia 2—1.

MECI PENTRU LOCUL III (18 iunie, la Bordeaux): BRAZILIA—Suedia 4—2.

FINALĂ (19 iunie, Stade Colombes, Paris): ITALIA—Ungaria 4—2 (3—1); au marcat: **Piola (2), Colaussi (2)** — Italia; **Titkos, Sarosi** — Ungaria; a arbitrat: **M. Capdeville** (Franța); echipa învingătoare: **Olivieri — Foni, Rava — Serantoni, Andreolo, Locatelli — Biavati, Meazza, Piola, Ferrari, Colaussi.**

Au fost înscrise 33 de echipe, dar în cele din urmă au luat parte la grupele preliminare doar 23 de echipe, reprezentative. Turneul final, organizat în Brazilia între 24 iunie și 16 iulie, s-a desfășurat după o formulă nouă: echipele calificate au disputat întâi jocuri în patru serii, după care cele patru câștigătoare ale seriilor au luat parte la un turneu cu meciuri numai tur. În Brazilia s-au prezentat doar 13 echipe.

SERIA I. Brazilia—Mexic 4—0; Iugoslavia—Elveția 3—0; Brazilia—Elveția 2—2; Iugoslavia—Mexic 4—1; Brazilia—Iugoslavia 2—0; Elveția—Mexic 2—1. **CLASAMENT:** 1. BRAZILIA 5 puncte; 2. Iugoslavia 4 p.; 3. Elveția 3 p.; 4. Mexic 0 p.

SERIA A II-A. Anglia—Chile 2—0; Spania—Statele Unite 3—1; Spania—Chile 2—0; Statele Unite—Anglia 1—0; Spania—Anglia 1—0; Chile—Statele Unite 5—2. **CLASAMENT:** 1. SPANIA 6 puncte; 2. Anglia 2 p.; 3. Chile 2 p.; 4. Statele Unite 2 p.

SERIA A III-A. Suedia—Italia 3—2; Suedia—Paraguay 2—2; Italia—Paraguay 2—0. **CLASAMENT:** 1. SUECIA 3 puncte; 2. Italia 2 p.; 3. Paraguay 1 p.

SERIA A IV-A. Uruguay—Bolivia 8—0. **CLASAMENT:** 1. URUGUAY 2 puncte; 2. Bolivia 0 p.

TURNUL FINAL. Brazilia—Suedia 7—1 (Rio de Janeiro); Uruguay—Spania 2—2 (Sao Paulo); Brazilia—Spania 6—1 (Rio de Janeiro); Uruguay—Suedia 3—2 (Sao Paulo); Suedia—Spania 3—1 (Sao Paulo); în cel mai important joc, disputat la 16 iulie pe Stadionul Maracana din Rio de Janeiro, în prezența a 200 000 de spectatori, când Brazilia avea 4 puncte, iar Uruguay 3 puncte, totuși: URUGUAY—Brazilia 2—1 (0—0); au marcat: **Schiaffino, Gigghia** — Uruguay; **Friaça** — Brazilia; a arbitrat: **J. Reader** (Anglia); echipa învingătoare: **Maspoli — M. Gonzales, Tejera — Gambetta, Varela, Andrade — Gigghia, Perez, Miguez, Schiaffino, Moran.**

Au fost înscrise 38 de țări, dar la jocurile din grupele preliminare s-au prezentat doar 36. Turneul final a fost organizat în Elveția între 16 iunie și 4 iulie cu participarea a 16 reprezentative. Acestea au fost repartizate în patru serii, din cadrul cărora s-au calificat în sferturi de finală primele două clasate, adică 8 formații.

SERIA I. Iugoslavia—Franța 1—0; Brazilia—Mexic 5—0; Franța—Mexic 3—2; Brazilia—Iugoslavia 1—1. **CLASAMENT:** 1-2. BRAZILIA, IUGOSLAVIA

3 puncte; 3. Franța 2 p.; 4. Mexic 0 p.

SERIA A II-A. Ungaria—Coreea de Sud 9—0; R.F.G.—Turcia 4—1; Ungaria—R.F.G. 8—3; Turcia—Coreea de Sud 7—0; meci de calificare: R.F.G.—Turcia 7—2. **CLASAMENT:** 1. UNGARIA 4 puncte; 2. R.F.G. 2 p.; 3. Turcia 2 p.; 4. Coreea de Sud 0 p.

SERIA A III-A. Uruguay—Cehoslovacia 2—0; Austria—Scoția 1—0; Uruguay—Scoția 7—0; Austria—Cehoslovacia 5—0. **CLASAMENT:** 1-2. URUGUAY, AUSTRIA 4 puncte; 3-4. Cehoslovacia, Scoția 0 p.

SERIA A IV-A. Anglia—Belgia 4—4; Elveția—Italia 2—1; Anglia—Elveția 2—0; Italia—Belgia 4—1; meci de calificare Elveția—Italia 4—1; **CLASAMENT:** 1. ANGLIA 3 puncte; 2. ELVEȚIA 2 p.; 3. Italia 2 p.; 4. Belgia 1 p.

SFERTURI DE FINALĂ: URUGUAY—Anglia 4—2; R.F. A GERMANIEI—Iugoslavia 2—0; AUSTRIA—Elveția 7—5; UNGARIA—Brazilia 4—2.

SEMIFINALE: R.F. A GERMANIEI

El — Austria 6—1; UNGARIA — Uruguay 4—2 (2—0, 2—2).

MECI PENTRU LOCUL III (Zürich): AUSTRIA—Uruguay 3—1.

FINALA (4 iulie, stadion Wankdorf, Berna): R.F. A GERMANIEI—Ungaria 3—2 (2—2); au marcat: Rahn

(2), Morlock — R.F. a Germaniei; Puskas, Csibor — Ungaria; a arbitrat: J. Ling (Anglia); echipa învingătoare: Turek — Posipal, Liebrich, Kohlmayer — Eckel, Mai — Rahn, Ottmar Walter, Fritz Walter, Schaefer.

EDIȚIA A VI-A — 1958, SUECIA

Au fost înscrise 51 de echipe, dar la jocurile din grupele preliminare n-au luat parte decât 48 de formații. Turneul final organizat în Suedia între 8 și 29 iunie a reunit 16 selecționate, împărțite în 4 serii, din care pentru sferturile de finală s-au calificat primele două clasate.

SERIA I. R.F.G.—Argentina 3—1; Irlanda de Nord—Cehoslovacia 1—0; R.F.G.—Cehoslovacia 2—2; Argentina—Irlanda de Nord 3—1; R.F.G.—Irlanda de Nord 2—2; Cehoslovacia—Argentina 6—1; meci de calificare pentru locul II: Irlanda de Nord—Cehoslovacia 2—1 (0—0, 1—1). **CLASAMENT:** 1. R.F. A GERMANIEI 4 puncte; 2. IRLANDA DE NORD 3 p.; 3. Cehoslovacia 3 p.; Argentina 2 p.

SERIA A II-A. Franța—Paraguay 7—3; Iugoslavia—Scoția 1—1; Iugoslavia—Franța 3—2; Paraguay—Scoția 3—2; Franța—Scoția 2—1; Iugoslavia—Paraguay 3—3. **CLASAMENT:** 1-2. FRANȚA, IUGOSLAVIA 4 puncte; 3. Paraguay 3 p.; 4. Scoția 1 p.

SERIA A III-A. Suedia—Mexic 3—0; Ungaria—Țara Galilor 1—1; Țara Galilor—Mexic 1—1; Suedia—Ungaria 2—1; Suedia—Țara Galilor 0—0; Ungaria—Mexic 4—0; meci de calificare pentru locul II: Țara Galilor—Ungaria

2—1. **CLASAMENT:** 1. SUECIA 5 puncte; 2. ȚARA GALILOR 3 p.; 3. Ungaria 3 p.; 4. Mexic 1 p.

SERIA A IV-A. Anglia—U.R.S.S. 2—2; Brazilia—Austria 3—0; Brazilia—Anglia 0—0; U.R.S.S.—Austria 2—0; Brazilia—U.R.S.S. 2—0; Anglia—Austria 2—2; meci de calificare pentru locul II: U.R.S.S.—Anglia 1—0; **CLASAMENT:** 1. BRAZILIA 5 puncte; 2. U.R.S.S. 3 p.; 3. Anglia 3 p.; 4. Austria 1 p.

SFERTURI DE FINALĂ: FRANȚA—Irlanda de Nord 4—0; R.F. A GERMANIEI—Iugoslavia 1—0; SUECIA—U.R.S.S. 2—0; BRAZILIA—Țara Galilor 1—0.

SEMIFINALE: BRAZILIA—Franța 5—2; SUECIA—R.F. a Germaniei 3—1.

MECI PENTRU LOCUL III: FRANȚA—R.F. a Germaniei 6—3.

FINALA (29 iunie, stadion Rassunda, Stockholm): BRAZILIA—Suedia 5—2 (2—1); au marcat: Vava (2), Pele (2), Zagallo — Brazilia; Liedholm, Simonsson — Suedia; a arbitrat: Ch. Guingue (Franța); echipa învingătoare: Gilmar — Djalma Santos, Orlando, Bellini, Nilton Santos — Didi, Zito — Zagallo, Vava, Pele, Garrincha.

EDIȚIA A VII-A - 1962, CHILE

Au fost înscrise 56 de țări, dar la jocurile din grupele preliminare s-au prezentat doar 51. Sistemul de disputare

SERIA I. Uruguay—Columbia 2—1; U.R.S.S.—Iugoslavia 2—0; Iugoslavia—Uruguay 3—1; U.R.S.S.—Columbia 4—4; U.R.S.S.—Uruguay 2—1; Iugoslavia—Columbia 5—0. **CLASAMENT:** 1. U.R.S.S. 5 puncte; 2. IUGOSLAVIA 4 p.; 3. Uruguay 2 p.; 4. Columbia 1 p.

SERIA A II-A. Chile—Elveția 3—1; R.F.G.—Italia 0—0; Chile—Italia 2—0; R.F.G.—Elveția 2—1; R.F.G.—Chile 2—0; Italia—Elveția 3—0. **CLASAMENT:** R.F. A GERMANIEI 5 puncte; 2. CHILE 4 p.; 3. Italia 3 p.; 4. Elveția 0 p.

SERIA A III-A. Brazilia—Mexic 2—0; Cehoslovacia—Spania 1—0; Cehoslovacia—Brazilia 0—0; Spania—Mexic 1—0; Brazilia—Spania 2—1; Mexic—Cehoslovacia 3—1. **CLASAMENT:** 1. BRAZILIA 5 puncte; 2. CEHOSLOVACIA 3 p.; 3. Mexic 2 p.; 4. Spania 2 p.

SERIA A IV-A. Argentina—Bulgaria 1—0; Ungaria—

Anglia 2—1; Anglia—Argentina 3—1; Ungaria—Bulgaria 6—1; Argentina—Ungaria 0—0; Bulgaria—Anglia 0—0. **CLASAMENT:** 1. UNGARIA 5 puncte; 2. ANGLIA 3 p.; 3. Argentina 3 p.; 4. Bulgaria 1 p.

SFERTURI DE FINALĂ: CHILE—U.R.S.S. 2—1; IUGOSLAVIA—R.F. a Germaniei 1—0; BRAZILIA—Anglia 3—1; CEHOSLOVACIA—Ungaria 1—0.

SEMIFINALE: BRAZILIA—Chile 4—2; CEHOSLOVACIA—Iugoslavia 3—1.

MECI PENTRU LOCUL III: CHILE—Iugoslavia 1—0.

FINALA (17 iunie, stadion Nacional, Santiago de Chile): BRAZILIA—Cehoslovacia 3—1 (1—1); au marcat: Amarildo, Zito, Vava — Brazilia; Masopust — Cehoslovacia; a arbitrat: N. Latîșev (U.R.S.S.); echipa învingătoare: Gilmar — Djalma Santos, Mauro, Zozimo, Nilton Santos — Didi, Zito — Zagallo, Vava, Amarildo, Garrincha.

Amarildo

Au fost înscrise 70 de țări (record în această materie), dar au participat doar 57 de selecționate. După jocurile din grupele preliminare, turneul final organizat în Anglia între 12 și 30 iulie s-a disputat după un sistem identic cu cel al celor două ediții anterioare.

SERIA I. Anglia—Uruguay 0—0; Franța—Mexic 1—1; Uruguay—Franța 2—1; Anglia—Mexic 2—0; Mexic—Uruguay 0—0; Anglia—Franța 2—0. **CLASAMENT:** 1. ANGLIA 5 puncte; 2. URUGUAY 4 p.; 3. Mexic 2 p.; 4. Franța 1 p.

SERIA A II-A. R.F.G.—Elveția 5—0, Argentina—Spania 2—1; Spania—Elveția 2—1; R.F.G.—Argentina 0—0; Argentina—Elveția 2—0; R.F.G.—Spania 2—1. **CLASAMENT:** 1. R.F. A GERMANIEI 5 puncte; 2. ARGENTINA 5 p.; 3. Spania 2 p.; 4. Elveția 0 p.

SERIA A III-A. Brazilia—Bulgaria 2—0; Portugalia—Ungaria 3—1; Ungaria—Brazilia 3—1; Portugalia—Brazilia 3—1; Portugalia—Bulgaria 3—0; Ungaria—Bulgaria 3—1. **CLASAMENT:** 1. PORTUGALIA 6 puncte; 2. UNGARIA 4 p.; 3. Brazilia 2 p.; 4. Bulgaria 0 p.

Stadionul Azteca din Ciudad de Mexico

SERIA A IV-A. U.R.S.S.—R.P.D. Coreeană 3—0; Italia—Chile 2—0; R.P.D. Coreeană—Chile 1—1; U.R.S.S.—Italia 1—0; R.P.D. Coreeană—Italia 1—0; U.R.S.S.—Chile 2—1. **CLASAMENT:** 1. U.R.S.S. 6 puncte; 2. R.P.D. COREEANĂ 3 p.; 3. Italia 2 p.; 4. Chile 1 p.

SFERTURI DE FINALĂ: ANGLIA—Argentina 1—0; R.F. A GERMANIEI—Uruguay 4—0; U.R.S.S.—Ungaria 2—1; PORTUGALIA—R.P.D. Coreeană 5—3.

SEMIFINALE: R.F. A GERMANIEI—U.R.S.S. 2—1; ANGLIA—Portugalia 2—1.

MECI PENTRU LOCUL III: PORTUGALIA—U.R.S.S. 2—1.

FINALA (30 iulie, stadion Wembley, Londra) ANGLIA—R.F. a Germaniei 4—2 (1—1, 2—2); au marcat: **Hurst (3), Peters** — Anglia; **Haller, Weber** — R.F. a Germaniei; a arbitrat: **G. Dienst** (Elveția); echipa învingătoare: **Banks — Cohen, J. Charlton, Moore, Wilson — Stiles, Bobby Charlton — Ball, Hurst, Hunt, Peters.**

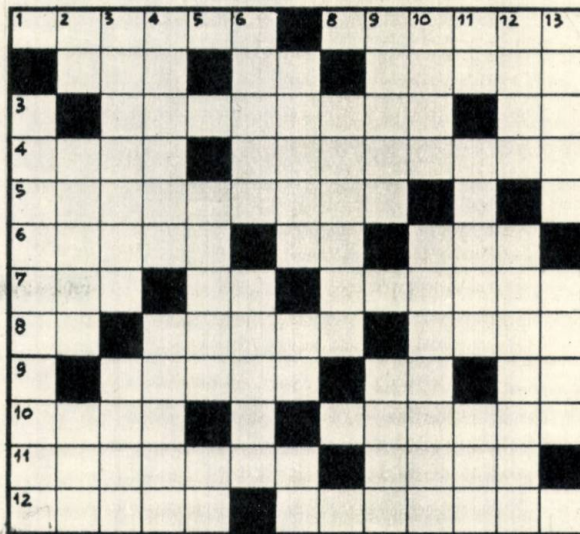

Toată lumea pe stadion

ORIZONTAL: 1) Fotbalist de la U.T.A., unul din apărătorii de bază ai formației — Orașul în care activează o proaspătă revenită în categoria A; 2) Face mingea să zboare în, sau peste poartă — Nicu Popa — Duminică în limbajul microbistului; 3) O minge venită pe aripă — Dinsul; 4) Un meci nedecis, în care de fapt au pierdut ceva gazdele — Portar rapidist, titular al naționalei noastre de fotbal; 5) Fundaș care are sarcina de a «mătura» mingea adversarilor; 6) A separa un jucător advers de restul echipei prin marcaje severe — Pomada moldovenilor — Literă ebraică; 7) Piață romană — Triumf extrem! — Echipă de fotbal reprezentând Luxemburgul în «Cupa campionilor europeni»; 8) În finală! — Retezat — Cutie de lemn; 9) Sistem de apărare utilizat de fotbalistii italieni, ulterior extins — Finale în cupă! — Ene Daniel; 10) Gustul înfringerii — Unul din atacanții de la Steaua; 11) Și altul de la U.T.A. — Oraș în care se află una dintre Politehnici; 12) Capitală europeană unde fotbalistii noștri au smuls un neprețuit punct adăugat la zestre necesară calificării în turneul final al campionatelor mondiale — «Clasic» apărător al unei naționale românești ieșit la pensie.

VERTICAL: 1) Cele două meciuri prealabile desfășurării finalei (sing.); 2) Plin de mușchi — larba verde în limbaj fotbalistic — Unitate de măsură a cerealelor (Banat); 3) Fiecare din cei douăzeci și doi de pe teren — Apărarea ad-hoc a suturilor ghinioniste; 4) Echipă gălățeană activând în divizia B — Manifestă o atracție deosebită față de microbisti, în special în zilele de duminică; 5) Un sut care mai bine nu era tras — Sunet emis de... Tudorică! 6) Infinitivul mingii care poposește în plasă — Ambalaje medicale; 7) Fotbalist de la Milan care a marcat trei din cele patru goluri care au adus Italiei rîvnita Cupă în meciul cu Ajax Amsterdam din finala C.C.E. — Fiecare cu campionatul lui — Curbe! 8) Iubit nespus; 9) Cea de a doua parte a unui campionat național de fotbal — Titlu nobiliar englez; 10) Acțiune inițiată de înalțași — Un meci ascultat la radio; 11) Sorin Avram — Stadion — Echipa din Tg. Mureș; 12) Gen de competiție la care pot lua parte atît sportivii amatori, cît și cei profesioniști — Fotbalist grec de la Olympiakos, care a marcat 35 de goluri în cele 34 de meciuri ale echipei sale în campionatul național, el fiind considerat golgeterul Europei pe anul 1969; 13) Reprezentanta Islandei în actuala ediție a «Cupei cupelor» — Fotbalist de la F.C. Arges.

CUVINTE RARE: Res, Met, Pair.

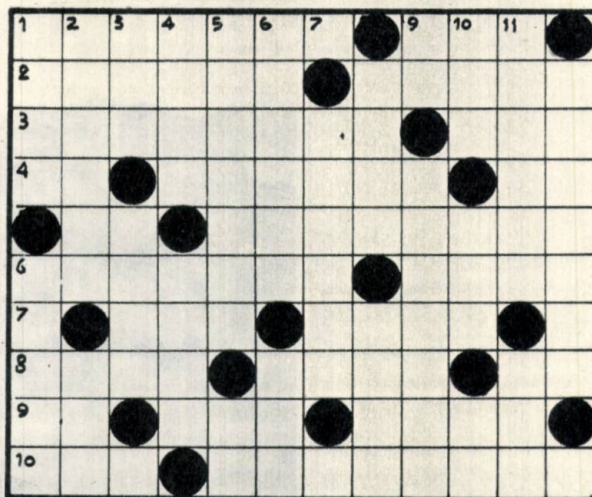

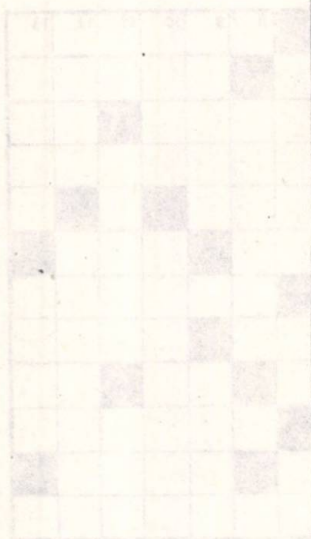
ORIZONTAL: 1) Sport cu implicații coregrafice — Patruped... gimnastic. 2) O competiție lipsită de miză (masc.) — Echipaj sportiv pentru pitici. 3) Sportivi buni la... nevoie! — Primele noțiuni. 4) Intrat în finale! — Întindere de apă pe malul mării — Spusă la necaz. 5) 2—4 la fotbal! — Locuri de tranșare a disputerilor sportive. 6) E o probă de atletism — Categorie de cursă hipică. 7) Strada francezilor — Zeița pămîntului și a morții la romani. 8) Orașul campioanei (bineînțeles, de fotbal) — Reprezentantii pugilistici — Marcă de motocicletă. 9) Nelipsită la călărie — Poezie dedicată în antichitate atleților celebri — Sport cu intrare la apă. 10) Utilizat în tirul a la Robin Hood — Sportiv coborît din paginile lui Al. Dumas.

VERTICAL: 1) Mingea dată unui coechipier — În centrul terenului de volei. 2) Sportiv care-și vede de treabă — Des la antipod. 3) Mod de utilizare pașnică a armelor — Fixă la gimnastică. 4) Întreprinderea pentru colectarea și industrializarea laptelui (abr. uz.) — Lupte nipone. 5) Înot cu pretenții — Des! 6) Deosebit de mediu în care se află — Orășel în Franța (Haute Alpes) 7) Mediu în care sportul capătă din ce în ce mai mare dezvoltare (fem.) 8) Rapidul, drum bun! — Descendent al lui Ali (al IV-lea calif arab). 9) La caiac și canoe! — A se pregăti în vederea obținerii de performanțe. 10) Un an și jumătate! — Exclamație entuziastă — Sosesc, pe locul 2 și 3! 11) Gen de lupte (fem. sing.) — A se ivi. 12) Colectivul unui bob sau al unei ambarcații.

CUVINTE RARE: RUE, LARA, GAP, ALID

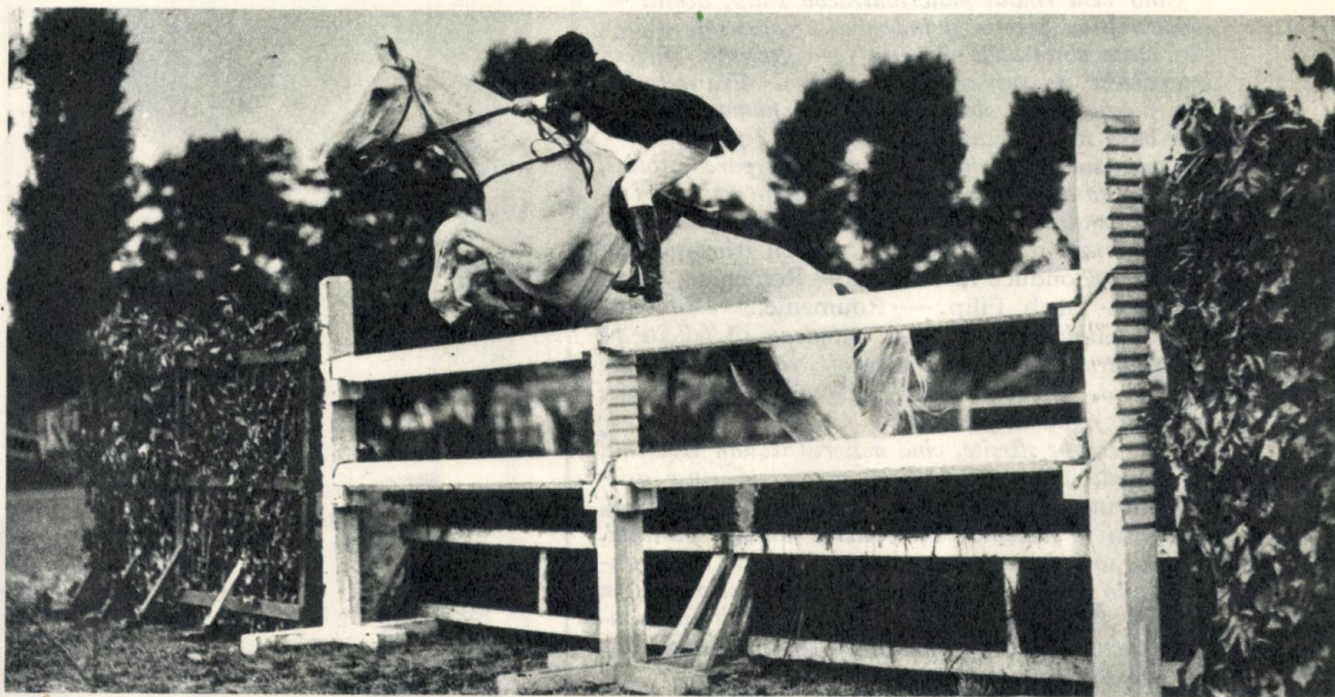
Sport amalgan

Zburind spre cer...

Un călăreț (aproape) uitat: IACOB FILIP

Vlad UDRIȘTE

Era anul 1919, imediat după primul război. Capitala Franței găzduia o suită de competiții la diferite discipline sportive, printre care și un concurs hipic. Atunci, la Paris, a avut loc această «premieră» românească, prima afirmare în sportul internațional. Dar să dăm cuvântul unui martor ocular al evenimentului, generalul în retragere Th. Radu care ne-a pus la dispoziție, cu amabilitate, textul alăturat, rămas inedit până în ziua de azi:

«Imensul amfiteatru al stadionului de la Joinville le Pont era ticsit de lume. Se aflau acolo peste 30 000 de privitori. În freacă și aplauzele mulțimii, călăreții diferitelor națiuni participante — Franța, Belgia, S.U.A., Italia, Portugalia, România — se

prezentau pe rând juriului, apoi începeau parcursul compus din 14 obstacole ce atingeau până la maximum 1,40 m înălțime și 4,50 m lățime. Împrejurul arenei, în rind cu steagurile celorlalte țări, flutura mindru și tricolorul românesc.

Publicul vibra, subliniind zgomotos diverse simpatii. În vasta întindere, fanfarele își însemnau nedeslușit glasul, acoperit în răstimpuri de freacă mulțimii peste care treceau valuri de entuziasm. Din loc în loc crainicii, cu pilni mari de metal la gură, informau publicul — în franceză și engleză — despre noile rezultate ale concurenților.

În ordinea înscrierii, călăreții români se prezentau pentru start. Maiorul N. Mandacovici reuși să facă un parcurs remarcabil cu un număr mic de greșeli. Apoi, locotenentul Gh. Sotir trece și el toate obstacolele în mod foarte lăudabil.

Mai toți concurenții greșeau la obstacolul nr. 9, precum și la rivieră, din cauza terenului devenit alunecos în urma unei ploi căzute chiar în dimineața concursului. Nr. 9 nu era atât de greu pe cât de impresionant pentru cai, fiind compus dintr-un dublu: o bară de 80 cm. urmată de un gard de mături de 1 m, ambele obstacole așezate la capetele unui șanț lat de 5 m. Caii erau surprinși de ivirea neașteptată a șanțului.

Cînd veni rîndul maiorului Iacob Filip, acesta — conducînd cu atenție și îndeminare calul său «Baby» sări toate obstacolele aproape fără greșeală. sfîrșind întovărășit de entuziasmul asistenței. Era cel mai bun parcurs. La obstacolul nr. 9, numai, atinsese ușor bara și din această cauză pierdu 2 puncte.

Concursul nu se încheiase. Izbînda părea, totuși, să se fi statornicit de partea călărețului nostru. Tricolorul român fusese deja înălțat în patru puncte îndepărtate ale stadionului, iar crainicii trîmbețau neconținți: «Conduce Iacob Filip — România... Comandant Iacob Filip — Roumanie...» Din toate părțile mîini necunoscute se întindeau să felicite pe învingătorul prezumtiv. Fotografi, reporteri cu grele aparate de filmat pe umeri, gazetari cu blocnotesuri în mînă, roiau în jurul lui.

Ziua era pe sfîrșite, cînd maiorul italian Ubertali, pe lumină avantajoasă, fără soare, surprinse asistența sărînd pe rînd obstacolele, chiar și cel de la nr. 9, fără nici o greșeală. La rivieră, ultimul obstacol, după ce sări, juriul examină urmele calului care atinsese cu un picior dinapoi linia de limită a celor 4,50 m de apă. Pentru această greșeală, Ubertali fu penalizat cu un punct. El se clasa, astfel, pe primul loc, cu numai un punct înaintea lui Iacob Filip...

Curios în edițiile de seară ale ziarelor, care ne întîmpinau la ieșirea de pe stadion, era anunțată victoria călărețului român! Reporterii nu mai așteptaseră pe ultimii concurenți și comiteau o inexactitate. Dar, într-adevăr, Iacob Filip fusese atît de aproape de a cîștiga acest mare concurs, încît poate că merita această infimă compensație. Lui îi revenise un foarte meritoriu loc doi, prima medalie cucerită de un călăreț român în marile concursuri.

Și, mai trebuie spus, față de toți ceilalți participanți, echipa română suportase un handicap apreciabil, dispunînd doar de 6 cai. Pe cînd delegația americană, de pildă, venise cu nu mai puțin de 50 de cai, excelent antrenati. În fața obstacolelor, însă, contase mai mult măiestria călărețului...

Iacob Filip nu s-a oprit la acest loc II, obținut la Paris. El a cîștigat, mai tîrziu, numeroase premii la concursurile hipice internaționale de la Vichy, Deauville, Bourges și, din nou, Paris.

Printre călăreții români care au participat la concursul despre care am scris aci, ca și la cele ulterioare, se aflau, alături de Iacob Filip, alți ași ai echitației noastre timpurii: D. Sutz, N. Mandacovici, Lulu Balaș, Gr. Vulturescu, M. Rimniceanu, Th. Radu, V. Șendrea, Gh. Sotir și Drăguțescu.

Cu toții au făcut nespuse de mult pentru a înfiori această primă cunoștință a unor sportivi români cu marea performanță.

LA MÜNCHEN A ÎNCEPUT NUMĂRĂTOAREA INVERSĂ

Hans KREUZER

Se spune — și nu vedem de ce n-ar fi adevărat — că, în timp ce la Ciudad de Mexico, maratonistii își încheiau lunga lor cursă, la München mașinile de calcul electronic stabileau coordonatele economice ale construcțiilor necesare desfășurării Jocurilor Olimpice din 1972.

De fapt pregătirile pentru cea de a XX-a ediție a J.O. începuseră mai înainte cu alegerea amplasamentelor bazelor sportive, cu discutarea principiilor călăuzitoare în adoptarea unor cât mai adecvate soluții urbanistice și arhitectonice, cu evaluarea numărului de participanți, vizitatori, ziariști și reporteri ai radio-televiziunii etc. Iar dacă este vorba despre orașul propriu-zis, care va trebui să facă față unui mare aflux de vizitatori în perioada Jocurilor Olimpice, el își amplifică posibilitățile de găzduire ca și capacitatea de circulație. Hoteluri și restaurante, linii de metro, intersecții de străzi modernizate, trenul de centură, toate acestea au introdus în peisajul münchenez elementele unor apropiate și remarcabile înnoiri.

ÎN ZIUA ACEEA A ÎNCEPUT NUMĂRĂTOAREA INVERSĂ...

Construcțiile afectate întrecerilor olimpice fac obiectul unei atenții deosebite. Ele au fost concepute în așa fel ca să se integreze în concepția de ansamblu a urbanisticii orașului München. Arhitecții au trebuit să țină se-

ma de specificul, de ambianța orașului, de rețeaua căilor de comunicație existente și în curs de realizare.

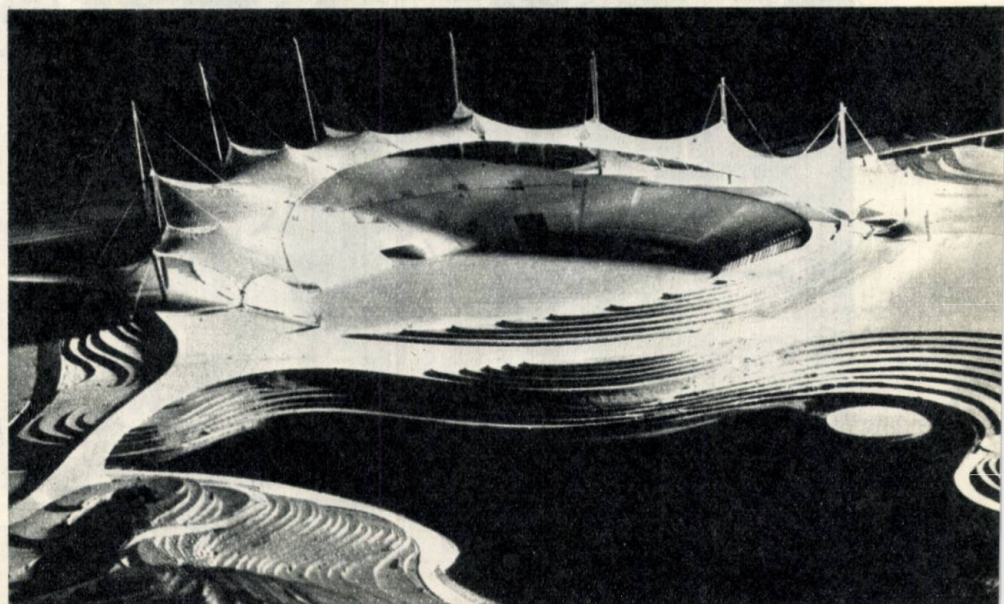
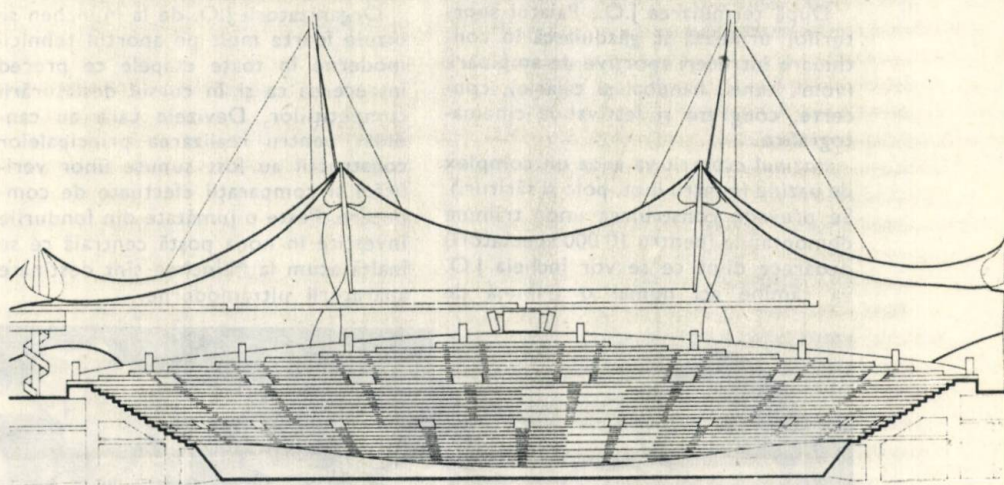
Aceste baze destinate întrecerilor olimpice sînt: un stadion, un palat al sporturilor, un bazin acoperit, un velodrom, un centru de presă și un sat olimpic.

Piatra de început a acestor baze a fost pusă la 14 iulie 1969 într-un cadru festiv, la temelia stadionului olimpic. Este vorba, de fapt, despre o placă de 90 x 90 cm pe care a fost săpat următorul text: «Grundstein der Bauten für die Spiele der XXe Olympiade 1972 in München, 14 Juli 1969» (Piatra fundamentală a construcțiilor pentru Jocurile celei de a XX-a Olimpiade 1972. München 14 iulie 1969). Acest moment a marcat începutul numărătorii inverse

în orașul Olimpiadei a XX-a.

SCENELE VIITOARELOR ÎNTECERI

Principala scenă a întrecerilor viitoarei Olimpiade de vară va fi, bineînțeles, *stadionul olimpic*. El va găzdui competițiile de atletism, fotbal, hochei pe iarbă și concursul de călărie. Tot aici vor avea loc ceremoniile de deschidere și închidere ale J.O. Capacitatea tribunelor va fi de 90 000 locuri (50 000 pentru stat jos și 40 000 în picioare). Din cele 40 000 locuri în picioare, 20 000 vor putea fi adaptate pentru stat jos. Caracteristicile climei locale impun ca o mare parte din tribune să fie acoperite așa încît acest stadion va avea 35 000 de locuri acoperite.

S-au prevăzut pentru necesitățile presei, radioului și televiziunii cabine cu o capacitate de 180 reporteri. Firește, stadionul va dispune de vestiare, dușuri, cabinete medicale, o sală de antrenament etc.

În apropierea stadionului se amenajează o pistă de 400 m și câteva sectoare pentru antrenamentele atletilor.

Palatul sporturilor va găzdui întrecerile de gimnastică, turneele de box, baschet și handbal. Sala are o suprafață de exploatare de 30 x 60 m care poate fi mărită la 45 x 90 m sacrificând parte din tribune.

Capacitatea normală a tribunelor va fi de 10 000 locuri (6 000 jos, restul în picioare). Pentru competițiile de box și lupte se prevede o capacitate de 12 000 locuri.

După terminarea J.O., Palatul sporturilor urmează să găzduiască în continuare întreceri sportive de amploare (volei, tenis, handbal și călărie), concerte, congrese și festivaluri cinematografice.

Bazinul acoperit va avea un complex de bazine (pentru înot, polo și sărituri). Se prevede construirea unor tribune demontabile (pentru 10 000 spectatori) deoarece după ce se vor încheia J.O. va rămâne aci numai o tribună de

1 500 locuri. Bazinul va fi afectat tineretului din învățământul superior și, probabil, în anumite perioade ale zilei va fi deschis pentru public.

Velodromul va fi înzestrat cu o tribună de 5 000 locuri (din care 3 500 în picioare) dar pentru perioada J.O. se prevede sporirea capacității la 10 000 locuri (din care 8 500 în picioare).

Bineînțeles, acestea sînt principalele baze sportive construite special pentru J.O. Urmează să se ia o hotărîre și în privința pligonului de tir pentru care s-a propus o soluție originală, foarte apreciată de conducerea federației internaționale: ar fi vorba despre construirea unui poligon subteran.

SUB SEMNUL TEHNICII MODERNE

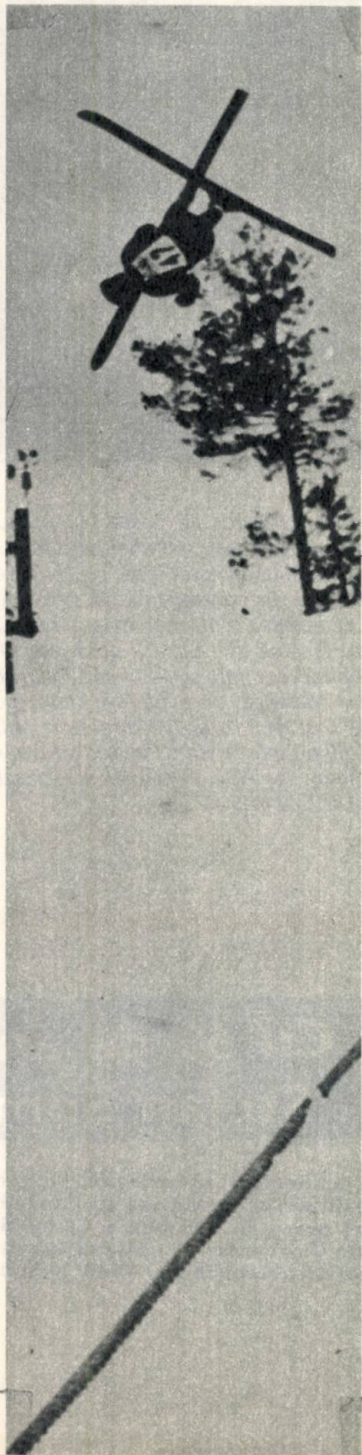
Organizatorii J.O. de la München se bazează foarte mult pe aportul tehnicii moderne în toate etapele ce preced întrecerea ca și în cursul desfășurării competițiilor. Devizele care au candidat pentru realizarea principalelor construcții au fost supuse unor verificări și comparații efectuate de computere. Peste o jumătate din fondurile investite în noua poștă centrală ce se înalță acum la München sînt destinate aparaturii ultramoderne.

Măsurătorile în întrecerile atletice vor fi realizate numai de aparatură electronică (lungimea aruncărilor, de exemplu, va fi măsurată cu ajutorul unor aparate care au fost experimentate în vara anului 1969).

Beneficiari ai tehnicii moderne vor fi în mare măsură și cei 4 000 de ziariști care vor dispune de televizoare în culori în toate camerele «cetății presei» unde vor fi găzduiți, care vor avea în pupitrele de la tribuna presei cîte un telefon escamotabil, care vor putea primi la centrul de presă buletine cu rezultate la cîteva secunde după anunțarea acestora la locurile de concurs! (trebuie să vă spunem că toate bazele sportive vor fi în legătură directă cu imprimeria centrului de presă unde rezultatele vor fi tipărite simultan cu apariția lor pe tabelele electronice ale respectivelor baze).

Feriți ziariști! veți spune, probabil. Fericiți cititori! vă vom replica, pentru că în ultimă instanță, cititorii vor fi avantajați de aceste mijloace tehnice moderne. Și nu numai cititorii ziarelor vor fi satisfăcuți de relatarea rapidă, completă și exactă pe care ne-o promite gazda viitoarelor Jocuri Olimpice, ci și telespectatorii cărora li se va asigura un program extrem de bogat.

DE LA 19m LA 154m !

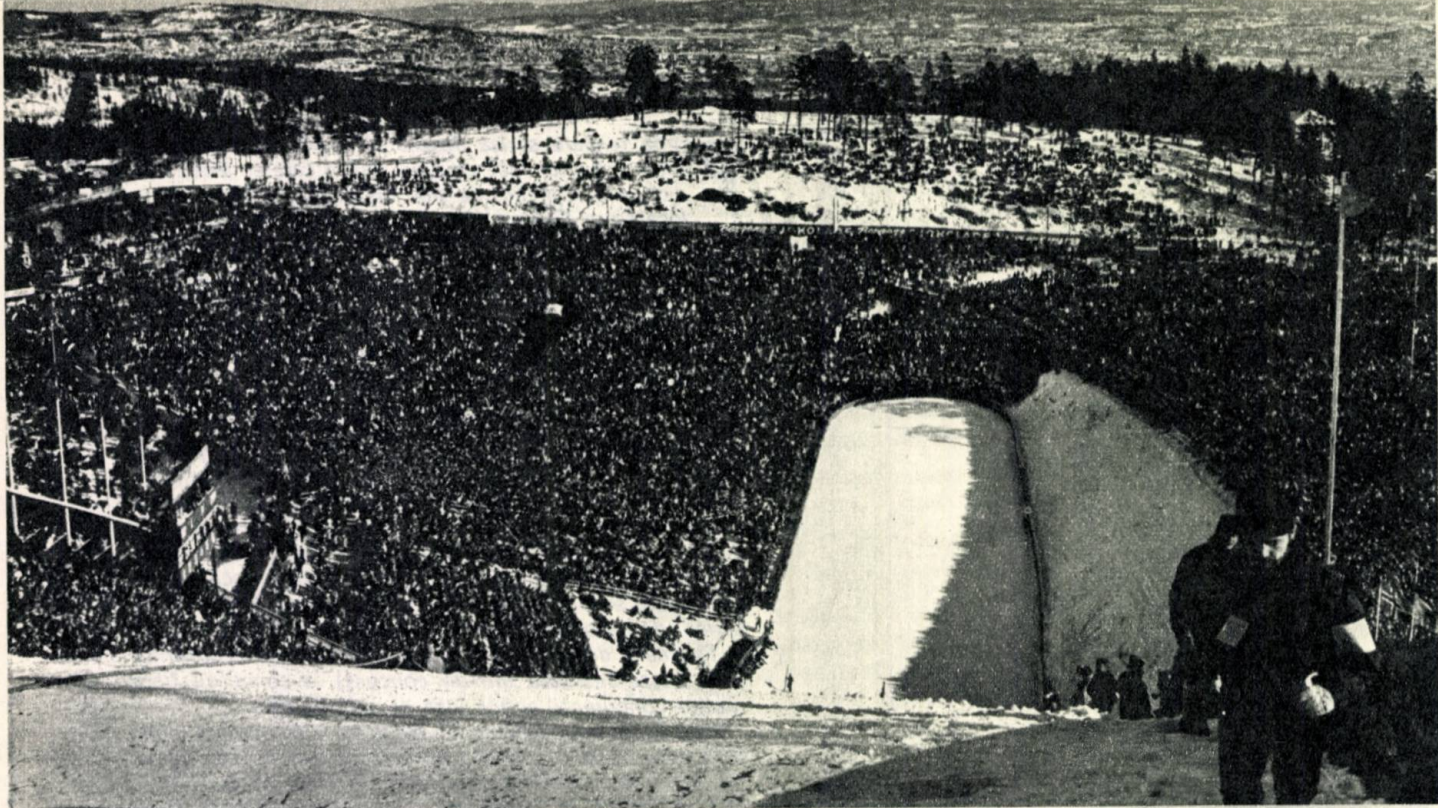
Prima relatare scrisă despre săriturile cu schiurile o avem din anul 1862 când un ziar în care se făcea cronica unui concurs de schi disputat la 1 februarie în localitatea Grørud (Norvegia) scria: «Concursul de astăzi a luat sfârșit pe timpul prînzului cu un epilog neașteptat. Pe pista de la Grefsen, cîțiva tineri schiori au sărit de pe un zid de 9 picioare.» Același amănunt era amintit și în coloanele ziarului *Illustrerede Nyhesblad* care apărea la Cristiania (Oslo de astăzi). Textul era însoțit de fotografia unui tînăr executînd săritura ținînd în mînă un băț lung.

Nu au trecut decît șase ani și această nouă ramură a schiului avea numeroși adepți și era inclusă în concursuri, alături de cursele de fond. Primul care și-a înscris numele pe lista recordmenilor a fost tînărul Soddre Auresen Nordheim, venit din Telemark să cîștige concursul de la poalele colinei Huseby. A fost primul recordman al probei (cu o săritură de 19 m), cel care a sărit pentru prima dată fără băț, cu picioarele întinse, fără a le îndoi din genunchi decît pentru a amortiza șocul aterizării. El a dovedit eficacitatea stilului sărind, de pe o stîncă, 30 m. Performanța obținută acasă, la Telemark, deși nu a fost înregistrată pe lista recordurilor (nu fusese realizată într-un concurs), a constituit ținta multor concurenți, atinsă însă de abia în 1890.

Pînă în primul deceniu al secolului XX, performanțele săritorilor de la trambulină au crescut, dar nu vertiginos. M. Hemmestveit (Norvegia) sare la Red Wing (S.U.A.) 31,1 m (1891), N. Gjestvang (Norvegia) realizează 41 m în 1902, iar A. Haugen obține în 1911, în S.U.A., 50 m. Salturile mari încep din 1920, de cînd s-a îmbunătățit construcția trambulinelor. Inginerii au început să facă calcule și au realizat profiluri îmbunătățite, ceea ce a permis mărirea simțitoare a trambulinelor și deci a lungimii săriturilor. În al doilea rînd, ca urmare firească a vitezelor sporite pînă la 70—80 km pe oră și a zborului prelungit, s-a îmbunătățit și tehnica săriturii. Continuînd tradiția, tot un norvegian, Iacob Tullin Thams, a fost promotorul noii tehnici, aplecarea accentuată înainte a trunchiului, prin care reușește să folosească curenții de aer. El a fost primul campion olimpic mondial la sărituri de la trambulină (Chamonix, 1924) și a executat pentru prima dată o săritură de 70 m (La Odnes, în Norvegia, în anul 1924). De aici, cursa pentru o săritură cît mai lungă ia proporții impresionante. Frații Birger și Sigmund Ruud (Norvegia) poartă «ștafeta» pînă la 92 m (Birger Ruud — 1934) realizați pe trambulina de la Planica (Iugoslavia).

Apariția trambulinei «mamut» (cum sînt denumite trambulinele uriașe) de la Planica a reprezentat un însemnat pas înainte în evoluția recordului. După zeci de ani de sărituri, austriacul Iosef Bradl realizează la Planica 101,5 m (1936), fiind primul care a depășit granița celor 100 m, țel urmărit și de frații Ruud. În 1948, F. Tchanen (Finlanda) sare, tot în Iugoslavia, 120 m, performanță maximă pe această trambulină.

Odată cu construirea celei de a doua trambuline «mamut», la Oberstdorf (R.F. a Germaniei), supremația este deținută de această trambulină. În 1950, W. Gantschnigg (Austria) sare 124 m, S. Weiller (R.F.G.) 127 m, D. Netzel (Suedia) 136 m, pentru ca în 1951 finlandezul Tuno Lairo să realizeze 139 m, record care a rămas în picioare un deceniu, adică

Trambulina de la Holmenkolen (Oslo)

pînă în 1961 cînd iugoslavul Iosif Slibar a sărit 141 m. În sezonul anului 1964 suedezul Sjober Kjell sare și el 141 m, puțin mai tîrziu cehoslovacul Dalibor Matejlek obține 142 m, dar numai peste 24 de ore italianul Nilo Zandanel stabilește un nou record de 144 m. Următorul recordman este Peter Lesser cu 145 m, iar în 1967 Bjorn Sjoberg (Suedia) atinge 148 m, pentru ca în același an Lars Grini (Norvegia) să atingă o nouă graniță: 150 m care constituie actualul record.

Trebuie să precizăm că aceste performanțe nu constituie recorduri mondiale oficiale, deoarece lungimea săriturii depinde de mai mulți factori: puterea de aruncare a trambulinei, starea timpului și a zăpezii etc. Se poate vorbi însă despre recordurile unei trambuline.

Desigur, pare curios că un săritor de peste 140 m nu cucerește titlul de campion olimpic sau mondial pe o trambulină de 70 m sau 90 m. Realitatea este, însă, că cei care sar pe trambuline «mamut» fac antrenamente speciale pentru sărituri lungi și că acestea sînt doar măsurate, nu și punctate la stil. Așa se face că nici Slibar, nici Matejlek și nici Zandanel nu au obținut rezultate strălucite la Jocurile Olimpice de la Innsbruck. Matejlek, de pildă, s-a clasat pe locul 10 cu sărituri de 90,5 și 84,5 m și 102 puncte la stil, față de 93,5 și 90,5 și 111,50 puncte la stil cît a realizat campionul olimpic Toralf Engan. Iar Nilo Zandanel s-a clasat pe locul 25 cu sărituri de 87,5 și 81,5.

Povestea primei medalii olimpice cucerite de un sportiv născut și trăit pe pămîntul patriei noastre este și o filă din istoria începuturilor atletismului în România.

Acum 60 de ani, Ștefan Somodi obține medalia de argint a Jocurilor Olimpice de la Londra, la săritura în înălțime, cu un rezultat ce nu spune prea mult azi: 188 cm. Un junior mai talentat trece azi ușor această înălțime...

— Dar această memorabilă medalie a fost cucerită în condițiile pionieratu-

lui — povestește unul dintre primii atleți care s-a antrenat cot la cot cu medaliatul olimpic — chiar fratele său, Andrei Somodi, azi în vîrstă de 81 de ani, antrenor de patinaj artistic — singurul încă în funcție — la această vîrstă!...

În anii premergători Jocurilor Olimpice de la Londra, la Cluj nu era nici un teren special amenajat pentru atletism. Nu exista nici măcar un teren de fotbal, care să fi avut măcar o groapă cu nisip pentru sărituri.

Cu 60 de ani Ștefan Somodi

Ștefan Somodi și fratele său, Andrei Somodi, amîndoi studenți, membri ai secției proaspăt înființate a Clubului Athletic Universitar — Cluj, au stîrnit curiozitatea cetățenilor, fiind primii

atleți «adevărați». De fapt, era o echipă aproape completă: Otto Manouschek — mărșăluitor, Aurel Corean — aruncător de suliță, Geza Szegedy — săritor în înălțime, Andor Gangl — sprinter și săritor în lungime etc. Ei își organizau antrenamentele în curtea colegiului reformat. De antrenor, nici pome-neală, dar cel puțin «gropi» erau, din bunăvoința profesorului de gimnastică Varga.

În 1907, deci cu un an înaintea Jocurilor Olimpice, Ștefan Somodi a trecut peste ștacheta ridicată la 180 cm, ceea ce reprezenta un bun nivel internațional. Desigur, nu s-a pregătit special pentru Londra, dar avea ambiția să urce cât mai sus ștacheta...

urmă, (Cluj) la Olimpiadă

În anul 1908, Ștefan Somodi sare 184 cm, rezultat ce-i oferă dreptul de participare la Olimpiadă. Pe atunci neschimbată pînă în ajunul Jocurilor Olimpice de la Stockholm, deci în

1912 — era în vigoare regula potrivit căreia «orice încercare de săritură în care peste ștachetă trece întîi capul sau trunchiul este nevalabilă»; deci, întîi trebuiau să treacă picioarele!

Cum a decurs memorabilul concurs de la Londra? A apărut mai întîi americanul Porter. Ștefan îl privește cu stringere de inimă, de jos, americanul fiind cu un cap mai înalt ca el, un adevărat uriaș.

— Eu am doar 170, el o fi avînd vreo 195. Porter trebuie să sară mai puțin decît înălțimea lui, iar eu mult mai mult — se gîndea în acele clipe Ștefan, dar în adîncul sufletului a pornit acel motor miraculos al marilor performanțe, al cărui carburant este voința

atunci telereporteri, ar fi transmis cam așa:

— Dragi telespectatori, la ștachetă a apărut Somodi. Pare cam scund sub ștacheta ridicată la 188 cm... Va reuși oare să sară cu aproape 20 cm peste creștetul capului său? Își măsoară elanul. Ce curios stil personal! Așa nu sare nimeni, decît el. Se oprește aproape la mijloc, în fața ștachetei. Cîțiva pași energici, o bătaie ce seamănă cu săritura unei pume, exact pe lîngă batista așezată ca semn. Se înalță, întîi trec amîndouă picioarele, drept înainte, perpendicular pe ștachetă. O cambrare formidabilă din talie. A trecut, și-și trage capul energic în sus. Bravo! Ștacheta a rămas pe tacheți...

Pe urmă crainicul (imaginar) continuă:

— Rugăm insistent liniște. Sare Porter. Atacă dintr-o poziție laterală. Se culcă cu spatele deasupra ștachetei. A trecut. Arbitrii măsoară și anunță: înălțimea exactă 190 cm și 5 milimetri! Nou record olimpic!

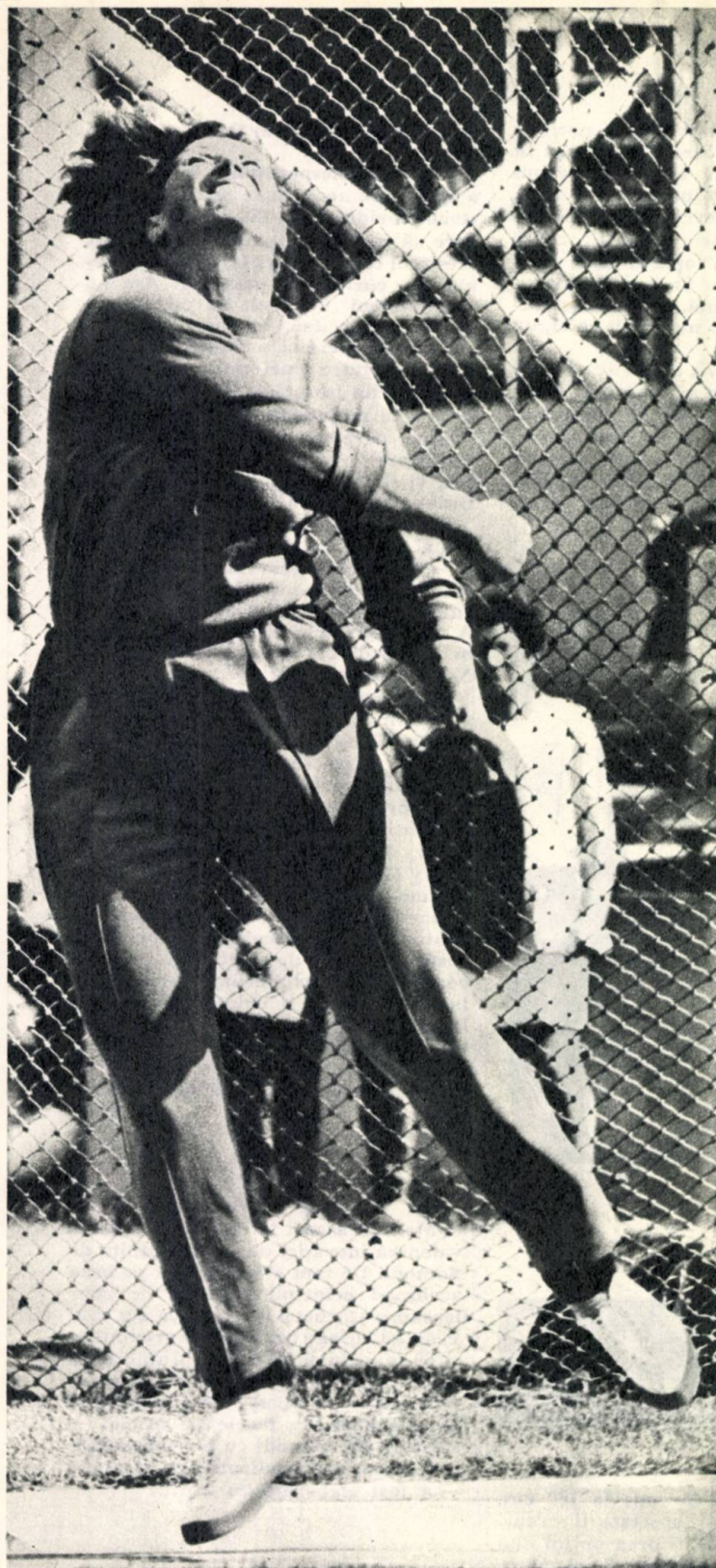
Dar concursul nu e terminat. Mai sare Somodi, în stilul său ciudat. Formidabil! Deși a atins de puțin ștacheta, cu pîrul de pe ceafă, a trecut și el peste 190,5 cm. Ștacheta tremură, ca și atletul prăvălit în nisip. Ce moment dramatic! Ștacheta alunecă încet și cade... 1. Porter 190,5 cm, 2. Somodi, Leavy (Anglia) și Geo Andre (Franța) 188 cm — trei atleți pe locul doi...

Gara Clujului. O primire triumfală. Cîntă fanfara. Viceprimarul orașului rostește cuvinte de salut. Suporterii și coechipierii din clubul universitar agăț la gîtul eroului o uriașă coroană de lauri, cu inscripția pe eșarfă: «Egalului lui Leavy». În caleașca de paradă a municipiului, Ștefan este purtat în uralele cetățenilor pînă la locuința sa...

P.S. ...Numai apariția lui Fosbury la Mexic a așezat în lumina adevărată valoarea inovației de stil înfăptuită de Somodi. De fapt el a inventat pe baza acelorași principii balistice de zbor deasupra ștachetei — trecerea cea mai economicoasă a centrului de greutate, — cu 60 de ani înaintea tînărului american! Stilul ciudat a lui Somodi de fapt este un «invers — Fosbury». Deși atletismul nu dispunea de teorie pe atunci — săritura lui Somodi cu picioarele înainte drept perpendicular pe ștachetă — a fost elaborată cu cap!...

îndîrjită.

Și concursul a început la 160 cm: Dintre oficialii și spectatorii evenimentului, probabil că prea puțini mai sînt în viață, iar dacă ar fi existat pe

LIA MANOLIU, atleta româncă campioană olimpică la aruncarea discului și-a început cel de-al 19-lea sezon competițional în luna mai a anului trecut în stațiunea climaterică Formia din Italia. Puține lucruri se cunoșteau despre ea deși este una din cele mai remarcabile personalități pe care le-am întâlnit în cei 20 de ani de cînd urmăresc competițiile atletice.

Faptele esențiale ale carierei olimpice a celui mai neașteptat campion la Mexico, invită la curiozitate. Lia a fost a șasea la Helsinki în 1952, cu o aruncare de 42,67 m, a noua la Melbourne în 1956, cu 43,89 m, a obținut medalia de bronz la Roma în 1960, cu 52,42 m și s-a clasat din nou a treia la Tokio, în 1964, cu o remarcabilă îmbunătățire a performanței: 56,98 m.

Și dacă aceasta pare mai mult rodul studiului consecvent și al perseverenței decît al talentului natural, este demn de relevat, în acest sens, efortul din timpul competiției de la Mexico. Lia a obținut medalia de aur din prima sa aruncare de 58,28 m pentru că, apoi, în timp ce ploaia cădea și posibilitatea de a-și îmbunătăți performanța era mai mică, celelalte cinci aruncări au fost, în ordine: renunțare, depășită, renunțare, 46,93 m și din nou renunțare.

Cei mai entuziaști atleți care privesc o asemenea serie slabă probabil că gîndesc ce s-ar fi întimplat dacă n-ar fi existat prima aruncare. De altfel primele 8 competiții au renunțat la 19 aruncări. Și este puțin cunoscut faptul că Lia Manoliu a intrat în finală cu brațul drept accidentat și că medicul echipei a avertizat-o că se poate

drum

afla în deplinătate fizică doar la o singură aruncare.

Am stat de vorbă cu ea citeva ore în însoțita stațiune de odihnă Formia. Lia vorbește engleza, franceza, germana, italiana și rusa la fel de bine ca și limba sa maternă. Prima dată am întâlnit-o la campionatele de atletism ale Angliei unde mi-a servit drept interpretă în interviul pe care l-am luat săritoarei în înălțime Iolanda Balaș, pe terasa restaurantului de la White City.

«A fost o zi grea pentru atleți, își reamintește Lia. Ploaia cădea cu atîta înverșunare încît m-am temut că singura mea vizită în Anglia ar putea să fie astfel handicapată. Dar eu sînt obișnuită cu impedimentele în sport. Pînă acum am întîmpinat atîtea, încît și acum, la atîtea luni distanță, nu pot crede că am

dobândit medalia de aur. Dacă aud pe cineva spunând: «Iată campioana olimpică», privesc în jur cu curiozitate, pînă cînd îmi dau seama că se vorbește despre mine.»

Aceasta nu este o modestie exagerată. În iarna lui 1967—68, Federația română de atletism i-a spus Liei că este prea în vîrstă pentru noua ediție a Jocurilor Olimpice și că nu va mai fi chemată la lot. Nouă luni mai tîrziu această femeie, care nu mai fusese considerată aptă pentru echipa națională, învingea lumea.

În sport. Pînă acum am întîmpinat atîtea, încît și acum, la atîtea luni distanță, nu pot crede că am dobândit medalia de aur. Dacă aud pe cineva spunînd: «Iată campioana olimpică», privesc în jur cu curiozitate, pînă cînd îmi dau seama că se vorbește despre mine.»

Aceasta nu este o modestie exagerată. În iarna lui 1967—68, Federația română de atletism i-a spus Liei că este prea în vîrstă pentru noua ediție a Jocurilor Olimpice și că nu va mai fi chemată la lot. Nouă luni mai tîrziu această femeie, care nu mai fusese considerată aptă pentru echipa națională, învingea lumea.

Diferența dintre un atlet considerat «fost» și un campion olimpic a fost obținută prin luni de incredibile greutăți și antrenament de una singură. «Noapte după noapte ridicam haltere și eram aproape tot timpul singură», își reamintește Lia. Aproape la fiecare antrenament, timp de 3 ore pe zi, nu mă aflam decît eu și un aparat de radio. Îmi amintesc că obișnuiam să găsesc și să

cu aruncătoarea de suliță Mihaela Penes («întotdeauna am avut brațe puternice, zice Lia, dar picioarele nu sînt la fel și trebuie să lucrez mult cu ele, tot timpul») au fost combinate, timp de două ore, cu ridicări de haltere și aruncări.

Lia s-a născut la 25 aprilie 1932. Ea are un frate și o soră, gemeni, cu doi ani mai tineri decît ea. Fratele ei este un cunoscut inginer care a studiat în Statele Unite și joacă tenis, în timp ce sora este medic și a practicat baschetul de performanță.

Lia s-a întîlnit cu sportul din timpul copilăriei fiindu-i frică că s-ar putea îmbolnăvi de tuberculoză și simțind nevoia să se dezvolte. «Startul meu în sportul de performanță a fost la 1 mai 1949 cînd am aruncat 23,24 m. Nu voi uita niciodată acest rezultat. L-am îmbunătățit apoi destul ca să dobîndesc un loc în lotul olimpic pentru Helsinki-1952, unde m-am clasat a șasea. În acest timp continuam să joc volei și eram de asemenea în lotul național de baschet întrucît aveam înălțimea de 1,80 m. Deci nu mă dedicasem încă aruncării discului. După Helsinki m-am aflat în primul meu an de studii superioare și mi-a fost foarte greu să mă antrenez. Totuși am fost considerată capabilă să reprezintă România la Melbourne în 1956. Ne aflam acolo Iolanda Balaș, eu și un hurdler la 400 metri garduri. Eram însă singuri căci nu aveam antrenor și eu m-am clasat pe locul nouă, iar Balaș pe locul cinci. Cînd m-am reîntors acasă am fost foarte ocupată cu studiile, cu viitoarea mea carieră. În 1959 am început să lucrez cu halterele. Aveam atunci doar 70 de kg, dar în Mexic ajunsesem la 83 de kg ca apoi după Olimpiadă, cînd am întrerupt antrenamentele timp de două luni să scad din nou la 74 de kg.

La Roma în 1960 m-am aflat pe locul secund pînă la ultima aruncare. Totuși eu știam prea bine că pot deveni un campion numai prin mine însumi în timp ce Mihaela Peneș este un fenomen, ca și Balaș, care e născută campioană. Am avut un grav accident de automobil în 1962, cînd am fost aruncată afară din mașină, aproape 6 metri, de-a lungul drumului. În 1966 am muncit foarte mult, dar nu m-am putut califica la C.E. de la Budapesta, ca în 1967 să încerc, fără succes, să copiez tehnica atletelor din Republica Democrată Germană. Atunci, federația mi-a zis că sînt prea în vîrstă pentru Mexic.

Dar totul e bine cînd se termină cu bine. Am avut ambiția puternică, să le demonstrez tuturor că au greșit. Și am reușit. A fost un adevărat maraton pentru mine. Dar l-am parcurs pînă la capăt.»

din revista «World Sports»-Londra

ul liei

Neil ALLEN

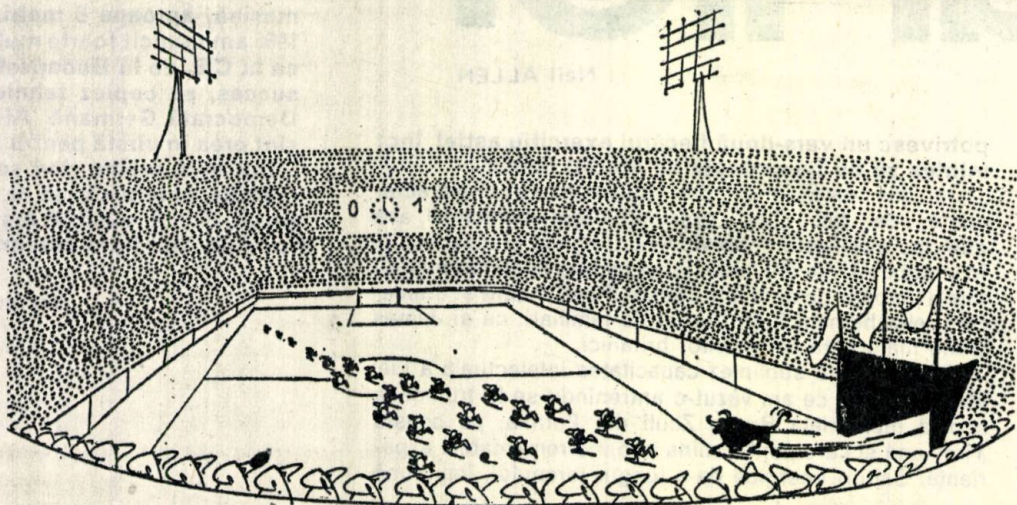
potrivesc un vers-două fiecărui exercițiu astfel încît mintea să nu fie ocupată de efortul fizic.»

Lia nu este unul din obișnuitele exemple acreditate pe bază de prezumții drept intelectuali, așa cum fac publiciștii sportivi. Acest inginer electrotehnic, în vîrstă de 37 de ani, are o largă lectură în marea majoritate a limbilor pe care le vorbește. Poeți minori și dramaturgi elizabetani îi sînt la fel de familiari, ca și James Bond majorității echipierilor britanici.

Nu pot să nu subliniez capacitatea intelectuală a Liei Manoliu după ce am văzut-o antrenîndu-se la trumoasa școală memorială Bruno Zauli din Formia, pe coasta Tireniană și care pentru mine a fost o remarcabilă experiență. Salturi energice de-a lungul terenului, împreună

UMOR STRAIN

Pentru
albumul
dumneavoastră

După fantastica sa săritură de 8,90 m, care l-a adus cîștigător la Mexic și pe cel
de recordman al lumii la lungime, Bob Beamon a fost copleșit de o adîncă emoție și, evi-
dent, de o mare bucurie.

**în
marea**

În marea familie a competitorilor olimpiadelor moderne rudenii directe dau o imagine sublimă a consecuției generațiilor sau a comunității de pasiune. Familiile sportive nu sînt necunoscute istoriei olimpiadelor antice. Diagoras din Rodos, de pildă, a cîștigat laurii la pugilat în anul 464 î.e.n., iar în următorii 76 de ani, trei fii și doi nepoți de-ai săi au mai fost încununați de 8 ori campioni la Olimpia. În timpurile mai apropiate nouă, asemenea cazuri s-au înmulțit însă, în așa măsură încît evoluția lor a impus prezenta încercare de sistematizare. Cazuistica este departe de a fi exhaustivă, limitîndu-se la exemplele tipice sau la cele ieșite din comun.

Părinți și copii, frați și surori, soți și soții traversează cu dezinvoltură istoria Jocurilor Olimpice moderne, oferindu-ne prilejul unui tablou interesant și sugestiv în același timp. Logodnicii de ieri, de azi, de mîine, își așteaptă firește rîndul...

FAMILIE OLIMPICA

BUNIC — NEPOT

Scara genealogică cea mai lungă în jocurile moderne duce de la bunic pînă la nepot. Performerii acestei categorii sînt membrii familiei norvegiene Lunde, toți credincioși aceluiași sport: iahtingul, cum bine se potrivește unor vechi lupi de mare. Bunicul, Eugen Lunde a dus la victorie ambarcația de 6 m «Elisabeth» la J.O. din 1924, în portul Le Hâvre. Peste 28 de ani, în rada lui Merenkavijat Yacht Club, la J.O. din 1952, fiul lui Eugen, Peder Lunde și soția acestuia Vibeke obțin medalia de argint cu ambarcația de 5,5 m. «Encore». Și ciclul se încheie glorios cu fiul lui Peder, deci nepotul lui Eugen, numit tot Peder Lunde, care la 19 ani, în golful Napoli, cîștigă surprinzător, cu ambarcația «Sirene», clasa «Olandezul zburător» a J.O. din 1960.

TATĂ — FIU

Firește că filiația cea mai impresionantă în materie de sport este cea de la părinte la copil, care mărturisește o anumită continuitate în generații. Moștenirea calităților sportive ne oferă o listă destul de lungă, în fruntea căreia stă relația tată-fiu. Exemplul clasic în acest domeniu îl dă familia suedeză Swahn, formată din Oscar — tatăl și Alfred — fiul, care nu numai că au colecționat 7 medalii de aur, 4 de argint și 5 de bronz la cinci ediții ale J.O., între 1900 și 1924, dar prezintă și particularitatea cu totul excep-

țională de a fi concurat împreună, fiind membrii echipei de tir a Suediei la probele de cerb alergător!

Asemenea strălucite victorii olimpice, în antichitate, nu au putut obține decît Hippothene din Sparta, cu 6 victorii la lupte între anii 632 și 608 î.e.n., și fiul său Hetoimokles, biruitor de 5 ori, tot la lupte, între anii 604—588 î.e.n.

Nu mai puțin emoționant este cazul finlandezului Isä-Werner Järvinen (campion de disc elenic la olimpiada neoficială din 1906)

și al fiilor săi, toți prezenți la aceeași ediție a J.O. din 1932: Akilles — secund la decatlon (ca și în 1928), Kalle — al nouălea la aruncarea greutății și Matti — campionul, care realizează un strălucit record olimpic la aruncarea suliței: 72,71 m, care va deveni înălțimea turnului înălțat în cinstea performanței chiar pe stadionul Coliseum din Los Angeles.

Și alți tați, glorioși sau mai puțin, și-au condus fiii, peste ani, pe podiumul olimpic. John Kelly, repudiat la aristocratiile regate, de la Henley pentru că era muncitor manual, emigrează în America și obține o revanșă strălucită câștigând sub culorile S.U.A. trei titluri olimpice: la schif simplu (în 1920) și la dublu (în 1920 și 1924). Fiul său John Kelly junior, câștigător peste patru ani la Henley, obține și medalia olimpică de bronz la schif simplu în 1956. Interesant este însă faptul că partenerul de dublu al bătrînului Kelly, Paul Costello (locul I în 1920, 1924 și 1928), și-a văzut fiul, Bernard, cu o treaptă mai sus, pe locul II, tot la dublu și tot pe malul lacului Wendouree (1956). Canotajul academic nu și-a încheiat însă aci seria filiațiilor. Englezul Julius Beresford, stocul echipajului britanic de 4+1 clasat pe locul doi la J.O. din 1912, și-a educat fiul, pe Jack Beresford, în asemenea măsură încît a făcut din el unul dintre cei mai prodigioși schifști ai lumii, de o surprinzătoare longevitate (1920—1936), încercat în aproape toate felurile de ambarcații; Jack a obținut cele 3 medalii de aur la schif simplu (1924), 4 fără cîrmaci (1932) și dublu (1936), iar cele două medalii de argint la schif simplu (1920) și 8+1 (1928).

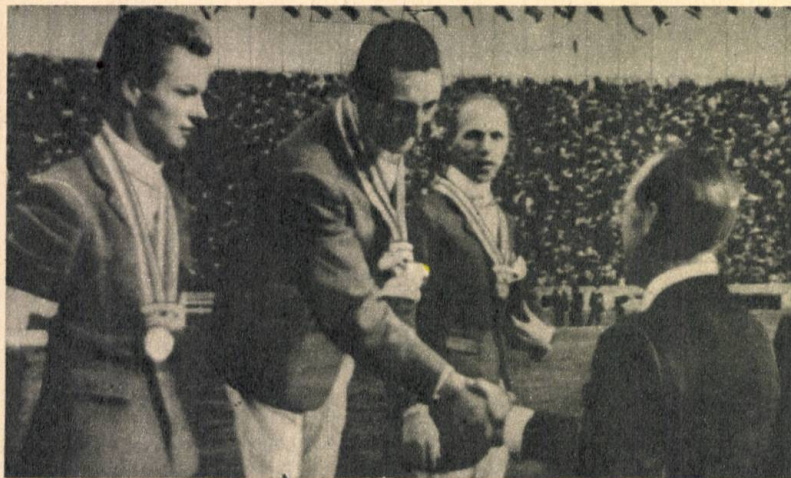
Mai puțin norocos a fost Glenn Hardin (S.U.A.), medalie de argint în 1936 la 400 m garduri, care și-a pregătit fiul, William, pentru aceeași probă, dar care la Tokio (1964) a fost, surprinzător,

eliminat în semifinale. În schimb Klaus Dibiasi (Italia) și-a răzbunat tatăl (care nu avusese prea mult succes la săriturile în apă la J.O. din 1936), devenind campion olimpic la platformă în 1968 și secund la platformă (1964) și trambulină (1968). Mai condescendent cu antrenorul și totodată tatăl său (locul 5, la 100 m spate, în 1928 ca și în 1932), a fost recordmanul Europei, vestgermanul Ernst-Joachim Küppers care a ocupat același loc 5, în 1964, la proba de 200 m spate. Mai bine decît părintele a reușit boxerul filipinez Anthony Villanueva, medaliat cu argint la cat. pană în 1964; tatăl său, José Villanueva nu câștigase decît medalia de bronz, la cat. cocoș, în 1932. Cu totul pe dos este situația în familia cehoslovacă Skobla: tatăl, Jaroslav, fusese campion olimpic de haltere, la cat. grea, în 1932, iar fiul, Jiri, a aruncat greutatea, în 1956, doar cît să-i asigure locul 3 pe podium. În schimb, egalitate în familia finlandeză Mäkinen: tatăl, Kaarlo, campion de lupte libere, la cat. cocoș, în 1928, iar fiul, Rauno, peste 28 de ani (1956), campion de lupte greco-romane, la cat. pană.

În sportul nostru, un singur exemplu la acest capitol, dar cu o bizară coincidență: în 1928, la St. Moritz, Vasile Scîrnciu conduce echipa română de patrulă militară la J.O. de iarnă; exact peste 20 de ani și tot la St. Moritz, fiul său, Radu Scîrnciu ocupă locul 51 la schi coborîre (iar peste patru ani, locul 54 la slalom uriaș).

MAMĂ — FIU

Călărețul francez Pierre Jonquères d'Oriola deține două medalii de aur de la Olimpiada din 1952-Helsinki și de la cea din 1964-Tokio.

Și mamele știu să-și ducă fiii de mîină spre înălțimile podiumului. În 1948, canadianca **Barbara Ann Scott** devine campioană olimpică la patinaj artistic. Exact peste un an, în februarie 1949, se naște fiul ei, care va deveni, în 1964, la vîrsta de 15 ani, nu numai cel mai tînăr participant la J.O. de la Innsbruck, ci și medaliatul cu bronz la patinaj artistic: Scott Allen (S.U.A.).

În această categorie, Pierre de Coubertin dă exemplul — pe care-l numește «un record» — al suedezei Wersäll care avea în inchința olimpică — la Stockholm, în 1912 — nu mai puțin de 6 fii: de la cel mai mare, Claes, campion olimpic în echipa de gimnastică a Suediei, pînă la cei mai mici dînd ajutor echipelor de ordine. Cîștind pilda aceasta — cu nimb antic — C.I.O. a distins-o pe mama suedeză cu o medalie olimpică!

Clanul suedez al fraților Pettersson: Eric, Gösta, Sture și Thomas—medalie de argint la Ciudad de Mexico, în proba de 100 km contratimp

TATĂ — FIICĂ

Dar tații au și fiice. Campionul longevității olimpice, danezul Ivar Osier, prezent pe planșa de scrimă din 1908 până în 1948 (medalie de argint la spadă în 1912), a făcut din fiica sa, Ellen Osier, campioană olimpică de floretă în 1924. Ea a câștigat toate cele 16 asalturi, eveniment rar în scrimă. În același domeniu a recidivat alt părinte: Saverio Ragno, campion olimpic de spadă în echipa Italiei (1936), este tatăl floretistei Antonella Ragno, posesoare a două medalii de bronz (1960 și 1964).

Mamele, de asemenea. Janet Simpson, în vîrstă de 19 ani, primul schimb al ștafetei britanice de 4×100 m plat, a obținut medalia de bronz în 1964, exact ca și mama ei, în aceeași probă, dar cu 32 de ani în urmă.

MAMĂ — FIICĂ

FRAȚI

Frații formează o categorie cu totul aparte, în care curiozitățile se întrec în a ne epata. Iată patru frați: Enrique, Ricardo, Luis și Raul Duarte, în aceeași echipă de baschet a Perului, fără prea mult succes în 1964. Iată în schimb alți patru frați, mult mai fructuoși: cicliștii suedezi de faimă mondială Eric, Gösta, Sture și Thomas Pettersson, singuri în stare să învingă orice coalizie. Ei au colecționat pînă acum trei medalii olimpice: una de argint în 1968 la 100 km contratimp în formație completă și una de bronz în 1964 la aceeași probă, fără Thomas (înlocuit cu ...străinul de familie Hamrin). Gösta a îmbogățit panoplia familiei cu o medalie de bronz la cursa individuală pe șosea (1968).

Dacă ar mai fi avut o rudă pasionată de ciclism, cei trei cicliști englezi Wyld (F., L. și P.) ar fi putut alcătui (ca și Petterssonii) o echipă uninominală; așa însă au fost obligați să-l ia ca partener pe Southall pentru a obține, în 1928, medalia de bronz la proba de urmărire

pe 4000 m. Tot trei frați au fost și canotorii francezi Vandernotte (Fernand, Marcel și micuțul cîrmaci Noel) care au ocupat locul 3, la Berlin, în proba de 4 + 1.

Perechile de frați au în frunte pe călăreții italieni Raimondo și Piero d'Inzeo, în progresie nu numai pe parcurs ci și pe podium: locurile 2 și 3 în 1956, locurile 1 și 2 în 1960! Cu trei perechi de frați (Ulrich și Gebhard Poltera, Hans și Ferdinand Cattini, Heini și Werner Lohrer) în liniile sale, echipa de hochei pe gheață a Elveției (locul III în 1948) era aproape gata formată...

Ce să spui însă de frații care se află adversari olimpici? Anton și Alfred Vandorp au jucat unul împotriva celuilalt la Tokio, în meciul de polo pe apă S.U.A. — Olanda. Explicația: Alfred locuiește la Amersford în Olanda, dar fratele său Anton, emigrat cu 8 ani în urmă în S.U.A., s-a naturalizat american, joacă la clubul californian «El Segundo» și a fost selecționat în reprezentativa Statelor Unite. Cu alți doi frați olandezi, gemenii Jan și Peter Snijders, situația este și mai caraghioasă: ei au reprezentat Olanda, în 1964, la judo, dar la aceeași categorie (mijlocie), riscînd, nu numai să se întâlnească direct pe saltea, dar să fie și confunđați de către arbitri, datorită uluitoarei lor asemănări. Noroc că au fost eliminați, separat, încă din turul II...

Alți doi gemeni, suedezi Vilhelm și Eric Carlberg, au făcut furori la tir, mînuind la fel de bine arma de calibru mic, ca și pistolul: ei au cumulat, între 1908 și 1924, nu mai puțin de 5 medalii de aur și 7 de argint. În raport cu aceștia, cazul canotorilor francezi Georges și Jacques Morel (medalie de argint în 1964 la 2+1) devine de-a dreptul banal. Ca și al etiopianului Bikila Abebe, dublul campion olimpic de maraton, care pe Via Appia a fost urmat (locul 7) de fratele său Wakgira. Mult mai grăitoare este prezența celor trei suedezi Sundelin: Ulf, Jorgen și Peter, pe ambarcația de 5,5 m, campioană olimpică la Acapulco, așa cum memorabilă va fi suita pe prima treaptă a podiumului olimpic, la patinaj artistic, a fraților americani Alan (1956) și David Jenkins (1960). Detronat de fratele său, Alan Hayes Jenkins s-a consolatat căsătorindu-se cu noua campioană de patinaj artistic Caroline Heiss!

Jocurile pe echipă, ștafetele, ambarcațiile de mai multe locuri, formațiile care pretind omogenitate sînt adesea populate cu perechi de frați, chiar la nivel înalt. Scrima și Italia au dat însă două asemenea perechi cu totul excepționale și ca longevitate sportivă și ca performanță. În numai două ediții (1912—1920) ale J.O., Nedo și Aldo Nadi au colecționat nu mai puțin de 9 medalii de aur și una de argint la toate cele trei arme. Urmașii lor, Edoardo și Dario Mangiarotti, prezenți pe planșe din 1936 pînă în 1960 (!), au strîns în vitrina familiei: 10 medalii de aur, 4 de argint și 2 de bronz, obținute la floretă și spadă, pe echipe și individual!

În sportul nostru se cunoaște nu numai prezența olimpică dispartă a fraților atleți Firea: Vasile (al 20-lea în proba de 50 km marș la Berlin) și Victor (eliminat în seriile probei de 3 000 m obstacole la Helsinki), ci și conlucrarea pe teren, în 1924, a fraților rugbiști (medaliați cu bronz) Eugen și Mircea Sfetcu, precum și a fraților fotbaliști orădeni Șandor și Albert Ströck.

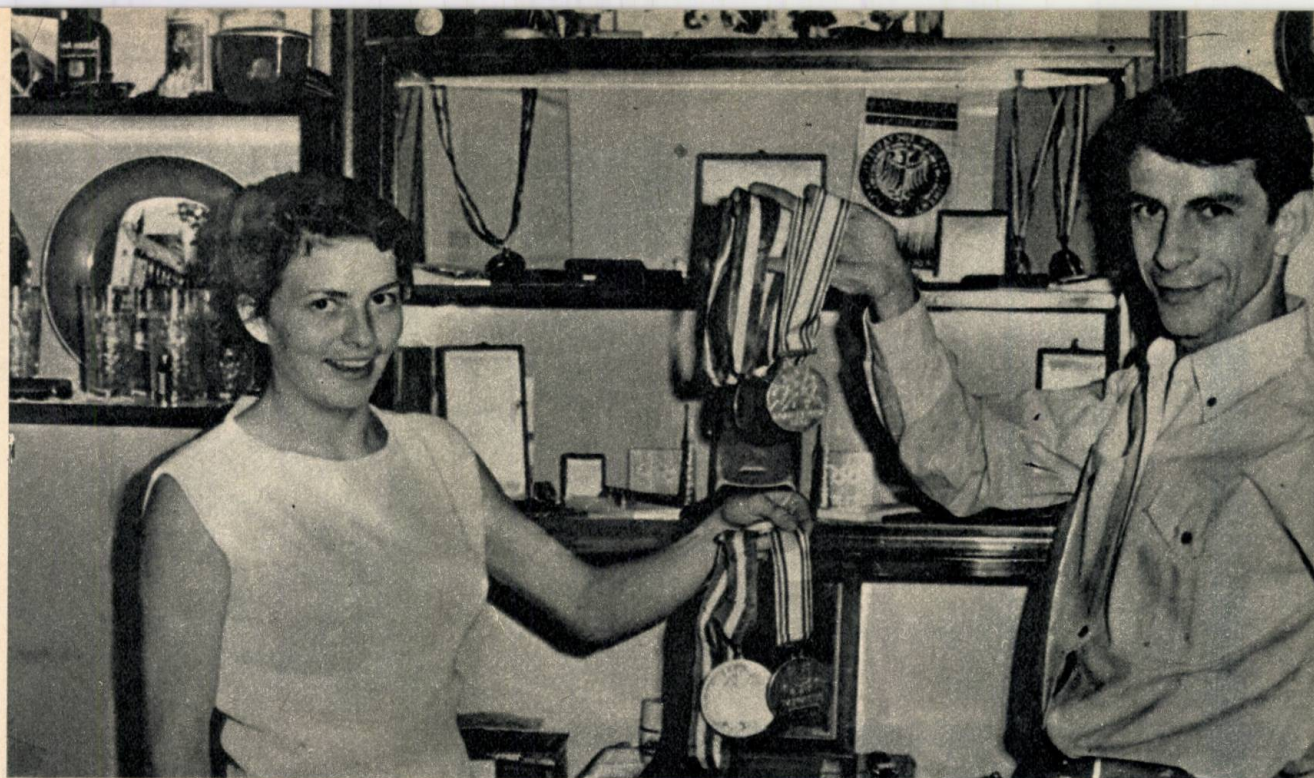
SURORI

Din rîndul surorilor, cele mai celebre, încununate cu lauri, rămîn schioarele franceze Marielle și Christine Goitschel (trei medalii de aur la ultimele două ediții ale J.O. de iarnă) și atletele sovietice Irina și Tamara Press (cinci medalii de aur în două ediții de vară — 1960 și 1964).

Frata și soră trebuie să încheie seria acestor rubedenii și credem că nu există exemplu mai frumos, deși deocamdată lipsit de performanțe răsunătoare, decît cel al lui Ronald și Cynthia Kaufmann (S.U.A.), perechea clasată pe locul 6 la proba de patinaj artistic de la Grenoble.

Sportul românesc oferă și el la această categorie un exemplu remarcabil, sporit prin... extensie familială. Este vorba de frații Elena și Mihai Bîră, schiori participanți la J.O. de iarnă (ea — loc 43 la slalom uriaș în 1956, iar el în 1948 și 1952, cu un bun loc 35 la coborîre), ca și de Magdalena Marotîneanu (loc 39 la slalom uriaș în 1956) care a devenit ulterior soția lui Mihai Bîră. Iată deci o relație care se poate exprima și astfel: soți și cumnată!

FRATE — SORĂ

Ileana și Ionel Drimbă, colecționari a numeroase trofee în urma succesorilor lor la mari competiții internaționale.

VERI

Rude poate ceva mai depărtate, dar purtând același nume cu deosebit pană, sînt verii francezi: scrimerul Christian d'Oriola (de patru ori campion olimpic de floretă, 1948—1956) și călărețul Pierre Jonquères d'Oriola (campion olimpic la proba de obstacole în 1952 și 1964).

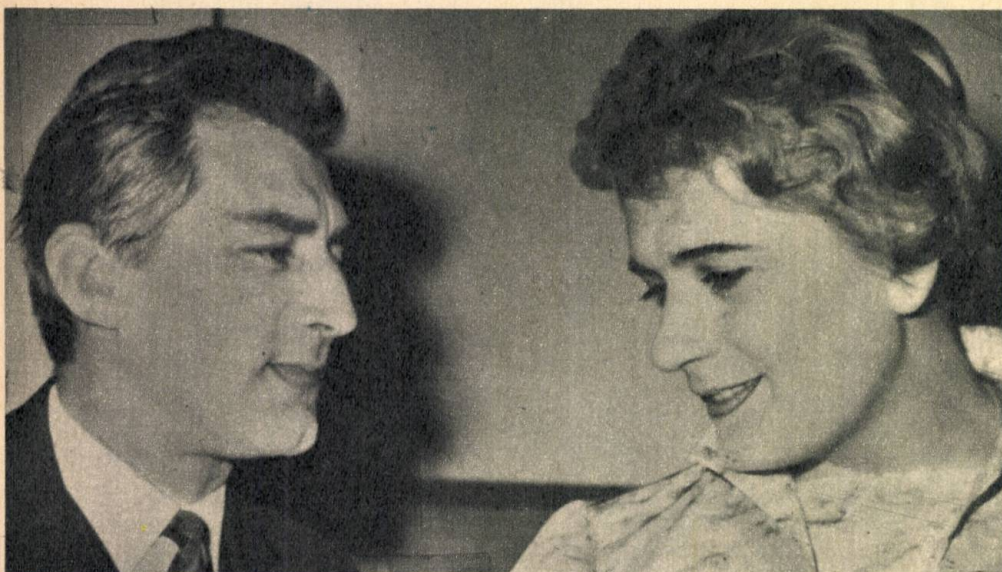
SOTI

Și astfel, epuizînd rudeniile de sînge, ajungem la relațiile de familie create prin căsătorie. Sînt mariaje preolimpice, altele postolimpice, dar în toate importantă este simbioza pe care o naște pasiunea sportivă comună, sporită de posibilitatea încintătoare de a putea concura împreună la Jocurile Olimpice.

Gimnastica sovietică dă cel mai important contingent al celor mai bogați soți în

medalii. Sofia și Valentin Muratov au acumulat în două ediții (1956—1960) 5 medalii de aur, 3 de argint și 4 de bronz. Pe urmele lor sînt Zenaida și Mihail Voronin care numai la Auditoriul din Mexico au cules 3 medalii de aur, 5 de argint și 3 de bronz. Lor li se alătură, cu tot atîta strălucire, soții Ludmila Belousova și Oleg Protopopov, campioni olimpici de patinaj artistic și la Innsbruck și la Grenoble.

De faimă mondială sînt firește și soții Dana și Emil Zatopek care au reușit să obțină la o singură ediție (1952) în arena olimpică patru medalii de aur (el — trei, la alergări de fond, ea — la aruncarea suliței). Soții, Zatopek sînt și nașii altei perechi celebre, cununată sub faldurile cercurilor olimpice: cehoslovaca Olga Fikotova (campionă olimpică la aruncarea discului în 1956) și americanul Harold Connolly (cam-

Concurent olimpic în 1952, Ion Söter a fost mai apoi pârtaș la marile succese ale Iolande Balaș

pion la aruncarea ciocanului în același an).

În 1964, la Tokio, pentru că logodnicul — viitorul ei soț — Robbie Brightwell nu s-a putut clasa decât al patrulea la 400 m plat, englezoaica Ann Packer s-a ambiționat și a câștigat proba de 800 m, aducând totuși

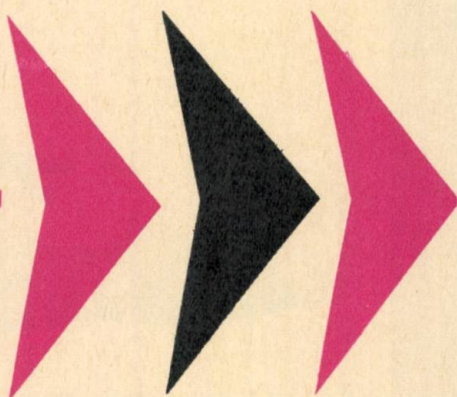
Adevărați artiști ai gheții, soții Ludmila Belousova și Oleg Protopopov, altfel decât i-ați văzut pe ecranele televizorului la atâtea mari concursuri de patinaj artistic.

Sotii Olga și Alexandru Szabo în
intimitatea căminului.

în viitorul cămin o medalie olimpică. Mai grăbiți, patinatorii francezi Andrée Joly și Pierre Brunet, campioni olimpici în proba de perechi în 1928, își reinnoiesc titlul în 1932, nu însă înainte de a se căsători pe loc, chiar în timpul jocurilor, la Lake Placid.

Să încheiem cu sportivii români căsătoriți care au fost prezenți în arena olimpică. Iolanda Balaș, cu dubla ei victorie olimpică, a compensat locul 6 al antrenorului și viitorului ei soț Ioan Söter (1952). Sotii Ileana și Ionel Drimbă s-au întors din Mexic cu frumoasa recoltă a unei medalii de aur și a alteia de bronz, obținute la floretă. Tot o floretistă, Olga Orban-Szabo, compensează cu o medalie de argint (1956) și una de bronz (1968) neșansa în competițiile olimpice de polo pe apă ale soțului ei Alexandru Szabo. Dubli medaliați cu bronz și la aceeași ediție (1956) sînt gimnasta Georgeta Hurmuzache și soțul ei de mai tîrziu, boxerul Constantin (Titi) Dumitrescu.

Reputatii gimnasti sovietici
Zenaida Voronina și sotul ei Mihail
au cucerit la Mexic
11 medalii olimpice
fiind din acest punct de vedere,
una din familiile sportive
cele mai avute!

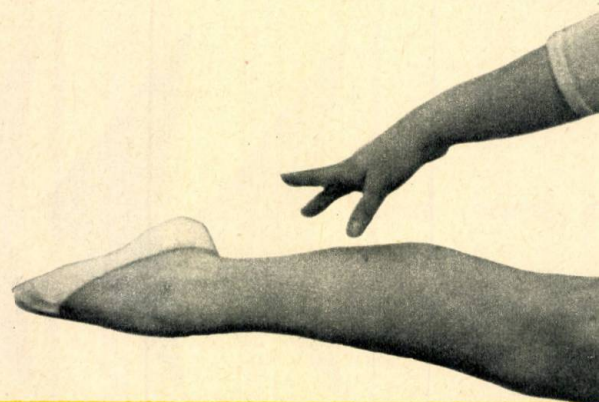

Vârsta campionilor mondiali și olimpici a scăzut uimitor de mult în anii următori olimpiadelor de la Melbourne și Roma, în 1964 și 1968 culminând ofensiva «copiilor».

În unele sporturi (înot, patinaj, schi, gimnastică) vârsta foarte multor campioni nu este mai mare de 15—17 ani, deci vârsta junioratului.

Aceasta presupune desigur o pregătire specializată încă de la 9—10 ani și o inițiere sportivă de la 4—7 ani, deci de la vârsta preșcolară.

Întrebarea principală care se pune tuturor celor care nu vor să piardă startul în lupta pentru supremație este: de la ce vîrstă și în ce sporturi se poate face, fără eforturi, fără specializare, inițierea sportivă?

valoarea nu ține se

De reținut că aceste sporturi în care se poate începe de foarte timpuriu sînt sporturi de îndemînare sau sporturi care cer calități complexe. De aceea, pînă la măiestrie sînt necesari 10—12 ani de muncă.

Practicarea acestor sporturi încă de la vârsta preșcolară este condiționată de concepția despre mișcare a părinților, de mediul înconjurător, de pregătirea și concepția cadrelor din grădinițe, de orientarea antrenorilor.

ÎNOTUL

Programa școlară japoneză prevede pentru vîrsta de 8—12 ani învățarea tuturor stilurilor de înot și în mod special, poate lucru deosebit față de europeni, cunoștințe teoretice despre înot.

În Anglia înotul se învață în școala ele-

na de numărul anilor

mentară încă de la șase ani dar și mai înainte, de la 3—4 ani, părinții aducându-și copiii la cursurile de înot. Numai la Londra sînt 80 de bazine în școlile elementare, bazine din lemn și material plastic, de 12×5 m.

Australia este cu adevărat țara înotului, aici copiii începînd să înoate de la 3—4 ani. După eșecul de la Tokio, Franța a construit

peste 700 de bazine și a decis ca înotul să fie probă fizică pentru bacalaureat.

Istoria mai veche și mai nouă a înotului cunoaște nume celebre, talente precoces: japonezul Miazaki, campion olimpic la 15 ani (1936), Marjorie Gestring (S.U.A.), cea mai tinăra campioană olimpică din toate timpurile (sărituri la trambulină — Berlin —

13 ani), Diana Wilkinson, cea mai bună sportivă a Angliei în anul 1957 (13 ani), frații Ilse și John Konrads, multirecordmani mondiali la 13—15 ani. Și acum mai recent Susan Pedersen și Debbie Meyer, campioane olimpice la 15 ani.

Experiențe recente extrem de interesante pledează pentru începerea extrem

Debbie Meyer

de timpurie a înotului. În America sînt cursuri de înot, ca cel al fostei campioane Ingrid Feuerstack, în care copii între 1—3 ani învață cu plăcere și ușurință în bazine cu apă caldă, la 28°. În Polonia, doi foști sportivi (soții Zdenek) au urmat exemplul lui Dawn Fraser, care și-a dus copilul la bazin de la șase luni, la trei ani acesta înotînd cu ochii deschiși pe sub apă și ținîndu-și respirația 15 secunde.

La noi, Cristina Balaban, Anca Andrei, Anca Groza, Eugenia Cristescu ș.a. au învățat să înoate în preajma vîrstei de începere a școlii. La București, fostul jucător de polo, Alexandru Szatmari de la Școala sportivă nr. 2 experimentează înotul cu copii între 4—7 ani.

PATINAJ ARTISTIC

Nimeni nu mai discută astăzi necesitatea începerii foarte devreme a învățării patinajului, ci cel mult vîrsta «startului»: 4—5 ani.

Exemplele de mari performeri la vîrstă foarte tină sînt nenumărate. Ele încep cu Sonja Henje, la 12 ani participantă la J.O. și apoi de multe ori campioană mondială și olimpică. De altfel, rețineți, și tatăl ei fusese campion la ciclism.

Alte nume mari: austriacul Karl Schäfer, mai apoi unul din creatorii baletului pe gheață, francezii Alain Giletti și Alain Calmat, cehoslovacii Karel Divin și Josef Nepela. Cu toții au început patinajul înainte de cinci ani. Dauphen Walker, campioană mondială în 1939, nu avea mai mult de 14 ani. La 15 ani Allen Scott a cucerit la J.O. de la Innsbruck medalia de bronz.

Au devenit campioni europeni sau mondiali la 17 ani Gabrielle Seifert (R.D.G.), americanca Peggy Fleming. S-a clasat, la aceeași vîrstă, pe locul trei la «mondiale» cehoslovaca Hana Maškova. În 1967 la C.M. de la Viena, au demonstrat o înaltă clasă, în afară de concurs, o sud-coreeancă de 12 ani și o americancă de 13 ani.

Patinatoarea Elena Moiş a început patinajul sub 5 ani și a devenit campioana țării noastre la 12 ani. Un talent precoce este și Beatrice Huștiu, cea mai tină (11 ani) și totodată, cea mai simpatizată participantă la J.O. de la Grenoble.

SCHIUL

Tot la 4—5 ani și chiar mai devreme, dacă părinții sînt curajoși și au făcut și ei de timpuriu acest sport, se poate începe schiul.

James Couttet, Emile Allais, Toni Sailer au fost mari campioni la 17 ani, cum a fost

la noi Dumitru Sulică. Jean-Claude Killy a început schiul la trei ani, iar Marielle Goitschell la patru ani.

Tot înainte de cinci ani au început să coboare pe schiuri Radu Scîrnci, Mihai Bîră, Gheorghe Roşculeţ, în oraşele unde trăiau, în preajma munţilor, la Braşov, Predeal, Buşteni. După părerea antrenorului Radu Scîrnci, pentru un copil e mai uşor să înveţe să meargă bine pe schi decît

pe... picioare.

Astăzi, la Braşov, copiii încep să schieze la 4—5 ani şi uneori, ca în cazurile copiilor fostilor campioni Roşculeţ şi Bîră, încă de la 3 ani. Copiii binecunoscuţilor sportivi Ion Coman, Laurian Taus, Dumitru Furnică, Ion Coliban, Gh. Cristoloveanu, Constantin Diaconescu, Alex. Ereţian au început cu toţii să schieze între 4 şi 5 ani. Ei sînt speranţa de mîine a noii promoţii de schiori braşoveni.

GIMNASTICA

Spre surprinderea specialiştilor, în ultima vreme şi în gimnastică încep să se obţină mari performanţe mondiale la vîrsta junioratului, cu precădere la fete.

Vera Ceaslavska, campioană olimpică şi mondială, a început gimnastica la 14 ani, dar la 8 ani făcea balet şi patinaj artistic.

Spre deosebire de Larisa Latînina, compatrioatele sale Larisa Petrik şi Natalia Kucinskaia (3 medalii de aur la «mondialele» de la Dortmund) au început mult mai devreme (6—7 ani), bineînţeles prin balet şi atletism, Kucinskaia nu împlinise la Dortmund 17 ani.

CÎTEVA CONCLUZII CE SE IMPUN:

1 Vîrsta din ce în ce mai tîrîă a campionilor lumii, mai ales în unele sporturi (înot, patinaj, schi, gimnastică) ne obligă la o începere a acestor discipline încă de la vîrsta preşcolară.

2 Factorii care determină această iniţiere sportivă între 4 şi 7 ani sînt: concepţia despre mişcare a părinţilor, condiţiile specifice naturale în care trăiesc copiii, concepţia şi pregătirea educatoarelor din grădiniţe, orientarea antrenorilor.

3 Metodic, această iniţiere trebuie făcută în joacă, fără efort sau tendinţe de specializare, cu mijloace atractive şi multilaterale. Se va evita total solicitarea nervoasă a copiilor, la această vîrstă scoarţa cerebrală fiind în proces de maturizare a celulelor nervoase.

4 Din datele literaturii de specialitate şi din experienţa antrenorilor noştri, reies pentru sporturile analizate următoarele vîrste de iniţiere: înot şi schi 4 ani, patinaj 4—5 ani, şah şi gimnastică 6—7 ani.

Josef Nepela

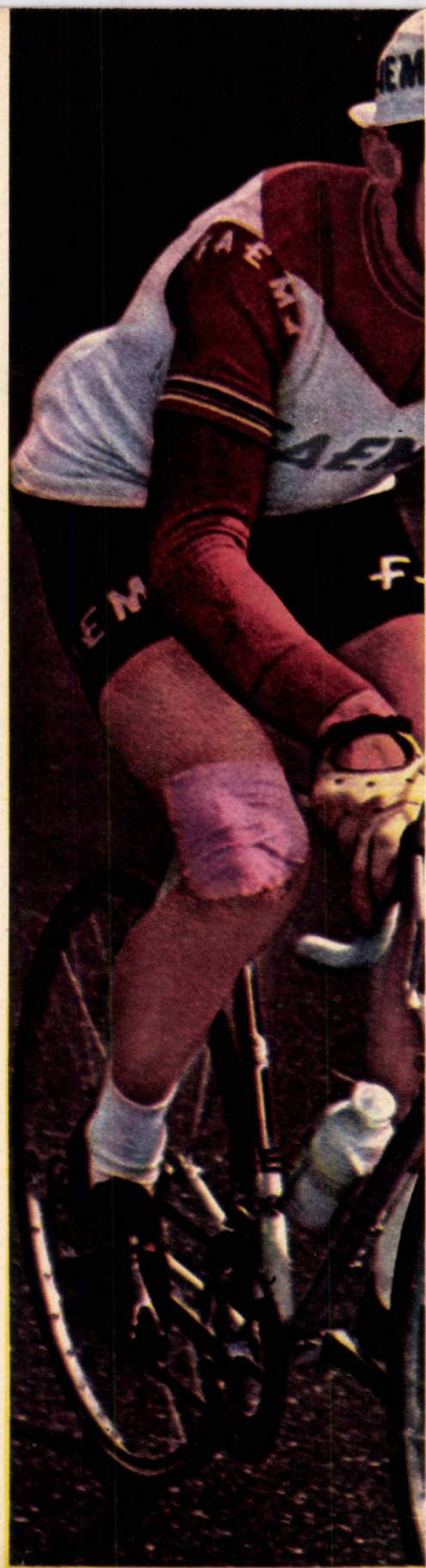
Jean-Claude Killy

În R.F. a Germaniei în cadrul Academiei de canotaj a început, în mod experimental, iniţierea în tainele acestui sport a copiilor de 8 ani. Cunoscînd faptul că această ramură sportivă este una dintre cele mai pretenţioase, că solicită un mare volum de efort fizic, bineînţeles că vîrsta de 8 ani la care se face acum iniţierea a provocat o serie de discuţii.

Într-însă, în această privinţă, părerea directorului Academiei de canotaj din Ratzeburg, KARL ADAM:

«Dacă e bine orientată şi bine condusă, iniţierea copiilor de 8 ani în practicarea canotajului nu poate avea, în final, decît rezultate bune. Mişcările generale şi în special echilibrul se învaţă cel mai bine şi mai uşor acum, la această vîrstă. Antrenorii noştri au făcut diferite experienţe cu grupe de cîte 100 de copii. Cei de 8 ani au învăţat în numai 2 zile să-şi ţină echilibrul în schif, în timp ce doar 80 la sută dintre cei de 15 ani au reuşit să facă acelaşi lucru, însă în mai multe zile. Şi așa mai departe, procentul respectiv descreşte pe măsură ce vîrsta subiecţilor se afla în creştere. În felul acesta a devenit limpede pentru noi că vîrsta de 8 ani reprezintă un moment deosebit de important în instruirea viitorilor schifişti. Vreau să precizez însă că aceşti copii nu fac altceva decît să înveţe bine şi corect mişcările de bază ale canotajului. Cu ei nu se fac încă antrenamente!»

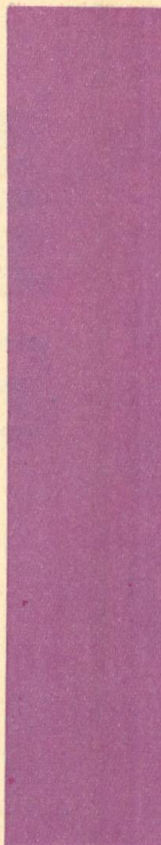
eddy

CEL MARE

Hristache
NAUM

EDDY MERCKX (Belgia):
24 de ani, 182 cm înălțime,
73 kg greutate. Palmares: peste
500 de victorii, printre care:
campion mondial (amatori) —
1964, Sallanches (Franța) —
avea 19 ani!; campion mondial
(profesioniști) — 1967, Heerlen
(Olanda); învingător în «Fle-
che Wallonne» — 1967; locul
I în 1966 și 1967 în cursa Milan-
San Remo; câștigător (împre-
ună cu Bracke) al «Trofeului
Baracchi» — 1966, 1967; locul I
în «Turul Italiei» — 1968; în-
vingător în «Turul Franței» —
1969.

Eddy Merckx a devenit una dintre celebritățile sportului cu pedale. El este, dacă vreți, la vârsta de 24 de ani performerul performențelor în acest sport ce utilizează exclusiv acel instrument denumit sugestiv «mica regină a șoselelor». 1969 este anul de triumf al belgianului zburător. El a început sezonul cu victorii de răsunet, a fost la un pas de marele event (Giro—Tour de France)—pe care l-a ratat din cauza unui dubios rezultat pozitiv la controlul antidoping în «Turul Italiei» — a dominat ca nimeni altul «Marea Buclă» și a cules — în final — elogiile tuturor specialiștilor, indiferent dacă ei erau francezi, italieni, belgieni, spanioli sau elvețieni. Eddy Merckx a fost decretat ciclistul nr. 1 al lumii. El a întrecut, ca un remarcabil sprinter ce este, reputația unor rutieri care candidau pînă ieri la acest titlu: Gimondi, Poulidor, Aimar, Pingeon, Van Springel, Jan Janssen, Motta, Guyot et comp. Firma FAEMA pentru care concurează îl socotește cel mai prețios diamant al său și ar fi în stare de orice sacrificii pentru a-l păstra. Flamandul din Meensel-Kiezezem, născut la 17 iunie 1945, orgolios, ambițios, conștiincios și meticulos se află abia la începutul unei mari cariere sportive. El vrea să-l detroneze din amintirea iubitorilor de ciclism pe Fausto Coppi, Gino Bartali, Jacques Anquetil, Louison Bobet. El vrea să devină cea mai mare

figură a legendarului sport pe două roți. Cine-i poate sta în cale?

...BERLIN, 1968. În restaurantul hotelului Berolina se află peste 100 de ziaristi. Fac parte din caravana «Cursei Păcii» și, în mod firesc, discuția gravitează în jurul ciclismului. La aceeași masă am luat loc împreună cu Lucien Berghmans, un belgian rotorei, Zigmund Weiss, polonezul prezent la toate edițiile «Cursei Păcii», și Lothar Branzke, trimisul ziarului «Sport Echo» din Berlin. Un «l'Equipe» proaspăt are un titlu imens care începe cu Eddy Merckx... Berghmans a lăsat cina să aștepte și citește cu nesat tot ceea ce scrie ziarul parizian despre compatriotul său. Abia după ce l-a... consumat își îndreaptă privirea spre noi.

— Eddy se pregătește pentru Giro. Va fi un triumf pentru el...

— Ești atît de sigur că are să-l cîștige?

— Cine altul ar putea s-o facă?

— Gimondi, Rudi Altig, Jan Janssen...

— A, nu dragul meu. Eddy este net mai bun decît toți aceștia la un loc. În mod cert victoria îi va aparține!

— Ce calități deosebite are acest tînăr compatriot încît să fie exclusă categoric posibilitatea ca altul să-i răpească această prezumtivă victorie?

— Eddy este poate cel mai valoros rutier pe care l-a avut

lumea ciclistă. Are un contratimp necruțător — nici Anquetil, în zilele lui bune, nu l-ar fi putut întrece, urcă ca un vultur (spaniolii sînt niște copilași naivi pe lângă el) și sprintează ca o rachetă. De altfel, sprintul acesta fără seamăn i-a adus două titluri de campion al lumii. Ei, ce zici, cîștigă Giro?

— I-o doresc.

După cum știți, Eddy Merckx a cîștigat magistral înconjurul Italiei pe bicicletă, în acel an transpunînd în viață teoriile colegului meu de breaslă, Lucien Berghmans.

...BUCUREȘTI, 1968. Echipa Belgiei care participă la o cursă ciclistă organizată în țara noastră este condusă de fostul cîștigător al marilor curse de 6 zile, Lucien Acou. Mă interesează în mod deosebit o discuție cu Acou. Motivul: vreau să-l cunosc cît mai bine pe... Eddy Merckx. Nu numai calitatea de compatriot al campionului belgian îi conferă lui Acou dreptul de a vorbi cu competență despre Eddy ci și faptul că el este... socrul învingătorului din «Turul Italiei». Așadar...

— Este adevărat că Eddy Merckx nu va participa anul acesta la «Turul Franței»?

— Da. Vă surprinde?

— Firește. După succesul din Giro, toată lumea aștepta de la el marea performanță de a învinge și în «Turul Fran-

ței». Mai ales că Anquetil nu va fi la start.

Acou s-a întunecat. Nu i-a plăcut aluzia.

— Nu de Jacques i-a fost teamă lui Eddy. Din marele Anquetil n-a mai rămas decît umbra. Și chiar dacă ar fi fost în culmea gloriei, Merckx l-ar fi putut învinge. Altul este motivul absenței sale la startul lui «Tour de France». Eddy este încă prea tînăr. Două mari competiții — la un interval de timp atît de scurt — l-ar lansa, fără îndoială, pe culmile gloriei, dar i-ar scurta cariera de rutier. Pentru el viața este abia la început. Are timp să egaleze și chiar să întrecă performanța lui Anquetil (n.n. Jacques Anquetil a cîștigat de 5 ori «Turul Franței», 4 dintre victorii fiind consecutive).

— Bănuiesc că geneza succeselor lui Eddy Merckx se află în volumul de muncă pe care-l afectează în pregătirea fiecărei competiții.

— Eddy este un om de o conștiinciozitate exemplară. Pentru el nu există lucru care poate fi luat ușor. Nu se prezintă la startul unei competiții fără să fie sigur că a făcut totul, că și-a creat cele mai favorabile condiții pentru a învinge. În ceea ce privește viața sportivă, nu i se poate reproșa nimic. Eddy nu bea, nu fumează, nu pierde nopțile, nu face nici un fel de abuz. Sînt condiții sine qua non pentru ca un ciclist să devină vedetă autentică.

...PARIS, 1969. Iată-l pe Eddy Merckx în carne și oase în fața mea. Cțiva prieteni, ziariști sportivi belgieni, mi-au facilitat întâlnirea cu vedeta nr. 1 a ciclismului mondial. Eddy are o înfățișare de adolescent, o privire de licean în vacanță, o amabilitate de om superior. Las la o parte orice introducere și declanșez sarabanda întrebărilor.

— Este adevărat că în momentul de față nu mai luptați cu cicliștii din pluton ci cu memoria celor dispăruți?

— Reclama este în beneficiul nostru, al cicliștilor profesioniști. Lumea vorbește însă multe, uneori prea multe. Și nu toate sînt adevărate. În fața memoriei lui Coppi mă înclin, pe Anquetil, Rik Van Looy sau Bobet îi salut ca pe niște mari maeștri a pedalei, pentru că asta și sînt. De luptat mă lupt cu toți cei ce se aliniază la același start cu mine. Fac totul să-i înving, fie că întrecerea este mare, fie că este mică.

— Sînteți într-adevăr teribil de ambițios?

— Dv nu sînteți? Dv nu doriți să deveniți cel mai mare gazetar sportiv, nu luptați zi de zi pentru aceasta, nu visați în fiecare noapte că veți deveni? Atunci?

— Nici o clipă n-am socotit ambiția un defect. Dimpotrivă. Dar să trecem peste acest subiect. Ce calități socotiți că trebuie să aibă un ciclist pentru a vă depăși?

— Să fie Eddy Merckx în proporție de 101 la sută...

— Și dacă nu îndeplinește această calitate?

— Evident, îi va fi greu să mă întrecă!

— Atunci să modificăm întrebarea: ce calități trebuie să posedă un rutier pentru a realiza victorii de răsunet?

— Multe. Dintre ele voința mi se pare cea mai de seamă. Apoi, trebuie să vrea să muncească foarte mult pentru perfecționarea fiecărui amănunt de tehnică și tactică. Îi mai trebuie, acestui rutier care vrea să devină vedetă, puterea de a renunța la marile plăceri ale tinereții, de a se abține, de a înțelege că pentru o victorie de prestigiu mondial este nevoie de multe sacrificii.

— În sfîrșit, cum vă antrenați dv?

— După o perioadă de pregătire fizică la munte, încep rulajul. Cam 2 000—2 500 km. Baza o constituie însă com-

petițiile. Din primele zile ale sezonului particip la întreceri de o zi cu kilometraj redus, pentru ca o dată cu intrarea în formă să mă prezint la startul unor competiții tot mai pretențioase. La concursurile din primăvară nu mă sfîșesc să abandonez dacă consider că terminarea cursei îmi cere eforturi care vor împieta asupra evoluției mele ulterioare. Am mare grijă să nu răcesc, mă alimentez rațional, mă odihnesc cît trebuie, dar nu mai mult.

— Soția dv consimte la un program atît de riguros?

— Provenind dintr-o familie de sportivi, cunoaște și înțelege rostul acestor sacrificii. Nu uitați că eu trebuie să adun acum bani pentru mai tîrziu. Și-apoi, ciclismul nu se practică toată viața. Cînd te hotărâști să spui nu ciclismului ești un rutier bătrîn, dar un bărbat încă tînăr.

— Am să închei cu o întrebare pe care ar fi trebuit să v-o pun la începutul discuției. Dacă n-am făcut-o este pentru că n-am vrut ca discuția noastră să decurgă după tipic. Deci: cum ați început ciclismul?

— Părinții mei au o prăvălie. După orele de școală duceam — cu bicicleta — pachetele clienților la domiciliul acestora. Era un antrenament excelent. Așa se face că la primele curse pentru copii de vîrsta mea am avut succese care m-au făcut să mă gîndesc, să visez la gloria lui Stan Ockers. Mama, la început, n-a vrut să audă. De-abia după ce a văzut că sînt într-adevăr talentat — am uitat să vă spun că un mare ciclist trebuie să aibă și calități înnăscute — și după ce i-am promis că nu voi abandona școala mi-a dat voie să mă dedic sportului în care strălucea Rik Van Looy. Cred că și posibilitatea unui evident progres material al familiei noastre a cîntărit într-un fel în hotărîrea pe care — în sfîrșit — a luat-o mama.

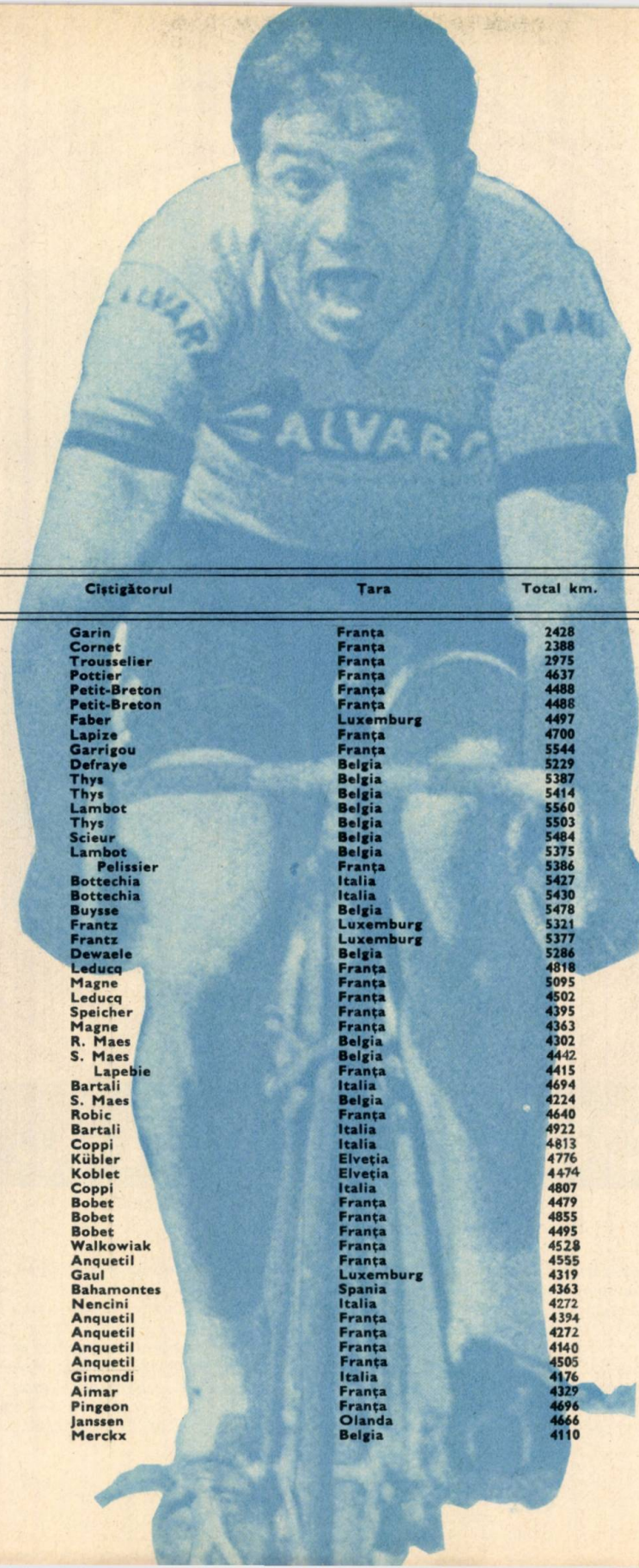
— Vă mulțumesc pentru amabilitatea cu care ați răspuns întrebărilor și voi pune punct final discuției urîndu-vă succese de proporții tot mai mari în sportul cu pedale.

— Îmi place să am ultimul cuvînt. Dați-mi deci voie să închei eu convorbirea rugîndu-vă să transmiteți alergătorilor români cît mai multe locuri la marile întreceri ale ciclismului amator.

Doi ași ai marilor curse: francezul Jacques Anquetil, care recent a abandonat activitatea competițională și Eddy Merckx

TOUR DE FRANCE

Anul	Cîştigătorul	Țara	Total km.	Etape	Media orară
1903	Garin	Franta	2428	6	25,283
1904	Cornet	Franta	2388	6	24,292
1905	Trousselier	Franta	2975	11	27,284
1906	Pottier	Franta	4637	13	24,463
1907	Petit-Breton	Franta	4488	14	28,470
1908	Petit-Breton	Franta	4488	14	28,740
1909	Faber	Luxemburg	4497	14	28,658
1910	Lapize	Franta	4700	15	28,680
1911	Garrigou	Franta	5544	15	27,322
1912	Defraye	Belgia	5229	15	27,894
1913	Thys	Belgia	5387	15	27,625
1914	Thys	Belgia	5414	15	27,028
1919	Lambot	Belgia	5560	15	24,954
1920	Thys	Belgia	5503	15	24,131
1921	Scieur	Belgia	5484	15	24,720
1922	Lambot	Belgia	5375	15	24,202
1923	Pelissier	Franta	5386	15	24,428
1924	Bottechia	Italia	5427	15	23,958
1925	Bottechia	Italia	5430	18	24,775
1926	Buyse	Belgia	5478	17	24,065
1927	Frantz	Luxemburg	5321	24	26,839
1928	Frantz	Luxemburg	5377	22	27,833
1929	Dewaale	Belgia	5286	22	28,320
1930	Leducq	Franta	4818	21	27,979
1931	Magne	Franta	5095	24	28,758
1932	Leducq	Franta	4502	21	29,215
1933	Speicher	Franta	4395	23	29,697
1934	Magne	Franta	4363	23	29,460
1935	R. Maes	Belgia	4302	21	30,559
1936	S. Maes	Belgia	4442	21	31,072
1937	Lapebie	Franta	4415	20	31,741
1938	Bartali	Italia	4694	21	31,560
1939	S. Maes	Belgia	4224	18	31,966
1947	Robic	Franta	4640	21	31,497
1948	Bartali	Italia	4922	21	33,402
1949	Coppi	Italia	4813	21	32,122
1950	Kübler	Elveția	4776	22	32,781
1951	Koblet	Elveția	4474	24	31,432
1952	Coppi	Italia	4807	23	31,602
1953	Bobet	Franta	4479	22	34,605
1954	Bobet	Franta	4855	23	34,639
1955	Bobet	Franta	4495	22	34,434
1956	Walkowiak	Franta	4528	22	36,512
1957	Anquetil	Franta	4555	22	34,507
1958	Gaul	Luxemburg	4319	24	36,905
1959	Bahamontes	Spania	4363	22	35,241
1960	Nencini	Italia	4272	21	37,210
1961	Anquetil	Franta	4394	21	36,284
1962	Anquetil	Franta	4272	22	37,306
1963	Anquetil	Franta	4140	21	36,456
1964	Anquetil	Franta	4505	22	35,420
1965	Gimondi	Italia	4176	22	36,086
1966	Aimar	Franta	4329	22	36,602
1967	Pingeon	Franta	4696	22	34,775
1968	Janssen	Olanda	4666	22	34,894
1969	Merckx	Belgia	4110	22	35,296

Realizări ale unui

Inginerului Henri Coandă, căruia știința universală și aviația lumii îi dădorec valoroase contribuții, i se dă întotdeauna cuvîntul, atunci cînd vine vorba și despre sport. Explicația? Foarte simplă.

A fost unul dintre primii automobiliști de la noi, după cum, inventînd o sanie cu motor reactiv — înția în lume — a devenit și primul ei pilot, demonstrațiile pe pîrțile întroienite ale teritoriului rusesc din anii de dinaintea primului război mondial omologînd «de fapt» atît o prezență românească într-un domeniu al tehnicii, cît și primele performanțe în sporturile specifice iernii.

În anii liceului militar de la Iași, pentru a ne întoarce la primii săi pași în sport, Henri Coandă a dovedit puternice înclinații pentru gimnastică — la aparate și în exercițiile acrobatice, după cum s-a evidențiat și ca un bun trăgător la semn, fiindu-i atribuit eghiletul de bun țintaș, la fel cum se afirmase și ca un scrimer valoros. Mai tirziu, Henri Coandă a jucat tenis, la clubul studențesc al Politehnicii din Charlottenburg, desfășurînd, simultan, o bogată activitate și în lumea turfului berlinez. El a participat și a obținut victorii de răsunset

În anii 1904—1906 chiar împotriva călăreților profesioniști, protagoniști consacrați ai turului german, printre dînșii numărîndu-se și cîștigătorii a trei ediții consecutive ale Derbyului imperial german. Specialist în cursele de galop și de obstacole, compatriotul nostru primise chiar oferte insistente pentru a deveni profesionist pe turul german al epocii, în condițiuni financiare cu mult mai avantajoase celor ce i se asigurau ca inginer.

La vîrsta de 20 de ani, cel ce-avea să devină părintele aviației cu reacție, a făcut drumul pe jos, de la Haifa la Pekin, într-o acțiune de drumeție cosmopolită care l-a ținut timp de nouă luni departe de alte preocupări, prilej cu care s-a dovedit un temerar străbătător al celor mai dificile ținuturi, printre care chiar și pustiul Gobi.

Dar reintrat în viața citadină și în cadrul preocupărilor tehnice, Henri Coandă a jucat între 1907 și 1910, într-una dintre cunoscutele echipe de rugby ale campionatului francez de primă ligă, ajungînd vedeta formației universitare din Paris.

La Chamonix, în Franța, și la Davos, în Elveția, a participat la concursurile de bob, fiind ținăruț unu echnipaj studentesc francez.

Angajat, după absolvirea studiilor, ca director tehnic al uzinelor de avioane Bristol, din orașul cu același nume, Henri Coandă și-a continuat activitatea sportivă în echipa de rugby a orașului, fiind astfel cel dintîi român ajuns să înfrunte jucătorii marilor formații din rugbyul insular.

Iată o bogată activitate sportivă strîns legată de viața acestui fiu al plaiurilor românești căruia tehnica mondială îi recunoaște trei invenții strălucite, revoluționare în domeniul aviației:

— avionul cu reacție

— «efectul Coandă» pe al cărui principiu au fost concepute fenomenalele «farfurii zburătoare»

— avionul fără elice (un fuzelaj montat pe patru aerodine semilenticulare — farfurii zburătoare, — care-și primește în curînd omologarea în primul zbor).

Dar Henri Coandă era, în același timp, un admirabil patinator — la simplu, ca și la dublu mixt, în probele de patinaj artistic; el atrăgea spectatori de toate vîrstele înșiruiți pe malurile lacului din Cîsmigiuł bucureștean — singurul patinoar pînă la 1932 — pentru a urmări spectacolul pe care acel tînăr înalt, zvelt și mlădios îl oferea bucureștenilor atunci cînd dansa după valsul cîntat de fânfara militară, sau executa figurile impuse de regulile vreunui concurs oficial, pentru ca, numai după cîteva luni, vara să aducă în piscinele sportive sau în apa mării, mărturia unui înotător care nu trecea neremarcat.

Într-o perioadă, în străinătate, Henri Coandă era nelipsit din partidele de golf susținute în compania unor jucători pe care agențele sportive ale vremii îi consemnau drept frunțașii acestui sport; la această activitate a sa, compatriotul nostru adăuga cricketul, joc sportiv în care puțini au fost românii care-l practicau.

— Cu dimensiunile mele pe «vertical» și cu mobilitatea brațelor, cred că aș fi dat întreaga mea măsură sportivă în baschet, de ar fi fost un sport al zilelor tinereții mele, al începuturilor mele. Mai tîrziu, prea absorbit de preocupările tehnice și prins în servituțile acelor discipline sportive în care eram angajat în felurile competiții din țările în care trăiam atunci, mi-a fost greu să mai încep și baschetul. Dar să știți, — ne spunea Henri Coandă, că nici un sport nu poate fi practicat la nivel competitiv, în plenitudinea resurselor psiho-fizice, decît dacă a fost început în anii adolescenței, ai acelei epoci din viață în care abia pășești pragul tinereții.

Anii mei în sport?

O, ce școală a vieții, ce admirabil experiment, ce învățături folositoare pentru tot restul zilelor, ce minunat exercițiu, nu numai fizic, dar și sufleteș, urmat de o disciplinare a nervilor, constituind o adevărată gimnastică a psihicului, un mijloc admirabil de a cunoaște ceea ce înseamnă cu adevărat să-l simți pe cel mai tare decît tine, să-l accepți astfel, să-l admiri și să te străduiești să-l depășești, să-l întreci tu într-o zi, dar numai în limitele luptei regulamentare.

Avionul cu reacție

Farfuriile zburătoare

Avionul fără aripi

polisportiv român

O, ce admirabilă este clipa unei asemenea victorii, cînd reușești să te afli tu înaintea celui care te întrecuse cîndva și pe care ți-l considerai superior.

Atunci, da, ești într-adevăr tu însuși mare, căci ești mai bun decît tine, cel învins ieri, și ești mai tare decît însuși învingătorul tău de pînă atunci.

Multe dintre realizările mele poartă în ele rodul perseverenței, al rezistenței și al spiritului de luptă șlefuit atunci, în anii vieții mele de sportiv, cînd ascultam și priveam pentru ca apoi să gîndesc și să acționez eu însumi — ne spunea Henri Coandă, cu acel inefabil farmec personal, însoțit de surîsul său blajin, natural, aproape fără contururi, caci cuprinde totul în juru-i, totul și pe toți...

* Henri Coandă măsura 196 cm.

Egon
Erwin
Kisch
vă prezintă

UN SPORT AL INDIENILOR MAYA

Numele scriitorului și publicistului cehoslovac Egon Erwin Kisch este foarte cunoscut în publicistica europeană. Fragmentul de mai jos este din cartea sa «Descoperirea Mexicului».

«Din însemnările lăsate urmașilor de părintele Diego Duran aflăm cu uimire că indienii maya jucau un fel de joc cu mingea în care aceasta nu era lovită nici cu mîna, nici cu piciorul, ci cu... spinarea! Rămii și mai uimit cînd vezi ținta în care trebuia introdusă mica minge de cauciuc: un mic cerc de piatră așezat la o înălțime de patru metri. Mingea trebuia să treacă prin acest cerc. Cum reușeau vechii indieni să dea micii mingi cu spinarea sau cu genunchiul, un efect aproape de biliard rămîne în continuare o taină. Jucătorii erau foarte bine bandajați la genunchi și la șolduri, dar mingea venea cu o asemenea viteză încît de multe ori cei în care nimerea erau traumatizați. Despre acest joc părintele Duran spunea: «Înainte de orice vreau să remarc marea măiestrie a acestor indieni în «preluarea» mingii. În clipa în care erai aproape sigur că aceasta va atinge pămîntul, ei interpuneau în calea ei genunchiul sau spatele, încît mica sferă din cauciuc dur zbura din nou spre înălțimi. Dar jocul acesta reprezenta ceva mai mult decît o distracție. Era o luptă simbolică, deoarece sfera de cauciuc nu reprezenta o simplă minge, ci însuși soarele. Faptul că ei o ridicau în înălțimi era o victorie asupra forțelor întunericului, pentru ca, întotdeauna, deasupra poporului maya să strălucească bunăvoința zeilor».

Cele mai înalte vîrfuri
ale Carpaților românești
(peste 2 500 m)

Moldoveanu	2 544 m
Negoiu	2 536 m
Viștea mare	2 527 m
Călțunu (Lespezile)	2 528 m
Paringul mare	2 518 m
Peleaga	2 509 m
Vînătoarea lui Buteanu	2 508 m
Omul	2 507 m
Păpușa	2 502 m
Dara	2 500 m

Muntele!

Mirajul său compensează toate greutățile, și-i fac cucerirea mai plăcută!

— Priveam fără de țintă-n sus
Într-o sălbatică splendoare
Vedeam Ceahlăul la apus,
De parte-n zări albastre dus,
Un uriaș cu fruntea-n soare

(G. Coșbuc)

— Muntele inspiră simțiri grandioase. Când vezi văile și cîmpurile întinzîndu-se la picioarele tale, drumurile serpuiind ori în linie dreaptă, satele presărate de-a lungul lor, ai sentimentul unei țări.

(G. Călinescu)

— Călătoria de o mie de mile începe cu un pas.

(Lao Tzi)

— Primești salutul meu, o munți albaștri ai Caucazului! Căci voi mi-ați legănat copilăria pe crestele sălbatice, voi m-ați purtat și m-ați înveșmîntat în nori de argint și m-ați deprins cu cerul și țaria!

(M. Lermontov)

— Unde este coborîșul mai ușor, este urcușul mai greu.

(Leonardo da Vinci)

— Sclipirile ghețarilor, cît și vîrfurile albe, cu fanioanele lor de zăpadă ridicată de vînturile înălțimilor, nu pot fi ușor uitate. Ele continuă să rămînă mult în mintea noastră. Pînă atunci cînd, cu rucsacul în spate și cu pioletul în mînă, vom păși din nou în această lume a soarelui și a zăpezii.

(Sorin Ciulli)

— Omul, în loc să înfrunte pe alții în dorința deșartă de a-și domina semenii și fără doar și poate de a-și trimbița gloria, luptă împotriva forțelor naturii și a propriei sale slăbiciuni.

Cu rare excepții, alpinistul nu aspiră la glorie și nu are nici spectatori care să-l încurajeze.

(Lionel Terray)

— Gîndurile alpinistului se rotesc în jurul vîrfului de munte, iar visele își găsesc împlinirea în fapta alpină.

Și te pot asigura că nu există o faptă mai bărbătească decît «după cu muntele» și nici o împlinire mai desăvîrșită decît cucerirea vîrfului.

Ceea ce cauți, este acel perete de sus, acea creastă, acea muchie.

(Fritz Kasparek)

Antologie întocmită de:
prof. Anatol GHERMANȘCHI

Mică antologie alpină

Cucerirea celor
14 giganți
ai pămîntului
(peste 8 000 m)

1950 Annapurna 8078 m — Maurice Herzog și Louis Lachenal (amîndoi Franța)

1953 Everest 8848 m — Edmund Hillary (Noua Zeelandă) și călăuza Tensing Norche (Nepal)

1953 Nanga Parbat 8125 m — Hermann Buhl (Austria)

1954 K 2 (Chogori) 8611 m — Achille Compagnoni și Lino Lacedelli (ambii Italia)

1954 Cho-Oyu 8153 m — Herbert Tichy, Sepp Jöchler (amîndoi Austria) și călăuza Pasang (Nepal)

1954 Broad Peak 8047 m — Markus Schmuck, Fritz Wintersteller, Kurt Diemberger, Hermann Buhl (toți Austria)

1955 Makalu 8481 m — Lionel Terray și Jean Couzy (amîndoi Franța)

1955 Kangchendzönga 8597 m — Brown, Band, Hardie și

Streather (toți din Marea Britanie)

1956 Lhotse 8501 m — Reiss, Luchsinger (ambii din Elveția)

1956 Manaslu 8125 m — Nyima și Nawang Imanishi (Japonia) și călăuza Gvaltsen.

1956 Gasherbrum 8035 m — Moravec și Larch, Willenpart (expediție austriacă)

1958 Hidden Peak 8068 m — Schoening și Kaufmann (ambii S.U.A.)

1960 Dhaulagiri 8172 m — Schelbert, Forrer, Diemberger, Dienes (expediție elvețiană)

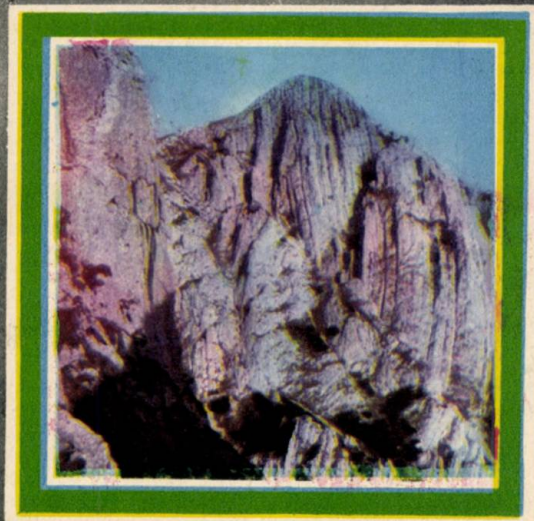
1964 Shisha Pangma 8013 m — Hsu Ching, Wang Fu-chou, Wu Tsung-ymek, Chen San, Sonam Darje, Cheng Tien-liang, Minmar Trashi, Dorje Tontan (toți din R.P. Chineză)

Din cele mai vechi timpuri omul a fost atras de frumusețea și bogăția munților, aceștia reprezentând pentru el întotdeauna un loc de adăpost și o inepuizabilă sursă de materie primă.

Mai târziu, prin prelucrarea materialelor, omul a reușit să construiască diferite scule, mărindu-și astfel randamentul muncii și al vînatului. Din acel moment muntele a început să fie cercetat tot mai atent și curînd — atunci cînd cei mai curajoși au ajuns în zonele alpine — au apărut diferite accidente, atribuite zeilor, spiritelor sau duhurilor rele care, supărate de nepoștiți, se răzbunau.

Numeroase legende, povești și balade au început să fie sesute de fantezia oamenilor, amplificîndu-se și explicînd diferite fenomene

ASALTUL ÎNĂLȚIMILOR

Emilian CRISTEA

ale naturii într-un mod fantastic care impresiona mintea omenească.

Mitologia greacă situează pe vârful Olimpului lăcașul zeilor, în fruntea cărora era Zeus. Pe vârful Parnasului își avea reședința, împreună cu muzele sale, Apolo, zeul soarelui și al artelor.

În mitologia scandinavă palatul lui Odin, Walhalla, era tot în munți. Acolo, războinicii căzuți în lupte își petreceau timpul în ospete, sorbind miezul, turnat de valkiri. Richard Wagner evocă muzical cetatea zeilor — Walhalla — într-un mod grandios.

Despre frumusețea munților ne-au rămas scrieri din cele mai vechi timpuri. Astfel Lucilius cel Tânăr [180-102 î.e.n.] descrie măreția vulcanului Etna. Cezar [100-44 î.e.n.] redă într-o formă mai comprimată, ca un ordin militar, luptele din Alpi. Petrarca [1304-1373] zugrăvește frumusețea munților și a naturii în scrierile sale și mai ales în ascensiunea făcută pe Mont Ventoux.

Peisajul montan prin măreția lui se impune și în artă. Tițian [1477—1576] pictează din regiunea Pieve di Cadore [Alpii italieni] frumoase panorame, iar Michelangelo [1475—1564] se îndrăgostește de munți, în timp ce căuta marmura prin Carara. Marele Leonardo da Vinci [1452—1519] și-a găsit timp pentru a străbate munții, intrând și în peșteri al căror întuneric l-a asemuit... infernului.

Cântarea frumuseții munților prin versuri, proză precum și reprezentarea lor grafică a apropiat oamenii de munte, făcându-l dintr-un adversar de temut un prieten, un educator, un mijloc de recreare și de întărire a sănătății.

Paralel cu aceasta a început însă goana după cucerirea vîrfurilor pentru descoperirea lanțurilor muntoase.

Poate pare paradoxal, dar primele cuceriri au fost făcute asupra

atenția publicului asupra unei noi activități: **ALPINISMUL**.

Contemporan cu aceștia sînt și alții. Dintre figurile cele mai reprezentative cităm pe Paul Grohman supranumit Columb al Dolomiților, apoi pe exploratorul rus Semionov la al cărui nume se adaugă și acela de Tiansanski, după demnirea munților din centrul Asiei, pe care i-a străbătut ca pionier.

Începînd cu prima decada a veacului nostru a început să se facă resimțit mirajul lanțului Himalaya și mai ales al vîrfului Everest.

Ciomolungma, adică sălașul «bunei zeițe-mame a pămîntului» este numele adevărat al celui mai înalt vîrf din lume [8848m], cucerit prin «bunătața» zeiței-mame cu prețul a multor vieți omenești după aproape 50 de ani de asalt la 29 mai 1953.

Cuceritorii «celui de al treilea pol al pămîntului» care și-au înscris numele în cartea de aur a marilor descoperitori sînt: neozelandezul Hillary și nepalezul Tensing, iar șeful expediției a fost generalul J. Hunt.

Astăzi cele 14 vîrfuri ale pămîntului care depășesc 8000 m au fost cucerite. Primul vîrf din «galeria giganților lumii» a fost Annapurna, munte ce ocupă locul 10 în ierarhia giganților de peste 8000 m. El a fost cucerit de echipa franceză compusă din Maurice Herzog și Louis Lachenal la 3 iunie 1950. Patrusprezece ani mai târziu, la 2 mai 1964, ora 10,20 [ora Pekin], alpinistul chinez Wang Fu-chou ajunge cu încă nouă alpinști pe vîrfurile Shisha T'angma («Vîrfurile Căutate») — 8013 m, încheind astfel seria bătăliilor date pentru cucerirea giganților de peste 8000 m. *

Munții României nu-și au încă istoria cuceririi lor. Din cele mai vechi timpuri ei au fost cercetați de păstori și de vînătorii de capre

munților de origine vulcanică, care prin natura lor, în afara pericolelor ce-i caracterizează, sînt lipsiți și de forme de relief frumoase. Totuși istoria consenmează în paginile ei un grup de soldați din expediția lui Fernando Cortez, care escaladează coastele temutului vulcan Popocatepetl [5452 m] situat în sudul Podișului Mexican spre a aduce pucioasă, necesară pulberii de tun.

Al. von Humboldt [1769—1859] geolog, naturalist și călător german, după o intensă pregătire, întreprinde o ascensiune pe Chimborazo [6272 m] vulcan situat în lanțul Cordilierilor [Ecuador], considerat pe atunci ca cel mai înalt vîrf de pe glob. În ziua de 23 iulie 1802 Humboldt a atins cota 5788, unde a întîlnit un perete abrupt care i-a barat calea, obligîndu-l să se înapoieze.

Din cele de mai sus constatăm că primul record mondial de înălțime l-au stabilit soldații lui Fernando Cortez pe un munte vulcanic și s-a menținut aproape patru secole.

Deși avem aceste date, totuși nu putem ști cine a urcat primul pe munte, după cum nu vom ști nici cine a făcut primele versuri sau primul cîntec dedicate muntelui.

Alpinismul ca sport s-a născut către sfîrșitul secolului XVIII, cînd, după indemnul unui om de știință elvețian, geologul Horace Benedict de Saussure, doi francezi din Chamonix, ghidul Balmat și medicul Picard au reușit să urce, la 8 august 1786, pentru prima oară pe Mont Blanc, vîrfurile cel mai înalt al Alpilor și totodată al continentului nostru — 4807 m.

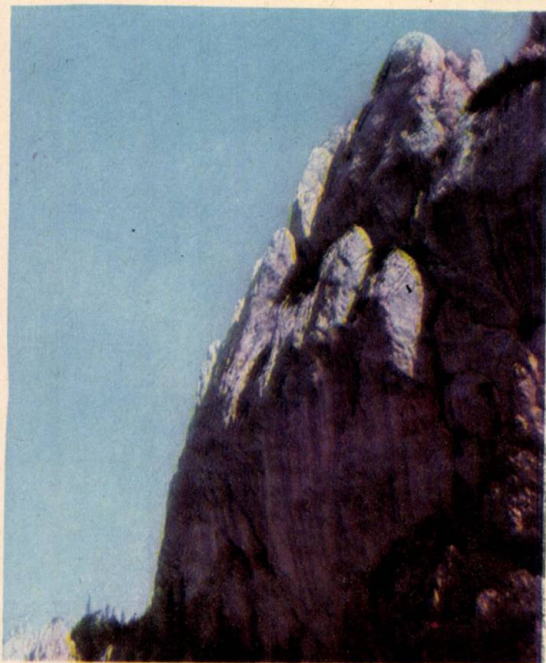
Isprava lor, dar mai ales ascensiunea lui Saussure (3 august 1787), condus de Balmat și însoțit de 17 ghizi, a făcut o mare vîltoacă, atrăgînd

negre. Abia la începutul acestui secol cîțiva oameni luminați, care luaseră parte la diferite expediții și ascensii în Alpi, au început cercetarea în amănunt a Carpaților noștri.

Denumirea munților Carpați are o străveche origine, preindoeuropeană, trecînd apoi în vorbirea iliro-tracică [deci și a populațiilor geto-dacice]. Numele vine de la un cuvînt ce înseamnă stîncă — dat după caracteristica Carpaților care sînt stîncoși. Un puternic trib daco-scit, al carpodacilor, ar fi populat în acele vremuri meleaguri ale munților noștri. Neguțătorii greci au dus această denumire pînă departe, astfel că termenul este întîlnit ca atare, în scrierile marelui geograf al antichității Ptolomeu, după care dispăre probabil odată cu limba dacă. Abia după un mileniu cuvîntul reapare în lucrarea alcătuită de oamenii de știință din timpul Renașterii în descrierea lumii astronomice.

În diploma Ioanișilor din 1247, sînt denumiți Alpes, denumire dată de vizitatorii din apus, care i-au asemuit cu Alpii. De altfel și astăzi se întrebuițează adesea denumirea de: Alpii Transilvaniei — Alpii Făgărașului.

Pînă la 23 August 1944 în Carpații noștri erau stabilite 47 de trasee alpine, cele mai grele fiind de gradul IV A [două]. Astăzi în cuprinsul Carpaților românești avem peste 650 de trasee alpine, multe cu gradul de dificultate maximă — VI B. Stabilirea acestor trasee a comportat o muncă titanică, din care nu lipsesc nopți dormite în perete, bruciături la cort, furtuni, căderi de pietre etc. Despre cuceritori, peripeții și trasee există unele însemnări care, cîndva strîse într-un volum, vor putea arăta caracterile oamenilor ce au întreprins ascensiunile și au învins greutățile muntelui.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
10									

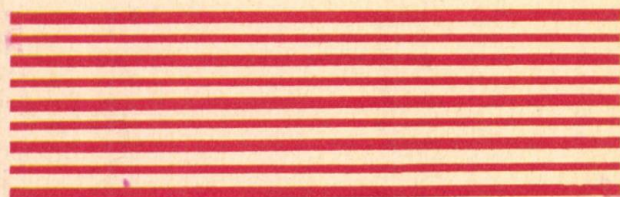
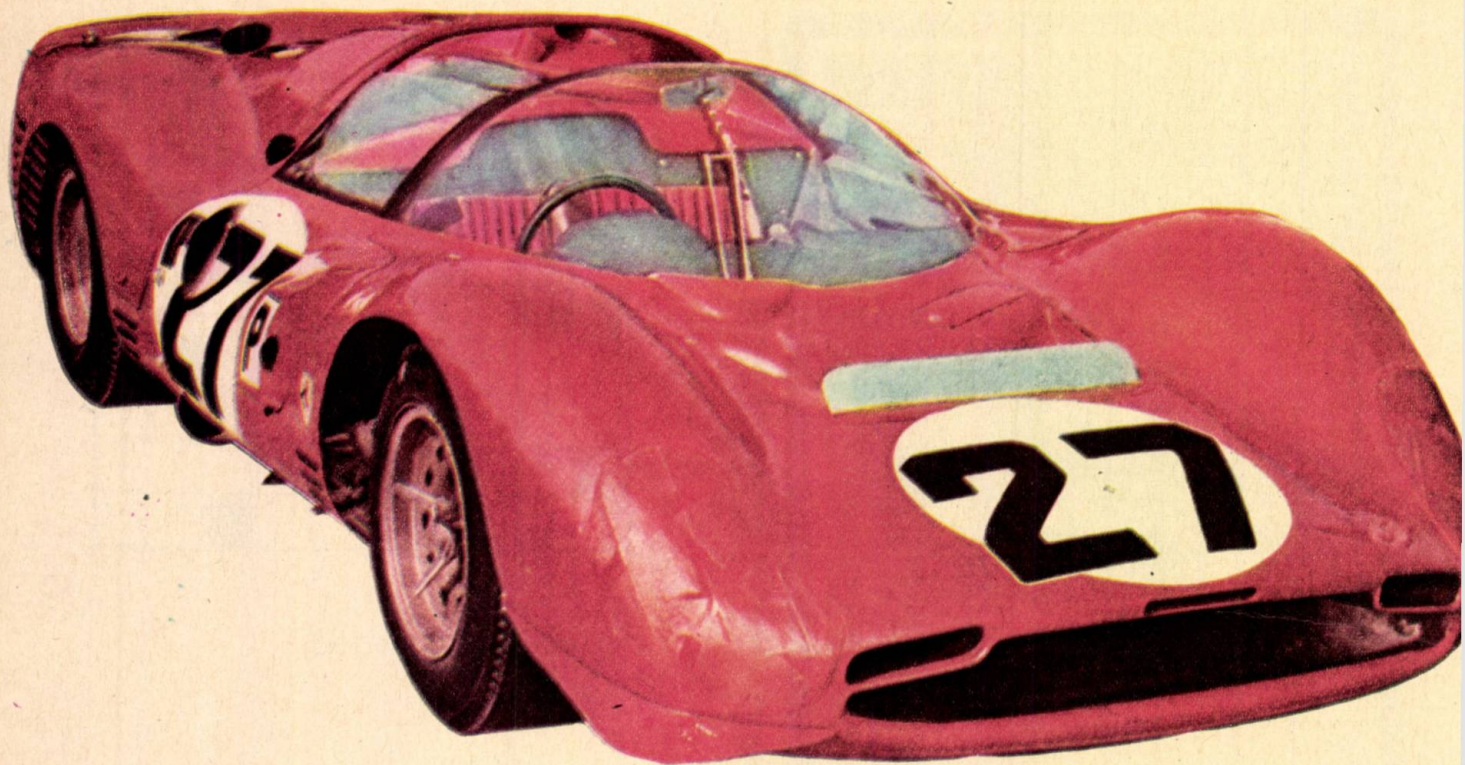
Povestea șahului

ORIZONTAL:

- Povestea șahului
- Mai rar, intră în apărare
Execută mișcări cit se poate de variate
- Însuflește o acțiune
Regină de fapt (pl.)
- Mat în final!
- Propice pentru pat
- Mat în alt sens
Punem mina
- Ține loc de cal
Două ture în abreviațiile șahiste
- Împiedică mișcarea normală a calului
- Apoi (reg.)
Un partener plăcut
- Cal
A pune piesă lângă piesă
- Piesă aflată în vecinătatea regelui
Durată în care se efectuează un neîntrerupt schimb de albe și negre

VERTICAL:

- Clasic mijloc de apărare a turnului
Mat
- Corectează greșelile negrului în spațiu alb
Mat
- Dirijează înaintarea calului
Terenuri șahiste (dim.)
- Sacrificați în vederea obținerii reușitei
Piesă luată de cal
41,3!!!
- Nebun (fem.)
- La fel!
Albul intrat la apă!
- Consolidează poziția turnului când acesta e pus în pericol
Negrul (vorbind despre un anumit rege)
- Modalitate de calcul pentru începători
O piesă care nu poate fi atinsă
- Riu în Olanda
Final de gambic!
- Ultimele trei din primele patru în finală!
- Spațiul de desfășurare a jocurilor
Bun stăpînitor al jocului cailor (od.)
Cuvinte rare: Apu, Dem.

CONFES

Lumea curselor automobilistice cunoaște numeroase nume celebre de piloți, mecanici sau constructori. Un Fangio, un Brabham sau un Clark au depășit de mult limitele obișnuite ale popularității intrînd definitiv în istoria sportului pe patru roți. Dar dacă am face — din simplă curiozitate — un «referendum» printre cei care urmăresc dramaticile dispute de pe marile circuite ale globului, este în afară de orice îndoială că cele mai multe voturi, la capitolul notorietății, le-ar obține constructorul italian din Maranello, septuagenarul Enzo Ferrari.

Născut la Modena, la 18 februarie 1898, în casa modestă a unui forjor, «il commendatore» Ferrari a început prin a învăța meseria de mecanic pentru ca apoi să devină pilot de curse și pilot eselor la vechea firmă Alfa-Romeo. Abandonînd sportul după o evoluție nu lipsită de succese, el se dedică

activității de organizator și animator al sportului automobilistic, de constructor și șef de echipă. Mai târziu, în 1930, își formează primul său team, «la scuderia Ferrari», și pune bazele uzinei din Maranello, unde au prins contur vestitele automobile de competiție care au cîștigat de mai multe ori campionatele mondiale și s-au acoperit de glorie în zeci de «Mari Premii».

Majoritatea uzinelor din lume întrețin echipe oficiale de alergători și cultivă cursele pentru a spori publicitatea produselor de serie. Cu Ferrari — și în aceasta constă marea lui originalitate — s-a întîmplat alt fel: el a dorit și a făcut sport, concentrîndu-și toate eforturile în acest sens; mașinile realizate în uzina sa, în serie foarte mică (80—100 exemplare pe an) le-a comercializat din nevoia de a-și crea acele fonduri cu care să-și continue experiențele și parti-

ciparea la competiții. Firește, nu i-a fost ușor. În momentele grele, gigantul industriei automobilistice, în frunte cu Ford, au vrut să-l înghită. Ferrari a rezistat eroic, avînd puterea să lupte de la egal la egal cu uriașul din Detroit și, uneori, să-l învingă în unele din cele mai dificile întreceri.

Se pare însă că, totuși, inevitabilul s-a produs. Ajuns la vîrsta la care energia îl părăsește, lipsit de un urmaș direct (unicul fiu, Dino, a murit imediat ce și-a trecut diploma de inginer și a construit primul său motor), il commendatore și-a anunțat intenția de a se retrage, predînd uzina din Maranello firmei Fiat care, mai direct sau mai disimulat, i-a asigurat în repetate rînduri mijloacele financiare necesare continuării activității competiționale. În urma lui Enzo Ferrari rămîne o operă remarcabilă, o viață închinată curselor. În același timp, rămîn

tuie găsirea unei idei generale cu privire la o mașină ce trebuie să corespundă noilor reglementări; aceasta este o sarcină încărcată de răspundere. Urmează dezvoltarea tehnică a ideii, adică realizarea motorului, a șasiului, a caroseriei, în sfârșit, încercările pe pistă și apoi cursa propriu-zisă. Evoluția în competiții este partea cea mai spectaculoasă, iar rezultatele obținute reprezintă încununarea activității de pregătire depusă de constructor și de colaboratorii săi.

Înainte de a începe munca efectivă, constructorul visează, își imaginează în mare și apoi în detaliu viitoarea mașină, pune la punct detaliile, stabilește un plan de lucru pe care îl încredințează unui grup de asistenți stăpîniți de aceeași ardore ca și el. Un automobil de curse nu este neapărat opera unui spirit superior; el reprezintă suma eforturilor comune ale unei echipe propulsată de o pasiune comună.

În general, este nevoie de un an de zile pentru a concepe o mașină de curse. După aceasta se trece la realizarea construcției care însumează, de obicei, șase sau opt luni de muncă febrilă. Se poate înțelege de la sine cită energie pretinde această muncă, ce luptă contracronometru trebuie dusă pentru a isprăvi mașina în termenul fixat, astfel ca ea să poată participa la competițiile pentru care a fost destinată.

Etapa cea mai delicată și mai dramatică o formează montarea mașinii și încercările, în timpul cărora constructorul este nevoit, de multe ori, să facă anumite sacrificii față

profilajelor. Prin utilizarea unor materiale speciale și prin alte procedee, noi am reușit într-un deceniu de eforturi să dublăm puterea specifică a motoarelor Ferrari și să reducem cu o treime consumul și greutatea.

Vreau să menționez, de asemenea, în treacăt, progresele realizate în domeniul ținutei de drum a mașinilor noastre, grație ameliorării suspensiilor și a distribuției greutății. Mă rezum la a spune că automobilele de curse de astăzi, propulsate de motoare de doi litri și jumătate sau mai puțin (n.n., este vorba de o formulă constructivă care a fost în vigoare pînă în 1960), cu alimentare normală, au realizat pe circuitele de concurs performanțe net superioare motoarelor de curse dinainte de război care aveau șase litri și erau echipate cu compresoare cu două etaje.

Sînt convins că toate aceste succese tehnice — care nu reprezintă niște invenții, ci doar o evoluție obișnuită, în timp, a unor soluții experimentate în condiții de solicitări extreme — au deschis noi perspective pentru constructorii de automobile, au contribuit la progresul fabricației de serie. Competițiile — țin să subliniez acest lucru — reprezintă episoade spectaculare ale activității umane, încărcate de un mare conținut tehnic. Succesul într-o astfel de activitate nu este posibil decît în cazul în care constructorul, piloții, mecanicii, toți cei ce contribuie la realizarea unei mașini de curse sînt animați de o autentică pasiune a meseriei, de un puternic spirit de echipă.

UNILE LUI ENZO

niște interesante confesiuni (publicate în 1964 sub titlul: «Le mie gioie terribili»), din care am selectat scurtele capitole ce urmează.

DE PE PLANȘETĂ PE PISTELE DE CONCURS

Mi s-a pus adeseori întrebarea: cum se naște o mașină de curse? În loc să dau un răspuns direct, cred că este mai bine să reproduc finalul cuvîntării pe care am ținut-o în 1960 la Universitatea din Bologna, atunci cînd am primit o diplomă **Honoris causa** în specialitatea mecanică. Iată ce am spus:

Un motor de curse este ultima parte a eforturilor făcute de un constructor, după ce oficialitățile sportive au anunțat o formulă competițională. Primul act îl consti-

de planul inițial, pentru a corespunde exigențelor cursei. Dar, dacă puterea motorului, anduranța și consumul său pot fi determinate, în proporție de 90 la sută, pe bancul de probă, munca devine de-a dreptul exasperantă atunci cînd se trece la definitivarea șasiului; acum creatorul trebuie să evalueze precis și să țină seama de senzațiile, impresiile și prejudecățile piloților, de încercare și ale piloților de curse, de observațiile pe care aceștia le fac după zecile de ore de conducere.

Desfășurînd o activitate neobosită de cercetare și de încercări, uzina Ferrari a obținut în ultimii ani rezultate prețioase în ceea ce privește puterea, specifică a motoarelor (folosind combustibili obișnuiți, din comerț), în ceea ce privește arhitectura generală, în ceea ce privește reducerea greutății specifice, în sfârșit în ceea ce privește tehnica

CEL MAI MARE PILOT

Este foarte greu, dacă nu imposibil, de spus care a fost cel mai mare alergător de curse. Comparația devine riscantă, deoarece nu se pot pune la un loc și nu se pot cîntări calitățile unui pilot care a activat într-o anumită epocă și în anumite condiții, cu altul care și-a evidențiat talentul în altă epocă și în alte condiții. Tazio Nuvolari a cunoscut gloria pe vremea cînd întrecerile automobilistice începeau să aibă loc pe drumuri bituminate și pe piste de asfalt; Campari, Ascari, Minoia, Bordino, Nazzaro și alți alergători au concurat pe drumuri grele, acoperite cu praf și noroi.

Am putea stabili doar o similitudine între diferitele stiluri de pilotaj. Iată, de exemplu, Nuvolari ca și Moss au fost doi alergători care, pe orice mașină, pe orice pistă sau în

orice condiții, își luau asupra lor toate riscurile pentru a câștiga și, prin întreaga lor comportare, lăsau impresia precisă că-și domină adversarii. Acești doi sportivi îmi vin în minte deoarece ei reprezintă expresia totală a abilității de a conduce într-o manieră temerară. Ei au știut să dea totul, indiferent dacă se aflau la volanul unei limuzine, al unei mașini de sport de două locuri sau al unui automobil monoplas pentru curse.

Putem, de asemenea, să-l asemănăm pe Antonio Ascari cu Nuvolari pentru îndrăzneală; pe Nazzaro și Minoia cu Varzi și Brivio pentru atitudinea cavalească în curse. Dar acestea nu sînt decît impresii, opinii, judecăți subiective; o adevărată scară a valorilor nu va putea fi stabilită niciodată printr-o comparație directă. Protagonistii primelor curse trebuiau să înfrunte condiții infinit mai grele decît cele de astăzi, conducerea unei mașini pretindea o uzură fizică mult mai mare decît în zilele noastre. Întrecerile aveau loc pe circuite neamenajate special, de-a lungul cărora stîlpii de telegraf țineau locul balizelor; distanțele erau foarte mari și probele nu țineau numai două-trei ore, ci începeau dimineața și se încheiau la crepuscul. Este suficient să amintesc în acest sens vestitele Targa Florio și Mille Miglia.

Piloții care au urmat după epoca pionieratului se împart în trei grupe distincte: cei dintre anii 1920—1930, apoi cei care s-au ilustrat pînă în 1939 și, în sfîrșit, ple-

gat două titluri de campion al lumii); Brooks, înainte de a abandona automobilismul pentru a deveni dentist, era un mare stilist și un sportiv dotat cu inteligență scripitoare.

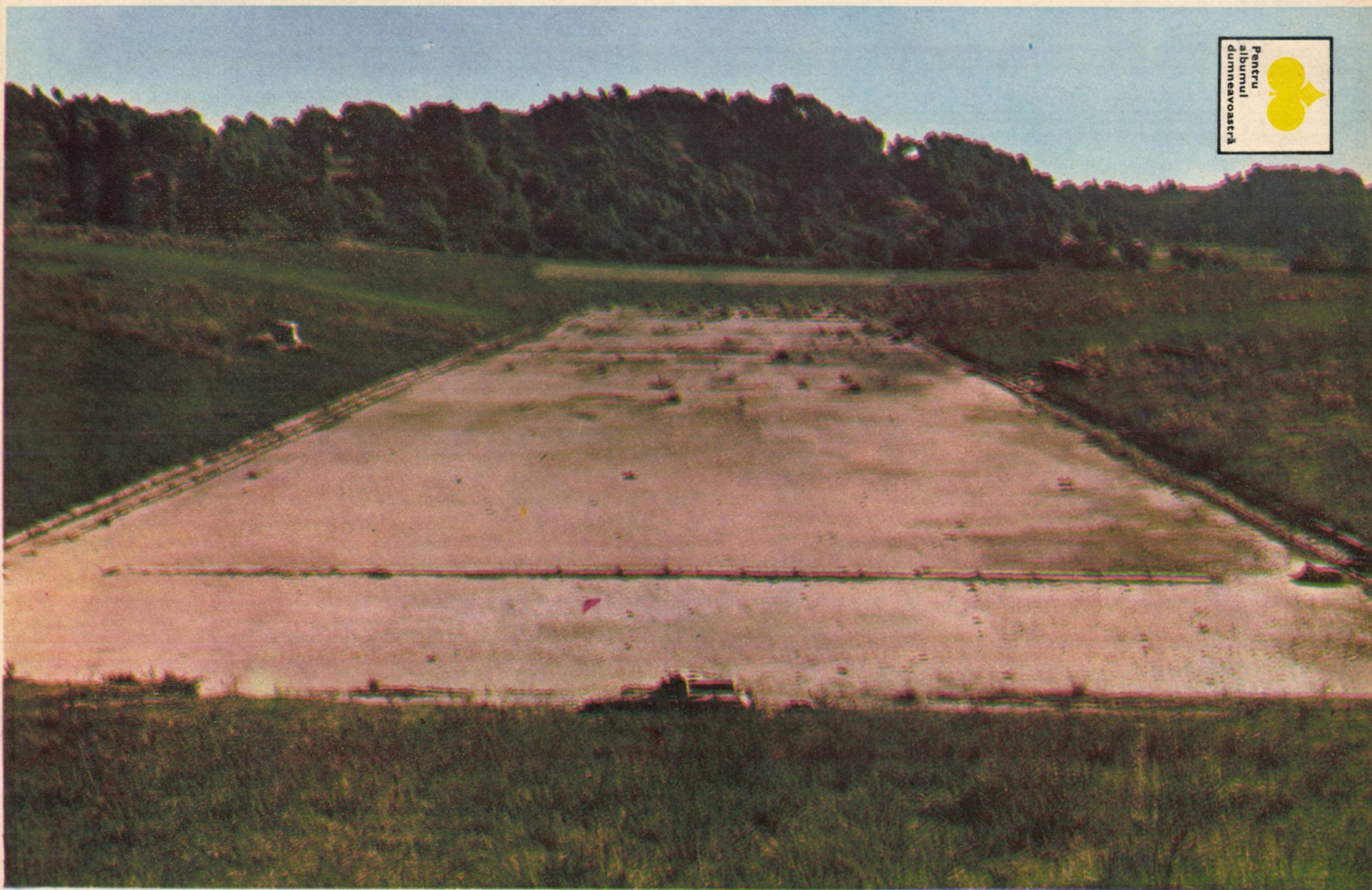
Am vorbit mai înainte despre Stirling Moss. Revin asupra lui pentru că a fost un pilot care merită mai mult decît două cuvinte. El a avut mania vitezei și a fost dotat cu un al șaselea simț în ceea ce privește momentele dificile. Ca și Nuvolari, cu care l-am asemănat, Moss știa, atunci cînd ieșea de pe pistă, să evite catastrofa. Din păcate, ultimul accident, cel de la Goodwood, l-a obligat să renunțe la sport. Acum, marele Stirling privește cursele de pe margine dar nu ca simplu spectator, ci în calitate de antrenor, șef de echipă sau ziarist. Temperamentul său nu-i dă voie să rămînă inactiv.

ia de după ultimul război mondial. Dîntre aceștia din urmă țin să-l remarc pe Fangio. În mintea mea, ca om, Juan Manuel a lăsat un fel de mister. Pe pistă însă, personalitatea sa era extraordinară. El avea capacitatea ieșită din comun de a judeca impecabil cursa, de a conduce cu o inteligență și cu o siguranță fără egal.

Îmi amintesc bine și despre alții. Clark, spre exemplu, era incontestabil cel mai expansiv; Graham Hill se distinge prin corectitudine și conștiinciozitate; Surtees a fost un curajos alergător de motociclism și a avut unele reușite și în automobilism; Brabham, care a apărut în lumea curselor ca o stea strălucitoare, este acum în declin (n.n., între timp, această apreciere nu s-a confirmat deoarece australianul a mai câști-

FERRARI

Pista, celebra pistă a stadionului de la Olimpia

Arhitectura se definește ca artă pură și ca una din componentele culturii, fiind adesea clasată pe primul loc, în ordinea artelor plastice, operele ei sînt în același timp cadrul inseparabil al manifestațiunilor sportive.

Sportul, pe de altă parte, din cele mai vechi timpuri, ca și astăzi, face parte și el din patrimoniul de cultură al omenirii. Mai mult încă, viața modernă și formele ei de muncă aduc ființei umane complexe afective de tot felul, de ordin moral și fizic; astfel încît evaziunea în sport capătă și importanță de corectiv și cu atît mai vădit se include această preocupare, calitativ în cultură. Cu alte cuvinte, sportul timpurilor noastre reprezintă, în bună măsură, efortul omenirii de a-și găsi o stabilitate a echilibrului. Astfel între arhitectură, ca suport și cadru al sportului, și sport, există relațiuni inestimabile.

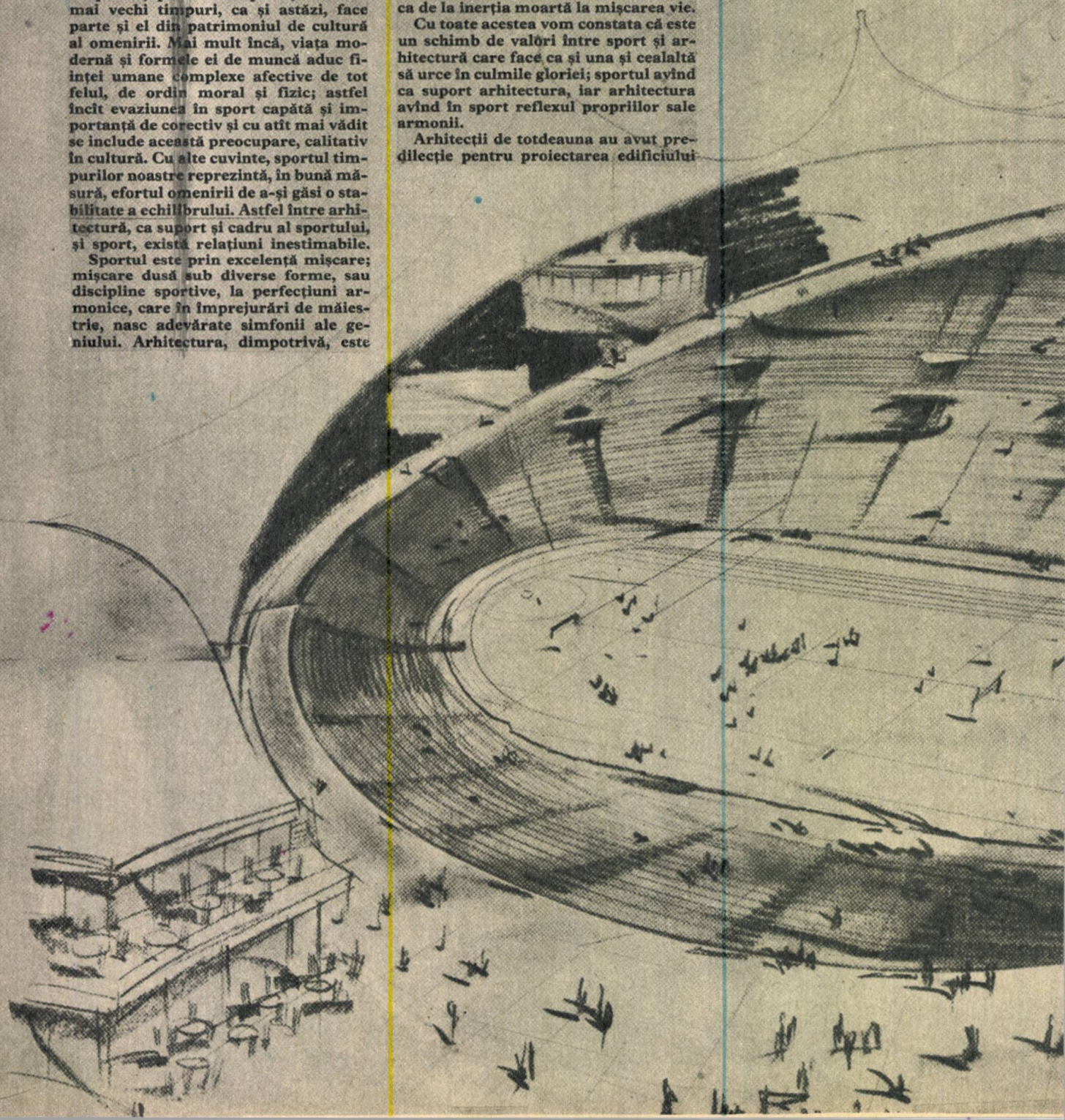
Sportul este prin excelență mișcare; mișcare dusă sub diverse forme, sau discipline sportive, la perfecțiuni armonice, care în împrejurări de măiestrie, nasc adevărate simfonii ale geniului. Arhitectura, dimpotrivă, este

opusul mișcării, este stabilitatea perfectă și echilibrul material.

S-ar părea astfel, pe această cale, că între sport și arhitectură nu se poate face o apropiere, căci ambele, prin esența domeniului lor, sînt pe poziții antagonice, ca de la o categorie la alta, ca de la inerția moartă la mișcarea vie.

Cu toate acestea vom constata că este un schimb de valori între sport și arhitectură care face ca și una și cealaltă să urce în culmile gloriei; sportul avînd ca suport arhitectura, iar arhitectura avînd în sport reflexul propriilor sale armonii.

Arhitecții de totdeauna au avut predilecție pentru proiectarea edificiului

**și sportul
arhitectura**

destinat sportului și, îndeosebi, s-au considerat favorizați ai providenței a-
cei dintre ei care au obținut, pe plan-
șeta lor de lucru, teme pentru compu-
nerea de edificii sportive și mai cu de-
osebire aceia care au avut norocul să
li se ceară să imagineze marile stadi-
oane olimpice.

În general, o lucrare de arhitectură
pentru a se impune, pentru a face «per-
formanță», trebuie să dețină o seamă de
calități; unele de formă, altele de con-
ținut și care nu pot fi toate arătate aici.
Edificiul sportiv oferă, în general, unul
din acestea și anume: masa, întinderea
în spațiu, dimensiuni mari, care în
comparație cu cele mai multe din te-
mele pentru construcțiile de altă na-
tură, aduce avantajul că prin mărimea
sa se relevă puternic în cadrul urba-
nistic sau cel al peisajului.

Dar nu numai pentru masa sa remar-
cabilă în dimensiuni, edificiul sportiv
este căutat cu predilecție de arhitecți,
ci și pentru că sportul oferă creatoru-
lui de arhitectură lesnicioase posibi-
lități de exprimare, în domeniul con-
ținutului de idei, în fondul ce trebuie im-
primat formei.

Este necesar ca o formă construită
în general, pentru a putea fi conside-
rată lucrare arhitectonică și valoare
de artă, să conțină, în modelarea sa,
anumite valori de natură spirituală,
zise în mod general conținut de idei.
Legile compoziției arhitecturale, ta-
lentul arhitectului, materialele de con-
strucție, ambianța urbanistică și altele
intervin, în același timp, pentru con-
cretizarea arhitecturii.

În cazul arhitecturii pentru acest
gen de construcții este evident însuși
specificul sportului: mișcarea, ritmul și
cadența. Este exact ceea ce caută cu avi-
ditate să imprime arhitectura, în gene-
ral, formei sale: mișcarea, ritmul și
prin aceasta masa inertă capătă din
caracterele vieții. Arhitectura pentru
construcții sportive are acest mare pri-
vilegiu de a adăposti între zidurile sale
mișcarea, ritmul și cadența, ridicate
prin sport la suprema formă de armo-
nie, ea neavînd altceva de făcut decît
să constituie reflexul împietrit al aces-
tora.

Deci, pentru arhitect, problema se
pune, ca ritmurile și cadențele din are-
nă, din cîmpul de joc, să fie relevate
într-un nivel spiritual adecvat, decal-
cat plastic în ritmurile și cadențele
structurale ale construcției, ale ele-
mentelor componente, funcționale și
decorative ale stadioanelor, ale hălelor
de sport, ale marilor complexe difu-
zate în peisaj.

ce arhitectura, prin calitățile sale ab-
stracte, este doar un suport al sportului.

Dar gloria sportivă este trecătoare,
oricît de neobișnuită ar fi performanța
din arenă, oricît de clocotitoare pasi-
unea multimilor din tribune. Timpul des-
tramă memoria și uitarea se așterne.
Calitatea arhitecturii, în sensul său de
conținut, are potența de a însuma în
timp toate aceste mari evenimente ale
sportului. Este o calitate deosebită și o
valență pe care cu deosebire reușeau
cei vechi s-o imprime stadioanelor lor
în Grecia antică și în vechia Romă și în
alte părți ale lumii.

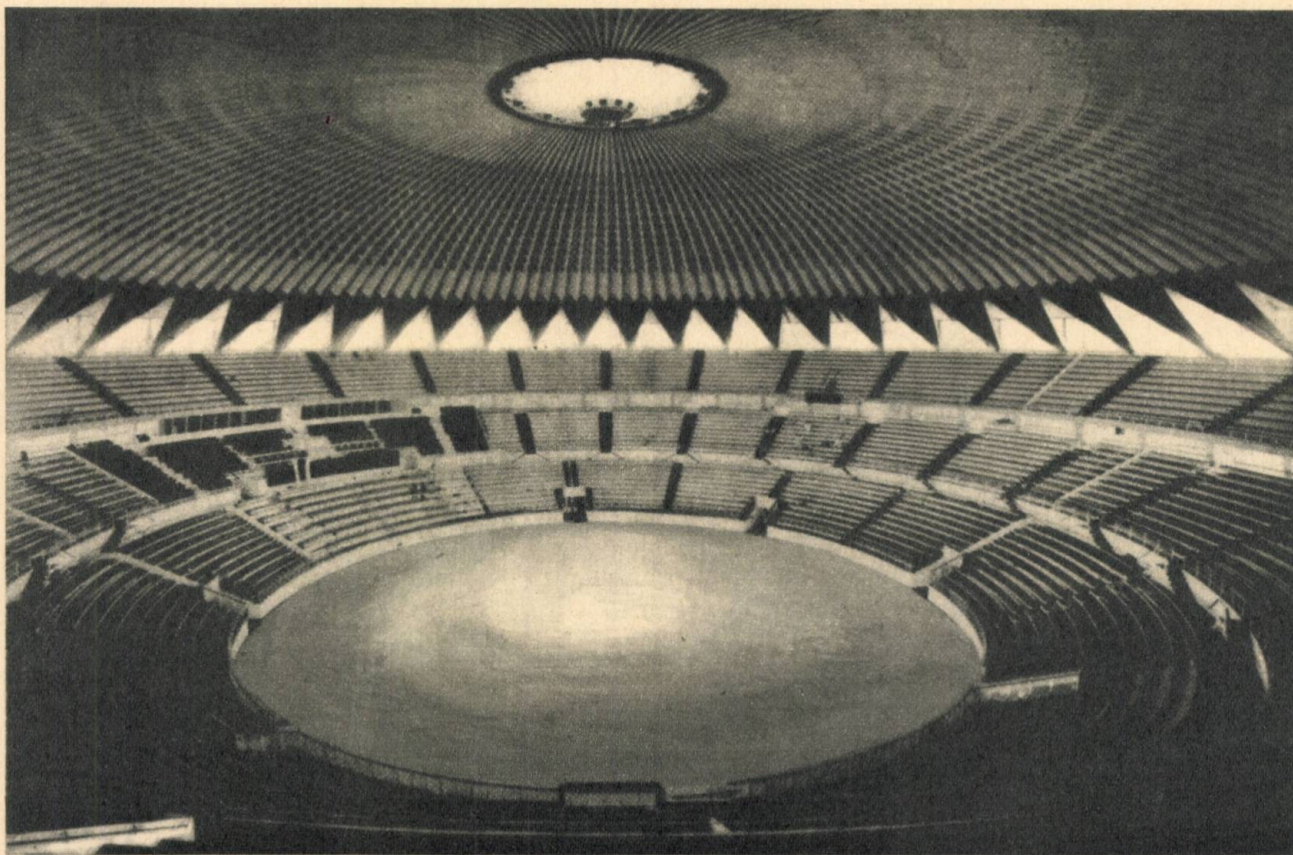
Faimoasele glorii ale sportului dis-
par din memoria generațiilor; Nurmi,
Owens, Weissmüller, Zamora, Di Ste-
fano... etc. idoli inegalabili ai zilei, sînt
dați cu timpul uitării. Numai stadionul
nu uită; zidurile sale, gradenele, incinta
de joc, cimeza sa încoronată cu statuile
lor de marmură și bronz, nu uită. Ar-
hitectura are darul ca în imobilitatea sa,
să absoarbă virtual evenimentele
timpului, timpul scurs și gloria trecută.
Stadionul, marmura lui veche, pietrele
roase de trecerea nenumăratelor mul-
țimi, nu uită. Este într-aceasta sensul
unui din felurile de conținut al arhi-
tecturii și mai ales a arhitecturii sta-
dioanelor. Pe gradenele stadionului din
Olimpia, spectatorul întîrziat de după
două milenii resimte încă emoția vic-
toriilor atleților din arena străveche,
iar sub bolțile Coliseului din Roma
ecoul clamează încă de dincolo de
optsprezece secole, între arcuri și pi-
laștri, gloriile trecute.

*

Există o legătură între sport și arhi-
tectură cu un efect mai deosebit, sau
mai bine spus, există o trecere de valori
de conținut între forma corpului ome-
nesc și corpul arhitecturii. Arhitecții
antichității și mai ales cei ai Eladei, au
descoperit că forma bine dezvoltată a
corpului omenesc deține în proporțiile
și rapoartele dintre dimensiunile di-
verselor părți ale sale, relațiuni mate-
matice care constituie esența frumū-
seții naturale. Ei au procedat la apli-
carea acestor relațiuni în constituirea

Efectul acordului armonic între for-
mele arhitecturale, conținutul lor de
fond și sport se relevă cu deosebire a-
tunci cînd arhitectura și sportul sînt
puse împreună în zilele de mari com-
petiții. Aceasta este cu atît mai evident
cu cît arhitectura reușește să-și însu-
meze mai bine vibrațiile specifice miș-
cărilor sportive.

Privind din unghiul senzorial al mul-
țimilor ce vin să freamăte în jurul ma-
rilor performanțe, stadionul, arhitec-
tura locurilor de sport, sînt în acele
momente uitate, cadrul arhitectonic,
prezența acestuia în conștiința mul-
țimilor este cvaziabsentă. Rămîne nu-
mai grandoarea actului sportiv, în timp

Palazzo dello sport din Roma

compoziției arhitecturii din timpul acela, realizând, prin aceasta, expresii ale frumuseții arhitecturale neegale. Această relație miraculoasă ce se află între dimensiunile trupului omenesc bine format și cultivat prin sport, se numește «secțiunea de aur» sau «proportia divină». Antichitatea stabilise cu ajutorul acesteia anumite canoane cu caracter sacru, ce erau aplicate fără abatere în toată arhitectura acelor vremuri.

Filozoful grec Pitagora și școala sa au întemeiat pe calitățile acestea, ale rapoartelor și ale numerilor naturale, o știință, în care pretindeau ei, rezidă însăși divinitatea și pe care se sprijină structura Universului, avînd la bază secțiunea de aur. Chiar și sportul la cei vechi, se pare, sub imboldul acestei concepții avea, în bună măsură, un caracter pasiv și divinatoriu, cu finali-

tatea de a păstra, prin exercițiu fizic și întreceri sportive, conformația corpului omenesc în proporțiile ei naturale, cel mai bine dezvoltate. Fidias, Praxitele și ceilalți mari arhitecți ai vechimii aplicau cu strictete canoanele secțiunii de aur, rezultat al observației

frumuseții corpului omenesc, în opera de arhitectură, sculptură și în toate artele plastice din acel timp.

Arhitecții zilelor noastre caută să lege firul vechilor procedee în obținerea frumuseții și a armoniilor arhitecturale; mulți dintre ei au ridicat din nou pe culmi frumusețea corpului omenesc, armonios conformat și a relațiilor matematice ce rezultă din dimensiunile lui. Printre aceștia, celebrul arhitect francez Le Corbusier, arhitectul american Gropius și alții au construit cea mai mare parte a operei lor pe baza frumuseții rezultate din compararea corpului omenesc cu corpul arhitecturii. Rezultatul este că arhitectura pare a căpăta în epoca noastră o deosebită calitate, care poate să o ridice pe culmile gloriei.

Dovada este ușor de făcut. Dacă am trece doar în revistă marile lucrări arhitecturale ale sportului edificate în lumea întreagă, mai ales în ultimele decenii, constatăm un uriaș salt de calitate. Poate nu numai impulsul dat de întoarcerea arhitecților către valorile de conținut ale clasicismului antic

iectate și construite de faimosul constructor și arhitect Luigi Nervi. Arhitectura acestora îndeplinește condițiile de formă și fond, adecvate în mod strălucit sportului Olimpiadei. Structura utilizată este din beton armat monolit și cu elemente prefabricate, după o tehnică a construcției extrem de suplă. În special micul palat este considerat ca o bijuterie a arhitecturii timpului.

La Olimpiada de la Tokio, celebrul

Sala Budokan din Tokio, special amenajată pentru competiții de judo.

și proporția de aur au făcut ca arhitectura să se situeze la înălțime, dar chiar și sportul însuși, caracterul său impetuos activ, întins la dimensiuni de fenomen de masă, a determinat acest nou elan al arhitecturii și caracterul său deosebit.

Cu ocazia ultimelor olimpiade arhitecții au construit întrecându-se pe ei. Începând cu Olimpiada de la Melbourne și terminând cu cea din Mexic, s-au ridicat, în scop sportiv, o serie

mare de construcții și stadioane care dau strălucirea arhitecturii moderne. Între acestea remarcabile sînt cele construite cu ocazia J.O. de la Roma: micul și marele palat al sporturilor, pro-

arhitect Kenzo Tange realizează și el micul și marele palat al Olimpiadei, dînd arhitecturii cele mai apreciate construcții în scop sportiv din cîte s-au construit. Frumusețea, caracterul și grandoarea acestor lucrări și ale altora fac ca arhitectura japoneză să fie considerată astăzi ca o culme a creațiunii arhitecturale moderne. Construcția este imaginată pe temeiuri constructive cu totul noi și de o mare măiestrie a tehnicii, acoperirea hale-

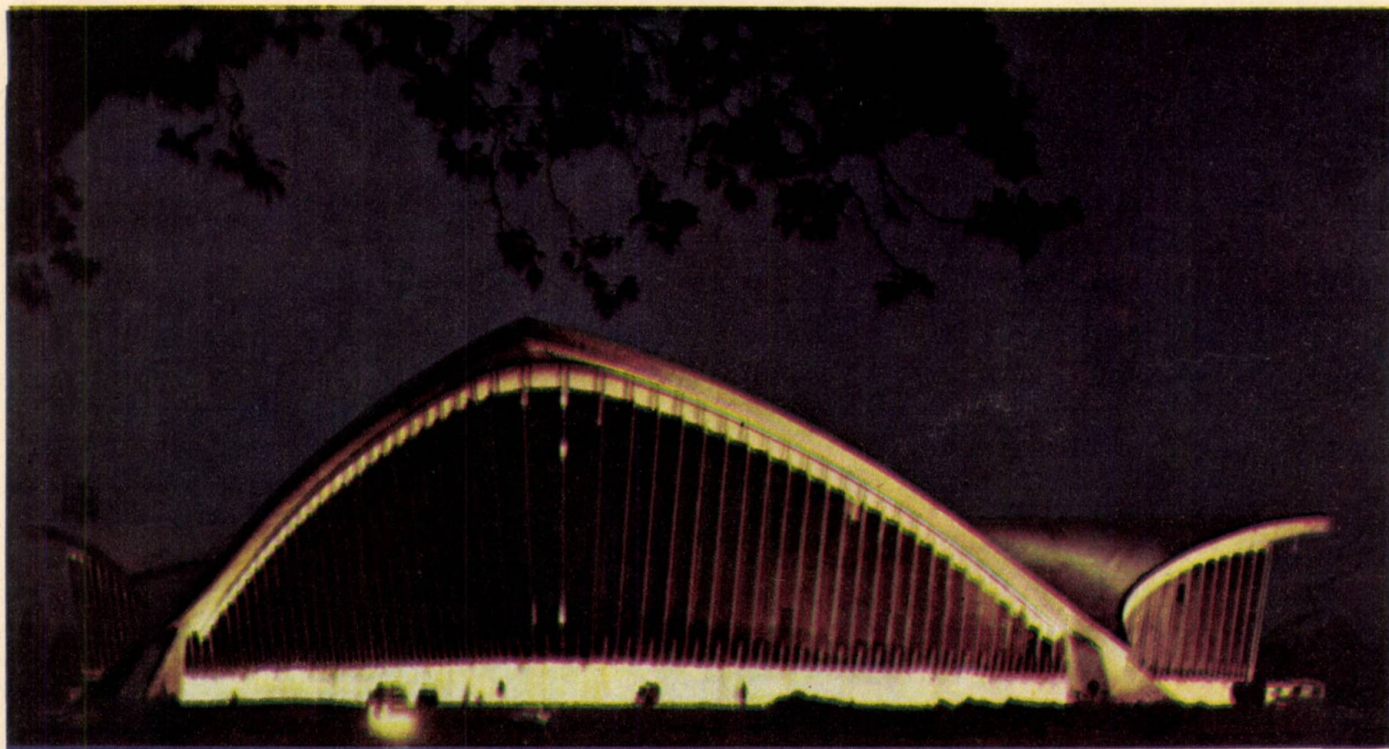
lor fiind realizată din pînze de beton armat suspendat pe cable de oțel, caracterul arhitecturii fiind cel al tradiționalelor forme japoneze, reușește astfel să se înscrie în linia de universalitate pe baza unor valori naționale și locale. Sportul a dat aici ocazia arhitecturii să se releve viguros în planul culturii universale.

La ultima Olimpiadă, cea din Mexic, «Estadio Azteca», construit de arhitecții Pedro Ramirez Vazquez și Rafael Mi-

tive de la Obersdorf, de la Grenoble, Sala de sport de la Kagawa din Japonia (arhitect Kenzo Tange), cît și alte numeroase lucrări și amenajări sportive de masă din toată lumea, îmbină splen-

doarea arhitecturală cu elanurile sportului.

La noi în țară, stadioanele, bazele sportive, sălile de jocuri și de antrenament, bazinele de natație și arenele pentru sporturile de iarnă duc cadența aceasta la nivelul mondial al construcțiilor sportive, ca și al sportului. Demne de admirat sînt: complexul sportiv «23 August» din București, cu marele său stadion, parcul sportiv Dinamo din București, Sala de sport și stadionul

Stade de glace din Grenoble

jares, duce mai departe «flacăra olimpică» a arhitecturii marilor stadioane, tot pe atît de eclatant ca arhitectură, incluzînd toate ritmurile și armoniile sportului și ale artei.

Tot astfel cu gigantele stadioane de la Maracana din Rio de Janeiro, cu ale sale 220 000 locuri, baza complexă Lujniki, din Moscova, cu stadion de 103 000 locuri, Madison Square Garden din New York, sală cu 30 000 locuri, trambulinele de schi și amenajările respec-

Marele stadion Aztec din Ciudad de Mexico

din Cluj, Complexul sportiv de iarnă de la Poiana Brașov, stadionul din Constanța etc.

În fine, arhitectura din lumea întreagă nu neglijează amenajări întinse care cuprind mari părți ale naturii, cu scopuri de agrement, odihnă și sport pentru mari mulțimi de vizitatori, pentru oameni ai muncii veniți la odihnă, pentru tineret, pentru colonii de copii, în care arhitectura și sportul sînt prevederi primordiale.

În acest context, se poate observa că dacă sportul a ocazionat mari și strălucite realizări ale arhitecturii, arhitectura la rîndu-i, prin marile dotații și stadioane oferite sportului, confortul, igiena, tehnicitatea instalațiilor sportive introduse în toate acestea, a pus sportul într-un climat optim pentru rezultatele și performanțele uimitoare ale ultimelor decenii care, luate în valoare absolută, egalează pe cele ale capodoperelor arhitectonice amintite mai înainte.

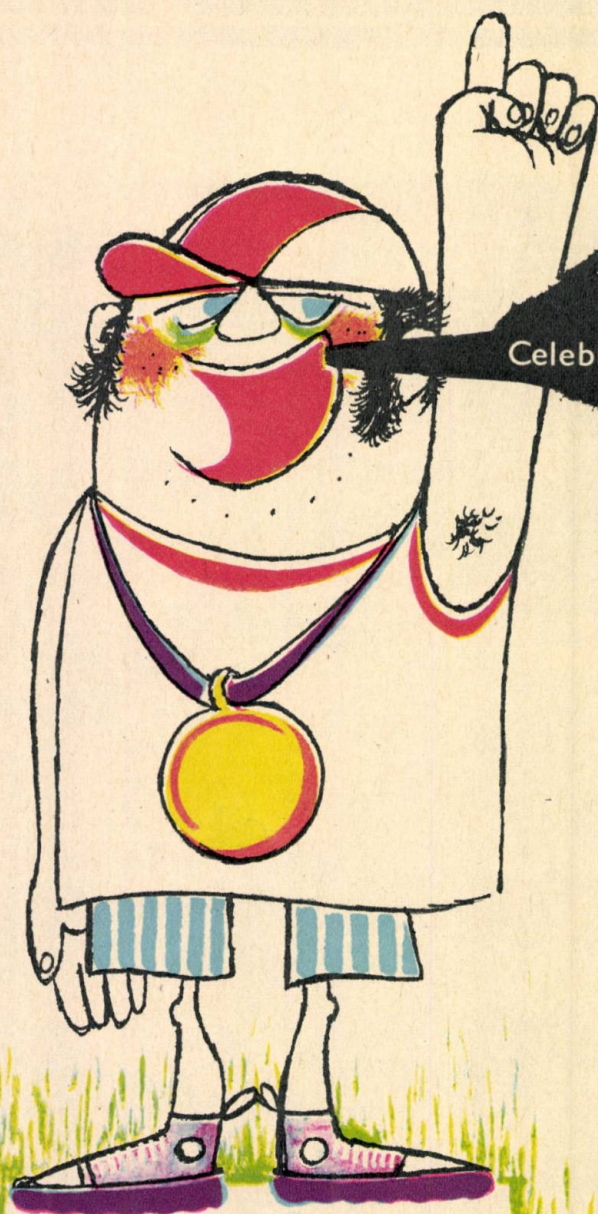
Dar, cum am mai spus, gloria sportivă este efemeră; acel fenomenal 9,9 secunde pe sută de metri, acel miraculos 8,90 m la săritura în lungime și toate celelalte, mai devreme sau mai târziu, sînt menite sedimentărilor în faima stadioanelor și a arhitecturii lor.

Sala Sporturilor din Timișoara

Vedere aeriană a stadionului «23 August» din București

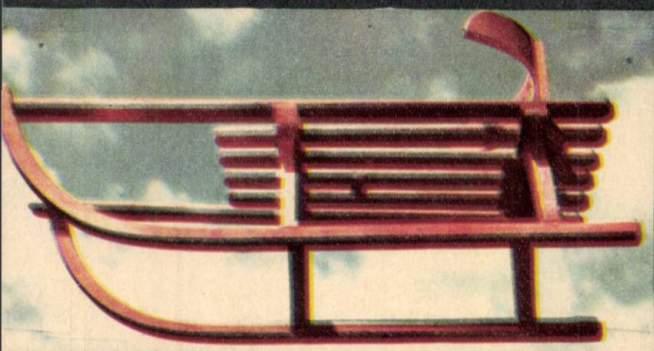
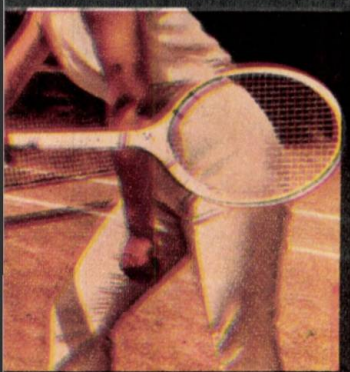

Celebritatea sportivă se cucerește

I

1989
USA

..printr-o temeinică pregătire, aruncînd în luptă întreg potentialul de energie voință și tenacitate, pînă la obținerea victoriei finale.

Desigur, există numeroși alți factori care încep să jaloneze perspectivele celebrității oricărui sportiv, de la însușirile fizice și psihice proprii, la concepția și metodele antrenorului, pînă la schemele tactice moderne aplicate pe terenul de fotbal, pe pîrțile de schi, în perimetrul limitat al mesei de ping-pong sau al ringului de box.

Dar s-ar putea oare neglija din ansamblul atîtor condiții, determinante pentru succesul sportiv, calitatea materialelor și articolelor cu care «combatanții» se înarmează pe frontul celor mai cavalierești întreceri?

Desigur că nu. Preocupat de înzestrarea mișcării noastre sportive cu materiale de cea mai bună calitate, Ministerul

Industriei Lemnului a construit la

Combinatul de Industrializare a

Lemnului de la Reghin o fabrică

modernă, dotată cu cele mai avansate

utilaje, profilată exclusiv pe producția

în mare serie a materialelor și

articolelor de sport care să satisfacă

exigențele sportivilor de toate

categoriile și vîrstele.

Maiștri și tehnicieni cu experiență în

acest domeniu, avînd la dispoziție

lemn din esențe cu calități deosebite

cum sînt: molidul de rezonanță provenit

din pădurile carpatine, fagul, frasinul,

paltinul, stejarul, bradul sau nukul,

tratate după cele mai noi procedee

industriale, realizează aparate și articole

sportive pentru gimnastică, săniuțe și

schiori pentru antrenament și

performanță, ambarcațiuni cu rame

sau vele, pentru agrement și competiții,

rachete de tenis, articole de atletism,

o gamă largă de produse de la cele

mai simple cercuri de gimnastică

pentru copii pînă la ambarcațiunile

cu motor de mare performanță.

Iată de ce recomandăm asociațiilor și

tuturor celor care au îndrăgit sportul,

fie că se mulțumesc cu agrementul

fie că aspiră la culmile marilor

performante, să-și procure neîntîrziat

articole sportive fabricate la CIL

REGHIN

Experiența terenurilor de sport a

dovedit că nu se poate ajunge la victorie

decît

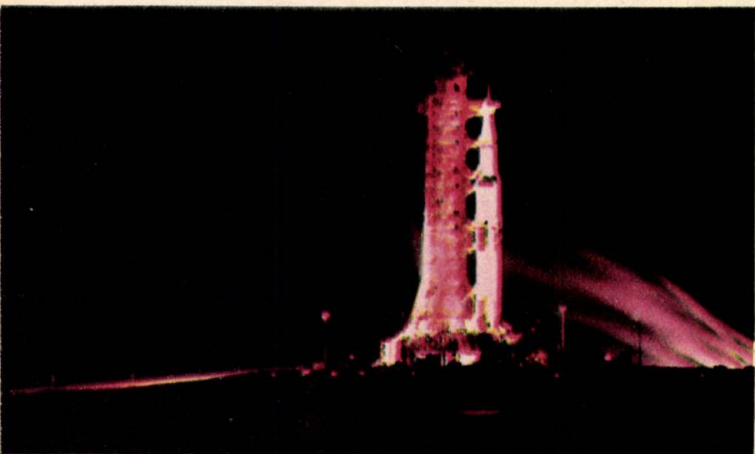
...Cu
măiestrie
și lemn
românesc

COS MOS '69

Calendarul spațial al anului 1969 cuprinde mai multe evenimente de seamă, legate de activități cosmice foarte diverse. Astfel, în luna mai au traversat lin atmosfera planetei Venus stațiile automate interplanetare sovietice «Venus»-5 și «Venus»-6 lansate la 5 și respectiv, la 10 ianuarie. Funcționând perfect, ele și-au îndeplinit integral misiunea, explorând la un interval de numai o zi în zone diferite, atmosfera misterioasei planete Venus și furnizând date importante pentru cunoașterea mediului vizitat.

La sfârșitul lui iulie și începutul lui august au ajuns la destinație — de astă dată planeta Marte a fost ținta investigației — alte două stații cosmice, Mariner-6 și Mariner-7 lansate la 25 februarie și la 24 martie. Ele au trecut la mică

distanță de Planeta Roșie (prima, la 3400 km, iar a doua la 3200 km), au fotografiat-o pe tot timpul zborului de apropiere din puncte și sub unghiuri diferite și au transmis Pământului informațiile obținute, inclusiv excelente imagini T.V., de ansamblu și de detalii.

Prin urmare, la capitoul incursiuni interplanetare s-au înregistrat succese remarcabile pe ambele linii de explorare spre planetele învecinate, spre Venus și spre Marte.

Un alt eveniment important al anului astronomic 1969 s-a petrecut în ianuarie. Sovieticii au realizat atunci joncțiunea pe orbită circumterestră a două nave pilotate, de tipul «Soiuz», și constituirea în acest mod a unui laborator științific spațial, cu totul original, având la bord patru astronauti (Vladimir Șatalov, Boris Volinov, Alexei Eliseev, Evgheni Hrunov). În cadrul aceleiași experiențe s-a efectuat și primul transfer de persoane dintr-o cosmonavă în alta în spațiul cosmic. S-a conturat astfel încă o mare posibilitate a tehnicii spațiale actuale, și anume posibilitatea de a se organiza îndată mari stații orbitale locuite, unele cu funcții de laborator de cercetare științifică, iar altele pentru oficii practice de dispecerat global permanent, în folosul hidrometeorologiei, telecomunicațiilor, navigației (maritime, aeriene și cosmice), precum și pentru prospecțiuni geologice, măsurători geodezice și activități de su-

praveghere de interes diferit (semnalarea incendiilor în păduri și a acțiunilor distructive ale dăunătorilor în agricultură, detectarea bancurilor de pește și altele).

Am înscris în mod intenționat, în josul listei, evenimentul cel mai însemnat al anului, căruia de fapt îi consacram principalele considerații în materialul de față. Este vorba de fantastica misiune «Apollo-11», prin care s-a împlinit marea aspirație a omului de a călători printre aștri, de a vizita lumile necunoscute din cer.

Operația lunară a început, așa cum fusese planificată, miercuri 16 iulie ora 15,32 (aici și mai departe notăm ora Bucureștiului). Cu o precizie uimitoare, colosul «Saturn-5», racheta de 3000 tone și 110 m înălțime, s-a ridicat de pe platforma de start și, în văzul a peste un milion de spectatori și aproape un miliard de telespectatori, s-a înscris pe traiectoria verticală de lansare. În capătul frontal al rachetei se află «Apollo-11» cu echipajul binecunoscut astăzi: Michael Collins, Neil Armstrong și Edwin Aldrin. După 12 minute de zbor fuseseră parcurse principalele faze ale etapei inițiale, și ultima treaptă a rachetei cu încărcătura sa prețioasă ieșea pe o orbită de parcare, aproape circulară, la înălțimea de 160 km (greutatea satelitului, 130 tone). Timp de două ore și jumătate obiectul cosmic și-a continuat evoluția balistică, pe orbita menționată, pentru ca la 18,18, din nou matematic, să înceapă ingeniosul scenariu al trecerii pe traiectoria lunară. Mai întâi, o acționare promptă, la regimul de tracțiune maximă, a motorului rachetei, cu efectul dorit: viteza sporește rapid de la 28 000 km pe oră la 39 300 km pe oră. Orbita de parcare se desface mult, încât ea cuprinde de acum și Luna în încercuirea sa. Pornind să o descrie, obiectul cosmic are

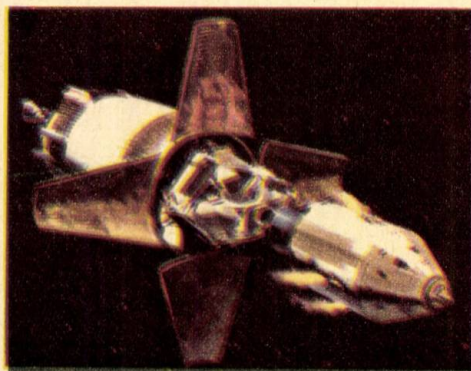

Doi pionieri ai cosmosului, Iuri Gagarin și Valentina Tereșkova-Nicolaevna

Cosmonautul sovietic Krunov în timpul unui antrenament de pregătire fizică.

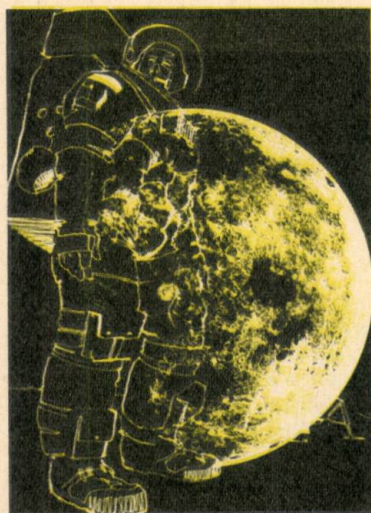
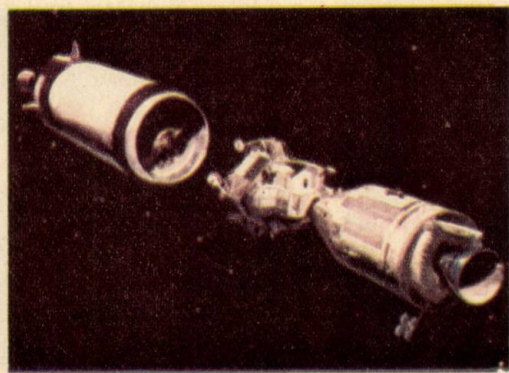
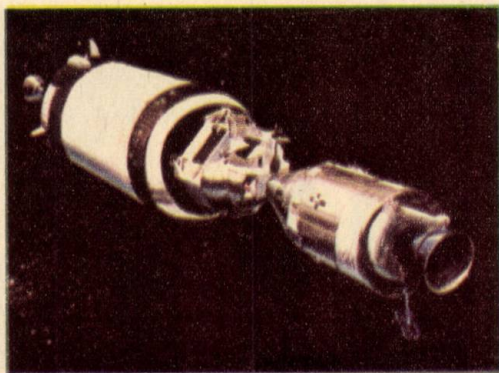
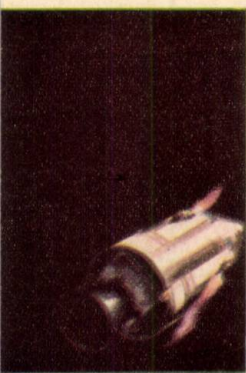
o ținută fără reproș. O constată atât stațiile de la sol, cât și oamenii din cabină. Poate începe deci manevra de restruc-turare a navei și de desprindere de racheta purtătoare. Pentru aceasta, corpul principal — nava «Columbia», compusă din cabina de comandă și așa-numitul modul de serviciu, respectiv corpul cu agregatul principal de propulsie și cu o rezervă bună de combustibil — se separă lent de rachetă, lăsând acolo, prins într-un carenaj special vehi-

culul lunar, «Vulturul». Zboară acum alături, numai la câțiva metri unul după altul, două obiecte cosmice, doi sateliți artificiali ai Pământului cu orbita mult alungită, al cărei apogeu va atinge și va depăși orbita Lunii. La o comandă dată din cabină, «Columbia» face o «tumbă» în fața rachetei, rotindu-se cu 180 grade pentru a putea «privi» spre modulul lunar. Apoi, prin ușoare manevre de frinare, nava se cuplează din nou cu racheta, de astă dată prin jonc-

țiunea cabinei cu partea superioară a modului lunar. O dată realizată joncțiunea și reconstituită astronava, aceasta din urmă (44 tone) se separă definitiv de racheta purtătoare, printr-o scurtă acționare a motoarelor mici, periferice. Iar pentru a se exclude orice posibilitate de ciocnire cu racheta însoțitoare, se transmite acesteia o comandă de pornire a motorului în vederea trecerii pe altă traiectorie, circumsolară. De reținut că manevrele

descrie constituie un autentic pilotaj de acrobație cosmică, pentru executarea lor fără greș pretinzându-se astronautilor nu numai cunoștințe temeinice tehnice-profesionale ci și deprinderi de navigator în spațiu, ba chiar reale aptitudini sportive cu totul particulare. Aici poate n-ar fi lipsit de interes să consemnăm câteva criterii adoptate la selecționarea candidaților pentru zborurile la Lună în cadrul programului «Apollo». Nu ne vom referi la procesul de

apreciere aeromedicală — un program de probe foarte sever, care cuprinde 590 examene clinice speciale, 35 probe de laborator, 20 de examene radiologice și o serie de alte examene și teste pentru cercetarea aparatului cardiovascular, sistemului nervos central, văzului și auzului. După o asemenea apreciere, urmează o anchetă severă de ordin psihologic, pe mai multe etape. Mai întâi se investighează starea psihică generală a candidatului, pentru depistarea eventualelor predispoziții la stări emoționale cu manifestări violente, în perioade de solicitări maxime din timpul zborului. Apoi, prin mai multe probe, se caută să se evalueze așa-numita «investiție masivă și durabilă de voință și personalitate», precum și capacitatea de reacție la agresiuni de ordin psihologic.

În urma unui astfel de examen au fost selecționate echipele «Apollo» cunoscute, cota de exigență maximă atribundu-se echipajului «Apollo»-11. Toți membrii acestui echipaj au obținut nota maximă, atât la probele menționate, cât și la aptitudinile sportive reclamate de misiune.

Dar să ne întoarcem la relatarea desfășurării operației...

Pînă în regiunea Lunii zborul a durat 3 zile, timp în care astronautii au efectuat observații și măsurători, au făcut exerciții de navigație stelară, au controlat echipamentele tehnice de bord, au transmis Pămîntului mesaje, informații și interesante imagini color, din exterior și de la bord, luate cu o cameră de televiziune.

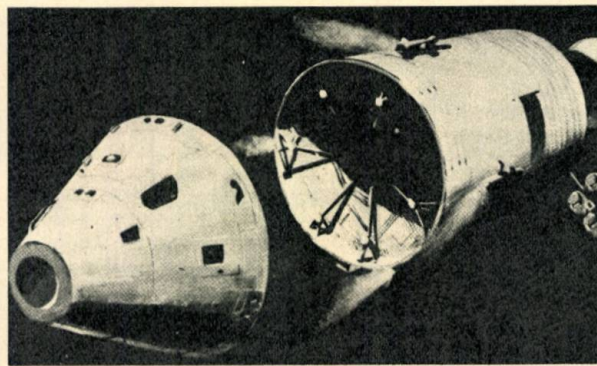
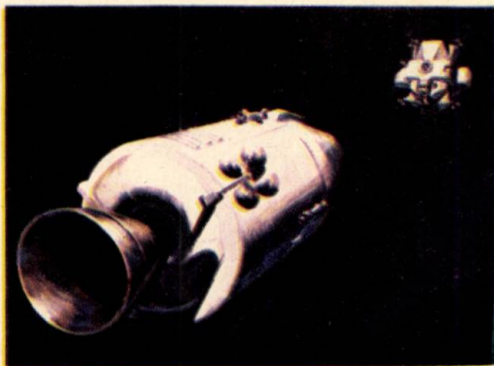
Pînă sîmbătă 19 iulie ora 19,26, nimic deosebit. La această oră însă Collins pune în funcțiune motorul principal și trece complexul spațial pe o orbită circumlunară. Răspunsul la comenzi este de o promptitudine remarcabilă. Ur-

mează manevre orbitale obișnuite (faptul extraordinar de ieri este astăzi fapt obișnuit) care au ca efect schimbarea orbitei de la 112/314 km la 99/120 km.

Cea mai emoționantă parte a voiajului începe duminică 20 iulie la ora 19,47, când Armstrong și Aldrin, instalați în vehiculul de debarcare, preiau conducerea acestuia, îl decuplează de «Columbia» și acționându-i motorul etajului superior, îl înscriu mai întâi pe o orbită apropiată

derulat foaia metalică pentru captarea particulelor de vînt solar, l-a ajutat pe Armstrong să recolteze eșantioane de rocă lunară etc).

Luni 21 iulie la ora 19,54, «Vulturul» a părăsit Luna. Startul etajului superior al modului a constituit el însuși o extraordinară premieră astronomică. Motorul a funcționat ireproșabil. După 7 minute și 18 secunde de lucru la regim nominal, el a scos micul vehicul cu cei doi lunași la bord

de suprafața Lunii, iar apoi, pe traiectoria de coborîre predeterminată. La ora 21,17, după 102 ore 45 minute 42 secunde de la lansare, vocea calmă a lui Armstrong anunța prima biruință: «„Vulturul“ a aselenizat!» Din acea clipă o undă puternică de emoție colectivă a înconjurat lumea. Era purtătoarea unei conștiințe noi a umanității, conștiința depășirii erei existenței sale terestre și promovării în era superioară, cosmică.

21 ore 36 minute 41 secunde, atît a durat popasul pe Lună al primei ambarcații pămîntene cu echipaj. Iar în acest timp avea să se efectueze cea mai fascinantă acțiune de pînă acum în domeniul explorărilor spațiale: descinderea omului pe suprafața Lunii! Mai întâi Armstrong, cu pas precaut, la ora 4,56, a încercat soliditatea și compacitatea scoarței. «Un pas mic pentru om, un salt uriaș pentru umanitate», a exclamat el cînd a pășit pe suprafața Lunii. Într-adevăr, urmărindu-l în temerara sa incursiune pe celălalt «tărîm», contemporanii au simțit saltul, au trăit satisfacția unei instantanee creșteri în forță, sentimentul supremației asupra a încă unei ipostaze a fermecătoarei, dar trainice naturi înconjurătoare.

În cele două ore 21 minute 16 secunde, cît a desfășurat activitatea extravehiculară în lumea nepămînteană, Armstrong a simțit la rîndul său solidaritatea responsabilă a Pămîntului, dorința fierbinte a umanității de a reuși. De o însoțire efectivă similară s-a bucurat și Aldrin, al doilea explorator terestru în Lună. Aldrin a stat mai puțin în afara modului (o oră 45 minute 6 secunde), dar în acest timp scurt a executat cu rigurozitate întregul program încredințat (a instalat pe suprafața Lunii instalația cu seismometre și dispozitivul de reflectare a razelor laser, a

pe orbita inițială stabilită (16/83,5 km). A urmat o manevră de circularizare a orbitei, la înălțimea de 160 km, operație continuată apoi cu o urmărire magistrală pentru cuplaj. Joncțiunea temporară a «Vulturului» cu «Columbia» s-a făcut la ora 23,37, cînd «Columbia» își încheia cel de-al 27-lea înconjur al Lunii.

Intrucît ne-am propus să facem cîteva referiri la aspectele sportive, competiționale ale operației, vom încheia

retrospectiva cu menționarea cunoscutelor etape ulterioare, devenite clasice. Marți 22 iulie la 6,57 când, de acum, echipajul era reconstituit în cabina «Columbia» (Armstrong și Aldrin trecuseră din cabina LEM în nava mamă), dar «Vulturul» (de fapt treapta sa superioară) fusese decuplat de sistem și abandonat pe orbită, Armstrong comandă acționarea motorului de serviciu pentru desatelizarea vehiculului și înscrierea sa pe traiectoria de întoar-

magistrală în atmosfera densă terestră și la 24 iulie, ora 18,51 cabina de comandă atinge nepericulos suprafața apei foarte aproape de locul stabilit. Bolidul viu care invadase atmosfera cu viteza enormă de 39 260 km pe oră este frinat treptat în cădere astfel că amerizarea s-a făcut fără expunerea echipajului.

Iată acum recordurile stabilite în cadrul primei operații «Omul în Lună», recorduri care au fost omologate de N.A.S.A. și trimise spre înregistrare Federației internaționale de astronautică de la Paris.

1. Record de timp petrecut pe Lună, în afara unui vehicul spațial: Neil Armstrong, 2 ore 21 minute 16 secunde.

2. Record de timp petrecut singur pe orbita lunară: Michael Collins, 59 ore 27 minute 55 secunde,

3. Record de timp petrecut pe suprafața Lunii (în vehicul și în afara acestuia): Neil Armstrong și Edwin Aldrin, 21 ore 36 minute 16 secunde.

4. Record de timp petrecut pe Lună la bordul unui vehicul: Edwin Aldrin, 19 ore 45 minute 52 secunde.

5. Cea mai mare masă terestră (aparat spațial pilotat) aselenizată: modulul lunar LEM-6 («Vulturul»), 7211 kg.

6. Cea mai mare masă terestră (vehicul pilotat) lansată în spațiu de pe suprafața Lunii: etajul superior (de ascensiune) al lui LEM-6, 2 648 kg.

cere. Ca și la alte faze similare (faze de zbor dintre cele mai pretențioase și mai dificile) și de astă dată a trebuit acționat când vehiculul survolează fața invizibilă de pe Pământ a Lunii; în acel timp legăturile cu planeta sînt întrerupte, ceea ce sporește încordarea la sol. Ca urmare, viteza navei este ridicată de la 5 890 metri pe secundă (viteza de satelizare) la 9 502 metri pe secundă (viteza de scăpare). În continuare, zbor pe traiectoria stabilită, o pătrundere

Se observă că toate recordurile menționate definesc categorii noi de activități spațiale, pentru prima oară deschizîndu-se această competiție stranie vizînd cunoașterea cît mai aprofundată a astrului de noapte.

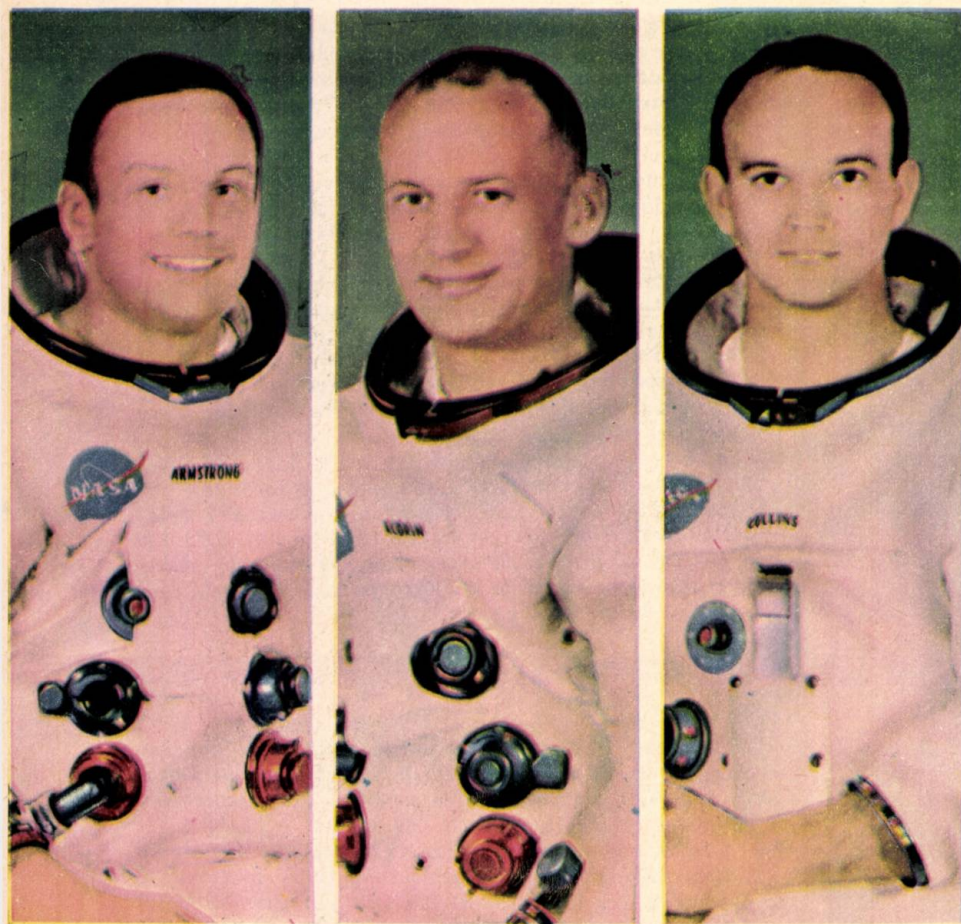
Cum s-a comunicat, rezultatele zborului «Apollo»-11 sînt excelente. Starea astronautilor după îndeplinirea misiunii a fost foarte bună. Nu s-au semnalat tulburări datorită vreunui agent necunoscut contractat pe timpul șederii lor în Lună; nici radiațiile solare și cosmice, neatenuate la nivelul solului lunar, nu le-au cauzat neplăceri.

Astronauții au adus din neobișnuita lor excursie circa 30 kg material lunar — praf și pietre, bucăți de rocă — asupra cărora s-au efectuat cercetări atente pentru a li se determina compoziția și proprietățile fizico-chimice.

Să reținem că, în pofida succesului, prima expediție pămînteană pe Lună este totuși departe de a fi redus necunoscutelor și controverselor din sistemul nostru de cunoștințe privind lumea exterioară. Dimpotrivă ea a sporit — de altfel, cum era și firesc — enigmatul de elucidat.

Deosebit de important este și faptul că rezultatele a numeroase examene biologice și medicale (inclusiv inocularea cu praf lunar la o serie de animale de experiență) încurajează acțiunile ulterioare, întrucît cel puțin în regiunea explorată, n-au fost descoperite microorganisme, care să primejduiască viața exploratorilor.

În fine, tot ca un rezultat al acestei prime misiuni într-o lume extraterestră este de notat funcționarea în bune condiții a instalației seismice, care a înregistrat periodic mișcări interne ale scoarței lunare și a reflectorului laser, cu ajutorul căruia s-a putut preciza (cu o eroare de ordinul a 15 cm) distanța momentană Pământ-Lună.

ZBOR ÎN FORMAȚIE: SOIUZ

Adevărată cavalcadă spațială, trei nave pilotate de tipul «Soyuz» (nr. 6—8) au luat calea Cosmosului, una după alta, cu un interval între lansări de 24 de ore, în zilele de 11, 12 și 13 octombrie. S-a realizat astfel o frumoasă premieră cosmică: zborul simultan orbital, în formație a trei nave, toate cu echipaj, avînd ca efectiv toată șapte cosmonauți. După executarea timp de cinci zile a unui program complex de studii și experimentări, în cadrul căruia un loc important l-au ocupat manevrele de apropiere pe orbită, navele s-au reîntors cu bine pe Pămînt, aterizînd succesiv, de asemenea la interval de 24 ore, în zilele de 16, 17 și 18 octombrie. S-a mai făcut astfel un pas important spre crearea de stații științifice locuite, cu existență îndelungată, în jurul planetei noastre. Eroii acțiunii: locotenent-colonel Gheorghe Sonin și ing. Valeri Kubasov («Soyuz-6»), locotenent-colonel Anatoli Filipenko, locotenent-colonel ing. Viktor Gorbato și ing. Vladislav Volkov («Soyuz-7»), colonel Vladimir Șatalov și ing. Alexei Eliseev («Soyuz-8»); Gorbato și Eliseev sînt candidați în științe tehnice.

„APOLLO”-12

Noua misiune «Apollo», din noiembrie (14—24), a confirmat posibilitățile tehnice actuale de abordare a Lunii, de cercetare sistematică a tărîmului lunar de către expediții pămîtene. Lunauți: Charles Conrad și Alan Bean; la post, în cabină în jurul Lunii: Richard Gordon.

Operația «Omul în Lună» a dominat așadar actualitatea astronautică în anul 1969. Prin viigoarea începutului ea dă linii clare și perspectivei de dezvoltare a primului succes. Au și fost stabilite incursiunile următoare pînă la misiunea «Apollo»-20, care este prevăzută pentru începutul anului 1973. Sarcinile exploratorilor vor fi din ce în ce mai complexe, la fiecare nouă ieșire solicitîndu-se atît cunoștințe temeinice tehnice și generale, cît și o pregătire fizică, sportivă, desăvîrșită. Pentru că lunații vor mărșălui la mari distanțe (la început 3—4 km, iar apoi 25—50 km), vor pilota vehicule auxiliare, se vor cățăra pe pante stîlcoase, vor escalada pereți abrupti ai diferitelor cratere, vor coborî în șanțuri adînci și circuri, încît, putem considera că, de acum înainte, o perioadă de 2—3 ani cît va dura cercetarea preliminară a Lunii, un rol principal în reușita expedițiilor pămîtene îl vor juca aptitudinile sportive și forma fizică a lunaților. Este de altfel, temeiul intensificării pregătirilor la acest capitol a echipajelor de candidați la zborurile lunare.

Povestiri ale sportivilor bătrini

cei

muschetari

Petre STEINBACH

Scumpe maestre Sică Alexandrescu. Ți-am citit amintirile din teatru și farmecul lor mi-a stîrnit vechi și ascunse melancolii. Îmi acorzi cîntecul de a mă putea compara cu dumneata? Departe de mine gîndul de a pretinde că proza celor 17 articole ale regulamentului jocului de fotbal s-ar apropia măcar de cel mai prozaic vers al lui Shakespeare, deși ambele s-au scris în aceeași țară, în aceeași limbă.

Dar și în fotbal ca și în artă se ivesc atîtea capodopere (unele, ce-i drept, efemere) și atîtea piese proaste. Și pe noi, fotbaliștii, publicul ne aplaudă sau ne dezaprobă vehement, gloria ne poartă pe aripile ei și neprevăzutul ne pîndește.

Și dumneata ca și mine, te gîndești cum să-ți modelezi elevul, cum să-i formezi plastica mișcării, cum să pătrunzi în delicatul mecanism al reflexelor sale, astfel că mine acest adolescent sfios, ascultător, dar plin de vise și ambiție, să devină interpretul ideal al repertoriului în care ai strălucit atîția ani și să obțină, poate mai mult decît tine, laurii gloriei...

Am fost de 18 ori internațional și, lucru curios, am fost primul antrenor ridicat în România concomitent cu consacrarea ca jucător. Pot spune că am crescut și am trăit împreună cu fotbalul 50 de ani. Fotbalul a însemnat de fapt copilăria, tinerețea și maturitatea mea. Iar acum, la vîrsta părului argintiu, el constituie Vitamina F, sursă inepuizabilă de energie.

ACUM O JUMĂTATE DE VEAC LA TIMIȘOARA

Prin anul 1918, când se sfârșea primul război mondial, aveam aproape 13 ani și rare erau prilejurile când îmi aduceam aminte că, de fapt nu eram decât un copil. În jurul meu se prăbușea o lume. Nu aș putea spune că înțelegeam prea bine cele ce se petreceau. Știu doar că era greu de tot chiar și la noi în... Elveția, deși țara cantoanelor păstra neutralitatea! Da, nu trebuia să vă mirați căci de fapt eu locuiam pe vremea aceea în Elveția veche, sau mai bine zis în cartierul timișorean ce purta acest nume după proprietarul unei renumite grădini de vară, de obârșie din Switzerland...

Bunicul începuse să se ducă și noaptea la fabrică, lucrind ore suplimentare. Bătrina pleca și ea uneori să mai caute de lucru prin case mai avute. Când rămineam singur, în loc să-mi fac lecțiile, deschideam sertarul unde se aflau scrisorile tatei. Era prizonier. Din tot sufletul doream să-mi pot ajuta bunicii. În proiectele mele era desigur toată fantezia virstei, dar cu încetul necesitatea s-a impus: va trebui să părăsesc școala pentru a lucra undeva. Găsirea unui serviciu nu era deloc un lucru simplu, iar pasiunea mea pentru fotbal își cerea și ea drepturile. Am stabilit să muncesc numai jumătate de zi. Nu mă puteam lipsi de maidan chiar așa dintr-odată.

Când am spus că nu mă mai duc la școală, nimeni nu m-a întrebat pentru ce. De altfel nici nu mai putea fi numită școală instituția pe care o frecventam pe vremea aceea. Profesorii tineri plecaseră de mult pe front și locul lor era luat de o serie nesfârșită de dascăli bătrâni, pensionari rechemati să completeze cadrele, bieți oameni plictisiți, care se schimbau mereu. Dacă încerc să-mi aduc aminte de chipurile lor, nici o figură nu capătă contururi clare ci totul se estompează într-o procesiune cețoasă de bărbi de toate mărimile.

Și am plecat în zori să-mi caut serviciu. Am plecat, destul de impropriu zis, deoarece de fapt alergam, bă alergam chiar cu mingea la picior. În buzunarele mele se găsea în permanență o minge de cârpă, de fabricație proprie. Cum ieșeam pe stradă îi dădeam drumul și o porneam în cel mai straniu dribling imaginabil. Driblam totul în calea mea, trecătorii, pietrele, pomii. Când trebuia să trec drumul, întâi expediam mingea cu un

șut puternic pe trotuarul opus și apoi alergam să-mi continui cursa.

La capătul unui asemenea dribling prelungit am nimerit în cele din urmă în spălătoria Băii Centrale din Timișoara, unde mi-au dat de lucru. Exact așa cum visasem: eram „titular” o jumătate de zi. Primul post din viața mea a fost deci în muncă, nu pe terenul de joc!

Când aud cîntîndu-se aria lui Figaro, bărbierul atotștiutor din Sevilla, mă gîndesc la mine, așa cum arătam pe vremea când lucram la baie. Numai că eu eram un puști subțirăc, desculț și veșnic flămînd. Culegeam rufe murdare, aduceam teancuri de cearșafuri și prosoape proaspete de la călătorie, întindeam tot soiul de boarfe la uscătorie, curățam cabinele și dezinfectam apa în bazin, alergam să cumpăr țigări și bere pentru masori, duceam costumele clienților la călcat, făceam comisioane, mă risipeam într-o mie de treburi urecînd și coborînd etaje.

Aveam însă leafă. La capătul primei luni, mi-am cumpărat o pereche de bocanci cu tălpi de lemn. Aud și acum zeflemelele prietenilor din mahala:

— Vezi, mă, să nu-ți arzi cizmele.

— Faceți loc domnului baron, cu pantofi de cherestea.

— În definitiv nu sînt răi bocancii lui Petre. Cînd s-or toci tălpile, fură și el o scîndură de la gard și îi tălpuiește!

Ca și mine asemenea bocanci purtau mii de oameni în acele vremuri. Făceam haz de necaz și porneam iarăși în zori bocănînd de-a lungul drumului către baie. Mingea, bineînțeles, la mine. Numai că acum, datorită bocancilor mei, semănam atîtea „coto-noage” în drumul meu, încît aceștia creau un adevărat itinerar al blestemelor. Devenisem cum s-ar spune „o primejdie publică”.

Ce-mi păsa însă mie atîta vreme cît după amiază eram liber, liber pînă cînd se întuneca de-a binelea și echipa străzii noastre își termina în sfîrșit „antrenamentele”.

O asemenea echipă se găsea pe vremea aceea pe fiecare uliță din Timișoara, mai ales că maidanele se înșirau cu duiumul. Un teren se afla și în colțul străzii noastre.

„Financiarii” clubului erau frații Ernest și Carol Cohn al căror tată ținea o dughiană de băcănie în cartier. Mai erau și prietenii mei buni, Brajo și Buza. Primul era fiul unui

cizmar; un pui de drac negru și sprinten care mai apoi a ajuns un excelent mijlocăș stînga. Buza era fiul unui vatman de pe linia centrală a tramvaielelor timișorene. Prin el ajunsesem de ne cunosteau toți slujbașii de la tramvaie și terțetul nostru sărea fără teamă dintr-un vagon în altul. Cînd vreun încasator ne încolțea să plătim, noi strigam în gura mare:

— Lasă, nene, noi sîntem ai lui Buza, băieții lui... fotbalistii.

Ne întilneam după amiază devreme pe maidan. „Terenul” nostru era încadrat de o parte de săbiile violete ale scaieților iar cu alta intrînd direct în drumul căruțelor. Pe o latură a lui era un fel de trecere între două străzi. Nu era de mirare, ca în atacurile-i furtunoase aripa stîngă să dribbleze în afara adversarilor lui direcți și ceva babe cu fuste crețe sau vreun vinzător de covrigi încremenit în contemplație. Mingea aparținea fraților Cohn și era singura avere a echipei. Fiindcă nu întotdeauna avea cameră o înlocuim de obicei cu o bășică de bou, în care suflam cu toții ca să o umflăm, pînă ni se tăia respirația. Uneori Ernest sau Carol se supărau că fuseseră coto-nogiți sau pentru te miri ce și atunci își luau mingea și plecau acasă. Noi ne revendicam drepturile legitime asupra bășicii de bou și după ce o scoteam din anvelopă, continuam jocul cu aceste mijloace, care cedau la primul efort mai serios. Atunci Cohn, scuturat de remușcări, ne dădea înapoi anvelopa și tot el se ducea la un măcelar și îl mințea cu nerușinare:

— Nene, m-a trimis tata să-i dai vreo cîteva bășici de bou, că trece demnealui și îi le plătește...

Măcelarul ridea și dădea, fiindcă știa el cum stă chestia. Jucam pînă spargeam toate bășicile și atunci micul Cohn desfăcea neputincios miinile:

— Faceți ce știți că pînă miine altă bășică nu mai căpătăm.

Soluția era găsită prompt. Întreaga echipă colabora la realizarea scopului comun. Anvelopa se umplea cu șepci, cu ciorapi și dă-i drumul pînă seara tîrziu... Soarele și întunericul delimitau timpul de joc!

Cînd pe cei doi frați îi pedepsea băcanul, incuindu-i în casă și ascunzînd mingea sub tejghea, restul echipei după o zadarnică așteptare se hotăra să se dedice... atletismului.

O porneam așa, în șir indian, în alergare de „fond“. Treceam prin gara Fabric, prin vagoane, pe sub vagoane, peste vagoane și iar mai departe străbătind liniile către cimpul de instrucție militară unde de cităva vreme începuse să se antreneze echipa muncitorească R.G.M.T. Pe lungul drum mărginit de castani, echipa

Cum clubul nu prea avea fonduri, făceau antrenamente pe un teren militar de instrucție. Bineînțeles că aici nu existau nici un fel de amenajări. Echipamentul era îngrădădit într-o căsuță de cantonieri, lângă un viaduct, cale de aproape un kilometru. Veneau în fiecare zi îmbrăcați în echipament și cu barele porților în circă,

Asta s-a întâmplat însă mult mai târziu, după ce învășasem multe din știința jucătorilor echipei muncitorești, de care îmi aduc aminte cu plăcere. Desigur că impresiile copilăriei sînt cele mai puternice, căci mie și acum mi se pare că Ludvig a fost cel mai bun portar pe care l-am văzut vreodată. Revăd cu ochii minții pe

La 26 iunie 1927, selecționata Timișoarei, din care a făcut parte și autorul acestor amintiri, a susținut pe stadionul Electrica un meci cu reprezentativa Budapestei. La capătul celor 90 de minute de joc scorul a fost egal, 2-2.

se destrăma cu încetul, dar cei trei din capul coloanei de alergători ajungeau întotdeauna împreună. Buza, Radici și cu mine, ținînd pasul egal.

Ne îndăgostisem de jucătorii R.G.M.T.-ului, tineri muncitori sau vinzători din magazinele timișorene. Clubul R.G.M.T., în plină reorganizare fusese înființat în 1910 și înainte de război desfășurase o frumoasă activitate ca promotor al mișcării de solidaritate muncitorească. În primii ani postbelici, o bună parte dintre membrii lui întorși de pe front își reliau activitatea dar deocamdată nu se putuse organiza decît o echipă de fotbal.

peste rambleul căii ferate pînă la teren și după ce jucau, scena se repeta în sens invers. Ne-am gîndit să le ușurăm această sarcină și între noi și R.G.M.T. a intervenit o adevărată înțelegere... Noi ne obligam să ducem în circă barele, la dus și la întors. Pretindeam în schimb să ni se acorde monopolul mingilor culese în spatele porții, unde nici un alt copil nu avea voie să se apropie.

Recunosc că treaba asta nu era cu totul... sportivă, dar contractul a fost încheiat și a durat pînă cînd am trecut din spatele porții pe teren, în calitate de jucători ai clubului muncitoresc.

Vágó, pe Allar. Cu acesta din urmă, centrul înaintaș al roș-negrilor, culorile R.G.M.T.-ului, am pățit-o ! Avea acest Allar un șut de se dusesse pomină. Tăria lui am încercat-o și eu primind în plin obraz o reluare din voleu. Am căzut jos și acolo am rămas, leșinat. M-au stropit cu apă, m-au frecționat. Cînd mi-am revenit, bietul Allar, speriat de-a binelea, îmi dădea să miros colonie ce-i fusese oferită de o admiratoare care îl urmăsea pînă la teren... Cei doi prieteni ai mei, Buza și cu Radici, aproape să se îmbolnăvească de invidie văzînd că asul R.G.M.T.-ului mi-a acordat per-

sonal îngrijiri. Vîmătaia de sub ochi am purtat-o ca pe un steag și am fost foarte nefericit cînd a dispărut.

Se poate spune că pe maidanul nostru am învățat fotbalul. Silindu-ne să imităm execuțiile tehnice ale idolilor noștri, în bună parte reușeam. Cert este că de cînd priveam îndeaproape la jucătorii R.G.M.T.-ului o serie de dificultăți tehnice începeau să dispară. Învățasem cu Buza și Radici citeva scheme tactice care ne reușeau întotdeauna, astfel că echipa noastră a început să semene panică prin tot cartierul. Echipa noastră se numea Sport-Club, ne făcuserăm rost de o minge adevărată și de citeva tricouri alb-roșii. Printre coechipieri senumăra și Elek Schwartz, celebrul antrenor de azi, pe atunci un tînc ce se certa mereu cu mine pentru dreptul de a executa penal-tiurile! Aceste diferenduri precoce nu ne-au împiedicat să rămînem buni prieteni. Echipele se alcătuiau începînd cu portarul și apărarea (aci erau introduși novicii), suveran fiind atacul căci toți voiau să marcheze goluri. De aceea la înaintare jucau cei mai buni. Mîndru că ajunsesem centru înaintaș în echipa cartierului, mi-am permis să întîrzii la un meci. Drept pedeapsă n-am mai fost introdus în echipă. Am plîns și am plecat amenințîndu-mi prietenii că nu voi mai reveni nicicînd. Și m-am ținut de promisiune pînă la... pauză! M-am „răzbunat” cu adevărat însă pe adversari în repriza secundă cînd am înscris 10 din cele 16 goluri ale echipei noastre! Faima noastră creștea în proporția în care se goleau borcanele cu acadele ale băcanului, părinte al unei progenituri ce nu cunoștea piedici în calea entuziasmului sportiv.

Începusem să joc fotbal și la locul meu de muncă. Prindeam rufele din zbor cu grații de portar în detentă, predam prosoapele murdare cu un șut precis ce le trimetea direct în cazanul spălătoarelor. Cînd făceam curățenia băii, angajam cu maseori, și ei fotbalisti, adevărate driblinguri cu caplupurile de săpun.

Mă gindeam numai la fotbal și încet, încet, tot călărind pe calul năzdrăvan al fanteziei, începusem să-mi fixez unele planuri de viitor, în contururi mai precise. Doream să ajung un bun jucător de fotbal. Îmi dădeam însă seama că nu e de ajuns să vrei, nici să dovedești un oarecare talent dacă aceste calități nu sînt

însotite de o muncă stăruitoare. Și munceam... Încă de la început, în mintea mea de copil, trăsesem frontiere bine stabilite între îndatoriri și distracții. Pe acestea din urmă le îngrădisem la rîndul lor cu alte obligații și, pe îndelete, m-am trezit că viața mea era organizată, că începusem să devin... om mare.

E plăcut să-ți dai seama de așa ceva. Slujba mergea acum ceva mai bine. Aveam sarcini mai precise și nu mai alergam năuc prin toate etajele după 10 treburi deodată. Cînd ieșeam după slujbă mă întîlneam cu cei doi prieteni de care eram nedespărțit. La vîrsta noastră, într-o lume care nu-și revenise încă de pe urma dezastrelor unui război nemaipomenit pînă atunci, subiectele de discuție erau și ele pătrunse de neliniște și teamă. Ce să facem? De ce meserie să ne apucăm? Oricît ne-am fi îndepărtat însă, în discuțiile noastre ajungeam invariabil tot la fotbal! Aici eram cu toții de acord: va trebui să ajungem buni jucători. La vîrsta noastră ne dădeam seama intuitiv că nu e suficient să batem mingea toată ziua pe maidan. Ce folos că ajungi la măiestria unui adevărat jongler cu balonul, dacă nu ai dobîndit și calitățile unui adevărat atlet, jucînd neobosit timp de 90 de minute. Am început deci să facem atletism. De la gara Fabric pînă la stadionul Chinezul din Timișoara era o cale destul de lungă. Drumul ducea de-a lungul unei alei de castani. Pe sub acești castani făceam alergări cînd mergeam la antrenament. Și peste ani, cînd ziaristii sportivi îmi remarcă rezistența deosebită, în gînd îmi revenea aleea străjuită de castani.

Și tot de drumul acesta mai e legată o amintire, poate cea mai scumpă: primul legămint.

Noi, cei din cartierul Fabric, ne legasem suflătoare de jucătorii R.G.M.T. Echipa se impusese cu încetul și promova într-o atmosferă de simpatie generală. Oamenii care pînă atunci nu știau ce e fotbalul se înghesuiau în jurul terenului să vadă echipa jucînd. Printre cei mulți eram și noi. Trei copii plini de ambiție și visînd numai fotbal. Duminicile, cînd echipa „noastră” nu juca, plecam în cros pînă la stadionul Chinezul (unde se află azi terenul CFR Timișoara) să privim meciurile ce se desfășurau acolo. Ne scoteau din încurcătură tot castanii amintirilor mele. În frunzișul lor des, cocoțați pe cite o cracă înaltă, priveam ca din loja unui teatru, fără să ne pese de

polițaii din jur. La pauză porțile se deschideau pentru toată lumea. Tîșneau ca din pușcă și ne plasam cît mai aproape de porți sorbind cu privirea fiecare fază, fiecare execuție tehnică, pe care ne străduiam să le fixăm în minte pînă la amănunt, spre a le repeta a doua zi pe maidan.

De aceea încercam să ne strecurăm și la antrenamentele echipei. Curiozitatea, ghiduș neastîmpărat, nu-mi dădea pace și iată-mă sărînd gardul terenului la un joc-scoală cu porțile închise. Abia am aterizat însă că am și fost luat în primire de Cociș-Baci, îngrijitorul terenului, care după o „morală” strașnică m-a închis pînă la sfîrșitul antrenamentului în... casa de bilete. A fost ultima pedeapsă pe care am primit-o pentru fotbal!

Fiecare dintre copii se străduia să-și imite cît mai fidel idolii. Eu, de pildă, dobîndisem cu multă trudă porecla de Resch, după celebrul half centru de la Wacker Viena, posesorul unui excelent joc de cap. Acesta putea să-și deschidă propria extremă, cu lovituri de cap pe distanțe de 15—20 m! De la Schiller, un cunoscut centru înaintaș al epocii, am învățat pasa din viteză cu tocul („Oxford”). Îmi amintesc de epoca „trucului lui Wetzzer”. Rudi, atacat de adversar își continua cursa și azvîrlea mingea înapoi, prin răsucire, unui coechipier. Toți copiii, fără excepție, au început atunci să exerseze acest procedeu cu ce aveau la îndemînă: castane, cutii de conserve, mingi de cîrpă și de hîrtie etc. Și organizat sau spontan, cum vreți să-i spuneți, cu toții am ajuns să posedăm acest „truc”.

MAI ERAM COPII?

Aici, pe terenul lui Chinezul, am trăit eu și cei doi prieteni ai mei, prima noastră durere suflătoare. Și acum mă întreb dacă nu cumva sub aripa ei am încetat să mai fim copii... Aceasta s-a întîmplat în ziua cînd Chinezul II a înfrînt RGMT I cu 6—1. În ziare s-a scris a doua zi că rezultatul a produs consternare în rîndul simpatizanților clubului muncitoresc. Pe vremea aceea habar nu aveam ce înseamnă „consternare”, dar și acum sînt conștienți că ceea ce am încercat eu în ziua aceea nu poate fi rezumat într-un singur cuvînt, oricît de sugestiv ar fi acesta.

Buza, Radici și cu mine asistasem împreună la acest meci și pe măsură

ce dezastrul creștea cu fiecare gol marcat, uitam unul de altul cufundați în propria noastră deznădejde. Ne-am pierdut în mulțimea care se scurgea încet spre ieșire. La Chinezul jucașe Wetzer I, pe vremea aceea un debutant, și toți erau entuziasmați de jocul prestat de el, prevăzându-i un mare viitor. Mie însă mi se părea că-mi este un dușman personal! Legile obiectivității sportive îmi erau cu totul necunoscute și mă lăsam purtat de pasiune, atît de vie la vîrsta aceea. Eram dezamăgit, uimit, nefericit și singur. Totul în jurul meu își pierduse culoarea, nu mă mai interesa nimic și nici nu știu cum s-a făcut de ne-am întîlnit toți trei laolaltă, trei mușchetari cu spadele frînte și steagul pierdut.

Mergeam tăcuți pe drumul ce părea că nu duce nicăieri. Tirziu de tot a vorbit Buza:

— Mai bine nu ne prezentăm!
— Cum să nu ne prezentăm?
— Iac-așa, pierdeam cu 3—0!

Raționamentul lui Radiei nu ne mulțumește:

— Dar de ce să pierdem?

— Mie mi se oprea ceva în gît cînd auzeam de așa ceva. Cînd m-am uitat la Buza am văzut să acesta plîngea de-a binelea. I-am dat drumul și eu. Ne-am abătut din drum și ne-am așezat pe o margine de șanț. Într-un tirziu Buza spuse:

— N-are nici un rost să plîngem. Mai bine să le arătăm noi!

— Cui să arătăm? Ce să arătăm?

— Alora de la Chinezul... Ne-au bătut fiindcă echipa noastră a jucat slab. Ai lor erau și mai antrenați. Tata spune că jucătorii Chinezului au mult timp liber, dar ai noștri săracii, parcă cine știe mai bine ca noi... De la muncă vin direct la teren, ba mai cărau și barele pînă am apărut noi!

Chestiunea a început să capete alt aspect și îl priveam interesat pe Mișu care știa ce spune fiindcă tatăl lui, tramvaistul, are o grămadă de prieteni la calea ferată.

Prietenul meu își trecu o mînă peste fața udă de plîns. În glasul lui era acum un alt ton, plin de o încăpățînată hotărîre care ne surprinse.

— Le vom arăta noi!

— Care noi?

— Eu, cu Brațo și cu tine. Lasă că ne facem noi mari și le arătăm noi. Om juca și noi fotbal...

— Bine, dar cum să facem?

— Să ne antrenăm! În fiecare zi!

— Să nu ne scape nici un meci! Să privim bine tot ce face Wetzer al lor!

— Chiar de miine!

— Chiar de azi, chiar de acum!

— Să nu ne lăsăm pînă nu vom ajunge jucători mari. Atunci îi vom bate și pe Chinezul!

— Să jurăm!

Și am jurat toți trei, stringîndu-ne mîinile peste care lacrimile întînseră dîre albe. Ne-am privit în ochi și am pătruns unul în sufletul celuilalt, înfrății într-o neclintită hotărîre.

*
*
*

Nu știu dacă mă pot socoti dezlegat de acest jurămint, pînă în ziua de azi. Știu însă că ani de-a rîndul i-am simțit greutatea. Timp de 6 ani, zi de zi, mi-am amîntit de hotărîrea luată. Prietenii mei de asemenea. Au trecut acești ani ca un vis într-o noapte de primăvară, plină de toate parfumurile tinereții. Vremurile se schimbau, noi creșteam și iată-ne niște tineri bine legați, jucători în prima garnitură, purtători ai tricoului roșu și negru.

În jurul nostru roiau acum alți puștani care ne pîneau fiecare pas,

fiecare săritură la minge, așa cum făceam și noi nu cu mulți ani înainte.

Și iarăși s-au întîlnit Chinezul cu R.G.M.T. De data aceasta însă R.G.M.T. juca cu prima echipă a feroviarilor din Timișoara. În rîndurile ei se aflau nume care azi poartă eco-ul vremurilor de glorie ale fotbalului românesc: Zombory, Tassler, Matek, Hoksary, Vogl, Steiner I și II, Wetzer, Tänzler și alții. Chinezul era campioana țării și în rîndurile ei erau mulți internaționali.

La R.G.M.T., Buza juca în postul de extrem stînga, Radiei mijlocas, pe aceeași parte și eu mijlocas centru. Puțini auziseră de noi și nici chiar cei mai infocați dintre susținătorii clubului nu ne acordau prea mult credit.

Am jucat însă atunci astfel, încît și azi cînd îl întîlnesc pe Rudi Wetzer acesta îmi spune:

— Ții mînte meciul acela dintre Chinezul și R.G.M.T.?

Amatacat tot timpul, jucînd într-un tempo drăcesc care i-a silit pe campioni să dea înapoi într-un joc de apărare. Spectatorilor nu le venea să creadă, se ridicaseră cu toții în picioare și întreg stadionul scanda: „Hai R.G.M.T.!”

Și totuși n-am putut să cîștigăm, scoțînd doar un rezultat egal: 1—1. Experiența internaționalilor de la Chinezul și-a spus cuvîntul. În tot acest meci nu am simțit ce-i obosala. Golul nostru l-a marcat Buza, la capătul unei acțiuni la care participaseră toți cei trei mușchetari de odinioară...

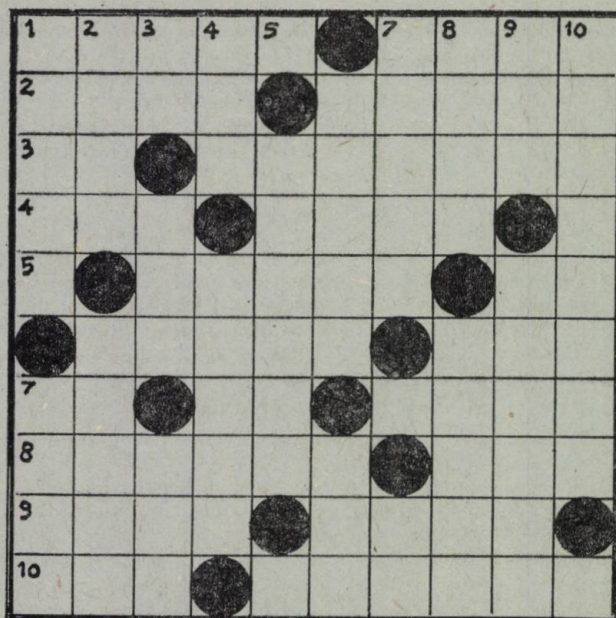
Cînd ne-am întîlnit în cabină, ne-am strîns mîinile și spre surprinderea celor din jur am plîns puțin, ceea ce pentru niște băieți de 19 ani era destul de neobișnuit. Dumneavoastră însă, care cunoașteți acum mica noastră taină, cred că veți înțelege!...

MARS
FEMININ?
DE CE NU!

După marșul masculin, se poate vorbi și despre marșul feminin, ca probă sportivă. Iată „recordurile mondiale neoficiale” ale mărșaluitoarelor celebre din lume:

3 km 14.52.6 Mary Nilsson-Suedia
5 km 24.27.6 Ingrid Johansson-Suedia

10 km 52.01.6 Mary Nilsson-Suedia
20 km 1h.54.30.0 Irma Hansson-Suedia

Box

ORIZONTAL: 1) Boxer român de categorie semiușoară, medaliat cu bronz la Olimpiada de la Mexic (1968) și cu aur la campionatele europene de la București (1969) — Alt boxer român, câștigător al medaliei de argint la Olimpiada de la Helsinki (1952) și de șapte ori câștigător al titlului de campion național la categoria mijlocie-mică. 2) Capitală în care s-au desfășurat „europenele” de box în anul 1949 — Campion al României pe anul 1960, la categoria ușoară 3) Pereche la cocos! — Boxeri care practică boxul numai de dragul pasiunii pentru sport, așa cum sînt și cei din țara noastră. 4) Ceas — Oraș în vestul țării, centru sportiv 5) Boxer englez care a obținut pe ringul „europenilor” de la București locul III și medalia de bronz, în cadrul categoriei „cocos” — Finala la mîscă! 6) A treia parte dintr-o repriză de box — Suspîn, oftat (pop.). 7) Fluviu italian — George Stancu — Mari amatori de „cocoși”, printre altele. 8) Țară din Europa care a dat boxeri de mare valoare precum Spinks, Thomas, Gunn, Grace, Finnegan, eu toți campioni olimpici ai diferitelor ediții. — Actor și dramaturg francez (1747—1814) 9) Un fel de mingi de formă conică, servind la antrenamentul de sală al boxerilor — A practica sportul cu mînuși. 10) Are o greutate asemănătoare cu cea a „penei” — Atribut absolut necesar oricărui boxer, pe lîngă tehnică.

VERTICAL: 1) Categorie la box, în cadrul căreia țara noastră are doi campioni europeni: Nicolae Giju (Roma 1967) și Aurel Dumitrescu (București 1969) — Renunțat boxer maghiar, triplu campion olimpic și dublu campion european. 2) La categoria ușoară — Valoros sportiv român, de zece ori consecutiv campion al României, câștigător al medaliei de argint la Olimpiada de la Mexic și la „europenele” de box din 1969. 3) Tel! — Prefix pentru albine — Cenușu. 4) Epitet dat unui bătrîn cu barbă albă și mare (reg.) — Boxer irlandez de categorie mîscă, detinatorul centurii la campionatele europene de la Dublin — 1939 5) Sinequa non al echipamentului boxerilor. 6) Magnific — Munte în India (2659 m). 7) Boxer ture care, în cadrul „europenilor” de la București, a obținut medalia de argint și locul doi la categoria „papă” — Cere și tei! 8) Paiață (fig.) — Tinăr boxer român de categorie „grea”, medaliat cu aur la ultima editie a campionatelor europene. 9) Nu prea se poate spune că are alură sportivă! — Boxer de la Steaua, campion național pe anul 1965—1968 (mijlocie). 10) Caracteristică atmosferei desfășurării galelor de box.

CUVINTE RARE: Aht, Eve, Ooa, Abu

Erich SOJKA

Cum am

Doctorul, soția mea, copiii mei — toți mi-au recomandat să slăbesc cel puțin zece kilograme. Cum? M-au sfătuit să fac mult sport. Ce sport? Cu schiurile sau cu săniușa — acum, în toul verii, e oarecum dificil. Călărie? — La greutatea mea ar slăbi cel mult calul. Inot? — La strandul nostru, pe caniculă, poți cel mult să calci apa. Vreun sport cu vîsle? — Nu există barcă pneumatică să mă suportе fără să se desumfle. Patine pe roțile? — Pe asfaltul călurit al străzii noastre ar fi curată sinucidere!

N-au mai rămas decît golful, pescuitul și planorismul. Pentru mine — golful e și prea aristocratic, și prea departe. Ținta următoare e totdeauna la dracu-n praznic. Pescuitul? Am încercat și asta: trei zile. Deși țințarii se hrăneau cu mine, ne îngrășam — eu de prea mult stat degeaba, iar peștii cu viermii pe care-i ofeream. Planorismul? — Cum m-a căzut, profesorul de zbor mi-a făcut semn să las orice speranță. A mai rămas o ultimă posibilitate — fotbalul. Cu inima grea m-am prezentat la echipa de veterani a for-

Ca să nu mă stingherească în timpul meciului, pe Hansi l-am plasat pe locurile în picioare. Ostilitățile au început pe un soare ucigător, fix la ora trei.

Spre ghinionul meu, miopia mă împiedica să disting tricourile roșii de cele albastre. Din această pricină am și strigat „faul!” tocmai la cîteva atacuri ale dynamoviștilor. Am înțeles să-mi folosesc vocea mai cu grijă abia după ce un sportiv din spatele meu mi-a făcut pălăria de paie zob. Am reușit totuși să mă reabilitez într-o oarecare măsură urlînd, cu basul meu sonor, un „afară — arbitru!” de s-a cutremurat tot stadionul. Primul gol, Dynamo ni l-a datorat numai și numai nouă și scandărilor noastre entuziaste. M-am încălzit, sudoarea-mi curgea șiroaie peste ochi, încît nici n-am văzut penaltyul transformat de Kuce-ra. Imediat după aceea însă, cînd tribunele s-au transformat într-o mare de urlete, am reușit, în mijlocul vacarmului, să sar în sus de bucurie, fapt care a stîrnit multă uimire.

O greșisem din nou: de fapt fusese gol în proprie poartă, așa că cineva mi-a distrus și ce mai rămăsese din pălăria de paie. În ciuda aparențelor, asta a fost spre folosul meu, pentru că în felul acesta am început să pot folosi megafonul și stegulețele cu mai multă hotărîre — pînă ce arbitrul a fluierat sfîrșitul primei reprize. Pauza! Acum începea altă luptă pe viață și pe moarte: la bufet se găsea bere. Am constatat însă cu ocazia aceasta că, în zilele noastre, suporterii de fotbal sînt practic dezarmați. Paharele de plastic în care se vinde berea sînt atît de ușoare că nici măcar nu pot fi folosite ca proiectile. Altă viață era pe vremea înaintașilor noștri, acum treizeci de ani, cînd aveau halbe de ceramică! Da' nici n-am apucat să beau paharul pînă la fund, că repriza-două a și început!

Pachetul cu gustări și scumpa noastră progenitură dispăruseră în timpul pauzei, în schimb a crescut și mai mult combativitatea mea. E adevărat că am mai greșit odată, urlînd „offside” la al treilea gol și pocnindu-l, nu mai știu

devenit suporter de fotbal

mației Dynamo 1960. După primul antrenament căpitanul echipei și-a dat demisia, antrenorul și-a pierdut mințile, iar eu a trebuit să plătesc trei mingi sparte cînd m-am așezat pe ele.

În aceste clipe de răscruce, un prieten m-a sfătuit să adopt cel mai răspîndit sport național de la noi — să devin suporter de fotbal! „Vei slăbi cu siguranță!” — mi-a zis. Ca echipă favorită mi-am ales, firește, pe Dynamo 1960 și am început niște pregătiri dinamice pentru primul meci de campionat. Cîtă sudoare costă pînă și studiul teoretic! Toate ziarele sportive trebuiau citite, toate formațiile aliniate — dezbătute critic. În sfîrșit, duminica în care urma să intru în acțiune, a sosit. Dynamo, în cea mai bună formație, juca împotriva echipei Lokomotiva.

Noi, suporterii, înarmați cu megafone, umbrele și stegulețe, am ocupat cele mai bune locuri încă de pe la vremea prînzului. În afară de aceasta, soția mea mi-a mai încredințat un pachet cu gustări și pe fiul nostru Hansi.

cum, pe vecinul meu din față cu umbrela în cap. Se nimerise să fie tocmai președintele lui Dynamo. Din fericire, grasul s-a arătat pătruns de un spirit de înaltă sportivitate și s-a mulțumit să-mi arunce doar berea în ochi. Cînd meciul s-a apropiat de sfîrșit, abia mai puteam să scot un sunet. Pînă și picioarele mă dureau în așa hal, încît nici n-am mai putut să invadez terenul ca să-i ard și eu una arbitrului.

Într-un tirziu, transpirat și oboseț, m-am întors șontic, șontic acasă, fără pălăria de paie, fără umbrelă și fără termos, însă și fără oreo trei kilograme! N-a fost, deci, zadarnic! Fericit, m-am prăbușit pe pat și am visat că duminica următoare urma să lupt din nou. Oricum, cel mai frumos sport e să fii un adevărat suporter de fotbal!

În românește de Nicolae REITER

*Geo Davidson din
Genova, campionul
de fond al Italiei
pe anul 1886.*

Istorie pe două roți

- 1790 Apariția velocipedului.
- 1818 Se inventează ghidonul aplicat la roata din față
- 1855 Prima tricicletă cu pedalele aplicate pe fusul roții anterioare.
- 1861 Prima apariție publică a „biciclului” lui Ernest Michaux.
- 1862 Voga „biciclismului” se extinde. Michaux vinde 142 de biciclete.

- 1865 Se aplică primele anvelope de cauciuc compact pe gențile roților.
- 1867 Prima Expoziție internațională ciclistă la Paris, unde se vede o curioasă mașină a unui oarecare Rousseau din Marsilia, construită în întregime din fier.
- 1868 Guilmet și Mayer inventează bicicleta cu transmisie pe bază de lanț la roata din spate. Aceasta, însă, nu are noroc pentru că nu este înțeleasă. Se poate spune, deci, că ar fi prima bicicletă, adevărata și definitivă invenție a vehiculului popular. Această bicicletă se păstrează la Muzeul de Arte și Meserii din Paris.
- 1869 La expoziția de la Pré Catelan iau parte 15 fabricanți cu fel de fel de modele. Este un adevărat haos: bicicletele sînt înalte, cu roți mari și cu roți mici. Se calculează ca producția în Franța și Anglia să atingă o mie de biciclete anual. Are loc prima cursă de fond — Paris-Rouen — câștigată de englezul James Moore.
- 1870 Războiul oprește producția în Franța. Guvernul rechiziționează fabricile și Michaux își vinde întreprinderea unei companii pariziene care va ști să facă afaceri de pe urma ei. Anglia rămîne stăpîna acestei industrii. O invenție de seamă: alergătorul Tribout prezintă o roată cu sistem de mișcare pe rulmenți. Brevetul este exploatat în mod abil de către Suriray.
- 1873 Franța. Sportul a pătruns triumfător și în lumea amatorilor de biciclete, iar necesitatea obținerii unei viteze sporite pentru fiecare învîrtitură de pedale, duce la mărirea diametrului roții din față. Apare monumentalul „Grand By”. În acest an se prezintă o altă bicicletă cu transmisie prin lanț, care amintește pe aceea a lui Guilmet și Mayer. Este inventată de un modest muncitor parizian, pe nume Vincent, dar brevetul va aparține șiretului său patron, Sarget, care va trece în istorie ca adevăratul inventator al transmisiilor.
- Mai sînt prezentate publicului încă două modele de fabricație englezească.
- 1875 Industria se întărește prin marile întreprinderi demonstrative, iar o firmă inițiază o călătorie turistică de la Paris la Viena, care este dusă la capăt de către doi înfocați susținători ai „biciclistului”.
- Francezul Trouffault, mecanic de elită, inventează furcile tubulare și gențile concave, și prezintă o mașină din fier în greutate de aproximativ 14 kg.
- 1877 Rousseau construiește o bicicletă cu roți egale avînd diametrul de 0,90 m, acționate de asemenea prin lanț. Obține un succes mult mai mare decît al înaintașilor săi, noul model fiind studiat cu mult interes.
- 1878 Un italian, Luigi Greco, construiește o bicicletă pe care o prezintă la Expoziția de la Paris.
- 1881 Trouffault construiește o bicicletă de tip Rousseau, cu diametrul roților de 0,75 m. Renard prezintă o bicicletă ale cărei roți au spițe tangente. Greutatea scade la 13 kg. Ne aflăm în ajunul afirmării definitive.
- 1882 Pasionații credincioși ai „biciclistului” confecționează acum unele modele interesante cu transmisie prin lanț asupra roții din față. Acest model permite micșorarea simțitoare a roții anterioare.
- 1885 Și Italia începe să renunțe la constructorii străini. Edoardo Bianchi inițiază construirea de biciclete la Milano.
- 1886 Bicicleta cu roți egale cucerește tot mai mult piața mondială. Cursele caută să demonstreze că transmisia cu lanț la roata posterioară este mult mai eficace.
- 1888 Medicul veterinar irlandez Dunlop din Belfast aplică anvelopa pneumatică bicicletelor, modificînd o invenție a englezului Thompson, care fusese brevetată în 1845.
- 1890 Bicicleta și-a găsit linia definitivă.
- 1891 În Franța și în Italia apar, în același timp, anvelopele demontabile create de fabricile Michelin și Pirelli.
- Marile curse de la un oraș la altul și întrecerile pe pistă consolidează tot mai mult ciclismul, care deja cucerise masele prin mijlocul excursiilor turistice pe bicicletă.

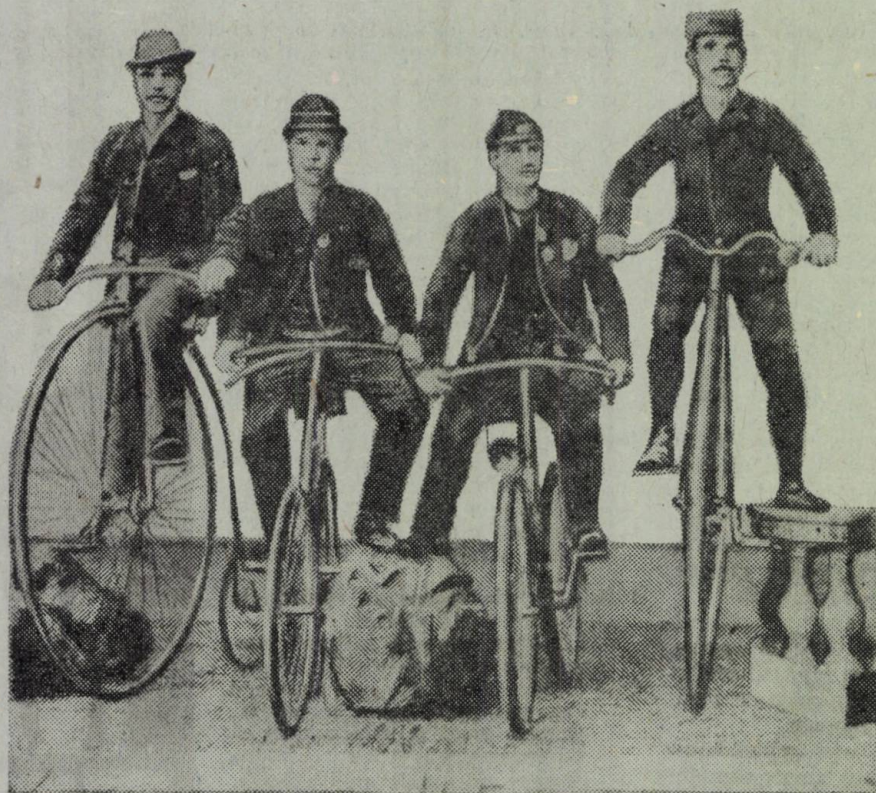
CERTIFICAT DE NASTERE

Azul acesta s-au împlinit 100 de ani de cînd s-a dat startul în prima cursă ciclistă din lume, Paris-Rouen, câștigată de englezul James Moore. De atunci, sportul cu pedale a cucerit lumea, numărul competițiilor de fond crescînd de la un an la altul. Sînt acum sute de întreceri tradiționale care atestă menținerea interesului pentru acest sport. Dar,

să vedem când a fost semnat certificatul de naștere al principalelor curse de fond din lume și care au fost învingătorii în prima ediției:

- 1891: Bordeaux-Paris, G.P. Mills (Anglia)
- 1892: Liège-Bastogne-Liège, Léon Houa (Belgia)
- 1893: Paris-Bruxelles, A.J. Henry (Belgia)
- 1896: Paris-Roubaix-Paris, J. Fischer (Germania)

- 1932: „Marele premiu al națiunilor“, M. Archambaud (Franța)
- 1933: „Turul Elveției“, M. Bulla (Austria)
- 1933: Paris-Nisa, A. Schepers (Belgia)
- 1934: „Turul României“, Marin Nikolov (Bulgaria)
- 1935: „Turul Spaniei“, G. Deloor (Belgia)
- 1936: „Săgeata valonă“, Ph. Demeersman (Belgia)
- 1937: „Turul Uruguayului“, L. Noli (Uruguay)
- 1937: „Turul Iugoslaviei“, A. Prosinek (Iugoslavia)

- 1896: Paris-Tours, E. Prevost (Franța)
- 1903: „Turul Franței“, M. Garin (Franța)
- 1905: „Turul Lombardiei“, G. Gerbi (Italia)
- 1907: Milan-San Remo, L. Petit-Breton (Franța), numele său real fiind Lucien Mazan
- 1909: „Turul Italiei“, Luigi Ganna (Italia)
- 1909: „Turul Olandei“, Chris Kalkman (Olanda)
- 1913: „Turul Flandrei“, P. Deman (Belgia)
- 1917: Trofeul Baracchi (până în 1949 s-a numit Turul orașului Milano), Belloni-Sivocci (Italia)
- 1924: „Turul Bulgariei“, K. Dulgherov (Bulgaria)
- 1925: „Turul Ungariei“, K. Jerszabeck (Ungaria)
- 1928: „Turul Poloniei“, Wiencek (Polonia)

- 1948: „Cursa Păcii“, Prosinek și Zorici (Iugoslavia)
- 1953: „Turul Cehoslovaciei“, Jan Vesely (Cehoslovacia)
- 1961: „Tour de l'Avenir“ (Turul Franței pentru rutieri amatori), De Rosso (Italia).

1891. Un grup de cicliști din Capitală. În stînga este D. Dumitrescu, primul ciclist sportiv român. În anul 1895 s-a deschis primul velodrom din București aflat aproximativ la începutul șoselei Aviatorilor de azi. Lucrat primitiv cu o pistă mică din pământ, cu turnante foarte puțin ridicate, în scurt timp el nu a mai corespuns. În septembrie 1896 a fost inaugurat un alt velodrom modern care se găsea lângă Arcul de Triumf de azi (foto).

Evoluția regulilor jocului de fotbal

Gheorghe N. GHERGHE
arbitru

Regulamentul jocului de fotbal, de la apariția lui și până la forma actuală, a trecut printr-o continuă transformare.

El a apărut în 1863, au care, de altfel, marchează „nașterea” propriu-zisă a jocului de fotbal.

Inițial, jocul nu se numea fotbal, ci jocul cu mingea și se practica mai ales în școli. Fiecare școală își avea metodele ei de joc și ca urmare avea reguli de joc proprii, nescrise, care se transmiteau prin tradiție din generație în generație. Ori de câte ori una din școli își schimba sau completa metoda de joc, apăreau noi reguli ce trebuiau respectate.

Această stare de lucruri a durat multă vreme, până ce s-a reușit ca jocul să fie generalizată metodă, iar regulile existente atunci să fie înmănușate într-un regulament, singurul valabil pentru practicarea acestui joc cu mingea numit **FOTBAL**.

Toate acestea se petreceau în toamna anului 1863, în Anglia, țara de origine a fotbalului modern și a regulamentului de joc. La 26 octombrie 1863 la filință în Anglia „Asociația de Fotbal” care elaborează unele reguli de joc, ratificate la 24 noiembrie 1863 și acceptate în mod unanim la 1 decembrie 1863.

Acest prim regulament, fără doar și poate imperfect redactat, cuprindea un număr de 13 articole, redactate într-o formă concisă, în circa 60 de rânduri tipărite. Printre altele se prevedea și interdicția de a se juca mingea cu mîna. Pînă la această dată cei care jucau

mingea, foloseau și mîinile și picioarele. Prin introducerea prevederii de mai sus, respectiv „hentul” de astăzi, se face pasul hotărîtor care marchează de fapt apariția jocului de fotbal, despărțirea lui de rugby. De la această dată jocul de fotbal începe să se răspîndească tot mai mult în Europa, pentru ca astăzi să cunoască cea mai largă răspîndire, comparativ cu celelalte sporturi, fiind practicat pe întreg globul pămîntesc.

O etapă importantă în redactarea regulilor jocului o constituie anul 1882, cînd cele 4 federații existente atunci: engleză, scoțiană, de Wales și irlandeză, elaborează în comun o primă culegere a regulilor oficiale. De acum înainte această obligație revine organului oficial internațional cu denumirea de „International Board”, care la filință în 1882 și care pînă astăzi este singurul în drept să elaboreze regulile oficiale ale jocului sau să dispună modificarea sau elaborarea de decizii interpretative.

Primele reguli de joc, cu mici excepții, erau de fapt dispoziții cu caracter general, întrucît însuși jocul era în faza inițială. Aceste reguli aveau lacune care frînau dezvoltarea jocului. Astfel, nu conțineau nici o precizare privind numărul jucătorilor, timpul de joc, mingea, grija față de jucători, comportările nesportive în general, cornerul, arbitrul etc. Au trebuit să treacă mai multe zeci de ani, timp în care regulamentul a suferit numeroase schimbări structurale, completîndu-se totodată alături de numărul de articole și cu dispoziții noi, corespunzătoare noilor cerințe ale jocului.

Ultima schimbare structurală a regulilor jocului a avut loc în anul 1938. Cu această ocazie se asigură o construcție logică a regulamentului. Spiritul de echitate în joc, atunci cînd echilibrul este dereglat, străbate întregul textul regulamentar de la un capăt la celălalt. Se obține un regulament complet, corespunzător tuturor cerințelor jocului. Evoluția jocului, însă, n-a stagnat. Evoluția lui sub raport tehnic și tactică a cerut în continuare noi și noi completări, care s-au adăugat regulilor sub formă de decizii interpretative sau de mici rețușări ale redactării unora dintre articole. Structural însă, regulile jocului nu s-au modificat, ele rămînînd aceleași ca și acum trei decenii.

În prezent se pare că unele dispoziții regulamentare vor trebui structural schim-

bate. Asupra acestui lucru vom reveni, însă, în partea finală. Deocamdată, să vedem cum au evoluat regulile jocului de la apariția lor și pînă la forma actuală.

TERENUL DE JOC

În primele reguli era prevăzut ca terenul de joc să fie lung de 180 m și lat de 90 m. Limitele lui erau marcate de 6 steaguri. Marcajul terenului s-a introdus în mod obligatoriu de abia în 1898. Era de asemenea prevăzut să se traseze de-a latul terenului de joc o linie paralelă cu linia porții la distanța de 11 m. Inițial suprafața porții („carea mică”) nu exista. Suprafața de pedeapsă („carea mare”) era în formă de semicerc cu raza de 11 m. De abia în 1903 se stabilesc aceste suprafețe, precum și punctul de la 11 m, în forma și cu dimensiunile prevăzute și astăzi în regulament. În 1909 s-a prevăzut așezarea de fanioane la mijlocul terenului, la un metru distanță în afara terenului de joc. Inițial porțile erau compuse din două prăjini drepte, așezate la 7,30 m distanță una de alta, fără a fi unite între ele. Neexistînd o limită în ceea ce privește înălțimea porților, se produceau multe discuții la marcarea golurilor. Fiecare echipă își construia porțile cu prăjini înalte după bunul plac.

În anul 1866 se stabilește ca cele două prăjini laterale ale porții să fie unite printr-o sfoară la 5,50 m, înălțime care în 1875 se reduce la 2,44 m, cît este și în prezent.

În acest fel s-a pus capăt numeroaselor discuții neplăcute la marcarea golurilor și arbitrariului în construcția porților. În anul 1874 se stabilește ca în loc de sfoară să se pună o bară transversală din lemn, dispoziție care devine obligatorie începînd cu anul 1883. În anul 1894 s-a stabilit ca lățimea astililor porții și a barei transversale să fie de cel mult 12,5 cm., dimensiune care se va modifica la 12 cm maximum în 1938.

Poarta la început era amplasată pe linia porții, fără să fie indicat unde aume. Un motiv în plus care genera discuții. Din această cauză s-a precizat în anul 1898, ca poarta să fie construită pe linia porții, la distanță egală de liniile de margine.

În 1938 se stabilește ca porțile să albe în mod obligatoriu plase. O nouă modificare a regulii are loc în 1966 cînd se precizează și dimensiunile minime ale barelor porții

(10 cm) pentru ca în 1967 să se revină la textul anterior în care se prevede numai dimensiunea maximă a stilpilor porții și a barei transversale (12 cm).

MINGEA

În primele reguli nu se preciza nimic referitor la minge. Se juca cu mingi convenabile și totuși de dimensiuni diferite. Desigur acest lucru nu putea dăinui multă vreme. De aceea, în 1871 s-a stabilit ca circumferința să fie de 68-71 cm, dimensiune care se păstrează și astăzi. Greutatea mingii s-a stabilit, pentru prima oară, în 1898 să fie de 370-425 grame, pentru ca în 1937 să fie schimbată așa cum o găsim și astăzi, adică de 396-453 grame. Materialul din care putea fi confecționată în principiu, trebuia să fie piele, admițându-se alt material numai cu încredințarea I. B.-ului.

În ceea ce privește schimbarea mingii în timpul jocului, în anul 1955 s-a stabilit că mingea poate fi schimbată numai cu aprobarea arbitrilor.

În anul 1967 se reformulează acest articol în sensul că se precizează în cuprinsul lui și presiunea interioară ce trebuie să o aibă minge, adică 1 kg/cm² la nivelul mării.

NUMĂRUL JUCĂTORILOR

La început nu se preciza numărul de jucători care alcătuiau o echipă. Se făceau doar recomandări. Prin 1871 se pomenește într-o dispoziție regulamentară că „în mod obișnuit fiecare echipă are 11 jucători”. În 1897 se precizează că „fiecare echipă este compusă din 11 jucători”. Această dispoziție este întărită în mod categoric de abia în anul 1923, când regula consfințește la 11 numărul jucătorilor.

Inițial schimbul de jucători era nelimitat pe toată durata partidei. Pe parcursul anilor, numărul celor ce puteau fi schimbați în cursul jocului se stabilea prin bună înțelegere între echipe sau fedațiile naționale interesate. I.B.-ul, însă, a legiferat interdicția de a se schimba jucătorii în timpul jocului oficial programate de F.I.F.A. (ex.: campionatul mondial).

Din 1967 textul nou redactat al acestei reguli, prevede permisiunea înlocuirii a 2 jucători în întreruperile amicale și oficiale cu avizul federațiilor naționale respective sau al forului internațional care organizează competiția. Se pare că în această nouă formă, regula este mai logică, ea corespunzând realității de joc.

ECHIPAMENTUL JUCĂTORILOR

Primele reguli ca și cele actuale de altfel, conțineau dispoziții asupra condițiilor ce trebuiau să le îndeplinească ghetele. Era interzis să se poarte cuie proeminente, plăci de metal pe talpă și plăci de cauciuc. În 1887 s-a stabilit excluderea din joc a jucătorului care nu respectă dispozițiile privitoare la ghetă, arbitrii fiind obligați să le controleze dacă respectă dispozițiile regulamentare.

În 1899 se precizează că baretele trebuie să fie așezate transversal peste întreaga talpă. De asemenea, sunt permise barete din cauciuc. În 1910 s-a interzis aplicarea pe talpă de plăci de metal acoperite cu piele. Iar în 1955 se stabilește că este permisă confecționarea cramponelor din aluminiu, nylon sau plastic.

În ceea ce privește îmbrăcămintea, primele reguli nu prevedeau nimic. Nu se cunoaște data exactă când s-a introdus în regulament obligativitatea ca jucătorii să fie echipați așa cum sint astăzi.

ARBITRII

Despre apariția oficială a arbitrilor pe teren, acest „râu” necesar, cum le place unora să-l numească — „cavalerii ai fluierului” cum spun alții — se menționează în anul 1881. Regulele jocului însă vorbesc despre arbitri încă din 1873.

În faza de început, conducerea jocurilor revetlea echipelor care se întreceau. De comun acord ele stabileau dacă au fost încălcate regulile respective și treceau la sancțiuni. Desigur că neînțelegerile, lipsa de obiectivitate, iar mai târziu certurile de proporții, au determinat pe diriguitorii vremii să intervină, prin introducerea în regulament, în 1873, a obligativității ca toate jocurile să fie conduse de arbitri (unul la centru și doi la linie).

Inițial atribuțiile arbitrilor erau foarte limitate în conducerea jocurilor. Ei nu putea să intervină în joc, decât numai la cererea echipelor, adică atunci când ele nu se înțelegeau. Cu timpul, sfera activității pe teren a arbitrilor s-a extins, până s-a ajuns la prevederile regulamentare de astăzi.

În 1889 s-a stabilit că părerea arbitrilor de centru primează atunci când arbitrul de linie nu este de acord cu el. Tot atunci s-a precizat dreptul arbitrilor de a întrerupe jocul ori de câte ori socotește că este necesar pentru restabilirea climatului de joc, precum și dreptul de a dicta lovituri libere sau chemarea la ordine a jucătorilor certați cu disciplina.

Rolul arbitrilor în calitate de conducători unici al jocului, având ajutoare pe cei doi arbitri de linie, se precizează în regulament abia în anul 1891. De acum înlăturările în conducerea jocului sint înlăturate, iar intervențiile arbitrilor de linie limitate.

În 1895 s-a precizat că arbitrul are puterea de a opri în mod temporar jocul, ori de câte ori apreciază că este cazul.

Între 1903 și 1909 s-a prevăzut ca la sfârșitul jocului, să fie prelungit jocul în raport cu întreruperile produse, regula primind o formă definitivă în anul 1938.

DURATA PARTIDEI

În primul an de existență al fotbalului nu era precizat niciăieri timpul de joc. Se juca la bună învoială. De obicei se stabilea la începutul jocului durata partidei în minute sau se juca până la marcarea unui număr de goluri dinainte hotărât. Această stare de lucruri a durat circa 34 de ani. Abia în 1897 s-a precizat ca durata unui joc să

fie de 90 de minute. Iar în 1938 se stabilește definitiv această durată precizându-se împărțirea ei în două reprize la 45 minute fiecare. Tot în 1938 se precizează că timpul pierdut se adaugă la sfârșitul fiecărei reprize, adică regula se completează față de felul cum a fost elaborată inițial în 1903 respectiv 1909.

În ceea ce privește durata pauzei, dintre reprize, la început nu era nimic precizat. Prima precizare apare în jurul anului 1892, când se stabilește o pauză de 10 minute. Momentul acordării ei era la bună învoială. Pauza se stabilește definitiv la 15 minute în 1938, ea constituind un drept al jucătorilor ce se va acorda după primele 45 de minute de joc.

LOVITURA DE ÎNCEPERE, MINGEA DE ARBITRU

Chiar în primele reguli era prevăzută lovitura de începere, fără însă a se arăta modul cum trebuie executată. Jucătorul putea trimite mingea în orice direcție voia.

Prima completare a regulii are loc în anul 1886, când se specifică că după un gol marcat, jocul se reia cu lovitură de începere pe care o va executa echipa care a primit golul. De asemenea, se mai specifică cu această ocazie că după pauza lovitura de începere o execută echipa care nu a beneficiat de acest lucru la începutul jocului.

În anul 1887 se hotărăște ca lovitura de începere să se execute numai în direcția porții adverse. Până în anul 1907 această lovitură se putea executa și de către persoane care nu luau parte la joc. Începând cu acest an se interzice practica de până atunci. În continuare pe parcursul anilor regula se întregeste și se aduce nltima completare în 1938 când se precizează că lovitura de începere se execută numai la fluierul arbitrilor.

Mingea de arbitru își face apariția în 1887. Inițial, execuția ei se făcea prin aruncarea mingii în sus. Din 1903 datează precizarea că mingea intră în joc doar când atinge pământul și că trebuie repetată dacă după executare balonul iese direct afară din teren.

În 1908 se stabilește ca mingea de arbitru să se execute prin aruncarea în jos a balonului, pentru ca în 1922 să se modifice din nou regula specificându-se că mingea va fi lăsată de arbitru să cadă pe pământ.

Între anii 1924-1937, apare în regulamentul prevederea că ori de câte ori un jucător nu respectă condițiile de executare a mingii de arbitru, va fi pedepsit cu o lovitură liberă.

Începând cu 1937, mingea de arbitru se repetă dacă regula este încălcată. Textul primește o formulare completă în anul 1938 și este valabil și astăzi.

MINGEA ÎN JOC ȘI AFARĂ DIN JOC

În primele reguli nu era specificat când anume este considerată mingea afară din joc. De abia în 1887 s-a adoptat regula că o minge este considerată afară din joc atunci când depășește pe pământ sau în aer limitele terenului de joc. Tot atunci s-a precizat că mingea este în joc dacă rămâne în teren după ce a lovit o bară sau un fanion. Textul regulamentar se întregeste în 1898 cu prescripția că mingea este în joc dacă lovește unul din arbitri aflați în teren. Pe parcurs se adaugă idei noi regulii, care capătă ultima redactare, asemănătoare celei de astăzi, în anul 1938.

MARCAREA UNUI GOL

Acest fapt a prezentat interes încă de la apariția jocului. Primele reguli precizau că un gol este considerat marcat atunci când mingea pătrunde în poartă la o înălțime oarecare; inițial neexistând bară transversală, aprecierea înălțimii considerată valabilă pentru marcarea golului era foarte relativă. Din această cauză se produceau discuții interminabile, care în foarte multe cazuri se soldau cu întreruperea definitivă a jocului. Regula prevedea însă în mod categoric că era interzis ca mingea să fie aruncată cu mîna în poartă, specificatie care în 1887 se completează în sensul că nici un gol nu este valabil dacă mingea este aruncată în poartă cu mîna de către un jucător al echipei atacante. Această prevedere stabilește, de fapt, posibilitatea marcării de autgoluri.

În 1907, regula se completează cu ideea că un gol este considerat valabil atîta timp cît regulile jocului nu hotărâse altfel. Odată cu introducerea barei transversale, legea se completează cu noi idei, suferind ultima modificare în anul 1966, cînd i se formulează cea mai completă redactare.

OFSAIDUL

În primele reguli, legea ofsaidului era asemănătoare cu cea a jocului de rugby de astăzi, întrucît mai întîi a fost rugbyul și apoi fotbalul.

Prima precizare care datează din 1866, prevedea că nu poate exista ofsaid, atîta timp cît între atacant și linia porții adverse sînt cel puțin 3 adversari.

În 1887 se stabilește că nu poate fi ofsaid dacă mingea este lovită ultima dată de un adversar.

În anul 1905 s-a hotărît că un jucător poate fi pedepsit pentru ofsaid și la executarea loviturilor libere. Regula se completează în 1908 cu ideea că un jucător nu poate fi în ofsaid în propria sa jumătate de teren.

În anul 1921 se precizează că la aruncarea de la margine, la mingea de arbitru, corner, lovitură de poartă, nu există ofsaid.

Regula se completează în 1924 cu o nouă precizare, în sensul că un jucător va fi penalizat pentru ofsaid, cînd jenează un adversar, chiar dacă nu i se trimite mingea.

În anul 1925, legea ofsaidului a suferit o schimbare structurală ce a avut urmări în însăși concepția de joc existentă pînă la acea dată. S-a stabilit atunci că un jucător pentru a nu fi în ofsaid trebuie să aibă cel puțin 2 adversari între el și linia porții adverse, în continuare regula oscilează pînă cînd i se dă redactarea definitivă în 1938, adică înforma existență și astăzi în regulamente.

GREȘELI ȘI INCORECTITUDINI

Textul acestei reguli inserat la art. 12 constituie chintesența regulamentului de joc. Aici se arată care sînt comportările nepermise ale unui jucător în timpul desfășurării unei partide. În dorința de a asigura jocul cît mai multă claritate, pentru stimularea fanteziei jucătorilor, cît și pentru a se putea scote în evidență frumusețea acestui joc, ce trebuia apreciat și îndrăgit de marea public, legiuitorii au fost preocupați încă de la început de interzicerea manifestărilor nesportive.

În acest scop, chiar pe „certificatul de naștere” al fotbalului era prevăzută interdicția de a se juca mingea cu mîna. O bună bucată de timp (pînă în 1870) acest lucru era interzis și portarului.

În cele ce urmează vom reda în ordine cronologică, în funcție de datele existente, modul cum s-a încheșat acest foarte important articol.

În 1866 se interzice purtutul mingii cu mîna și se permite prinderea cu minile a mingilor înalte, pentru că în 1869 s-a se interzice complet orice joc cu mîna (inclusiv prinderea mingilor înalte).

Împingerea din spate, ciocnirea adversarului se interzic în 1871, iar în 1877 se adoptă

hotărîrea de a se permite numai împingerea adversarului care are fața spre propria poartă. În anul 1881 se precizează că jucătorul care face obstrucție (barează drumul spre minge) poate fi împins de la spate. În 1879 se interzice săritura asupra adversarului, adică atacul violent sau periculos de astăzi.

O atenție deosebită a acordat-o și o acordă regulamentul portarului. În primele reguli de joc nu se menționa nimic despre portar. Prima dată noțiunea de portar apare în regulamentul în anul 1870 cu mențiunea că poate juca mingea cu mîna pentru apărarea porții sale, fără însă a se specifica unde anume o poate juca cu mîna. În 1887 se interzice portarului purtatul mingii mai mult de 2 pași, lată că acest fapt i-a sesizat și pe predecesorii noștri în ideea de a asigura cursivitatea jocului. Faptul însă nu va rămîne așa, întrucît mai tîrziu, în 1913, se legitimează permisiunea portarului de a purta mingea fără s-o bată de pămînt 4 pași în loc de 2 pași.

Tot din 1887 datează și prima prevedere regulamentară care admite atacul asupra portarului în mod corect.

În 1892 s-a specificat în regulament că este permisă împingerea corectă a portarului dacă acesta ține mingea sau jenează un adversar.

Din anul 1898 s-a îngăduit portarului să joace mingea cu mîna în propria sa jumătate de teren, pentru că în 1912 s-a i se limiteze acest drept numai la propria sa suprafață de pedepsă.

Încă din 1892 s-a stabilit că portarul nu poate fi atacat decît dacă ține mingea sau jenează un adversar.

În 1902 această dispoziție se completează și cu prevederea că el mai poate fi atacat „dacă a părăsit propria sa suprafață de poartă”, adică regula se întregeste așa cum este prevăzută și în regulamentul actual.

Pentru prima oară noțiunea de element intențional, apare în regulament în anul 1897, cînd se precizează că se pedepsește numai jocul mingii cu mîna în mod intenționat, iar în 1902 se stabilește ca principiu regulamentar că numai greșelile intenționate se pedepesc.

În anul 1899, s-a făcut precizarea noțiunii de „a pune piedică unui adversar” considerîndu-se ca o greșală ce trebuie sancționată.

Regula se completează în 1903 cu prevederea că pentru toate greșelile comise în mod intenționat se acordă lovituri libere.

Împingerea violentă sau periculoasă este interzisă începînd cu anul 1907.

În 1918 se hotărîște ca pentru atîtuțîni nesportive, în afara de acordarea unei lovituri libere, jucătorul în cauză poate fi și eliminat din joc.

Preocupați de ideea asigurării cursivității jocului, legiuitorii au precizat în regulamentul la art. 5, aplicarea legii avantajului de către arbitru. Se știe însă că în 1939 s-a făcut precizarea că jucătorii faultați să fie lăsați să joace în continuare dacă rămîn în posesia mingii.

În anul 1938, textul acestui articol este sistematizat așa cum îl cunoaștem și în prezent. După această dată importanță în istoricul regulilor de joc, în 1948 s-a stabilit pedepsirea cu lovitură indirectă a jucătorului care împinge corect adversarul nu se găsește la distanță de joc de minge. Tot acum se adoptă hotărîrea ca împingerea cu pieptul să fie penalizată cum și încercarea de lovire a adversarului. Legea avantajului este și ea din nou accentuată.

În anul 1951 se prevede ca obstrucția să fie pedepsită cu lovitură liberă indirectă.

O nouă modificare a acestui articol are loc în anul 1967, cînd se precizează că portarul după ce prinde mingea n-are voie s-o țină mai mult de 4 pași și interdicția portarului de a risipi timpul folosind procedee tactice

incorecte. De asemenea, tot eu această ocazie partea finală a art. 12 privitor la eliminări capătă o redactare mai clară, în sensul că este mai bine sistematizat.

Ultima modificare se produce în anul 1969 și se referă la faptul că jucătorul care intră sau reîntre în echipă sa după ce jocul a început sau părăsește terenul de joc în cursul meciului (afară de cazul unui accident) fără aprobarea arbitrilor, va fi sancționat cu avertisment și lovitură liberă indirectă.

LOVITURI LIBERE

Pînă în 1873 n-a existat nici o regulă privitoare la executarea loviturilor libere. După această dată au început să se fixeze anumite condiții de executare. Întîi s-a precizat că lovitura liberă se execută de pe locul săvîrșirii infracțiunii.

În 1887 s-a stabilit ca adversarii să stea la 5,50 m distanță de minge la executare, distanță care în 1913 a fost mărită la 9,15 m, așa cum este și astăzi în regulament.

În 1907 s-a precizat că adversarii pot sta pe propria lor linie de poartă la executarea loviturilor libere dacă distanța este mai mică față de minge decît cea prevăzută în regulă.

În 1917 se hotărăște ca la loviturile libere mingea intră în joc după ce parcurge o distanță egală cu circumferința ei.

În 1937 se specifică că la executarea loviturilor libere din spațiul de pedeapsă al executantului, mingea intră în joc după ce a depășit spațiul de pedeapsă în teren.

Regula capătă o redactare completă în anul 1938.

LOVITURA DE LA 11 m

Această pedeapsă a fost introdusă în regulament în anul 1890, cînd s-a făcut și precizarea că se execută din orice punct aflat pe semicercul trasat în fața porții cu raza de 11 m.

Pentru a se acorda penalty, trebuia ca greșala să se comită în spațiul delimitat de semleere.

În legătură cu introducerea loviturii de la 11 m în regulament se spune că acest fapt a fost generat de o întâmplare, care s-a petrecut cu ocazia jocului din finala cupei Angliei din acel timp dintre echipele Stoke City și Notts Country. La un moment dat Notts conducea cu 1-0. Unul din înaintașii echipei Stoke City a tras la poartă adversă, iar mingea în loc să fie apărută de portar, a fost apărută de un jucător de cîmp. Dacă n-ar fi intervenit acesta, golul ar fi fost sigur. Întrucît portarul nu era în poartă. Astfel echipa Stoke City a fost privată de posibilitatea de a egala în mod sigur. În urma henhului acordat, nu s-a putut marca. Forul competent din acea vreme studiind acest caz, a concluzionat introducînd în regulamentul loviturii de la 11 m.

În ceea ce privește completarea acestui articol din regulament cu precizarea că pentru executarea unei loviturii de la 11 m jocul va putea fi prelungit, aceasta se datorește tot unui fapt petrecut ceva mai tîrziu la jocul dintre echipele Stoke City — Aston Villa. La acest meci arbitrul a dictat o lovitură de la 11 m în ultimul minut de joc, cînd scorul era egal. Jucătorii de la Aston Villa pentru a trece timpul, au reținut mingea în afara terenului de joc, pînă cînd timpul regulamentului a expirat. Astfel, conform regulamentului în vigoare atunci, arbitrul a fluierat sfîrșitul jocului fără a se mai executa 11 m. Dacă lovitura s-ar fi executat și dacă s-ar fi marcat, meciul ar fi fost cîștigat desigur de echipa beneficiară a loviturii. Ca urmare a acestui fapt forul internațional a hotărît (în mod logic spunem noi, asigurînd în acest fel echitatea în joc), modificarea regulii în sensul arătat mai sus.

În 1891 s-a acordat portarului posibilitatea de a se apropia de executant pînă la 5,50 m. Tot acum se precizează că executantul nu poate lovi mingea de 2 ori și că jocul se poate prelungi pentru executarea unui 11 m.

Pînă în 1902 se acorda lovitura liberă contra jucătorului care execută penalty contrar regulii. În acest an se hotărăște ca lovitura să se repete.

Prin anul 1902—1903 se schimbă suprafața de pedeapsă și suprafața porții din semicirculară în dreptunghiulară, așa cum sînt și astăzi în regulament. Tot în acest an se stabilește ca lovitura de 11 m să se execute dintr-un punct fix, așa cum prevede în prezent regulamentul.

Începînd din 1907 și pînă în 1929, portarul este obligat la 11 m să stea în interiorul suprafeței de poartă. Din 1929, datează obligativitatea portarului de a sta la executare pe linia porții, completată în 1937 cu mențiunea „între cei 2 stîlpi verticali” și în 1938 cu precizarea de a nu mișca picioarele pînă la executare.

În anul 1923 se stabilește ca toți jucătorii la executarea penalty-ului să stea la 9,15 m distanță de minge și în afara suprafeței de pedeapsă.

În 1929 regula se întregeste cu mențiunea că toți jucătorii trebuie să stea în teren la executare.

Pentru a se asigura în orice direcție 9,15 m distanță de punctul de pedeapsă, în 1937 se introduce areul de cerc de la suprafața de pedeapsă.

În anul 1938 regula capătă o redactare completă. Cu ocazia sesiunii de lucru din iunie 1967, I.B.-ul a hotărît ca în textul capitolului „Sanctiuni” de la art. XIV să se prevadă că: „Pentru orice încălcare a acestei reguli”, se vor acorda sancțiunile prevăzute și nu așa cum era specificat înainte că „Pentru orice infracțiune” să se acorde pedepsele specificate în regulă.

De asemenea, un lucru foarte important de reținut îl constituie și faptul că în redactarea actuală se menționează că: „numai după ce mingea intră în joc, dacă executantul încalcă regula, va fi pedepsit cu lovitură indirectă.”

Această prevedere stabilește o dată în plus că loviturile libere se acordă pentru greșeli săvîrșite numai în timpul cît mingea este în joc.

ARUNCAREA DE LA MARGINE

Acest articol de regulament a suferit pe parcursul anilor multe modificări. Fîind vorba de o repunere a mingii în joc ca urmare a ieșirii balonului din terenul de joc, fără să se fi produs o infracțiune, legiuitorii n-au acordat acestei reguli aceeași atenție în redactare ca celorlalte articole. Așa se și explică faptul că nici pînă astăzi nu i s-a găsit cea mai justă rezolvare.

Inițial, fără multe explicații, aruncarea se execută de jucătorii care a lovit ultima dată mingea înainte de a părăsi terenul. Mingea era considerată în joc după ce atîngea pămîntul.

Prin anul 1877 s-a specificat că mingea putea fi aruncată într-o direcție convenabilă, pentru ca în 1882—1883 să se stabilească ca aruncarea să fie efectuată cu ambele mîini și pe deasupra capului.

În anul 1887 se hotărăște ca aruncarea să se execute de jucătorii care n-au atins ultima dată mingea înainte de a părăsi terenul, iar cel care o aruncă să n-o mai poată juca a doua oară consecutiv. În ceea ce privește locul aruncării s-a stabilit în 1893 ca executantul să stea cu picioarele pe linie pe locul unde a părăsit mingea terenul. Acest lucru a fost valabil pînă în 1925 cînd se hotărăște ca executantul să stea în afara

liniei de margine. Apoi în 1937 se precizează că jucătorul executant poate sta și pe linie și în afara terenului.

Pînă în 1931, pentru o aruncare greșită se acorda o lovitură liberă contra jucătorului respectiv. Din acest an se hotărăște că la o aruncare greșită, aceasta va fi repetată de echipa adversă.

Regula suferă o ultimă modificare în anul 1966, cînd se stabilește că mingea intră în joc în momentul cînd a pătruns în terenul de joc.

LOVITURA DE POARTĂ. CORNERUL.

Primelereguliprivitoare la aceste două articole erau redactate generic fără a se preciza locul și condițiile de executare. Acest lucru se petrecea în anul 1872.

Pe la 1887 se stabilește distanța de 5,50 m. la care trebuiau să stea jucătorii adversi la executarea cornerelor și loviturilor de poartă. Această distanță în 1913 se mărește la 9,15 m prin delimitarea suprafeței de poartă, se hotărăște în anii 1902—1903, ca lovitura de poartă să se execute numai din această suprafață.

În anul 1910 se interzice îndepărtarea steagului de colț la executarea cornerului.

Începînd cu anul 1923, se hotărăște că se poate marca un gol direct din corner.

Ambele reguli primesc forma definitivă, așa cum sînt astăzi redactate, în anul 1938.

*

Așa cum arătăm la început, tot mai multe voci reclamă necesitatea reconsiderării unor dispoziții regulamentare, care se pare că sînt depășite de cerințele jocului actual. Spre exemplu, constituie un anacronism faptul că în zilele noastre, după atîția ani de existență a fotbalului, repunerea mingii în joc se mai face încă cu mîna la aruncarea de la margine. Doar este vorba de fotbal, adică de jocul mingii cu piciorul, specificul care-l deosebește de trunchiul din care s-a rupt rugbyul. Nu este oare normal ca regula să fie modificată, și să se acorde o lovitură liberă în loc de aruncare?

O altă problemă care suscită interes și care se pare că ar influența mult asupra cursivității jocului, o constituie legea ofsaidului. Toți specialiștii care s-au pronunțat pînă la ora actuală sînt de părere că ofsaidul să nu fie complet desființat, ci rețușat în diferite feluri. Astfel pe agenda I.B.-ului se află propunerea făcută de dl. Robert Mason (Franța), recent ales membru I.B., ca la loviturile libere să se desființeze ofsaidul. Se pare că propunerea a prins consistență și că preocupă forul internațional. La viitoarea sesiună a acestuia din iunie 1969 probabil că vom asista la discuții furtunoase pe această temă.

Așa cum este redactată în prezent legea ofsaidului, ea constituie „o piatră de încercare” (cum se spune) nu numai pentru arbitri, ci ea ridică probleme serioase și pentru antrenori în procesul de instruire a jucătorilor și în stabilirea tacticii de joc, în general, a echipelor ce le pregătesc.

Desființarea completă a legii ofsaidului, credem că ar duce jocul de fotbal în aceeași situație în care se găsește în prezent handbalul în „11”. I-ar lipsi „sarea și piperul”.

Alte rețușări considerăm că s-ar mai putea face la aruncarea de la margine și corner. De pildă, parecă ar fi mai echitabil dacă s-ar putea diferenția modul de penalizare atunci cînd se obțin aceste două stări de fapt ca rezultat al intenției față de lipsa de intenție.

Cu toate acestea însă, trebuie reținut faptul că actualul regulament al jocului de fotbal privit în general, se prezintă ca un tot bine încheiat și logic întocmit. El este străbătut de la un capăt la celălalt de un înalt spirit de principialitate și echitate.

ULTIMUL PUN

Georges MAUGIS

„Stinga... dreapta... pregătesc upercutul... Plasez încă o lovitură cu dreapta... și încă una... Au!...”

Jim Parabellum — mai cunoscut de portăreasa lui sub numele de Hubert Lachandelle — se lungi pe podeaua ringului. Cei cinci sute de spectatori aflați în sala Trianon din Vaux-en-Bertin izbucniră într-un țipăt lung. Dar Hubert se și ridicase în picioare.

„Trebuie c-am alunecat... Și-afurisitul ăsta de Kid Jonas are o gardă tot așa de strinsă ca batierele pungiîi organizatorului...”

Se așază din nou în linie, în fața adversarului său, un mijlociu scund, uscățio și nervos. Îi despărți, imediat, gongul...

Puțin amețit, Hubert ajunse în colțul său unde Charles Brandillon, managerul, îl aștepta înarmat cu un burete uriaș și o cuvetă. Se lăsă greoi pe taburet...

— Decît să faci pe clownul, mai bine te-ai culca, imediat, mormăi Brandillon trecînd cu buretele peste fața „elevului” său... Am putea să prindem trenul de la 22,58...

Nu era de loc mulțumit, Charles. Lucra mai mult cu organizatori mărunți din provincie pe care îi interesa să pună pe afiș, îndeosebi, campioni al căror viitor era în urma lor. Hubert se gîndea, acum, că pentru el cariera de boxer era terminată. Cu trei ani în urmă, proaspăt profesionist, părea că va avea un mare viitor înaintea lui. Dar într-o zi, acum doi ani, l-a întîlnit pe australianul John Raffale care l-a făcut k.o. în repriza a 3-a... De

atunci n-a mai fost cel dinainte... Timp de un an și-a mai făcut, încă, iluzii; boxase și pentru titlu, dar nu mai era ca altădată... Grotius, primul lui manager, înțelesese asta și i-o spusese.

— Ti-ai mîncat mîlaiul, băiatule. Raffale și-a administrat o bătaie care a lăsat urme. Ar trebui să-ți pui mînusile în cui...

Hubert a trecut, atunci, în grija lui Brandillon, specialistul campionilor decăzuți...

„Chiar dacă o să încasez burse mai mici, o să le adun cu grijă... Poate, în doi ani, o să deschid și eu un atelier”, își spuse Hubert. Se întorsese la meseria lui de lăcătuș iar, seara, după ce termina lucrul, se antrena. Duminica, Brandillon îl ducea în provincie unde cîteva spectatori fanatici veneau să-l admire pe campionul local în fața lui Jim Parabellum...

— Ce gardă are Jonas ăsta!... suspină Hubert în chip de explicație.

— Nu încasează de loc, îi replică Brandillon. Boxează și-ai să-l bați...

— Aș vrea să te văd în locul meu, protestă fosta speranță la categoria mijlocie. Știi ce tare lovește!?

— Dacă nu mai știi nici să-ncasezi o lovitură! reluă managerul său. Brandillon primea 50% din bursa „elevului” său. Era un expert în acest domeniu... Gongul sună din nou chemîndu-i pe boxeri pentru repriza a 2-a.

Hubert urmă sfaturile omului pe care îl plătea atît de scump... Încercă să boxeze. Dar acest al doilea rund a fost un lung vals al ezitărilor. Jim Parabellum se tot încîrtea în jurul adversarului care îl urmărea neobosit. Publicul fluiera. Cînd Hubert reveni în colțul său, Brandillon îl luă la rost.

— Dacă ai de gînd s-o ții tot așa, explodă el, întinde-te o dată pe ring, ca să terminăm discuțiile!

Hubert, care considera că urmăse întrutotul sfaturile mentorului său, se indignă:

— Să mă culc? Niciodată! Eu boxez cîstit. Să nu conțezi pe mine pentru combinațiile dumitale!...

Și a urmat repriza a treia a acestui meci prevăzut pentru șase reprize. De la primele schimburi, Kid Jonas reuși să-l prindă pe Parabellum într-un corp la corp. El profită de situație și ciocăni conștiincios coastele lăcătușului. Hubert avea, însă, multă experiență. Se lipi strîns de Kid și începu să lovească la disperare... Simțea lingă

urechea sa respirația sacadată a adversarului. Fără îndoială, îl lovea bine. Dar deodată se opri. Uimit, îl auzise pe Kid șoptindu-i:

— Ce-i cu tine? Ai înnebunit?... Ai uitat că trebuie să te culci în repriza a 3-a?... Brandillon nu ți-a spus nimic?...

Hubert îl împinse pe adversar și se depărtă de el. Era cît p-aci să termine cu el. Simțise asta. Jonas fusese zdruncinat serios... Dar surpriza îl paralizase parcă. Să fie posibil așa ceva? Și chiar Brandillon să fi aranjat meciul?... Privi o clipă spre el și îl văzu pe manager, sprijinit de marginea ringului, de parcă ar fi fost în pragul unei crize de apoplexie.

— Prefăcutul, gîndi Hubert... Face pe disperatul că am lăsat să-mi scape șansa asta... Ticălosul... Ce rușine!...

Gongul îi întrerupse șirul gândurilor... Se așeză furios pe taburet; Brandillon, trădătorul, se uită la el ca la un om de nimic pentru că l-a lăsat pe Jonas să-i scape.

— Dacă nu vrei să te bați atunci culcă-te și termină o dată, îi strigă managerul care făcea, de minune, pe omul exasperat.

— Să mă culc! Să mă culc! Nu-mi corbești decît de osta, mormăi Hubert. Și adăugă, insidios: „Ți-ar face plăcere atît de mult?”

N-a mai apucat să audă răspunsul lui Brandillon căci crainicul începuse să anunțe că Kid Jonas, fusese răsplătit pentru curajul său, cu o primă de 50 de franci, oferită de oficialitățile din Vaux-en-Bertin. Hubert se pomeni din nou în mijlocul ringului. Incepea repriza a 4-a.

„Trebuie să fiu cu mîntea limpede“, își spuse el și se aruncă asupra lui Jonas pe care îl înghesui într-un colț. Dîndu-i cîteva lovituri ușoare îl înnebunî.

— E-adevărat că trebuie să cedez? Brandillon spune că nu.

— Da, zău că da, mormăi Kid. Ce te face să nu crezi?

— Totuși, nu se poate...

— Dacă-ți spun că Brandillon mi-a promis; insistă Jonas.

Arbitrul îi despărți căci amîndoi uitaseră să mai boxeze în timp ce susțineau această conversație. Hubert nu se mai gîndea acum la meci. Îl căuta pe Brandillon cu privirea sperînd să descopere pe fața lui semnul de netăgăduit al infamiei. Dar clipa aceasta i-a fost fatală. Kid Jonas se apropiase de el la distanța potrivită și trimise un swing puternic în cîrful bărbiei lui Parabellum. Hubert se trezi abia în vestiar, cu Brandillon lingă el.

Văzîndu-l că deschide ochii, managerul explodă:

— Bravo! Bine jucat! Foarte bine!

— Banditul, gemu Hubert care se înălță, cu greu, în picioare.

— Ce? Cum? izbucni Brandillon.

— M-ai cîndut lui Jonas, ai?...

— Cum îți permiți? Cauți tot felul de pretexte acum, replică managerul.

— Mincinosule. Tot timpul nu mi-ai spus altceva decît să mă culc!...

— Ce nerușinare!

ETERNA

În orașul nostru — cum ar spune Thornton Wilder — s-a petrecut deunăzi un fapt plin de semnificație. Mingile mari de cauciuc, frumos colorate și la un preț rezonabil, au dispărut pur și simplu din toate magazinele și toate librăriile.

— Care este explicația? am întrebat nedumeriți, dar bucuși pentru acest fenomen surprinzător.

— Apropiata vacanță a elevilor și poate... concediile.

Da, într-adevăr ne-am spus, aceasta poate fi cauza. Dar care este mobilul cauzei? Nu vrem să fim exagerat de optimiști, dar acest fapt aparent banal, petrecut în orașul nostru și poate și în alte orașe din țară dovedește ceva.

Ce anume? Că în concepția oamenilor de orice vîrstă, vacanța nu înseamnă lene și plictiseală, ci recreație, odihnă activă. Un om cu un rucsac, cu o minge sau cu o unghie nu mai este nici blazat, nici inert. El simbolizează tinerețe, elanul și dorința noastră de mișcare, a lui și a secolului.

Astă vară am urcat într-o duminică însoțită la Poiana, avînd impresia că omul modern a înlocuit milenarele pelerinaje cu excursiile. Erau mii de oameni care urcau și coborau, care căutau umbra brazilor sau eu bustul golrazele soarelui, altul parcă la peste o mie de metri.

Și deodată, privirile ne-au fost atrase de un peisaj neobișnuit. Lingă lac, spre debareader și mai sus pe pajiște, zeci de mingi colorate, de toate dimensiunile, pluteau între pămînt și cer, în implorarea miinilor care le așteptau cădere pentru o viitoare desprindere în înalt.

Atunci mi-am dat seama și cum poți caracteriza oamenii după gestul acesta simplu, dar total, al mișcării în spațiu. Nu trebuie să fii profesor de educație fizică sau gazetar sportiv, ca să-ți dai seama dacă oamenii aceștia au făcut vreodată sau n-au făcut de loc exerciții fizice, dacă au înțelegere sau bucuria mișcării în natură.

Îți simți după cum se deplasează în spațiu, ca niște antilope sau blinde broaște țestoase, dacă mișcarea a însemnat ceva în viața lor. Este întocmai așa cum poți judeca oamenii, cînd ei ascultă o simfonie de Beethoven sau o poezie de Lucian Blaga sau Minulescu.

Surpriza însă nu se sfîrșea pe pajiștea din fața locului, ci încă mai sus, în preajma stadionului și a Șurii Daciilor. Aici, pe unde iarna, coboară, eu ochii încă lăcrimînd de viteză, schiorii, iar patinatorii se întorc cu obraji roșii

Deodată, Hubert se simți foarte lucid. Va putea ști el vreodată dacă Brandillon a fost sincer? Și totuși ar crea tare mult să știe acest lucru! Nu mai avea nici o legătură cu cariera lui. Asta se terminase. După o asemenea înfrângere nimeni nu i-ar mai fi oferit vreun angajament. De fapt, se săturase de box... Dar voia să știe. Pentru el. Voia să știe dacă, într-adevăr, decăzuse atât de mult încât un manager de mîna a doua putea să-l vîndă adversarului său, ca pe un obiect fără valoare. Hubert înțeștă pumnul drept. Faimosul său pumn drept, acela care trebuia să-i deschidă poarta spre titlul de campion al lumii. Datora atât de mult acestui pumn: gloria, ceva bani, bucurii și, firește, necazuri!... Voia, acum, să-i ceară un ultim serviciu: să-i dea o docadă. Va fi ultimul lui gest de boxer... Ultimul pumn!... Îi plăcu formula. Zimbi în timp ce pumnul său îl atinse pe Brandillon drept în bărbie...

Managerul căzu în genunchi și ră-mase așa, nemișcat, mai mult de două

minute. Apoi, încet-încet, își reveni și se ridică în picioare. O clipă privi, nesigur, spre „elevul“ său și apoi porni spre ieșire fără să scoată o vorbă...

„Așadar, nu voi ști, gîndi Hubert. Dacă era nevinovat, trebuia să se mire, să protesteze... Iar dacă era vinovat ar fi trebuit să-mi ceară iertare, să se scuze, într-un fel... Nimic din toate astea“.

Hubert privi spre pumnul său care continua să stea strîns... Un obiect inutil, care nu-i în stare să rezolve nici cea mai mărunță problemă... Un cap mic și ridicol, la capătul unui braț. Încet, deschise mîna, o mîna care se asprise mult, în ultimul an, de cînd lucra iarăși ca lăcătuș... Se simțea, în sfîrșit, eliberat...

La cîțiva metri de el, Kid Jonas tocmai termina să se îmbrace. Kerduf, managerul lui, care îl privea de mult în tăcere, se hotări să deschidă gura.

— Ia spune-mi, șopti el, în repriza a 3-a, în timp ce erai corp la corp, am avut impresia că Parabellum te doboară... Mi s-a părut, apoi, că i-ai spus ceva...

Kid Jonas se umflă mîndru de sine.

— I-am spus că e un nebun, că Brandillon spusese că se va culca fără să facă mosturi... Și prostul m-a crezut... a uitat de meci și eu am profitat de povestea asta...

Kerduf aprinse o țigară și după ce suflă pe-ndelete fumul spuse:

— Nu știu dacă era nevoie de viclenia asta... Parabellum e un boxer sfîrșit... Sigur că și-a pus o mulțime de întrebări... Și totuși te-a avut în mîna... Dar și tu ai avut noroc... Nu se întîmplă prea des așa ceva... Să cîștigi un meci de box cu șiretlicuri de astea... Numai că...

Kid Jonas văzu, cu uimire, că Kerduf se îndreaptă spre ușă. Managerul o deschise și înainte de a ieși mai spuse:

— Numai că nu prea văd eu cum ai să ajungi campion cu sistemul ăsta. Mai bine ocupă-te să plasezi aspira-toare. Cred că o să faci o carieră frumoasă în negustorie...

În românește de Ion F. BACIU

MINGE ROTUNDĂ

Virgil PUIȘOR

de ger, aici era acum împărăția mingii rotunde. Mi-am reamintit atunci, ca-ntr-o străfulgerare, milenara poveste a mingii, de la azteci și egipteni la englezi și... români.

Și nu fără emoție am văzut la un moment dat, înălțîndu-se ca o rachetă în cosmos, în această împărăție a mingii rotunde, ovala minge de rugby pe care un grup de tineri frumos bronzăți și cu umeri statuari o lansaseră în albastrul cerului.

Era pe aproape și un veritabil derbi fotbalistic între două echipe improvizate, dintre care una, mai greoaie, era pare-se a celor care coborîseră cu oarecare detașare din mașinile lor, pareate la cîteva sute de metri. Oricum, era bine și plăcut și frumos de privit.

Poate niciunde, ca aici în preajma muntelui sau ca acolo pe țărmul mării, oameni de vîrste diferite, de supleți și coordonări care surprind sau amuză, nu și-au regăsit atât de deplin și firese instinctul de mișcare.

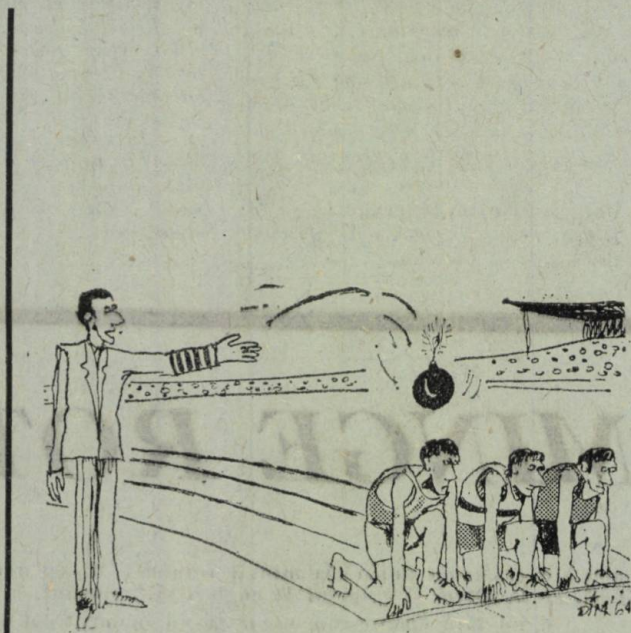
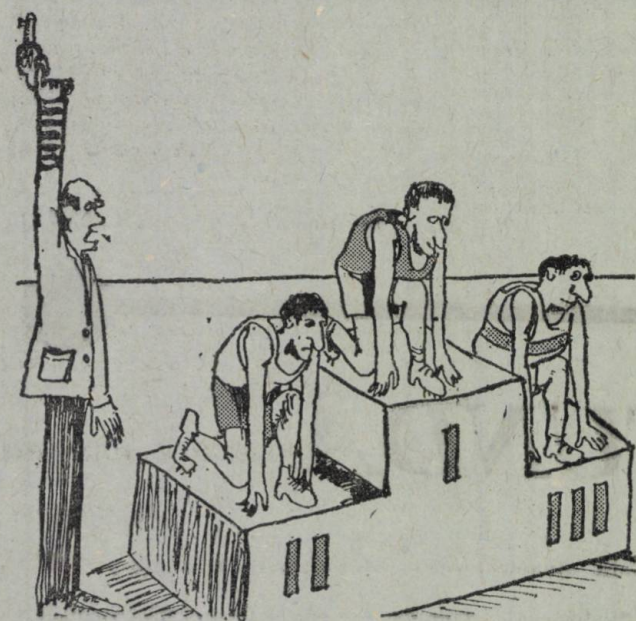
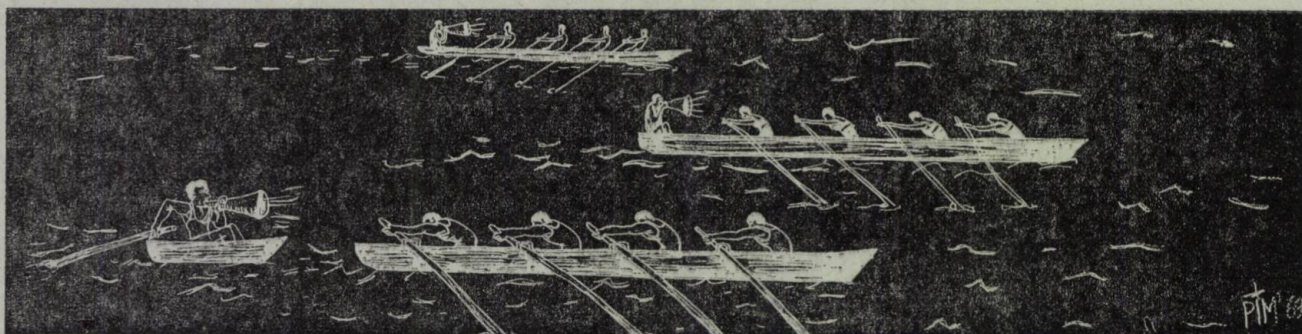
Mi-am reamintit — deformare profesională — exemplul celor două milioane de englezi care fac iahting, canotaj, schi pe apă și cei peste 8000 de concurenți suedezi care participă iarna, la marea întrecere tradițională de schi, de exact 80 de km.

Nu-i nimic, mi-am spus, supărat pe mine, și așa e bine; că o națiune întreagă se bucură de rotundul unei mingi, indiferent ce dimensiuni ar avea.

Și dansul modern care transformă pe parteneri parcă în sportivi înainte de încălzire și acesta e bun. Și gimnastica yoga pentru cei care cred în ea și tenisul și înotul.

Dar, lumea mingii rotunde e unică prin ispite și neprevăzut. Ea ne cheamă din leagăn prin jucăriile rotunde și sonore și ne însoțește întreaga viață, în cere, cielle — ca masa rotundă a lui Brîncuși — pînă în ziua în care nu mai sîntem decît o minge dezumflată.

De ce ne cheamă stăruitor și etern mingea? Poate fiindcă ea seamănă însuși planetei noastre și chiar altor planete, pe care eurînd omul le va face ale lui.

Atletism

ORIZONTAL: 1) Multiplă recordmană națională la aruncarea discului, campioană olimpică la Mexic — 1968 — Prun (reg.) 2) Altă atletă românească, deținătoare a recordului mondial la săritura în înălțime — Munte în Portugalia 3) Tinăra aruncătoare de suliță din România, medaliată cu „aur” la Olimpiada de la Tokio și cu „argint” la cea de la Mexic — Alergător maghiar, câștigătorul celei de a 18 ediții a maratonului de la Szeged, cu timpul de 2h 20:32.8 4) Alfred Klauss — Din fugă! — Aruncător de greutate din S.U.A., multă vreme deținător al recordului mondial al acestei probe 5) Exercițiu cunoscut (reg.) — Vechi stil de aruncare a discului, ieșit din uz, confundat din lansarea de pe un soclu a discului, atletului nefiindu-i permis a-și roti corpul 6) Comună în județul Sibiu — Stîncă în peștera căreia se zice că a locuit Samson (leg.) — Începe maratonul! 7) Releșe din mărș! — Insulă din arhipelagul Oleai, situat la nord de Noua Guinee 8) Probe atletice ca discul, greutatea, ciocanul etc. — Rîn în URSS 9) Temu în finale! — Pe tălpile pantofilor de atletism — Alergător din Kenia, campion olimpic la Mexic în proba de 5000 m 10) Cea numită „usoară”, este similară cu atletismul — Recordman la fugă, dezapreciat totmai pentru acest fel.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											

VERTICAL: 1) Aruncătoare de disc din țara noastră, care a participat alături de Lia Manoliu la întrecerile de la Tokio 1964 2) Apare Abebe! — Cunoscut fondist sovietic, valoros urmaș al lui Emil Zatopek — Aruncător polonez de ciocan, fostă glorie a atletismului european 3) Leguminoasă comestibilă — Atlet fondist kenian, medaliat cu aur la Jocurile Olimpice de la Ciudad de Mexico 4) Ulei (mold) — Suliță ... în afară de concurs 5) Aruncătoare de greutate din R.D.G. care a făcut parte din lotul atletilor reprezentând Europa în meciul de atletism Europa—America. — Clasă rival al suliței 6) Golf în insula Honshu (Japonia) — Locul 3 și 4 la atletism! — A pune usturoi în mișcare (pop) 7) Recordman al României la săritura în înălțime 8) Basel Nomina Anatomica (abr.med.) — Localitate în URSS (Irkutsk). 9) Sferturi — 10) Așa cum poate fi socotit actul oșteanului care a alergat cei 42,195 km. pentru a face cunoscută victoria de la Maraton, faptă așezând bazele cunoscutei probe atletice din zilele noastre — Particularitate care diferențiază modul de execuție într-o probă atletică 11) Îlesniri de plată — „Clasă” al atletismului românesc, al cărui record în proba de 100 m plat a rezistat foarte multă vreme 12) Cunoscut alergător de viteză din S.U.A., medaliat cu „aur” la Mexic, făcând parte și din echipa de stafetă a S.U.A. de asemenea campioană olimpică (2 nume)
CUVINTE RARE: MARAO, TUT, ATEL, ETAM, ISOR, TIL, OLEU, ISE, AII, BNA, IKA

CALISTRAT CUTOV

Campionul „semișorilor” noștri s-a născut într-o familie de pescari, în comuna Smârdan Nou de lângă Brăila, la 10 octombrie 1948. Este de profesie electrician. Primele lecții de box le-a luat la asociația sportivă P.A.L. din Brăila cu antrenorul Gheorghe Bobinaru, în anul 1963. Doi ani mai târziu, în 1965, Cutov cucerește primul său titlu de campion național de juniori la categoria minimă. În 1967 repetă performanța, tot la juniori, dar la categoria semișoară. În vara aceluiașan, pugilistul brăilean este legitimat la clubul Dinamo din București, unde cunoaște adevărata consacrare sub îndrumarea antrenorilor Constantin Nour și Constantin Dumitrescu. Devine campion național de seniori în 1968 și 1969, cucerește medalia de bronz la J.O. din Mexic și, în 1969, la „europenele” de la București, realizează cea mai mare performanță a sa de pînă acum: titlul de campion al Europei la categoria semișoară.

Recordmanii echipelor naționale de...

BASCHET

Selecționări		Coșgeteri	
1. D. Nosievici	154	1. D. Nosievici	1571 p
2. M. Nedef	151	2. M. Albu	1283 p
3. M. Albu	143	3. A. Novacek	1252 p
4. C. Popescu	115	4. M. Nedef	1153 p
5. A. Novacek	112	5. A. Folbert	867 p
6. H. Demian	110	6. Al. Fodor	790 p
7. Em. Niculescu	106	7. G. Novac	711 p
8. A. Folbert	98	8. C. Popescu	701 p
9. Al. Fodor	87	9. H. Demian	674 p
10. R. Diaconescu	85	10. R. Diaconescu	638 p

POLO

Selecționări		Golgeteri	
1. A. Zahan	204	1. A. Zahan	205 p
2. Al. Szabo	165	2. Al. Szabo	101 p
3. St. Kroner	135	3. A. Grințescu	85 p
4. A. Grințescu	131	4. St. Kroner	58 p
5. N. Firoiu	126	5. Ad. Stănescu	55 p
6. C. Mărculescu	107	6. C. Mărculescu	49 p
7. M. Ștefănescu	105	7. G. Novac	45 p
8. I. Culineac	102	8. Fr. Simon	40 p
9. G. Novac	78	9. N. Firoiu	37 p
10. G. Blajec	67	10. G. Blajec	30 p

VELODROMUL ROMÂN
 Șoseana Kiseleff, Rondul al II-lea, București.

PROGRAMUL
 Inaugurării noului Velodrom român
 Sâmbătă 14 Septembrie 1898

Alergări Naționale

No. 1: Cursă Națională de biciclete, 2000 metri (5 tururi) pe seri. Premiul I, lei 300; premiul II, lei 100; Premiul III, lei 50.—No. 2: Cursă națională de tandem, 10000 metri (30 tururi). Premiul I, lei 300; premiul II, lei 100; Premiul III, lei 50.—No. 3: Cursă națională de biciclete, 15000 metri (45 tururi). Premiul I, lei 300; premiul II, lei 125; Premiul III, lei 75.

PRETURILE LOCURILOR:
 Loja, 20 lei—Stat I, 3 lei—Stat II, 2 lei—În poartă în interiorul pistei, 1 lei.—Galerii, 50 bani.

Biletete se află spre vânzare chiar de acum la administrația ziarului „Universul”, str. Benculescu No. 11 și la Căminul Victoriei No. 102, vizavi de Palatul Regal, iar în zina alergărilor la casa Velodromului.

Inceputul la orele 3 p.m. precise

Alergătorii poate să se înscrie chiar de acum la administrația ziarului UNIVERSUL, strada Benculescu No. 11.

Începuturile ciclismului în

Constantin Aslan
România

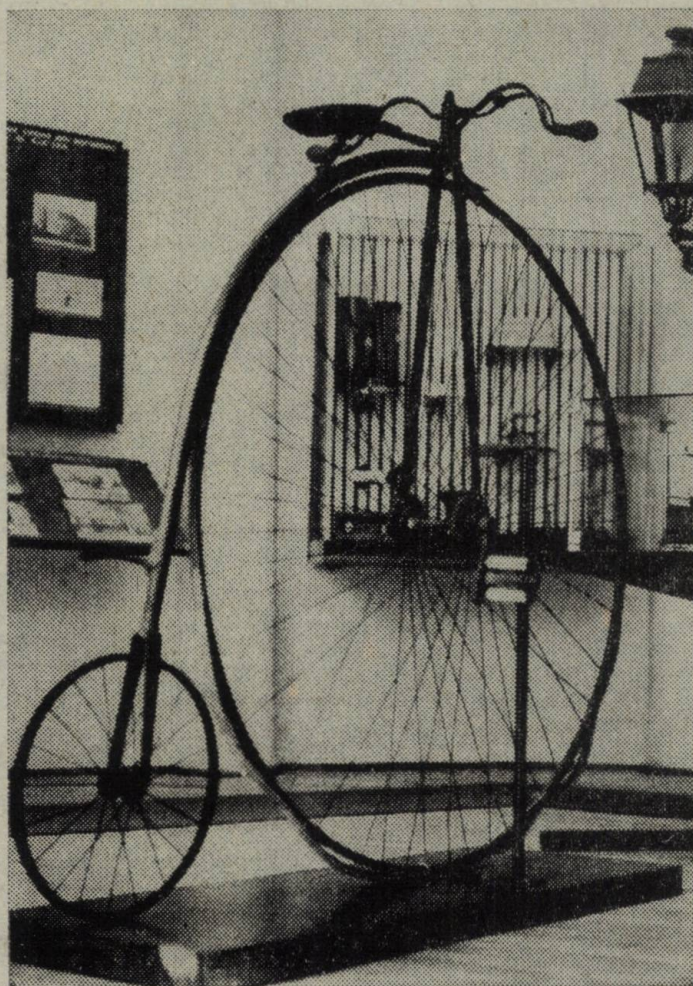
Profesorul Constantin Aslan este unul dintre pionierii ciclismului românesc. Sportiv activ, antrenor, organizator de întreceri cicliste, fondator al unor cluburi și activist sirguincios pentru răspîndirea sportului cu pedale pe meleagurile noastre, Constantin Aslan a păstrat pînă deunăzi acestui sport ceva din pasiunea tinereții. Una dintre mărturiile este și aceea că s-a gîndit să-și aștearnă pe hîrtie amintirile. Din voluminosul manuscris pe care l-am primit la redacție am ales cîteva file pe care le publicăm în almanah. Manuscrisul întreg va fi predat editurii C.N.E.F.S.

„Cele mai vechi amintiri le am din Galați, orașul în care m-am născut. Prin 1896—1897 se vorbea în urbea noastră despre un băiețel de 13—14 ani un fel de vedetă a ciclismului, care cîștiga toate cursele de juniori de la Galați, Brăila și chiar de la București. Am avut într-o zi ocazia să-l cîd. Era mic și slăbuț. Pieptul îi era plin de medalii. Tatăl său — avocatul Moșoiu — era o figură cunoscută în localitate. Umbla întotdeauna cu o pălărie înaltă pe care n-o scotea de pe cap nici cînd stropsea florile în grădină... Mai era în orașul nostru un fotograf care mergea pe bicicletă și se lăuda că ar fi alergat la Paris. Se numea Chiriacopol. Deși copil, nu mi-a fost greu să-mi dau seama că era de fapt un echilibrat. Ei mi-au stîrnit curiozitatea, mi-au aprins în inimă dorința să cunosc mai de aproape această curioasă mașină. Am început să cercetez ziarele. Așa am ajuns să-i cunosc pe așii curselor din străinătate, pe cei ce deveneau celebri pe traseele curselor Bordeaux-Paris, Paris-Brest-Paris ș.a. Încet, încet ciclismul mă cucerea.

În toamna anului 1902 am plecat cu mama la București (trebuia să efectueze un tratament medical) pentru 15 zile. I-am cerut să mă ducă la Șosea, la velodromul de la rondul II. Un mare număr de spectatori asistau la întrecerile unor așii ai sportului cu pedale: Pasini, Tomaselli, Pucher. Alături de ei concureau și reprezentanții noștri C. Cantili, Turcaș, Vlădoianu ș.a. A fost — cel puțin pentru mine — ceva de domeniul senzaționalului. Am plecat încîntat.

Mai tîrziu aveam să stau de vorbă cu Alois Pucher, unul dintre veteranii ciclismului, care mi-a povestit cîte ceva din istoricul acestui sport. Așa am aflat că în 1894 el — împreună cu cei doi frați ai săi cu care venise de la Viena — a construit la Capul Podului (Piața Victoriei) un manej pentru școala de biciclete. În 1897, proprietarul ziarului „Universul”, Luigi Cazzavilan, a construit la rondul II (în dreapta Arcului de Triumf), un velodrom din șipci de lemn de 333 m, cu viraje ridicate și tribune pe ambele părți. Timp de 10 ani, pe acest oval de lemn au concurat stele de primă mărime ale ciclismului mondial: Morin, Tomaselli, Pasini ș.a. În timpul desfășurării curselor se organizau pariuri. Întreceri pe șosea au fost inițiate în acea vreme pe rutele București-Ploiești și Craiova-București. Unul dintre primii învingători a fost Dumitru Dumitrescu.

O epocă în care ciclismul a fost en vogue, așa cum erau bătăile cu flori,

Acest velociped a circulat, cu cîteva decenii în urmă, pe străzile Bucureştiului, stîrnind deopotrivă admiraţie şi... zîmbete. Astăzi el este expus în Muzeul de istorie a oraşului Bucureşti.

pălăriile înalte, ceasurile cu lanţ gros, prins de jiletcă. A fost în acelaşi timp o epocă a sărăciei, a plugului de lemn. După anul 1905, ciclismul a trecut pe treapta a doua a preferinţelor publicului. Locul I l-a luat automobilismul. Velodromul a fost părăsit prin 1907, iar mai tîrziu lemnul a fost cîndut pentru foc.

În acest timp, în provincie existau două nuclee cicliste în formare: unul la Galaţi şi altul la Brăila. Cursele se desfăşurau în grădina publică din Galaţi şi pe hipodromul din Brăila. Înaintea primului război mondial s-au organizat şi trei curse de fond — „Circuitul Munteniei”. Prima, în 1911, pe traseul Bucureşti-Alexandria-Caracal-Craiova-Piteşti-Bucureşti a revenit lui Sala Mario, ediţiile a II-a şi a III-a

(1912 şi 1913) — desfăşurate pe traseul Bucureşti-Craiova-Turnu Severin-Baia de Aramă-Tg. Jiu-Rm. Vilcea-Piteşti, fiind cîştigate de Criholmeanu.

După război, încep să se grupeze şi să activeze numeroase societăţi cicliste. În anul 1921, Clubul ciclist din Galaţi, al cărui preşedinte eram, a construit un velodrom şi a organizat campionatele clubului. Velodromul, din pămînt bătătorit, cu viraje ridicate, măsura 500 m. Pe el s-au organizat campionatele României după primul război mondial. Cei mai buni au fost C. Ghebercof, I. Comarnişchi, Spiratus. Tot pe acest velodrom s-a desfăşurat concursul pentru Marele Premiu, cîştigat de bucureşteanul Ursenescu. În anul 1923 s-a organizat Circuitul Moldovei: etapa I — Galaţi-Tecuci-Focşani, etapa

a II-a — Focşani-Tecuci-Birlad, etapa a III-a — Birlad-Bujor-Galaţi. Cursa a fost cîştigată de C. Marvan de la Velo Club din Bucureşti. La Brăila, Clubul ciclist a luat fiinţă în anul 1925. A fost construit şi un velodrom din pămînt, tot de 500m, lângă Monument. Aici au avut loc timp de 8 ani curse celebre, campionate ale României, mari premii. Echipa locală era alcătuită din Lică Negrescu — de 4 ori campion al României, fraţii Dinu, Virgil Mormocea — de două ori campion de fond, Zamfir Munteanu, Nicolae Ofeleanu, fraţii Stefaniţi şi alţii. Tot aici s-au desfăşurat reuniuni internaţionale la care luau parte ciclişti bulgari, unguri francezi (printre care şi Pierre Galien) etc.“

IN ORASUL

Prima cunoștința cu Verona am făcut-o în primăvara anului trecut. Din cauza întârzierii unui avion, am pierdut legătura directă cu Merano, localitate unde avea loc un concurs preolimpic, și un tren prins în ultimul moment m-a lăsat în localitatea al cărui nume e indisolubil legat de cel al lui Romeo și Julieta. Am petrecut la Verona o noapte și un început de dimineață tocmai bine ca să văd câte ceva și în același timp să rămân cu dorința de a mă reîntoarce acolo. O dorință pe care o însoțeam de îndoiala că acest lucru va fi realizabil și nu îndrăzneam s-o formulez cu glas tare fiindcă dorințele de acest gen se bucură de proasta reputație de a nu se împlini niciodată. Și iată că, totuși, de data asta visul meu a devenit fapt mai devreme decît îmi închipuiam. Grație unei invitații primite din partea clubului „Scala Azzura” am fost timp de o săptămînă oaspetele Veronei.

Am plecat din București într-o zi cu burniță, ceață și frig. Două ore de zbor și la Roma mă aștepta primăvara fără umbrele și impermeabile. Am ajuns seara tîrziu la Verona unde o întreagă delegație m-a întâmpinat la gară. Se părea că toți țineau morțiș să mă cunoască din prima zi. „Scala Azzura” fiind un club doar pentru atleți, curiozitatea avea circumstanțe atenuante.

În scrisoarea de invitație primită, președintele clubului, inginerul Polo, își exprima speranța că prezența mea va trezi interesul tinerelor fete pentru atletism, „exemplul dumneavoastră de muncă” scria mai departe onorabilul omonim al primului călător european în Extremul Orient. Sarcina mea nu era prea ușoară, trebuia să prezint în așa fel antrenamentele grele și monotone cerute azi performerului, încît să pară atrăgătoare și în special eficace. Trebuia să fac fetele să înțeleagă că munca de zi cu zi și dragostea pentru sport fac parte din secretul succesului. Trebuia să fiu, ceea ce se numește, un instrument de propagandă pentru atletism.

Mi-am intrat în rol chiar a doua zi. Era într-o simbătă și pe stadion se desfășura un concurs de copii și juniori. Am asistat cu plăcere la lupta celor mai mici. Cînd am vrut să-mi fac și eu antrenamentul, am fost înconjurată de toți acești viitori campioni și asaltată de curioși cu zeci de întrebări. Pe lângă caietele de școală, amatorii de autografe și-au oferit spre semnare sacoșele, șepcile și chiar hainele de plastic.

Seara, luînd masa cu atletele clubului la o celebră pizzerie (bineînțeles, napolitană) le-am simțit cu cîtă agitație și nerăbdare așteptau ziua de duminică, ziua concursului de inaugurare a sezonului. Ce familiar mi-e acest sentiment de așteptare, de neliniște și speranță legat de primul start. Oare am lucrat bine? Oare orele de antrenament care mi s-au părut atît de lungi nu au fost prea puține? Oare...? La masa aceea emoționantă și vorbăreată eu eram singura scoasă din cauză și fără griji pentru a doua zi. De unde era să ghicesc că voi fi pusă și eu în situația de a-mi face bilanțul lucrului de iarnă?

M-am dus la stadion devreme, discul începea chiar la ora nouă. M-am instalat în tribună, calmă, ca orice spectator, cu intenția de a face un antrenament după ce totul se va fi sfîrșit. Dar seninătatea mea detașată nu avea să dureze prea mult. Tribuna era plină și prietena mea Franca Pravadilli, campioana Italiei la disc, mi-a declarat că spectatorii ar fi venit pentru mine, că ar fi curioși să mă vadă aruncînd.

— N-ai putea încerca măcar o aruncare, așa, demonstrativ, atît doar ca să nu deziluzionezi lumea? m-a întrebat ea.

Din cauza iernii prelungite peste măsură, antrenamentele mele de disc se puteau număra pe degetele unei singure mîini. Cum să mă prezint doar cu atît în fața unui public cunoscător și dornic să vadă ceva deosebit la o campioană olimpică? M-am trezit în situația unui școlar luat prin surprindere de un examen greu, la o materie învățată de mult și nerepetată luni de zile. Eram însă oaspete și gazdele mele mult prea draguțe, așa că, lăsînd la o parte toate reticentele, am aruncat alături de atletele veroneze. Am început timid, din fericire se măsura doar la sfîrșit și cum progresam mereu de la o aruncare la alta și diferența dintre stegulețul meu și semnele celorlalte aruncătoare creștea mereu, publicul strîns chiar în jurul cercului a rămas satisfăcut. Ziarul de a doua zi prezenta astfel participarea mea:

„La concurs a participat, bineînțeles H. C., campioana olimpică la disc, romîanca Lia Manoliu care, în trening și fără eforturi deosebite, a aruncat în repetate rînduri discul la o distanță ce depășea constant 53 m. Ea a fost sărbătorită extrem de călduros de toți cei care i-au admirat simplitatea și gentilețea”.

Și pentru că a venit vorba de ziare să menționez că am dat și un interviu care a apărut două zile mai tîrziu în ziarul „Arena” însoțit de o fotografie. Titlul ales mă obligă pentru viitori!

Lia MANOLIU

În zilele ce au urmat am lucrat la antrenamente împreună cu atletele italiene. Eu îmi făceam programul obișnuit și ele încercau să-l adapteze posibilităților lor fizice. Antrenamentul de haltere a stîrnit multă discuție și greutatea mari, cu care lucrez eu, au surprins. Obișnuite cu haltere foarte ușoare, programul de forță al italiencelor reprezenta pentru mine doar încălzirea. Le-am spus că cel puțin după experiența mea, forța reprezintă elementul de bază la aruncări, dar mijlocul cel mai rapid pentru a o obține este un program bun de haltere. Antrenorul principal, profesorul Braggiano, un mare entuziast, un „tiffoso“ al atletismului, partizan și el al pregătirii serioase, mi-a mulțumit pentru aceste lecții practice. De ani de zile el încearcă să-și convingă elevele să lucreze organizat și modern. Chiar dacă nu a spus-o decît din amabilitate, mi-a făcut plăcere să-l aud spunînd că prezența mea și succesele mele, urmare a muncii depuse, i-au pledat și cîștigat o cauză pe care o credea pierdută.

În fiecare dimineață cite una din fete își lua rolul de ghid și-mi prezenta Verona. Originea orașului se pierde în negura timpului, primele grupări de oameni stabiliți aici datează încă din epoca preistorică. Nu se știe cînd a început dominația romană, dar în secolul I Verona era una din importante colonii ale imperiului. După Cetatea Eternă, Verona este orașul cel mai „roman“ datorită amfiteatrului, arcurilor, podului și celorlalte monumente ale sale.

Cel mai celebru monument roman este amfiteatrul sau cum i se mai spune „Arena“. Întrecut doar de Coliseum-ul din Roma ca proporții, el este mîndria veronezilor care-l îngrijesc ca pe o comoară. Îmbrăcat în exterior cu cărămidă alternată cu brîie de piatră, cu un efect cromatic deosebit, cu arcașele sale trandafirii armonios boltite, construcția a inspirat întreaga școală de arhitectură veroneză. În fiecare an în lunile iulie-august „Arena“ e locul de desfășurare al unor celebre festivaluri de operă care string laolaltă mii de melomani.

Am vizitat și „Teatrul Roman“, locul de desfășurare a altui festival: Shakespeare. Așezat pe malul rîului Adige, teatrul a fost construit în secolul I e.n. În fața unei imense scene delimitată odinioară de zvelte coloane de marmură (din care azi, din păcate, n-au mai rămas decît fragmente) se întind treptele tot de marmură așezate în semicerc. În fund, zidurile de cărămidă aparentă ale unei mănăstiri din secolul XII completează și închid acest decor de teatru fantastic.

Evel mediu și-a lăsat și el puternic amprenta asupra orașului. Domnia familiei Scaglieri și în special a lui Cavgrende a făcut din Verona și curtea sa un centru cultural frecventat de poeții și artiștii vremii. Dante i-a dedicat lui Cavgrende, protectorul și prietenul său, un cînt din „Divina Comedie“.

Geniul arhitecților și artiștilor veronezi a creat un decor fantastic în care vechile palate cu dantelăria arcadelor și coloanelor lor, bisericile cu campanelele ce domină și azi priveliștea, pietele cu statui și havuzuri, vechea cetate cu zidurile sale de cărămidă colorată, alternată cu benzi de piatră, te uimesc și te încîntă.

Pelerinajul la casa atribuită de legendă familiei Capulet l-am făcut într-o dimineață cu soare. Dacă n-ar fi fost forfota grupurilor de turiști de toate semințiile, m-aș fi așteptat ca, dintr-un moment în altul, ușa grea de lemn ținută cu pafale de fier forjat să se deschidă și în prag să apară doica grăsuță, purtînd la sîn un bilețel de dragoste. Parcă și perdeaua de la geamul celebrului balcon a tresărit ușor de suflul Julietei, care o urmărește cu îngrijorare.

Am intrat în clădire, o scară destul de subredă și scîrțîitoare (măcar ca vechime trebuie să fie autentică) te duce la iatacul celei căreia geniul marelui Will i-a dăruit nemurirea.

Din păcate, casa despre care se spune că a aparținut familiei rivale Montagu a trebuit s-o privească doar pe dinafară, e prea subredă ca să mai suporte vizite.

Ca final al pelerinajului meu shakespearean am ales mormîntul Julietei din fosta mănăstire a capucinilor. Penumbra din cripta unde se află sarcofagul ei, tăcerea care domnește, atmosfera de un tragism reținut și demn, te fac să retrăiești, ca și cum ai fi fost de față, ultimele clipe ale zbuciumatei iubiri dintre cei doi tineri.

Dar imaginea de ansamblu pe care mi-a întipărit-o în minte și în suflet Verona este viguroasă și optimistă. E imaginea unui oraș în care venerația față de trecut nu se identifică cu venerația stearpă. Prezentul se face simțit din plin în energia veronezilor, oameni activi, dinamici, moderni.

Cîteva dintre unitățile de măsură ale sistemului internațional, stabilite de cea de a XI-a Conferință generală de măsuri și greutate de la Paris-1960

UNITĂȚI FUNDAMENTALE

METRUL este lungimea egală cu 1 650 763,73 lungimi de undă, în vid, ale radiației care corespunde tranziției atomului de kripton 86 între nivelurile sale $2p_{10}$ și $5d_5$

KILOGRAMUL este masa „kilogramului internațional” prototip de platină iradiată, adoptat în 1889 de Conferința generală de măsuri și greutate și păstrat la Biroul internațional de măsuri și greutate de la Sèvres-Franța

SECUNDA este fracțiunea $1/31\,556\,925\,974\,7$ din anul tropic pentru 1900 ianuarie 0, la orele 12 ale timpului efemeridelor

Unități tolerate folosite în marină

MILA MARINĂ ROMÂNĂ = 1 852 m

NOD (Nd) unitate de viteză marină. În România:
1 Nd — 1 milă marină pe oră — 1852 m/h

UNITĂȚI DE MĂSURĂ ANGLO-SAXONE

Unități de lungime

1 inch(in) (=țol) = 25,400 mm
1 foot (= picior) = 12 inches = 0,30480 m
1 yard (yd) = 3 feet = 0,914399 m
1 fathom = 2 yards = 1,828797 m
1 statute mile (= milă terestră engleză) = 1760 yards = 1609,344 m
1 mile S.U.A. = 1 609,347 m
1 nautical mile (= milă marină engleză) = 1 855 m

Unități de greutate

1 ounce avoirdupois(oz) = 16 drams = 28,350 g
1 pound avoirdupois (1b) (= livră engleză) = 16 ounces = 453,592 g
1 hundweight (cwt) = 112 pounds = 50,80 kg

Iată echivalentele cîtorva curse atletice măsurate în metri și în unități anglo-saxone:

100 yards	= 91,44 m
100 metri	= 109,36 yards
200 metri	= 218,72 yards
220 yards	= 201,17 m
400 metri	= 437,44 yards
440 yards	= 402,34 m
800 metri	= 874,89 yards
880 yards	= 804,67 m
1 000 metri	= 1 093,61 yards
1 500 metri	= 1 640,42 yards
1 milă	= 1 609,344 m
2 000 metri	= 1 milă 427,22 yards
3 000 metri	= 1 milă 1 520,83 yards
2 miles	= 3 218,69 m
3 miles	= 4 828,04 m
5 000 metri	= 3 miles 188,06 yards
6 miles	= 9 656,07 m
10 000 metri	= 6 miles 376,11 yards
120 yards	= 109,73 m garduri

În cazul în care dorim să stabilim un echilibru între rezultatele obținute în cursele pe yarzi și cele realizate pe metri, se procedează astfel: 220 y-se scade 0,1 s, 440 y-se scad 0,3 s, 880 y-se scad 0,7 s

Cîntarul performanțelor

Nu trebuia să mi se spună că am avut șansă pentru că o știam și singur; nu poți lăsa să-ți scape un portar de clasă internațională care orea 7 000 de lire, numai pentru că ceva nu-i în regulă cu el, deși, recunosc, știam care-i hiba.

Și ceva trebuia făcut repede; cu Ron Gavin pe tușă pentru întregul sezon, cu piciorul fracturat, și cu Jim Mason încovoiat chiar la primul meci, se poate spune că dăduse norocul peste noi. Astfel încât l-am legitimat. Știam că umbla după fusta cuiva și așa a și fost la început. Dar abia i-am spus că clubul n-ar orea să aibă bătaie de cap cu asemenea apucături, că a și renunțat fără gălgăie; m-a surprins. Londra era cauza, presupuneam, toți doresc să ajungă la Londra, dar Dumnezeu știe de ce; ei cred că aci umblă clinii cu covrigi în coadă. O fi, dar niciodată n-a fost pe vremea mea, cînd jucam; că să obții ceva trebuie să muncești. „Mă încurcasem cu o tîrșă la Londra, a dracului de șic, face tot ce vrei“, zise el, și m-am gândit că făcusem bine prevenindu-l, el fiind căsătorit și avînd un copil. La primul antrenament l-am luat în biroul meu.

„Știu totul despre tine, i-am zis. Dacă joci la clubul meu, trebuie să te porți cum se cuvine, altfel pe-aci ți-e drumul, înțelegi? În ceea ce mă privește, tu pornești la drum cu o cămașă curată dar dacă vrei s-o păstrezi fă ce ți se spune și nu vei avea necazuri.“ N-a zis mai nimic, doar a bombănit ceva despre o tinichea de coadă și văzîndu-l gata de plecare a început să-mi pară rău că i-am vorbit așa de aspru, deși mai aveam în fața ochilor ultimul nostru meci contra fostei sale echipe, atunci cînd l-a lovit pe centrul nostru atacant, scoțîndu-l pe tușă două săptămîni. Părea un soi de individ sfîrșit, cu obraji supți și ochi vicleni care niciodată nu priveau la tine; ca un cîine obișnuit să fie lovit și o șterge cînd cineva se apropie. Privindu-l nu-ți venea să crezi că e un jucător profesionist, ba chiar și portar, dar nu asta conta. Atîta timp cît se purta cum trebuie, el era ce-mi trebuia.

Ei bine, n-ar fi putut să debuteze cu mai mult succes. În prima simbătă el s-a luptat și a apărat orbește. Nu vă mint spunîndu-vă că au fost cel puțin trei șuturi la care el nici nu se afla pe traiectoria mingii și nu numai că a revenit în extremis, dar a și reținut balonul.

După asta însă, cu două minute înainte de sfîrșit, și-a dat în petec. A prins balonul pe cînd centrul atacant sârise periculos cu piciorul înainte. Și atunci Wilkins, ținînd balonul într-o mină își pocnește adversarul cu cealaltă. Noroc că arbitrul văzînd tot ce s-a întîmplat i-a dat doar un avertisment. Cînd a ieșit din teren nu i-am zis nimic despre acest incident ci doar că a jucat bine, dar luni l-am luat la mine în birou și i-am făcut o prafătură.

— Ce ai de gînd, i-am zis, vrei să continui cu asemenea prostii? Ce-am să fac dacă te suspendă. Iar trebuie să cauți un portar care să mă coste alte șapte mii?

— Nu mă muștrului, am fost provocat, zise el. Acesta-i cuvîntul: provocat.

— Bineînțeles că ai fost provocat, i-am răspuns. Oricine poate fi provocat în timpul jocului și dacă fiecare ar proceda ca tine ai putea tot atît de bine să închiriezi Harringay și să-l transformi în ring de box.

— Bine, zise el, cu capul înclinat într-o parte, cum și-l ținea de obicei, dar m-a amenințat. Mi-a zis: îți vin eu de hac Wilkins! Poate nu mă credeți.

— Dacă se mai întîmplat, spune-i că vine el la mîna ta. Dar limitează-te la vorbe. Vorbele nu accidentează pe nimeni.

Și în următoarele meciuri totul a fost în regulă, el a jucat bine și începusem să cred că lumea fusese cam aspră cu el, că dacă îl luai cum trebuie făcea treabă. Apoi, însă, lucrurile au început să scriștie în afara terenului. Mai întîi mi-au ajuns la ureche escapadele sale prin baruri, însoțit de unii tineri jucători. Observînd apoi că se tot țineau împreună, deși el era mai vîrstnic decît ei, m-am temut de o gașcă, căci tare n-aș fi vrut așa ceva. Asemenea lucruri se repercutăză întotdeauna în teren și nu pot fi tolerate.

Oricum însă, știam la ce mă pot aștepta. Cunoști doar că în jurul oricărei echipe londoneze de mîna întîi roiesc fel de fel de indivizi, speculînd la negru bilete procurate de jucători sau fudulindu-se că sînt în anturajul acestora. Nu mă îngrijora că băieții își negustoreau favorurile ci unde se putea ajunge. Majoritatea acestor indivizi păreau că se încivresc în localurile rău famate din Soho și pînă s-apuci să ști unde-ți sînt băieții, ei se aflau deja la băutură, cu femei.

Portarii sînt trăznii

Brian GLANVILLE

Pentru moment n-am făcut nimic, urmărind doar să văd pînă unde vor merge. Dincolo de aceasta însă, Wilkins continua să joace bine și n-aveam a mă plînge de el în afara faptului că era un circotaș. N-am nimic împotriva galezilor, dar mi se pare că cicăleala cu accent galez este cea mai îngrozitoare posibilă. Toți erau împotriva lui, nu numai arbitrii, tușierii, reporterii și adversarii, dar chiar și chel-

nerii, hamalii și șoferii. Era de necrezut. Înaintea unui meci a venit la mine și mi-a spus că nu vrea să joace.

— Arbitrul nu mă poate suferi.

— Nu-mi venea să cred.

— Desigur că nu te urăște cu înverșunare, i-am zis. Un arbitru este un fel de polițist; el se află pe teren pentru a păstra ordinea. Dacă devii turbulent, indisciplinat și vezi numai rozu în fața ochilor, n-ai să-mi spui că arbitrul are ceva cu tine? El doar își face datoria.

Totuși aceasta nu l-a liniștit de fel.

— Îți spun doar că el e pornit contra mea. Mi-a notat numele în sezonul trecut contra lui Burnley. Și la următorul meci pe care ni l-a arbitrat, a venit la mine și mi-a zis: „Te voi supraveghea, Wilkins. Fă o singură prostie și vei părăsi acest teren afurisit!”

— Și te-a eliminat?

— Nu, n-a făcut-o! răspunse el, aproape dezamăgit.

— Ei vezi, nu-i așa că n-ai nici un motiv de îngrijorare? Cunosce prea bine acest gen de arbitri: cliinți care latră nu mușcă. Tot ce trebuie să faci este să-i eviți, să zici da, domnule, nu vreau să vă fac greutăți. Aceasta îl face să se simtă un zeu și te lasă în plata domnului tot restul meciului.

În sfârșit, păru mai conștient, deși nu-l cedeam prea hotărât. El spuse ceva ce abia putui să aud despre individul care, cu siguranță, îl persecuta așa încât îmi dădău seama că s-ar putea să avem necazuri. I-am spus lui Gerry Gray, fundișul central, să-l urmărească și să fie gata să-l potolească dacă ceva nu-i în regulă.

A și făcut-o. Timp de 20 de minute toate au mers strună, băieții jucau bine, am luat conducerea, mă sculasem de la locul meu bucuros. Când, deodată, mingea ajunsă la virful lor de atac care părea a fi cu un yard în offside, este pălăit în poartă și arbitrul acordă gol. Ei bine, Wilkins a înnebunit. Îți spun că niciodată nu am văzut un asemenea jucător; ca Jekyll și Hyde. În afara terenului ai putea crede că tot ce și-a dorit vreodată este să mulgă cât mai mult clubul; în teren însă el părea că pierde sute de lire ori de câte ori primea un gol. Înainte ca Gerry să-l poată reține, el a fugit după arbitru, l-a apucat de umăr și, pur și simplu, l-a înșiruit ca pe un titirez. Tipul a scos carnetul într-o clipită dar fără vreun efect. Pentru un moment am avut impresia că băiatul se îndreptă să-l lovească, ceea ce ar fi însemnat suspendarea sine die. Eram în picioare, cu suflul la gură. Atunci Gerry sosit la timp, l-a ținut de acolo.

În restul timpului, cu greu suportam să privesc când mingea se afla în careul nostru. Nu-mi era atât de frică că adversarul ar putea înscrie, ci de ce-i putea face Wilkins arbitrului într-un asemenea caz. Nimic nu s-a întâmplat până în penultimul minut, când de ce ne-a fost frică n-am scăpat. Penalty contra noastră. Centrul lor atacant a pătruns în careu și Gerry i-a tăiat calea, lăsându-l lat. Am închis ochii: îmi puteam imagina ce urma să se întâmple. Când, totuși, i-am deschis, Wilkins se afla pe linia porții, blind ca un mieluzel. Și mingea a pornit și el a făcut ce-a făcut, dar gol n-a fost. Stăteam încremenit și nu știam dacă să rîd sau să plîng. De un singur lucru eram sigur, totuși: dacă va mai continua cu asemenea plonjoane, am scos-o la capăt înaintea sfârșitului de sezon.

Maxwell, unul dintre directori, a venit la mine după meci și mi-a zis:

— Avem un portar bun, nu-i așa Jack? Nu crezi că este un portar bun?

— Dacă crei să știi într-adevăr ce cred, i-am răspuns, atunci află că este un smintit afurisit.

— Oh, n-aș zice, Jack. N-aș zice, de fel. Și la urma urmei, se presupune că portarii sînt trăzniți, nu-i așa?

— Acesta nu-i un trăznit, am zis, ci un lunatic afurisit.

De altfel n-avea rost să-i explic, nici lui, nici altuia. Altfel n-avea rost să-i facea datoria pe teren și-și scotea pălăria în fața directorilor, pușin le păsă dacă acesta își omora bunica...

În acest timp Jim Mason era din nou în formă, dar după cum apăra Wilkins nu-l puteam scoate din echipă deși tare aș fi vrut. De fapt, să-ți spun deschis, nu mă puteam aștepta să fie scos din club. Trebuie să recunoști că era un bun portar. Fără frică, deși avea mai puțin de 70 kg, cu mult mai multă judecată și cunoștințe decît ai crede.

Totuși, dacă el juca bine, nu același lucru îl făceau puștii pe care-i luase sub oblăduirea lui, și nu era greu de spus de ce; ei veneau dimineața la antrenament cu ochii adînc încercănați. Cu Wilkins n-aveai ce face; întotdeauna el părea că a stat treaz toată noaptea, chiar atunci cînd ne deplasam special pentru cantonament la Brighton jucînd doar golf în briza mării.

Am hotărît că cel mai bine ar fi să le vorbesc puștilor. Pe trei dintre ei i-am luat împreună în birou și i-am mustat, nu cu severitate, mai curînd ca un tată ce-și readuce copiii pe un drum drept. Le-am spus că le cunosc aventurile, că jocul lor suferea din această cauză, că știam cine-i responsabil. Și că dacă vor continua astfel, celor doi dintre ei care erau în prima echipă le voi tăia primele de joc, iar pe cel de al treilea, care era rezervă, îl voi amenda. S-au cam codit ei, dar în cele din urmă au zis: „E-n regulă, domnule Jones” și i-am lăsat să plece. „Aveți grijă băieți, le-am spus cînd erau la ușă, căci dacă vor mai fi asemenea chestii, voi singuri veți pătimi, nu eu”.

A doua zi dimineață Wilkins s-a înființat la mine cerîndu-mi transferul. Ne-am dat totuși mina. Încercam într-un fel să nu se observe că eram neliniștit și l-am întrebat de ce vrea transferul.

— Sînteți contra mea, îmi zise el, credeți despre mine că exerceți o influență proastă.

— Dacă crei adevărul, i-am spus, cred că așa și este.

— Dintotdeauna ați fost împotriva mea, continuă el, și m-ați judecat chiar înainte de a fi jucat vreun afurisit de meci pentru acest club.

— Ei, asta-i acum, cînd ai venit aici și-am spus doar că în ce mă privește, pleci la drum cu o cămașă curată, și într-adevăr așa gîndeam. Dar nu te mai pot lăsa să-mi strici tinerii jucători.

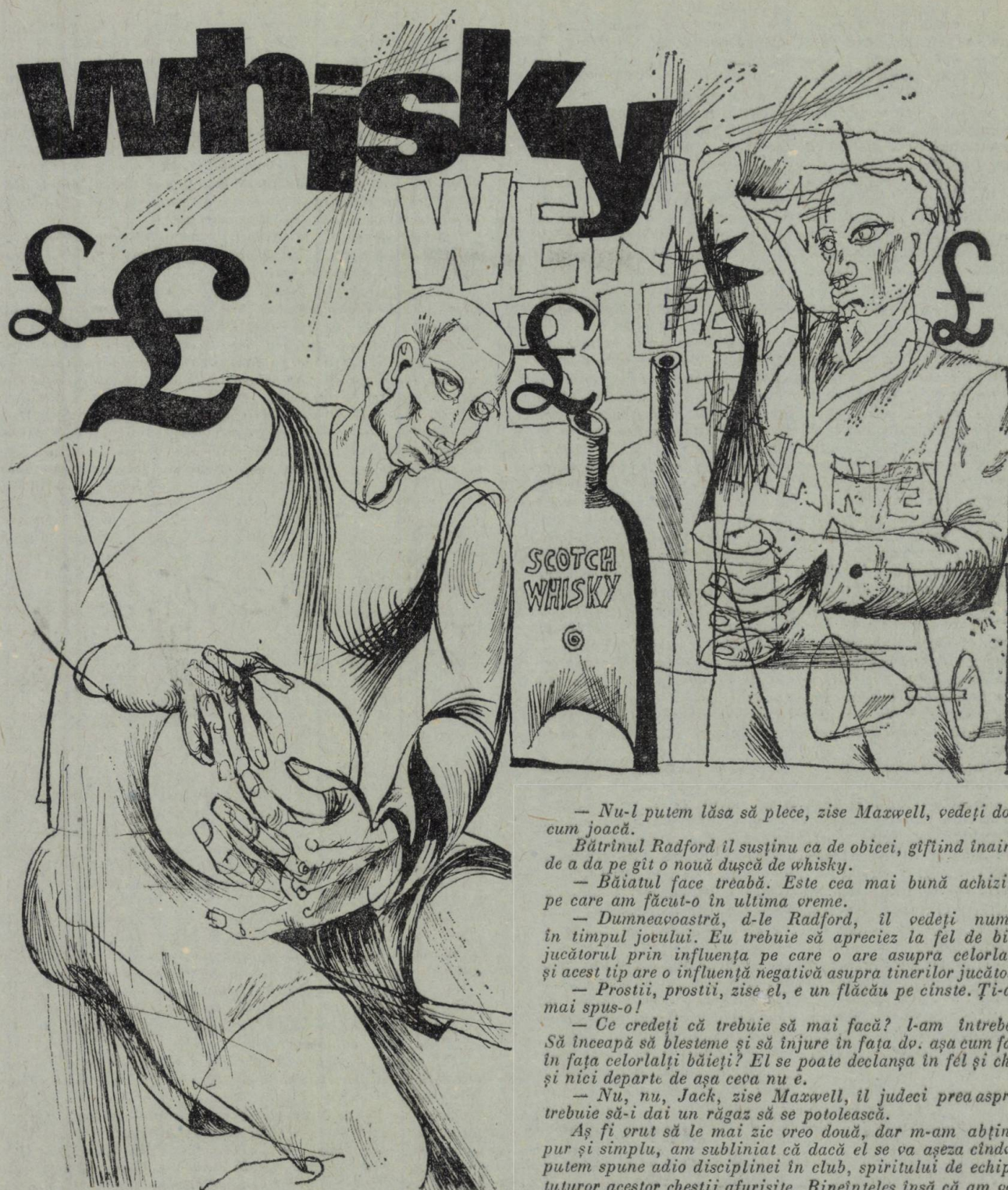
— De ce tocmai eu trebuie să fiu mereu admonestat? Numai pentru că s-a întâmplat să mergem împreună în aceleași locuri?

— Știu despre ce locuri e vorba și mai știu că acești flăcăi au început să le frecventeze numai după ce ai venit tu.

— E-n regulă, acordă-mi transferul, zise el.

După cum poți crede, am supus cererea următoarei întrîniri a conducerii clubului și directorii au spus nu. Înciputește-ți că mă cam așteptam la așa ceva.

— Nu-l putem lăsa să plece, zise Maxwell, vedeți doar cum joacă.

Bătrînul Radford îl susținu că de obicei, giftînd înainte de a da pe git o nouă dușcă de whisky.

— Băiatul face treabă. Este cea mai bună achiziție pe care am făcut-o în ultima oreme.

— Dumneavoastră, d-le Radford, îl vedeți numai în timpul jocului. Eu trebuie să apreciez la fel de bine jucătorul prin influența pe care o are asupra celorlalți și acest tip are o influență negativă asupra tinerilor jucători.

— Prostii, prostii, zise el, e un flăcău pe cînst. Ți-am mai spus-o!

— Ce credeți că trebuie să mai facă? l-am întrebat. Să înceapă să blesteme și să injure în fața dv. așa cum face în fața celorlalți băieți? El se poate declanșa în fîl și chip și nici departe de așa ceva nu e.

— Nu, nu, Jack, zise Maxwell, îl judeci prea aspru, trebuie să-i dai un răgaz să se potolească.

Aș fi vrut să le mai zic vreo două, dar m-am abținut pur și simplu, am subliniat că dacă el se va așeza cîndva, putem spune adio disciplinei în club, spiritului de echipă, tuturor acestor chestii afurisite. Bineînțeles însă că am cor-

bit în gol. Băiatul juca bine și restul nu-i interesa: în capul meu se spârgeau toate. Simțeam nevoia să le spun că ce le trebuie nu este un simplu manager ci un psiholog, sau mai bine zis un director de închisoare.

A doua zi i-am spus lui Wilkins că nu i s-a aprobat transferul. „Nu-i vina mea, așa încît nu trebuie să mă condamni, i-am zis, și el mi-a răspuns așa cum mă așteptam, că știe că nu-l agreez de fel și că va reveni cu cererea.

— E-n regulă, am zis, dar vei obține același răspuns.

Pe moment mi-a venit să-i spun că dacă într-adevăr dorește să plece, cea mai bună metodă de a reuși era să joace ca o cizmă, dar totul are o limită. Așa încît, în loc de aceasta, el a continuat să joace bine, ca și cum ar fi făcut-o în ciudă. Trebuia să avem în săptămîna aceea un meci de cupă, la Preston, ce se anunța foarte dificil, deși băieții jucaseră bine acasă și inscrișeseră o mulțime de goluri.

În formă, adversarul ne putea lua cu pene cu tot, dar am înscris rapid un gol și după aceea Wilkins, pur și simplu, a făcut ce-a vrut. A fost cel mai bun meci pe care l-a făcut la noi. Bătrînul Maxwell a venit la mine jubiland după meci, rinjind cu toată fața. Mi-a zis: „Ai văzut cîtă dreptate am avut, Jack? Putem oare acum să-i dăm transferul?“. Ce puteam să mai spun?

Ne aflam cu toții în trenul spre Londra, și ne simțeam fericiți, vezi bine, la vagonul restaurant și Radford și ciracii lui beau whisky cu atîta conștiinciozitate încît credeam că sînt plîni pînă la urechi. Unul cite unul, directorii veneau în pelerinaj la Wilkins spunîndu-i: „Bine jucat, Don, trebuie să-ți mulțumim“ și el stătea cu o bere în fața lui, prișind în jos la masă de parcă nu lui îi vorbeau și-i mulțumeau, deși cînd și cînd i-am prins zîmbetul, cînd credea că nimeni nu-l privea.

Poate că ar fi trebuit să-l supraveghez pentru că de obicei izbucnea după ce dădea pe gît o duzină și mai bine de sticle. Oricum, cam după vreo $\frac{3}{4}$ oră l-am auzit deodată zbierînd, pe dracu-n sus și pe dracu-n jos și cînd m-am întors l-am căzut certîndu-se cu chelnerul. A pretins mai tirziu că acesta îl insultase; băieții mi-au zis însă că acesta i-a spus doar, politicos, că nu-l mai poate servi cu bere din cauză că sosise ora schimbului.

M-am ridicat, dar din nefericire, Maxwell se afla între mine și cei ce se sfădeau și înainte de a putea ajunge acolo, Wilkins l-a și lovit pe tip. Gerry și încă cîteva l-au zsmul sinainte de a mai face și altceva dar chelnerul își acoperise deja fața cu minile, din nas îi curgea sînge și mi-am da seama că intraserăm în bucluc. Și Wilkins, spurcat cum era cînd se îmbăta, făcea o asemenea gălăgie încît toți din vagonul restaurant se ridicaseră de la mese și priveau la el. I-am spus să-și țină gura că ne-a dat deja destulă bătaie de cap și el a coborît tonul, mormăind și bolborosînd.

Chelnerul nu fusese rău lovit; Joey Thomas, antrenorul nostru, l-a șters cu un șervețel ud, dar șeful de vagon i-a rețezat-o scurt: „Am impresia că ceva trebuie făcut. Să anunțăm poliția“. Dar cînd mi s-a icit primul prilej l-am luat deoparte pe cel lovit și i-am zis: „Cred că nu crei să-i distrugi cariera, nu-i așa? E un băiat bun — îmi pare rău că n-am putut să mă văd cînd pronunțam aceste cuvinte — și nu vrea scandal. A făcut o partidă excelentă și a sărbătorit-o, e drept, cam exagerat, dar asta-i totul. Dacă faci o plingere, la ce va folosi? Dacă o lași moartă, clubul va aranja totul!“

După cîtva timp se învoi să primească o hirtie de 10 lire și mai rămăsese să mă tem doar de Presă, mulțumesc totuși lui D-zeu că în vagonul restaurant se aflase doar un

singur gazetar, un boboc, abia venit la Gazette, așa că l-am putut lesne descumpăni: „Ascultă, fiule, i-am zis, noi avem nevoie unul de celălalt. Dacă faci uitat incidentul de acum n-ai să ai nimic de pierdut; toate bombele sînt în rezervă. Dar pune o singură vorbuliță în ziar despre aceasta și sîntem terminați amîndoi, mă înțelegi? N-am să te mai văd niciodată la teren!“

N-aș fi vrut să-i vorbesc chiar așa, părea un tinerel simpatic, dar ce puteam face? S-a fîit el puțin, foarte tulburat, și apoi îmi zise că dacă va apare ceva în alt ziar și el n-a relatat nimic, va avea necazuri.

„Voi avea grijă ca nimeni să nu afle, te poți bizui pe mine“, — i-am zis, deși eram speriat de moarte dar în cele din urmă l-am convins.

Ei, dacă roata a pornit la vale nu mai poate fi oprită și consiliul de conducere s-a trezit, toți cei patru. Luni au convocat o ședință specială. Crede-mă, știam ce va urma chiar înainte de a începe: neputîndu-l lăsa să plece după ce apăruse ca un drac la Preston, îi vor da încă o șansă și apoi vor pleca cu toții acasă, mulțumiți de ce inimă bună au. Așa s-a și întimplat!

Cît despre Wilkins, el era mai speriat decît toți. „Mi-e de nevestă-mea“, a ținut să-mi spună luni și chiar l-am putut vedea frunzărînd zărele de duminică, așteptîndu-le pe cele de luni. „Nu-mi pasă ce-mi vor face ci vreau doar

ca nevestă-mea să nu afle!“ „Eu unul nu-i voi spune și nu cred că zărele să scrie ceva“, i-am zis, dar el continua să fie speriat. Mă surprindea: toată săptămîna ațerga prin West End după fuste, ca apoi să tremure la gîndul că o putea necăji pe nevestă-sa. I-am spus atunci că dacă își face asemenea griji de ce nu-și schimbă felul de a fi și el s-a răstît la mine: „Nu privește pe nimeni ce fac în viața mea particulară!“

Mi se părea totuși că privește și pe alții dar nu i-am mai zis-o. Pe soția lui o mai întîlnisem de cîteva ori și arăta destul de bine, chiar prea bine pentru el: o galeză foarte drăguță, cu un păr negru și un fel firesc de a se comporta.

Știam că el îi face zile fripte pentru că odată mi-a zis: „Oh, d-le Jones, dacă ați ști cîte îndur!“

„Am putea să ne luăm de mină, i-am răspuns, pentru că și mie mi-a scos peri albi“.

Afacerea cu chelnerul păru să-l sperie puțin așa încît s-a potolit în următoarele două săptămîni. Juca bine și am mai trecut un tur în Cupă, chiar acasă la Liverpool și mă gîndeam că poate lucrurile se vor schimba în bine. Ce-am putut face, am făcut, ceilalți nu mai mergeau cu el în Soho și aceasta era ceva. Majoritatea vechilor jucători nu-l înghiteau pe de o parte, nu le convenea limbajul pe care-l folosea în fața soțiilor lor și nu-i puteam condamna pentru aceasta, iar pe de altă parte, nu-l puteau ierta că îl ținea

pe tușă pe Jim Mason; vechiul spirit trade unionist.

Totuși ei nu se puteau plînge de felul cum juca — de la săptămîină la săptămîină mai bine — și cînd Țara Galilor a jucat cu Irlanda la Belfast, nimeni nu s-a mirat că a fost selecționat. Era pentru prima dată în ultimii doi ani; selecționerii velși crezuseră că nu-l vor mai chema vreodată la lot, după cum se comportase ultima dată — beții și ceva cu o fată la hotel, dar n-au putut să-l omită în forma în care se afla.

În acel timp noi invinsesem în semifinală pe Burnley, cu 3-1 la Villa Park. Întreaga echipă a jucat într-adevăr bine dar apărarea a fost cheagul increderei știind că nimic nu se poate întîmpla dacă ultimul apărător este Wilkins. Nu se mai discutasă nimic despre transferul său. Și așa putea spune că selecționarea în echipa națională l-a mai îndulcit, că țîntea la finala Cupei, nu numai pentru onoare ci și pentru a se putea fuduli că a fost finalist. Nu mai avea fluturași. Ceva se schimbase în comportarea lui și eu eram mîndru că cel puțin am putut să-mi aduc echipa pe Wembley. Wolves ne era adversar în finală și era favorită; noi nu ne impacientam căci știam că o finală nu e niciodată jucată dinainte. Am plecat pentru cantonament la Brighton și în vinerea dinaintea meciului am scos echipa în oraș — stăteam la un hotel din North Circular Road. Avusesem o zi liniștită, de destindere, doar o mișcare ușoară cu balonul, o discuție tactică, apoi biliard și diverse alte jocuri. Le-am

spus băieților că vreau să fie toți în pat la ora 10 seara, dar la 10 și un sfert Wilkins împreună cu alți doi băieți nu se întorseseră și am început să mă neliniștesc.

La 12 fără un sfert nu veniseră încă. Am telefonat acasă la ei, la spitale, ba chiar am luat la rînd barurile și locurile unde obișnuiau să fie. Radford era încă cu mine; venise să cîneze cu echipa și cînd a văzut ce se întîmplă n-a mai plecat; i-a telefonat și președintelui.

Și nu peste multă vreme au sosit, cei doi susținîndu-l pe Wilkins. El era beat mort, abia putea vorbi, nu se putea ține pe picioare și singurul lucru pe care-l făcea era să injure și să blesteme. Băieții păreau foarte încurcați și mi-am dat seama ce se întîplase. Se putea doar aștepta după finală, nu le ardea pămîntul sub tălpi.

„Ei, aștia dot, le-am zis, duceți-l în pat, vom vorbi mîine dimineață“.

Am crezut că Radford va lăsa lucrurile așa dar n-a crut. S-a dus la Wilkins tremurînd, încît mă întrebam dacă se datorește furiei sau băuturii și-i zise: „Ar trebui să-ți fie rușine de tine însuși, în seara dinaintea finalei. Ne faci de ris clubul“.

Wilkins privi la el, cu ochii rotindu-se amețiți și zise: „Tu, bătrîne afurisit, așa și pe dincolo, tu care ieși în pat în fiecare seară o sticlă de whisky, și pariez că o treci în contul clubului.“

Radford a înlemnit, fără glas și nici eu n-am găsit ceva de zis! Nu m-am putut abține însă să gîndesc că în cuvintele lui Wilkins era ceva adevărat, ceva care și eu aș fi crut să spun în decursul anilor, dar care, la urma-urmei era treaba clubului.

I-am și zis-o a doua zi de dimineață, cînd a venit să mă vadă, mahmur și pocăit.

— Poți face orice în acest club fără s-o pășești, în afară de insulta adresată directorilor. Directorii sînt intangibili!

— N-am crut, zise el, eram beat turtă și nici n-am știut ce s-a întîmplat pînă ce nu mi-aspus Charlie. Vă rog, domnule Jones, mai dați-mi o șansă. Vreau să joc la acest club, sînt fericit aci, mă voi duce să-i cer scuze domnului Radford.

— O poți face dacă vrei, dar mai bine ar fi să te ții deoparte. Eu să fiu în locul tău l-aș evita pentru moment.

Ieșea încet din cameră cînd mi-am reamintit ceva și i-am spus:

— Mai e un singur lucru care te poate salva, băiete.

— Care?

— Fă o partidă mare azi după masă, în finală!

Directorii au venit să prizească la hotel și n-au vorbit despre nimic altceva în tot timpul mesei. Radford voia să-l scoată din echipă, acum, în ultimul moment, dar ceilalți s-au opus și eu însumi aș fi plecat dacă s-ar fi făcut o asemenea nebunie. Îl urmăream pe Wilkins. N-a scos o vorbă și abia îmbruca cite ceva și mi-era frică de ce-o să se întîmple pe Wembley.

Și totuși am început bine. După ce-am trecut prin toate grupurile de suporteri cu stringerile lor de mină, prin așteptarea și toată afurisita aia de moară a nervilor care poate pierde un meci pe Wembley înainte chiar de a începe, ne-am calmat binișor și în zece minute luasem conducerea. Adversarii au trebuit să tragă din greu pentru a egala înainte de pauză, dar a fost un gol frumos, Wilkins a fost scos din poartă de extrema lor, stîngă și n-a mai avut nici o șansă.

La pauză, la cabine, el părea puțin mai vesel: i-am zis că n-are nici o vină la gol și că dacă toți băieții vor juca la fel vom fi peste adversari.

Am jucat 40 de minute din repriza secundă fără ca scorul să se majoreze și se părea că prelungirile sînt inevitabile. Nu mă nelinișteau de fel pentru că echipa noastră era mai tină și timpul lucra pentru noi. Bătrînul Maxwell bolborosi: „Am avut dreptate Radford că l-am menținut pe Wilkins, joacă bine, nu poți nega că joacă bine“. Și bătrînul Radford nu putu decît să se strîmbe la el, nu-l putea contrazice.

Dar iată că extrema lor dreaptă centrează o minge înaltă, nimic periculos. Wilkins jonglase de atîtea ori cu asemenea mingi și centrul lor atacant era departe de fază. El ieși la marginea careului de 6 m, sări după balon dar apoi probabil că și-a aruncat privirea în altă parte căci în secunda următoare mingea i s-a strecurat printre mîini, rostogolindu-se spre gol și interului stînga nu i-a rămas decît s-o împingă în poarta goală. Am rămas cu capul în mîini și eram atît de nenorocit încît să-i pot spune cîinstit lui Dumnezeu că era crud. L-am mai auzit pe Radford zicînd: „Ți-am spus, Ți-am spus!...“, apoi am privit din nou în teren și Wilkins se rostogolea pe gazon iar chipul său purta pecetea agoniei.

Niciodată el nu va mai atinge balonul în clubul nostru, o știam prea bine. Dar cel mai ciudat lucru din toate acestea era că îmi părea rău.

Traducere de Paul SLĂVESCU

LENIN

UN MARE IUBITOR AL ȘAHULUI

A.A. LILIENTAL
mare maestru internațional

Pasiunea lui V.I. Lenin pentru șah este bine cunoscută. Despre această pasiune au relatat și au scris prietenii lui Vladimir Ilici. Nu întâmplător, în 1922 el a fost ales președinte de onoare al Asociației de șah din Moscova. Cartelul lui Vladimir Ilici, cu nr. 1, se păstrează până azi la Muzeul central „Lenin” din Moscova, printre alte exponate șahistice, destul de numeroase. Aici se află și cunoscuta măsuță de șah a familiei Ulianov, cu sertarul secret pentru păstrarea manuscriselor ilegale, precum și darurile primite de Lenin de la tovarășii săi de luptă, membri ai Comitetului Central, cu prilejul celei de a cincea aniversări a Revoluției din Octombrie — o măsuță de șah cu figuri simbolizând lupta dintre Muncă și Capital. Despre pasiunea lui Lenin pentru șah stau mărturie numeroase fotografii și desene.

Șahul îi oferea lui Vladimir Ilici o odihnă activă după munca încordată, fiind într-un fel o originală gimnastică a minții. Șahul l-a ajutat pe Lenin să suporte anii grei ai deportării țariste. În îndepărtatul sat siberian Sušenskoe a fost imposibil să se adune un număr complet de figuri de șah. Atunci Ilici a sculptat figurile din coajă de mesteacăn, iar tabla de șah a făcut-o din pătrățele de pin și mesteacăn.

Într-adevăr, Lenin a îndrăgit foarte mult creația șahistă. Unele cuvântări și articole ale lui Lenin căpătau expresivitate și forță de convingere prin folosirea etimologiei și a terminologiei șahiste. În cunoscuta polemică cu Plehanov izbucnită în legătură cu refuzul acestuia de a colabora la redactarea primului ziar marxist rusesc „Iskra”, Lenin scria: „Acum ne-am dat seama limpede că declarația de dimineață a lui Plehanov

în legătură cu refuzul lui de a colabora la redactare a fost o simplă cursă, o mișcare de șah calculată, o capcană pentru începătorii naivi”.

Lenin a folosit șahul și pentru generalizări politice mai largi. În 1905, redactând pentru gazeta bolșevică „Vperiod” articolul lui A.V. Lunacearski „Falimentul unui regim polițienesc”, Vladimir Ilici a introdus în articol următoarea comparație între situația politică din epoca respectivă și jocul de șah:

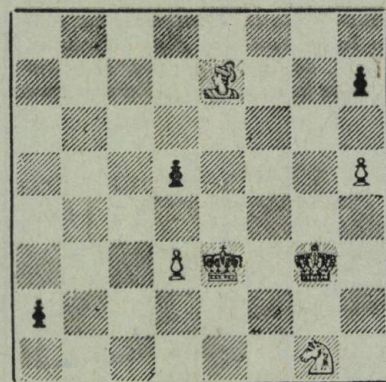
„Ei se tocmesc, joacă un fel de șah politic, încercând să se păcălească unii pe alții. Dar muncitorul va izbi atît de tare cu pumnul în masa de șah, încît toată diplomația lor o să se ducă la dracu”.

Lenin știa să simtă cu multă finețe spiritualitatea figurinelor de lemn, dinamismul lor interior, capacitatea lor de a trezi la viață emoții omenești. Numai un om care cunoștea foarte bine arta șahului putea să opereze cu metaforele șahiste atît de ușor cum o făcea Lenin.

Din păcate, nu s-a păstrat nici o partidă jucată de Lenin, deși era cunoscut ca un șahist talentat. O mărturie elocventă în această privință este faptul că unul din partenerii permanenți ai lui Lenin a fost maestrul A.N. Hardin, care a jucat în turnee alături de marele Gigorin și de alți renumiți șahiști ruși. Din amintirile lui Dmitri Ulianov (fratele mai mic al lui Vladimir Ilici) se știe că Lenin putea să facă o partidă bună fără să privească tabla — „a l'aveugle” — stîrnind uimirea celor din jur.

Cît de bine înțelegea Vladimir Ilici esența șahului ne relevă episodul legat de rezolvarea cunoscutului studiu al fraților Platov, iluștri problemști ruși, publicat în 1910 în ziarul „Reci”.

Lenin a descoperit acest studiu întîmplător, răsfoind la Biblioteca Națională

Albui joacă și câștigă

din Paris colecțiile unor ziare. A încercat să rezolve studiul pe loc, dar a ajuns într-un fel de criză de timp: i s-au adus cărțile cerute, dar studiul tot nu se lăsa rezolvat. Apucase numai să verifice mîntal următoarea variantă: 1. Nf6 d4. 2. Cf3 a1D 3. N: d4 + D: d4 4. C: d4 R: d4 5. Rf4 R: d3 6. Rg5 Re4 7. Rh6 Rf5 8. R: h7 Rf6 și negrul obține remiza.

Cărțile însă îi fuseseră aduse și, fără a pierde o clipă, Lenin se apucă de lucru. Numai seara tîrziu, după ce a ajuns acasă, și-adus aminte de „datoria șahistă”. Punînd poziția pe tablă, uitînd pînă și de cină, Lenin s-a abandonat „basmului șahist” care-i fermecase imaginația.

„Frumoasă cheie!” a exclamat bucuros Vladimir Ilici cînd a reușit, în cele din urmă, să descopere intenția autorilor. Două salturi grele cu calul și un spectaculos sacrificiu de nebun: 1. Nf6 d4 2. Ce2! a1D 3. Cc1! (cu amenințarea 4. Ng5 mat!) 3... Da5 (dacă 3... h6, urmează 4. Ne5) 4. N: d4 + R: d4 5. Cb3 + și albui capturează dama adversă, câștigînd jocul.

Credem că nu greșim dacă spunem că în orașul Reșița trăiește și activează cel mai în vîrstă antrenor din țara noastră sau, cum spun reșițenii, din... întreaga lume (s-ar putea să fie și așa). Este vorba de cel de al doilea antrenor de atletism al Clubului muncitoresc Reșița, **Ernest Loukota**. Stînd de vorbă cu acest super-veteran al sportului athletic nu ne venea să credem că avem în față un om care peste puțin timp va intra în cel de al nouălea deceniu de viață. Ținuta corporală, vioiciunea, mersul său drept, întreaga alură, parcă ar dezminți că Ernest Loukota ar avea vîrsta înscrisă în actul de naștere.

Dar să vi-l prezentăm pe antrenorul reșițean, care este un fenomen rarissim. Ernest Loukota s-a născut la Reșița în 1890, iar peste 60 din cei optzeci de ani de viață și i-a petrecut în orașul de pe Bîrzava. A fost plecat din Reșița doar în ajunul și în anii primului război mondial și din 1937 pînă în 1944 cînd a fost transferat la Uzinele Astra din Brașov. Restul vieții l-a dus muncind și făcînd sport, printre metalurgiștii reșițeni. După mai bine de trei decenii de muncă la Combinatul siderurgic din Reșița, ca maistru la secția tratament termic, el a fost pensionat în 1952, an după care s-a dedicat în întregime atletismului, sport îndrăgit încă de la vîrsta copilăriei; în momentul de față este antrenor de atletism, avînd categoria I de clasificare.

Biografia lui Ernest Loukota, pe care ne-a povestit-o în mai bine de treizecouri, ar putea deveni subiectul unui roman. Interlocutorul nostru a depănat povestea anilor grei ai primului război mondial, participarea sa la revoluția populară din 1919 a lui Bela Kun din Ungaria, lunile de suferințe petrecute în lagărul contrarevoluționarilor unguri, condițiile grele de viață din anii '20-'30 și, firește, un larg capitol l-a constituit marea pasiune a vieții sale, sportul.

— De la vîrsta de 13, ani m-am legat de sport, de atletism — ne spunea decanul de vîrstă al sportivilor reșițeni — și nu l-am mai abandonat niciodată. Și acum antrenor fiind,

consider că fac sport, mișcarea și consumul de energie fizică contribuie a mă face să mă consider încă tînr și sportiv.

Dar să trecem la viața sportivă a lui Ernest Loukota, care este, totodată și o mică frescă a sportului reșițean. Ca sportiv activ, un capitol îl constituie perioada 1903—1921. Atunci a practicat atletismul și fotbalul atît în orașul său natal cît și prin țările pe unde a peregrinat, în Cehoslovacia, Ungaria, Austria, Germania. A alergat pe distanțe scurte mai întîi 100 — 200 m apoi în cursele de demifond. În 1921 cînd s-a întors la Reșița, în urma unui accident de muncă, a trebuit să abandoneze sportul de performanță dedicîndu-se nobilei misiuni de educator sportiv, devenind antrenor de fotbal și atletism. În 1922 a contribuit la înființarea primei grupări sportive din Reșița, „Secția sportivă Internațională Reșița”, creată pe lângă sindicatul muncitorilor metalurgiști. Apoi, în același an, a trecut la Clubul sportiv Reșița, proaspăt înființat, care avea secții de atletism, lupte și fotbal. Ernest Loukota, alături de mulți iubitori ai sportului de pe vremea aceea, a lucrat la amenajarea primului stadion reșițean. După ce în 1926 C. S. Reșița și-a schimbat denumirea în U. D. R. a fost solicitat să antreneze echipa de fotbal cu același nume. Dar, tot timpul cît se ocupa de fotbal, în zilele cînd fotbalistii nu făceau antrenament, se afla în mijlocul celor cîțiva atleți care au alcătuit pri-

mul nucleu athletic reșițean. Ca antrenor de fotbal a funcționat pînă în anul 1937. A fost înlocuit de două ori cu antrenori străini, dar după plecarea lor, de fiecare dată, a fost solicitat să preia din nou echipa. În timpul cît a funcționat ca antrenor echipa de fotbal U.D.R. a obținut o performanță de mare răsunet: cîștigarea campionatului național ediția 1930—1931.

Nici la Brașov, unde a trăit din 1937 pînă în 1944 nu s-a putut despărți de sport. Aici a activat, în principal, ca antrenor de atletism și, în subsidiar, ca instructor al echipei de fotbal U.A.B. care juca într-un campionat local. Printre cei mai buni atleți brașoveni de care Loukota își aduce aminte cu plăcere și acum au fost Aurel Coman, frații Ion și Gheorghe Steriade, Laurian Taus, Radu Scîrnci, Ion Baboie, Emil Pandrea, Victor Pop, Nae Chicomban, Constantin Vlădică și a Echipa de cros a Brașovului antrenată de el a cîștigat trei ani la rînd campionatul național.

Și la Reșița nenea Loukota a ridicat cîțiva atleți care au făcut cinste orașului lor și țării chiar. Printre aceștia se numără Boeskaï, campion al țării pe 1952 la suliță, Mihai Truică, fost recordman al țării la 400 mg, Iosif Hegeduş, fost campion la disc, și alții. În prezent, venerabilul pedagog sportiv se ocupă de pregătirea unei grupe de copii și a cîtorva atleți juniori pe cale de consacrare. Unii dintre ei obțin deja rezultate promițătoare, ca

Antrenor la 80 de ani

Toma RĂBȘAN

de exemplu, I. Grecu (19 ani) 6000—6200 p la decatlon, N. Mihai (17 ani) 41 sec și 22,3 pe 100, respectiv 200m, I. Duga (19 ani) 51,6 sec pe 400 m.

Care este secretul acestei longevități sportive? l-am întrebat pe interlocutorul nostru.

— *N-are nici un secret felul meu de viață. Aproape toată lumea știe că în viață trebuie să fii ponderat, să nu faci abuz de nimic, nici de ce-i bun și-ți place și nici mai ales de ce e dăunător*

sănătății. Toți cunosc acest lucru dar puțini îl respectă. Pe cînd eu... Mișcarea fizică — munca și sportul — precum și o viață ponderată din toate punctele de vedere a fost și este principiul meu de viață.

Octogenarul reșițean ne-a declarat zîmbind că în viața lui n-a tras în piept un fum de țigară, n-a pierdut nopțile jucînd cărți și (poate puțini pot să-l creadă) nu s-a îmbătat niciodată.

— *Doar de cîteva ori am întrecut măsura cu alcoolul, la nunțile copiilor și nepotului meu, cînd am băut cîte 2—3 șprîțuri, dar și atunci mai mult sifon decît vin.*

Altă pasiune, în afară de sport ați avut sau aveți? — l-am întrebat pe Ernest Loukota.

— *Nu, idolul vieții mele a fost și rămîne sportul, mai bine zis atletismul — ne-a răspuns Ernest Loukota.*

În antichitate, disputele de pugilat din cadrul Jocurilor Olimpice erau extrem de violente. Îvingător sau învins, sportivii părăseau arena cu nasurile stricate, cu dinți scoși, cu maxilare fracturate... Este și explicabil, din moment ce pugiliștii foloseau în locul mănușilor de astăzi niște curele cu bumbi de plumb, numite *ceste*. Lupta ținea pînă cînd unul dintre adversari, ridicînd brațul, se recuștea învins.

Iată epigrama care i-a fost adresată lui Stratophon, unul dintre eroii olimpici ai pugilatului:

„*Cînd Ulișse a revenit acasă, după douăzeci de ani de absență, Argus, ciinele său credincios, l-a recunoscut. Dar tu, o Stratophon, după patru ore de pugilat ai devenit de nerecunoscut nu numai pentru propriii tăi ciini, ci și pentru tot orașul tău; dacă te-ai privi în oglindă, ai putea să juri că nu tu ești Stratophon.*”

La Jocurile Olimpice din 1912 luptătorii Klein (Rusia) și Asikainen (Finlanda) nu și-au încheiat partida decît după... 11 ore de luptă! Asta pregătire fizică!

La J.O. de la Stockholm s-au desfășurat pentru prima oară întreceri în cadrul pentatlonului modern. Între participanți a fost și Avery Brundage, actualul președinte al Comitetului Internațional Olimpic, și un oarecare spor-

tiv american George Battol. Acesta din urmă nu este altul decît generalul de stat major care s-a aflat printre conducătorii ofensivei finale a aliaților împotriva Germaniei în cadrul celui de al II-lea război mondial.

Scrimorul italian Nedo Nadi a cucerit la J.O. de la Antwerpen, în 1920, nu mai puțin de cinci medalii de aur. El a cîștigat probele individuale de floretă și sabie și a făcut parte din echipele victorioase la floretă, spadă și sabie.

Călărețul francez Pierre Jonquères d'Oriola a devenit campion olimpic de obstacole în 1952, la Helsinki. După 12 ani el și-a reeditat victoria

la J.O. de la Tokio. Este, desigur, un fapt cu totul ieșit din comun, după cum la fel ni se pare și acela al generalului bulgar Lekarski. Acesta a

luat parte la Olimpiadele din 1924 și 1928 pentru ca, după 28 de ani, să se numere iarăși printre concurenții probelor de călărie la J.O. din 1956.

Atleta olandeză Blankers-Koen, cîștigătoare a patru medalii de aur la J.O. de la Londra — 1948 (100 m, 200 m, 80 mg și 4×100 m) și-a făcut debutul olimpic în 1936. La Berlin ea n-a reușit însă să treacă de faza prelimina-riilor!...

TEMERITATE...

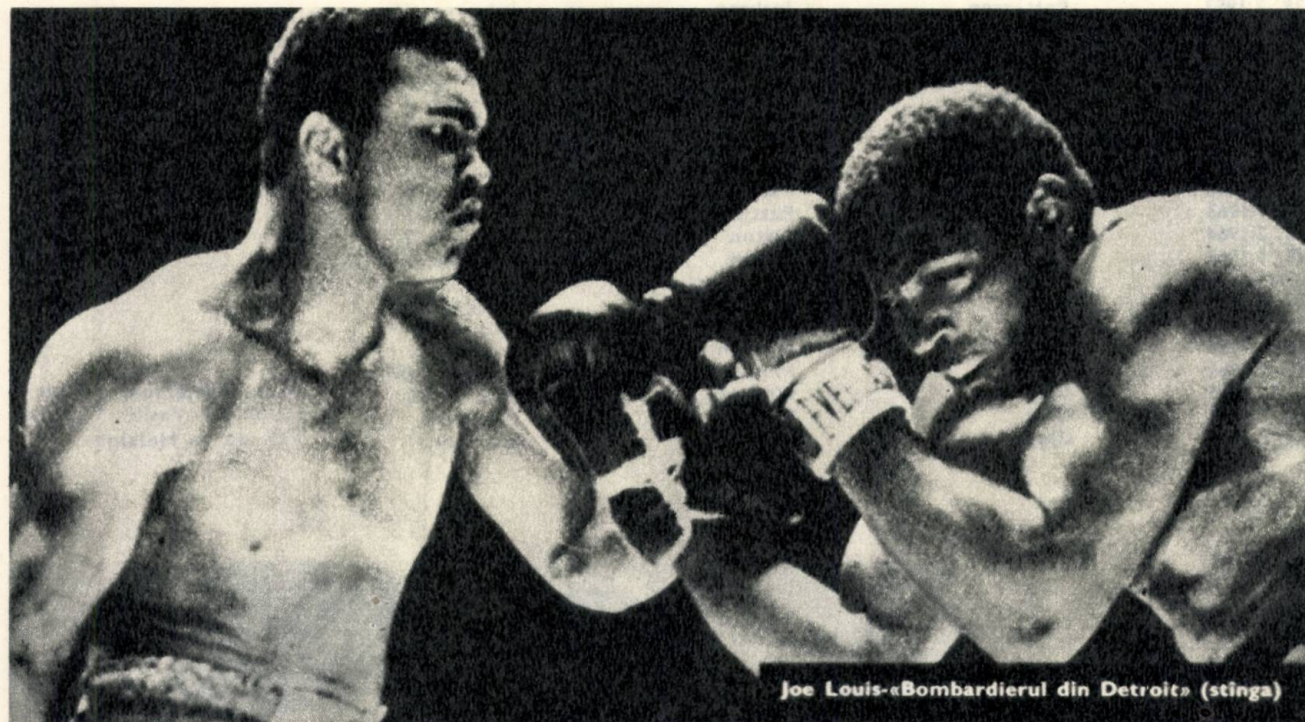
Data	Clătigătorul	Învinsul	Decizia
8. 7.1889	Sullivan	Kilrain	la puncte
7. 9.1892	Corbett	Sullivan	k.o. rep. 21
25. 1.1894	Corbett	Mitchell	k.o. rep. 3
17. 3.1897	Fitzsimmons	Corbett	k.o. rep. 14
9. 6.1899	Jeffries	Fitzsimmons	k.o. rep. 11
3.11.1899	Jeffries	Sharkey	la puncte
11. 5.1900	Jeffries	Corbett	k.o. rep. 23
25. 7.1902	Jeffries	Fitzsimmons	k.o. rep. 8
14. 8.1903	Jeffries	Corbett	k.o. rep. 10
26. 8.1904	Jeffries	Munroe	k.o. rep. 2
3. 7.1905	Hart	Root	k.o. rep. 12
23. 2.1906	Burns	Hart	la puncte
28.11.1906	Burns	O'Brien	egal
8. 5.1907	Burns	O'Brien	la puncte
4. 7.1907	Burns	Squires	k.o. rep. 1
2.12.1907	Burns	Moir	k.o. rep. 10
10. 2.1908	Burns	Palmer	k.o. rep. 4
17. 3.1908	Burns	Roche	k.o. rep. 1
18. 4.1908	Burns	Smith	k.o. rep. 5
13. 6.1908	Burns	Squires	k.o. rep. 8
24. 8.1908	Burns	Squires	k.o. rep. 13
2. 9.1908	Burns	Lang	k.o. rep. 2
26.12.1908	Johnson	Burns	la puncte
19. 5.1909	Johnson	O'Brien	egal
30. 6.1909	Johnson	Ross	egal
9. 9.1909	Johnson	Kaufmann	egal
16.10.1909	Johnson	Ketchell	k.o. rep. 12
4. 7.1910	Johnson	Jeffries	k.o. rep. 15
4. 7.1912	Johnson	Flynn	k.o. rep. 9
28.11.1913	Johnson	Spaul	k.o. rep. 2
9.12.1913	Johnson	Johnson, Jim	egal
24. 7.1914	Johnson	Moran	la puncte
15. 4.1915	Willard	Johnson, Jack	k.o. rep. 26
23. 3.1916	Willard	Moran	egal
4. 7.1919	Dempsey	Willard	k.o. rep. 3
6. 9.1920	Dempsey	Miske	k.o. rep. 3
14.12.1920	Dempsey	Brennan	k.o. rep. 12
2. 7.1921	Dempsey	Carpentier	k.o. rep. 4
4. 7.1923	Dempsey	Gibbons	la puncte
14. 9.1923	Dempsey	Firpo	k.o. rep. 2
23. 9.1926	Tunney	Dempsey	la puncte
22. 9.1927	Tunney	Dempsey	la puncte
26. 7.1928	Tunney	Heeney	k.o. rep. 11
12. 6.1930	Schmeling	Sharkey	desc. rep. 4
3. 7.1931	Schmeling	Stribbling	k.o. rep. 15
21. 6.1932	Sharkey	Schmeling	la puncte
29. 6.1933	Carnera	Sharkey	k.o. rep. 6
22.10.1933	Carnera	Uzcudun	la puncte
1. 3.1934	Carnera	Lozghran	la puncte
14. 6.1934	Baer	Carnera	k.o. rep. 11
13. 6.1935	Braddock	Baer	la puncte
22. 6.1937	Louis	Braddock	k.o. rep. 8
30. 8.1937	Louis	Farr	la puncte
23. 2.1938	Louis	Mann	k.o. rep. 3
1. 4.1938	Louis	Thomas	k.o. rep. 5
22. 6.1938	Louis	Schmeling	k.o. rep. 1
25. 1.1939	Louis	Lewis	k.o. rep. 1
17. 4.1939	Louis	Roper	k.o. rep. 1
28. 6.1939	Louis	Galento	k.o. rep. 4
20. 9.1939	Louis	Pastor	k.o. rep. 11
9. 2.1940	Louis	Godoy	la puncte
29. 3.1940	Louis	Paychek	k.o. rep. 8
16.12.1940	Louis	McCoy	k.o. rep. 6

31. 1.1941
17. 2.1941
21. 3.1941
8. 4.1941
23. 5.1941
18. 6.1941
29. 9.1941
9. 1.1942
27. 3.1942
19. 6.1946

Louis
Louis
Louis
Louis
Louis
Louis
Louis
Louis
Louis
Louis

Burmann
Dorazio
Simon
Musto
Baer
Conn
Nova
Baer
Simon
Mauriello

k.o. rep. 5
k.o. rep. 2
k.o. rep. 13
k.o. rep. 9
desc. rep. 7
k.o. rep. 13
k.o. rep. 6
k.o. rep. 1
k.o. rep. 6
k.o. rep. 1

Joe Louis-«Bombardierul din Detroit» (stînga)

CAMPIONII LUMII LA BOX

5.12.1947
25. 6.1948
22. 6.1949
10. 8.1949
14.10.1949
15. 8.1950
27. 9.1950
5.12.1950
12. 1.1951
7. 3.1951

Louis
Louis
Charles
Charles
Charles
Charles
Charles
Charles
Charles
Charles

Walcott
Walcott
Walcott
Lesnevich
Valentino
Beshore
Louis
Barone
Oma
Walcott

la puncte
k.o. rep. 11
la puncte
k.o. rep. 7
k.o. rep. 14
k.o. rep. 14
la puncte
k.o. rep. 11
k.o. rep. 10
la puncte

LA TOATE
CATEGORIILE

30. 5.1951
18. 7.1951
5. 6.1952
23. 9.1952
15. 5.1953
24. 9.1953
24. 6.1954
17. 9.1954
16. 5.1955
21. 9.1955
30.11.1956
29. 7.1957
22. 8.1957
18. 8.1958
1. 5.1959
26. 6.1959
20. 6.1960
13. 3.1961
4.12.1961
25. 9.1962
22. 7.1963
25. 2.1964
25. 5.1965
22.11.1965
30. 3.1966
21. 5.1966
6. 8.1966
10. 9.1966
14.11.1966
6. 2.1967
22. 3.1967

Charles
Walcott
Walcott
Marciano
Marciano
Marciano
Marciano
Marciano
Patterson
Patterson
Patterson
Patterson
Johansson
Patterson
Patterson
Patterson
Liston
Liston
Clay
Clay
Clay
Clay
Clay
Clay
Clay
Clay
Clay
Clay

Maxim
Charles
Charles
Walcott
LaStarza
Charles
Charles
Cockell
Moore
Moore
Jackson
Rademacher
Harris
London
Patterson
Johansson
Johansson
McNeeley
Patterson
Patterson
Liston
Liston
Patterson
Chualo
Cooper
London
Mildenberger
Williams
Terrel
Folley

la puncte
k.o. rep. 7
la puncte
k.o. rep. 13
k.o. rep. 1
k.o. rep. 11
la puncte
k.o. rep. 8
k.o. rep. 9
k.o. rep. 2
k.o. rep. 5
k.o. rep. 10
k.o. rep. 6
k.o. rep. 12
k.o. rep. 11
k.o. rep. 3
k.o. rep. 5
k.o. rep. 6
k.o. rep. 4
k.o. rep. 1
k.o. rep. 1
k.o. rep. 7
k.o. rep. 1
k.o. rep. 11
la puncte
k.o. rep. 6
k.o. rep. 3
k.o. rep. 12
k.o. rep. 3
la puncte
k.o. rep. 7

După ce oficialitățile sportive americane i-au retras lui Cassius Clay titlul de campion mondial, diferitele foruri ale boxului profesionist au organizat diverse meciuri pentru titlul suprem, recunoscând concomitent mai mulți campioni mondiali.

Floyd Patterson, învingătorul lui Vasile Tiță la J.O. de la Helsinki

Imediat după ce Bob Beamon a realizat în octombrie 1968 zborul acela fantastic de 8,90 m la săritura în lungime, depășind cu nu mai puțin de 55 cm recordul lumii, comentatorii posturilor de radio și televiziune ca și cei ai agențiilor internaționale de știri au calificat această performanță de-a dreptul incredibilă, ca aparținând anului ...2000! Ideea a fost reluată și amplificată de absolut toate ziarele și revistele din lume, 8,90 metri fiind considerați ca super-recordul Jocurilor Olimpice de la Ciudad de Mexico.

Din noaptea aceea, după ce măsurasem pe culoarul redacției 8,90 m — nereușind să ne reținem uimirea, — datează ideea acestei anchete de anticipație privind recordurile mondiale de atletism ale anului 2000. La realizarea ei am solicitat diferite păreri ale unor specialiști ai atletismului din țară și de peste hotare, cărora le mulțumim pentru participare.

Recordurile mondiale ale anului 2000!

Romeo VILĂRA

O anchetă în lumea atletismului

Jozsef Sir este un nume binecunoscut iubitorilor de atletism. Medaliat cu argint (200 m—21,5 s) la primele campionate europene din 1934 de la Torino, dr. Sir a deținut de-a lungul anilor numeroase funcții în federația maghiară de specialitate. În prezent el este director tehnic al acestui for și membru în consiliul Federației internaționale de atletism amator (I.A.A.F.).

— Nu-mi vine deloc la îndemână să prevăd ce se va întâmpla peste trei decenii, la ce nivel vor ajunge recordurile lumii. Atleții se depășesc cu fiecare an și ceea ce ieri ni se părea a fi de domeniul fantasticului, astăzi a devenit o performanță oarecare. Mă gândesc, de pildă, la granița celor 60 de metri la aruncarea ciocanului. Și tot așa vor evolua desigur lucrurile și pentru ziua de mâine.

Anul trecut, la Mexico am fost martor al unor performanțe cu totul deosebite care păreau durate în granit. Dar iată că numai după câteva luni, unele dintre ele au și fost întrecute, motiv pentru care aștept, în continuare, o avalanșă de recorduri. Unde se va ajunge? Este greu, foarte greu de presupus. Există însă, fără nici un fel de discuție niște limite. Dar care sînt aceste limite? Deocamdată nici eu, și cred că nimeni altul nu le poate anticipa. Totuși socotesc posibile pentru anul 2000 următoarele performanțe-recorduri: **bărbați:** 100 m—9,5 s, 200 m—18,8 s, 400 m—42,8 s, 800 m—1:41,2, 1500 m—3:29,6, 5000 m—13:00,0, 10 000 m—26:58,0, 110 mg—12,8 s, 400 mg—47,5 s, 3000 m obstacole—7:59,0, înălțime—2,30 m, prăjină—5,80 m, lungime—8,95 m, triplu—17,50 m, greutate—22,30 m, disc—70,00 m, ciocan—78,00 m, suliță—100 m; **femei:** 100 m—10,8 s, 200 m—22,1, 400 m—50,8 s, 800 m—1:58,8, 1500 m—4:10,0, 100 mg—12,5 s, înălțime—1,95 m, lungime—6,90 m, greutate—22,00 m, disc—66,00 m, suliță—66,00 m.

Australianul Herbert Elliott, fostul recordman al lumii pe 1500 m (3:35,6 la J.O. de la Roma)

JOZSEF
SIR

IOLANDA BALAȘ-SÖTER

Recordmana lumii la săritura în înălțime, compatriota noastră **Iolanda Balaș-Söter**, cea mai valoroasă atletă a lumii între anii 1957—1966, a prevăzut pentru anul 2000 următoarele recorduri: **bărbați:** 100 m—9,6 s, 200 m—18,8 s, 400 m—42,5 s, 800 m—1:42,8, 1500 m—3:27,0, 5000 m—12:55,0, 10 000 m—27:00,0, 3000 m—obstacole—8:10,0, 110 mg—12,7 s, 400 mg—46,5 s, înălțime—2,40 m, prăjină—5,80 m, lungime—9,00 m, triplu—18,00 m, greutate—23,50 m, disc—71,00, ciocan—78,00 m, suliță—100,00 m, decatlon—8 700 p, 4 × 100 m—37,0 s, 4 × 400 m—2:48,0; **femei:** 100 m—10,6 s, 200 m—21,6 s, 400 m—49,0 s, 800 m—1:57,0, 1500 m—3:57,0, 100 mg—12,3 s, 200 mg—25,0, înălțime—1,98 m, lungime—7,25 m, greutate—22,00 m, disc—67,00 m, suliță—72,00 m, pentatlon—5 400 p, 4 × 100 m—41,5 s, 4 × 400 m—3:24,5.

Recordmanii săriturii înălțime, Valeri Brum și Iolanda Balaș se felicită reciproc

Este unul dintre cei mai reputați comentatori de atletism din R.F. a Germaniei, redactor al agenției Sport Information Dienst (S.I.D.) din Dusseldorf.

Pentru anul 2000, Heinz Vogel anticipează următoarele recorduri mondiale:

bărbați: 100 m—9,5 s, 200 m—18,0 s, 400 m—42,0 s, 800 m—1:40,0, 1500 m—3,27,0, 5000 m—12,40,0, 10 000 m—26:20,0, 3000 m obstacole—8:10,0, 110 mg—12,5 s, înălțime—2,40 m, prăjină—5,80 m, lungime—8,90 m(!), triplu—18,00 m, greutate—23,00 m, disc—72,00 m, ciocan—78,00 m, suliță—95,00 m; **femei:** 100 m—10,5 s, 200 m—21,5 s, 400 m—49,0 s, 800 m—1:56,0, 1500 m—4:00,0, 100 mg—12,0 s, înălțime 2,00 m, lungime—7,20 m, greutate—23,00 m, disc—67,00 m, suliță—67,00 m, pentatlon—5 500 p.

După cum se poate vedea din lectura acestor cifre Heinz Vogel prevede o creștere însemnată a performanțelor pentru fiecare probă, în special la femei, considerind însă recordul de la Ciudad de Mexico, al lui Bob Beamon ca rezistind tuturor încercărilor încă 31 de ani!

HEINZ VOGEL

GHEORGHE ZIMBREȘTEANU

Profesorul Gheorghe Zimbreșteanu, fost de mai multe ori campion și recordman al României la diferite probe, astăzi antrenor federal și coautor al succeselor atleților noștri din ultimii ani, antrenor emerit, ne-a răspuns:

— Am impresia că nu peste multă vreme Federația internațională de atletism va fi pusă, prin forța lucrurilor, în fața situației de a aduce serioase modificări regulamentului de concurs. Cred că nu va dura mult timp și distanța actuală a cursei de 110 m garduri va fi mărită la 120 m, bineînțeles și cu modificarea distanței dintre garduri, că greutatea suliței va fi mărită de la actualele 800 de grame la 1000 gr, că aruncarea ciocanului, datorită realului pericol pe care-l prezintă, va fi desființată sau,

în cel mai bun caz, greutatea de 7,257 kg a bilei de oțel va fi sensibil mărită. De asemenea, cred că nu va mai trece multă vreme până ce forul athletic internațional se va decide să țină evidența a două feluri de recorduri la fiecare probă: unele stabilite la o altitudine de până la 1500 m, altele obținute la înălțimi mai mari. Și acum iată cum văd eu recordurile atletice masculine ale anului 2000: 100 m—9,7 s, 200 m—19,2 s, 400 m—42,8 s, 800 m—1:41,0, 1500 m—3:26,0, 5000 m—12:59,0, 10 000 m—27:10,0, 3000 m obstacole—8:15,0, 110 mg—12,9 s (120 mg—13,5 s), 400 mg—47,6 s, înălțime—2,38 m, prăjină—5,80 m, lungime—8,90 m, triplu—18,00 m, greutate—22,60 m, disc—70,00 m, suliță (800 gr)—98,00 m (suliță—1000 gr—85,00 m), decatlon—9100 p.

VLADIMIR OTKALENKO

Specialistul sovietic Otkalenko face parte din Asociația internațională a statisticienilor de atletism (A.T.F.S.) și este redactor al ziarului Pravda din Moscova. Soția sa, Nina, a fost recordmană a lumii în proba de 800 m.

Vladimir Otkalenko prevede pentru anul 2000 următoarele performanțe: **bărbați:** 100 m—9,6 s, 200 m—18,4 s, 400 m—42,0 s, 800 m—1:41,0, 1500 m—3:26,0, 5000 m—12:35,0, 10 000 m—26:20,0, 3000 m obstacole—8:05,0, 110 mg—12,3 s, 400 mg—47,2 s, lungime—2,38 m, prăjină—6,00 m, lungime—8,90 m, triplu—18,50 m, greutate—23,00 m, disc—71,00 m, suliță—105,00 m, ciocan—77,00 m, decatlon—9800 p; **femei:** 100 m—10,7 s, 200 m—21,6 s, 400 m—49,3 s, 800 m—1:57,0, 1500 m—3:58,0, 100 mg—12,2 s, înălțime—1,95 m, lungime—7,40 m, greutate—22,50 m, disc—68,00 m, suliță—68,00 m, pentatlon—5650 p.

Nina Dumbadze, prima atletă din lume care a aruncat discul dincolo de 50 de metri

Renumita atletă a înscris numeroase pagini glorioase în istoria sportului din R.D. Germană. Autoare a numeroase recorduri mondiale, medaliată olimpică și europeană Gisela Birkemeyer a fost prima femeie din lume care a alergat 80 m g în 10,5 s. După un deceniu și jumătate de activitate prodigioasă eminenta atletă și-a încheiat activitatea competițională, dedicându-se carierei de antrenor. Iată răspunsurile ei privind viitoarele recorduri mondiale:

«Sportul se dezvoltă și evoluează necontenit. În disciplinele cu cifre, referindu-mă la metri, secunde și kilograme, vom asista în următoarele decenii la performanțe care acum ni se par de-a dreptul fantastice. Să iau, de pildă, actualele recorduri mondiale la greutate, care, în ultimii ani au fost depășite de nenumărate ori. La femei cred că bila de oțel va depăși distanța de 22 m, iar la bărbați chiar 25 m! La lungime femei

GISELA BIRKEMEYER

cred că se va sări cam 7,25—7,50 m, la 200 m se va alerga sub 21,5, iar la înălțime se va atinge limita celor 2 m. Pe 100 m g se va realiza cel puțin 12,0 s iar pe 100 m 10,5.

Nu mă voi hazarda în pronosticuri privind viitoarele recorduri masculine, și de aceea m-am rezumat doar la citeva din domeniul atletismului feminin. Fără îndoială că în absolut toate probele atletice se vor înregistra performanțe nemaipomenite. Este și firesc să asistăm la o avalanșă de superperformanțe, acum când medicii și cercetătorii științifici, împreună cu antrenorii, studiază posibilitățile de îmbunătățire a tehnicii, a măririi capacității fizice a sportivilor, fără ca acestea să dăuneze asupra organismului. Astăzi se aleargă pe piste de tartan, dar poate peste 10 ani actuala inovație va fi cu mult depășită.»

TONI NETT

Toni Nett, reputat specialist al atletismului vest-german, în cadrul unei discuții pe care a avut-o cu ziaristii sportivi bucureșteni a abordat și subiectul limitelor performanțelor atletice. În legătură cu aceste limite, dl Nett a spus: «Încă din primii ani de activitate a atletismului modern, la diferite perioade de timp, specialiștii s-au încumetat să-și exprime părerile în ceea ce privește posibilitățile maxime ale atleților. Compatriotul meu Otto Pelzer, fost recordman mondial la semifond, de pildă, în urmă cu vreo trei decenii a formulat asemenea pronosticuri. Prevederile sale au fost net depășite și «limitele» anticipate de el sînt astăzi la discreția unor atleți mai mult sau mai puțin valoroși pe plan... intern! Eu mă abțin să prevăd limite! Nu vreau ca, cine știe peste cîți ani, să se spună despre mine că n-am știut să prevăd cum vor decurge lucrurile la săritura în înălțime sau la aruncarea suliței etc. Și vă rog să mă credeți, este și foarte, foarte greu să se spună cu exactitate care va fi plafonul maxim peste un deceniu, două sau trei. Totuși, iată că nu pot rezista... ispitei și-mi voi spune și eu părerea.

La 400 m, de exemplu, sînt convins că nu se va putea alerga — poate niciodată — sub 40 de secunde. Mi se pare ceva de neînchipuit ca un atlet să poată fi în stare să acopere fiecare dintre cele patru «sute» în 10,0 secunde! Tot așa, mă gîndesc că va fi tare greu ca cineva să poată încheia cursa de 800 m în mai puțin de 1:20,0! Ar însemna cîte 40,0 s pentru fiecare tur de stadion! Dar să vedem...»

GASTON ROELANTS

Alături de Gaston Reiff și Roger Moens, **Gaston Roelants** face parte din galeria de aur a atletismului belgian sau, fără exagerare, a celui mondial. De-a lungul anilor, Roelants a cîștigat titlul de campion olimpic la 3000 m obstacole, pe cel european la aceeași probă, a fost recordman al lumii la obstacole și la cursa de o oră, a terminat victorios marea coridă a crosului San Silvestro de la Sao Paulo etc etc.

La Stuttgart, după meciul de atletism Europa-America, i-am solicitat părerea asupra viitorului curselor de fond în lumina anului 2000.

— Vedeți dumneavoastră, cum să spun, organismul cu toate perfecționările aduse, ca unei veritabile mașini, are totuși niște bariere de natură fiziologică peste care nu se poate trece. Cred că, în această privință, dacă sprinterii sînt pe undeva pe aproape de limită, în schimb la fond consider că mai există rezerve. Cu condiția găsirii modalităților de descuiat lacătul acestor rezerve, apreciez că în anul 2000 urmașii noștri, ai alergătorilor de astăzi, vor putea parcurge 5000 m cu multe secunde sub 13 minute și se vor putea apropia de 27:00,0 pe 10 000 metri. În ceea ce privește cursa de 3000 m obstacole, cu ea este o mică poveste. Evident, pentru a-i face față cu succes un atlet trebuie să fie un foarte bun alergător pe plat și abia apoi să-și însușească la perfecție tehnica trecerii obstacolelor și a gropii cu apă. Amos Biwot a produs anul trecut o mare surpriză cîștigînd, la Mexic, titlul olimpic la obstacole. El este un alergător bun dar complet lipsit de tehnică. Din acest motiv a ajuns, ce este drept, campion olimpic dar cu un rezultat slab. Poate că dacă jocurile n-ar fi fost la Mexico, ci aici la Stuttgart,

să zicem, Biwot n-ar mai fi fost laureat al Olimpiadei. Personal mă consider un bun tehnician al cursei cu obstacole și totuși pierd vreo 30 de secunde. Cum tehnica cunoaște un proces evolutiv firesc, ca și îmbunătățirea rezistenței și a vitezei, este de presupus, pe de o parte că cele 30 de secunde pierdute la trecerea obstacolelor vor fi reduse și, pe de altă parte, că alergătorii vor putea parcurge mai rapid cei 3000 de metri ai cursei. În asemenea condiții, pentru anul 2000 anticipez ca recordul lumii să ajungă la 7:56,0 —7:58,0.

BILL TOOMEY

Deși ar fi putut desigur să răspundă întrebării globale, lui **BILL TOOMEY** (S.U.A.), campionul-campionilor Olimpiadei din Mexic, i-am solicitat părerea doar în privința decatlonului, în fond o probă cu zece probe:

— Recordul la decatlon al anului 2000 va depinde desigur de mai mulți factori. În primul rând, de viitorii specialiști ai acestei probe, de felul în care ei vor putea aborda cu maximum de randament fiecare din cele trei grupe de probe—alergări, sărituri și aruncări, de modul în care ei vor izbuti să împace viteza pură cu rezistența acestei atît de dificile curse de 1 500 m care încheie concursul. Deci, totalul punctelor este condiționat, ca și în prezent, de rezultatele fiecăreia din cele zece probe. Cît mai multe performanțe de și peste 1000 de puncte vor asigura, în final, un total ridicat, cred eu de vreo 9 600 p. În fond, judecînd după actuala tabelă internațională de punctaj pentru cite 1 000 de puncte de probă un decatlonist trebuie să realizeze: 10,2-100 m, 7,90 m — lungime, 18,75 m — greutate, 2,17 m—înălțime, 46,0 s—400 m, 13,7 s—110 mg, 57,50 m—disc, 4,78 m—prăjină, 81,00 m—suliță și 3:40,2—1 500 m. Cu excepția cifrei de la 1 500 m, inabordabilă pentru un decatlonist, celelalte performanțe pot fi la îndemîna unui atlet? Deocamdată nu, dar cred că da, în viitoarele decenii ale acestui secol al XX-lea. Căci nu trebuie omis faptul că decatlonistul, ca oricare alt atlet beneficiază și el de ajutorul noilor materiale de concurs, a noii piste de tartan. În stabilirea viitoarelor recorduri vor mai interveni, fără îndoială, și alte chestiuni legate de știința pregătirii, de posibilitatea corpului de recuperare rapidă a potențialului energetic între o probă și alta, de încă cine știe ce amănunt care astăzi pur și simplu ne scapă sau îl ignorăm cu desăvîrșire. Metodica antrenamentelor a suferit în ultimele decenii prefaceri profunde fiind radical îmbunătățită, ceea ce mă face să cred că odată cu trecerea anilor știința, mai bine zis științele își vor aduce un aport și mai mare. În plus, prin forța lucrurilor, un decatlonist are posibilitatea să se înfrupte din experiența specialiștilor fiecăreia din cele zece probe la care concurează. Păstrînd desigur proporțiile cuvenite, un decatlonist este pentru atletism ca și un cosmonaut printre ceilalți sportivi, adică, fără falsă modestie, mai dotat, mai multilateral pregătit sub raport fizic, tehnic și tactic.

Mărșăluitorul italian Giuseppe Dordoni, medaliat cu aur în proba de 50 km la Jocurile Olimpice din 1952 de la Helsinki, învingător în zeci și zeci de curse de amploare, a abordat din întrebarea noastră doar... marșul, care-i este, după propria-i mărturisire, cel mai familiar.

— Pentru anul 2000 mărșăluitorii, cu condiția respectării stricte a prevederilor regulamentare în privința corectitudinii mersului, vor putea atinge rezultate de 1.10:00,0 pe 20 km (actualul record mondial 1.26:45,8) și 3.40:00,0 pe 50 km (4.10:51,8). Dar atenție, repet, dacă stilul corect nu va fi respectat întocmai performanțele vor fi desigur cu mult mai bune, dar ele nu vor fi reale!

GIUSEPPE DORDONI

JEAN KELLER

Solicitat să răspundă anchetei noastre, Jean Keller, fost campion de semifond al Franței, comentator al Agenției France Presse, ne-a aminat, cu bună știință, cităva vreme...

— Imposibil să răspund! Întrebarea pe care mi-ați pus-o nu m-a lăsat pur și simplu să dorm azi-noapte. Până acum nu m-am gândit niciodată la nivelul posibil a fi atins de performanțele atletice ale anului 2000. Acum m-am gândit foarte serios, am revăzut mental creșterea deosebită a recordurilor din ultima vreme în comparație cu anii trecuți și tocmai de aceea îmi vine foarte greu să mă pronunț. Se pot înșira unele cifre la diferite probe dar ele nu pot avea cituși de puțin o bază reală. Noile materiale de atletism construite în ultimele decenii (sulifa-planor, discul cu cercul de greutate excentric, greutatea și ciocanul cu mercur și wolfram, prăjina din metal și acum din fibre supraelastice, pantofii cu cuie specializați pentru fiecare probă, și, mai presus de toate, pista de tartan etc) au contribuit efectiv la sporirea deosebită a valorii performanțelor. Dar cu acestea progresul îmbunătățirii calitative a materialelor nu s-a încheiat. Nu trebuie să fim naivi și să ne închipuim că mintea constructorilor de materiale nu va scorni și în continuare cine știe ce lucruri noi. Astăzi, de pildă, se vorbește despre stadioanele de atletism acoperite ca despre un vis frumos. Dar care dintre noi, cei de astăzi, poate spune cu precizie că asemenea baze sportive nu se vor înălța în viitorii ani. În asemenea condiții, fără ploaie, fără vânt contrar, cu un microclimat care poate fi dirijat de organizatori, pe o pistă de tartan sau din cine știe ce alt material sintetic, mai bun, mai rapid, performanțele anului 2000 vor putea atinge valori pe care acum nici măcar nu le putem bănuî.

Nu omit, desigur, nici amănuntul nu fără de importanță, că odată cu îmbunătățirea pistei, a materialelor și echipamentelor, în general a condițiilor de concurs, și paralel cu acestea oamenii de știință, și antrenorii vor găsi noi metode de pregătire a sportivilor, de îmbunătățire a potențialului fizic, fiziologic și psihic al atleților. Așa că, față de cele arătate, nu am curaj să mă pronunț...

Două campioane olimpice și-au încheiat aproape simultan întrecerea pentru cucerirea titlurilor naționale la săritura în lungime și, respectiv, la aruncarea discului. Mai înainte de a fi îmbrăcat tricourile de campioane ale țării pe anul 1969 le-am pus și lor aceeași întrebare. Iată răspunsurile:

Viorica: «În anul 2000 cred că se va sări la lungime peste 7 metri, poate chiar 7,20 m».

Lia: «La disc... cel puțin 65 de metri»

VIORICA VISCOPOLEANU ȘI LIA MANOLIU

NICOLAE MĂRĂȘESCU

Tinărul antrenor federal care se ocupă de problemele atleților juniori și care este, în același timp, membru al Asociației internaționale a statisticienilor de atletism, ne-a spus:

«Anticipațiile mele cred că vor provoca anumite zimbete. Mă consolez cu gândul că și alte asemenea pronosticuri au fost primite, cu ani în urmă, tot cu zimbete. Și iată că viața a confirmat din plin toate aceste prevederi apreciate atunci a fi de domeniul fanteziei. Mai înainte însă de a pronostica valoarea recordurilor anului 2000 vreau să spun câteva cuvinte despre cum cred că va arăta atletismul viitorului, cel de peste 31 de ani.

Concursurile se vor desfășura pe stadioane complet acoperite, piste vor fi realizate din materiale speciale, pantofii nu vor mai avea cuie ci vor adera la suprafața pistei datorită unor substanțe poroase care vor îngădui o înaintare extrem de eficientă. Toate măsurătorile se vor face electronic, așa încât nu va mai fi nevoie de un corp atît de numeros de arbitri ca astăzi. Vor exista, probabil, cîțiva judecători de apel care, în fața unor camere de televiziune cu circuit închis, vor veghea asupra corectitudinii fie-

...dărei probe în limita unui regulament internațional mult simplificat. Pregătirile sportivilor vor fi încredințate unor calculatoare electronice care după ce vor culege toate datele despre un sportiv vor da «rețeta» fiecărui antrenament. Se vor modifica materialele de concurs, în sensul îngreuierii lor, la aruncări. La femei modificările vor fi cele mai spectaculoase. Cred că vor apare probe noi ca 1 500 m obstacole, alergări de fond, 100 m garduri etc. În fine, s-ar prea putea ca în anul 2000, pe lângă recordurile obținute aici pe pământ să mai existe și recorduri înregistrate pe lună sau pe alte planete!... Dar cum n-are rost să mă hazardez prea mult, mă voi opri la recordurile Terrei: bărbați: 100 m — 9,7 s, 200 m — 19,0 s, 400 m — 42,5 s, — 800 m — 1:38,0, 1500 m — 3:25,0, 5000 m — 12:50,0, 10000 m — 26:00,0, 3000 m obstacole — 8:10,0, 110 m — 12,5 s, 400 m — 46,0 s, înălțime — 2,50 m, prăjină — 6,00 m, lungime — 9,50 m, triplu — 18,50 m, greutate — 24,00 m, disc — 73,00 m, ciocan — 80,00 m, suliță — 105,00 m, decatlon — 9 300 p, maraton — 1:55:00,0, 20 km marș — 1:22:00,0, 50 km marș — 3:40:00,0; femei: 100 m — 10,7 s, 200 m — 21,6 s, 400 m — 18,5 s, 800 m — 1:54,0, 1500 m — 3:55,0, 100 mg — 12,0 s, 200 mg — 24,5 s, înălțime — 2,00 m, lungime — 7,50 m, greutate — 22,00 m, disc — 70,00 m, suliță — 72,00 m, pentatlon — 5 700 p.»

Evoluția recordurilor mondiale masculine

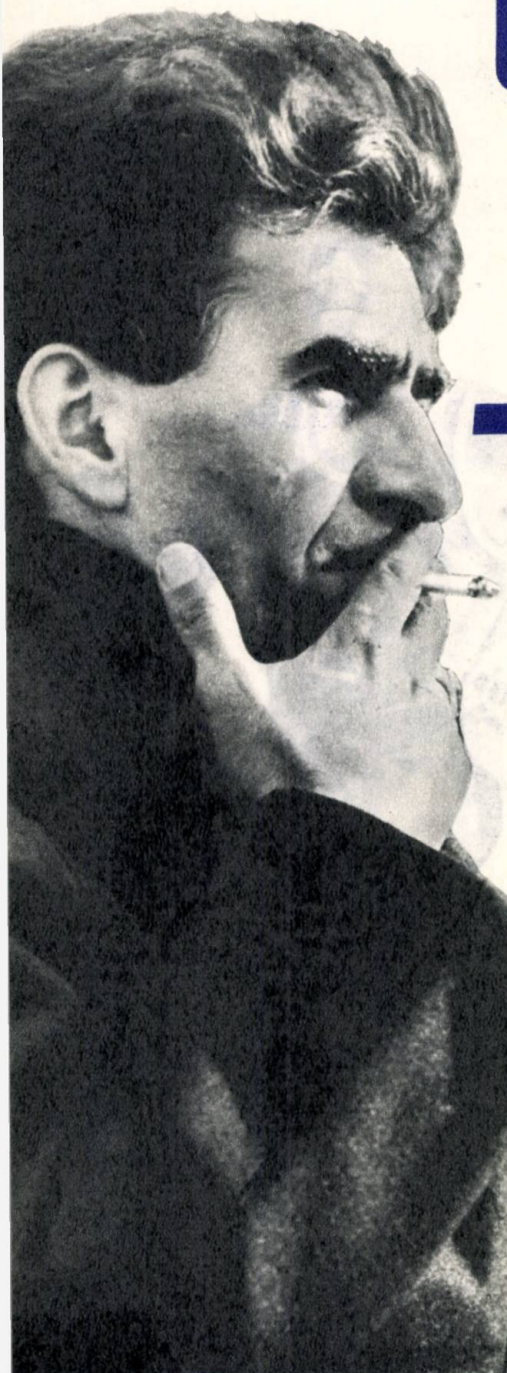
	1912	1930	1950	1969
100 m	10,6	10,3	10,2	9,9
200 m	00,0	00,0	00,0	19,7*
400 m	48,2	47,0	45,9	43,8
800 m	1:51,9	1:50,6	1:46,6	1:44,3
1 500 m	3:55,8	3:49,2	3:43,0	3:33,1
5 000 m	14:36,6	14:28,2	13:59,8	13:16,6
10 000 m	30:58,8	30:06,2	29:02,6	27:39,6
110 m	15,0	14,4	13,6	13,2
400 m	55,0	52,0	50,6	48,1
Înălțime	2,01	2,03*	2,10*	2,28
Prăjină	4,02	4,31	4,77	5,40*
Lungime	7,61	7,93	8,13	8,96
Triplu	15,52	15,53	16,00	17,3*
Greutate	15,54	16,04	17,95	21,78
Disc	47,58	51,73	56,97	60,00*
Ciocan	57,76	57,76	59,88	74,00*
Suliță	62,32	72,93	78,70	91,00*

* — recorduri în curs de omologare

Sprinterul american John Carlos

GOLURI CARE

STEFAN ONISIE

N-am să uit niciodată acel gol, după cum n-am să pot uita nicicând întregul turneu pe care l-am efectuat împreună cu echipa mea, C.C.A., în patria fotbalului în toamna anului 1956.

După ce-am debutat cu un incredibil (chiar și pentru noi!) 1—1 cu tunarii Arsenalului — marca părintelui W.M.-ului, Chapman — am continuat seria draw-urilor (3—3) cu Sheffield Wednesday, echipa celebrei aripe Finney, ca să azvirlim apoi în aer cota bookmaker-ilor, în meciul cu Luton Town; 4—3 după o remontare senzațională a unui 0—3!

Acest meci avea pentru englezi o miză deosebită: trebuiau să dovedească celor peste 30 000 de spectatori din Luton că severul eșec (1—5) suferit de echipa lor favorită la București, în fața aceluiași adversar, a fost un accident de... neacomodare. Și vă rog să mă credeți că la 3—0 pentru Luton favoriții erau deja iertați. Noi însă nu nutream de fel gânduri samaritene. Așa încît nici nu trecuse un minut după al treilea gol al englezilor și beneficiem de o lovitură liberă de la aproximativ 30 de metri. Execut puternic și înalt la marginea careului, știind că va ieși la intercepție «capul» lui Gică Constantin. Zis și... făcut! Scorul deci 1—3. Imediat după reluare, Ion Alexandrescu mai reduce din handicap și, dominăm, dominăm. Iată mingea la mine, venită în cruciș de la Vasile Zavoda. O preiau în momentul cînd sesizez în fața mea un culoar liber. Nu ezit să mă lansez și, ciudat, nu sînt atacat, apărătorii englezi așteptîndu-mă la marginea careului. Eu însă nu le las satisfacția unei întîlniri și ajuns cam la 20 de metri, în plin fuleu, șutez cu sete cu piciorul stîng și mingea, plecată ca din tun, sparge plasa și poposește, spre uimirea tuturor, în mijlocul tribunei!

Ca să fiu sincer, eu n-am mai apucat să văd balonul decît intrînd în poartă, întrucît am fost înăbușit de îmbrățișările coechipierilor. Egalasem! M-am consolatat însă citînd a doua zi într-un ziar britanic despre «Onisie's rocket!» (Racheta lui Onisie).

Sînt, deci, într-un fel un precursor... cosmic și de aceea n-am să uit acest gol unic al carierei mele și data lui: 25 octombrie 1956.

NU SE UITĂ...

Ce poate fi mai frumos într-un joc de fotbal decît golul? Momentul acela cînd tribunele explodează de bucurie, cînd echipa care a marcat trăiește clipe de fericire în contrast cu aceea care școate balonul din plasă este, firește, de neuitat pentru jucători.

Poate că nu cele mai frumoase goluri sau cele mai dificile sînt de neuitat. Sînt goluri care au și o altă semnificație. Pecetluirea unei victorii importante, realizarea lor în condiții speciale — iată numai două din mulțele motive pentru care golurile rămîn amintiri veșnice. Din noianul jucătorilor celebri care și-au depănat «golurile de neuitat» am ales cîteva.

CAROL BARTHA

Nu se împlinise încă anul de cînd reprezentativa cehoslovacă ne învinsese acasă, în prima întîlnire postbelică, cu severul scor de 6—2 și aveam din nou prilejul, tot la București, să ne luăm revanșa.

Și iată-ne deci la 4 iulie 1948, pe stadionul Giulești, în fața unor tribune arhipline. Eforturile echipei au fost în prima repriză încununate cu succes, conducînd cu 1—0. «Ulița cehă» s-a dovedit însă apoi o... fundătură și atacurile noastre nu mai dădeau nici un rezultat. Ba mai mult, oaspeții egalaseră și timpul, implacabil, se scurgea spre un inevitabil meci nul.

Minutul 90. Un ultim atac al formației noastre și Mișu Flamaropol este faultat chiar la marginea careului de 16 metri. În acea clipă am revăzut zecile și zecile de exer-

sări alături de neîntrecutul maestru al loviturilor libere, Baratki. Înserarea se lăsase peste podul Grant ca și în amurgul antrenamentelor mele. Tot stadionul era în picioare, dar eu nu vedeam decît privirea încurajatoare a maestrului meu, aflat pe marginea terenului. Zid. Iau mingea și o fixează precipitat. Mai am oare timp de șut? Și fără elan mare (nu viteza și forța sînt totul ci finețea execuției!), o «șlefuiesc» cu un efect atît de mare încît inițial mingea plecase mult spre lateral, în afara zidului. Dar urmînd o traiectorie vicleană, calculată numai de Gyusy Baci, ea a revenit pe spațiul porții, căzînd moale în gol, chiar lîngă bara din stînga portarului cehoslovac ce aflate, prea tîrziu, că mingea nu va ieși afară!

Fluier de gol, fluier de sfîrșit, și victorie!

KURT HAMRIN (SUECIA)

Internaționalul suedez Kurt Hamrin este una dintre cele mai valoroase produse ale fotbalului scandinav. De mai multe ori internațional «Tre Kronors», Hamrin a făcut o carieră strălucită în Italia, unde activează de aproape 14 ani. Acum, la 35 de ani, Hamrin este, firește, la sfârșitul carierei dar nu este exclus să mai auzim de el și anul viitor, când echipa Suediei va

lua starul în turneul final al C.M. din Mexic.

«Cel mai important gol al meu? N-aș putea spune cu precizie, pentru că pe multe dintre ele le-am uitat. Nici nu e de mirare să nu poți reține aproape 200 de goluri. De aceea, mă voi limita la unul dintre cele mai recente, la cel mai frumos și poate cel mai important gol. Jucam la Rotterdam, în finala «Cupei cupelor» din 1968. Sormani i-a pasat mingea înapoi lui Anquiletti, acesta a

driblat doi adversari și mi-a servit balonul. M-am îndreptat cu cea mai mare viteză spre poartă știind că orice secundă pierdută poate însemna o ratare. Fundașul advers Șandmann se apropia vertiginos de mine și pentru a intra în posesia mingii a făcut un «șpagat». Cu o fracțiune de secundă înainte am lansat șutul care avea să intre în poarta echipei Hamburger S.V. apărată de Oeczan. A fost al doilea gol care ne-a pecetluit victoria finală.»

FRANZ BECKENBAUER (R.F. a GERMANIEI)

Născut la 11 septembrie 1945 la München. Profesiunea: comerciant. Căsătorit, are doi băieți.

La 18 ani a jucat în prima echipă a formației Bayern München. A debutat în echipa națională la 20 de ani. Cu Bayern München a câștigat de trei ori cupa R.F. a Germaniei și o dată campionatul. A jucat în finala campionatului mondial din 1966.

*

«Cel mai frumos gol? Nu știu dacă a fost cel mai frumos dar pentru mine a fost de neuitat. În meciul cu Anglia, revanșă după marea finală pierdută cu 2-4 în '66 pe Wembley, am înscris golul victoriei. În meciul amical de la Hanovra disputat la 1 iunie 1968 echipa țării mele a învins Anglia cu 1-0. După ce am driblat doi adversari (pe Moore și pe Newton) am lansat o bombă de la 20 de metri spre poartă. Șutul cu stingul de la șemiindălțime se îndreptă spre colțul drept al porții apărate de Banks. În ultima clipă, când Banks se pregătea să plonjeze în stînga, Labone a interceptat balonul și l-a prelungit în poartă. Este golul pe care cred că nu-l voi uita toată viața.»

PIERINO PRATI (ITALIA)

Unul dintre cei mai talentați jucători ai echipei Milan, Pierino Prati, este un excelent realizator. S-a născut la 13 decembrie 1946 la Cinisello Balsamo. A fost crescut de echipa Milan, de la care a trecut la Salernitana și apoi la Savona. În 1967 Prati devine omul de gol al milanezilor. Are 1,81 m înălțime și 78 de kg.

*

«Golul meu de neuitat datează din 1968, mai exact de la 1 mai când pe San Siro am învins în cadrul Cupei cupelor pe Bayern München. În min. 73, când scorul era 1-0 în favoarea noastră, Rosato l-a deschis pe Rivera, acesta l-a driblat pe Beckenbauer dîndu-mi o minge excelentă. Am stopat balonul cu capul și în fracțiunea următoare de secundă eram atacat de stoperul advers, Schwarzenbeck. Ce era de făcut? Dacă lăsam balonul să cadă pe gazon pierdeam duelul. Deci nu-mi rămânea altceva decît să mențin balonul cu capul. Mi s-a spus că am făcut o adevărată jonglerie. Timp de cîteva secunde am jucat balonul cu capul și apoi printr-o săritură l-am fentat pe adversar, mingea mi-a căzut de pe cap direct pe piciorul stîng și de la o distanță de 20 de metri, am șutat năpraznic spre poartă. În clipa aceea am avut senzația că am greșit ținta pentru că totul s-a petrecut fulgerător. Dar nu! Mingea a lovit ca un bolid bara laterală de unde a ricoșat în plasă! Am învins cu 2-0 și ne-am calificat în finala competiției!»

IOSIP SKOBLAR (IUGOSLAVIA)

S-a născut la 12 martie 1941 la Zadar. Căsătorit, are o fetiță de 6 ani. A fost selecționat de 35 de ori în reprezenta-

tivă Iugoslaviei. A jucat la Zadar, apoi la O.F.K. Beograd, Olympique Marseille și la Hannover 96.

«Îmi este foarte greu să vorbesc despre cel mai frumos gol al meu. În 1967 jucam la Hannover 96. Selecționerul Mitici m-a solicitat să joc în echipa națională a Iugoslaviei în meciul cu R.F. a Germaniei, la Belgrad, din preliminariile campionatului european. Pentru mine această selecționare a fost o mare cinste, dar în același timp o mare răspundere. În acest meci trebuia să joc neopărat bine, deși dificultăți existau. În primul rînd o serie de jucători vest-germani mă cunoșteau foarte bine din meciurile de campionat. Spre bucuria mea am jucat foarte bine și Iugoslavia a cîștigat cu 1—0 prin punctul marcat de mine. În min. 64 Melici a executat o foarte bună centrare pe care am reluat-o cu capul în poarta adversă. În fond, un gol simplu dar cu mare semnificație. De aceea nici nu pot să-l uit!»

Autorul unui fantastic record mondial (48,1) în cursa de 400 m garduri. S-a născut la 18 iulie 1944, la Cirencester. Are 1,86 m și 76 kg, este student în S.U.A. la Boston și se antrenează sub supravegherea reputatului Billy Smith. A debutat în proba de 110 m garduri, iar la 19 ani ajungea în semifinalele campionatului european de la Belgrad (1963) cu o performanță de 13,9. Începînd din 1965 s-a dedicat probei de 400 m garduri, realizînd din primul an 52,5. În sezonul următor a mai cîștigat o secundă (51,5) și apoi un accident stupid l-a obligat să suporte o pauză forțată în tot anul 1967. Cel mai mare succes — titlul de campion olimpic la Ciudad de Mexico într-o cursă pe care atleții americani au dominat-o cîteva decenii cu mare autoritate.

Dave Hemery (Anglia)

Petre Sandor (România)

Din elita tirului românesc face parte și reprezentantul clubului Steaua, maestrul sportului Petre Sandor. Născut la Oradea, (1 februarie 1937), Petre Sandor a reușit să se impună prin perseverență și seriozitate. El deține aproape 30 de titluri republicane (a cucerit șase numai la ultima ediție a naționalelor), numeroase recorduri ale țării. Petre Sandor este considerat ca unul dintre cei mai buni specialiști români la probele de armă liberă calibru mare și armă militară, iar în ultimul timp și la armă cu aer comprimat 40 f picioare. Dovada o constituie ultima lui mare performanță, aceea de a deveni campion continental la ultima ediție a «europenelor» de la Pilsen, din vara lui 1969. Tot atunci, Sandor a cucerit și medalia de bronz la armă liberă calibru mare 40 f picioare. Participant la campionate mondiale, europene și Balcaniade, Petre Sandor a luat parte pentru prima oară, anul trecut, la Jocurile Olimpice (Mexico), obținînd un rezultat onorabil, locul opt la armă liberă calibru mare 3 x 40f.

Deosebit de ambițios și dotat, Petre Sandor (înălțimea: 1,78 m, greutatea: 76 kg) poate aspira și în continuare la noi satisfacții în sportul pe care l-a îndrăgit.

Ne aflam în Delta Dunării, într-o toamnă. Amicul meu muncea amarnic cu lanseta. Eu tot potriveam într-un fel și-n altul diversele dispozitive ale aparatului fotografic și cam neglijam lanseta culcată alături, în barcă. Lucrul acesta, bineînțeles, mi-a adus din partea lui mai multe calificative, unul mai puțin onorabil decît celălalt: neserios, lasă-mă să-te-las, adormit, imprăștiat, un-nuștie-ce-caută-în-deltă, fotograf de gize, fără să mai pun la socoteală unele ca zăbduc, netrebnic, ființă inutilă și altele cu care mă tot bombănea.

— Una mare! tună el deodată.

Am tresărit de era să răstorn barca. Într-adevăr, lanseta lui se curbase îngrijorător, iar mulineta îi fîrîia strident.

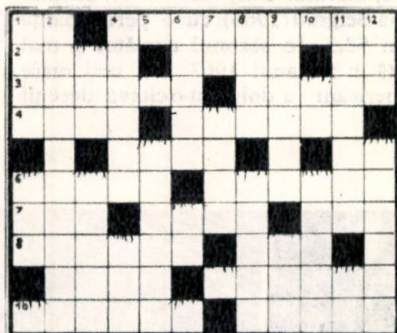
— E departe încă, adă-o, încet, i-am spus îngrijorat. Și eu ce vrei să faci?, l-am întrebat.

— Să iei minciocul în mînă și să fii gata! Deși, împiedicat cum ești... a scrișnit el mai avan decît pikoupul mulinetei la care învîrtea cu îndîrjire.

— Atunci, e mai bine s-o scapi tu singur; de ce să te ajut eu s-o faci?, i-am răspuns dezarmat.

— Bine! Stai la locul tău și nu te mai foi!... și continua să mulineze fără

SPORT LA RECE

ORIZONTAL: 1) Metru cub — Unul din patinatorii care ne-au reprezentat țara în cadrul «Concursului celor trei piste» 2) Localitate finlandeză unde, din anul 1889, se țin tradiționale concursuri de schi — Sportiv norvegian primul campion al primei «Olimpiade albe», Chamonix, 1924, cîștigător a trei medalii de aur și a uneia de bronz, în probe de schi — Bir! 3) Tara în care s-au ținut în 1969 campionatele europene de bob — Zeul nordic al iernii, ales de schiori ca protector 4) Lipsite de apă, uscate — «... di Campiglia», una din localitățile care au găzduit «concursul celor trei piste» 5) Locuințe — Scuză! 6) «Doamna» Buterfly — Necesară la disputarea meciurilor de hochei și a concursurilor de patinaj 7) La gheață! — A se ivi (reg.) Monedă irlandeză în timpul lui George I 8) Multiplu campion român de schi, din perioada premergătoare celui de-al doilea război mondial — Trimis de colo-colo cu croșele pe gheață 9) Mijloc de propulsie la unele patine — Cunoscut scriitor francez (Jules) 10) Cîntăreț francez de muzică ușoară cîștigătorul ultimului concurs internațional de schi rezervat artiștilor. — Sportiv cehoslovac săritor cu schiurile de la trambulină, unul din medaliații Jocurilor Olimpice de la Grenoble, 1968.

VERTICAL: Cunoscută sportivă fruntesă a patinajului artistic românesc — Vorba... ratei! 2) Cupă care a prilejuit patinatorilor de viteză, o serie de întreceri ce au avut loc pe pista Avîntul din Miercurea Ciuc (neart) 3) Pe timpul sezonului rece, se transformă în patinoar — Localitate elvețiană în care s-a disputat, în anul 1969, finala «Cupei Spengler» la hochei, trofeul fiind obținut de către echipa cehoslovacă Dukla Jihlava 4) Unul din schiorii de valoare din țara noastră — Monedă în Siam 5) Prjetenie (Inv.) 6) Norvegian medaliat cu aur în proba de sărituri cu schiurile de la trambulină, la Olimpiada de iarnă de la Chamonix — Tei! 7) Servetel — Gen de crustacee izopode 8) Mare săritor cu schiurile de pe trambulină, campion olimpic la Lake Placid (1932), dominînd întrecerile mondiale pînă în anul 1948 — Prefix cu sensul de «mare» 9) Mici poeme pastorale — O oarecare 10) Penel — Săgetător 11) Întîlmile acoperite cu zăpadă, puncte terminus ale itinerariilor alpinistilor (sing.) — Cușcă! 12) Lac în Scoția — Dacă n-ar fi, nu s-ar povesti... despre schi!

CUVINTE RARE: ITĂI, RĂP, AȚȚ, AEGĂ, URR

PE APĂ

ORIZONTAL: 1) Amenajări speciale destinate întrecerilor dintre înotători — Drumurile fără pulbere ale canotorilor 2) Apoi — Sportiv dinamovist, unul din componenții de bază ai reprezentativei noastre de polo 3) Ambarcația cu care reprezentanții noștri Ivan Patzaichin și Serghei Covaliov au cucerit o medalie de aur la Olimpiada de la Mexic, în proba de «dublu 1000 m» — Lac italian pe care se desfășoară întreceri nautice 4) Ceremonie — Club bucureștean a cărui echipă a reprezentat România la campionatele europene feroviare de polo de la Moscova — 1969 5) Loc de pornire pentru ambarcații — Asigură înaintarea caiacului 6) Unul din fruntașii înotului românesc 7) Domnitor — Așa să fie! 8) A necăji — Scripete cu țe la războiul de țesut 9) Cu această ambarcație sportivă Yviora Dumitru a obținut locul III și medalia de bronz la Olimpiada de la Mexic în proba de «simplu 500 m» — Capăt de vîslă! 10) Clasă la yachting — Alt component al reprezentativei de polo a României.

VERTICAL: 1) Ambarcație... nesportivă! — Localitate din țara noastră unde a avut loc în acest an un concurs de înot între o echipă a clubului TSV Solingen (R.F. a Germaniei) și o selecționată locală 2) Post într-o echipă de polo 3) «Pistă» a caiacistilor africani — Nu-i mare 4) Sport acvatic în care dețin supremația sportivii din S.U.A. și Australia — Poem simfonic de N. Rimski-Korsakov 5) Personaj legendar cu rezonanțe... nautice! — Polo avocatic! — Pozezi 6) Epocă — Mijloc de propulsie pentru ambarcațiile obișnuite — În bazin! 7) Gen de canotaj (fem.) — 8) Bazin, ca cel de la Floreasca, în care înotătorii își desfășoară activitatea în sezonul rece 9) La fundul apelor stătătoare — Mare ambarcație 10) Ros de ape și vînturi — Fluviu german.

O FOTOGRAFIE VECHE

Ilie CÂRCIU

spor. Știuca, pe semne mare sau foarte mare, îi tot lua fir de pe tambur, iar el nu reușea să adune la loc mare lucru...

— Vrei să-ți aprind o țigară?

— Aș vrea mai bine să te ia...

Și nu mi-a mai spus cine anume ar fi vrut el să mă ia, dar am priceput.

Era probabil o știucă foarte mare, fiindcă nu ceda de loc. Tot așa, trăgând el de știucă, știuca de barcă, barca plutea ușor pe apa liniștită a ghiolului într-o direcție pe care numai știuca o știa. Încordarea crește. Creștea la lanșeta lui, în firul care țiua la fiecare zvâcnire de sub apă, creștea amicului meu pe față.

Aș fi vrut să-l ajut cumva. Dar cum? Iar m-ar fi trimis la cineva.

Dar toate au un sfârșit. Și, la sfârșit, am făcut-o și eu de oai. Ostemită, după vreo trei «luminări» zadarnice știuca plutea sfârșită, spre barcă. Era mare, lungă de peste un metru. Uriașă. Plutea ca un buștean în miniatură. Cu sufletul la gură și cu ochiul în obiectivul aparatului tot căutam să fac «clarul». Am reușit!

— Ridic-o puțin! strig, și el, cu lanșeta, ridică ceva mai mult din apă bușteanul cel de știucă. Am făcut «fac» chiar în clipa în care știuca a sărit în-

treagă deasupra apei. Apoi s-a dus. Cu ultimul efort rupsesse firul...

*

Sărim, cu povestirea, peste ani și ani, fiindcă ceea ce a urmat atunci, în barcă, e greu de pus pe hîrtie.

— Ai făcut și tu o treabă bună! recunoștea el deunăzi, privind peste umărul meu fotografia aceea. Dacă așteptam s-o fotografiezi și o aduceam în barcă, azi nu-mi amintem mare lucru despre ziua aceea formidabilă! Dar așa... dă-mi și mie o copie!

Familia Mazzola

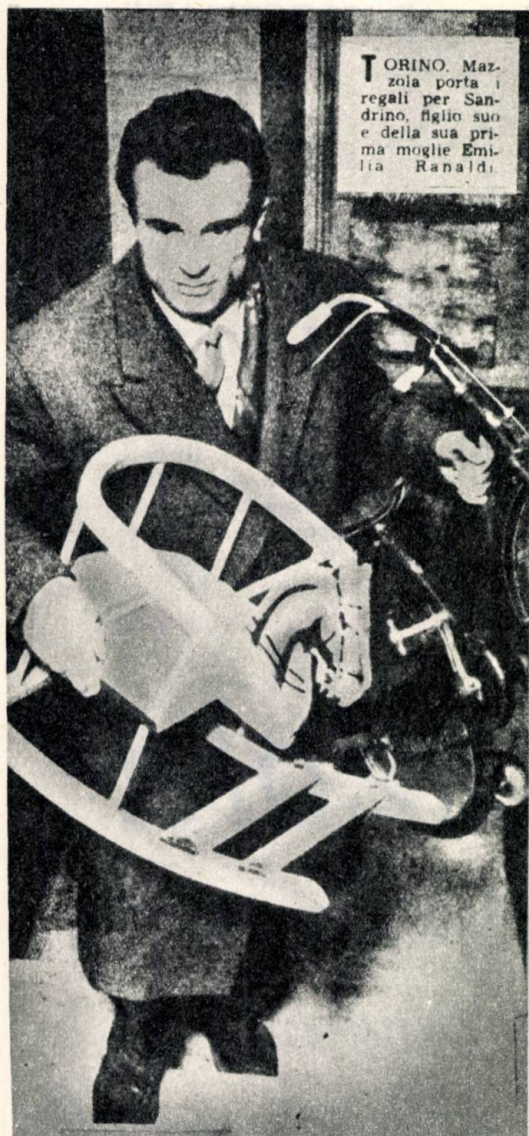
Valentino,
Sandrino,
Feruccio

Călin ANTONESCU

14 mai 1949. Miercuri. Ploua și cerul erau mohorit. Se înserase, parcă, mai devreme ca de obicei. Puțin înainte de ora 17 stația de radio a aeroportului

din Torino a intrat în legătură cu trimotorul «G 212». Avionul venea de la Lisabona, de unde plecase la ora 9,40 purtând spre casă celebra echipă de

fotbal F.C. Torino. Cei doi operatori radio au schimbat frecvența. La ora 17,02 s-a auzit vocea radiotelegrafistului de la bordul avionului: «Bene.

TORINO. Mazzola porta i regali per Sandro, figlio suo e della sua prima moglie Emilia Rinaldi.

Grazie!...» S-au mai scurs 30 de secunde. Dar, nimic... Au fost ultimele cuvinte, ultimul semn de viață de pe acest aparat, care în clipele acelea se îndrepta cu 300 de km la oră direct spre turnul bisericii de la Superga, de a cărui piatră s-a zdrobit cu un zgomot asurzitor, ucigînd pe toți cei 31 de pasageri.

Așa au pierit cîțiva fotbaliști celebri în vremea aceea. Așa au dispărut din fotbalul italian și european Mazzola, Menti, Loik, Gabetto, frații Ballarin, Grezar, Castigliano, Bacigalupo, Rigamonti, Maroso, Bongiorno, Martelli și alții care au făcut din F.C. Torino una din cele mai redutabile formații.

Dintre fotbaliștii care au pierit în această catastrofă aeriană, care a îndurerat opinia publică sportivă de pe întregul glob, cel mai cunoscut era Valentino Mazzola. Căpitan al lui F.C. Torino, campiona Italiei, Valentino își cucerise la 30 de ani celebritatea prin finețea execuțiilor sale tehnice, care se împleteau uimitor de bine cu o deosebită forță de șut și cu o neobosită activitate pe teren. Ziarele vremii consemnează faptul că era jucătorul cel mai bine cotate la bursa transferurilor, iar un comentator italian ne spunea, recent, că l-ar putea asemui cu Di Stefano.

Culmea este că dintre cele 31 de victime ale accidentului de la Superga, Valentino Mazzola se putea salva. Legat de aceasta, ziarele vremii consemnează un fapt ieșit din comun. La prima escală, avionul a aterizat la Barcelona. Aci Valentino a anunțat că nu mai continuă călătoria cu avionul, deoarece se simte foarte rău. Plecase bolnav din Torino, jucase la Lisabona cu temperatură și, mai mult, traversarea Peninsulei Iberice se făcuse în condițiuni atmosferice

L'ULTIMA PAR

ROMANIA ÎN CUPA DAVIS

- 1922 — (Beckenham) India—România 5—0
- 1925 — (Londra) Danemarca—România 4—1
- 1926 — (Milano) Italia—România 5—0
- 1927 — (Paris) Franța—România 4—1
- 1928 — (Bruxelles) România—Belgia 5—0
- (Milano) Italia—România 4—1
- 1929 — (Bruxelles) Belgia—România 4—1
- 1930 — (Varșovia) Polonia—România 3—2
- 1932 — (Eastbourne) Anglia—România 5—0
- 1933 — (Atena) Grecia—România 4—1
- 1934 — (Berlin) Germania—România 5—0
- 1937 — (Zagreb) Iugoslavia—România 5—0
- 1938 — (Harrogate) Anglia—România 3—2

extrem de vitrege. Conducătorii echipei F.C. Torino au comandat de la aeroport un bilet de tren pentru Valentino Mazzola și acesta și-a luat bagajele din avion. În ultimul moment, însă, s-a comunicat că deasupra Mediteranei vremea era bună și că, deci, traversarea se poate face în condițiuni de zbor excelente. Mazzola a ezitat. Brusc, s-a hotărât pentru avion. Și astfel Valentino a ales calea aerului, cale ce avea să-i fie fatală lui și coechipierilor săi.

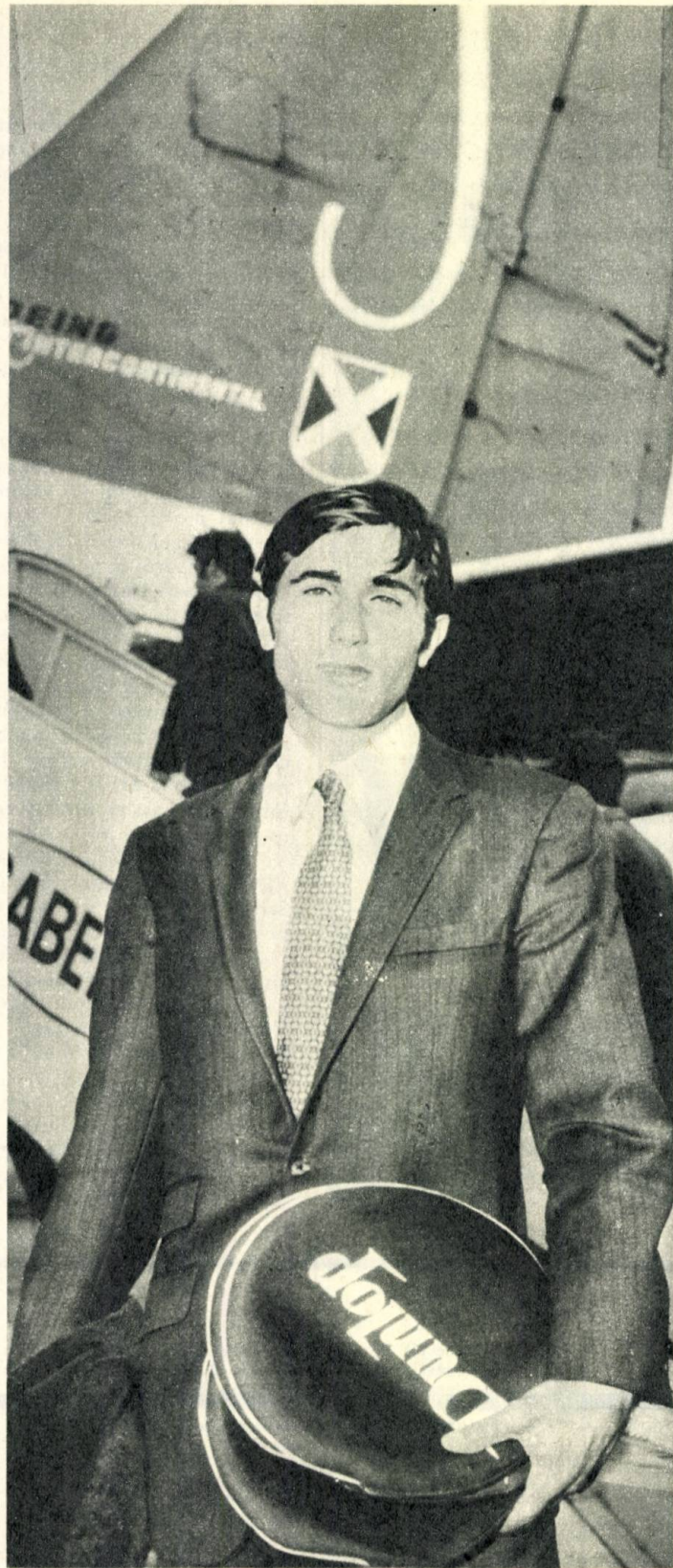
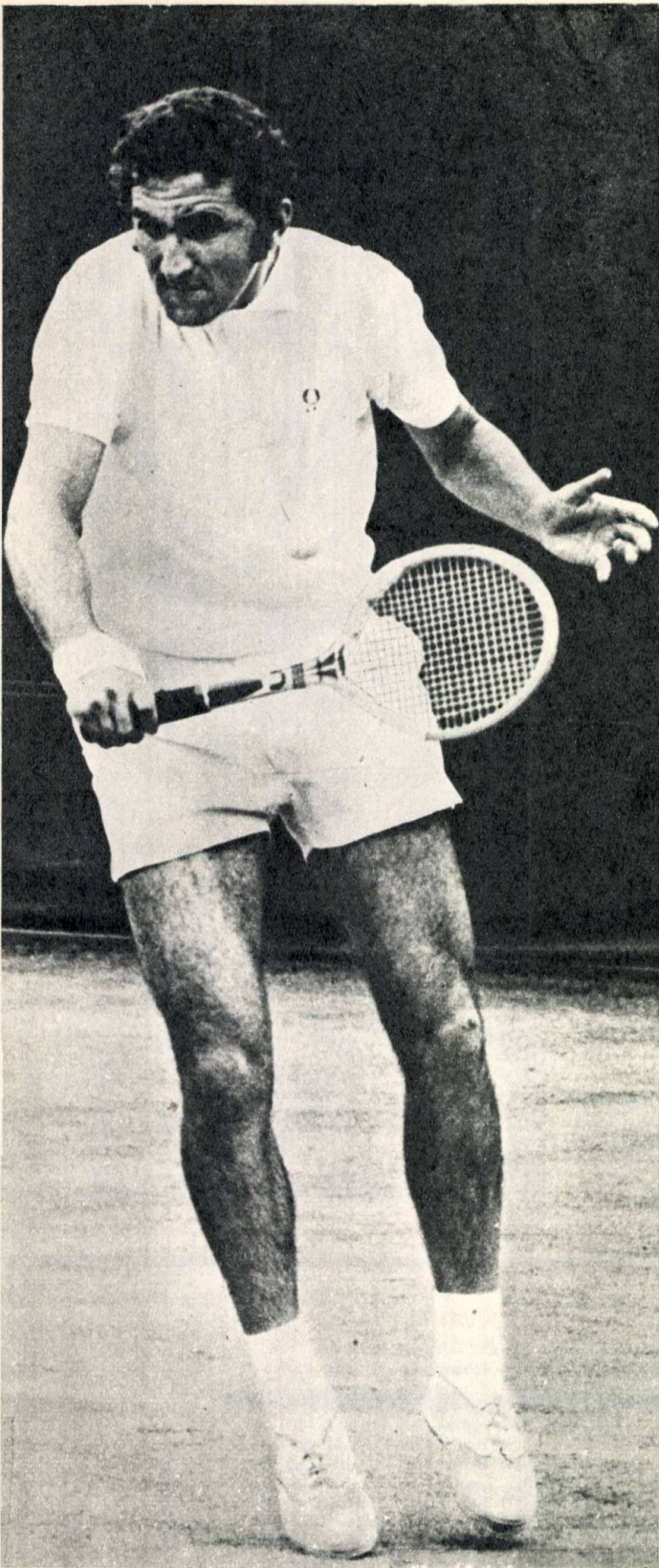
Numele lui Mazzola continuă, însă, să dăinuie în fotbalul italian și european. Cei doi fii ai lui Valentino, care în anul morții tatălui lor aveau unul 6 și altul 4 ani sînt acum și ei cunoscuți devenind foarte buni jucători de fotbal. Cel mai mare, *Sandrino Mazzola* a fost selecționat de nenumărate ori în echipa reprezentativă a Italiei și telespectatorii români au avut prilejul să-l vadă pe micile ecrane în jocul de la Napoli, cu echipa noastră, marcînd și două goluri lui Datcu. Sandrino este «puncherul» faimoasei echipe Internazionale, de două ori cîștigătoare a Cupei Intercontinentale, fiind șocotit astăzi unul dintre cele mai autentice talente ale fotbalului italian. Celălalt Mazzola, Feruccio nu a atins încă gloria lui Sandrino. El a activat la o echipă din prima și a doua categorie, cu rezultate mai modeste. În orice caz, atît Sandrino, cît și Feruccio — dar, mai ales primul — calcă pe urmele tatălui lor, celebrul Valentino Mazzola, a cărui amintire a rămas neștersă în inimile iubitorilor fotbalului.

Într-atît de neștersă, încît nici azi nu se folosește în «calcio» obișnuitul Mazzola II sau, eventual, Mazzola III. Nu! Ar fi un gest de impietate față de amintirea lui Valentino!

- 1939 — (București) România—Ungaria 2—3
- 1948 — (București) România—Franța 2—3
- 1957 — (București) România—Austria 0—5
- 1959 — (Cairo) Egipt—România 2—3
- (București) România—Noua Zeelandă 3—2
- (Paris) Franța—România 5—0
- 1960 — (București) România—Polonia 2—3
- 1961 — (București) România—R.S.A. 0—5
- 1962 — (București) România—Israel 4—1
- (Hanovra) R.F.G.—România 5—0
- 1963 — (București) România—Elveția 5—0
- (București) România—R.S.A. 2—3

- 1966 — (Paris) Franța—România 4—1
- 1967 — (București) România—Belgia 4—1
- (București) România—Spania 2—3
- 1968 — (București) România—Danemarca 4—1
- (Oslo) Norvegia—România 0—5
- 1969 — (București) România—R.A.U. 3—2
- (București) România—Israel 5—0
- (Valencia) Spania—România 1—4
- (București) România—U.R.S.S. 4—1
- (București) România—India 4—0
- (Londra) Anglia—România 2—3
- (Cleveland) S.U.A.—România 5—0

Tenis... Altădată jocul regilor Franței, sau al unei nobilimi ce se voia rafinată până și în exercițiile gimnastice. Astăzi, un sport îndrăgit și practicat de mulți oameni. Sportul alb, așa cum îi spunem pornind de la tradiții vestimentare, a cucerit toate cele șase continente, mai mult decât a făcut-o, poate, fotbalul, aproape cât a reușit eternul atletism. Jocul cu racheta place, captivează, este la modă, azi, așa cum a fost și cu decenii în urmă. Și totuși, sînt încă puțini cei care știu să-i discearnă toată subtilitatea, iar acei care pot să o demonstreze, concret, în fața fileului ce desparte — «imparțial» — cele două jumătăți de teren, foarte puțini.

O vioară are întotdeauna patru corzi. Ce reușesc să cînt eu, sau dumneata, cititorule, pe ele, reprezintă ceva infim în comparație cu sunetele măiestre născute sub arculus unui Ion Voicu sau Menuhin. Racheta de tenis are multe corzi, întinse și ele cu meșteșug. Cu ea poți lovi mingea, să stăpînești racheta și tot terenul, cu ochiul, cu mîna, cu pașii semănând pretutindeni între liniile de var, aceasta n-o știu decât cîțiva dintre pămînteni. Sînt acei ași ai tenisului, mari virtuozii ai acestui sport care cere nu numai îndemînare, ci și o anumită clarviziune pornită din interior. Printre aceștia — doi români. Îi cunoașteți, desigur, din auzite măcar, din imaginile micului ecran sau din coloanele tipărite ale ziarului.

Ion Țiriac și Ilie Năstase sînt, astăzi, două nume mari în sportul mondial. Două forte, care — reunite sub culorile unei singure echipe — s-au arătat capabile să urce pînă la înălțimi amestecate. Cota maximă: finala «Cupei Davis». Acolo nu ajunseseră, pînă în acest an, reprezentanții nici unei națiuni din estul continentului european. România a fost prima care a făcut acest pas, echipa ei de tenismeni pătrundînd în acest sanctuar, rezervat aproape exclusiv jucătorilor anglo-saxoni sau — cîndva — celor francezi.

SCURTĂ ISTORIE

A

2 RACHETE

ÎNFRĂȚITE

Radu VOIA

● Tenis — sportul la modă ● Doi mari inițiați ai balisticii albe ● Cupa Davis, atît de aproape! ● Un zid de netrecut pe nume Țiri ● «Copilul teribil» al tenisului ● Dublul Năstase-Țiriac, un singur braț care mînuiește racheta ● Spre constelația «Salatiei de argint» ● Cimentul vrăjmaș de la Cleveland-Ohio ● Epilog...

Țiriac și Năstase, două entități indisolubil legate, o simbioză sportivă cum rar s-a putut vedea. De o parte, primul, acest pionier al marilor succese autohtone în tenis, deschizător de pîrte pentru o întreagă generație de jucători. Ion Țiriac are acum 30 de ani. Acest tenisman care a fost într-o vreme exemplul cel mai prețios de tenacitate, un «zid» de netrecut, a devenit azi stăpîn pe cele mai ascunse secrete ale măiestriei în acest sport. Țiriac are în palmares numeroase locuri în mari turnee internaționale, învingător al unor adversari cu nume ce poartă sonorități captivante. Să ne limităm a spune aci, că el este de două ori campion internațional al Elveției (1965—1968), campion internațional al Poloniei (1963), Cehoslovaciei (1965), al Austriei (1966), al Indiei de est (1968). A fost singurul tenisman amator calificat printre ultimii 8 supraviețuitori ai primului turneu «open» de la Paris, în 1968, pierzînd doar în fața super-campionului australian Rod Laver. Curios, Țiriac nu păru-se destinat tenisului, la primii săi pași în sport: Se afirmase ca un excelent jucător de hochei pe gheață, component al echipei naționale mondiale de la Geneva (1961) și Jucător Olimpice de iarnă de la Innsbruck (1964). Dar schimbînd crosa cu racheta, admirabilul «Țiri» pare să-și fi descoperit adevărata vocatione...

Emulul și succesorul lui Țiriac este Ilie Năstase. El este jucătorul nr.1 al României, acum, în ciuda anilor mai puțini. A împlinit 23 de ani. Dar în sport, faimosul citat al Cidului își găsește justificări firești. Iluștă joacă uneori rolul de copil teribil al tenisului, este însă un adevărat artist. Momentele sale de inspirație, pe parcursul unei partide dificile, nasc momente de mare spectacol, cînd traiectoria mingilor expediate peste fileu ia aspect de adevărată prestidigitatie. Și el are la activ victorii strălucitoare. Locul înțelii la turneul internațional de la Travemünde (R.F.G.), în 1967, repetat în acest an. Apoi, cîștigător în trei mari concursuri din India, la Gauhati, Madras și New Delhi. Este primul jucător român care și-a înscris numele pe lista campionilor de la Baranquilla (Columbia), turneu din lista celor ale Circuitului Caraibilor, probă clasică a tenisului transoceanic. Dar cel mai prețios rezultat trecut în palmaresul său este probabil cel obținut, în zile de septembrie, la marile turnee «open» de la Forest Hills. Aci, într-unul din marile «clasice» ale sportului alb, primul tenisman al României a pășit pe o treaptă superioară a ierarhiei mondiale, clasîndu-se în rîndul primilor 16 protagoniști ai turneului de simplu. Performanță simetrică celei obținute de Țiriac, acum doi ani, la Wimbledon.

Dar acești doi tenismani sînt mai ales reductibili cînd joacă de aceeași parte a fileului. În proba de dublu, ei și-au afirmat în mod exemplar marea potențialitate. Țiriac gîndește, concepe acțiunile, Năstase le dă încununarea finală. Și dacă am vrea o metaforă, care să exprime succint secretul coeziunii acestei perechi, formată din jucători atît de diferiți, atunci am putea spune că — aidoma brațului care minuieste racheta de tenis — Țiriac este forța mușchilor, iar Năstase supletea mîinii...

În 1966, lumea tenisului afla cu surprindere că la Roland Garros, în campionatele internaționale ale Franței — sinonime prin tradiție unor campionate mondiale pe terenuri cu zgură — doi români au ajuns pînă în finala probei de dublu masculin. Erau cei doi, Țiriac și Năstase, care ulterior aveau să-și adauge de numeroase ori alte reușite de prestigiu. Să spunem că în următoarele ediții ale turneului citat, ei n-au mai lipsit din rîndul primelor patru perechi semifinaliste.

Și pentru la urmă, secvențele marii consacrări — Cupa Davis 1969. Zona europeană B, primul tur, Mai... Reprezentativa României își face cea de a 31-a apariție în suprema competiție a sportului alb dispunînd cu 3—2 de echipa Republicii Arabe Unite. Ismail El Shafei culege puncte în fața celor doi echipieri ai noștri. Un start oarecum șovăitor, care nu anunța succesele ce aveau să urmeze. Apoi, o victorie netă (5—0) în fața Israelului și calificare în semifinala grupei. Iunie... Telegrammele agențiilor de presă relatează o știre ce pare, în primul moment, surprinzătoare: România elimină Spania pe teren propriu — la Valencia — și încă la un scor categoric: 4—1. Manuel Santana nu jucase, menajîndu-și un traumatism, dar o lună mai tîrziu era învins de Năstase în finala turneului de la Coruna. Dovadă a potențialului excepțional al echipei române. Pentru prima oară, tenismenii noștri intră în finala zonei europene. Iulie... Țiriac și Năstase cuceresc primii lauri. Campioni zonali, învingători cu 4—1 (simetrie...) în fața reprezentativei U.R.S.S. Echipa română se califică pentru fazele decisive ale competiției. August... Pășim în finala inter-zone! România elimină pe campioana asiatică, India, la distanță apreciabilă: 4—0. Și — imediat apoi — marea «test», disputat în fief-ul tenisului britanic. Dezmințind toate pronosticurile, din nou românii sînt cei care depășesc adversarii și încă ce adversari — Anglia de 9 ori pînă acum cîștigătoare a trofeului. Echipa Albionului, este eliminată, chiar pe gazonul de la Wimbledon, cu 3—2! Ilie Năstase culege punctul victoriei cîștigînd, în ultimul joc, de prima rachetă a englezilor, reductibilul Mark Cox.

Cleveland, 19 septembrie... Deasupra tribunei lui «Harold T. Clarke» — Stadium fluturînd drapelele a 51 de țări. Atîtea au fost la startul acestei a 58-a ediții a «Cupei Davis». Au rămas în luptă doar două. România — campioana tuturor zonelor preliminare — și S.U.A., deținătoarea trofeului. Se dispută challenge-round-ul, meciul suprem, acolo unde «Salatierea de argint» este pusă nemijlocit în joc.

Atmosfera festivă, conștiința performanței înalte deja obținute, prezența unei numeroase galerii românești în tribunele ticșite de lume,

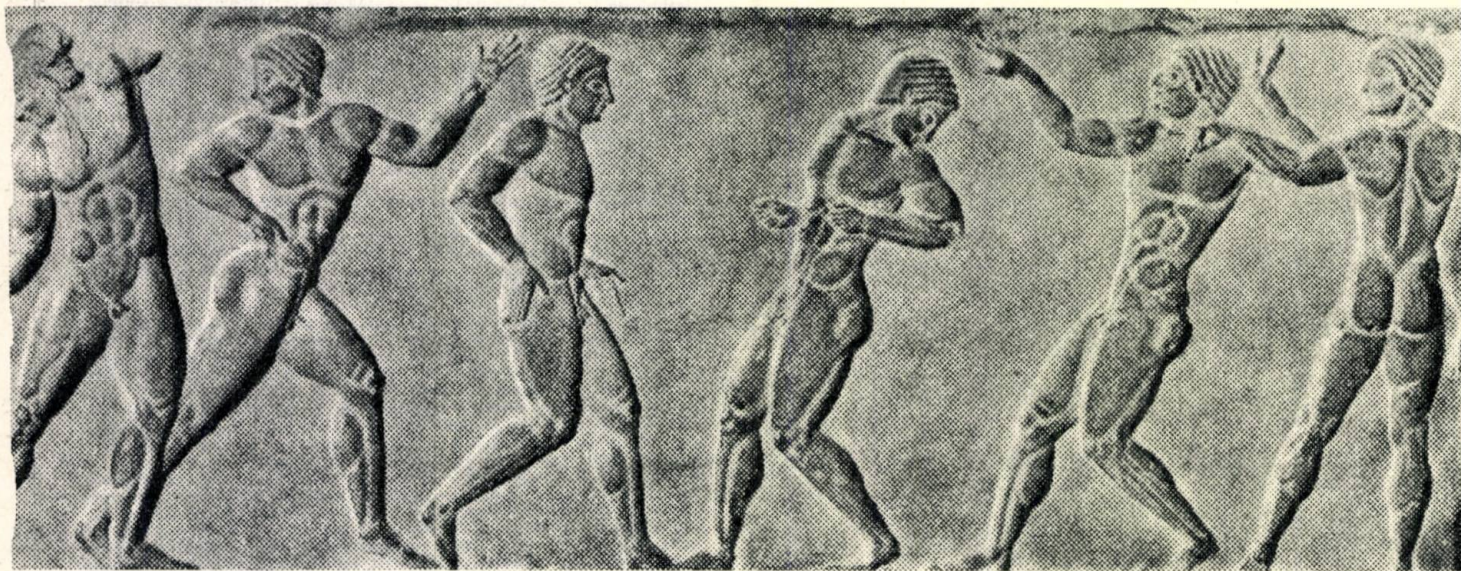
toate acestea n-au putut suplini handicapul cu care aveau de luptat din start tenismenii României. Se joacă pe ciment, terenul cel mai adecvat jocului americanilor, cu care aceștia sînt obișnuiți prea bine, cunoscîndu-l de ani. Pentru români, în schimb, este o premieră. Mînea aleargă repede, nu se fac decît 2—3 schimburi pînă la marcarea punctelor, concepția de joc, abilitatea tactică dispar cu totul. Tenisul specific terenurilor cu zgură, tenisul nostru, nu poate apare pe arena din Cleveland. Acolo este domeniul incontestabil al «loviturilor de tun» pornite din rachetele lui Ashe, Smith și Lutz.

Aceștia se împun categoric la capătul celor 5 meciuri, dar nu fără emoții. Năstase îl obligă pe Ashe să joace lungi seturi de prelungiri (13—15, 5—7) pînă să fie și el obligat să se recunoască învins. Tiriac îl conduce pe Smith cu 2 seturi la 0, apoi — sub povara efortului — cedează treptat și pierde la epuizarea timpului de joc. Americanii cîștigă și dublul (ultimul set: 11—9) asigurîndu-și victoria după două zile de joc: 3—0. Dar și în ultima, suspens-urile continuă. Năstase are 4 meci-baluri în fața lui Stan Smith, înghesuindu-l literalmente în corzi, totuși pierde — mai ales din cauza nervilor — la capătul a peste trei ore de joc. Apoi, într-o secvență de tenis american 100%, Tiriac îi face clipe grele primului jucător (amator) al lumii, Arthur Ashe. La căderea serii în această memorabilă zi de 21 septembrie, «Cupa Davis» este coborîtă de pe pedestalul cu două etaje, pe care vor sta scrise și numele jucătorilor români, pentru a poezi în bratele fericitului căpitan de echipă al americanilor, Donald Dell.

O filă din istoria tenisului a fost întoarsă. Pentru Ion Tiriac și Ilie Năstase, cei mai buni tenismeni pe care i-a avut vreodată țara noastră, a fost, incontestabil, o filă glorioasă.

De 58 ori challenge - round

- 1900 (Longwood) **S.U.A.**—Marea Britanie 3—0
- 1902 (Brooklyn) **S.U.A.**—Marea Britanie 3—2
- 1903 (Longwood) **S.U.A.**—Marea Britanie 1—4
- 1904 (Wimbledon) **Marea Britanie**—Belgia 5—0
- 1905 (Wimbledon) **Marea Britanie**—S.U.A. 5—0
- 1906 (Wimbledon) **Marea Britanie**—S.U.A. 5—0
- 1907 (Wimbledon) **Marea Britanie**—Australasia 2—3
- 1908 (Melbourne) **Australasia**—S.U.A. 3—2
- 1909 (Sydney) **Australasia**—S.U.A. 5—0
- 1911 (Christchurch) **Australasia**—S.U.A. 5—0
- 1912 (Melbourne) **Australasia**—Marea Britanie 2—3
- 1913 (Wimbledon) **Marea Britanie**—S.U.A. 2—3
- 1914 (Forest Hills) **S.U.A.**—Australasia 2—3
- 1919 (Sydney) **Australasia**—Marea Britanie 4—1
- 1920 (Auckland) **Australasia**—S.U.A. 0—5
- 1921 (Forest Hills) **S.U.A.**—Japonia 5—0
- 1922 (Forest Hills) **S.U.A.**—Australasia 4—1
- 1923 (Forest Hills) **S.U.A.**—Australia 4—1

mai întii a fost HANDBALUL

1924 (Germantown) **S.U.A.**—Australia 5—0
 1925 (Germantown) **S.U.A.**—Franța 5—0
 1926 (Germantown) **S.U.A.**—Franța 4—1
 1927 (Germantown) **S.U.A.**—Franța 2—3
 1928 (Paris) **Franța**—S.U.A. 4—1
 1929 (Paris) **Franța**—S.U.A. 3—2
 1930 (Paris) **Franța**—S.U.A. 4—1
 1931 (Paris) **Franța**—Marea Britanie 3—2
 1932 (Paris) **Franța**—S.U.A. 3—2
 1933 (Paris) **Franța**—Marea Britanie 2—3
 1934 (Wimbledon) **Marea Britanie**—S.U.A. 4—1
 1935 (Wimbledon) **Marea Britanie**—S.U.A. 5—0
 1936 (Wimbledon) **Marea Britanie**—Australia 3—2
 1937 (Wimbledon) **Marea Britanie**—S.U.A. 1—4
 1938 (Philadelphia) **S.U.A.**—Australia 3—2
 1939 (Philadelphia) **S.U.A.**—Australia 2—3
 1946 (Melbourne) **Australia**—S.U.A. 0—5
 1947 (Forest Hills) **S.U.A.**—Australia 4—1
 1948 (Forest Hills) **S.U.A.**—Australia 5—0
 1949 (Forest Hills) **S.U.A.**—Australia 4—1
 1950 (Forest Hills) **S.U.A.**—Australia 1—4
 1951 (Sydney) **Australia**—S.U.A. 3—2
 1952 (Adelaide) **Australia**—S.U.A. 4—1

1953 (Melbourne) **Australia**—S.U.A. 3—2
 1954 (Sydney) **Australia**—S.U.A. 2—3
 1955 (Forest Hills) **S.U.A.**—Australia 0—5
 1956 (Adelaide) **Australia**—S.U.A. 5—0
 1957 (Melbourne) **Australia**—S.U.A. 3—2
 1958 (Brisbane) **Australia**—S.U.A. 2—3
 1959 (Forest Hills) **S.U.A.**—Australia 2—3
 1960 (Sydney) **Australia**—Italia 4—1
 1961 (Melbourne) **Australia**—Italia 5—0
 1962 (Brisbane) **Australia**—Mexic 5—0
 1963 (Adelaide) **Australia**—S.U.A. 2—3
 1964 (Cleveland) **S.U.A.**—Australia 2—3
 1965 (Sydney) **Australia**—Spania 4—1
 1966 (Melbourne) **Australia**—India 4—1
 1967 (Brisbane) **Australia**—Spania 4—1
 1968 (Adelaide) **Australia**—S.U.A. 1—4
 1969 (Cleveland) **S.U.A.**—România 5—0

Deținătorii «Cupei Davis»; Australia de 22 ori, S.U.A. 21, Marea Britanie 9, Franța 6.

Challengeri: S.U.A. 26, Australia 14, Marea Britanie 6, Franța 3, Italia 2, Spania 2, Belgia 1, Japonia 1, Mexic 1, India 1, România 1.

Basorelieful descoperit la Atena

Joc de minge cu mingi în Franța secolului al XVI-lea...

Pe programul Jocurilor Olimpice din 1972 va figura, așa cum se știe, un nou sport: handbalul redus sau în 7. Joc de echipă de mare dinamism și spectaculozitate, handbalul în 7 — în care țara noastră a reușit nenumărate și mari succese (cucerind titluri mondiale și cupe europene) — s-a impus treptat, și-a câștigat stima și prețuirea spectatorilor și... a Comitetului Internațional Olimpic care, nu de mult, l-a recunoscut ca sport olimpic.

Handbalul în 7 este un sport destul de nou care descinde din handbalul «mare» — în 11, practicat din ce în ce mai puțin dată fiind concurența puternică a celui în 7, care i-a luat locul.

Handbalul în general, este un sport vechi, ale cărui începuturi se pierd în trecutul îndepărtat, înaintea erei noastre. Cercetători pasionați în domeniul sportului afirmă, pe bază de documente certe, că un joc asemănător handbalului se practica încă din antichitate. Carl Diem, de pildă, susține în lucrarea sa «Istoria universală a sportului» că jocul de minge

cu mîna a fost practicat, sub diferite forme, în toate timpurile din epoca antică și în toate civilizațiile. Că reguli precise au condus acest sport care a dispărut în unele perioade pentru a reapărea mai târziu.

Mărturii despre existența unui sport asemănător handbalului în epoca antică au adus arheologii. În 1926, pe zidul înconjurător al Atenei a fost descoperit un basorelief funebru, datînd din aproximativ anul 600 î.e.n., și care înfățișa un joc cu mingea, cu mîna, practicat în Elada.

«Jocul Uraniei» al vechilor greci, practicat cu mîna, fără «goluri», cu ajutorul unei mingi, este descris de *Homer* în «*Odyseea*»: «*Alkinoos* ceru atunci să danseze unul cîte unul doi din fiii săi, *Laodamas* și *Halios*; ei erau în afara concursului. Ei luară în mîini o frumoasă minge din purpură, făcută pentru ei de *Polybe*, un abil bărbat. Aplecat pe spate cînd unul din ei îl trimitea pînă în norii groși și întunecoși, celălalt — sărînd în sus — îl prindea din zbor înainte să atingă pămîntul cu cele două picioare. Terminînd acest joc cu mingi înalte, ei dansară la înălțimea pămîntului hrănitor, cu încrucișări foarte iuți».

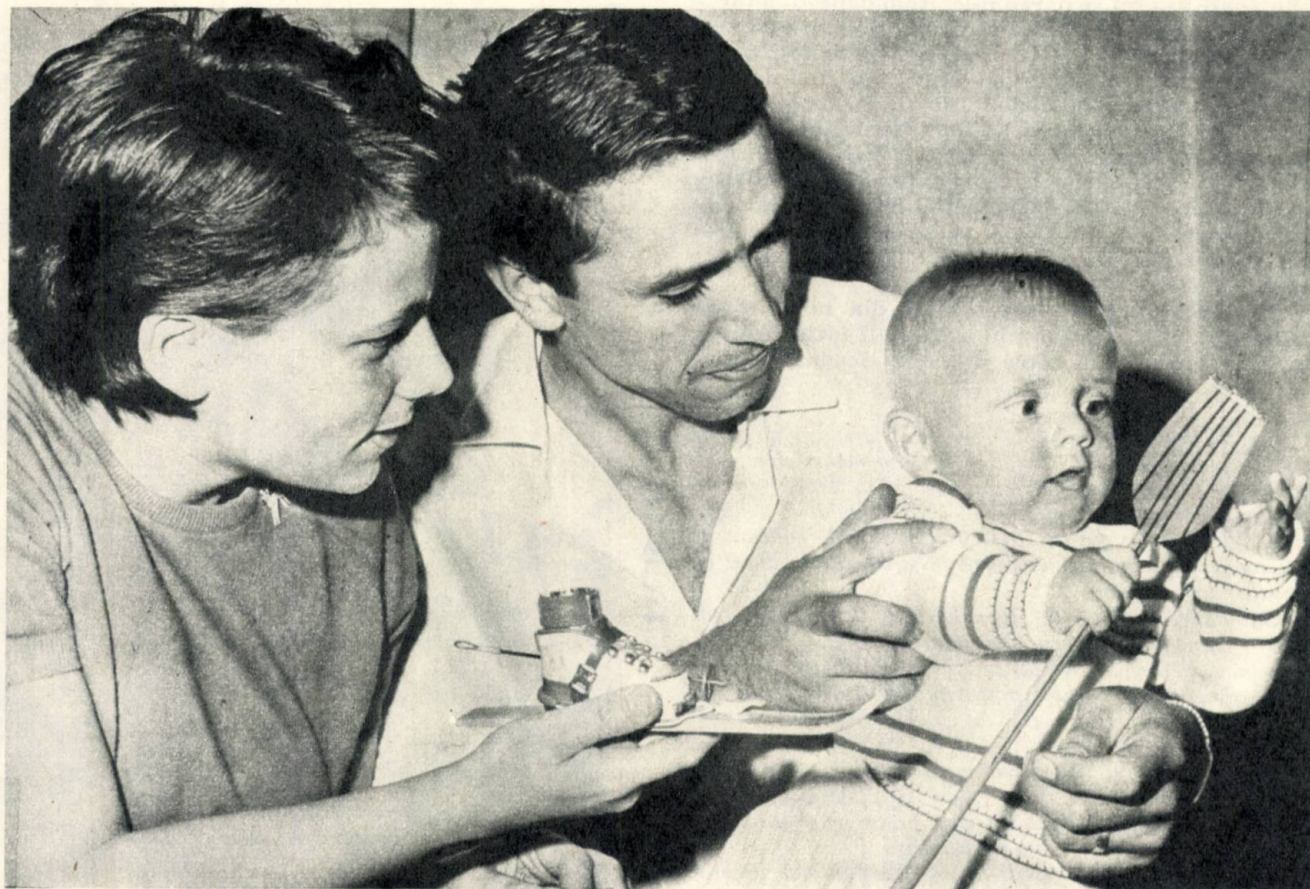
În Evul Mediu, jocul de minge cu mîna era apanajul domnișoarelor curților domnitoare și al cavalerilor, care — potrivit regulilor de joc de atunci — își trimiteau unul altuia o minge, adesea împodobită cu... panglici și clopotei. Trubadurii l-au botezat «primul joc de vară».

Handbalul, cel practicat în epoca noastră, a fost introdus în jurul anului 1890 de un profesor de gimnastică german, *Konrad Koch* (se numea «*Raffballspiel*»), dar fără succes. Handbalul va reuși acest lucru după primul război mondial, cînd *Hirschmann* și mai ales *dr. Karl Schelenz*, doi din promotorii săi, i-au creat forma cunoscută și i-au netezit drumul spre popularitate.

Interesant de remarcat că la început handbalul se juca după regulile... fotbalului! Acest lucru s-a întîmplat în perioada 1904—1920, cînd au fost aplicate, prin analogie (fiind un joc în 11), regulile de joc ale fotbalului. Ceea ce a făcut pe mulți să se întrebe dacă nu cumva handbalul se trage din fotbal. Alții însă, au emis ipoteza că, dimpotrivă, fotbalul descinde din handball. Unde este adevărul? Greu de spus. Ceea ce este sigur însă, e faptul că a existat o influență reciprocă între cele două sporturi.

Amintirea cea mai frumoasă

Ovidiu IOANITOAI

Un nume care pentru oricare iubitor al sportului, indiferent dacă inima acestuia bate mai tare pentru saltul de gazelă al lui Dumitrache, pentru superbul «coș» al lui Albu sau pentru desenul sulii Mihaelei Peneș, nu mai necesită, desigur, nici o prezentare... Caiacul-amiral al glorioasei flote românești, cea care a adunat, ea singură, în ultimii 20 de ani un adevărat tezaur de titluri mondiale — 12 —, a «călcat» în întreaga-i carieră, într-un șir aproape incredibil de izbînzi, piste de apă de pe toate lacurile repute ale lumii — gazdele marilor înțeleștări ale padelei și pagaei.

Nici una dintre marile grații ale arenei sportive n-a rămas străină lui Aurel Vernescu, cel care, în repetate rînduri, și-a înscris numele printre meda-

Aurel Vernescu

liații campionatelor europene și mondiale sau ai Jocurilor Olimpice — recompensă firească a marilor sale capacități, începînd de la talent și terminînd la uriașă voință de a se depăși...

Cînd, prezenți la Snagov la un antrenament al lotului, într-o blîndă înserare de vară, l-am solicitat să ne vorbească despre momentul cel mai fericit al carierei sale sportive, Vernescu tocmai mesterea ceva la un caiac pe care-l întorcea cînd pe o parte cînd pe alta, abia atingîndu-l

Ei, da, îmi aduc perfect aminte... Era în ziua de 20 august 1961, prima zi a finalelor europene găzduite la acea ediție de Poznań... Atunci, pe apa — parcă o văd și acum în fața ochilor, albastră, albastră ca cerul, ba nu, poate mai albastră — a lacului Malta,

am cucerit primul titlu de campion continental din istoria caiacului românesc, la «simplu» 500 metri... Iată, s-au scurs din ziua aceea mai bine de 8 ani și cursa încă nu mi s-a dezlipit de pe retină... Bine, cu plăcere, am să v-o relatez: danezul Hansen a pornit în față și după 200 de metri avea avans față de mine și de Nicoară o lungime de barcă... După alți 200 de metri poziția noastră, a celor trei, era egală sau poate așa mi se părea mie. Apoi danezul a încetinit de parcă ar fi istovit brusc și în momentul acela am simțit că pot să cîștig, că trebuie să cîștig... Un ultim efort și... gata! De-atunci am mai adus la București atîtea titluri, de tot felul, dar, ce să-i faci, așa e omul — cel mai drag îi e întotdeauna primul succes... De fapt, atunci izbînda românească a fost mult mai mare căci și la caiac dublu 500 — Artimov și Contolenco — și la canoe dublu 1000 — cu Sidorov și Iacovici — ne-am întors acasă cu medalii... Da, da, acela a fost momentul cel mai fericit al carierei mele sportive...»

Și Aurel Vernescu s-a aplecat din nou asupra caiacului, ca și cînd nimic nu s-ar fi întîmplat, ca și cum prezența noastră devenise deodată stînjenoare...

«Regele driblingurilor», «un artist al dreptunghiului de iarbă», «un vrăjitor al gazonului» — iată numai cîteva din atributele cu care marele fotbalist care a fost Titus Ozon — astăzi antrenor la Jiul Petroșani — a fost gratulat de-a lungul anilor de gazetarii sportivi, cei care, alături de milioane de spectatori, au admirat o prezență în teren, care a durat aproape două decenii...

Cîți dintre noi nu i-au aplaudat irezistibilele fente, cîți dintre noi nu i-am urmărit cu încîntare loviturile libere care însemnau, de regulă, tot atîtea goluri, cîți dintre noi n-au făcut o veritabilă pasiune pentru jucătorul acela firav, cu mers ușor împleticit, care «croșeta» cu dezinvoltură o întreagă apărare?

I-am pus și lui întrebarea noastră și, deodată, chipul i s-a luminat într-un zîmbet generos, copilăresc, care i-a scos parcă și mai mult în evidență proverbialul nas, pînta meșteșugului atîtor și atîtor caricaturiști...

— Bine că nu v-ați referit la amintirea cea mai neagră! Atunci — sincer fiind — n-aș fi știut ce să vă răspund, rămînînd să mă decid între acel 1—2 din finala Cupei, Rapid—Arieșul Turda, sau 0—6 din Spama... Așa, însă, am să fiu prompt, căci, ca fiecare sportiv fie și retras din activitatea competițională, am și eu o «ierarhie» interioară a amintirilor... Era în 1955, în august parcă, da, da, la sfîrșitul lui august la Varșovia, cînd echipa României a cîștigat finala «Festivalului tineretului», învingînd Ungaria cu 1—0... De fapt, toate formațiile care se prezentaseră la Festival, indiferent de titulatură — București sau Cairo, de exemplu —, erau primele reprezentative ale țărilor respective... Și ca să susțin această afirmație, e suficient cred eu să vă amintesc că în timp ce la noi jucau Voinescu, frații Băcuț, Androvici, Călinoiu, Petschowschi, la unguri figurau în echipă Ilku, Dudas, Matrai, Tichy... Ei bine, atunci, la Varșovia, cînd am marcat unicul gol al finalei — parc-a fost ieri: Matrai a

Titus Ozon

degajat greșit la Băcuț I, a urmat o pasă la Mihai și un șut cu stîngul al acestuia, Ilku a respins și eu am țîșnit de lîngă masivul Dudas, care a rămas parcă ținut locul, și, cu stîngul, am reluat sub bară... — am simțit că mă inundă o asemenea bucurie, pe care n-am mai încercat-o niciodată

în mulți ani petrecuți mai tirziu pe gazon... Poate o să zimbiți dar atunci cînd Nae Georgescu m-a îmbrățișat, la centrul terenului, am fost sigur că golul meu va fi singurul din meci... Era numai în minutul 12 al partidei, dar tabela de marcaj a rămas neschimbată pînă la sfîrșit...

Ion Panțuru

Îl avem în față pe unul dintre așii mondiali ai coboririlor ameteitoare, ai căderilor vijelioase pe crusta de gheață a pîrtilor alpine de pretutindeni, sportiv în a cărui carte de vizită stau înscrise performanțe dintre cele ce în lumea bobului — și nu numai în ea... —, nu stau la îndemîna prea multor sportivi: campion european la Innsbruck, în 1967, la bobul de 4 persoane, dublu vicecampion continental — la «bolizii» de 2 și 4 persoane — la Cervinia, în 1969, medalie de bronz, la «pereche», în 1968, la Grenoble, și, în fine, locul II, cu același bob, la ultimele campionate mondiale, destășurate, în 1969, în localitatea nord-americană Lake Placid... Solicitat să răspundă la anchetă Ion Panțuru a sosit din Sinaia natală și, deși știa despre ce este vorba, ne-a mai solicitat un moment... de gîndire!

După cîteva clipe, însă, vicecampionul mondial și-a invins timiditatea — de necrezut, dar acest iubitor al vitezei, acest învingător al teribilelor încercări montane, nu o dată stăpin autoritar al marilor înceștări nervoase, este un veritabil sfios, care vorbește rar, filtrîndu-și parcă cuvintele, căutîndu-le cu greu în bogata-i «arhivă» a amintirilor — și ne-a mărturisit că...

«E greu să mă pronunț asupra momentului cel mai fericit al carierei mele, și asta dintr-un motiv foarte simplu: am vreo 3—4 amintiri de aur care concurează în această alegere... Cu toate astea, cred că momentul cel mai drag

este legat de medalia de bronz, cucerită la Olimpiada albă de la Grenoble, când am «pilotat» bobul de 2, al cărui frinar era Neagoe... Îmi reamintesc perfect: datorită intemperiilor și în ciuda măsurilor excepționale luate de organizatori, proba noastră a fost de mai multe ori aminată... Când, în fine, am primit ordinul să coborim, pista era rea, prea moale, și bobul nostru a «curs» prea încet... Timpul înregistrat era de-a dreptul slab, ne clasa pe undeva prin anonimatul clasamentului și nici măcar încurajările bunului meu amic, italianul Monti care avea să cucerească — pentru a cita oară! — primul loc, n-au servit la nimic... Parcă ne cuprinsese o teamă, știu eu, poate inexplicabilă, și, deși știam că manșa următoare avea să fie decisivă, simțeam pe undeva că șansele noastre la vreo medalie s-au spulberat... Mai erau câteva minute și trebuia să coborim, când un

băiețel, un francez cu un ciuf blond, ajuns nu se știe cum prin preajma startului, ne-a întins un caiet de autografe... I-am semnat amândoi și când să-i înapoiem carnețelul am văzut că deasupra numelor noastre era caligrafiat frumos, cumințe, de mîna lui: «medaliații J.O. Grenoble 1968»... L-am privit pe Neagoe și am început să rîdem amîndoi... Nu știu cum, dar, dintr-o dată, frica aceea care pusese stăpînire pe noi — dacă pot s-o numesc frică, dacă era, într-adevăr, așa ceva — ne-a părăsit... Ne-am urcat în bob și ne-am prăvălit pur și simplu spre finiș... Când am ajuns jos, am întors, și ne-am uitat spre tabela electrică. Timpul era excelent, trecusem pe locul III, eram medaliați... Deci semnasem pe drept... În carnețelul său, puștiul avea acum, între alte nume, și pe cele ale noastre — Panțuru și Neagoe — doi fii ai Carpaților... Asta e tot!»

Ionel Drîmbă

— Nu, nu consider că cea mai iubită clipă din viața mea de sportiv este cucerirea titlului olimpic, pentru simplul motiv că aurul de la Mexico reprezintă pentru mine metalul cel mai prețios din carieră — ne-a declarat «florete» numărul 1 a scrimei ultimilor ani — sau pentru că, așa se întîmplă de obicei, satisfacția sportivă maximă se aliază automat cu performanța cea mai strălucită... Nu, nimic sau aproape nimic din toate astea... Dar tot ceea ce s-a petrecut în sala «Magdalena Mixhuca» din Ciudad de Mexico a fost atît de dramatic, totuși, dar absolut totul a depins de un singur fir de păr, de o singură fracțiune de secundă, încît și acum, după atîtea luni, parcă retrăiesc clipa victoriei finale...

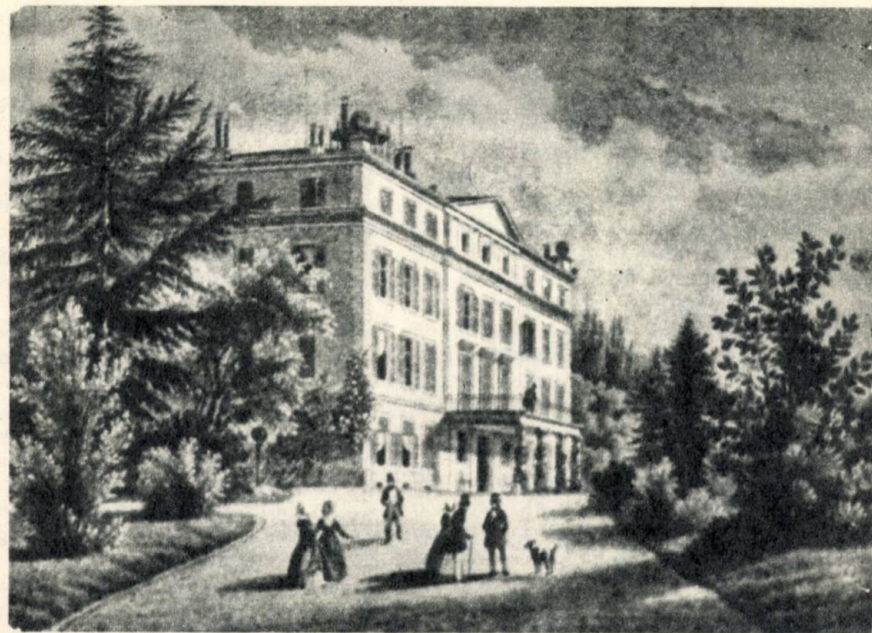
...Ajunsesem la ultimul asalt, cel decisiv, în compania unui mare rafinat al floretei, francezul Daniel Revenu. Începusem bine, conducînd în permanență — 1-0, 2-1, 3-1, 4-2 —, dar parcă minutele curgeau dintr-o clepsidră care se infundase... De la 2-4 Revenu a refăcut, senzațional, la 4-4 și în momentul acela, cînd lupta devenise literalmente pe viață și pe moarte, ultima tușă urmînd să-l decidă pe învingător, am simțit cum titlul olimpic — marele meu vis — îmi scapă printre degete. Eram parcă vlăguit, sufocat, în fața unui adversar care părea de-a-cum imbatabil... Am încercat o provocare, o «invită» cum zicem noi scrimerii, l-am chemat pe francez spre partea mea de planșă, dar Revenu n-a vrut să facă pașii decisivi... Știam că dacă nu se grăbește sînt pierdut, el era mai calm, mai încrezător, eu ajunsesem pur și simplu la capătul rezistenței nervoase... Jocul acesta, de-a momeala, a durat aproape un minut... Revenu refuza să se apropie... În sfîrșit, a făcut cîțiva pași plecînd pe o paradă întinsă, am ripostat și... 5-4! Marea victorie! Ce-a urmat se știe, căci un fotoreporter a prins de minune saltul meu, o explozie de fericire...

Nu-i așa că toate acestea, chiar povestite, creează o senzație unică, de neuitat?...

Ce-i puteam răspunde campionului olimpic și mondial Ionel Drîmbă? Poate numai că — date fiind talentul și modestia sa — amintirea olimpică '68 ar putea căpăta în curînd un serios... concurent!

VIZITIND MUZEUL OLIMPIC

DIN LAUSANNE

Mircea TUDORAN

«Sediul Comitetului Internațional Olimpic și al Muzeului Olimpic a fost stabilit la Lausanne la 10 aprilie 1915. În acea zi, cu prilejul unei sesiuni a primăriei orașului, au fost semnate documentele care au consacrat această hotărâre. Baronul de Coubertin, renovatorul Jocurilor, a ales Elveția datorită neutralității și poziției sale geografice, iar orașul Lausanne datorită vocației sale care îl predispunea să joace un rol important în lumea filozofiei și a pedagogiei».

Aceste cuvinte, înscrise pe o placă de marmură așezată în holul Muzeului olimpic din Lausanne, deasupra unui izvor care susură continuu, simbolizând parcă veșnicia și totodată tinerețea Jocurilor Olimpice, îi pun în temă, dintr-un început, pe puținii vizitatori care urcă pînă la etajul al III-lea al

impozantei clădiri, ridicată la sfîrșitul secolului trecut în parcul Mon-Repos din Lausanne, pentru a pătrunde în intimitatea J.O. și a celui ce le-a readus în actualitate.

Să parcurgem muzeul începînd cu sala dedicată Jocurilor Olimpice ale antichității. Iată, prezentată într-o machetă, Olimpia, lăcașul jocurilor, unde se consacrau cei mai iluștri dintre fiii Eladei. Dominînd panorama, muntele Kronion; în dreapta machetei mărețul templu al lui Zeus, patronul jocurilor. templul care adăpostea uriașa statuie a zeului, făcută din marmură, fildes și aur, capodopera lui Fidias, una din cele șapte minuni ale antichității. În apropierea templului, măslinul sacru sădit, după cum spunea legenda, de Hercule și din ramurile căruia se împleteau co-

roanele ce încingeau frunțile învingătorilor. Apoi, mulțimea de temple, altare, statui. În spatele templului lui Zeus — hipodromul și stadionul.

Firește, alături de machetă, datele cele mai importante ale celor 293 de olimpiade antice, desfășurate pe parcursul a 12 secole, pînă în anul 394 e.n., cînd jocurile au fost abolite prin decretul împăratului Teodosie cel Mare, mulaje și fotografii după operele de artă descoperite pe locul vechii Olimpia — oferite de Comitetul olimpic grec — reprezentîndu-i pe legendarii cîștigători de acum mii de ani.

Impresionantă această panoramă care-l proiectează pe contemporanul celor 9,9 secunde pe suta de metri, în lumea jocurilor paneele, a lui Milon din Crotona, a lui Xenofon Corintianul și a altora, iluștri olympionikes, ale căror nume și isprăvi au străbătut mileniile.

Cu firească sfilă pășim în sala rezervată personalității lui Pierre de Coubertin (1863—1937). Mai întîi, la loc de cinste, cuvintele care au rămas celebre: *«L'important aux Jeux Olympiques n'est pas d'y gagner, mais d'y prendre part, car l'essentiel dans la vie n'est pas tant de conquerir, que de bien lutter»*. Apoi, într-o vitrină, alături de diploma de doctor în științe pedagogice a lui Pierre de Coubertin, costumul său de scrimer, vrînd să dovedească astfel totala compatibilitate între cele mai înalte titluri științifice și practicarea sportului.

Pereții sălii, biroul lui Pierre de Coubertin, sînt realmente înțesate cu aspecte de la numeroasele întîlniri care amintesc de strădaniile lui pentru reînvierea J.O. La loc de cinste notițele pentru lucrarea «Memorii olimpice» pe care și-a propus a le scrie în patru volume, dar din care n-a dus la bun sfîrșit decît unul singur, decorații primite de la șefii de state contemporani lui, medalii bătute cu ocazia aniversării nașterii lui Pierre de Coubertin. Încăperea este dominată de bustul ilustru-lui pedagog, creat de sculptorul german Wieland Förster.

Și de abia acum, după ce am înțeles ce au însemnat în antichitate aceste jocuri, după ce l-am cunoscut și mai bine pe Pierre de Coubertin care și-a închinat viața revalorizării ideii de sport și restaurării J.O. și a cărui inimă este îngropată la Olimpia, pășim în lumea olimpiadelor moderne. Fotografii reprezentînd momente memorabile ale tuturor edițiilor moderne și pe marii campioni, afișe, cupe, diplome, torțele olimpice care au purtat focul aprins la Olimpia, diverse challenge-uri (trofee) olimpice — adevărate opere de artă lucrate de marii artiști ai vremii — folosite pînă la a VII-a Olimpiadă (Anvers, 1920), suprimate prin decizia C.I.O. din 1923 și devenite acum obiecte de muzeu, apoi medalii de aur, argint și bronz ale tuturor olimpiadelor repuse în valoare cu prilejul aceluiași congres — iată ce poate fi admirat în cele patru săli dedicate J.O. moderne.

Iată-l pe Spiridon Louys, păstorul grec cîștigător al primului maraton (Atena, 1896), imagini de la prima Olimpiadă a secolului XX (1900, Paris), cu acea uitată — azi — tragere a corzii, pe firavul student american Archie Hahn, cîștigătorul tuturor probelor de viteză la Saint Louis (1904), sau pe Thomas Hicks, învingătorul (real) al celui dintîi maraton disputat în Lumea Nouă, sprijinit pe ultimii metri de doi colegi de echipă, ceea ce azi i-ar fi adus descalificarea. Sînt imagini din vremea eroică a olimpiadelor, a sportului.

Nu mai puțin interesante sînt amintirile torțe, cu metalul ars de căldura flăcării pe care o transportau. Iată pe cea cu care englezul John Mark a aprins flacăra olimpică din 1948, de pe Wembley, de la prima ediție postbelică a J.O.; iat-o pe cea cu care a pătruns pe stadionul olimpic din Helsinki, în 1952, celebrul Paavo Nurmi și iat-o pe cea cu care necunoscutul (pe atunci) Ron Clarke a parcurs ultimii metri, în 1956, pe Cricket Ground Stadium din Melbourne... Nu lipsește din imagini nici eroul de la Roma și Tokio, Bikila Abebe. Sînt ilustrate toate edițiile de iarnă

ale Jocurilor, inclusiv cea mai recentă — Grenoble, 1968.

O altă sală este rezervată Comitetului Internațional Olimpic și membrilor săi, celor șase președinți ai C.I.O. începînd cu Pierre de Coubertin și terminînd cu Avery Brundage. Distingem, printre sutele de fotografii reprezentîndu-i pe toți membrii C.I.O. de la fondarea lui, și pe Alexandru Șiperco (România).

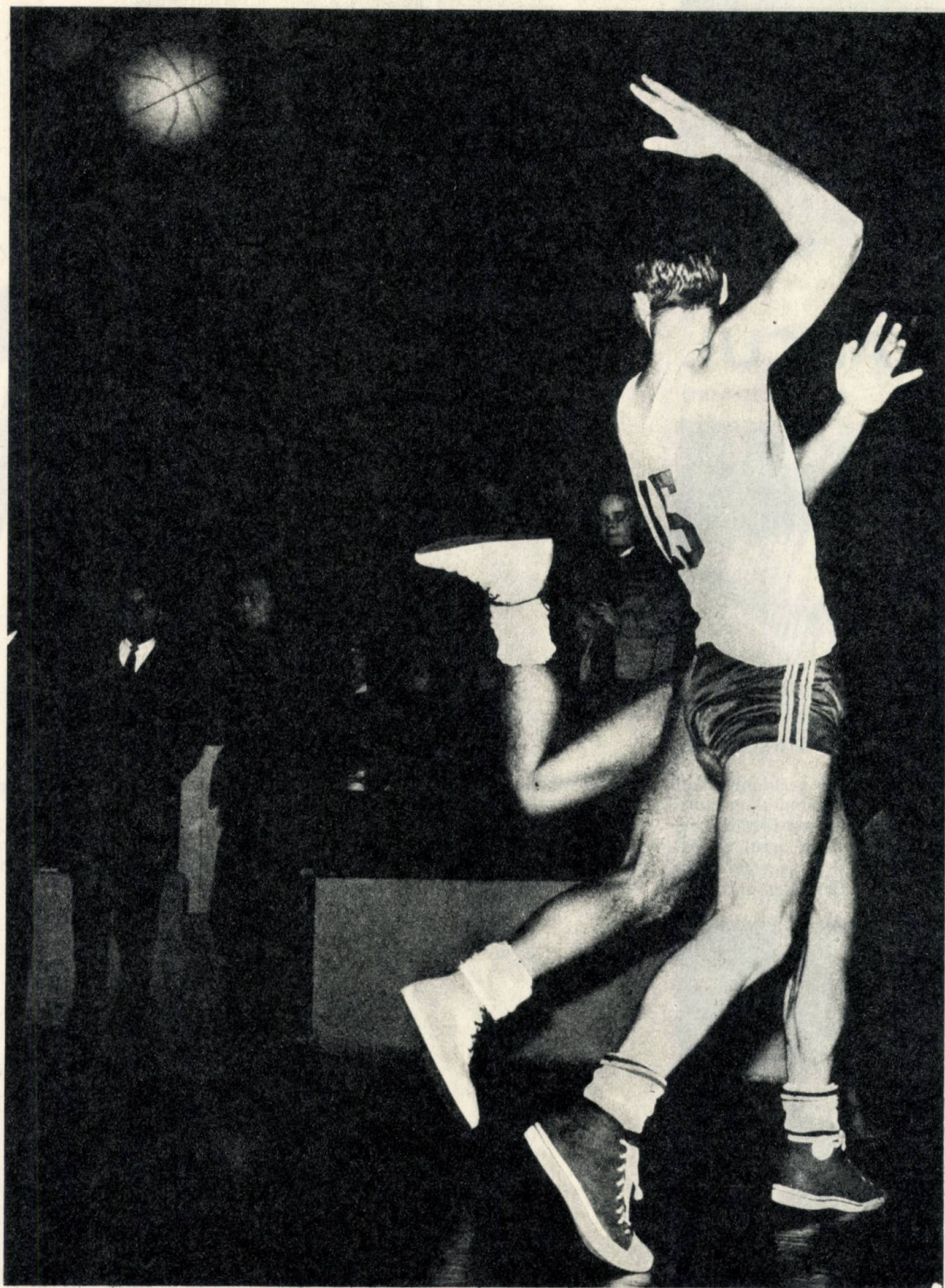
În sfîrșit, ultima sală, «Sala Bonacossa», denumită astfel în cinstea conțelului Alberto Bonacossa, membru al C.I.O. din 1925 pînă în 1953, unde este prezentată colecția (aproape completă) a mărcilor poștale emise cu ocazia J.O. de țările participante, ca și trofee pe care C.I.O. le atribuie anual: *Cupa Olimpică, Diploma olimpică de merit, Cupa Fearnley, Trofeul Mohammed Taher și Trofeul Bonacossa*.

Trecem în revistă exponatele privind evoluția cronometrajului sportiv și... un clinchet de clopoței ne anunță că a sosit ora închiderii. Aruncăm o ultimă privire și coborîm treptele celor trei etaje cu o undă de nemulțumire în suflet. De ce? Pentru că România, mișcarea ei sportivă, care în anii noștri a cunoscut o dezvoltare nebănuită, concretizată prin succese de prestigiu obținute și sub faldurile steagului olimpic, e atît de slab reprezentată în Muzeul din vila Mon-Repos: o fotografie a lolandei Balaș în momentul trecerii peste ștachetă, cîteva emisiuni filatelice, cîteva insigne și un fanion al federației de gimnastică, reprezintă totul! Ba, am uitat: în sala Bonacossa, iată trofeul Mohammed Taher, creat la sesiunea C.I.O. din 1950 de la Copenhaga și rezervat sportivilor ale căror merite justifică o distincție particulară în numele olimpismului, acordat în 1965 lolandei Balaș și patinatoarei olandeze Sjoukie Djikstra. Și cu asta am epuizat toate exponatele care amintesc de România.

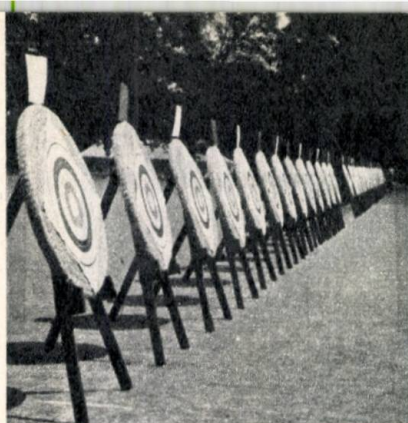
Poate se va îngriji Comitetul Olimpic Român de completarea imaginii despre țara noastră pe care și-o fac vizitatorii Muzeului Olimpic de la Lausanne.

Îngrijiți-vă corpul, dacă vreți ca mintea voastră să funcționeze bine!

DESCARTES

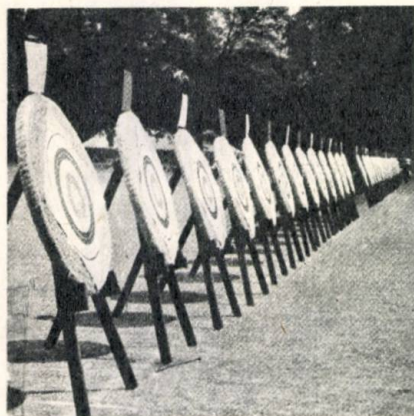

Baschetbalistul cu 4 picioare

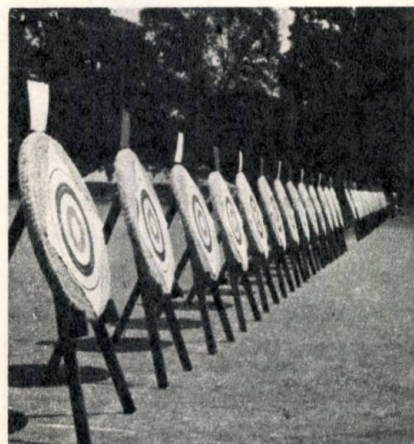

TIRUL CU ARCUL

Cristian CISMARU

Arcul și săgeata fac parte integrantă din istoria milenară a omului, mărturia cea mai veche fiind considerată imaginea unui trăgător cu arc gravată acum 15 000 de ani pe peretele grotii Saltadore de lângă Castellon, în Spania.

Inventat de omul primitiv ca urmare a unor necesități stringente (doborîrea vînatului pentru hrană ca și pentru apărarea de la distanță împotriva dușmanilor), arcul a devenit cu timpul o adevărată armă, de mare efica-

citate, hotărîtoare pentru asigurarea victoriei.

Numele multor arcași vestiți pentru iscusința lor la vînat, la război sau în concursuri de tragere la țintă, au devenit legendare, exemple de forță

A mery geste of

Robyn Hoode and of hys lyfe, wth
a newe playe for to be played
in Maye games very ple-
saunte and full of pastyme.

(...)

și îndemînare.

Tehnica confectionării arcurilor și săgeților s-a transmis din generație în generație, sub forme variate, specifice unor popoare: tip japonez, mongol, egiptean, turc.

După apariția armelor de foc — la începutul secolului al XV-lea — arcul a început să fie abandonat încet, încet, cu timpul el devenind obiect de muzeu. Tragerile cu arcul au continuat să se facă numai în cadrul unor întreceri populare tradiționale (Anglia, Polonia, Mongolia) sau cu ocazia unor ceremonii religioase (Japonia, China).

Pînă nu de mult, în Japonia, ofițerii trăgeau cu arcul după un vechi ritual-Kyndo-programul bazindu-se pe mișcări de forță și de respirație, într-un ritm variat și executat pe fondul unei melodii sacre. De asemenea, păstrind

o veche tradiție, în zilele noastre, garda palatului regal din Londra este alcătuită dintr-o companie de arcași îmbrăcați în costume de epocă.

După reluarea Jocurilor Olimpice, la Paris în 1900, tirul cu arcul a fost înscris pentru prima oară în programul olimpic. El a figurat în continuare printre probele olimpice și la St. Louis (1904), Londra (1908) și Anvers (1920). La ultimele trei ediții, alături de probe masculine s-au disputat și întreceri pentru femei. Apoi, tirul cu arcul n-a mai figurat printre probele olimpice.

11 ani mai târziu, la propunerea forului de specialitate polonez, ia ființă, în 1931, Federația Internațională de tir cu arcul (F.I.T.A.), datorită căreia au început să fie organizate și campionatele mondiale (o dată la doi ani), în 1969 avînd loc cea de a 25-a ediție, în timp ce campionatele europene sînt cu mult mai tinere: ediția a doua se va desfășura în 1970.

În sfîrșit, ca un semn al recunoașterii prestigiului de care se bucură în prezent tirul cu arcul — sport practicat de sute și mii de oameni din 50 de țări — și totodată ca o încununare a rodniciei activității dusă de F.I.T.A., la sesiunea C.I.O. de la Ciudad de

Mexico (1968), s-a hotărît ca tirul cu arcul să redevină probă oficială în cadrul Jocurilor Olimpice, chiar de la următoarea ediție, cea de la Munchen 1972.

De subliniat că, din noiembrie 1968, tirul cu arcul a căpătat investitura oficială ca sport și în țara noastră, deși primele manifestări ale acestui sport în România sînt cunoscute încă din 1957, cînd la București, Tg. Mureș, Cluj, Petroșani s-au organizat concursuri locale deosebit de reușite.

COMPETIȚII REGIONALE

O dată la patru ani, cei mai buni sportivi ai lumii se reu-
nesc — iarna și vara — sub steagul alb cu cele cinci
cercuri ale Jocurilor Olimpice. Acestea sînt, la ora
actuală, cele mai importante dintre competițiile spor-
tive internaționale.

Campionatele mondiale ale diferitelor ramuri sportive
se desfășoară an de an (scrimă, tir, ciclism, bob, haltere,
lupte greco romane și libere, patinaj artistic și viteză,
hochei pe gheață etc. În anii olimpici, din aceste sporturi,
doar ciclismul își organizează campionatul), la doi ani
(caiac-canoe, tenis de masă, gimnastică), la trei ani
(handbalul în 7) sau chiar la patru ani (fotbalul).

Sînt însă numeroase sporturi (și nu dintre cele mai
puțin importante) care n-au avut — pînă acum — nici un
campionat mondial: atletismul, boxul, înotul, polo-ul pe
apă, rugbyul, tenisul de cîmp!

În afara competițiilor cu caracter mondial (celor de
mai sus adăugîndu-li-se Universiada, la fiecare doi ani,

Olimpiada șahistă ș.a.) în calendarul competițiilor inter-
naționale figurează campionate continentale și alte diferite
întreceri cu caracter «regional».

Iată cîteva dintre aceste competiții:

Jocurile Pan-americeane, organizate la patru ani,
sînt deschise sportivilor din cele două Americi. Prima
ediție a competiției a avut loc în anul 1951 în Argentina,
la Buenos Aires. De atunci întrecerile au fost găzduite
de Ciudad de Mexico (1955), Chicago (1959), Sao Paulo
(1963) și Winnipeg (1967). În programul concursurilor
figurează întreceri la majoritatea ramurilor sportive olimpi-
ce.

Jocurile panamericane, organizate la patru ani,
desfășoară, de asemenea, o dată la patru ani. Pînă acum
au avut loc 10 ediții ale acestei competiții: Mexic (1926 și
1954), Cuba (1930), Salvador (1935), Panama (1938 și 1946),
Guatemala (1950), Venezuela (1959), Jamaica (1962),
Porto Rico (1966). Programul cuprinde numeroase ramuri
sportive.

Jocurile mediteraneene sînt organizate la patru ani,
pentru sportivii din țările de pe malurile Mediteranei.
Pînă acum au avut loc cinci ediții: Alexandria (1951),
Barcelona (1955), Beirut (1959), Neapole (1963), Tunis
(1967) și Izmir (1969). Se desfășoară concursuri la 16 ramuri
sportive.

Jocurile asiatice au înscris pe răboj cinci ediții:
1951-Delhi, 1954-Manilla, 1958-Tokio, 1962-Djakarta și
1966-Bangkok. Este o competiție polisportivă.

Jocurile africane au avut doar două ediții: Cairo (1962)
și Brazaville (1965)

Jocurile Commonwealthului, inaugurate în anul 1930
la Ontario, sînt deschise țărilor din fostul imperiu britanic.

Jocurile panarabe au avut doar o ediție, cea de la
Casablanca-1963.

Ar mai fi de adăugat între competițiile de anvergură
internațională **Jocurile Pacificului de Sud** (inaugurate
în 1966), **Jocurile ibero-americeane** (prima ediție în 1960,
la Santiago de Chile), **Macabiada**, **Jocurile scandinave**
Jocurile balcanice etc. Un loc aparte între marile compe-
tiții îl ocupă **campionatele europene** organizate la
diferite ramuri sportive.

Iată cîteva dintre campionatele continentului nostru
și anul primei lor ediții: atletism (1934), canotaj (1893),
înot (1926), patinaj viteză (1892), patinaj artistic (1891),
hochei pe gheață (1910), tir (1955), tenis de masă (1958),
lupte greco-romane (1909), lupte libere (1937), box (1925),
baschet (1935).

Al 36-lea titlu mondial

...va fi decernat anul viitor în Canada, echipei câștigătoare a turneului de hochei pe gheață. La întrecerile la care vor participa 6 reprezentative naționale (U.R.S.S., Suedia, Cehoslovacia, Canada, Finlanda și R.D.G.) din două continente, va mai fi decernat și titlul de campioană a Europei.

Iată, în tabelul alăturat, primele trei clasate la campionatul mondial de hochei, între care și 11 ediții ale Jocurilor Olimpice de iarnă. Vorbind despre acestea din urmă, se cuvine să precizăm că prima ediție a turneului olimpic de hochei pe gheață a avut loc în anul 1920, dar nu în cadrul Jocurilor de iarnă, cum s-ar putea presupune, ci cu ocazia J.O. de... vară de la Antwerpen!

	I	II	III
1924 Chamonix	Canada	S. U. A.	Anglia
1928 St. Moritz	Canada	Suedia	Elveția
1930 Chamonix	Canada	Germania	
1931 Krynica	Canada	S. U. A.	Italia
1932 Lake Placid	Canada	S. U. A.	Germania
1933 Praga	S. U. A.	Canada	Cehoslovacia
1934 Milano	Canada	S. U. A.	Germania
1935 Davos	Canada	Elveția	Anglia
1936 Garmisch	Anglia	Canada	S. U. A.
1937 Londra	Canada	Anglia	Elveția
1938 Praga	Canada	Anglia	Cehoslovacia
1939 Basel	Canada	S. U. A.	Elveția
1947 Praga	Cehoslovacia	Suedia	Italia
1948 St. Moritz	Canada	Cehoslovacia	Elveția
1949 Stockholm	Cehoslovacia	Canada	S. U. A.
1950 Londra	Canada	S. U. A.	Elveția
1951 Paris	Canada	Suedia	Elveția
1952 Oslo	Canada	S. U. A.	Suedia
1953 Zürich	Suedia	R. F. G.	Elveția
1954 Stockholm	U. R. S. S.	Canada	Suedia
1955 Krefeld-Dortmund	Canada	U. R. S. S.	Cehoslovacia
1956 Cortina d'Ampezzo	U. R. S. S.	S. U. A.	Canada
1957 Moscova	Suedia	U. R. S. S.	Cehoslovacia
1958 Oslo	Canada	U. R. S. S.	Suedia
1959 Praga	Canada	U. R. S. S.	Cehoslovacia
1960 Squaw Valley	S. U. A.	Canada	U. R. S. S.

1961 Lausanne-Geneva	Canada	Cehoslovacia	U. R. S. S.	1965 Tampere	U. R. S. S.	Cehoslovacia	Suedia
1962 Colorado Springs	Suedia	Canada	S. U. A.	1966 Ljubljana	U. R. S. S.	Cehoslovacia	Canada
1963 Stockholm	U. R. S. S.	Suedia	Cehoslovacia	1967 Viena	U. R. S. S.	Suedia	Canada
1964 Innsbruck	U. R. S. S.	Suedia	Cehoslovacia	1968 Grenoble	U. R. S. S.	Cehoslovacia	Canada
				1969 Stockholm	U. R. S. S.	Suedia	Cehoslovacia
				1970	?	?	?

Trebuie arătat, de asemenea, că mai înainte de a se fi organizat campionatele mondiale au avut loc câteva ediții ale «europenelor»: 1910 Les Avants (Elveția)—Anglia, 1911 Berlin—Cehia, 1913 München—Belgia, 1914 Berlin—Cehia, 1921 Stockholm—Suedia, 1922 St. Moritz—Cehoslovacia, 1923 Anness—Suedia.

Echipa de hochei pe gheață a României a participat la mai multe ediții ale campionatului mondial: 1931 locul X din 10 echipe, 1933 locul IX din 12, 1934 locul X din 12, 1935 locul XII din 15, 1937 locul IX din 11, 1938 locul XIV din 14, 1947 locul VII din 8. Mai apoi hocheiștii români au participat la întrecerile din cadrul grupei B sau C: 1959 locul I la criteriul european, 1961 locul I în grupa C, 1963 locul III în grupa B, 1964 locul IV în grupa B, 1966 locul II în grupa B, 1967 locul II în grupa B, 1968 locul IV în grupa B și 1969 locul VI în grupa B.

Anul viitor meciurile din cadrul grupelor B și C se vor desfășura pe patinoarele artificiale din București și, respectiv Galați. Prima ediție a competiției grupei B a avut loc în anul 1961 deși mai înainte avuseseră loc două întreceri similare, denumite însă Criteriul european (1959) și Turneul de consolare la J.D. (1960).

1959 Pisen	România	Ungaria	Austria
1960 Squaw Valley	Finlanda	Japonia	Australia
1961 Lausanne	Norvegia	Anglia	Elveția
1963 Stockholm	Norvegia	Elveția	România
1964 Innsbruck	Polonia	Norvegia	Japonia
1965 Turku	Polonia	R. F. G.	Elveția
1966 Zagreb	R. F. G.	România	Norvegia
1967 Viena	Polonia	România	Norvegia
1968 Grenoble	Iugoslavia	Japonia	Norvegia
1969 Ljubljana	R. D. G.	Polonia	Iugoslavia
1970 București	?	?	?

La întrecerile de anul viitor, care se vor desfășura la București pe patinoarul din parcul sportiv «23 August», vor participa următoarele echipe: S.U.A. (retrogradată din grupa A), Polonia, Iugoslavia, R.F. a Germaniei, Norvegia, România, Japonia și Elveția (calificate din grupa C).

Grupa C a avut o desfășurare mai puțin regulată. Iată ordinea primelor trei clasate la câteva din edițiile acestei competiții.

1961 Lausanne	România	Franța	Iugoslavia
1963 Stockholm	Austria	Ungaria	Bulgaria
1966 Jesenice	Italia	Danemarca	Africa de Sud
1967 Viena	Japonia	Danemarca	Bulgaria
1969 Skopje	Japonia	Elveția	Ungaria
1970 Galați			

În martie 1970 la Galați vor fi reunite echipele: Austria, Italia, Ungaria, Bulgaria, Olanda, Danemarca etc.

*Viața noastră nu este scurtă, dar noi
sintem aceia care o scurtăm.*

Seneca

*Gimnastica prelungește tinerețea omu-
lui.*

John Locke

*O înfringere te-nvață înfinit mai mult
decît o victorie oarecare; ea îți arată
cît mai ai încă de făcut pentru a învinge
cu adevărat.*

LIESEL WESTERMANN (R.F.G.)

Prima discobolă din lume care a învins granița celor 60 de metri. S-a născut în orașul Solingen la 2 noiembrie 1944. Are 1,72 m. 76 kg și este membră a clubului TUS 04 Leverkusen unde se antrenează cu Gert Osenberg. A debutat în atletism la vârsta de 14 ani, iar în anul următor (1959) a aruncat la primul concurs oficial 30,06 m. Evoluția rezultatelor sale în continuare: 1960—38,21 m, 1961—41,27 m, 1962—45,55 m, 1963—51,70 m, 1964—52,70 m, 1965—55,81 m, 1966—57,38 m, 1967—61,26 m, 1968—62,54 m, 1969—63,96 m. A corectat de 4 ori recordul lumii. Cel mai mare succes din carieră: medalie de argint la J.O. din Mexic. Este profesoară de educație fizică la Leverkusen, adoră florile și muzica clasică a lui Mozart, Verdi și Chopin.

COLETTE BESSON (FRANȚA)

S-a născut la 7 aprilie 1946 la Saint Georges de Didonne. Practică atletismul din 1962 și este pregătită de Yves Durant Saint-Omer. A produs una din marile senzații ale J.O. din Mexic cucerind titlul olimpic în proba de 400 m. Este profesoară de educație fizică la Langon, un mic orașel în apropiere de Bordeaux. Necăsătorită. Evoluția performanțelor: 1966 — 56,0, 1967 — 54,4, 1968 — 52,0, 1969 — 51,7

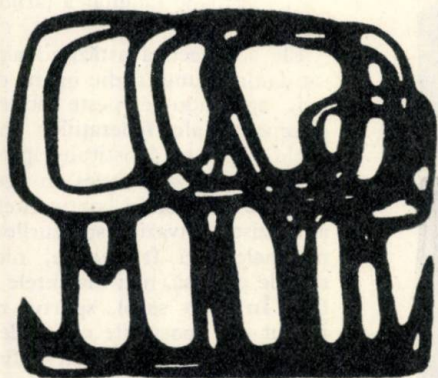
DEBBYE MEYER (S.U.A.)

Tripla campioană olimpică este cel mai prodigios produs al natației feminine din ultimii ani. S-a născut la 14 august 1952 la Annapolis și este membră a clubului S.C. Arden Hills din Sacramento, fiind antrenată de Sherman Chavoor. De la 1 ianuarie 1967 și pînă în prezent a corectat 18 recorduri mondiale pe toate distanțele clasice ale craulului de la 200 m la 1 500 m și în 1967 i s-a decernat titlul de cea mai bună sportivă a lumii. Evoluția performanțelor sale:

1966 (14 ani): 63,5—100 m, 2:15,5—200 m, 4:39,7—400 m, 9:39,7—800 m și 18:15,6—1 500 m; 1967: 62,9—2:11,0—4:29,0—9:22,9—17:50,2; 1968: 61,4—2:06,7—4:24,5—9:10,4—17:30,5; 1969: 62,4—2:13,2—4:26,4—9:18,6—17:19,9.

ALERGĂTORII DE ȘTAFETĂ

Henry de Montherlant

Toți patru lansați ca o singură săgeată,
Ca un singur centaur, ca o singură barcă.
Cel mai înalt la pupă iar cel mai scund înăinte,
Parte din acest trup eu, la mijloc, ca o mărgea
Și toți purtând aceleași culori și aceleași insemne
Intrăm în șir, ținându-ne de umeri, tropăind ușor,
Atât de lipiți unul de altul că trei nu simțim vântul
Patru și totuși unul singur, perfectă solidaritate.
Înțelegere umană, emoționantă și sinceră
Fiecare din noi e trup din trupul celorlalți trei,
Gleznele mele sînt ale tale, mușchii și nervii tăi,
prietene, sînt ai mei
Dacă tu vei rupe, primul, firul de smaragd
Vom cîștiga patru nu unul
Același respect celui mai iute ca și celui mai puțin rapid.
Și acum hai să ne luăm locurile. Pe curînd «bătrîne»
Hei vîntule! Nu sufla cînd ultimul frate va intra
în linia dreaptă!

În românește de Ilie GOGA

MIȘCAREA

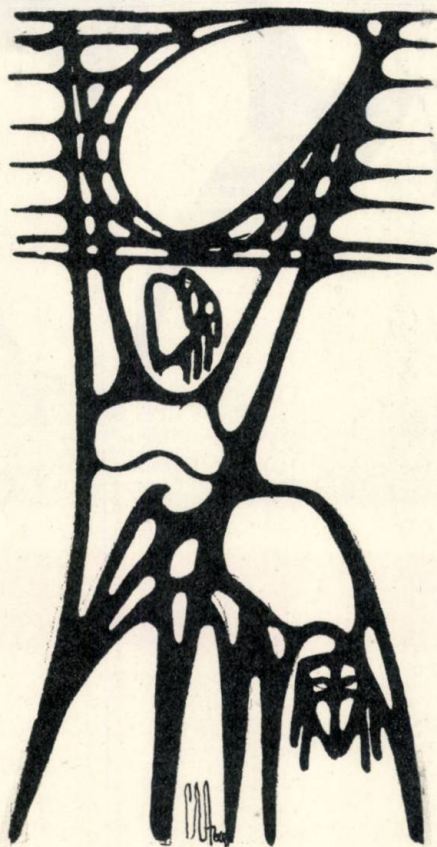
Vasile Diaconescu

Mișcarea mă-nvață viața.
Sorb soare. Mă-mbată văzduhul.
Mă mîngîie apa cu duhul
Prieten. Cu toate-mi schimb fața.

Mi-apropii dogoarea și gerul.
Cunosc ale lumii esențe.
Direct în contur și cadențe
Și firea cea dulce și fierul.

Mișcarea proteică-n forme
Cînd suple, cînd grele, cînd tandre.
Trudită tîrîș — salamandre —
Ușoară, de forțe enorme,
Ca marea-n furtună, ca vîntul....

Mișcării știu trupul și cîntul!

Vreo treizeci de sporturi naționale au devenit în acest secol sporturi care s-au răspândit în aproape totalitatea țărilor de pe glob.

Ele se practică astăzi identic peste tot datorită unui trafic intens de sportivi, aplicându-se peste aceleași regulamente ale federațiilor internaționale. Aceasta constituie aproape un limbaj care este înțeles în același fel în toate ungherele continentelor. Nu au rezistat invaziei sporturilor internaționale nici frontierele, nici diferențele de rasă, nici distanțele geografice. În acest secol, sportul modern, născut din sporturile naționale ale citorva popoare, s-a lansat definitiv pe pista afirmării mondiale, ridicându-se la rang de universalitate. Există astăzi ramuri de sport, ca fotbalul, atletismul sau gimnastica, care se practică identic în mai multe țări decît numărul țărilor membre ale O.N.U.

În acest fel și mișcarea sportivă modernă contribuie la apropierea și la înțelegerea între popoare. Sportul a ajuns la o universalitate a cărei amploare nici nu o putem evalua încă în întregime din lipsa perspectivei istorice. Poate doar cronicarii deceniilor care vor veni, cînd vor scrie de semnificația vremurilor actuale, îi vor acorda sportului locul ce i se cuvine.

Este foarte adevărat că o serie de sporturi naționale pătrunzînd în circuitul internațional au ajuns la universalizare, în timp ce altele, rămase la locurile natale, au început să dispară. Unele au și dispărut cu totul, cedînd locul sporturilor universalizate. Unde mai este astăzi «squash-racket»-ul englezesc care, acum o sută de ani, era jucat alături de tenis în Anglia, fiind chiar mai popular?

Unde mai este marea popularitate

**„TROFEUL
MOHAMMED
TAHER“**

și răspindire a unui joc ca pelota bască practicat odinioară cu fervoare în sudul Franței și în nordul Spaniei?

Unde mai este soule-ul francez și calcio-ul medieval italian? Au cedat locul fotbalului englezesc și reînvie doar în zilele de sărbătoare.

Dar chiar dacă unele sporturi naționale dispar, altele pornesc sub ochii noștri pe drumul universalizării. Astfel numai în două decenii judoul japonez a devenit un sport internațional.

Pe aceeași cale pare că a pornit și base-ball-ul american care se joacă tot mai intens în America Centrală și de Sud, în Asia și în unele țări ale Europei occidentale. Și rugbyul se răspindește încet dar sigur în tot mai multe țări.

Foarte interesant pentru noi este acest joc, base-ball-ul, care se răspindește pornind din Statele Unite ale Americii, și care seamănă cu oina noastră ca două picături de apă. Este foarte tentantă ipoteza unei origini comune. Căci se știe că în evul mediu, în multe țări din Europa, s-au practicat jocuri de alergare și lovire a mingii, foarte asemănătoare cu oina românească și cu base-ball-ul american. Numai că acestea au dispărut aproape cu totul din majoritatea țărilor, cedind locul jocurilor moderne. Nu se mai știe precis în ce împrejurări, probabil adus de emigranți europeni, — jocul acesta a ajuns și în America — unde descendenții tîrzii ai acestor emigranți au continuat să-l practice și să-l răspîndească pînă cînd a devenit sportul național numărul unu al S.U.A.

Nu a murit acest joc nici în țara noastră, unde, datorită unui mare învățat și patriot care a fost Spiru Haret, a fost salvat de dispariție, devenind joc școlar oficial, încă în primii ani ai secolului nostru. Iar în deceniile din

urmă, păstrarea acestui joc a fost preluată de partid pe linia cultivării și valorificării tradițiilor naționale.

Poate că nu este prea îndrăzneată ideea apropierii, după multe secole, a acestor două jocuri cu origină comună, mai ales că între regulamentele lor nu există diferențe fundamentale. Ideea aceasta pare cu atît mai tentantă cu cît atît oina cît și base-ball-ul prin valoarea lor educativă și prin conținutul lor tehnic și tactic reprezintă jocuri deosebit de atractive. Poate că nu este deloc greșit ca acest joc național românesc să fie lansat în acest fel pe o orbită universală.

Alta este situația judoului japonez. Această ramură a luptelor și-a cîștigat din plin galoanele de sport internațional, mai ales de cînd figurează pe programul Jocurilor Olimpice.

Judoul și-a făcut o intrare triumfală și la noi în țară, unde, în scurt timp, a cucerit mii și mii de tineri adepți. Este însă probabil că sînt destul de puțini acei care au încercat să facă o legătură între judoul japonez și trînta noastră. De astă dată nu este vorba de o origine comună. Căci doar toate popoarele din lume posedă sau au posedat pe vremuri, formele lor proprii și specifice de luptă, născute probabil, încă din timpuri îndepărtate ale istoriei, în mod independent unele de altele, ca o necesitate a evoluției istorice în perioada de plămădire a societății umane. Dar judoul este o formă foarte particulară a luptei și care totuși se aseamănă foarte mult cu o formă a trîntei care s-a mai păstrat în unele regiuni ale țării noastre. Este vorba de așa numita trîntă ciobănească în care adversarii se apucă de briu și caută să se trîntească cu ajutorul piedicii. De aici pînă la judo nu mai este decît un pas.

Se știe că în unele județe se mai practică și azi trînta în mod organizat. Ea se bucură de multă popularitate și reflectă grija organizatorilor de a păstra și de a cultiva această ramură de sport națională, care merită din plin acest efort. Pe linia acestei acțiuni de cultivare și de valorificare a tradițiilor populare în sport ar fi poate util de a reconsidera diferite forme de practicare a trîntei în vederea codificării pe plan național a regulilor acestora. Prin această codificare s-ar putea rezolva într-o măsură crearea unei baze de

De la oină la baseball, de la trînta ciobănească la judo

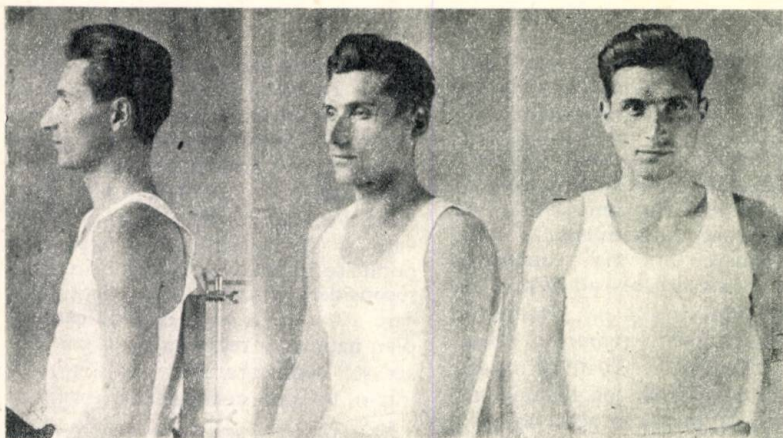
N. BRĂȘOVEANU

masă în mediul sătesc a diferitelor stiluri de luptă, pornindu-se de la diferite forme ale trîntei ca o treaptă spre practicarea formelor de luptă cu circulație internațională. În acest fel am putea asigura continuarea luptelor tradiționale în forma diferitelor trînte și am putea contribui la dezvoltarea luptelor și judoului în țara noastră.

Comitetul Internațional Olimpic distribuie anual diverse trofee și diplome de merit. Unul dintre acestea, «Trofeul Mohammed Taher» (creat în 1950, pentru sportivii amatori care s-au distins prin performanțe excepționale) a fost acordat în anul 1963 recordmanei noastre mondiale Iolanda Balaș. Comisia însărcinată cu decernarea diferitelor trofee ale C.I.O., alegînd-o pe Iolanda Balaș pentru «Trofeul Mohammed Taher» a avut în vedere îndelungata-i activi-

tate competițională și șirul de strălucite succese care figurează în palmaresul sportiv al atletei noastre. Între acestea, recordul mondial de 1,91 m din 1961, victoria olimpică de la Roma (ulterior ea a cîștigat și titlul olimpic la Tokio), cele două medalii de campioană europeană (1958 și 1962) etc.

Pînă acum singurele femei cărora le-a fost decernat amintitul trofeu sînt Iolanda Balaș, olandezele Francina Elsie Blankers-Koen și Sjoukje Dijkstra.

Vasile FIREA

Primul meu start

Țin bine minte momentele debutului meu sportiv. Pe la sfârșitul lunii aprilie a anului 1929, ziarul *Universul* a anunțat organizarea pentru ziua de 2 mai a unei mari competiții de marș — Circuitul Bucureștiului, la care au fost invitați să ia parte, deopotrivă, sportivi consacrați sau numai începători. Mărturisesc că deși citisem anunțurile respective n-am simțit nici un fel de atracție pentru această competiție, mai ales că pînă atunci eu nu practicasem nici un fel de sport. De fapt, pentru sănătatea mea, făcusem eu gimnastică, crosuri, înotasem, mă dădusem cu schiurile, dar totul la cel mai pur nivel de diletantism, ba chiar făcusem și o «cursă» de marș de vreo 20 kilometri, cu lada cu boafe în spate, de la gară pînă în satul meu. Și totuși, repet, deși nu simțisem nici un fel de atracție pentru acest circuit, atunci cînd un prieten de-al meu, novice și el, mi-a propus să ne înscriem printre competitori n-am stat pe gînduri și la... start.

Din fața ziarului *Universul*, pe Brezoiu (astăzi, clădirea Informației Bucureștiului) s-a dat plecarea celor 125 de concurenți. Tinăr, sănătos, plin de vigoare și dornic să arăt de ce mă simțeam în stare am făcut eforturi să mă țin de cei buni din față. Dar dorințele erau doar dorințe... Pînă pe la Cotroceni am reușit să stau cu ei, apoi pe șoseaua Viilor am început să pierd teren. Cînd am ajuns la Obor, ghinion, mi-a intrat o pietricică într-o gheață. Ce să fac... Am oprit, m-am descălțat și am pornit din nou. Am întins-o voinicește dar mai bine de locul 9 n-am putut ter-

mina cursa. Țin minte o întîmplare legată de finalul acestei curse. Cum am spus, eu și încă mulți alții eram începători, individuali, fiind înscrși de Asociația excursionsiștilor români. În apropiere de sosire, prin Piața Victoriei, se aflau diferiți oameni ai cluburilor sportive. Cum nu făceam parte din nici un club și eram prin-

tre fruntași, înaintea multor legitimați, oamenii cluburilor îmi strigau «Zii că ești de la Stadiul... de la Viforul... de la...», pentru că, aveam să constat mai apoi, premiile erau mari și lupta pe echipe crîncenă.

A doua mea cursă am făcut-o toamna, pe un traseu de 22 km, de data aceasta

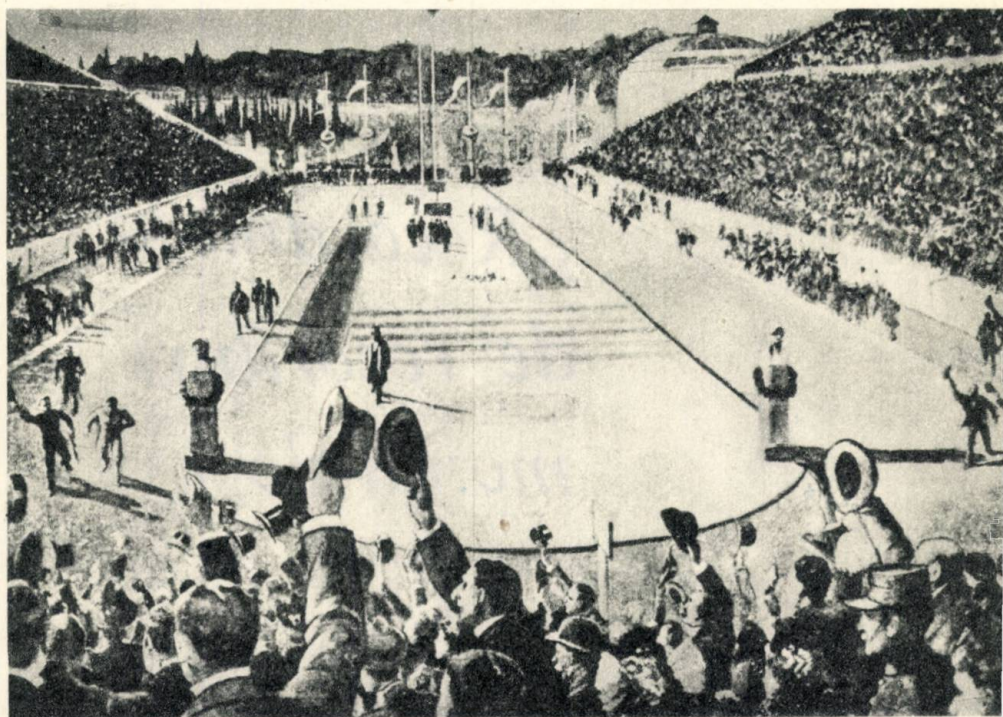

însă ca sportiv legitimat la Stadiul român. Am terminat pe locul doi, la egalitate cu Iimbărușanu, după Silaghi, pe atunci un bun mărșăluitor. Am început să fac și antrenamente, așa cum se făceau pe atunci și pînă ce a căzut prima zăpadă, la 2 noiembrie, am cîștigat titlul de campion național pe 2 km. A fost primul din cele 15 titluri de campion al țării care figurează în palmaresul meu sportiv.

În 1936 am fost selecționat în echipa României pentru Jocurile Olimpice. Am luat startul la 50 km și am terminat al 19-lea din 40 de concurenți. După doi ani am evoluat pe traseul cursei de 50 km la campionatele europene de la Paris. Am încheiat întrecerea pe locul 9.

Din 1944 am început să mă ocup de pregătirea sportivă a fratelui meu mai mic, Victor. Cu experiența acumulată în atîtea concursuri m-am străduit să-i fiu un sfetnic bun și la noi la Stolniceni, în apropierea Pașcanilor, am făcut cu Victor ucenicia atletismului. Am avut bucuria că m-a ascultat, că a fost silitor și serios. În 1945, la Predeal, Victor a cîștigat într-o singură zi trei titluri de campion național la juniori. El a dus mai departe numele familiei Firea în atletismul nostru. Acum aș mai vrea să-l văd și pe nepotul meu Răzvan, fiul lui Victor, la un concurs, dar, din cîte îmi dau seama, el iubește mai mult fotbalul. Ei, nu e atletism, dar tot e ceva...

Știați că, de fapt, inventatorul cursei de maraton n-a fost un grec, așa cum s-ar putea crede, ci un... francez? Este vorba de Michel Breal, profesor de limbi străine, care impresionat de legendara faptă, a nu mai puțin legendarului soldat Filipide, cel care a dus atenienilor, cu prețul vieții, vestea victoriei asupra perșilor, a propus, a susținut cu tărie și nu s-a lăsat pînă ce nu a văzut proba maratonului între cele disputate la prima Olimpiadă modernă, de la Atena (1896). Respectîndu-se legenda, traseul primului maraton olimpic s-a desfășurat de la cîmpia Marathonului și pînă la stadionul de marmură din Capitală.

Distanța de astăzi, cea de 42 km 195 m, a fost stabilită abia în anul 1908. Să nu credeți că aceasta a fost cumva consecința studiilor atîtor și atîtor cercetători ai istoriei, ci, pentru simplul motiv, că distanța dintre Windsor și Londra măsura exact 42 km 195 m!

V-ați întrebat vreodată cum s-a ajuns la aruncarea greutății și la stabilirea celor 7,257 kg ale bilei de metal?

Aruncarea greutății este, după toate probabilitățile, descendentă directă a aruncării bolovanilor, foarte la modă la Troia. Am spus după toate probabilitățile, deoarece unii cercetători afirmă că aceasta a fost inventată de niște soldați artilleriști printre 1350, care în timpul liber se jucau, măsurîndu-și forțele, cu obuzele din fontă ale tunurilor lor. Joaca a plăcut și nu după multă vreme ea a pătruns în colegiile britanice. La Dublin, în 1860 s-a stabilit ca greuta-

tea să cîntărească 16 livre, adică... 7,257 kg. De subliniat faptul că abia în 1865, la al doilea meci dintre Oxford și Cambridge, s-a căzut de acord în privința folosirii stilului de aruncare cu un braț. Pînă atunci, cei din Oxford, de exemplu, aruncau greutatea cu ambele brațe.

Pînă în anul 1908 aruncarea greutății se făcea dintr-un patrat cu laturile de 2,135 m. Doar în America se folosea un cerc cu diametrul de 7 picioare (2,135 m) care ulterior a fost adoptat pe plan mondial și se utilizează și astăzi.

„Recordmeni“ de recorduri mondiale

Istoria sportului cunoaște nenumărate recorduri mondiale înregistrate la diferite ramuri sportive. În atletism, numărul recordurilor mondiale doborâte în decursul anilor a depășit câteva mii și el este în continuă creștere.

Unii dintre atleții care au făcut epocă au doborât în cariera lor un mare număr de recorduri mondiale. În dorința de a stabili o ierarhizare a acestor doboritori de recorduri mondiale, am întocmit o statistică a «recordmenilor» recordurilor mondiale. De la bun început trebuie arătat că unii dintre cei notați mai jos sînt avantajați prin faptul că Nurmi, Zatopek, Clarke, Jazy — la bărbați și Cuthbert, Wallasiewicz, Jackson — la femei au doborât recorduri mondiale la mai multe probe, ce-i drept, înrudite. Fără a minimaliza cituși de puțin realizările excepționale ale acestora, trebuie să menționăm că ni se pare totuși mai valoroasă pleiada de recorduri mondiale realizate de un atlet specializat la o singură probă. Este vorba de O'Brien, Lemming, Flanagan, Iolanda Balaș, Galina Zibina etc.

Dar iată cum arată lista celor care dețin (sau au deținut) cele mai multe recorduri mondiale:

BĂRBAȚI

1. Paavo Nurmi	Finlanda	semifond, fond	23
2. Emil Zatopek	Cehoslovacia	fond	18
3. Parry O'Brien	S.U.A.	greutate	16
4. Gunder Hägg	Suedia	semifond, fond	16
5. Ron Clarke	Australia	semifond, fond, mare fond	15
6. John Flanagan	S.U.A.	ciocan	14
7. Sandor Iharos	Ungaria	semifond, fond	12
8. Erik Lemming	Suedia	suliță	11
9. Matty Jarvinen	Finlanda	suliță	10
10. Lon Myers	S.U.A.	sprint, semifond	10
11. Jesse Owens	S.U.A.	sprint, sărituri	9
Vladimir Kut	URSS	fond	9
Michel Jazy	Franta	semifond, fond	9
Tommie Smith	S.U.A.	sprint	9

FEMEI

1. Betty Cuthbert	Australia	sprint	18
2. Marjorie Jackson	Australia	sprint	16
3. Stela Wallasiewicz	Polonia	sprint, lungime	15
4. IOLANDA BALAS	ROMANIA	ÎNĂLȚIME	14
5. Galina Zibina	URSS	greutate	12
6. Tamara Press	URSS	greutate, disc	12
7. Nina Otkalenko	URSS	semifond	11
8. Irina Press	URSS	pentatlon, 80 mg.	11
9. Blankers Koen	Olanda	sprint, sărituri	9

— Nu înțeleg unde e a 3-a pedală și ce viteză prinde

N. CLAUDIU

Schi-water
— leși mă, am terminat benzina!!!

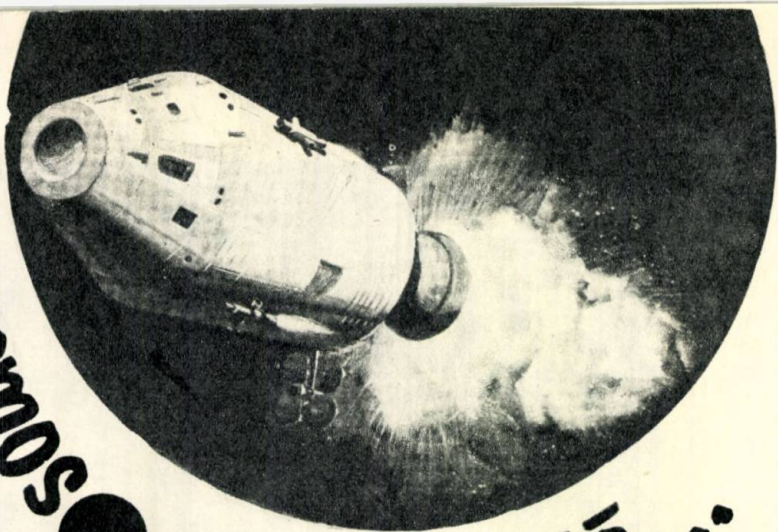
Abia aștept să fac o baie!

RECLAMĂ
EFICIENTĂ

IN
ROMÂNIA LIBERĂ.
ELŐRE, NEUER WEG,
SPORTUL, FLACĂRA, CINEMA,
TEATRUL, CONTEMPORANUL,
COMERȚUL SOCIALIST
și ALTE 59 PUBLICAȚII
ADMINISTRATE DE ISIAP.

STR. EFORIE Nr. 6
BUCUREȘTI
TEL. 16 79 45

ÎN COSMOS

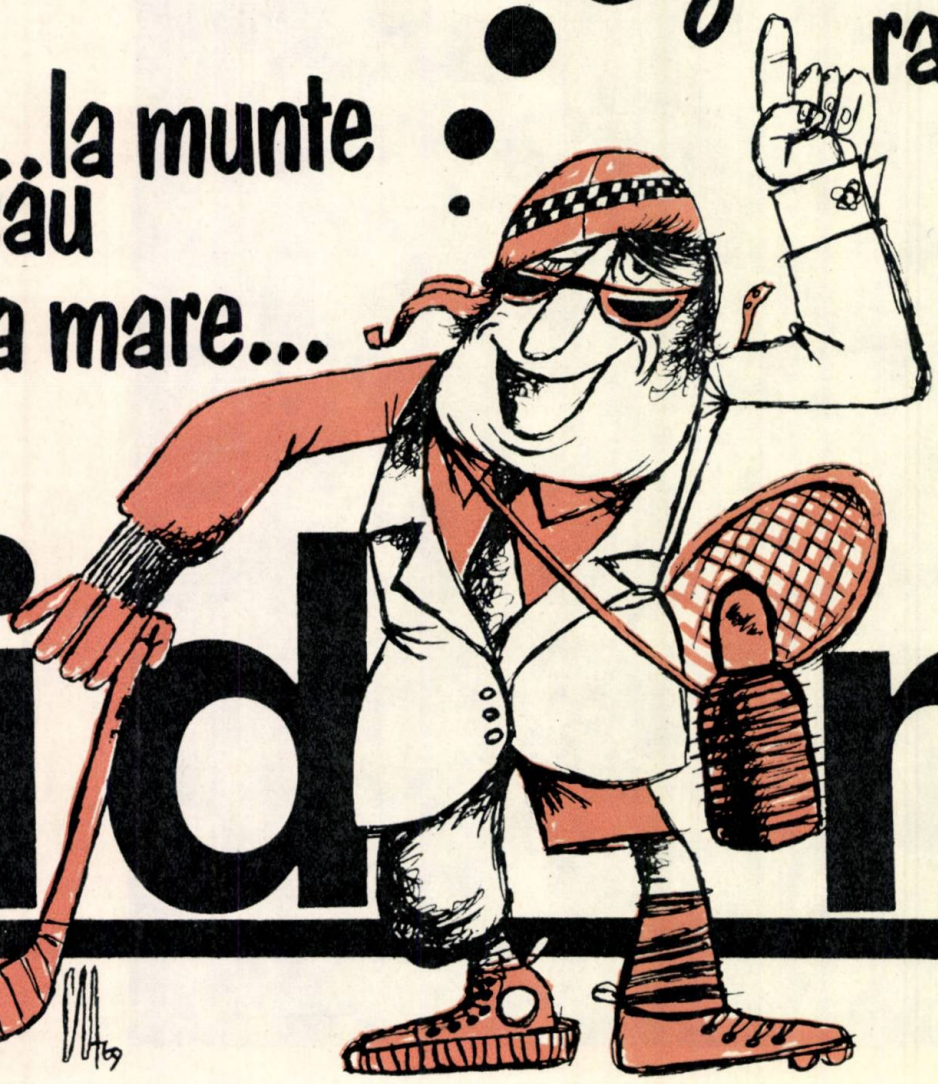

rachetă...

...la munte
sau
la mare...

«ÎN EXCURSII,
CONCEDII, VACANȚĂ
ȘI LA PLAJĂ, FOLOSIȚI
MATERIALUL SPORTIV
COMERCIALIZAT
PRIN MAGAZINELE
DE SPECIALITATE
ALE COMERȚULUI
DE STAT.»

idms

1979

STA- TIS- TICĂ

Tabloul de onoare al sportului românesc

Jocurile Olimpice

15 MEDALII DE AUR

- 1952 Iosif Sirbu — tir, armă liberă, calibru redus
poziția culcat
- 1956 Nicolae Linca — box, categoria semimijlocie.
Leon Rotman — canoe, simplu (1000 m și 10000 m)
Alexe Dumitru
Simion Ismailciuc — canoe, dublu (1000 m)
Ștefan Petrescu — tir, pistol viteză
- 1960 Iolanda Balaș — atletism, săritura în înălțime
Dumitru Pîrvulescu — lupte greco-romane, cate-
goria 52 kg
Ion Dumitrescu — tir, talere
- 1964 Iolanda Balaș — atletism, săritura în înălțime
Mihaela Peneș — atletism, aruncarea suliței
- 1968 Lia Manoliu — atletism, aruncarea discului
Viorica Viscopoleanu — atletism, săritura în lun-
gime
Ivan Patzachin
Serghei Covaliov — canoe, dublu, (1000 m)
Ionel Drimbă — scrimă, floretă, individual

16 MEDALII DE ARGINT

- 1936 Henri Rang — călărie, obstacole, individual
- 1952 Vasile Tiță — box, categoria mijlocie
- 1956 Mircea Dobrescu — box, categoria muscă
Gheorghe Negrea — box, categoria semigrea
Olga Orban-Szabo — scrimă, floretă, individual
- 1960 Ion Cernea — lupte greco-romane, categoria 57 kg
- 1964 Andrei Igorov — canoe, simplu (1000 m)
Hilde Lauer — caiac, simplu (500 m)
Valeriu Bularca — lupte greco-romane, categoria
70 kg
Ion Tripsa — tir, pistol viteză
- 1968 Mihaela Peneș — atletism, aruncarea suliței
Ileana Silai — atletism, 800 m
Ion Monea — box, categoria semigrea
Anton Calenic
Dimitrie Ivanov
Haralambie Ivanov
Mihai Țurcaș — caiac, patru (1000 m)
Ion Baci — lupte greco-romane, categoria 57 kg
Marcel Roșca — tir, pistol viteză

Campionate mondiale

26 MEDALII DE BRONZ

- 1928 Dumitru Armășel
Gheorghe Bențea
Teodor Florian
Ion Gîrleșteanu
Teodor Marian
Nicolae Mărăscu
Sorin Mihăilescu
Paul Nedelcovici
Iosif Nemeș
Eugen Sfetcu
Mircea Sfetcu
Soare Sterian
Atanasie Tănăsescu
Mihail Vardela
Dumitru Vidrașcu
Dumitru Volvoreanu — rugby,
echipă
- 1952 Gheorghe Fiat — box, catego-
ria semiușoară
Gheorghe Lichiardopol — tir,
pistol viteză
- 1956 Constantin Dumitrescu — box,
categoria ușoară
Elena Leușteanu — gimnastică,
exerciții la sol
Elena Leușteanu
Georgeta Hurmuzache
Sonia Inovan
Emilia Vătășoiu
Elena Mărgărit
Ileana Săcălici — gimnastică,
echipă
Francisc Horvath — lupte gre-
co-romane, categoria 57 kg
Gheorghe Lichiardopol — tir,
pistol viteză
- 1960 Lia Manoliu — atletism, arun-
carea discului
Ion Monea — box, categoria
mijlocie
Leon Rotman — canoe, simplu
(1000 m)

- Sonia Iovan
Elean Leușteanu
Emilia Liță
Atanasia Ionescu
Uta Poreceanu
Elena Niculescu — gimnastică,
echipă
Ion Țăranu — lupte greco-ro-
mane, categoria 79 kg
Maria Vicol — scrimă, floretă,
individual
- 1964 Lia Manoliu — atletism, arun-
carea discului
Aurel Vernescu — caiac, simplu
(1000 m)
Aurel Vernescu
Afanasie Sciotnic
Mihai Turcaș
Simion Cuciuc — caiac, pa-
tru (1000 m)
Hilde Lauer
Cornelia Sideri — caiac, dublu
(500 m)
Dumitru Pîrvulescu — lupte
greco-romane, categoria 52 kg
Ion Cernea — lupte greco-ro-
mane, categoria 57 kg.
- 1968 Ion Panțuru
Nicolae Neagoe — bob, 2 per-
soane
Calistrat Cuțov — box, cate-
goria semiușoară
Viorica Dumitru — caiac, sim-
plu (500 m)
Simion Popescu — lupte greco-
romane, categoria 63 kg
Nicolae Martinescu — lupte
greco-romane, categoria 97 kg
Ileana Drîmbă
Ana Ene
Ecaterina Iencic
Olga Szabo
Maria Vicol — scrimă, floretă,
echipă

55 MEDALII DE AUR

- 1933 Alexandru Papană
Dumitru Hubert — bob, 2
persoane
- 1934 Alexandru Frim
Vasile Dumitrescu — bob, 2
persoane
- 1948 Paul Farago
Leon Loeventon
Paul Diaconescu
Paul Leibovici
Petre Seimeanu
Radu Voia — șah, dezlegări
de probleme, echipă
- 1956 Irina Naghi
Irene Günther
Aurelia Sălăgeanu
Iosefina Ugron
Aurora Popescu
Maria Scheip
Carolina Răceanu
Ileana Colesnicov
Elena Jianu
Lucia Dobre
Magda Haberprusch
Ana Starck
Victoria Dumitrescu
Elena Pădureanu
Mora Windt — handbal în 11,
echipă
- 1957 Ion Micoroiu — popice, indi-
vidual
- 1958 Simion Ismaileiuc
Alexe Dumitru — canoe, dublu
(1000 m)
Elisabeta Băcăoanu — parașu-
tism, cădere liberă de la 2500 m,
cu viraje
Constantin Antonescu — tir,
armă liberă, calibru mare, po-
ziția picioare
- 1960 Irina Naghi
Irene Günther
Elena Roșu
Elena Jianu
Aurora Popescu
Iosefina Ștefănescu
Maria Constantinescu
Aurora Niculescu
Antoaneta Vasile
Lucia Dobre

Aurelia Szöke
 Carolina Cirligeanu
 Elena Pădureanu
 Ana Starek
 Victoria Dumitrescu — handbal
 în 11, echipă
 1961 Mihai Redl
 Ion Bogolea
 Otto Telman
 Petre Ivănescu
 Gheorghe Covaci
 Cornel Oțelea
 Mircea Costache II
 Ion Mozer
 Gheorghe Bădulescu
 Olimpiu Nodea
 Aurel Bulgaru
 Gheorghe Coman
 Virgil Hnat
 Mircea Costache I — handbal
 în 7, echipă
 Valeriu Bularca — lupte
 greco-romane, categoria 73 kg
 1962 Irina Naghi
 Liliana Borcea
 Iosefina Ștefănescu
 Ana Boțan
 Maria Constantinescu
 Victoria Dumitrescu
 Antoaneta Oțelea
 Aurora Leonte
 Elena Hedeșiu
 Iuliana Naco
 Edeltraute Franz
 Aurelia Szöke
 Constanța Dumitrescu
 Ana Nemetz — handbal în 7,
 echipă
 Olga Szabo — scrimă, floretă
 individual
 1963 Aurel Vernescu — caiac, simplu
 (500 m)
 Vasile Nicoară
 Haralambie Ivanov — caiac
 dublu (500 m și 1000 m)
 Anton Ivănescu
 Vasile Nicoară
 Haralambie Ivanov
 Aurel Vernescu — caiac, ștafetă
 (4 × 500 m)
 Simion Ismailciuc — canoe,
 simplu (1000 m)
 Alexe Iacovici

Achim Sidorov — canoe, dublu
 (1000 m)
 1964 Mihai Redl
 Ion Bogolea
 Virgil Tale
 Ion Mozer
 Petre Ivănescu
 Virgil Hnat
 Olimpiu Nodea
 Aurel Bulgaru
 Mircea Costache II
 Cornel Oțelea
 Ion Popescu
 Cezar Nica
 Gheorghe Gruia
 Iosif Iacob
 Mircea Costache I — handbal
 în 7, echipă
 1965 Ion Cernea — lupte greco-ro-
 mane, categoria 57 kg
 Ion Pană
 Marin Stoescu
 Nicolae Enache
 Alexandru Vegh
 Bartolomeu Fiu — pescuit sta-
 ționar, echipă
 1966 Aurel Vernescu — caiac, simplu
 (500 m)
 Aurel Vernescu
 Afanasie Sciotnic — caiac,
 dublu (1000 m)
 Afanasie Sciotnic
 Mihai Turcaș
 Dimitrie Ivanov
 Anton Calenic — caiac, patru
 (1000 m)
 Vicol Calabiciov
 Serghei Covaliov — canoe,
 dublu (1000 m)
 Petre Maxim
 Aurel Simionov — canoe, dublu
 (10 000 m)
 Petre Purje
 Constantin Rădulescu — popice,
 perechi
 Petre Purje
 Constantin Rădulescu
 Vasile Măntoiu
 Ion Micoroiu
 Tiberiu Szemanyi
 Cristu Vinătoru — popice,
 echipă
 Tinca Balaban
 Elena Lupescu
 Cornelia Moldoveanu
 Margareta Szemanyi
 Crista Szöcs

Elena Trandafir — popice,
 echipă
 Virgil Atanasiu — tir, pistol
 viteză
 1967 Ion Băciu — lupte greco-ro-
 mane, categoria 57 kg
 Ștefan Ardeleanu
 Ionel Drimbă
 Iuliu Falb
 Tănase Mureșan
 Mihai Țiu — scrimă, floretă,
 echipă
 1968 Tinca Balaban
 Cornelia Moldoveanu
 Florica Neguțoiu
 Margareta Szemanyi
 Crista Szöcs
 Elena Trandafir — popice,
 echipă
 1969 Gheorghe Berceanu — lupte
 greco-romane, categoria 48 kg
 Simion Popescu — lupte greco-
 romane, categoria 68 kg
 Suzana Ardeleanu
 Ileana Drimbă
 Ana Ene
 Olga Szabo
 Maria Vicol — scrimă, floretă
 echipă

Au mai fost cucerite 18 titluri
 la tenis de masă

Campionate europene

52 MEDALII DE AUR

1930 Lucian Popescu — box, cate-
 goria muscă, profesioniști
 1931 Lucian Popescu — box, cate-
 goria cocoș, profesioniști
 1936 Toma Aurel — box, categoria
 cocoș, profesioniști
 1939 Lucian Popescu — box, cate-
 goria pană, profesioniști
 1955 Tiberiu Măcean
 Anton Sînceac
 Nicolae Radu
 Ștefan Pongraț — canotaj,
 schif 4 f.c.
 Paraschiva Elecheș
 Felicia Ivănescu
 Marieta Juverdeanu
 Judith Moscu — tir, armă

1957 liberă, calibru redus, poziția genunchi, echipă
Gheorghe Negrea — box, categoria semigrea
Simion Ismailciuc
Alexe Dumitru — canoe, dublu (10 000 m)
1958 Anania Moldoveanu — aeromodelism, aeromodele captive
Iolanda Balaș — atletism, săritura în înălțime
1959 Simion Ismailciuc — canoe, simplu (1 000 m)
1961 Aurel Vernescu — caiac, simplu (500 m)
Nicolae Artimov
Andrei Conțolenco — caiac, dublu (500 m)
Alexe Iacovici
Achim Sidorov — canoe, dublu (1000 m)
1962 Iolanda Balaș — atletism, săritura în înălțime
Lidia Bulugioiu
Florica Ghiuzelea
Emilia Rigard
Ana Tamaș
Ștefania Borisov — canotaj, schif 4+1
1963 vezi campionatele mondiale de caiac-canoe (5 titluri)
1965 Aurel Vernescu — caiac, simplu (500 m)
Vasile Nicoară
Haralambie Ivanov — caiac, dublu (500 m și 1 000 m)
Vasile Nicoară
Haralambie Ivanov
Andrei Conțolenco
Nicolae Terente — caiac, patru (1000 m)
Vasile Nicoară
Afanasie Sciotnic
Haralambie Ivanov
Aurel Vernescu — caiac, ștafetă (4×500 m)
Andrei Igorov — canoe, simplu (10 000 m)
Francisc Bolla — lupte libere, categoria 87 kg
Virgil Atanasiu
Mihai Dumitriu
Marcel Roșca

Ion Tripsa — tir, pistol viteză, echipă
1966 Nicolae Martinescu — lupte greco-romane, categoria +91 kg
1967 Ion Panțuru
Petre Hristovici
Nicolae Neagoe
Gheorghe Maței — bob, patru persoane
Nicolae Giju — box, categoria cocoș
Aurel Vernescu — caiac, simplu (500 m)
Aurel Vernescu
Afanasie Sciotnic — caiac, dublu (1000 m)
Chindin Covaliov
Mihai Turcaș
Anton Calenic
Ion Irimia — caiac, patru (10 000 m)
Mihai Turcaș
Andrei Conțolenco
Haralambie Ivanov
Aurel Vernescu — caiac, ștafetă (4×500 m)
Andrei Igorov — canoe, simplu (10 000 m)
Petre Maxim
Aurel Simionov — canoe, dublu (10 000 m)
Simion Popescu — lupte greco-romane, categoria 63 kg
1968 Ioana Tudoran
Mitana Botez
Maria Hublea
Ileana Nemeth
Ștefania Borisov — canotaj, schif 4+1 rame
1969 Constantin Ciucă — box, categoria muscă
Aurel Dumitrescu — box, categoria cocoș
Calistrat Cuțov — box, categoria semiușoară
Ion Alexe — box, categoria grea
Aurel Vernescu
Afanasie Sciotnic — caiac, dublu (500 m)
Ivan Patzaichin
Serghei Covaliov — canoe,

dublu (1000 m)
Petre Sandor — tir, pușcă cu aer comprimat
Gheorghe Vasilescu
Nicolae Rotaru
Ștefan Alerhand-Tamaș
Ștefan Caban — tir, armă liberă calibru redus, culcat 60 f, echipă

*

4 titluri la tenis de masă

Victorii românești în „Cupa campionilor europeni”

HANDBAL

1961 Știința București (femei)
1964 Rapid București (femei)
1965 Dinamo București (bărbați)
1968 Steaua București (bărbați)

RUGBY

1964 Grivița Roșie București
1967 Dinamo București

SCRIMĂ

1968 Steaua București (floreță, femei)

TENIS DE MASĂ

1961 C.S.M. Cluj (bărbați)
1964 C.S.M. Cluj (bărbați)
Voința București (femei)
1965 C.S.M. Cluj (bărbați)
Voința București (femei)
1966 C.S.M. Cluj (bărbați)
1967 C.S.M. Cluj (bărbați)
Progresul București (femei)

VOLEI

1961 Rapid București (bărbați)
1962 Rapid București (bărbați)
1965 Rapid București (bărbați)
1966 Dinamo București (bărbați)
1967 Dinamo București (bărbați)

**Maestrii emeriti ai sportului
din Republica Socialista România**

AEROMODELISM

Ștefan Purice	1966*
Ion Bobocel	1969
Otto Hintz	1969

ALPINISM

Emilian Cristea	1967
Alexandru Floricioiu	1969
Aurel Irimia	1969

ATLETISM

Ion Moina	1953
Cristea Dinu	1955
Iolanda Balas-Söter	1958
Ion Baboie	1960
Lia Manoliu	1965
Mihaela Penes	1965
Dumitru Tilmaci	1967
Ileana Gergeli-Silai	1968

Viorica Belmega-Viscopoleanu	1968
Constantin Grecescu	1969
Savel Ilie	1969

AVIAȚIE SPORTIVĂ

Zbor cu motor

Octavian Băcanu	1966
Ștefan Calotă	1966
Constantin Manolache	1966

Avioane cu reacție

Alexandru Marcu	1969
Tudor Nicolae	1969
Ion Suciu	1969
Ion Bota	1969

Planorism

Mircea Finescu	1966
----------------	------

Parașutism

Gheorghe Iancu	1961
Ion Negroiu	1966
Ion Roșu	1966
Nicolae Velicu	1968
Elena Băcăoanu	1966
Angela Năstase	1966
Elisabeta Popescu-Călin	1966
Elisabeta Minculescu	1966

BASCHET

Andrei Folbert	1961
Mihai Nedel	1966
Viorica Niculescu	1967
Mihai Albu	1968
Eva Ferencz	1969

BOB

Ion Panțuru	1969
-------------	------

BOX

Gheorghe Fiat	1953
Mircea Dobrescu	1956
Nicolae Linca	1956
Gheorghe Negrea	1957
Ion Monea	1968
Constantin Ciucă	1969
Calistrat Cuțov	1969

CĂLĂRIE

Vasile Pinciu	1968
---------------	------

*) anul acordării titlului.

CAIAC

Vasile Nicoară	1963
Haralambie Ivanov	1963
Aurel Vernescu	1963
Mircea Anastasescu	1963
Andrei Conțolenco	1963
Nicolae Artimov	1963
Anton Ivănescu	1963
Hilde Lauer	1965
Afanasie Sciotnic	1965
Nicolae Terente	1965
Mihai Turcaș	1965
Miron Husarenco	1965
Dimitrie Ivanov	1968
Anton Calenic	1968

CANOE

Simion Ismailciuc	1956
Alexe Dumitru	1956
Leon Rotman	1956
Alexandru Iacovici	1963
Andrei Sidorov	1963
Andrei Igorov	1963
Lavrente Calinov	1965
Igor Lipalit	1965
Petre Maxim	1968
Aurel Simionov	1968
Vicol Calabiciov	1968
Serghei Covaliov	1968
Ivan Patzaichin	1968

CANOTAJ

Iuliana Bulugioiu	1962
Florica Ghiuzelea	1962
Emilia Rigard	1962
Ștefan Pongratz	1968
Ioana Tudoran	1969
Mitana Botez	1969
Maria Hublea	1969
Ileana Nămeth	1969
Ștefania Borisov	1969

FOTBAL

Alexandru Apolzan	1966
Gheorghe Băcuț	1966
Tiberiu Bone	1966
Valeriu Călinoiu	1966
Gheorghe Constantin	1966
Alexandru Ene	1966
Dumitru Macri	1966
Ion Nunweiller III	1966
Titus Ozon	1966
Gheorghe Pahonțu	1966
Ion Voinescu	1966
Vasile Zavoda II	1966

GIMNASTICĂ

Albin Morariu	1963
Sonia Inovancu-Iovan	1966
Elena Leusteanu	1966

HANDBAL

Gheorghe Bădulescu	1961
Aurel Bulgaru	1961
Gheorghe Covaci	1961
Mircea Costache II	1961
Petre Ivănescu	1961
Virgil Hnat	1961
Ion Mozer	1961
Olimpiu Nodea	1961
Otto Telman	1961

Mihai Redl	1961
Cornel Oțelea	1964
Iosif Iacob	1964
Ion Bogolea	1964
Mircea Costache I	1966
Gheorghe Gruia	1968
Ana Stark-Stănișel	1956
Carolina Răceanu-Cîrli-geanu	1956

Maria Scheip-Constanti-nescu	1956
Lucia Dobre	1956
Victoria Dumitrescu	1956

Ileana Colesnicov-Giu-rescu	1956
-----------------------------	------

Magda Drasser-Haber-pursch	1956
----------------------------	------

Irina Nagy-Klimovski	1956
Irene Günther-Kuhn	1956
Mora Windt-Martini	1956

Elena Ștefănescu-Pădu-reanu	1956
-----------------------------	------

Aurora Bran-Alexandrescu	1956
--------------------------	------

Aurelia Sălăgean-Szöke	1956
------------------------	------

Iosefina Ugron-Ștefănescu	1956
---------------------------	------

Elena Rado-Jianu	1956
------------------	------

Aurora Niculescu-Leonte	1960
-------------------------	------

Elena Roșu-Telman	1960
-------------------	------

Antoaneta Vasile-Oțelea	1960
-------------------------	------

Liliana Borcea-Biro	1962
---------------------	------

Constanța Popa-Dumi-trescu	1964
----------------------------	------

Elena Drăghici-Hedeșiu	1964
------------------------	------

Iuliana Naco	1964
--------------	------

LUPTE

Greco-romane

Dumitru Pîrvulescu	1960
Ion Cernea	1961
Valeriu Bularca	1961
Ion Băciu	1967
Nicolae Martinescu	1968
Simion Popescu	1968
Gheorghe Berceanu	1969
Cornel Turturea	1969

Libere

Francisc Bola	1966
---------------	------

MOTOCICLISM

Nicolae Buescu	1969
Nicolae Sădeanu	1969

NATAȚIE

Sărituri în apă

Alexandru Lascu	1967
-----------------	------

Polo

Francisc Simon	1969
Aurel Zahan	1969

GINĂ

Costel Iancu	1969
--------------	------

POPICE

Petre Purje	1966
Cristu Vinătoru	1966
Ion Micoroiu	1966
Tiberiu Szemanyi	1966
Crista Szöcs	1966
Margareta Szemanyi	1966
Elena Lupescu-Cernat	1966

Tinca Garagață-Balaban	1966
Elena Trandafir	1969
Cornelia Moldoveanu	1969
Florica Neguțoiu	1969

RUGBY

Gheorghe Pircălăbescu	1959
Viorel Moraru	1961
Alexandru Penciu	1961
Alexandru Teofilovici	1963
Rene Chiriac	1963
Paul Iordăchescu	1963
Dumitru Ionescu	1963
Mircea Rusu	1964
Constantin Stănescu	1964
Radu Demian	1964
Mihai Wusek	1964
Valeriu Irimescu	1964
Paul Ciobănel	1969

SCRIMĂ

Ionel Drîmbă	1967
Tănase Mureșan	1967
Iuliu Falb	1968
Mihai Tiu	1968
Olga Orban-Szabo	1962

ȘAH

Paul Farago	1961
Florin Gheorghiu	1963
Alexandra Nicolau	1967

TENIS DE CÎMP

Gheorghe Vișiru	1959
Ion Tiriac	1966
Ilie Năstase	1969

TENIS DE MASĂ

Maria Golopența-Alexandru	1961
Geta Strugaru-Pitică	1961
Ella Zeller-Constantinescu	1963

TIR

Gheorghe Lichiardopol	1953
Ștefan Petrescu	1956
Constantin Antonescu	1959
Ion Tripsa	1965
Virgil Atanasiu	1967
Marcel Roșca	1968

VOLEI

Dumitru Medianu	1957
Ștefan Roman	1957
Horațiu Nicolau	1961
Doina Corbeanu-Ivănescu	1963
Ecaterina Zotu-Pleșoiu	1963
Aurel Drăgan	1963
Eduard Derzei	1963
Gheorghe Ferariu	1963
Davila Plocon	1963
Mihai Grigorovici	1963
Mariana Trandafirescu-Bunescu	1966
Jean Ponoa	1966
Nicolae Bărbuță	1966
Constantin Ganciu	1966
Sebastian Mihăilescu	1966
Gheorghe Corbeanu	1966
Sonia Colceriu	1969
Magda Niculescu	1969

Antrenori emeriti

AEROMODELISM

George Craioveanu	1969
-------------------	------

ATLETISM

Ion Söter	1968
Gheorghe Zimbreșteanu	1968
Olimpiu Constantinescu-Nehoi	1969

ION ARNĂUT

Ion Arnăut	1969
------------	------

BASCHET

Constantin Herold	1966
Alexandru Popescu	1969

BOX

Constantin Nour	1963
Lucian Popescu	1966
Ion Popa	1968
Constantin Dumitrescu	1969

CAIAC-CANOE

Radu Huțan	1957
Gheorghe Giurcăneanu	1963
Nicolae Navasart	1963

CANOTAJ

Francisc Cerhati	1969
Pall Barcani	1969
Ion Bulugoiu	1969

FOTBAL

Emerich Vogl	1957
Coloman Braun-Bogdan	1964

HALTERE

Ștefan Petrescu	1957
-----------------	------

HANDBAL

Constantin Popescu	1960
Nicolae Nedef	1961
Oprea Vlase	1961
Ion Kunst-Ghermănescu	1964

LUPTE

Ion Corneanu	1960
--------------	------

GINĂ

Alexandru Rafailescu	1969
----------------------	------

RUGBY

Nicolae Pădureanu	1964
-------------------	------

TENIS DE MASĂ

Farkas Paneth	1961
---------------	------

TENIS DE CÎMP

Gheorghe Cobzuc	1969
-----------------	------

TIR

Petre Cișmigiu	1968
----------------	------

SCRIMĂ

Vasile Chelaru	1968
Alexandru Csipler	1968
Andrei Vilcea	1968

VOLEI

Nicolae Sotir	1964
Gheorghe Constantinescu	1969
Gheorghe Petrescu	1969

Campionate mondiale

PATINAJ VITEZĂ (f) — 1—2.2. GRENOBLE

500 m: Kiersti Bierman (Norvegia) 45,4;
1500 m: Stien Kaiser (Olanda) 2:21,5;
1000 m: Lasma Kauniste (URSS) 1:31,2;
3000 m: Ans Schut (Olanda) 4:52,0 (R.M.);
Poliatlon: Lasma Kauniste (U.R.S.S.) 189,567 p.

PATINAJ VITEZĂ (m) — 15—16.2. DEVENTER

500 m: Keichi Suzuki (Japonia) 40,1;
5000 m: Kees Verkerk (Olanda) 7:24,1;
1500 m: Kees Verkerk (Olanda) 2:08,7;
10000 m: Jan Bols (Olanda) 16:02,7;
Poliatlon: Dag Fornæs (Norvegia) 177,368 p.

BOB 2-PERSOANE — 15—16.2. LAKE PLACID

1. ITALIA II (Nevio De Sordo—Adriano Frasinelli)
4:31,73;
2. România I (Ion Panțuru—Dumitru Focșeneanu)
4:33,09

BOB 4 PERSOANE — 22—23.2. LAKE PLACID

1. R.F. a GERMANIEI II (Wolfgang Zimmerer, Stephen Geisreiter, Walter Steinbauer, Peter Utzschneider)
4:20,75
Echipajul România I — locul V cu 4:22,0

CICLOCROS — 22.2. MAGSTADT

Amatori (8 ture—22 km): Rene Declercq (Belgia)
1h.09,36;
Profesioniști (9 ture—24,750 km): Eric De Vlaeminck (Belgia) 1h.17:32

PATINAJ ARTISTIC — 25.2—1.3 COLORADO SPRINGS

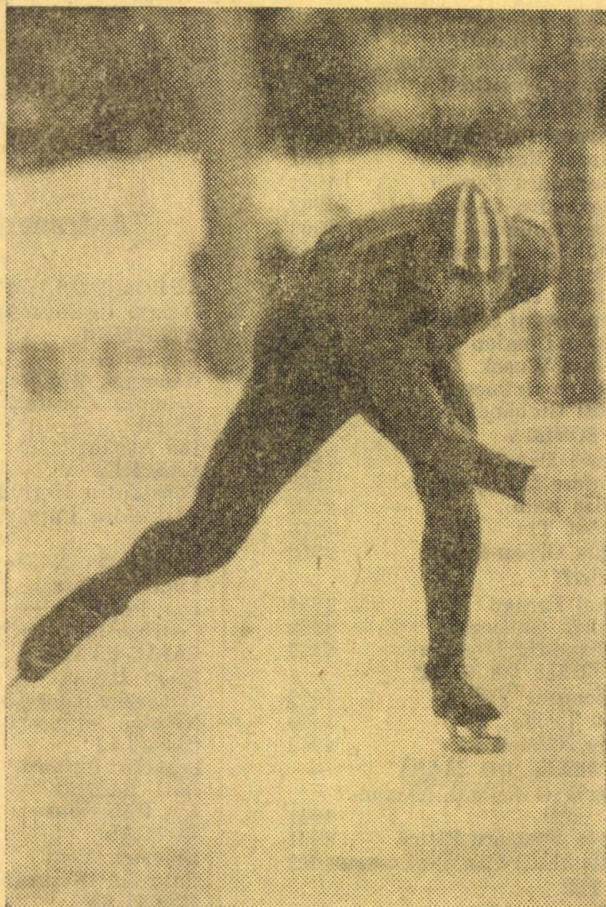
Bărbați: Tim Wood (S.U.A.) 9/2894,5 p;
Femei: Gabrielle Seyfert (R.D.G.) 9/2795,5 p;
Perechi: Irina Rodnina—Alekssei Ulanov (U.R.S.S.)
9/421,1 p;
Dans: Diana Towler—Bernard Ford (Anglia) 7/259,8 p.

BIATLON — 27.2—2.3. ZAKOPANE

Seniori individual: Aleksander Tihonov (U.R.S.S.)
1h.17:46,2
Seniori ștafetă: U.R.S.S. 1h.57:55,1
Tineret individual: Aleksander Ușakov (U.R.S.S.)
1h.08:01,3
Tineret ștafetă: U.R.S.S. 1h.39:59,3

LUPTE—1—10.3 MAR DEL PLATA Greco-romane

Categ. 48 kg: 1. Gheorghe Berceanu (România);
Categ. 52 kg: Firuz Aluzadeh (Iran), 2. Cornel Turturea (România);
Categ. 57 kg: 1. Rustem Kazakov (URSS);
Categ. 62 kg: 1. Roman Rurua (URSS);
Categ. 68 kg: 1. Simion Popescu (România);
Categ. 74 kg: 1. Viktor Igumenov (URSS);
Categ. 82 kg: 1. Petar Krumov (Bulgaria);
Categ. 90 kg: 1. Aleksandr Iurkevici (URSS)... 3. Nicolae Neguț (România);

"Olandezul zburător" Kees Verkerk

Categ. 100 kg: 1. Nikolai Iakovlenko (URSS);
Categ. peste 100 kg: 1. Anatoli Roscin (URSS).

Libere

Categ. 48 kg: 1. Ebraim Javadi (Iran);
Categ. 52 kg: 1. Rick Sanders (SUA);
Categ. 57 kg: 1. Tadamichi Tanaki (Japonia);
Categ. 62 kg: 1. Saram Abdulbekov (URSS);
Categ. 68 kg: 1. Abdulah Mohamed (Iran);
Categ. 74 kg: 1. Serghei Beriasvili (URSS);
Categ. 82 kg: 1. Fred Buzzard (SUA);
Categ. 90 kg: 1. Boris Gurevici (URSS);
Categ. 100 kg: 1. Sota Lomidze (URSS);
Categ. peste 100 kg: 1. Aleksandr Medved (URSS)

HOCHEI — 15—30.3. STOCKHOLM

1. U.R.S.S., 2. Suedia, 3. Cehoslovacia

TENIS DE MASĂ — 17—27.4. MÜNCHEN

Echipe femei: 1. U.R.S.S., 2. România;
Echipe bărbați: 1. Japonia;
Individual femei: 1. Toshiko Kowada (Japonia)... 3. Maria Alexandru (România);
Individual masculin: 1. Shigeo Ito (Japonia);
Dublu femei: 1. Zoia Rudnova-Svetlana Grinberg, 2. Maria Alexandru-Eleonora Mihalca;
Dublu bărbați: 1. Mitsuru Kohno — Nobutiko Hasegawa (Japonia)

CICLISM (PROFESIONIȘTI) 5—9.8. ANVERS

Viteză: 1. Patrick Sercu (Belgia), 2. Van Lancker (Belgia), 3. G. Beghétto (Italia)
Semifond: 1. Jaap Oudkerk (Olanda), 2. Verschueren (Belgia), 3. De Lillo (Italia);
Urmărire: 1. Ferdinand Bracke (Belgia), 2. Porter (Anglia), 3. Post (Olanda).
Fond (circuitul de la Zolder): 1. Armin Ottenbros (Olanda) 262,860 km în 6h.23:44, 2. Stevens (Belgia), 3. Dancelli (Italia).

CICLISM (AMATORI) 15—20.8. BRNO

1000 m cu start de pe loc: 1. Gianni Sartori (Italia) 1:08,38, 2. J. Kerkowski (Polonia) 1:08,52, 3. K. Balk (Olanda) 1:08,54;
Urmărire individuală (f): 1. Raisa Obdovskaia (URSS) 4:01,79, 2. Tamara Grokușina (URSS) 4:03,60, 3. Cornelia Hage (Olanda) 4:09,28;
Viteză: 1. Daniel Morelon (Franța), 2. Omar Phakadze (URSS), 3. Pedar Pedersen (Danemarca);
Urmărire individuală: 1. Xavier Kurmann (Elveția) 4:55,97, 2. Bernard Darmet (Franța) 4:58,51, 3. Daniel Rebillard (Franța) 5:00,47;
Tandem: 1. Otto-Geschke (RDG), 2. Barth-Muller (R.F.G.), 3. Morelon-Trentin (Franța);
Urmărire echipe: 1. U.R.S.S. 4:33,13, 2. Italia 4:33,65, 3. Franța;
Viteză (f): 1. Galina Tareva (URSS), 2. Galina Ermolaeva (URSS), 3. Irina Kiricenko (URSS);
Semifond: 1. Boom (Olanda), 2. Stamm (Olanda), 3. Peter (Elveția);
Fond echipe: 1. Suedia (Gosta, Erik, Stuve și Tomas Petersson) 96,900 km în 2:01,17, 2. Danemarca 2:03,20, 3. Elveția 2:07,59;
Fond individual (f): 1. Audry Mac Elmury (SUA) 69,705 km în 4:27,00, 2. Swinerton (Anglia) la 1:10,0, 3. Trofimova (URSS);
Fond individual (m): 1. Leif Mortensen (Danemarca) 181,233 km în 4h.38:30, 2. Monsere (Belgia) la 59 sec, 3. Van Roosbroeck (Belgia).

JUNIORI

ȘAH 11.8—1.9. — STOCKHOLM

1. A. Karpov (U.R.S.S.), 2—3. A. Urzică (România) și Adorjan (Ungaria)

Gabrielle Seyfert (R. D. Germană) a câștigat în 1969 titlul suprem după ce, în 1966, 1967 și 1968, a obținut medalia de argint la C.M.

Campionate europene

BOB 2 PERSOANE — 25—26.1. CERVINIA

1. AUSTRIA I (E. Thaler—R. Durnthaler) 5:02,14, 2. România (I. Panțuru —D. Focșeneanu) 5:02,88

BOB 4 PERSOANE — 1—2.2. CERVINIA

1. ITALIA II (Frigo, Basuino, Brancaccio, De Paolis) 4:49,60, 2. România (Panțuru, Focșeneanu, Tancov, Neagoe)

PATINAJ VITEZĂ (m) — 25—26.1. INZELL

500 m: Erhard Keller (R.F.G.) 40,3;
5000 m: Goeran Claesson (Suedia) 7:31,2;
1500 m: Kees Verkerk (Olanda) 2:04,4;
10 000 m: Kees Verkerk (Olanda) 15:03,6 (R.M.);
Poliatlon: Dag Fornæs (Norvegia) 174,085 p.

PATINAJ ARTISTIC — 4—8.2. GARMISCH-PARTENKIRCHEN

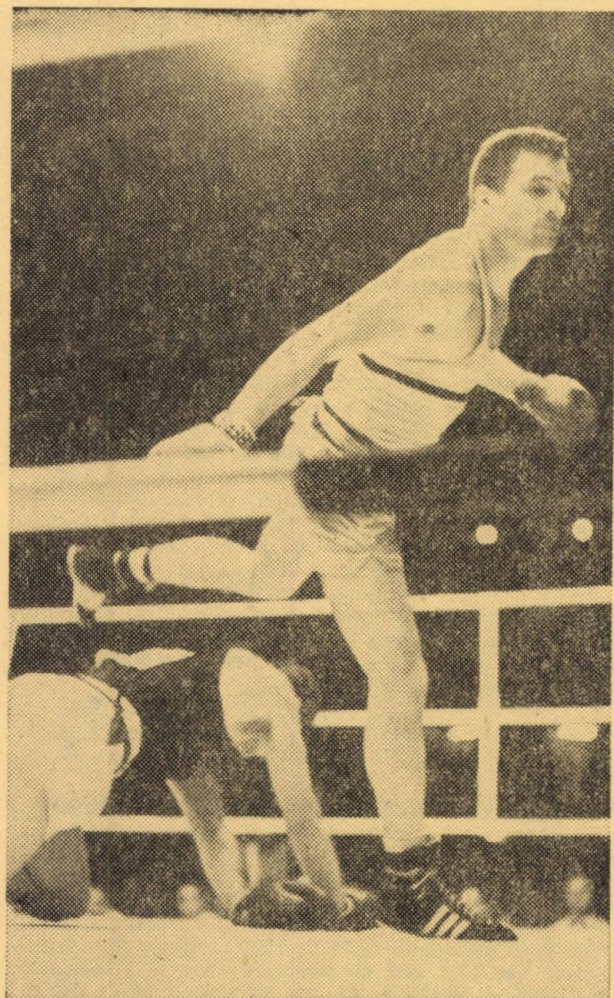
Femei: Gabrielle Seyfert (R.D.G.);
Bărbați: Ondrej Nepela (Cehoslovacia);
Perechi: Irina Rodnina—Alesei Ulanov (U.R.S.S.);
Dans: Diane Towler—Bernard Ford (Anglia)

JUDO — 15—18.5 OSTENDE

Categ. ușoară: Feist (Franța);
Categ. semi-mijlocie: Rudman (U.R.S.S.);
Categ. grea: Ruska (Olanda)
Echipe: R.F. a Germaniei

GIMNASTICĂ (f) — 17—18.5. LANDSKRONA

Sărituri: Karin Janz (R.D.G.);
Paralele inegale: Karin Janz (R.D.G.);
Birnă: Karin Janz (R.D.G.);
Sol: Olga Karasova (U.R.S.S.)
Individual compus: Karin Janz (R.D.G.)

*Ion Monea
a terminat lupta!...*

GIMNASTICĂ (m) — 24—25.5. VARȘOVIA

Sol: R. Hristov (Bulgaria);
Inele: M. Voronin (U.R.S.S.);
Cal cu minere: M. Cerar (Iugoslavia);
Sărituri: V. Klimenko (U.R.S.S.);
Paralele: M. Voronin (U.R.S.S.);
Bară fixă: V. Lisițki (U.R.S.S.);
Individual compus: M. Voronin (U.R.S.S.)

BOX — 30.5—8.6. BUCUREȘTI

Categ. 48 kg: Gedő (Ungaria);
Categ. 51 kg: C. Ciucă (România);
Categ. 54 kg: A. Dumitrescu (România);
Categ. 57 kg: Orban (Ungaria);
Categ. 60 kg: C. Cuțov (România);
Categ. 63,5 kg: V. Frolov (U.R.S.S.);
Categ. 67 kg: G. Meyer (R.F.G.), 2. V. Silberman;
Categ. 71 kg: I. Tregubov (U.R.S.S.);
Categ. 75 kg: Tarasenkov (U.R.S.S.);
Categ. 81 kg: D. Pozniak (U.R.S.S.), 2. I. Monea (România);
Categ. peste 81 kg: I. Alexe (România).

LUPTE GRECO-ROMANE

5—8.6. MODENA

Categ. 48 kg: Lacour (R.F.G.);
Categ. 52 kg: Marinko (Iugoslavia);
Categ. 57 kg: Bjorlin (Finlanda);
Categ. 62 kg: Alacok (Turcia);
Categ. 68 kg: Damjanovic (Iugoslavia);
Categ. 74 kg: Tapio (Finlanda);
Categ. 82 kg: Nenadic (Iugoslavia);
Categ. 90 kg: Corak (Iugoslavia);
Categ. 100 kg: Svensson (Suedia);
Categ. peste 100 kg: Topuz (Turcia).

TIR — 15—22.6. BOIS D'ARCY

Skeet (m): E. Penot (Franța) 199/200;
Skeet (f): L. Gurevici (U.R.S.S.) 144/150;
Skeet juniori: E. Penot (Franța) 149/150;
Skeet echipe: U.R.S.S. 585/600;
Talere (m): J. Baud (Franța) 197/200;
Talere (f): Von Soden (R.F.G.) 143/150;
Talere juniori: Geisler (R.D.G.) 144/150;
Talere echipe (m): Italia 577/600.

CAIAC-CANOE 15—17.8 — MOSCOVA

K1 10 000 m: 1. Viktor Tarev (U.R.S.S.) 44:37,80,
2. E. Hansen (Danemarca) 44:59,20, 3. Kostenko (U.R.S.S.) 45:08,00;

K2 10 000 m: 1. Csaba Giczi-Istvan Timar (Ungaria) 41:32,20, 2. Soby—Johansen (Norvegia) 41:37,10, 3. Pocora—Simiocenco (România) 41:48,00;

C1 10 000 m: 1. Tamas Wichmann (Ungaria) 50:10,10
2. Petrikovits (Ungaria) 50:12,80, 3. Butelchin (U.R.S.S.) 50:36,4;

C2 10 000 m: 1. Laszlo Hingl—Istvan Cserha (Ungaria) 45:46,83, 2. Prokopec—Zamotin (U.R.S.S.) 46:13,00
3. Zeidlitz—Lindelöf (Suedia) 46:49,20;

K1 500 m(f): 1. Tamara Simianskaia (U.R.S.S.) 2:09,45, 2. Breuer (R.F.G.) 2:11,82, 3. Pfeffer (Ungaria) 2:12,10;

K1 500 m: 1. Anatoli Tiscenco (U.R.S.S.) 1:53,57, 2. Vernescu (România) 1:55,19, 3. Kaptur (U.R.S.S.) 1:55,45;

K2 500 m: 1. Aurel Vernescu—Afanasie Sciotnic (România) 1:41,43, 2. Kariuhin—Obraztsov (U.R.S.S.) 1:42,84, 3. Hoekstra—Wittenbery (Olanda) 1:43,39;

K4 1000 m: 1. Uwe Klaus, Eduard Augustin, Joachim Pattern, Peter Ebeling (R.D.G.) 3:12,03, 2. România 3:13,22, 3. U.R.S.S. 3:14,44;

K4 10 000 m: 1. Egil Soby, Jan Johansen, Sleinar Amundsen, Tore Berger (Norvegia) 36:39,56, 2. Ungaria 36:48,90, 3. Suedia 36:57,50;

K2 (f) 500 m: 1. Ludmila Ljausko—Tamara Simianskaia (U.R.S.S.) 1:56,52, 2. A. Pfeffer—K. Holossy (Ungaria) 1:58,82, 3. Zimmermann—Esser (R.F.G.) 1:59,37;

K4 (f) 500 m: 1. Ludmila Ljausko, Tamara Simianskaia, Natalia Bojko, Ninel Vakula (U.R.S.S.) 1:46,70, 2. R.F. a Germaniei 1:47,56, 3. U.R.S.S. II 1:49,18;

K1 1000 m: 1. Aleksandr Saporenko (U.R.S.S.) 4:02,47, 2. Tiscenco (U.R.S.S.) 4:03,00, 3. Andersen (Suedia) 4:04,79;

K2 1000 m: 1. Aleksandr Saporenko—Vladimir Morozov (U.R.S.S.) 3:38,80, 2. Andersen—Utterberg (Suedia) 3:39,47, 3. Giezi—Timar (Ungaria) 3:40,00;

K1 4×500 m: 1. Anatoli Kaptur, Valeri Bogatov, Anatoli Sedasov, Anatoli Tiscenco (U.R.S.S.) 7:37,20, 2. România 7:40,65, 3. Ungaria 7:41,91;

C1 1000 m: 1. Tamas Wichmann (Ungaria) 4:23,80, 2. Fedulov (U.R.S.S.) 4:24,45, 3. T. Tatai (Ungaria) 4:25,51;

C2 1000 m: 1. Ivan Patzaichin—Serghei Covaliov (România) 3:54,02, 2. Calabiciov—Manea (România) 3:57,30, 3. Dribas—Kaliagin (U.R.S.S.) 4:00,62;

TIR (ARME CU GLONT) 18—23.8 — PLSN

Pușcă cu aer comprimat, 40 focuri (picioare): 1. Petre Sandor (România) 376 p, 2. Landry (Norvegia) 375 p, 3. Truttmann (Elveția) 371 p;

Pistol precizie, 60 focuri: 1. Kosich (U.R.S.S.) 572 p, 2. Vollmar (R.D.G.) 565 p, 3. Garschal (Austria) și Hromada (Cehoslovacia) 561 p;

Pistol cu aer comprimat, 40 focuri: 1. Mertel (R.F. a Germaniei) 385 p, 2. Raskazov (U.R.S.S.) 385 p, 3. Hrneck (Cehoslovacia) 384 p; Echipe: 1. U.R.S.S. 1516 p; 2. Cehoslovacia 1516 p, 3. R.F. a Germaniei 1505 p;

Armă liberă, calibru redus, 60 focuri culcat: 1. Gorewski (R.D.G.) 598 p, 2. Weibel (Austria) 598 p, 3. Sadhurski (Polonia) 597 p; Echipe: 1. România 2380 p, 2. Cehoslovacia 2380 p, 3. Polonia 2378 p.

Armă liberă calibru redus, 40 focuri picioare: 1. O. Lapkin (U.R.S.S.) 379 p, 2. Parhimovici (U.R.S.S.) 377 p, 3. Munzert (R.D.G.) 374 p; Echipe: 1. U.R.S.S. 1494 p, 2. R.F. a Germaniei 1465 p, 3. R.D. Germană 1460 p;

Armă liberă calibru redus, 40 focuri genunchi: 1. F. Donne (Italia) 393 p, 2. Lapkin (U.R.S.S.) 392 p, 3. S. Johansson (Suedia) 392 p; Echipe: 1. U.R.S.S. 1557 p, 2. R.F. a Germaniei 1549 p, 3. Finlanda 1545 p;

Armă liberă calibru redus 3×40 focuri: 1. O. Lapkin (U.R.S.S.) 1165 p, 2. V. Parhimovici (U.R.S.S.) 1162 p; 3. F. Donne (Italia) 1156 p; Echipe: 1. U.R.S.S. 4632 p, 2. R.F. a Germaniei 4593 p, 3. Cehoslovacia 4573 p.

Pistol viteză, 60 focuri: 1. G. Liverzani (Italia) 593 p după baraj, 2. M. Roșca (România) 593 p, 3. L. Falta (Cehoslovacia) 593 p; Echipe: 1. Cehoslovacia 2354 p, 2. România 2353 p, 3. R.D. Germană 2348 p;

Armă standard 3×20 focuri: 1. F. Donne (Italia) 578 p, 2. O. Lapkin (U.R.S.S.) 576 p, 3. Petrosacz (Ungaria) 575 p; Echipe: 1. R.F. a Germaniei 2277 p, 2. Iugoslavia 2270 p, 3. România 2268 p;

Pistol calibru mare 60 focuri: 1. L. Falta (Cehoslovacia) 582 p, 2. Suleimanov (U.R.S.S.) 579 p, 3. Cooks (Anglia) 575 p; Echipe: 1. Cehoslovacia 2276 p, 2. U.R.S.S. 2258 p, 3. Franța 2220 p;

Armă liberă calibru mare 40 focuri culcat: 1. Kveliașvili (U.R.S.S.) 393 p, 2. Johansson (Suedia) 393 p, 3. Parhimovici (U.R.S.S.) 391 p;

Armă liberă calibru mare 40 focuri picioare: 1. W. Andersen (Danemarca) 372 p, 2. Sermilov (U.R.S.S.) 371 p, 3. Sandor (România) 370 p;

Armă liberă calibru mare 40 focuri genunchi: 1. V. Korneev (U.R.S.S.) 392 p, 2. Kveliașvili (U.R.S.S.) 390 p, 3. Iermilov (U.R.S.S.) 389 p;

Armă liberă calibru mare 3×40 focuri: 1. V. Korneev (U.R.S.S.) 1151 p, 2. Iermilov (U.R.S.S.) 1149 p, 3. Parhimovici (U.R.S.S.) 1143 p; Echipe: 1. U.R.S.S. 4580 p, 2. Finlanda 4510 p, 3. Cehoslovacia 4497 p;

Armă militară 3×20 focuri: 1. B. Melnik (U.R.S.S.) 566 p, 2. V. Korneev (U.R.S.S.) 564 p, 3. I. Kudriașev (U.R.S.S.) 564 p; Echipe: U.R.S.S. 2277 p, 2. Ungaria 2194 p, 3. Finlanda 2181 p.

PRIMA EDITIE A „CUPEI EUROPEI“ LA ÎNOT

MASCULIN — GRUPA A. 23—24.8 — Würzburg.
100 m liber: L. Iliev (U.R.S.S.) 53,5; 100 m spate: R. Matthes (R.D.G.) 60,0; 100 m bras: N. Pankin (U.R.S.S.) 66,4; 100 m delfin: U. Poser (R.D.G.) 58,2; 400 m liber: H. Fassnacht (R.F.G.) 4:11,3; 200 m mixt: H. Fassnacht (R.F.G.) 2:14,6; 4×100 m liber: U.R.S.S. 3:34,8; 4×100 m mixt: R.D.G. 3:59,5; 1500 m liber: W. Sperling (R.D.G.) 16:48,8; 200 m liber: H. Fassnacht (R.F.G.) 1:57,6; 200 m spate: R. Matthes (R.D.G.) 2:12,6; 200 m bras: N. Pankin (U.R.S.S.) 2:27,1; 200 m delfin: U. Poser (R.D.G.) 2:08,2; 400 m mixt: H. Fassnacht (R.F.G.) 4:42,5 — rec. european; 4×200 m liber: U.R.S.S. 7:54,5 — rec. european;

1. R.D. GERMANĂ 136 p, 2. U.R.S.S. 124 p, 3. R.F. a GERMANIEI 117 p, 4. SUECIA 79 p, 5. UNGARIA 65 p, 6. FRANȚA 64 p, 7. ANGLIA 49 p, 8. OLANDA 32 p.

MASCULIN — GRUPA B. 23—24.08.1969 — Varșovia.
100 m liber: J. Chicoy (Spania) 55,6; 100 m spate: S. Esteve (Spania) 62,2; 100 m bras: V. Costa (România) 69,7; 100 m delfin: A. Attanasio (Italia) 60,5; 400 m liber: E. Correll (Spania) 4:19,5; 200 m mixt: J. Krawczik (Polonia) 2:19,7; 4×100 m liber: Spania 3:44,4; 4×100 m mixt: Spania 4:11,6; 1500 m liber: E. Correll (Spania) 17:24,5; 200 m liber: M. Slavic (România) 2:02,9; 200 m spate: S. Esteve (Spania) 2:13,4; 200 m bras: S. Kurbanovici (Iugoslavia) 2:35,9; 200 m delfin: A. Palumbo (Italia) 2:13,5; 400 m mixt: J. Krawczik (Polonia) 4:58,7; 4×200 m liber: Spania 8:16,8.

1. SPANIA 133 p, 2. POLONIA 101 p, 3. ROMÂNIA 99 p, 4. ITALIA 91 p, 5. IUGOSLAVIA 80 p, 6. CEHOSLOVACIA 75 p, 7—8. AUSTRIA și FINLANDA 44 p.

FEMININ — GRUPA A. 23—24.08.1969 — Budapesta.
100 m liber: Gabriele Wetzko (R.D.G.) 59,6 — rec. european; **100 m spate:** Tina Lekveišvili (U.R.S.S.) 68,2; **100 m bras:** Utte Frommter (R.F.G.) 1:17,8; **100 m delfin:** Andrea Gyarmaty (Ungaria) 65,5; **400 m liber:** Karin Neugebauer (R.D.G.) 4:42,9; **200 m mixt:** Martina Grunnert (R.D.G.) 2:27,5 — rec. european; **4×100 m mixt:** R.D. Germană 4:34,8 — rec. european; **800 m liber:** Karin Neugebauer (R.D.G.) 9:39,8; **200 m liber:** Gabriele Wetzko (R.D.G.) 2:08,9 — rec. european; **200 m spate:** Barbara Hofmeister (R.D.G.) 2:28,1; **200 m bras:** Utte Frommter (R.F.G.) 2:46,0; **200 m delfin:** Helga Lindner (R.D.G.) 2:21,8; **400 m mixt:** Evelyne Stolze (R.D.G.) 5:24,0; **4×100 m liber:** Ungaria 4:02,6 — rec. european.

1. R.D. GERMANĂ 128 p, 2. U.R.S.S. 90 p, 3. UNGARIA 82 p, 4. ANGLIA 80 p, 5. R.F. a GERMANIEI 58 p, 6. OLANDA 55 p, 7. FRANȚA 50 p, 8. SUEȚIA 49 p.

FEMININ — GRUPA B. 23—24.08.1969 — Dubrovnik.
100 m liber: Ana Boban (Iugoslavia) 62,1; **100 m spate:** Zdenka Gasparac (Iugoslavia) 69,9; **100 m bras:** Djurica Bjedov (Iugoslavia) 1:17,2; **100 m delfin:** Agneta Sterner (România) 70,2; **400 m liber:** Novella Calligaris (Italia) 4:39,1; **200 m mixt:** Jaroslava Slavickova (Cehoslovacia) 2:35,2; **4×100 m mixt:** Iugoslavia 4:47,1; **800 m liber:** Novella Calligaris (Italia) 9:39,0; **200 m liber:** Ana Boban (Iugoslavia) 2:16,5; **200 m spate:** Maria Paz Corominas (Spania) 2:32,1; **200 m bras:** Djurica Bjedov (Iugoslavia) 2:49,6; **200 m delfin:** Agneta Sterner (România) 2:35,4; **400 m mixt:** Novella Calligaris (Italia) 5:31,1; **4×100 m liber:** Cehoslovacia 4:16,8.

1. IUGOSLAVIA 108 p, 2. CEHOSLOVACIA 99 p, 3. ITALIA 93 p, 4. FINLANDA 69 p, 5. POLONIA 65 p, 6. SPANIA 59 p, 7. ROMÂNIA 58 p, 8. AUSTRIA 40 p.

CANOTAJ FEMININ 5—7.9 — KLAGENFURT

Simplu: 1. Genia Shidagite (U.R.S.S.) 3:53,01, 2. Anita Kuhlke (R.D.G.) 3:56,16, 3. R. Sika (Austria) 3:56,27;

Dublu: 1. Gisela Jaeger—Rita Schmidt (R.D.G.) 3:35,87, 2. A. Kvasilova—J. Fisakova (Cehoslovacia) 3:37,81, 3. E. Vlasova—T. Markova (U.R.S.S.) 3:39,05;

4+1 visle: 1. Sofia Grukova, Tatiana Gomolko, Alexandra Boharova, Nadejda Nikolaeva + Tamara Grin (U.R.S.S.) 3:34,22, 2. Ioana Tudoran, Mitana Botez, Doina Bărdaș, Ileana Nemeth+Ștefania Borisov (România) 3:24,62, 3. R.D. Germană 3:25,64;

4+1 rame: 1. Nina Bistрова, Nina Burakova, Natalia Abramova, Nadejda Nikolaeva+Vera Blogovscenka (U.R.S.S.) 3:33,25, 2. R.D. Germană 3:37,68, 3. R.F. a Germaniei 3:39,46, 4. România 3:39,94;

8+1: 1. Marita Bernd, Nanna Mitter, Ursula Pankrath, Gabrielle Klem, Renate Schlenzig, Rosemarie Lorenz, Renate Boeslert, Gudrun Apelt+Rosemarie Behrendt (R.D. Germană) 3:11,92, 2. U.R.S.S. 3:13,12, 3. România 3:14,83.

CANOTAJ MASULIN 12—14.9 — KLAGENFURT

Simplu: 1. A. Demiddi (Argentina) 7:45,79, 2. Bohmer (R.D.G.) 7:49,39, 3. Meissner (R.F.G.) 7:53,47; **Dublu:** 1. Van Bloom—McKibbin (S.U.A.) 7:07,82, 2. Puchinger—Krausbar (Austria) 7:12,03, 3. Haake—Bruckhandler (R.D.G.) 7:13,56;

2 l.e.: 1. Hough—Johnson (S.U.A.) 7:11,73, 2. Forberger—Grahn (R.D.G.) 7:12,07, 3. Christiansen—Larsen (Danemarca) 7:14,24;

2+1: 1. Svojanovski—Svojanovski (Cehoslovacia) 7:44,10, 2. Baran—Rosetto (Italia) 7:45,26, 3. Moldovan—Ceapura (România) 7:46,57;

4 l.e.: 1. U.R.S.S. 6:47,90, 2. Ungaria 6:48,95, 3. R.D. Germană 6:51,19;

4+1: 1. R.F. a Germaniei 6:43,17, 2. R.D. Germană 6:44,27, 3. Elveția 6:50,83, 4. România 6:51,63;

8+1: 1. R.D. Germană 6:07,53, 2. U.R.S.S. 6:09,63, 3. R.F. a Germaniei 6:09,67.

ATLETISM 16—21.9 — ATENA

MASCULIN. 100 m: 1. Valeri Borzov (U.R.S.S.) 10,4,

2. A. Sarteur (Franța) 10,4, 3. P. Clerc (Elveția) 10,5; **200 m:** 1. Philipe Clerc (Elveția) 20,6, 2. H. Burde (R.D.G.) 20,9, 3. Z. Nowosz (Polonia) 20,9;

400 m: 1. Jan Werner (Polonia) 45,7, 2. J.C. Nallet (Franța) 45,8, 3. S. Gredzinski (Polonia) 45,8;

800 m: 1. D. Fromm (R.D.G.) 1:45,9, 2. J. Plachy (Cehoslovacia) 1:46,2, 3. M. Matuschewski (R.D.G.) 1:46,8;

1500 m: 1. John Whetton (Anglia) 3:39,4, 2. Francis Murphy (Irlanda) 3:39,5, 3. Henryk Szordikowski (Polonia) 3:39,8;

5000 m: 1. Jan Stewart (Anglia) 13:44,8, 2. R. Sarafudinov (U.R.S.S.) 13:45,8, 3. A. Blinston (Anglia) 13:47,6;

10 000 m: 1. Jürgen Haase (R.D.G.) 28:41,6, 2. Tagg (Anglia) 28:43,2, 3. Sviridov (U.R.S.S.) 28:45,8;

110 m g: 1. Eddi Ottoz (Italia) 13,5, 2. D. Hemery (Anglia) 13,7, 3. A. Pascoe (Anglia) 13,9;

400 m g: 1. Viaceslav Skomorohov (U.R.S.S.) 49,7, 2. J. Sherwood (Anglia) 50,1, 3. A. Todd (Anglia) 50,3;

3000 m obstacole: 1. Mihail Jelev (Bulgaria) 8:25,0, 2. A. Morozov (U.R.S.S.) 8:25,6, 3. V. Dudin (U.R.S.S.) 8:26,6;

4×100 m: 1. Franța 38,8, 2. U.R.S.S. 39,3, 3. Cehoslovacia 39,5;

4×400 m: 1. Franța 3:02,3, 2. U.R.S.S. 3:03,0, 3. R.F. a Germaniei 3:03,1;

20 km marș: 1. Paul Nihill (Anglia) 1h.30:49,0, 2. L. Caraiosifoglu (România) 1h.31:06,4, 3. Smaga (U.R.S.S.) 1h.31:20,2;

50 km marș: 1. Chridtophe Höhne (R.D.G.) 4h.13:32,8, 2. P. Selzer (R.D.G.) 4h.16:09,6, 3. V. Soldatenko (U.R.S.S.) 4h.23:04,8;

Maraton: 1. Ron Hill (Anglia) 2h.16:47,0, 2. G. Roelants (Belgia) 2h.17:22,2, 3. J. Alder (Anglia) 2h.19:05,8;

Înălțime: 1. Valentin Gavrilov (U.R.S.S.) 2,17 m, 2. R. Vähälä (Finlanda) 2,17 m, 3. E. Azzaro (Italia) 2,17 m;

Lungime: 1. Igor Ter-Ovanesian (U.R.S.S.) 8,17 m, 2. Lynn Davies (Anglia) 8,07 m, 3. T. Lepik (U.R.S.S.) 8,04 m;

Prăjină: 1. Wolfgang Nordwig (R.D.G.) 5,30 m, 2. K. Isaksson (Suedia) 5,20 m, 3. A. Rughi (Italia) 5,10 m;

Triplusalt: 1. Viktor Saneev (U.R.S.S.) 17,34 m, 2. Z. Czifra (Ungaria) 16,85 m, 3. K. Neumann (R.D.G.) 16,68 m, 4. Carol Corbu (România) 16,56 m;

Greutate: 1. Dieter Hofmann (R.D.G.) 20,12 m, 2. H.J. Rottenburg (R.D.G.) 20,05 m, 3. H.P. Gies (R.D.G.) 19,78 m;

Disc: 1. Hardmuth Losch (R.D.G.) 61,82 m, 2. R. Bruck (Suedia) 61,08 m, 3. L. Milde (R.D.G.) 59,34 m;

Suliță: 1. Janis Lusi (U.R.S.S.) 91,52 m, 2. P. Nevala (Finlanda) 89,58 m, 3. J. Sidlo (Polonia) 82,90 m;

Ciocan: 1. Anatoli Bondarciuk (U.R.S.S.) 74,68 m, 2. R. Klim (U.R.S.S.) 72,74 m, 3. R. Theimer (R.D.G.) 72,02 m;

Decatlon: 1. Joachim Kirst (R.D.G.) 8041 p.

FEMININ. 100 m: 1. Petra Vogt (R.D.G.) 11,6, 2. W. Van den Berg (Olanda) 11,7, 3. A. Neil (Anglia) 11,8;

200 m: 1. Petra Vogt (R.D.G.) 23,2, 2. R. Meissner (R.D.G.) 23,3, 3. V. Peat (Anglia) 23,3; (Mariana Goth 23,9 — locul VI);

400 m: 1. Nicolle Duclos (Franța) 51,7 R.M., 2. C. Besson (Franța) 51,7 R.M., 3. M. Sykora (Austria) 53,0;

800 m: 1. Lilian Board (Anglia) 2:01,4, 2. A. Damm Nielsen (Danemarca) 2:02,6, 3. Vera Nicolici (Iugoslavia) 2:02,6; (Ileana Silay 2:03,0 — locul V)

1500 m: 1. Jaroslava Jehlickova (Cehoslovacia) 4:10,7 R.M., 2. M. Gommers (Olanda) 4:11,9, 3. P. Pigni (Italia) 4:12,0;

100 m g: 1. Karin Balzer (R.D.G.) 13,3, 2. B. Podswa (R.D.G.) 13,6, 3. T. Nowak (Polonia) 13,7;

4x100 m: 1. R.D. Germană 43,6, 2. R.F. a Germaniei 44,0, 3. Anglia 44,3;

4x400 m: 1. Anglia 3:30,8 R.M., 2. Franța 3:30,3 R.M., 3. R.F. a Germaniei 3:32,7;

Lungime: 1. Mirosława Sarna (Polonia) 6,49 m, 2. V. Viscopoleanu (România) 6,45 m, 3. B. Berthelsen (Norvegia) 6,44 m;

Înălțime: 1. Mirosława Rezkova (Cehoslovacia) 1,83 m, 2. A. Lazareva (U.R.S.S.) 1,83 m, 3. M. Mracnova (Cehoslovacia) 1,83 m;

Greutate: 1. Nadejda Cijova (U.R.S.S.) 20,43 m R.M., 2. M. Gummel (R.D.G.) 19,58 m, 3. M. Lange (R.D.G.) 18,56 m;

Disc: 1. Tamara Danilova (U.R.S.S.) 59,28 m, 2. L. Muravieva (U.R.S.S.) 59,24 m, 3. K. Illgen (R.D.G.) 58,66 m, 4. L. Manoliu (România) 57,38 m; (Olimpia Cataramă 56,62 m — locul VI)

Suliță: 1. Angela Nemeth-Ranky (Ungaria) 59,76 m, 2. M. Paulany (Ungaria) 58,80 m, 3. V. Evert (U.R.S.S.) 56,56 m;

Pentatlon: 1. Liesl Prokop (Austria) 5030 p, 2. M. Antenen (Elveția) 4793 p, 3. M. Sisiakova (U.R.S.S.) 4773 p

BASCHET (M) — 27.9—4.10 NEAPOLE

1. U.R.S.S., 2. Iugoslavia, 3. Cehoslovacia (România locul IX)

„CUPA CAMPIONILOR EUROPENI“

FOTBAL: A.C. Milan
Slovan Bratislava (Cupa Cupelor)
Newcastle United (Cupa europeană a tîrgurilor)

BASCHET: T.S.K.A. Moscova (m)
T.T.T. Daugava Riga (f)

VOLEI: T.S.K.A. Sofia (m)
Dinamo Moscova (f)

SCRIMĂ Burevestnik Moscova floretă (m)
T.S.K.A. Moscova floretă (f)
T.S.K.A. Moscova spadă
T.S.K.A. Moscova sabie

JUNIORI

HOCHEI — Garmisch-Partenkirchen

1. U.R.S.S., 2. Suedia, 3. Cehoslovacia

BASCHET (FETE) 1—7.8. — R.F. a GERMANIEI

1. U.R.S.S. 2. Bulgaria, 3. Iugoslavia.

CAIAC-CANOE 13—14.8. — MOSCOVA

K1 (f): 1. Maria Svensson (Suedia) 2:07,8, 2. Grabowski (R.D.G.) 2:09,82, 3. A. Benkő (Ungaria) 2:11,79, 4. M. Nichiforov (România) 2:12,94;

K4 (f) 500 m: 1. România (Maria Lovin, Maria Nichiforov, Ioana Calenic, Aglaia Răutu) 1:46,91, 2. R.D. Germană 1:46,97, 3. U.R.S.S. 1:47,07;

K2 500 m: 1. Alexander Zlatov—Hans Waldheim (R.D.G.) 1:40,92, 2. Szabo—Volgy (Ungaria) 1:41,90, 3. Petrescu—Samoschi (România) 1:42,69;

C1 500 m: 1. Alexandr Puciko (U.R.S.S.) 2:05,89, 2. J. Csoka (Ungaria) 2:07,83, 3. V. Simion (România) 2:08,78;

K2 (f) 500 m: 1. Petra Zetzkorn—Petra Grabowski (R.D.G.) 2:01,20, 2. A. Benkő—J. Krix (Ungaria)

2:04,72, 3. Bezrucenko—Zulinova (U.R.S.S.) 2:04,72;
K1 500 m: 1. Anatoli Kobrițev (U.R.S.S.) 1:59,40,
2. Zlatnov (R.D.G.) 2:00,85, 3. Sledzivski (Polonia)
2:01,26;

K4 500 m: 1. Matei Nemeș, Nicolae Tănase, Iordan
Samovschi, Dumitru Petrescu (România) 1:34,39, 2.
Ungaria 1:35,43, 3. U.R.S.S. 1:35,30;

C2 500 m: 1. Alexandr Puciko—Vladimir Paramenov
(U.R.S.S.) 2:00,90, 2. I. Benedek—R. Ring (Ungaria)
2:03,22, 3. Nichiforov—Simion (România) 2:05,71.

ÎNOT 15—17.8 — VIENA

JUNIORI — 100 m liber: 1. J. Comas (Spania) 55,6,
2. A. Csaszari (Ungaria) 56,9, 3. R. Van Hamburg (Olanda)
57,5; **400 m liber:** 1. R. Van Hamburg (Olanda) 4:24,7,
2. A. Csaszari (Ungaria) 4:28,4, 3. J. Comas (Spania)
4:28,5; **1500 m liber:** R. Van Hamburg (Olanda) 17:31,4,
2. A. Freudenberg (R.D.G.) 18:03,3, 3. L. Pohl (R.D.G.)
18:10,0; **100 m spate:** 1. P. Milos (Iugoslavia) 64,9,
2. N. Miloș (Iugoslavia) 65,2, 3. P. Baehr (Franța) 66,2;
200 m spate: 1. M. Mistri (Italia) 2:19,0, 2. P. Miloș
(Iugoslavia) 2:20,2, 3. N. Miloș (Iugoslavia) 2:23,3;
100 m bras: 1. A. Poliakov (U.R.S.S.) 1:12,0, 2. P. Balcells
(Spania) 1:12,5, 3. W. Kusch (R.F.G.) 1:12,9;
200 m bras: 1. A. Hargitay (Ungaria) 2:38,2, 2. H. Pohl
(R.D.G.) 2:38,7, 3. P. Balcells (Spania) 2:40,1; **100 m
delfin:** 1. U. Lenarczik (R.F.G.) 61,0, 2. P. Dłuczik
(Polonia) 63,5, 3. A. Csaszari (Ungaria) 63,8; **200 m
delfin:** 1. V. Sestopalov (U.R.S.S.) 2:18,9, 2. H. Gampe
(R.D.G.) 2:20,5, 3. D. Stabenow (R.F.G.) 2:25,4, 4.
L. Copcealău (România) 2:27,0; **200 m mixt:** 1. A. Hargitay
(Ungaria) 2:21,5, 2. J. Comas (Spania) 2:23,4,
3. D. Brandt (R.D.G.) 2:24,4, ... 7. L. Copcealău (România)
2:28,2.

JUNIOARE—100 m liber: 1. Gabriele Wetzko (R.D.G.)
60,4, 2. Andrea Gyarmaty (Ungaria) 61,2, 3. Carola
Schulze (R.D.G.) 63,6; **400 m liber:** Gabriele Wetzko
(R.D.G.) 4:36,1 — record european, 2. Karin Neugebauer
(R.D.G.) 4:40,4, 3. Novella Calligaris (Italia)
4:42,2; **800 m liber:** 1. Karin Neugebauer (R.D.G.)
9:30,8 — record european, 2. Novella Calligaris (Italia)
9:36,9, 3. Andrea Eife (R.D.G.) 9:57,5; **100 m spate:**
1. Andrea Gyarmaty (Ungaria) 69,4, 2. Barbara Hofmeister
(R.D.G.) 69,4, 3. Tatiana Ciimakova (U.R.S.S.)
71,5; **200 m spate:** 1. Barbara Hofmeister (R.D.G.)
2:28,1, 2. Tatiana Ciimakova (U.R.S.S.) 2:33,3, 3. Christine
Hilger (R.D.G.) 2:34,1; **100 m bras:** 1. Liubov
Rusanova (U.R.S.S.) 1:19,1, 2. Nina Petrova (U.R.S.S.)
1:19,8, 3. Brigitte Schuchardt (R.D.G.) 1:20,1, **200 m
bras:** 1. Liubov Rusanova (U.R.S.S.) 2:50,5, 2. Nina Petrova
(U.R.S.S.) 2:50,7, 3. Brigitte Schuchardt (R.D.G.)
2:53,1; **100 m delfin:** 1. Andrea Gyarmaty (Ungaria)
66,4, 2. Gabriele Wetzko (R.D.G.) 68,2, 3. Zsuzsa Toth
(Ungaria) 69,6; **200 m delfin:** 1. Evelyn Stolze (R.D.G.)
2:33,7, 2. Sylvia Eichner (R.D.G.) 2:36,8, 3. Ursula
Römer (R.F.G.) 2:38,4; **200 m mixt:** 1. Brigitte Schuchardt
(R.D.G.) 2:32,3, 2. Evelyn Stolze (R.D.G.)
2:34,9, 3. Nina Petrova (U.R.S.S.) 2:36,8.

SKEET ȘI TALERE

8—13.7.1969 — ISTANBUL

Masculin: 1. Gh. Florescu (România) 176 p, 2. A. Ionescu (România) 173 p;
Echipe: 1. România 676 p, 2. Bulgaria 661 p.
Feminin: 1. Mihaela Gheorghieva (Bulgaria) 163 p, 2. Reli Vezeanu (România) 156 p

TENIS

8—13.7.1969 — ISTANBUL

Masculin: 1. Grecia 4v (10—2), 2. România 3v (9—3).
Feminin: 1. România 4 v (11—1).

GINNASTICĂ

25—26.7.1969 — SOFIA

Feminin — Sărituri: 1. Vania Marinova (Bulgaria) 18,95 p, 2. Elena Todorova (Bulgaria) 18,80 p, 3. Alina Goreac (România) 18,70 p; **Paralele:** 1. V. Marinova (Bulgaria) 19,20 p, 2. Anastasia Miteva (Bulgaria) 18,95 p, 3. Alina Goreac (România) 18,70 p; **Bîrnă:** 1. A. Goreac (România) 19,15 p, 2. V. Marinova (Bulgaria) 18,95 p; **Sol:** 1. A. Miteva (Bulgaria) 19,30 p, 2. V. Marinova (Bulgaria) 19,30 p; **Individual compus:** 1. Marinova (Bulgaria) 37,90 p, 2. Goreac (România) 37,60 p, 3. Slepîța (Iugoslavia) 37,00;
Masculin — Sol: 1. G. Păunescu (România) 19,10 p, 2. P. Mihaie (România) 18,75 p; **Cal cu mînere:** 1. M. Vrați (Iugoslavia) 18,95 p, 2. E. Zoev (Bulgaria) 18,90 p, 3. G. Păunescu (România) 18,70 p; **Inele:** 1. P. Mihaie (România) 18,85 p, 2. Zoev (Bulgaria) 18,85 p, 3. Srotic (Iugoslavia) 18,85 p; **Sărituri:** 1. Adamov (Bulgaria) 18,975 p, 2. Păunescu (România) 18,80 p; **Paralele:** 1. Mihaie (România) 18,95 p, 2. Adamov (Bulgaria) 18,90 p; **Bară:** 1. Păunescu (România) 18,95 p, 2. Adamov (Bulgaria) 18,95 p; **Individual compus:** 1. Gh. Păunescu (România) 56,20 p, 2. Adamov (Bulgaria) 55,65 p.

BASCHET

27—29.7.1969 — LJUBLJANA

Junioare: 1. Bulgaria, 2. Iugoslavia, 3. România

23—28.8.1969 — ATENA

Juniori: 1. Grecia, 2. Turcia, 3. Bulgaria, 4. Iugoslavia, 5. România

25—29.8.1969 — TIMIȘOARA

Senioare: 1. Bulgaria, 2. România, 3. Iugoslavia

3—7.9.1969 — SALONIC

Seniori: 1. Iugoslavia, 2. Grecia, 3. România, 4. Bulgaria, 5. Turcia

ATLETISM

28—31.8.1969 — SOFIA

MASCULIN — 100 m: 1. Karasi (Iugoslavia) 10,6; **200 m:** 1. Krijan (Iugoslavia) 21,1, 2. Zamfirescu (România) 21,3; **400 m:** 1. Susan (Iugoslavia) 47,8; **800 m:** 1. Vilcev (Bulgaria) 1:48,6; **1500 m:** 1. Atanasov (Bulgaria) 3:46,0; **5000 m:** 1. Jelev (Bulgaria) 13:49,6; **10 000 m:** 1. Tihov (Bulgaria) 29:26,8; **20 km marș:** 1. L. Caraiosifoglu (România) 1h.32:49,4; **Maraton:** 1. Farcici (Iugoslavia) 2h.26:18,2; **4×100 m:** 1. Bulgaria 40,0; **4×400 m:** 1. Bulgaria 3:09,0; **110 m.g.:** 1. N. Perța (România) 14,1; **400 m.g.:** 1. Rățoi (România) 51,2; **3000 m obstacole:** 1. M. Jelev (Bulgaria) 8:39,6; **Lun-gime:** Rak (Iugoslavia) 7,71 m, 2. V. Sărucan (România) 7,64 m; **Înălțime:** 1. S. Ioan (România) 2,12 m; **Prăjină:** 1. C. Papanicolau (Grecia) 5,25 m; **Triplusalt:** 1. Stoikowski (Bulgaria) 16,57 m; **Greutate:** 1. Lemonis (Grecia) 17,93 m, **Disc:** 1. I. Naghi (România) 55,54 m; **Suliță:** 1. Milenski (Bulga-

Campionate balcanice

ria) 78,48 m; Ciocan: 1. Babaniotis (Grecia) 66,78 m; Decatlon: 1. Djurov (Bulgaria) 7301 p;

Feminin — 100 m: 1. Mariana Goth (România) 11,9; **200 m:** 1. Mariana Goth (România) 23,6; **400 m:** 1. Ileana Silai (România) 53,8; **800 m:** 1. Ileana Silai (România) 2:03,2; **1500 m:** 1. Amzina (Bulgaria) 4:23,8; **4×100 m:** 1. România 45,8; **4×400 m:** 1. Iugoslavia 3:41,9; **100 m g:** 1. Valeria Bufanu (România) 13,6; **Lungime:** 1. Viorica Viscopoleanu (România) 6,43 m; **Înălțime:** 1. Blagoeva (Bulgaria) 1,79 m; **Greutate:** 1. Hristova (Bulgaria) 17,80 m, 2. A. Sălăgean (România) 15,47 m; **Disc:** 1. Lia Manoliu (România) 57,54 m; **Suliță:** 1. Urbancic (Iugoslavia) 58,84 m; **Pentatlon:** 1. Anghe-lova (Bulgaria) 4858 p

Feminin: 1. România 120 p, 2. Bulgaria 111 p, 3. Iugoslavia 78 p, 4. Grecia 6 p, 5. Turcia 0 p.

Masculin: 1. Bulgaria 160 p, 2. România 136 p, 3. Iugoslavia 131 p, 4. Grecia 69 p, 5. Turcia 15 p.

LUPTE — TINERET

28—31.8.1969 — ISTANBUL

GRECO—ROMANE

Categ. 48 kg — Gibu (România); 52 kg — Gh. Berceanu (România); 57 kg — C. Virtosu (România); 68 kg — Kisirly (Turcia); 74 kg — Balcikany (Turcia); 82 kg — Aydeniz (Turcia); 90 kg — Milev (Iugoslavia); 100 kg — Manda (România); + 100 kg — Tomov (Bulgaria)

LIBERE

Categ. 48 kg — Hristov (Bulgaria); 52 kg — Durmus (Turcia); 57 kg — Karaman (Turcia); 62 kg — Akdag (Turcia); 68 kg — Gulakti (Turcia); 74 kg — Uzun (Turcia); 82 kg — Bulbul (Turcia); 90 kg — Turan (Turcia); 100 kg — Stoianov (Bulgaria); +100 kg — E. Panait (România)

MOTOCROS

13.9.1969 — SOFIA

Individual: 1. G. Serafimov (Bulgaria) 99 p, 2. O. Ștefani (România) 77 p, 3. V. Manolov (Bulgaria) 64 p.

Echipe: 1. Bulgaria 338 p, 2. România 287 p, 3. Iugoslavia 149 p.

BOX

10—14.9.1969 — GALAȚI

Categ. semimuscă — Mihai Aurel (România); muscă — Constantin Gruescu (România); cecoș — Jane Bahtiarovici (Iugoslavia); pană — Seif Tatar (Turcia); semiușoară — Paul Dobrescu (România); ușoară — Calistrat Cuțov (România); semimijlocie — Celal Sandal (Turcia); mijlocie mică — Naiden Sancev (Bulgaria); mijlocie — Semion Gheorghiev (Bulgaria); semigrea — Marin Constantinescu (România); grea — Anton Vukusici (Iugoslavia)

NATAȚIE

12—14.9.1969 — IZMIR

ÎNOT — 100 m liber (m): M. Slavic (România) 55,7; 400 m liber: M. Slavic (România) 4:30,4; 1500 m liber: D. Naghi (România) 18:10,6; 100 m spate (m): D. Vrhovsek (Iugoslavia) 63,6; 200 m spate (m): D. Vrhovsek (Iugoslavia) 2:20,2; 100 m bras (m): V. Costa (România) 69,3; 200 m bras (m): V. Costa (România) 2:33,5; 100 m delfin (m): A. Karidis (Grecia) 61,5; 200 m delfin (m): A. Covaci (România) 2:17,5; 200 m mixt (m): M. Slavic (România) 2:18,2; 4×100 m liber: România 3:48,3; 4×100 m mixt: România 4:10,9; 100 m liber (f): Hrișca Peiceva (Bulgaria) 64,8; 400 m liber (f): Maria Nicolova (Bulgaria) 5:01,9; 100 m spate: Zdenka Gasparac (Iugoslavia) 70,2; 200 m spate (f): Zdenka Gasparac (Iugoslavia) 2:32,4; 100 m bras (f): Djurica Bjedov (Iugoslavia) 1:20,3; 200 m bras (f):

Djurica Bjedov (Iugoslavia) 2:54,6; 100 m delfin (f): Janette Slavceva (Bulgaria) 69,8; 200 m mixt (f): Djurica Bjedov (Iugoslavia) 2:34,9; 4×100 m liber: Bulgaria 4:20,2; 4×100 m mixt: România 4:54,8.

1. ROMÂNIA 283 p, 2. BULGARIA 247 p, 3. IUGOSLAVIA 192 p, 4. GRECIA 143 p, 5. TURCIA 49 p.

SĂRITURI — Trambulină (m): I. Ganea (România) 486,54 p; **Platformă (m):** I. Ganea (România) 414,66 p; **Trambulină (f):** Melania Decuseară (România) 437,86 p; **Platformă (f):** Melania Decuseară (România) 315,66 p.

1. ROMÂNIA 20 p, 2. BULGARIA 16 p, 3. IUGOSLAVIA 12 p, 4. TURCIA 8 p, 5. GRECIA 2 p.

POLO — 1. ROMÂNIA 7 p (25—10), 2. IUGOSLAVIA 7 p (18—8), 3. BULGARIA 4 p, 4. GRECIA 2 p, 5. TURCIA 0 p.

Clasament general: 1. ROMÂNIA 18 p, 2. BULGARIA 14 p, 3. IUGOSLAVIA 13 p, 4. GRECIA 8 p, 5. TURCIA 7 p.

ATLETISM

(recunoscute de I.A.A.F. la 30 octombrie 1969)

Bărbați

100 m	9,9	James Hines (S.U.A.)	Sacramento	20.6.68
	9,9	Ronnie Ray Smith (S.U.A.)	Sacramento	20.6.68
	9,9	Charles Greene (S.U.A.)	Sacramento	20.6.68
	9,9	James Hines (S.U.A.)	Mexico	14.10.68
200 m	19,5	Tommie Smith (S.U.A.)	San Jose	7.5.66
(linie dreaptă)				
200 m	19,8	Tommie Smith (S.U.A.)	Mexico	16.10.68
(turnantă)				
400 m	43,8	Lee Evans (S.U.A.)	Mexico	18.10.68
800 m	1:44,3	Peter Snell (N. Zeelandă)	Christchurch	3.2.62
	1:44,3	Ralph Doubell (Australia)	Mexico	15.10.68
1000 m	2:16,2	Jürgen May (R.D.G.)	Erfurt	20.7.65
	2:16,2	Franz-Josef Kemper (R.F.G.)	Hanovra	21.9.66
1500 m	3:33,1	James Ryun (S.U.A.)	Los Angeles	8.7.67
2000 m	4:56,2	Michel Jazy (Franța)	St. Maur	12.10.66
3000 m	7:39,6	Kipchoge Keino (Kenya)	Helsingborg	27.8.65
5000 m	13:16,6	Ronald Clarke (Australia)	Stockholm	5.7.66
10 000 m	27:39,6	Ronald Clarke (Australia)	Oslo	14.7.65
20 000 m	58:06,2	Gaston Roelants (Belgia)	Louvain	24.10.66
25 000 m	1:15:22,6	Ronald Hill (M. Britanie)	Bolton	21.7.65
30 000 m	1:32:25,4	James Hogan (M. Britanie)	Walton	12.11.66
1 oră	20:66,4	Gaston Roelants (Belgia)	Louvain	28.10.66
3000 m ob.	8:24,2	Jouko Kuha (Finlanda)	Stockholm	17.7.68
110 mg	13,2	Martin Lauer (R.F.G.)	Zürich	7.7.59
	13,2	Lee Calhoun (S.U.A.)	Berna	21.8.60
	13,2	Earl McCullouch (S.U.A.)	Minneapolis	16.7.67
	13,2	Willie Davenport (S.U.A.)	Knoxville	31.8.68
200 mg	21,9	Donald Styron (S.U.A.)	Baton Rouge	2.4.60
(linie dreaptă)				
200 m (turnantă)	22,5	Martin Lauer (R.F.G.)	Zürich	7.7.59
	22,5	Glenn Davis (S.U.A.)	Berna	20.8.60
400 mg	48,1	David Hemery (M. Britanie)	Mexico	15.10.68
Înălțime	2,28	Valeri Brumel (U.R.S.S.)	Moscova	21.7.63
Prăjină	5,41	Robert Seagren (S.U.A.)	S. Lake Tahoe	12.9.68
Lungime	8,90	Robert Beamon (S.U.A.)	Mexico	18.10.68
Triplu	17,39	Viktor Saneev (U.R.S.S.)	Mexico	17.10.68
Greutate	21,78	Randel Matson (S.U.A.)	Coll. Station	22.4.67
Disc	66,54	Jay Silvester (S.U.A.)	Modesto	25.5.68

recorduri mondiale

Ciocan	74,76	Anatoli Bondarciuk (U.R.S.S.)	Atena	20,9,69
Suliță	91,98	Janis Lusiis (U.R.S.S.)	Saarijarvi	23.6.68
Decatlon	8 319	Kurt Bendlin (R.F.G.)	Heidelberg	13/ 14.5.67
	(10,6—7,55—14,50—1,84—47,9—14,8—46,31—4,10—74,85—4:19,4)	S.U.A.	Mexico	20.10.68
4 × 100 m	38,2	(C. Greene, M. Pender, R.R. Smith, J. Hines)		
4 × 200 m	1:22,1	San Jose State Coll. (S.U.A.)	Fresno	13.5.67
		(K. Shackelford, R. Talmadge, L. Evans, T. Smith)		
4 × 400 m	2:56,1	S.U.A.	Mexico	20.10.68
		(V. Matthews, R. Freeman II, G. James, L. Evans)		
4 × 800 m	7:08,6	R.F. a Germaniei	Wiesbaden	13.8.66
		(M. Kinder, W. Adams, D. Bogatzki, F. Kemper)		
4 × 1500 m	14:49,0	Franta	St. Maur	25.6.65
		(G. Vervoort, C. Nicolas, M. Jazy, J. Wadoux)		
marș				
20 000 m	1.27:05,0	Vladimir Golubnici (U.R.S.S.)	Simferopol	23.9.58
30 000 m	2.17:16,8	Vladimir Egorov (U.R.S.S.)	Leningrad	15.7.59
50 000 m	4.10:51,8	Christoph Höhne (R.D.G.)	Potsdam	15.7.65
Femei				
60 m	7,2	Betty Cuthbert (Australia)	Sydney	21.2.60
	7,2	Irina Bocikareva (U.R.S.S.)	Moscova	28.8.61
100 m	11,0	Wyomia Tyus (S.U.A.)	Mexico	15.10.68
200 m	22,5	Irena Szewinska (Polonia)	Mexico	18.10.68
400 m	51,7	Nicolle Duclos (Franta)	Atena	18.9.69
	51,7	Colette Besson (Franta)	Atena	18.9.69
800 m	2:00,5	Vera Nikolici (Iugoslavia)	Londra	20.7.68
1 500 m	4:10,7	Iaroslava Jehlickova (Cehoslovacia)	Atena	20.9.69
Înălțime	1,91	Iolanda Balaș (România)	Sofia	16.7.61
Lungime	6,82	Viorica Viscopoleanu (România)	Mexico	14.10.68
Greutate	29.43	Nadejda Cijova (U.R.S.S.)	Atena	16.9.69
Disc	62,54	Liesel Westermann (R.F.G.)	Werdohl	24.7.68
Suliță	62,40	Elena Gorceakova (U.R.S.S.)	Tokio	16.10.64
4 × 100 m	42,8	S.U.A.	Mexico	20.10.68
		(B. Ferrell, M. Bailes, M. Netter, W. Tyus)		

CICLISM

Profesioniști

1 km cu start de pe loc:	1:08,6	R. Harris (Anglia)	Milano	26.10 1952
5 km cu start de pe loc:	5:51,6	O. Ritter (Danemarca)	Mexico	4.10 1968
10 km cu start de pe loc:	11:58,4	O. Ritter (Danemarca)	Mexico	4.10 1968
20 km cu start de pe loc:	24:17,4	O. Ritter (Danemarca)	Mexico	4.10 1968
1 oră:	48,653 km	O. Ritter (Danemarca)	Mexico	10.10 1968
Viteză 200 m:	10,8	A. Maspes (Italia)	Milano	23.07 1962
Viteză 500 m:	28,8	Morettini (Italia)	Milano	29.08 1955
Viteză 1 km:	1:02,6	Morettini (Italia)	Milano	26.07 1961
1 oră cu antrenament mecanic:	94,016 km	W. Lohmann (R.F. a Germaniei)	Wuppertal	24.10 1955
100 km cu antrenament mecanic:	1h.03:40,0	W. Lohmann (R.F. a Germaniei)	Wuppertal	24.10 1955

Amatori

1 km cu start de pe loc:	1:03,91	P. Trentin (Franța)	Mexico	17.10 1968
4 km cu start de pe loc:	4:52,0	Roncaglia (Italia)	Milano	6.06 1964
5 km cu start de pe loc:	6:01,3	Mageus Frey (Danemarca)	Mexico	9.10. 1969
10 km cu start de pe loc:	12:37,6	E. Baldini (Italia)	Milano	5.09 1956
20 km cu start de pe loc:	25:20,0	E. Baldini (Italia)	Milano	8.09 1956
100 km cu start de pe loc:	2h.19:01,6	O. Ritter (Danemarca)	Roma	19.09 1965
1 oră cu start de pe loc:	47,513 km	Mageus Frey (Danemarca)	Mexico	6.10. 1969
Viteză 200 m:	10,61	O. Phakadze (U.R.S.S.)	Mexico	22.10 1967
Viteză 500 m:	27,85	P. Trentin (Franța)	Mexico	21.10 1967
Viteză 1 km:	1:01,14	L. Borghetti (Italia)	Mexico	21.10 1967

MASCULIN

ÎNOT

100 m liber:	52,2	Mike Wenden (Australia)	Mexico	19.10 1968
200 m liber:	1:54,3	Don Schollander (S.U.A.)	Long Beach	30.08 1968
		Mark Spitz (S.U.A.)	Santa Clara	12.07 1969
400 m liber:	4:04,0	Hans Fassnacht (R.F. a Germaniei)	Louisville	15.08 1969
1500 m liber:	16:04,5	Mike Burton (S.U.A.)	Louisville	17.08 1969
100 m spate:	57,8	Roland Matthes (R.D.G.)	Würzburg	23.08 1969
200 m spate:	2:06,4	Roland Matthes (R.D.G.)	Berlin	30.08 1969
100 m bras:	1:05,8	Nikolai Pankin (U.R.S.S.)	Magdeburg	19.04 1969
200 m bras:	2:25,4	Nikolai Pankin (U.R.S.S.)	Magdeburg	20.04 1969
100 m delfin:	55,6	Mark Spitz (S.U.A.)	Long Beach	30.08 1968
200 m delfin:	2:05,7	Mark Spitz (S.U.A.)	Berlin	8.10 1967
200 m mixt:	2:09,6	Gary Hall (S.U.A.)	Louisville	16.08 1969
400 m mixt:	4:33,9	Gary Hall (S.U.A.)	Louisville	17.08 1969
4×100 m liber:	3:31,7	Echipa S.U.A.	Mexico	17.10 1968
4×200 m liber:	7:52,1	Echipa S.U.A.	Tokio	18.10 1964
4×100 m mixt:	3:54,9	Echipa S.U.A.	Mexico	26.10 1968

FEMININ

100 m liber:	58,9	Dawn Fraser (Australia)	Sydney	24.11 1964
200 m liber:	2:06,7	Debbie Meyer (S.U.A.)	Los Angeles	24.08 1968
400 m liber:	4:24,5	Debbie Meyer (S.U.A.)	Los Angeles	25.08 1968
800 m liber:	9:10,4	Debbie Meyer (S.U.A.)	Los Angeles	28.08 1968
100 m spate:	1:05,6	Karen Muir (Africa de Sud)	Bloemfontain	10.03 1969
200 m spate:	2:21,5	Sue Atwood (S.U.A.)	Louisville	16.09 1969
100 m bras:	1:14,2	Catie Ball (S.U.A.)	Los Angeles	25.08 1968
200 m bras:	2:38,5	Catie Ball (S.U.A.)	Los Angeles	26.08 1968
100 m delfin:	1:04,5	Ada Kok (Olanda)	Budapesta	14.08 1965
200 m delfin:	2:21,0	Ada Kok (Olanda)	Blackpool	25.08 1967
200 m mixt:	2:23,5	Claudia Kolb (S.U.A.)	Los Angeles	25.08 1968
400 m mixt:	5:04,7	Claudia Kolb (S.U.A.)	Los Angeles	24.08 1968
4×100 m liber:	4:01,0	S.C. Santa Clara (S.U.A.)	Santa Clara	6.07 1968
4×100 m mixt:	4:28,3	Echipa S.U.A.	USAF. Acad.	14.09 1968

Fotbal

Laureații fotbalului românesc (1909–1969)

EPOCA PIONIERATULUI

1. 1909/10: S.C. Olimpia București
2. 1910/11: S.C. Olimpia București
3. 1911/12: F.C. United Ploiești
4. 1912/13: C.A. Colentina București
5. 1913/14: C.A. Colentina București
6. 1914/15: Româno-Americană București
7. 1915/16: F.C. Prahova Ploiești
- 1916/19: N E D I S P U T A T
8. 1919/20: A.S.C. Venus București
9. 1920/21: A.S.C. Venus București

„SERIA CHINEZUL TIMIȘOARA“

10. 1921/22: C.S. Chinezul Timișoara
(5–1 cu Victoria Cluj în finală)
11. 1922/23: C.S. Chinezul Timișoara
(3–0 cu Victoria Cluj în finală)
12. 1923/24: C.S. Chinezul Timișoara
(4–1 cu C.A. Oradea în finală)

13. 1924/25: C.S. Chinezul Timișoara
(5-1 cu U.C.A.S. Petroșani)
14. 1925/26: C.S. Chinezul Timișoara
(3-0 cu Juventus București)
15. 1926/27: C.S. Chinezul Timișoara
(2-2 și 4-3 cu Colțea Brașov)
16. 1927/28: C.S. Colțea Brașov
(3-2 cu Jiul Lupeni)
17. 1928/29: A.S.C. Venus București
(3-2 cu România Cluj)
18. 1929/30: F.C. Juventus București
(3-0 cu Gloria C.F.R. Arad)
19. 1930/31: S.S. U.D.R. Reșița
(2-0 cu S.G.S. Sibiu)
20. 1931/32: A.S.C. Venus București
(3-0 cu S.S. U.D.R. Reșița)

MARELE DUEL TIMIȘOARA-BUCUREȘTI SAU RIPENSIA-VENUS

21. 1932/33: Ripensia F.C. Timișoara	14	11	1	2	54-13	23
22. 1933/34: A.S.C. Venus București	16	11	1	4	49-28	23
23. 1934/35: F.C. Ripensia Timișoara	22	14	4	4	66-34	32
24. 1935/36: F.C. Ripensia Timișoara	22	13	4	5	59-36	30
25. 1936/37: A.S.C. Venus București	22	13	6	3	63-26	32
26. 1937/38: F.C. Ripensia Timișoara	20	17	0	3	67-25	34
27. 1938/39: A.S.C. Venus București	22	14	7	1	51-20	35
28. 1939/40: A.S.C. Venus București	22	15	3	4	60-18	33
29. 1940/41: Unirea Tr. București	24	19	0	5	62-27	38
1941/46: Nedisputat din cauza războiului						

PERIOADA C.C.A.-ULUI

30. 1946/47: I.T. Arad	26	20	4	2	94-35	44
31. 1947/48: I.T. Arad	30	22	6	2	129-31	50
32. 1948/49: I.C. Oradea	26	16	5	5	60-36	37
33. 1950 : Fl. roșie U.T. Arad	22	11	6	5	43-27	28
34. 1951 : C.C.A. București	22	13	6	3	43-19	32
35. 1952 : C.C.A. București	22	15	6	1	46-16	36
36. 1953 : C.C.A. București	20	11	6	3	26-12	28
37. 1954 : Fl. roșie U.T. Arad	26	15	5	6	37-29	35
38. 1955 : Dinamo București	24	15	7	2	42-19	37
39. 1956 : C.C.A. București	24	15	3	6	64-28	33

OFENSIVA DINAMOVISTĂ

40. 1957/58: Petrolul Ploiești	22	12	3	7	36-22	27
41. 1958/59: Petrolul Ploiești	22	15	1	6	47-23	31
42. 1959/60: C.C.A. București	22	15	4	3	52-25	34
43. 1960/61: C.C.A. București	26	17	3	6	61-36	37
44. 1961/62: Dinamo București	26	14	8	4	62-35	36
45. 1962/63: Dinamo București	26	14	9	3	46-24	37
46. 1963/64: Dinamo București	26	18	4	4	65-25	40
47. 1964/65: Dinamo București	26	17	4	5	56-22	38
48. 1965/66: Petrolul Ploiești	26	16	6	4	47-28	38
49. 1966/67: Rapid București	26	13	8	5	39-21	34
50. 1967/68: Steaua București	26	14	7	5	45-26	35
51. 1968/69: U.T. Arad	30	17	4	9	50-27	38

BUCUREȘTIUL IN FRUNTE

1. București 28 titluri
 2. Timișoara 10 titluri
 - 3-4. Arad și Ploiești câte 5 titluri
 - 5-7. Brașov, Oradea și Reșița câte un titlu
- Celelalte orașe se mulțumesc doar cu rolul de out-sider?

Stațiunile

de alimentare auto

PECO,

oferă toată gama

de combustibili și lubrifianți,

corespunzători tuturor

tipurilor de motoare auto

„Cupa României” — o mare atracție

RAPID BUCUREȘTI FACE EPOCĂ

1933/1934 — 65 echipe
 RIPENSIA TIMIȘOARA—Universitatea Cluj 5—0
 1934/1935 — 110 echipe
 C.F.R. BUCUREȘTI—Ripensia Timișoara 6—5 d.p.
 1935/1936 — 138 echipe
 RIPENSIA TIMIȘOARA—Unirea Tr. București 5—1
 1936/1937 — 146 echipe
 RAPID BUCUREȘTI—Ripensia Timișoara 5—1
 1937/1938 — 188 echipe
 RAPID BUCUREȘTI—C.A.M.T. Timișoara 3—2
 1938/1939 — 132 echipe
 RAPID BUCUREȘTI—Sp. Studențesc București 2—0
 1939/1940 — 122 echipe
 Rapid București—Venus București 2—2
 Rapid București—Venus București 4—4
 Rapid București—Venus București 2—2
 RAPID BUCUREȘTI—Venus București 2—1
 1940/1941 — 65 echipe
 RAPID BUCUREȘTI—Unirea Tr. București 4—3
 1941/1942 — 69 echipe
 RAPID BUCUREȘTI—Universitatea Cluj 7—1
 1942/1943 — 58 echipe
 C.F.R. Tr. SEVERIN—Sp. Studențesc București 4—0
 1943/1944 — 64 echipe — Neterminată
 1944/1947 — Nu s-a disputat

DE PATRU ORI C.C.A. BUCUREȘTI

1947/1948 — 133 echipe
 I.T. ARAD—C.F.R. Timișoara 3—2
 1948/1949 — 176 echipe
 C.C.A. BUCUREȘTI—C.S.U. Cluj 2—1
 1950 — 198 echipe
 C.C.A. BUCUREȘTI—Flamura roșie Arad 3—1
 1951 — 431 echipe
 C.C.A. BUCUREȘTI—Flacăra Mediaș 3—1
 1952 — 1042 echipe
 C.C.A. BUCUREȘTI—Flacăra Ploiești 2—0
 1953 — 1380 echipe
 FL. ROȘIE U.T. ARAD—C.C.A. București 1—0

SURPRIZELE DIVIZIEI B

1954 — 1839 echipe
 METALUL REȘIȚA—Dinamo București 2—0
 1955 — 1896 echipe
 C.C.A. BUCUREȘTI—Progresul Oradea 6—3
 1956 — 2359 echipe
 PROGRESUL I.C. ORADEA—Metalul Cîmpia Turzii 2—0
 1957/1958 — 2214 echipe
 ȘTIINȚA TIMIȘOARA—Progresul București 1—0
 1958/1959 — 2297 echipe
 DINAMO BUCUREȘTI—C.S.M. Baia Mare 4—0
 1959/1960 — 2378 echipe
 PROGRESUL BUCUREȘTI—Dinamo Bacău 2—0
 1960/1961 — 2832 echipe
 ARIEȘUL TURDA—Rapid București 2—1

DIN NOU STEAUA BUCUREȘTI

1961/1962 — 2615 echipe
 STEAUA BUCUREȘTI—Rapid București 5—1
 1962/1963 — 2795 echipe
 PETROLUL PLOIEȘTI—Siderurgistul Galați 6—1
 1963/1964 — 2898 echipe
 DINAMO BUCUREȘTI—Steaua București 5—3
 1964/1965 — 4129 echipe
 ȘTIINȚA CLUJ—Dinamo Pitești 2—1
 1965/1966 — 3580 echipe
 STEAUA BUCUREȘTI—U.T. Arad 4—0
 1966/1967 — 3398 echipe
 STEAUA BUCUREȘTI—Foresta Fălticeni 6—0
 1967/1968 — 3449 echipe
 DINAMO BUCUREȘTI—Rapid București 2—1
 1968/1969 — 3400 echipe
 STEAUA BUCUREȘTI—Dinamo București 2—1

CLASAMENTUL ORAȘELOR

1. București 20 victorii
2. Timișoara 3 victorii
3. Arad 2 victorii
4. Tr. Severin, Reșița, Oradea, Ploiești, Cluj și Turda 0 victorie.

Finalele „Turneelor U.E.F.A.”

- 1948 (Anglia): ANGLIA—Olanda 3—2
- 1949 (Olanda): FRANȚA—Olanda 4—1
- 1950 (Austria): AUSTRIA—Franța 3—2
- 1951 (Franța): IUGOSLAVIA—Austria 3—2
- 1952 (Spania): SPANIA—Belgia 0—0 (ciștigătoare, Spania, la golaveraj).

VI. 1953 (Belgia): **UNGARIA**—Iugoslavia 2—0

VII. 1954 (R.F.G.): **SPANIA**—R.F. a Germaniei 2—2 (cîştigătoare, Spania, pentru că a avut rezultat mai bun în semifinale)

VIII. 1955 (Italia): n-a mai avut loc turneul final, întrecerea s-a oprit în grupe, care au fost cîştigate de:

1. **România** (prima participare a juniorilor români, care au înregistrat rezultatele: 1—0 cu Franța, 1—1 cu Belgia și 1—0 cu Austria);
2. **Italia**; 3. **Bulgaria**; 4. **Cehoslovacia**.

IX. 1956 (Ungaria): la fel ca și în ediția precedentă competiția s-a oprit o dată cu întrecerea din grupe: 1. **Ungaria**; 2. **România** (rezultate: 1—1 cu Iugoslavia, 1—0 cu Polonia, 4—1 cu Austria); 3. **Italia**; 4. **Cehoslovacia**.

X. 1957 (Spania). Clasament final: 1. **AUSTRIA**; 2. Spania; 3. Franța; 4. Italia. (România s-a clasat pe locul 3 în grupa a IV-a: 2—1 cu Cehoslovacia, 2—0 cu Belgia și 0—2 cu Franța).

XI. 1958 (Luxemburg): **ITALIA**—Anglia 1—0. România a cîştigat grupa a III-a (0—1 cu Grecia, 2—1 cu Ungaria, 3—1 cu Olanda și 0—0 cu Turcia) și s-a calificat pentru semifinale (0—1 cu Anglia). Fiind învinsă, a disputat partida pentru locurile 3—4 (0—3 cu Franța), ocupînd finalmente locul 4.

XII. 1959 (Bulgaria): **BULGARIA**—Italia 1—0. România s-a clasat pe locul 2 în grupa a II-a: 5—0 cu Turcia, 0—1 cu Grecia, 2—1 cu Anglia, 1—1 cu Italia.

XIII. 1960 (Austria): **UNGARIA**—România 2—1 (2—1). România a cîştigat grupa D (3—0 cu Belgia, 4—1 cu Franța, 5—1 cu Spania) și s-a calificat pentru semifinale. Cîştigînd și aici (4—1 cu Austria) a disputat finala.

UNGARIA: Szager—Menczel, Meszöly, Kaposzta—Galambos, Ihasz—Faliszek, Kekesi, Kürtösi, Farkas, Krajcsi.

ROMÂNIA: Florea—Ivan, Ilie Stelian, Andrei—Radu, Surdan—Pîrcălab, Năftănăilă, Gane, Badea, Iacob.

Au marcat: Kekesi (m. 13), Kürtösi (m. 20), Badea (m. 31).

XIV. 1961 (Portugalia): **PORTUGALIA**—Polonia 4—0 (România s-a clasat pe locul secund în grupa B: 3—1 cu Olanda, 0—0 cu R.F.G., 1—0 cu Belgia).

XV. 1962 (România): **ROMÂNIA**—Iugoslavia 4—1 (3—1).

Arbitru: J. Malka (R.F.G.)

Au marcat: Radosav (m. 7), Voinea (m. 8), Ghergheli (m. 18), Dumitriu (m. 35), Haidu (m. 48).

ROMÂNIA: Suci—Pal, Petescu, Răcelescu—Jamaishi, D. Popescu—Matei, Dumitriu II, Voinea, Ghergheli, Haidu.

IUGOSLAVIA: Poklepovici—Pavlovici, Gracianin, Kovacevici—Rasovici, Skrbici—Radosav, Milosavljevici, Kovaci, Ferici, Corn.

Echipa țării noastre a cîştigat grupa A (2—2 cu Belgia, 0—0 cu Portugalia, 3—0 cu R.F.G.) și s-a calificat pentru semifinale, unde a învins Turcia cu 4—0.

XVI. 1963 (Anglia): **ANGLIA**—Irlanda de Nord 4—0 (România a jucat în grupa D, unde a ocupat locul 2: 1—0 cu U.R.S.S., 0—3 cu Anglia și 2—0 cu Olanda).

XVII. 1964 (Olanda): **ANGLIA**—Spania 4—0 (România a făcut parte din seria a VIII-a: 1—1 cu Austria, 0—1 cu Irlanda de Nord).

XVIII. 1965 (R.F.G.): **R.D. GERMANĂ**—Anglia 3—2. (Rezultatele României: 0—0 cu Ungaria și 3—3 cu Suedia).

XIX. 1966 (Iugoslavia): **ITALIA**—U.R.S.S. 0—0. (Trofeul a fost deținut de fiecare echipă cite o jumătate de an). (România a fost eliminată în preliminarii: U.R.S.S.—România 1—0 și 0—1, dar U.R.S.S. s-a calificat la sorți).

XX. 1967 (Turcia): **U.R.S.S.**—Anglia 1—0. (România s-a clasat pe locul 4 în grupa C: 1—0 cu R.D.G., 0—1 cu Suedia, 0—2 cu U.R.S.S.)

XXI. 1968 (Franța): **CEHOSLOVACIA**—Franța 2—1 (România a fost eliminată în preliminarii: 2—1 și 0—4 cu Ungaria).

XXII. 1969 (R.D. Germană): **BULGARIA**—R.D. Germană 1—1. Trofeul a revenit Bulgariei, prin tragere la sorți. (România s-a clasat pe locul 2 în grupa A: 2—1 cu Turcia, 2—0 cu Portugalia, 0—1 cu U.R.S.S.)

1955/56 (Paris): REAL MADRID—Reims 4-3 (2-2)
1956/57 (Madrid): REAL MADRID—Fiorentina 2-0 (0-0)
 (Prima participare românească. Turul preliminar: Dinamo București—Galatasaray Istanbul 3-1 și 2-1; „optimi”: T.D.N.A. Sofia—Dinamo Buc. 8-1 și 2-3).
1957/58 (Bruxelles): REAL MADRID—A.C. Milan 3-2 (0-0, 2-2)
 (C.C.A. a jucat direct în „optimi”: Borussia Dortmund—C.C.A. 4-2, 1-3 și 3-1).
1958/59 (Stuttgart): REAL MADRID—Reims 2-0 (1-0)
 (Turul preliminar: Wismut Karl Marx—Stadt—Petrolul Ploiești 4-2, 0-2, 4-0).
1959/60 (Glasgow): REAL MADRID—Eintracht Frankfurt pe Main 7-3 (3-1)
 (Turul preliminar: Wiener Sport Klub—Petrolul Ploiești 0-0 și 2-1).
1960/61 (Berna): BENFICA LISABONA—Barcelona 3-2 (2-1)
 (C.C.A. s-a retras din competiție).
1961/62 (Amsterdam): BENFICA LISABONA—Real Madrid 5-3 (2-3)
 (Turul preliminar: F.C. Austria Viena—C.C.A. București 0-0 și 2-0).
1962/63 (Londra): A.C. MILAN—Benfica Lisabona 2-1 (0-1)
 (Turul preliminar: Galatasaray Istanbul—Dinamo București 1-1 și 3-0).
1963/64 (Viena): INTERNAZIONALE MILANO—Real Madrid 3-1 (1-0)
 (Turul preliminar: Dinamo București—Motor Jena 2-0 și 1-0; „optimi”: Real Madrid—Dinamo București 3-1 și 5-3).
1964/65 (Milano): INTERNAZIONALE MILANO—Benfica Lisabona 1-0 (1-0)
 (Turul preliminar: Dinamo București—Sliema Wanderers Malta 2-0 și 5-0; „optimi”: Internazionale Milano—Dinamo București 6-0 și 1-0).
1965/66 (Bruxelles): REAL MADRID—Partizan Belgrad 2-1 (0-0)
 (Turul preliminar: Dinamo București—Odense Danemarca 4-0 și 3-2; „optimi”: Internazionale Milano—Dinamo București 1-2 și 2-0).
1966/67 (Lisabona): CELTIC GLASGOW—Internazionale Milano 2-1 (0-1)
 (Turul preliminar: F.C. Liverpool—Petrolul Ploiești 2-0, 1-3 și 2-0).
1967/68 (Londra): MANCHESTER UNITED—Benfica Lisabona 4-1 (0-0, 1-1)
 (16-imi: Rapid București—Trakia Plovdiv 0-2 și 3-0; 8-imi: Juventus Torino—Rapid București 1-0 și 0-0).
1968/69 (Madrid): A.C. MILAN—Ajax Amsterdam 4-1 (2-1)
 (16-imi: Steaua București—Spartak Trnava 3-1 și 0-4).

Finalele „Cupei intercontinentale”

Finalele „Cupei campionilor europeni”

1960 — REAL MADRID (Rezultatele finale: Real—Penarol Montevideo 0-0 și 5-1)
1961 — PENAROL MONTEVIDEO (Rezultatele finale: Penarol—Benfica Lisabona 0-1, 5-0 și 2-1).
1962 — SANTOS (Rezultatele finale: Santos—Benfica Lisabona 3-2 și 5-2)
1963 — SANTOS (Rezultatele finale: Santos—A.C. Milan 2-4, 4-2 și 1-0)
1964 — INTERNAZIONALE MILANO (Rezultatele finale: Inter—Independiente Buenos Aires 0-1, 2-0 și 1-0)
1965 — INTERNAZIONALE MILANO (Rezultatele finale: Inter—Independiente Buenos Aires 3-0 și 0-0)
1966 — PENAROL MONTEVIDEO (Rezultatele finale: Penarol—Real Madrid 2-0 și 2-0).
1967 — RACING BUENOS AIRES (Rezultatele finale: Racing—Celtic Glasgow 0-1, 2-1 și 1-0)
1968 — ESTUDIANTES LA PLATA (Rezultatele finale: Estudiantes—Manchester United 1-0 și 1-1)
1969 — A.C. MILAN (Rezultatele finale: A.C. Milan—Estudiantes La Plata 3-0 și 1-2)

Finalele „Cupei europene a ȋrgurilor“

1955/58: BARCELONA—Londra 2—2 și 6—0.

1958/60: BARCELONA—Birmingham 1—1 și 4—1

1960/61: A.S. ROMA—Birmingham 2—2 și 2—0

1961/62: VALENCIA—Barcelona 6—2 și 1—1

1962/63: VALENCIA—Dinamo Zagreb 2—1 și 2—0

(Se ȋnregistrează prima participare a unei echipe românești. Rezultatele din „optimi“: PETROLUL PLOIEȘTI—Selecȋionata Leipzig 1—0, 0—1 și 1—0; ȋn „sferturi“: FERENCVAROS BUDAPESTA—Petro-lul 2—0 și 0—1).

1963/64: REAL SARAGOSA—Valencia 2—1

(ȋn turul preliminar: Lokomotiv Plovdiv—Steagul roșu Brașov 3—1 și 2—1).

1964/65: FERENCVAROS BUDAPESTA—Juventus Torino 1—0

(ȋn turul I: PETROLUL PLOIEȘTI—Göztepe Izmir 1—0 și 2—1; ȋn turul II: LOKOMOTIV PLOVDIV—Petro-lul 0—1 și 2—0).

1965/66: BARCELONA—Real Saragosa 0—1 și 4—2.

(ȋn „16“-imi: STEAGUL ROȘU BRAȘOV—N.K. Zagreb 2—2 și 1—0; ȋn optimi: ESPANOL BARCELONA—Steagul roșu 3—1, 2—4, 1—0).

1966/67: DINAMO ZAGREB—Leeds United 2—0 și 0—0.

(Turul preliminar: Dinamo Pitești—F.C. Sevilla 2—0 și 2—2; turul al II-lea: Dinamo Pitești—F.C. Toulouse 0—3 și 5—1; turul al III-lea: Dinamo Zagreb—Dinamo Pitești 1—0 și 0—0).

1967/68: LEEDS UNITED—Ferencvaros Budapesta 1—0 și 0—0

(Turul I: Dinamo Zagreb—Petro-lul Ploiești 5—0 și 0—2; F.C. Argeș—Ferencvaros 3—1 și 0—4).

1968/69: NEWCASTLE UTD—Ujpest Budapesta 3—0 și 3—2.

(ȋn „16“-imi: Göztepe Izmir—F.C. Argeș Pitești 3—0 și 2—3).

FACETI CUNOȘTIINȚĂ CU:

● FEDERAȚIA INTERNAȚIONALĂ
DE FOTBAL

● CONFEDERAȚIILE CONTINENTALE

● FEDERAȚIILE NAȚIONALE
DIN EUROPA

FORUL SUPREM

F.I.F.A. Federaȋia Internaȋională de Fotbal Asociaȋie Federation Internationale de Football Association
Adresa: Hiltzigweg 11, Case postale 136, 8030 Zürich, Elveȋia
Președinte: Sir Stanley Rous (Anglia)
Secretar general: dr. Helmut Käser (Elveȋia)

ORGANIZAȚII CONTINENTALE

CONFEDERAȚIA AFRICANĂ DE FOTBAL

The African Football Confederation

Adresa: 5 Shareh Gabalaya, Guezira, Cairo, R.A.U.

Președinte: dr. Abdel Halim Mohammed (Sudan)

Secretar general: Mourad Fahmy (R.A.U.)

CONFEDERAȚIA ASIATICĂ DE FOTBAL

The Asian Football Confederation

Adresa: 2 Lim Chin Guan Road, Penang, Malaeȋia

Președinte: Y.T.M. Tunku Abdul Rahman Putra (Malaeȋia)

Secretar general: Koe Ewe Teik (Malaeȋia)

CONFEDERAȚIA NORD-CENTRU AMERICA ȘI CARAIBE

Confederación Norte-Centroamericana y del Caribe de Fútbol

Adresa: Calle Mariscal Cruz, 9—56, Zona 4, Apartado postal 86-A, Guatemala, C.A., Guatemala

Președinte: Joaquín Soria Terrazas (Mexico)

Secretar general: Carlos Carrera (Guatemala)

CONFEDERAȚIA OCEANIEI DE FOTBAL

The Oceanian Football Confederation

Adresa: Australian Soccer Federation, 155 King Street, Sidney, N.S.W., Australia

Președinte: Sir William Walkley (Australia)

Secretar general: Ian A. McAndrew, A.A.S.A. (Australia)

CONFEDERAȚIA SUDAMERICANĂ DE FOTBAL

Confederación Sudamericana de Fútbol

Adresa: Estadio Nacional, Calle José Díaz, Puerta Nr. 4, Lima, Peru

Președinte: dr. Teófilo Salinas Fuller (Peru)

Secretar general: Augusto Morai (Peru)

UNIUNEA EUROPEANĂ DE FOTBAL (U.E.F.A.)

Union des Associations Européennes de Football

Adresa: Laubeggstrasse 70, Case postale 16, 3000 Berne 15, Elveȋia

Președinte: Gustav Wiederkehr (Elveȋia)

Secretar general: Hans Bangert (Elveȋia)

Data ȋnfiinȋării: 15 iunie 1954

Federaȋii afiliate: 33

Numărul cluburilor: 111.440

Numărul echipelor: 436.243

Numărul jucătorilor: 10.968.740

Numărul arbitrilor: 310.940

Competiții organizate:

- Campionatul Europei inter-tări „Cupa Henri Delaunay”
- Campionatul Europei inter-tări pentru amatori
- Cupa Speranțelor pentru echipe de tineret (sub 23 ani)
- Turneul Internațional de Juniori
- Cupa campionilor europeni, inter-cluburi
- Cupa câștigătorilor de cupe, inter-cluburi

FEDERAȚIILE NAȚIONALE DIN EUROPA

FEDERAȚIA ALBANEZĂ DE FOTBAL

Adresa: Kruga Kongresi i Permetit 41, Tirana

Președinte: Quemal Murseli

Secretar general: Azis Tahiri

Data înființării: 1932

Sezonul competițional: februarie-iunie și septembrie-decembrie

Cele mai mari stadioane: Stadionul național „Quemal Stafa”, Tirana (24.000 locuri); stadionul Dinamo, Tirana (20.000 locuri).

Numărul cluburilor: 1.152

Numărul jucătorilor: 16.900

Numărul arbitrilor: 230.

FEDERAȚIA ENGLEZĂ DE FOTBAL

(The Football Association)

Adresa: 22 Lancaster Gate, London W 2

Președinte: dr. Andrew Stephen

Secretar general: Denis Follows, C.B.E., B.A.

Data înființării: 1863

Sezonul competițional: august—mai

Cele mai mari stadioane: Empire Stadium Wembley (100.000), The Valley Londra (73.500), Arsenal Londra (68.000), Goodison Park Liverpool (66.000), Villa Park Birmingham (65.000).

Numărul cluburilor: 25.250

Numărul echipelor: 70.000

Numărul jucătorilor: 750.000

Numărul arbitrilor: 15.000

FEDERAȚIA AUSTRIACĂ DE FOTBAL

(Österreichischer Fussball-Bund)

Adresa: Postfach 161, A — 1061 Wiena

Președinte: Hans Walch

Secretar general: Otto Demuth

Data înființării: 1904

Sezonul competițional: august—decembrie și februarie—iunie

Cele mai mari stadioane: Wiener Stadion Wiena (72.243), Linzer Stadion Linz (22.100)

Numărul cluburilor: 1.515

Numărul echipelor: 4.500

Numărul jucătorilor: 200.000

Numărul arbitrilor: 1.700

FEDERAȚIA BELGIANĂ DE FOTBAL

(Union Royale Belge des Sociétés de Football Association)

Adresa: 14, rue Guilmard, Bruxelles 4

Președinte: Louis Frans Wouters

Secretar general: José Crahay

Data înființării: 1895

Sezonul competițional: august—iunie

Cele mai mari stadioane: Stade du Centenaire, Bruxelles-Heysel (70.000), R. Antwerp F.C.-Anvers (62.000), R.F.C. Liégeois, Liège (43.000)

Numărul cluburilor: 2.255

Numărul echipelor: 5.549

Numărul jucătorilor: 105.000

Numărul arbitrilor: 3.589

FEDERAȚIA BULGARĂ DE FOTBAL

Adresa: Bd. Tolbuchin 18, Sofia

Președinte: Nedialko Donski

Secretar general: Dimitar Radev

Data înființării: 1923

Sezonul competițional: august-decembrie și februarie—iunie

Cele mai mari stadioane: „Vasil Levski”—Sofia (65.000), „Iuri Gagarin”, Varna (40.000), Slavia Sofia (35.000)

Numărul cluburilor: 985

Numărul echipelor: 9.830

Numărul jucătorilor: 150.000

Numărul arbitrilor: 2.715

FEDERAȚIA CECOSLOVACĂ DE FOTBAL

Adresa: Na Porici 12, Praga I

Președinte: Milan Michalik

Secretar general: Jozef Starek

Data înființării: 1901

Sezonul competițional: august—decembrie și martie—iunie

Cele mai mari stadioane: Stadionul Armatei, Praga-Strahov (45.000), Slovan Bratislava (45.000), Spartak Brno (40.000).

Numărul cluburilor: 6.776

Numărul echipelor: 26.847

Numărul jucătorilor: 330.840

Numărul arbitrilor: 5.738

FEDERAȚIA CIPRIOTĂ DE FOTBAL (K.O.P.)

Adresa: Metohiou Street Nr. 38, P.O. Box 1471, Nicosia

Președinte: Stelios Garanis

Secretar general: Dimitrakis Stefanides

Data înființării: 1934
 Sezonul competițional: septembrie—iunie
 Cele mai mari stadioane: Nicosia G.S.P. (20.000), Limassol G.S.O. (6 000)
 Numărul cluburilor: 25
 Numărul echipelor: 36
 Numărul jucătorilor: 8.200
 Numărul arbitrilor: 46

FEDERAȚIA DANEZĂ DE FOTBAL

(Dansk Boldspil Union)

Adresa: P.H. Lings Allé 4, København (Copenhaga)
 Președinte: Vilhelm Skousen
 Secretar general: Erik Hyldstrup
 Data înființării: 1889
 Sezonul competițional: martie—iunie și august—decembrie
 Cele mai mari stadioane: Københavns Idrætspark, Copenhaga (50.000), Aarhus Idræts-park (25.100)
 Numărul cluburilor: 1.500
 Numărul echipelor: 5.300
 Numărul jucătorilor: 180.000
 Numărul arbitrilor: 4.800

FEDERAȚIA ELVEȚIANĂ DE FOTBAL

Adresa: Case Postale 24, 3000 Berna 15
 Președinte: Victor de Werra
 Secretar general: dr. Fritz Leuch
 Data înființării: 1895
 Sezonul competițional: august—decembrie și martie—iunie
 Cele mai mari stadioane: Stadion Wankdorf Berna (60.000), Stadion St. Jakob Basel (51.856), Stade Olympique Lausanne (42.770)
 Numărul cluburilor: 1.085
 Numărul echipelor: 3.884
 Numărul jucătorilor: 80.500
 Numărul arbitrilor: 2.300

FEDERAȚIA FINLANDEZĂ DE FOTBAL

(Suomen Palloliitto)

Adresa: Bulevardi 28, Helsinki 12
 Președinte: Osmo P. Karttunen
 Secretar general: Erkki Porcila
 Data înființării: 1907
 Sezonul competițional: aprilie—noiembrie
 Cele mai mari stadioane: Olympiastadion Helsinki (98.000), Ratina—Tampere (22.000)
 Numărul cluburilor: 610
 Numărul echipelor: 1.735
 Numărul jucătorilor: 25.984
 Numărul arbitrilor: 1.100

FEDERAȚIA FRANCEZĂ DE FOTBAL

(Fédération Française de Football)

Adresa: 60 bis, Avenue d'Iéna, Paris XVIIe
 Președinte: Jacques Georges
 Secretar general: Fernand Sastre
 Data înființării: 1919
 Sezonul competițional: septembrie—mai
 Cele mai mari stadioane: Stade Olympique de Colombes, Paris (65.000), Parc des Princes, Paris (40.500)
 Numărul cluburilor: 10.330
 Numărul jucătorilor: 517.468
 Numărul arbitrilor: 6.039

FEDERAȚIA GREACĂ DE FOTBAL

(Eliniki Podosferiki Omospondia)

Adresa: 93, Rue de l'Académie, Atena I
 Președinte: Georgios Dedes
 Secretar general: Mihailos Kouvaris
 Data înființării: 1926
 Sezonul competițional: septembrie—iunie
 Cele mai mari stadioane: Karaiskakis Pireu (45.000), Kaftantzioglion Salonic (40.000)
 Numărul cluburilor: 1.020
 Numărul jucătorilor: 49.226
 Numărul arbitrilor: 926

FEDERAȚIA IRLANDEZĂ DE FOTBAL

(The Football Association of Ireland)

Adresa: 80 Merrion Square, Dublin 2
 Președinte: J.J. Traynor
 Secretar general: Liam Rapple
 Data înființării: 1921
 Sezonul competițional: august—mai
 Cele mai mari stadioane: Dalymount Park Dublin (50.000), Glenmalur Park Dublin (25.000), Flower Lodge Cork (25.000)
 Numărul echipelor: 1.065
 Numărul jucătorilor: 16.000
 Numărul arbitrilor: 223

FEDERAȚIA NORD-IRLANDEZĂ DE FOTBAL

(The Irish Football Association, Ltd.)

Adresa: 20 Windsor Avenue, Belfast 9
 Președinte: H.H. Cavan
 Secretar general: W.J. Drennan
 Data înființării: 1880

Sezonul competițional: august—mai
Cele mai mari stadioane: Windsor Park Belfast (60.000), The Oval Belfast (48.000).
Numărul cluburilor: 620
Numărul jucătorilor: 12.500
Numărul arbitrilor: 230

FEDERAȚIA ISLANDEZĂ DE FOTBAL (K.S.I.)

Adresa: P.O. Box 1011, Reykjavik
Președinte: Albert Guðmundsson
Secretar general: Arni Agustsson
Data înființării: 1947
Sezonul competițional: mai—septembrie
Cele mai mari stadioane: Laugardalsvöllur Reykjavik (15.000), Ibrottavöllurinn Akranesi (6.000)
Numărul cluburilor: 40
Numărul echipelor: 150
Numărul jucătorilor: 2.000
Numărul arbitrilor: 35

FEDERAȚIA ITALIANĂ DE FOTBAL

(Federazione Italiana Giuoco Calcio)

Adresa: Via Gregorio Allegri 14, Roma
Președinte: dr. Artemio Franchi
Secretar general: Franco Bertoldi
Data înființării: 1898
Sezonul competițional: septembrie—iunie
Cele mai mari stadioane: Stadio Olimpico Roma (100.000), Stadio S. Paolo Napoli (85.000), Stadio San Siro Milano (85.000), Stadio Comunale Torino (65.935)
Numărul cluburilor: 7.342
Numărul echipelor: 9.750
Numărul jucătorilor: 205.430
Numărul arbitrilor: 6.864

FEDERAȚIA IUGOSLAVĂ DE FOTBAL (F.S.J.)

Adresa: 35, Terazije, Belgrad
Președinte: Dragoljub Kircanski
Secretar general: Slobodan Stojanović
Data înființării: 1949
Sezonul competițional: august—decembrie și martie—iunie
Cele mai mari stadioane: Steaua roșie Belgrad (95.000), Stadionul Armatei Belgrad (55.000), Dinamo Zagreb (45.000)
Numărul cluburilor: 4.090
Numărul echipelor: 8.500
Numărul jucătorilor: 226.000
Numărul arbitrilor: 3.573

FEDERAȚIA LUXEMBURGEZĂ DE FOTBAL

(Fédération Luxembourgeoise de Football)

Adresa: 50, Rue de Strasbourg, Luxembourg
Președinte: Nicolas Birtz
Secretar general: d-na Eliane Crémonea
Data înființării: 1908
Sezonul competițional: august—iunie
Cele mai mari stadioane: Stade Municipal de Luxembourg (18.000), Stade Emile Mayrisch Esch/Alzette (12.000)
Numărul cluburilor: 178
Numărul echipelor: 378
Numărul jucătorilor: 11.180
Numărul arbitrilor: 229

FEDERAȚIA MALTEZĂ DE FOTBAL

(The Malta Football Association)

Adresa: 84, Old Mint Street, Valletta
Președinte: dr. Giuseppe Mifsud Bonnici LL.D.
Secretar general: Frank Attard
Data înființării: 1900
Sezonul competițional: septembrie—mai
Cele mai mari stadioane: Stadium Co., Ltd., Valletta (25.000), Malta F.A. Ground Gzira (10.000)
Numărul cluburilor: 36
Numărul jucătorilor: 2.400
Numărul arbitrilor: 89

FEDERAȚIA NORVEGIANĂ DE FOTBAL

(Norges Fotballforbund, N.F.F.)

Adresa: P.O. Box 42, Tøsen, Oslo 8
Președinte: Odd Evensen
Secretar general: Nicolay Johansen
Data înființării: 1902
Sezonul competițional: aprilie—octombrie
Cele mai mari stadioane: Ullevaal Stadion Oslo (32.000), Lerkendal Idrettsplats Trondheim (31.000)
Numărul cluburilor: 1.150
Numărul echipelor: 3.300
Numărul jucătorilor: 60.000
Numărul arbitrilor: 1.056

FEDERAȚIA OLANDEZĂ DE FOTBAL

(Koninklijke Nederlandsche Voetbalbond)

Adresa: Verlengde Tolweg 6, 's-Gravenhage
Președinte: W.A.G.M. Meuleman
Secretar general: H.A. Brugwal

Data înființării: 1889

Sezonul competițional: august—iunie

Cele mai mari stadioane: Olympisch Stadion Amsterdam (64.558), Feyenoord Rotterdam (63.939)

Numărul cluburilor: 4.947

Numărul echipelor: 25.407

Numărul jucătorilor: 577.690

Numărul arbitrilor: 8.833

FEDERAȚIA POLONEZĂ DE FOTBAL

(Polski Związek Piłki Nożnej)

Adresa: Al. Ujazdowskie 22, Varșovia

Președinte: Wiesław Olepka

Secretar general: Leszek Ryłski

Data înființării: 1919

Sezonul competițional: martie—iulie și august—decembrie

Cele mai mari stadioane: Stade Slaski Chorzow (93.000), Stade Olimpijski Wrocław (72.000)

Numărul cluburilor: 2.408

Numărul echipelor: 5.981

Numărul jucătorilor: 285.000

Numărul arbitrilor: 8.895

FEDERAȚIA PORTUGHEZĂ DE FOTBAL

(Federação Portuguesa de Futebol)

Adresa: Praça da Alegria 25 Lisabona

Președinte: Francisco do Casal-Ribeiro

Secretar general: Alfonso Vaz Lacerda

Data înființării: 1914

Sezonul competițional: august—iulie

Cele mai mari stadioane: Estadio da Luz Lisabona (69.000), Estadio Nacional Lisabona (54.000), Estadio José Alvalade Lisabona (47.000)

Numărul cluburilor: 583

Numărul echipelor: 1.412

Numărul jucătorilor: 25.682

Numărul arbitrilor: 906

FEDERAȚIA DE FOTBAL A R.D. GERMANE

(Deutscher Fussball-Verband der Deutschen Demokratischen Republik)

Adresa: Storkower Strasse 118, 1055 Berlin

Președinte: Helmut Riedel

Secretar general: Günter Schneider

Data înființării: 1952

Sezonul competițional: august—decembrie și februarie—iunie

Cele mai mari stadioane: Sportforum Leipzig (110.000), Zentralstadion Leipzig (110.000), „Walter Ulbricht”—Stadion Berlin (60.000)

Numărul cluburilor: 5.098

Numărul echipelor: 26.941

Numărul jucătorilor: 394.875

Numărul arbitrilor: 11.688

FEDERAȚIA DE FOTBAL A R.F. A GERMANIEI

(Deutscher Fussball-Bund)

Adresa: Zeppelinallee 77, Postfach 900 260, 6 Frankfurt am Main 90

Președinte: dr. Hermann Gösmann

Secretar general: Hans Passlack

Data înființării: 1900

Sezonul competițional: august—iunie

Cel mai mare stadion: Niedersachsen-Stadion Hanovra (74.928)

Numărul cluburilor: 15.380

Numărul echipelor: 73.753

Numărul jucătorilor: 2.345.793

Numărul arbitrilor: 30.193

FEDERAȚIA ROMÂNĂ DE FOTBAL

Adresa: str. Vasile Conta 16, București

Președinte: Mircea Angelescu

Secretar general: Florea Tănăsescu, Ion Alexandrescu

Data înființării: 1908

Sezonul competițional: august—decembrie și martie—iunie

Cele mai mari stadioane: „23 August” București (70.000), Stadionul Republicii București (37.000), Stadionul „1 Mai” Timișoara (30.000)

Numărul cluburilor: 2.861

Numărul echipelor: 4.918

Numărul jucătorilor: 96.520

Numărul arbitrilor: 4.307

FEDERAȚIA SCOȚIANĂ DE FOTBAL

(The Scottish Football Association)

Adresa: 6 Park Gardens, Glasgow C. 3

Președinte: Peter Scott, M.B.E.

Secretar general: W.P. Allan, J.P.

Data înființării: 1873

Sezonul competițional: august—aprilie

Cele mai mari stadioane: Hampden Park Glasgow (134.000), Ibrox Stadium Glasgow (100.000), Celtic Park Glasgow (92.000)

Numărul cluburilor: 2.500

Numărul echipelor: 3.000

Numărul jucătorilor: 50.000

Numărul arbitrilor: 2.000

FEDERAȚIA SPANIOLĂ DE FOTBAL

(Real Federación Española de Fútbol)

Adresa: Av. Juan Herrera, s/n. Ciudad Universitaria, Apartado postal 347 Madrid 13

Președinte: dr. José Luis Costa

Secretar general: Andrés Ramirez

Data înființării: 1913

Sezonul competițional: septembrie—iunie

Cele mai mari stadioane: Nuevo Campo Barcelona (90.138), Santiago Bernabéu Madrid (90.123), Mestalla Valencia (53.436)

Numărul cluburilor: 2.408

Numărul echipelor: 3.064

Numărul jucătorilor: 65.528

Numărul arbitrilor: 1.916

FEDERAȚIA SUEDEZĂ DE FOTBAL

(Svenska Fotbollförbundet)

Adresa: Fotbollstadion, 171 38 Solna, Stockholm

Președinte: Tore Brodd

Secretar general: Tore Jonson

Data înființării: 1904

Sezonul competițional: aprilie—noiembrie

Cele mai mari stadioane: Fotbollstadion Solna-Stockholm (52.000), Nya Ullevi Göteborg (52.000), Malmö Stadion (35.000)

Numărul cluburilor: 3.050

Numărul echipelor: 6.000

Numărul jucătorilor: 140.000

Numărul arbitrilor: 3.600

FEDERAȚIA DE FOTBAL A ȚĂRII GALILOR

(The Football Association of Wales)

Adresa: 3 Fairy Road, Wrexham

Președinte: T.E. Russell

Secretar general: Herbert Powell

Data înființării: 1876

Sezonul competițional: august—mai

Cele mai mari stadioane: Ninian Park Cardiff (60.000), Racecourse Ground Wrexham (35.000), Stebonheath Park Llanelli (35.000)

Numărul cluburilor: 1.074

Numărul echipelor: 1.500

Numărul jucătorilor: 28.069

Numărul arbitrilor: 698

FEDERAȚIA TURCĂ DE FOTBAL

(Türkiye Futbol Federasyonu)

Adresa: Fevzi Çakmak Sokak Nr. 35, Ankara

Președinte: Orhan Seref Apak

Secretar general: dr. Tarik Oezerengin

Data înființării: 1923

Sezonul competițional: august—iunie

Cele mai mari stadioane: „19 Mayıs Stadi” Ankara (45.000), Mithatpasa Stadi Istanbul (27.000)

Numărul cluburilor: 1.920

Numărul echipelor: 2.320

Numărul jucătorilor: 79.545

Numărul arbitrilor: 1.445

FEDERAȚIA DE FOTBAL A U.R.S.S.

Adresa: 4, Skatertnii Pereulok, Moscova 69

Președinte: Valentin Granatkin

Secretar general: Anatoli Setirko

Data înființării: 1934

Sezonul competițional: aprilie—noiembrie

Cele mai mari stadioane: „Lenin” Moscova (102.000), „Kirov” Leningrad (84.000), „Central” Taskent (60.000)

Numărul cluburilor: 37

Numărul echipelor: 127.000

Numărul jucătorilor: 3.820.000

Numărul arbitrilor: 180.000

FEDERAȚIA UNGARĂ DE FOTBAL

(Magyar Labdarugók Szövetsége)

Adresa: Népköztársaság Utca 47, Budapesta VI

Președinte: Gyula Hegyi

Secretar general: János Börzsei

Data înființării: 1901

Sezonul competițional: martie—iunie și august—noiembrie

Cele mai mari stadioane: Népstadion Budapesta (80.000), Ferencvárosi Torna Club Budapesta (80.000), Újpesti Dozsa SE Budapesta (40.000)

Numărul cluburilor: 3.215

Numărul echipelor: 4.123

Numărul jucătorilor: 109.810

Numărul arbitrilor: 2.977

NOTĂ — Datele de mai sus sînt extrase din anuarul oficial al Uniunii Europene de Fotbal, pe anul 1968/69.

O precizare în ce privește cifrele reprezentînd numărul cluburilor sau al echipelor și al jucătorilor: acolo unde apar diferite surprinzătoare, ele sînt explicate de faptul că unele federații cu fotbal profesionist (ca Anglia sau Scoția) au comunicat cifre reprezentînd numai domeniul profesionist; altele însă, ca forul de specialitate din R.F. a Germaniei sau cel al Ungariei de pildă, au dat cifre totale, indiferent de categoria sau statutul jucătorilor.

Stimați cititori,

la încheierea acestui prim almanah sportiv vă rugăm să ne
permițeți a vă ura:

LA MULȚI ANI!

În dorința de a instaura o tradiție a Almanahului „Sportul”,
vă rugăm să ne comunicați sugestiile dv. pentru ediția următoare
(1971) și să ne trimiteți (până cel mai târziu 1 martie 1970)
colaborările dv, texte sau ilustrații, pe adresa:

Ziarul SPORTUL
(pentru Almanahul 1971)
str. Vasile Conta 16
București
Sectorul 1

AU COLABORAT:

Anghel Alexe, Neil Allen, Dumitru Andreescu, Ivo Andric, Călin Antonescu, Ana Aslan, Constantin Aslan, Philip Noel Baker, Iolanda Balaș-Söter, Carol Bartha, Victor Bănculescu, Franz Bekenbauer, Gisele Birkemeyer, Mihai Biră, Florica Bonifaciu, Sebastian Bonifaciu, Giuseppe Borgioli, Demostene Botez, Nicolae Brașoveanu, Boris Caragea, Valeriu Chiose, Costin Chiriac, Cristian Cismaru, Ilie Cîrciu, Constantin Comarnischi, Emil Crăciun, Emilian Cristea, A.J. Cronin, Ascanio Damian, Vasile Diaconescu, Giuseppe Dordoni, Ionel Drimbă, Vasile Firea, V. Firoiu, Petre Gațu, Gheorghe N. Gherghe, Brian Glanville, Ilie Goga, Franco Grimaldi, Bela Horosz, Kurt Hamrin, Ion Iliescu-Zănoagă, Petre Henț, Traian Ioanițescu, Ovidiu Ioanițoaia, Dan Iovănescu, William Jones, Jean Keller, Egon Erwin Kisch, Hans Kreuzer, Dumitru Lazăr, Virgil Ludu, George Macovescu, René Maheu, Lia Manoliu, Nicolae Mărășescu, Stanley Matthews, Georges Maugis, Christian Montaignac, Henry de Montherlant, Gheorghe Mihoc, Hristache Naum, Pinno-Giuseppe Novarra, Toni Nett, Ion Ochsenfeld, Ștefan Onisie, Vladimir Otkalenko, Titus Ozon, Ion Panțuru, Richard Plukfelder, Ion Valeriu Popa, Bruno Pontecorvo, Pierino Prati, Virgil Pușor, Toma Rășan, Nicolae Reiter, Gaston Roelants, E. Sabelnik, Sergiu Samarian, Iosip Skoblar, Jozsef Sír, Paul Slăvescu, Erich Sojka, Dumitru Stănculescu, Petre Steinbach, Peter Adolf Thiessen, Carmen Tomescu-Christof, Masanobu Tominaga, Bill Toomey, Mircea Tudoran, Constantin Tudose, Vlad Udriște, Emanuel Valeriu, Adrian Vasiliu, Aurel Vernescu, Romeo Vilara, Viorica Viscopoleanu, Iuri Vlasov, Heinz Vogel, Radu Voia, Gheorghe Zîmbreșteanu.

FOTOGRAFII: DE: V. Bageac, S. Baksi, St. Ciotloș, Em. Cristea, G. Grănham, D. Er. Grigorescu, T. Macarschi, I. Mihăică, A. Neagu, T. Roibu, P. Romoșan, G. Siek. Agerpres-București, A.F.P.-Paris, A.S.-Lausanne, B.T.A.-Sofia, Buletinul C.I.O., Buletinul olimpic japonez, Buletinul olimpic mexican, C.A.P.-Varșovia, D.P.A.-Berlin, Europa Press, I.N. Bild-Frankfurt, Novosti-Moscova, N.T.B.-Oslo, Miroir d'Athetisme, Miroir de Cyclisme, Miroir sprint, Pressens Bild A.B.-Stockholm, TASS-Moscova, U.P.I.-New York

GRAFICĂ (CARICATURI ȘI ILUSTRAȚII): N. Claudiu, V. Crăiță Mindră, Costin Georgescu, Mihai Grosu, Alexandru Ionescu, Valeria Paulian, Mihai Pinzaru, Dana Sufană, Iosif Teodorescu-Jo

REDACTOR RESPONSABIL: Romeo Vilara

SECRETAR DE REDACȚIE: Jean Moscovici

PREZENTAREA GRAFICĂ ȘI COPERTA: N. Claudiu

CORECTURA: Nicoleta Aldea, Elena Ciresianu, Valeria Lupu

Tiparul executat la Întreprinderea poligrafică Casa Scintei